

POROČILO O DELU

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

LETNO POROČILO O DELU DRŽAVNEGA SVETA 2021

ŠESTO MANDATNO OBDOBJE
2017-2022

**POROČILO O DELU DRŽAVNEGA SVETA V ŠESTEM MANDATNEM OBDOBJU
2017–2022**

Četrto leto VI. mandata (1. 1. 2021–31. 12. 2021)

Zbirka: Poročilo o delu

Urednica publikacij: mag. Marjeta Tratnik Volasko

Gradivo uredila: mag. Marjeta Tratnik Volasko

Jezikovni pregled: Mateja Faletič

Državni svet Republike Slovenije, Šubičeva 4, 1000 Ljubljana

KAZALO VSEBINE

UVOD – METODOLOŠKA POJASNILA.....	7
1. SESTAVA DRŽAVNEGA SVETA IN SPLOŠNI PODATKI	9
1.1. VODSTVO DRŽAVNEGA SVETA V ŠESTEM MANDATNEM OBDOBJU	9
1.2. DRŽAVNI SVETNIKI V ŠESTEM MANDATNEM OBDOBJU	11
2. URESNIČEVANJE PRISTOJNOSTI DRŽAVNEGA SVETA.....	12
2.1. SEJE DRŽAVNEGA SVETA.....	12
2.2. KOLEGIJ DRŽAVNEGA SVETA	13
2.3. INTERESNE SKUPINE DRŽAVNEGA SVETA.....	13
2.4. DELOVNA TELES A DRŽAVNEGA SVETA	16
2.5. DRŽAVNI SVET V DRUGEM LETU EPIDEMIJE COVID-19.....	18
2.5.1. PREDSEDOVANJE SLOVENIJE SVETU EVROPSKE UNIJE	20
2.5.2. OBELEŽITEV 30-LETNICE SAMOSTOJNE DRŽAVE	26
2.6. URESNIČEVANJE USTAVNIH PRISTOJNOSTI DRŽAVNEGA SVETA.....	26
2.6.1. ZAKONODAJNE POBUDE	26
2.6.2. MNENJA DRŽAVNEGA SVETA.....	33
2.6.2.1. MNENJA K PREDLOGOM ZAKONOV	33
2.6.2.2. MNENJA K PREDLOGOM AKTOV	61
2.6.2.3. MNENJA K PREDLOGOM DEKLARACIJ IN RESOLUCIJ	68
2.6.2.4. MNENJA K POROČILOM DRŽAVNIH ORGANOV.....	70
2.6.3. ODLOŽILNI VETO.....	88
2.6.4. PARLAMENTARNA PREISKAVA	102
2.6.5. AVTENTIČNA RAZLAGA ZAKONA	102
2.6.6. ZAHTEVA ZA OCENO USTAVNOSTI IN ZAKONITOSTI	102
2.6.7. ZAKLJUČKI S POSVETOV	103
2.6.8. VPRAŠANJA IN POBUDE	112
2.6.8.1. VPRAŠANJA IN POBUDE INTERESNIH SKUPIN IN KOMISIJ	112
2.6.8.2. VPRAŠANJA IN POBUDE DRŽAVNIH SVETNIKOV	121
2.6.9. DRUGI POMEMBNI SKLEPI.....	130
2.6.10. OSTALO	134
2.7. VOLITVE IN IMENOVANJA.....	135
2.8. IMUNITETA DRŽAVNIH SVETNIKOV	135
2.9. PREDSTAVITVE.....	135

2.10. SEZNANITVE.....	136
3. DELO INTERESNIH SKUPIN DRŽAVNEGA SVETA	137
3.1. INTERESNA SKUPINA DELODAJALCEV.....	137
3.2. INTERESNA SKUPINA DELOJEMALCEV	138
3.3. INTERESNA SKUPINA KMETOV, OBRTNIKOV IN SAMOSTOJNIH POKLICEV	142
3.4. INTERESNA SKUPINA NEGOSPODARSKIH DEJAVNOSTI	143
3.5. INTERESNA SKUPINA LOKALNIH INTERESOV	149
4. MNENJA IN POROČILA DELOVNIH TELES DRŽAVNEGA SVETA	156
4.1. KOMISIJA ZA DRŽAVNO UREDITEV	156
4.1.1. Pristojnosti komisije	156
4.1.2. Delo komisije	156
4.1.3. Vsebinski poudarki s sej komisije	157
4.1.4. Zadeve, ki jih je komisija obravnavala	163
4.2. KOMISIJA ZA MEDNARODNE ODNOSE IN EVROPSKE ZADEVE.....	169
4.2.1. Pristojnosti komisije	169
4.2.2. Delo komisije	169
4.2.3. Vsebinski poudarki s sej komisije	170
4.2.4. Zadeve, ki jih je komisija obravnavala	177
4.3. KOMISIJA ZA GOSPODARSTVO, OBRT, TURIZEM IN FINANCE	185
4.3.1. Pristojnosti komisije	185
4.3.2. Delo komisije	185
4.3.3. Vsebinski poudarki iz sej komisije	185
4.3.4. Zadeve, ki jih je obravnavala komisija	190
4.4. KOMISIJA ZA SOCIALNO VARSTVO, DELO, ZDRAVSTVO IN INVALIDE	195
4.4.1. Pristojnosti komisije	195
4.4.2. Delo komisije	195
4.4.3. Vsebinski poudarki s sej komisije	196
4.4.4. Zadeve, ki jih je komisija obravnavala	218
4.5. KOMISIJA ZA LOKALNO SAMOUPRAVO IN REGIONALNI RAZVOJ	228
4.5.1. Pristojnosti komisije	228
4.5.2. Delo komisije	228
4.5.3. Vsebinski poudarki s sej komisije	229
4.5.4. Zadeve, ki jih je obravnavala komisija	247
4.6. KOMISIJA ZA KULTURO, ZNANOST, ŠOLSTVO IN ŠPORT	255

4.6.1.	Pristojnosti komisije	255
4.6.2.	Delo komisije	255
4.6.3.	Vsebinski poudarki s sej komisije	255
4.6.4.	Zadeve, ki jih je obravnavala komisija	263
4.7.	KOMISIJA ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO	265
4.7.1.	Pristojnosti komisije	265
4.7.2.	Delo komisije	266
4.7.3.	Vsebinski poudarki s sej komisije	266
4.7.4.	Zadeve, ki jih je obravnavala komisija	282
4.8.	MANDATNO - IMUNITETNA KOMISIJA	288
4.8.1.	Pristojnosti komisije	288
4.8.2.	Delo komisije	288
4.8.3.	Vsebinski poudarki s sej komisije	288
4.8.4.	Zadeve, ki jih je obravnavala komisija	292
5.	SODELOVANJE S CIVILNO DRUŽBO	294
5.1.	PROJEKTI DRŽAVNEGA SVETA	294
5.1.1.	Plakete najzaslužnejšim prostovoljcem	294
5.1.2.	Rastoča knjiga	295
5.2.	PREDAVANJA, POSVETI, KONFERENCE, FORUMI IN DRUGI DOGODKI	295
5.2.1.	Dogodki v organizaciji Državnega sveta / komisij Državnega sveta	295
5.2.2.	Dogodki v soorganizaciji Državnega sveta	297
5.2.3.	Dogodki v organizaciji drugih državnih institucij in civilne družbe	303
5.3.	RAZSTAVE	304
5.4.	PUBLIKACIJE	304
5.5.	PRITOŽBE, VPRAŠANJA, VLOGE, PROŠNJE, ZAHTEVE DRŽAVLJANOV	304
6.	MEDNARODNA DEJAVNOST DRŽAVNEGA SVETA	305
6.1.	DEJAVNOST NA PODROČJU BILATERALE	305
6.2.	DEJAVNOST NA PODROČJU MULTILATERALE	308
7.	UDELEŽBA PREDSEDNIKA DRŽAVNEGA SVETA IN DRŽAVNIH SVETNIKOV NA DOGODKIH IN PRIREDITVAH	310
7.1.	AKTIVNA UDELEŽBA PREDSEDNIKA IN DRŽAVNIH SVETNIKOV	310
7.2.	OSTALA UDELEŽBA PREDSEDNIKA IN DRŽAVNIH SVETNIKOV	312
8.	STATISTIKA DELA DRŽAVNEGA SVETA 1. 1. 2021–31. 12. 2021	316

KAZALO TABEL

Tabela 1: Državni svetniki po interesnih skupinah v letu 2021	14
Tabela 2: Državni svetniki po komisijah	16
Tabela 3: Število sprejetih vprašanj in pobud ter odgovori institucij nanje	112
Tabela 4: Uresničevanje pristojnosti Državnega sveta	316
Tabela 5: Uspešnost pri uresničevanju pristojnosti Državnega sveta	316
Tabela 6: Število obravnavanih zadev na sejah Državnega sveta	317
Tabela 7: Mnenja Državnega sveta, posredovana v Državni zbor	317
Tabela 8: Mnenja komisij, posredovana matičnim delovnim telesom Državnega zbora	317
Tabela 9: Število obravnavanih zadev po komisijah Državnega sveta 2021	318
Tabela 10: Število sej in obravnavanih zadev po komisijah Državnega sveta	319

KAZALO SLIK

Organigram 1: Državni svet	10
----------------------------------	----

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Sprejete pobude in vprašanja	129
--	-----

UVOD – METODOLOŠKA POJASNILA

V poročilu o delu Državnega sveta za leto 2021 so zajete aktivnosti državnih svetnic in svetnikov v 4. letu VI. mandata, to je v obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 **s prikazom stanja na dan 31. 12. 2021.**

Poudarek v poročilu je na vsebinski plati dela Državnega sveta, kar pomeni, da so iz poročila razvidna pomembnejša vsebinska stališča in poudarki, ki jih je oblikoval Državni svet, interesne skupine oziroma delovna telesa – komisije. Iz strukture poročila je razvidno, da se ustavne in druge pristojnosti uresničujejo v okviru sej Državnega sveta, zasedanj kolegija Državnega sveta, sej interesnih skupin Državnega sveta in sej komisij Državnega sveta, mednarodnih dejavnosti ter aktivnosti, ki jih Državni svet izvaja v povezavi s civilno družbo.

Prvo poglavje poročila naslavlja splošne podatke o Državnem svetu, njegovi sestavi, izvoljenih državnih svetnicah in svetnikih ter vodstvu Državnega sveta. **Spremembe v letu 2021 so označene s poudarjenim tiskom.**

Drugo poglavje poročila je vsebinsko osrednje poglavje in se nanaša na delo Državnega sveta v letu 2021 z vidika pristojnosti, ki jih Državni svet uresničuje v obliki zasedanj (seje Državnega sveta, seje kolegija Državnega sveta, seje petih interesnih skupin, seje osmih delovnih teles - komisij). Iz tega poglavja poročila so razvidne vse z Ustavo opredeljene in ostale aktivnosti, ki jih Državni svet uresničuje v okviru rednih ali izrednih sej Državnega sveta ter na tej podlagi prikazani sprejeti sklepi Državnega sveta. V letošnjem poročilu je osrednjemu vsebinskemu delu dodano obsežno poglavje o aktivnostih Državnega sveta v okviru parlamentarne dimenzije predsedovanja naše države svetu EU v drugi polovici 2021.

Tretje poglavje poročila se osredotoča na delo interesnih skupin Državnega sveta, ki se praviloma sestajajo pred sejami Državnega sveta in obravnavajo točke, ki so na dnevnem redu rednih ali izrednih sej, se z njimi seznaniijo, jih (ne)podprejo oziroma nanje podajo stališča in vsebinske pripombe.

Četrto poglavje poročila zajema mnenja in poročila delovnih teles – komisij Državnega sveta. Komisije mnenja, ki jih oblikujejo, pošiljajo bodisi v obliki poročil v obravnavo Državnemu svetu bodisi v obliki mnenj neposredno v Državni zbor oziroma njegovim delovnim telesom. V metodološkem smislu je zelo pomembna opomba bralcu poročila, da so zadeve, ki jih je po predhodni obravnavi na sejah posameznih komisij obravnaval Državni svet na plenarnih sejah, zajete v 2. poglavju poročila o delu, v 4. poglavju pa so podrobneje navedene tiste zadeve, ki so jih komisije obravnavale, niso pa bile obravnavane na plenarnih sejah.

Peto poglavje poročila prikazuje sodelovanje Državnega sveta s civilno družbo. Zajet je nabor aktivnosti, s katerimi Državni svet spodbuja delo civilne družbe, in sicer na način javne izpostavitve vidnih dosežkov posameznikov ali skupin, pomembnih za širšo skupnost (s podeljevanjem plaket, z razstavami in predstavitvami). Prav tako Državni svet pomaga pri seznanjanju javnosti s pogledi in stališči civilne družbe do pomembnih družbenih problematik in civilni družbi pomaga pri morebitnem uveljavljanju njenih stališč in pripomb v zakonodajnem procesu (predavanja, posveti, konference, forumi in drugi dogodki ter z izdajanjem tematskih publikacij s posvetov v obliki zbornikov oz. e-zbornikov).

Šesto poglavje poročila navaja mednarodne aktivnosti Državnega sveta, in sicer na področju bilateralnih in multilateralnih stikov, medtem ko so aktivnosti Državnega sveta v času predsedovanja Slovenije Svetu EU obširneje izpostavljene v drugem, to je osrednjem vsebinskem poglavju poročila.

Sedmo poglavje poročila podaja pregled udeležbe predsednika Državnega sveta in državnih svetnikov na različnih dogodkih, in sicer aktivno, ko gre za javne nastope, predstavitve in nagovore oziroma z udeležbo na ostalih dogodkih v imenu Državnega sveta.

Osmo poglavje poročila povzema pomembnejše številčne podatke o delu Državnega sveta.

Podatki v poročilu so prikazani tekstovno, deloma tabelarno in grafično.

Naziv državni svetnik je v poročilu uporabljen enakovredno za ženski in moški spol.

Kot vir podatkov za pripravo poročila za leto 2021 so služile podatkovne zbirke informacijskega sistema v okolju Lotus Notes in spletne strani Državnega sveta, statistika dela Državnega sveta, ki jo vodi Služba Državnega sveta za pravne in analitične zadeve v interni podatkovni bazi (M), podatke z izborom pomembnejših vsebinskih poudarkov o delu so posredovali sekretarji komisij in interesnih skupin ter sodelavci drugih služb Državnega sveta, za kar se jim prav lepo zahvaljujem.

Ljubljana, marec 2022

mag. Marjeta Tratnik Volasko, urednica publikacij

1. SESTAVA DRŽAVNEGA SVETA IN SPLOŠNI PODATKI

Ustava Republike Slovenije Državni svet v organizaciji oblasti uvršča takoj za Državnim zborom. Gre za organ, ki skupaj z Državnim zborom deluje v okviru zakonodajne veje oblasti in na podlagi ustavnih nalog sodeluje z Državnim zborom v okviru izvrševanja zakonodajne funkcije.

Kot interesno predstavniško telo je Državni svet zastopnik socialnih, gospodarskih, poklicnih in lokalnih interesov. Sestavlja ga 40 članov, in sicer 18 predstavnikov funkcionalnih interesov in 22 predstavnikov teritorialnih interesov.

Poleg Ustave Republike Slovenije podrobneje urejajo položaj in vlogo Državnega sveta Zakon o državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 – ZFDO-F in 81/18 – odl. US), Poslovnik Državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 – odl. US in 111/21) in Poslovnik Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15, 55/20 in 123/20).

Volitve v Državni svet ureja zakon, ki ga sprejme Državni zbor z dvotretjinsko večino glasov vseh poslancev. Volitve v Državni svet potekajo posredno prek interesnih organizacij oziroma lokalnih skupnosti.

Državni svetniki ne morejo biti hkrati poslanci v Državnem zboru ali opravljati druge funkcije v državnih organih, lahko pa za razliko od poslancev Državnega zbora hkrati opravljajo funkcijo župana. Državni svetniki uživajo enako imuniteto kot poslanci Državnega zbora. O imuniteti odloča Državni svet.

Funkcija člana Državnega sveta je častna in traja pet let. Državni svetniki so kljub izvolitvi še naprej zaposleni na delovnem mestu, ki so ga opravljali do izvolitve za člana Državnega sveta. Nepoklicna funkcija omogoča neposredno povezanost članov Državnega sveta z interesi, ki jih zastopajo v Državnem svetu.

Za razliko od preostalih članov Državnega sveta predsednik Državnega sveta opravlja svojo funkcijo poklicno (odl. US, št. U-I-248/08, 11. 11. 2009).

Mandat predsednika in podpredsednika Državnega sveta ter predsednikov, podpredsednikov in članov delovnih teles - komisij traja pet let. Do nedavnega je bil njihov mandat omejen na polovico mandata, torej na dve leti in pol. Od sprejema sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS 123/20) na 32. redni seji Državnega sveta 16. 9. 2020 pa svojo funkcijo znotraj Državnega sveta opravljajo celoten mandat.

1.1. VODSTVO DRŽAVNEGA SVETA V ŠESTEM MANDATNEM OBDOBJU

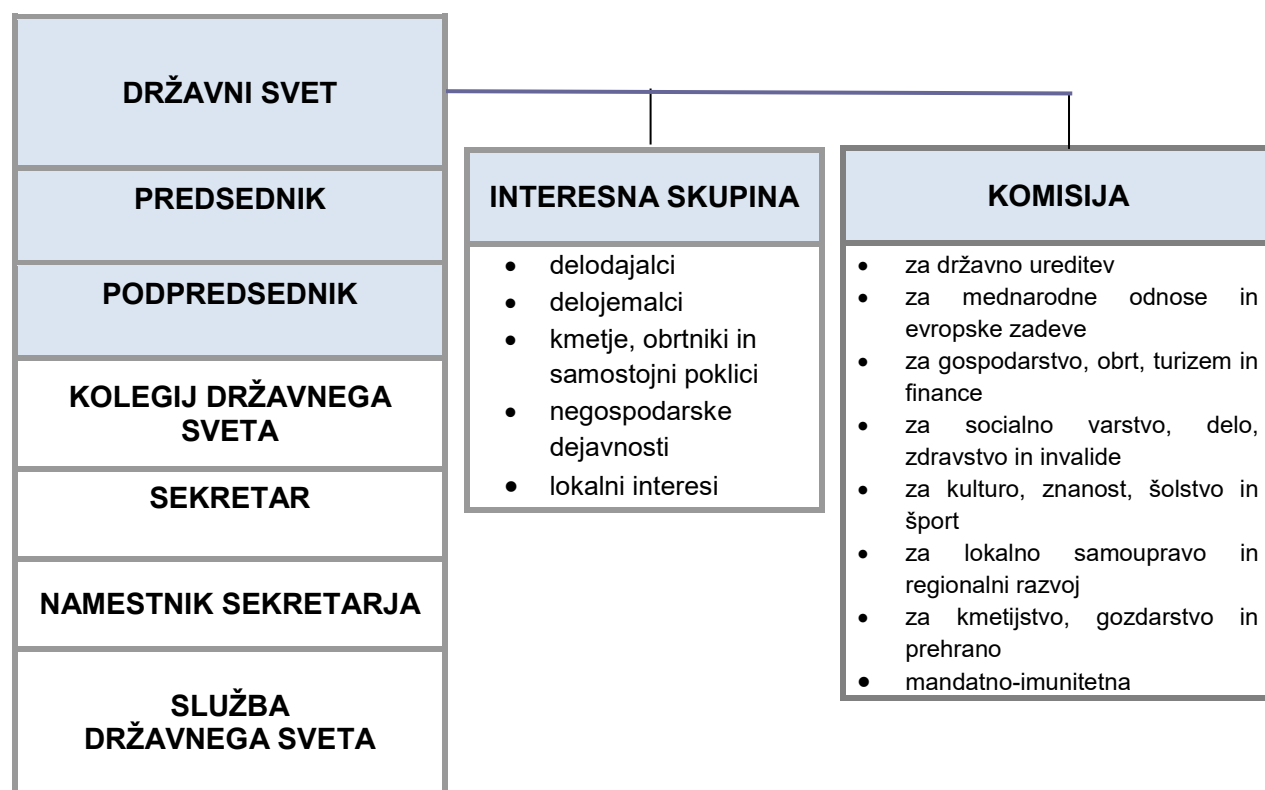
Državni svet je 12. 12. 2017, na 1. redni seji VI. sklica, za predsednika Državnega sveta izvolil Alojza Kovšco, ki je bil v Državni svet izvoljen kot predstavnik obrtnikov. Na volitvah ob polovici mandata, 10. 6. 2020, je Državni svet na 30. redni seji VI. sklica Alojza Kovšco ponovno izvolil za predsednika Državnega sveta.

Državni svet je 16. 5. 2018, na 7. redni seji VI. sklica, za podpredsednika Državnega sveta izvolil Matjaža Švagana, zastopnika interesov 21. volilne enote (Trbovlje). Ob polovici mandata, 10. 6. 2020, je Državni svet na 30. redni seji VI. sklica Matjaža Švagana ponovno izvolil za podpredsednika Državnega sveta.

Državni svet je 12. 12. 2017, na 1. redni seji VI. sklica, na predlog predsednika Državnega sveta za sekretarja Državnega sveta imenoval dr. Dušana Štrusa.

Državni svet je 23. 1. 2019, na 14. redni seji VI. sklica, za namestnico sekretarja Državnega sveta imenoval mag. Nušo Zupanec, sekretarko Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide.

Organigram 1: Državni svet

1.2. DRŽAVNI SVETNIKI V ŠESTEM MANDATNEM OBDOBJU

Državni svet je nastopil VI. mandat 12. 12. 2017 na 1. ustanovni seji.

Volitve v Državni svet VI. mandata so bile 22. 11. 2017, ko so bili izvoljeni predstavniki lokalnih interesov, ter 23. 11. 2017, ko so bili izvoljeni predstavniki funkcionalnih interesov, z izjemo predstavnika kulture in športa. Prvotno predvidena izvedba volitev predstavnika kulture in športa je bila namreč zadržana zaradi ustavne pritožbe Društva oblikovalcev Slovenije. Volitve predstavnika kulture in športa so tako bile 29. 3. 2018. Večini državnih svetnikov je bil potrjen mandat 12. 12. 2017, mandat izvoljenega predstavnika kulture in športa pa so državni svetniki potrdili na 6. redni seji 11. 4. 2018, s čimer je Državni svet šestega sklica pričel delovati v polni sestavi.

Zaradi smrti je z dnem 25. 8. 2018 prenehal mandat državnemu svetniku Borisu Šuštaršiču, ki je bil v Državni svet izvoljen kot predstavnik socialnega varstva. Na nadomestnih volitvah člana Državnega sveta – predstavnika negospodarskih dejavnosti za področje socialnega varstva je bil 17. 12. 2018 izvoljen Danijel Kastelic, ki mu je Državni svet potrdil mandat na 14. redni seji, 23. 1. 2019.

Na 28. redni seji, 15. 4. 2020, je Državni svet sprejel sklep, s katerim je ugotovil, da je državni svetnik Franc Kangler nastopil funkcijo, ki je nezdržljiva s funkcijo člana Državnega sveta in mu je 13. 3. 2020 prenehal mandat državnega svetnika. Na nadomestnih volitvah za člana Državnega sveta – predstavnika lokalnih interesov 3. volilne enote s sedežem v Mariboru, ki so bile 18. 6. 2020, je bil za državnega svetnika izvoljen Željko Vogrin, ki mu je Državni svet na 31. redni seji, 1. 7. 2020, potrdil mandat člana Državnega sveta.

Državni svet je 30. 6. 2020 na 30. redni seji, to je na polovici VI. mandata, ponovno volil svoje vodstvo. Na tajnih volitvah je bil za predsednika ponovno izvoljen Alojz Kovšca, za podpredsednika pa prav tako ponovno izvoljen Matjaž Švagan. Prav tako so državni svetniki na 30. redni seji, 10. 6. 2020, ponovno izvolili predsednike, podpredsednike in člane delovnih teles – komisij za čas druge polovice VI. mandata.

Zaradi smrti je z dnem 5. 8. 2020 prenehal mandat državnemu svetniku Bojanu Kontiču, ki je bil v Državni svet izvoljen kot predstavnik lokalnih interesov 6. volilne enote s sedežem v Velenju. Na nadomestnih volitvah, ki so bile 15. 10. 2020, je bil za državnega svetnika izvoljen Franjo Naraločnik, ki mu je Državni svet na 34. redni seji, 11. 11. 2020, potrdil mandat člana Državnega sveta.

Sestava Državnega sveta se v četrtem letu šestega mandata ni spreminjala.

2. URESNIČEVANJE PRISTOJNOSTI DRŽAVNEGA SVETA

Pristojnosti Državnega sveta vsebinsko opredeljuje 97. člen Ustave Republike Slovenije. Na tej podlagi Državni svet:

- predlaga Državnemu zboru sprejem zakonov (zakonodajna pobuda),
- daje Državnemu zboru mnenja o vseh zadevah iz njegove pristojnosti,
- zahteva, da Državni zbor pred razglasitvijo določenega zakona o njem še enkrat odloča (odločilni veto),
- zahteva preiskavo o zadevah javnega pomena iz 93. člena Ustave RS (parlamentarna preiskava).

Nekatere pristojnosti Državnega sveta so določene z drugimi akti. Zakon o Ustavnem sodišču Republike Slovenije v 23. členu določa, da lahko Državni svet

- vloga zahteve za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti predpisov in splošnih aktov.

Z izvedbenega vidika Državni svet uresničuje svoje pristojnosti v okviru rednih oziroma izrednih sej Državnega sveta, zasedanj kolegija Državnega sveta, sej interesnih skupin Državnega sveta in sej delovnih teles – komisij Državnega sveta.

2.1. SEJE DRŽAVNEGA SVETA

Državni svet se sestaja na rednih in izrednih sejah. Državni svet ima redne seje enkrat mesečno, izredne seje pa predsednik Državnega sveta sklicuje na lastno pobudo, po sklepu Državnega sveta na zahtevo komisije ali interesne skupine ali na zahtevo osmih državnih svetnikov. Izredno sejo se skliče, kadar se predlaga sprejem odločilnega veta ali drugih zadev, ki jih ni mogoče odlagati in jih ni mogoče pravočasno uvrstiti na dnevni red redne seje. Seje Državnega sveta in njegovih komisij ter interesnih skupin so praviloma javne, razen če zaradi splošnih koristi tako odloči Državni svet ali če Državni svet obravnava zadeve tajne narave.

Državni svet se je v četrtem letu VI. sklica sestal na skupno devetnajstih (19) sejah, od tega enajstih (11) rednih sejah in osmih (8) izrednih sejah. Poleg tega je bila v Državnem svetu ob Dnevu državnosti 25. junija 2021 tudi slavnostna seja, ki pa ni prišteta k skupnemu seštevku rednih in izrednih sej.

Skupno trajanje vseh sej Državnega sveta je v četrtem letu VI. sklica znašalo 62 ur, pri čemer je bila povprečna dolžina rednih sej 4 ure in 8 minut, izrednih sej pa 2 uri in 2 minuti.

❖ Redne seje Državnega sveta 2021:

- 46. seja Državnega sveta Republike Slovenije (8. 12. 2021)
- 45. seja Državnega sveta Republike Slovenije (10. 11. 2021)

- 44. seja Državnega sveta Republike Slovenije (13. 10. 2021)
- 43. seja Državnega sveta Republike Slovenije (15. 9. 2021)
- 42. seja Državnega sveta Republike Slovenije (7. 7. 2021)
- 41. seja Državnega sveta Republike Slovenije (9. 6. 2021)
- 40. seja Državnega sveta Republike Slovenije (12. 5. 2021)
- 39. seja Državnega sveta Republike Slovenije (14. 4. 2021)
- 38. seja Državnega sveta Republike Slovenije (17. 3. 2021)
- 37. seja Državnega sveta Republike Slovenije (24. 2. 2021)
- 36. seja Državnega sveta Republike Slovenije (20. 1. 2021)

❖ **Izredne seje Državnega sveta 2021:**

- 28. izredna seja Državnega sveta Republike Slovenije (29. 12. 2021)
- 27. izredna seja Državnega sveta Republike Slovenije (27. 10. 2021)
- 26. izredna seja Državnega sveta Republike Slovenije (16. 7. 2021)
- 25. izredna seja Državnega sveta Republike Slovenije (12. 7. 2021)
- 24. izredna seja Državnega sveta Republike Slovenije (8. 6. 2021)
- 23. Izredna seja Državnega sveta Republike Slovenije (22. 4. 2021)
- 22. izredna seja Državnega sveta Republike Slovenije (6. 4. 2021)
- 21. izredna seja Državnega sveta Republike Slovenije (4. 2. 2021)

❖ **Slavnostna seja Državnega sveta** ob Dnevu državnosti in 30-letnici Slovenije (25. 6. 2021)

2.2. KOLEGIJ DRŽAVNEGA SVETA

Kolegij Državnega sveta je posvetovalno telo, ki pomaga predsedniku pri opravljanju njegovih nalog. Poleg predsednika Državnega sveta ga sestavljajo podpredsednik Državnega sveta ter vodje interesnih skupin. Na sejah kolegija sodeluje tudi sekretar Državnega sveta, ki vodi službo Državnega sveta.

Predsednik Državnega sveta je v četrtem letu šestega mandata sklical dvanajst (12) sej Kolegija Državnega sveta.

2.3. INTERESNE SKUPINE DRŽAVNEGA SVETA

V Državnem svetu je konstituiranih pet (5) interesnih skupin. Člani vsake interesne skupine izvolijo vodjo, ki klicuje in vodi seje.

Interesne skupine po področjih:

- Interesna skupina delodajalcev,
- Interesna skupina delojemalcev,
- Interesna skupina kmetov, obrtnikov in samostojnih poklicev,
- Interesna skupina negospodarskih dejavnosti,
- Interesna skupina lokalnih interesov.

Sestava interesnih skupin se v četrtem letu šestega mandata ni spreminjala.

Tabela 1: Državni svetniki po interesnih skupinah 2021

	INTERESNA SKUPINA	SESTAVA	ZASTOPSTVO
1.	INTERESNA SKUPINA DELODAJALCEV sekretarka Nataša Terzić	Igor Antauer (vodja) Mitja Gorenšek Jože Smole mag. Marija Lah	predstavniki delodajalcev
2.	INTERESNA SKUPINA DELOJEMALCEV sekretarka Mateja Faletič	Lidija Jerkič (vodja) Oskar Komac Ladislav Rožič Branimir Štrukelj	predstavniki delojemalcev
3.	INTERESNA SKUPINA KMETOV, OBRTNIKOV IN SAMOSTOJNIH POKLICEV sekretarka mag. Eva Obreza Modic	Bojana Potočan (vodja) Branko Tomažič Cvetko Zupančič Alojz Kovšca	predstavnica samostojnih poklicev predstavnik kmetov predstavnik kmetov predstavnik obrtnikov
4.	INTERESNA SKUPINA NEGOSPODARSKIH DEJAVNOSTI sekretarka Neža Dular	prof. dr. Branka Kalenić Ramšak (vodja) mag. Peter Požun prof. dr. Matjaž Gams Tone Hrovat Danijel Kastelic Janoš Kern	predstavnica univerz, visokih in višjih šol predstavnik za področje zdravstva predstavnik raziskovalne dejavnosti predstavnik vzgoje in izobraževanja predstavnik socialnega varstva predstavnik kulture in športa

INTERESNA SKUPINA LOKALNIH INTERESOV sekretarka Meta Štembal	Milan Ozimič (vodja)	4. volilna enota (Slovenska Bistrica)
	Dejan Crnek	1. volilna enota (Ljubljana)
	Franc Rokavec	2. volilna enota (Kamnik)
	Željko Vogrin	3. volilna enota (Maribor)
	mag. Marko Zidanšek	5. volilna enota (Celje)
	Franjo Naraločnik	6. volilna enota (Velenje)
	Rajko Fajt	7. volilna enota (Ptuj)
	Branko Šumenjak	8. volilna enota (Ljutomer)
	mag. Igor Velov	9. volilna enota (Kranj)
	Bogomir Vnučec	10. volilna enota (Jesenice)
	dr. Marjan Maučec	11. volilna enota (Murska Sobota)
	Tomaž Horvat	12. volilna enota (Nova Gorica)
	Bojan Režun	13. volilna enota (Tolmin)
	Bojan Kekec	14. volilna enota (Novo mesto)
	Samer Khalil	15. volilna enota (Črnomelj)
	Davorin Terčon	16. volilna enota (Sežana)
	mag. Miroslav Ribič	17. volilna enota (Logatec)
	Boris Popovič	18. volilna enota (Koper)
	Franc Golob	19. volilna enota (Slovenj Gradec)
	Srečko Ocvirk	20. volilna enota (Krško)
	Matjaž Švagan	21. volilna enota (Trbovlje)
	Dušan Strnad	22. volilna enota (Grosuplje)

2.4. DELOVNA TELES DRŽAVNEGA SVETA

Državni svet ima stalna in občasna delovna telesa - komisije. Zakon o Državnem svetu glede sestave delovnih teles določa, da morajo biti v njih ustrezno zastopani predstavniki interesnih skupin. Sestavo in naloge delovnih teles podrobneje določa Poslovnik Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15 in 55/20, 123/20).

Državni svet ima v VI. mandatnem obdobju osem (8) komisij, ki štejejo med 5 in 17 člani. Številčno stanje članov komisij na dan 31. 12. 2021:

- Komisija za državno ureditev: 9 članov;
- Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve: 12 članov;
- Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance: 13 članov;
- Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide: 10 članov;
- Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj: 17 članov;
- Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport: 10 članov;
- Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano: 8 članov;
- Mandatno-imunitetna komisija: 5 članov.

Sestava delovnih teles - komisij Državnega sveta se v četrtem letu šestega mandata ni spreminjala.

Tabela 2: Državni svetniki po komisijah

	KOMISIJA	SESTAVA	FUNKCIJA
1.	KOMISIJA ZA DRŽAVNO UREDITEV sekretarka mag. Mateja Poljanšek	Rajko Fajt mag. Marko Zidanšek Milan Ozimič Željko Vogrin Bojan Kekec Franjo Naraločnik dr. Marjan Maučec Bojana Potočan Branimir Štrukelj	predsednik podpredsednik člani

2.	KOMISIJA ZA MEDNARODNE ODNOSE IN EVROPSKE ZADEVE sekretarka Lilijana Žurman	Bojan Kekec Igor Antauer dr. Branka Kalenić Ramšak Željko Vogrin Samer Khalil Bojana Potočan mag. Peter Požun mag. Miroslav Ribič Branko Šumenjak Davorin Terčon mag. Igor Velov Bogomir Vnučec	predsednik podpredsednik člani
3.	KOMISIJA ZA GOSPODARSTVO, OBRT, TURIZEM IN FINANCE sekretar Miro Podlipec	mag. Marija Lah Tomaž Horvat Franc Golob Mitja Gorenšek Danijel Kastelic Oskar Komac Alojz Kovšca Srečko Ocvirk Boris Popovič Jože Smole Dušan Strnad Branko Tomažič mag. Marko Zidanšek	predsednica podpredsednik člani
4.	KOMISIJA ZA SOCIALNO VARSTVO, DELO, ZDRAVSTVO IN INVALIDE sekretarka mag. Nuša Zupanec	mag. Peter Požun Danijel Kastelic Igor Antauer dr. Matjaž Gams Mitja Gorenšek Tomaž Horvat Lidija Jerkič Alojz Kovšca Ladislav Rožič Jože Smole	predsednik podpredsednik člani
5.	KOMISIJA ZA LOKALNO SAMOUPRAVO IN REGIONALNI RAZVOJ sekretarka Meta Štembal	Dušan Strnad Samer Khalil Dejan Crnek Franc Golob Janoš Kern Oskar Komac Franjo Naraločnik Milan Ozimič Boris Popovič	predsednik podpredsednik člani

		Bojan Režun Franci Rokavec Branko Šumenjak Matjaž Švagan Davorin Terčon mag. Igor Velov Bogomir Vnučec Cvetko Zupančič	
6.	KOMISIJA ZA KULTURO, ZNANOST, ŠOLSTVO IN ŠPORT sekretarka mag. Damijana Zelnik	Branimir Štrukelj Bojan Režun Rajko Fajt Tone Hrovat dr. Branka Kalenič Ramšak Dejan Crnek mag. Miroslav Ribič Matjaž Švagan dr. Matjaž Gams Janoš Kern	predsednik podpredsednik člani
7.	KOMISIJA ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO sekretarka mag. Eva Obreza Modic	Cvetko Zupančič Branko Tomažič Tone Hrovat mag. Marija Lah dr. Marjan Maučec Franci Rokavec Srečko Ocvirk Ladislav Rožič	predsednik podpredsednik člani
8.	MANDATNO-IMUNITETNA KOMISIJA sekretar Miha Plahutnik	Franci Rokavec Lidija Jerkič Igor Antauer dr. Branka Kalenič Ramšak Cvetko Zupančič	predsednik podpredsednica člani

2.5. DRŽAVNI SVET V DRUGEM LETU EPIDEMIJE COVID-19

Državni svet je 2021 nadaljeval delo v epidemičnim stanju prilagojenih razmerah ter zagotovil kontinuiteto dela Državnega sveta, interesnih skupin in komisij.

Državni svet je že 2020 sprejel Sklep o načinu dela Državnega sveta v času epidemije nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (Covid-19) in poslovniško uredil izvedbo sej na daljavo. Zaradi epidemije Covid-19 so seje Državnega sveta, komisij in interesnih skupin v prvi polovici 2021 tekale kombinirano - z osebno prisotnostjo v prostorih Državnega sveta oziroma videokonferenčno.

Državni svet je tudi 2021 v primerih interventne zakonodaje za odpravo posledic epidemije Covid-19 večkrat obravnaval predloge zahtev za ponovno odločanje o zakonu, ki so bile vložene s ciljem pospešitve postopka uveljavitve interventne zakonodaje za blažitev gospodarskih in socialnih posledic epidemije. Ob tem je predsednik Državnega sveta Alojz Kovšca na 40. seji Državnega sveta 12. 5. 2021 na pobudo Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance pozval vse državljanke in državljane Republike Slovenije, da se v čim večjem številu odločijo za cepljenje proti Covid-19 kot najbolj učinkovitemu javnemu ukrepu za preprečevanje te zahrbtni in nevarne bolezni. Državni svet je pozval državljanke in državljane, da sledijo zgledu državnih svetnic in svetnikov ter strokovnih sodelavcev Državnega sveta, ki so to možnost, skladno z Nacionalno strategijo cepljenja, množično izkoristili že konec marca 2021.

Komisije, interesne skupine in državni svetniki so v zvezi z razmerami ob epidemiji Covid-19 podali vrsto pobud ter na pristojne organe naslavljali številna aktualna vprašanja (več v poglavju 2.6.8). Interesna skupina negospodarskih dejavnosti je tako Vladi podala pobudo, naj zagotovi čim večjo razpoložljivost vseh učinkovitih in varnih cepiv proti Covid-19, s pomočjo domače farmacevtske industrije pa naj tudi naša država čim prej pristopi k licenčni proizvodnji cepiv. Poleg tega je Interesna skupina negospodarskih dejavnosti dala tudi pobudo, da naj se pri načrtovanju bodočih ukrepov za zmanjšanje posledic epidemije Covid-19 uporabi tudi nagrajeni razviti računalniški model Instituta Jožef Stefan. Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance se je zavzela, da bi se med prednostne skupine v okviru Nacionalne strategije cepljenja proti Covid-19 v najkrajšem možnem času uvrstilo zaposlene v turizmu s ciljem, da bi bil slovenski turizem v obdobju največje krize konkurenčnejši in bi mu bile zagotovljene večje možnosti uspešnega izhoda iz krize. Državni svetniki so med drugim Vladi predlagali, naj med prednostne skupine za cepljenje uvrsti tudi kulturnike in športnike, ki so pri svojem delu posebej izpostavljeni virusu. Prav tako so predlagali, da se med prednostne skupine za cepljenje uvrsti starše otrok, ki potrebujejo posebno nego in varstvo. Ob pobudi za financiranje prostovoljnega cepljenja proti gripi iz državnega proračuna je bil podan predlog, da bi bilo zaradi naraščajočega števila okužb s Covid-19 treba sprejeti vse možne ukrepe, ki lahko pripomorejo k dodatni zaščiti javnega zdravja, zdravja posameznikov in razbremenitvi ter zagotovitvi nemotenega delovanja sistema zdravstvene oskrbe, socialnega varstva, pa tudi izobraževalnega sistema, gospodarstva in ostalih ključnih družbenih segmentov. Zaradi spremenjenih zdravstvenih razmer in omejevanja okužb je bila med drugim podana pobuda, da pristojna ministrstva v najkrajšem možnem času pripravijo zakonsko podlago za uveljavitev organizacije dela od doma.

Državne svetnike je v vprašanjih, ki so jih zastavljali, med drugim zanimal tudi čas, ki bo sledil po izteku epidemije. Pogled so usmerili na okrevanje slovenskega gospodarstva, posameznih regij in družbe kot celote. Številna vprašanja so zadevala izrabo sredstev iz paketov interventne zakonodaje za omilitev posledic epidemije Covid-19, in sicer v povezavi z razvojnimi vprašanji, vprašanji nagrajevanja in motiviranja določenih skupin zaposlenih v dejavnosti zdravstva in socialnega varstva ter izboljšanje socialnega položaja nekaterih najranljivejših družbenih skupin (otroci s posebnimi potrebami, upokojenci, kmetje, samozaposleni ...).

2.5.1. PREDSEDOVANJE SLOVENIJE SVETU EVROPSKE UNIJE

Republika Slovenija je 1. 7. 2021 prevzela svoje drugo predsedovanje Svetu Evropske unije. Predsedovanje je naša država simbolično prevzela od Portugalske na slovesnosti ob 30. obletnici samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije 25. 6. 2021. 30. 6. 2021 je v videokonferenčnem srečanju predsednik Skupščine republike Portugalske Eduardo Ferra Rodrigues predsedniku Državnega zbora Igorju Zorčiču in predsedniku Državnega sveta Alojzu Kovšci predal predsedovanje Portugalske Sloveniji tudi na parlamentarni ravni.

Že pred izvedbo prvih dogodkov v okviru parlamentarne dimenzije slovenskega predsedovanja Svetu EU se je 22. 6. 2021 delegacija Državnega sveta na čelu s predsednikom Državnega sveta, skupaj z delegacijo Državnega zbora, sestala s podpredsednico Evropskega parlamenta Roberto Metsolo, ki je v Slovenijo pripotovala na povabilo predsednikov delovnih teles obeh domov, pristojnih za evropske zadeve. Podpredsednico Metsolo sta sprejela predsednik Odbora Državnega zbora za zadeve Evropske unije mag. Marko Pogačnik in predsednik Komisije Državnega sveta za mednarodne odnose in evropske zadeve Bojan Kekec, ki sta vodila srečanje s člani obeh delegacij. V pogovorih so se osredotočili na priprave in prednostne naloge slovenskega predsedovanja in na prvi dogodek v okviru parlamentarne dimenzije slovenskega predsedovanja Srečanje predsednikov Odborov parlamentov EU za evropske zadeve (COSAC). Podpredsednica Metsola je izrazila podporo in pomoč Evropskega parlamenta prednostnim nalogam slovenskega predsedovanja ter velika pričakovanja ob slovenskem predsedovanju glede ključnih izzivov: migracij, širitve EU na Zahodni Balkan ter perspektive EU.

Državni svet je v okviru parlamentarne dimenzije slovenskega predsedovanja Svetu EU sodeloval na štirih medparlamentarnih konferencah, in sicer:

- srečanju predsednikov odborov parlamentov Evropske unije za evropske zadeve (COSAC);
- plenarnem zasedanju Konference odborov parlamentov Evropske unije za evropske zadeve (COSAC);
- medparlamentarni konferenci o skupni zunanji in varnostni ter varnostni in obrambni politiki (SZVP/SVOP);
- srečanju skupine za skupni parlamentarni nadzor EUROPOLA.

V okviru navedenih konferenc je Državni svet prevzel vodenje posameznih tematskih razprav in z vidika zastopstva svojih interesov opozoril na pomembne teme na evropski ravni. Poleg navedenih konferenc je v času slovenskega predsedovanja pravi zagon dobila tudi Konferenca o prihodnosti Evrope, ki se je začela v času portugalskega predsedovanja in se zaključila v prvi polovici 2022 v času francoskega predsedovanja. Dogodek je združil vrsto razprav o ključnih evropskih politikah, izzivih, s katerimi se sooča Evropska unija, ter prizadevanjih za okrepitev evropske odpornosti in solidarnosti. Osrednji del Konference o prihodnosti Evrope je bil prav v času slovenskega predsedovanja.

Na 41. seji Državnega sveta 9. 6. 2021 je bil za predstavnika Državnega sveta Republike Slovenije v delegaciji za plenarna zasedanja Konference o prihodnosti Evrope imenovan Državni svetnik Bojan Kekec. Poleg članstva v delegaciji za plenarna zasedanja je imel Bojan Kekec, kot predsednik Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve, tudi status opazovalca v

Izvršnem odboru Konference o prihodnosti Evrope skupaj z ostalimi predsedniki parlamentarnih odborov za evropske zadeve nacionalnih parlamentov (konferenca COSAC) iz trojke predsedstev.

Konferenca o prihodnosti Evrope združuje vrsto razprav o ključnih evropskih politikah, izzivih, s katerimi se sooča EU, ter prizadevanjih za okrepitev evropske odpornosti in solidarnosti. Gre za edinstven demokratičen projekt velikih razsežnosti, ki vključuje osrednje institucije EU, nacionalne parlamente, druge deležnike in tudi evropske državljane, ki imajo priložnost, da delijo svoje videnje in izrazijo svoje prepričanje o tem, kakšna bi morala biti Evropa v prihodnje. Državni svetnik Bojan Kekec se je v okviru Konference o prihodnosti Evrope udeležil otvoritvenega dogodka Konference (9. 5. 2021), srečanj Izvršnega odbora (24. 3., 7. 4., 9. 5., 19. 7. in 20. 9. 2021), sestankov trojke COSAC (20. 3., 30. 3., 9. 5., 12. 5., 18. 6., 16. 7., 13. 10. in 18. 10. 2021) in plenarnih zasedanj Konference (19. 6. in 22.–23. 10. 2021). Državni svetnik Kekec je tudi član delovne skupine o podnebnih spremembah in okolju, ki je predstavljala eno izmed devetih delovnih skupin, ki so bile ustanovljena v okviru Konference.

Srečanje predsednikov odborov parlamentov Evropske unije za evropske zadeve (COSAC)

Predsednik Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve Kekec je 19. 7. 2021 v okviru slovenskega predsedovanja Svetu EU, skupaj z mag. Pogačnikom, predsednikom Odbora Državnega zbora za zadeve Evropske unije, predsedoval Srečanju predsednikov odborov parlamentov Evropske unije za evropske zadeve (COSAC). Sodelujoči na srečanju so izmenjali mnenja o prednostnih nalogah slovenskega predsedovanja Svetu EU in o kibernetiki varnosti v EU. Bojan Kekec je v svojem nagovoru izpostavil pomen strateške avtonomije EU, ki poseduje ogromno znanja in potenciala, ki pa še ni aplicirano na strateško najbolj pomembnih področjih. Opozoril je, da bomo gradili digitalno preobrazbo, vendar nam na tem področju manjkajo osnovni strateški temelji. Omenil je, da Evropska unija proizvede le 1 % polprevodnikov in mikroprocesorjev, zato smo odvisni od drugih igralcev, kar je treba v prihodnje spremeniti. Poleg tega je poudaril, da mora Evropska unija postati močnejši igralec tudi s krepitvijo kapacitet za zagotavljanje varnosti, da se bo lahko uspešno soočala z globalnimi izzivi in grožnjami. Nazadnje je izpostavil tudi pomen Konference o prihodnosti Evrope, ki bo evropskim državljanom dala možnost, da delijo svoje videnje, kakšne Evrope si želijo v prihodnje.

LXVI. plenarno zasedanje Konference odborov parlamentov EU za evropske zadeve (COSAC)

29. in 30. 11. 2021 je bilo v okviru parlamentarne dimenzije slovenskega predsedovanja Svetu Evropske unije LXVI. plenarno zasedanje Konference odborov parlamentov EU za evropske zadeve (COSAC), na katerem so obravnavali teme: Predstavitev dosežkov slovenskega predsedovanja Svetu EU; Perspektiva mladih v odločevalskih procesih EU in njihova vloga v prihodnosti; Krepitev evropske perspektive držav Zahodnega Balkana in Konferenca o prihodnosti Evrope. Zasedanju sta predsedovala predsednik Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve Bojan Kekec in podpredsednik Odbora Državnega zbora za zadeve EU Nik Prebil. Uvodoma sta udeležence nagovorila tudi predsednik Državnega zbora in predsednik Državnega sveta. Alojz Kovšca je izpostavil, da so se zaradi pandemije Covid-19 pokazale kritične pomanjkljivosti v zmožnostih EU in držav članic pri soočanju s krizami, ki presegajo

nacionalne okvirje, kar je le še potrdilo prepričanje, da bo Evropa tudi v prihodnje lahko odporna le skupaj. Pri zagotavljanju varnosti in stabilnosti v soseščini ni mogoče iti mimo vprašanja evropske perspektive Zahodnega Balkana. Širitev EU v regijo Zahodnega Balkana ne predstavlja zgolj politično, temveč tudi gospodarsko in strateško naložbo v stabilnejšo in posledično odpornejšo Evropo. Poleg tega si je treba intenzivno prizadevati za zagotavljanje pozitivne perspektive za mlade. Pozornost je treba znova usmeriti k izobraževanju in usposabljanju mladih ter jih spodbujati k sodelovanju pri oblikovanju in sprejemanju tistih politik na ravni EU, ki jih neposredno zadevajo.

Državni svet je v okviru zasedanja pripravil in vodil tematsko razpravo, ki se je nanašala na Konferenco o prihodnosti Evrope (KOPE). V tem okviru so sodelovali državni sekretar Gašper Dovžan; evropski poslanec Guy Verhofstadt in podpredsednica Evropske komisije Dubravka Šuica. Zbrane sta nagovorila predsednica Odbora za evropske zadeve francoske Nacionalne skupščine Sabine Thillaye in predsednik Odbora za evropske zadeve francoskega Senata Jean-Francois Rapin. Državni svetnik Kekec je v svojem nagovoru poudaril, da se EU že vrsto let sooča z vprašanji, kako zgraditi boljšo prihodnost za državljane Unije in na temelju katerih skupnih načel to prihodnost osnovati. Zaradi pandemije Covid-19 pa se je Evropa znašla na prelomnici, ki od nje terja še bolj poglobljen razmislek o načrtih in vizijah za prihodnost.

Neformalna video srečanja predsednikov odborov COSAC z evropskimi komisarji

V okviru parlamentarne dimenzije predsedovanja Svetu EU sta Državni zbor in Državni svet nadaljevala z izvedbo neformalnih video srečanj predsednikov odborov COSAC z evropskimi komisarji, ki so se v času nemškega in portugalskega predsedstva izkazali kot dobra priložnost za izmenjavo informacij in mnenj o aktualnih zadevah EU.

Na prvem srečanju 12. 10. 2021 sta predsednik Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve Kekec in mag. Pogačnik, predsednik Odbora Državnega zbora za zadeve EU, gostila izvršno podpredsednico Evropske komisije Margrethe Vestager. Udeleženci srečanja so si izmenjali mnenja o predlogih akta o digitalnih trgih in akta o digitalnih storitvah, o prvem srečanju Sveta za trgovino in tehnologijo EU–ZDA ter drugih vprašanjih s področja dela izvršne podpredsednice. Pozdravili so predloga Evropske komisije ter se strinjali, da je regulacija digitalnih storitev bistvena za varstvo temeljnih pravic potrošnikov oziroma državljanov in demokratičnih procesov. Državni svetnik Kekec je v razpravi v razmislek postavil tudi nekaj vprašanj o tem, kako EU vzpostavlja pravično in konkurenčno okolje v digitalnem gospodarstvu, kako se v okviru novih aktov spodbujajo inovacije, in o tem, kakšen je pristop EU za zagotavljanje varnega in odgovornega spletnega okolja za vse državljane. V zaključku je poudaril, da morajo biti na področju digitalizacije razvojni koraki odločni, toda preudarni.

Na drugem neformalnem srečanju 9. 11. 2021 sta predsednik Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve Kekec in predsednik Odbora Državnega zbora za zadeve EU mag. Pogačnik gostila evropsko komisarko za energijo Kadri Simson. V okviru razprave je državni svetnik Bojan Kekec evropski komisarki postavil tudi nekaj vsebinskih vprašanj, in sicer o prihodnjem statusu jedrske energije in zemeljskega plina ter o aktivnostih EU proti enormnemu dvigovanju cen predvsem električne energije. Sledila je razprava, ki je naslovljena izjemno relevantna vprašanja glede izboljšanja energetske avtonomije in učinkovitosti na ravni EU ter njunih vplivov na okolje in

gospodarstvo. Udeleženci so še posebej izpostavili hitro dvigovanje cen energentov, resnih družbenih posledic, še posebej energetske revščine, nujnost energetske neodvisnosti, vprašanje prihodnje uporabe zemeljskega plina in jedrske energije, nujno sodelovanje na evropski ravni ter potrebo po dvostranskem zelenem prehodu, in sicer pri povečanju proizvodnje energije iz obnovljivih virov in izboljšanju učinkovitosti porabe.

Medparlamentarna konferenca o skupni zunanji in varnostni politiki ter skupni varnostni in obrambni politiki

9. 9. 2021 je tekla Medparlamentarna konferenca o skupni zunanji in varnostni politiki ter skupni varnostni in obrambni politiki (SZVP/SVOP), ki so ji sopredsedovali predsednica Odbora Državnega zbora za zunanjo politiko Monika Gregorčič, predsednik Odbora Državnega zbora za obrambo Samo Bevk, predsednik Komisije Državnega sveta za mednarodne odnose in evropske zadeve Bojan Kekec ter predsednik Odbora Evropskega parlamenta za zunanje zadeve David McAllister. Poleg predsedujočih sta udeležence srečanja uvodoma nagovorila predsednik Državnega zbora Igor Zorčič in predsednik Državnega sveta Alojz Kovšca, ki je poudaril, da se EU stalno sooča z novimi izzivi, kot so zdravstvena kriza, naravne nesreče in geopolitične negotovosti, ki krojijo aktualno in bodočo politiko in vedno znova potrjujejo, da moramo delovati solidarno in predvsem skupaj, usklajeno ter premišljeno, zato gre okrepiti kapacitete za zagotavljanje varnosti ter prizadevanja za oblikovanje politik, ki bodo prispevale k povečanju zmogljivosti EU za odzivanje na krize. Prvi korak predstavlja revizija dobrih praks, ki lahko ponudi spoznanja o slabostih in uspešnih rešitvah ter razmislek, kaj še storiti za krepitev odpornosti EU. Udeleženci so med drugim razpravljali o prioritetah skupne zunanje in varnostne politike ter skupne varnostne in obrambne politike, o vlogi zunanje politike EU v multipolarnem svetu in o krepitvi regionalnega partnerstva z državami Zahodnega Balkana prek skupne varnostne in obrambne politike. Državni svet je pripravil tematsko razpravo pod naslovom Razvoj zmogljivosti civilne zaščite EU in solidarnostna klavzula: vključevanje vojske z željo proučiti možnost za krepitev odpornosti EU z vidika skupne varnostne in obrambne politike in solidarnostne klavzule. V zadnjih letih smo namreč pričali povečanju števila in silovitosti naravnih in drugih, od človeka povzročenih nesreč. Dobre prakse mobilizacije vseh razpoložljivih instrumentov so ponekod na nacionalni ravni že uveljavljene. Slovenija že ima vzpostavljen učinkovit sistem sodelovanja med Slovensko vojsko in Upravo Republike Slovenije za zaščito in reševanje, kar sta v okviru panela predstavila Srečko Šestan, poveljnik Civilne zaščite Republike Slovenije, in Borut Cesar, polkovnik Slovenske vojske. Kot vabljeni govorniki so poleg njiju nastopili Hans Das, vodja Generalnega direktorata za evropsko civilno zaščito in evropske operacije humanitarne pomoči (ECHO), Hervé Bléjean, generalni direktor vojaškega štaba Evropske unije (EUMS), ter dr. Carolyn Moser, vodja raziskovalne skupine BORDERLINES na Inštitutu Maxa Plancka za primerjalno javno pravo in mednarodno pravo.

Deveto srečanje Skupine za skupni parlamentarni nadzor Europol

V Bruslju je 25. in 26. 10. 2021 v okviru parlamentarne dimenzije slovenskega predsedovanja Svetu EU teklo 9. srečanje skupine za skupni parlamentarni nadzor Europol. Srečanja sta se udeležila državna svetnika Samer Khalil in Bojana Potočan, ki je srečanju kot vodja delegacije Državnega sveta Republike Slovenije v JPSG tudi sopredsedovala skupaj z Nikom Prebilom,

vodjo delegacije Državnega zbora Republike Slovenije v JPSG, in Juanom Fernandom Lópezom Aguilarjem, vodjo delegacije Evropskega parlamenta. Srečanje je teklo v hibridni obliki.

Udeleženci so si izmenjali stališča glede Europolovih aktivnosti med marcem in septembrom 2021 in glede osnutka Europolovega večletnega programskega načrta 2022–2024. Razprava je sledila uvodnim predstavitvam izvršne direktorice Eurola Catherine De Bolle in Wojciecha Wiewiórowskega, evropskega nadzornika za varstvo podatkov. Pisne prispevke sta posredovala tudi Oliver Rüß, predsednik Europolovega upravnega odbora, in François Pellegrini, vodja Europolovega odbora za sodelovanje. Udeležence sta nagovorila Ylva Johansson, Evropska komisarka za notranje zadeve, in Aleš Hojs, slovenski minister za notranje zadeve. Sledili sta dve vsebinski razpravi, ki sta ju vodila slovenski vodji delegacij v JPSG. Prva se je osredotočila na kibernetški kriminal v EU s poudarkom na spletnih zlorabah otrok in sodelovanju s tretjimi državami, osebami zasebnega prava in nevladnimi organizacijami. Kot osrednji govorniki so nastopili Fernando Ruiz, vodja Operacijske enote pri Evropskem centru za kibernetško kriminaliteto Eurola, Oliver Odini, namestnik generalnega direktorja Generalnega direktorata Evropske komisije za migracije in notranje zadeve, Robert Tekavec, vodja oddelka za mladoletniško kriminaliteto v Sektorju za splošno kriminaliteto na Upravi slovenske kriminalistične policije, in Andrej Motl, predstavnik slovenskega Centra za varnejši internet. Druga tematska razprava, ki jo je vodila državna svetnica Bojana Potočan, je bila namenjena obravnavi finančnega kriminala in korupcije ter zaščiti finančnih interesov Evropske unije. Zbrane so nagovorili Burkhard Muhl, vodja Evropskega centra za finančni in gospodarski kriminal pri Evropolu, Frédéric Baab, evropski javni tožilec in Nicholas Franssen, svetovalec na nizozemskem Ministrstvu za pravosodje in varnost. Bojana Potočan je v uvodu izpostavila, da mora biti zaščita finančnih interesov Evropske unije ena od glavnih prioritet, zato je treba zagotoviti učinkovito preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje finančnih prevar, korupcije in drugih nepravilnosti. Nujno je treba vzpostaviti sistematičen pristop, kar zahteva simultano uporabo številnih metod odkrivanja in preiskovanja. Nujno si je treba prizadevati za čim bolj učinkovito čezmejno odkrivanje in pregon finančnega kriminala in korupcije, za kar je nujno zlasti usklajeno in učinkovito delovanje ter medinstitucionalno sodelovanje na mednarodni in nacionalni ravni. Šele z vzpostavljenim trdnim in stabilnim sistemom upravljanja in kontrol, ki preprečuje, odkriva in odpravlja finančne nepravilnosti in goljufije, lahko dosežemo dobre rezultate. Velik dosežek srečanja je bil sprejem sprememb Poslovnika JPSG, ki so bile plod dolgotrajnega prizadevanja in uspešnega sodelovanja 15 delegacij JPSG, ki so aktivno sodelovale v Delovni skupini, ustanovljeni decembra 2020 na pobudo Trojke.

Konferenca o prihodnosti Evrope

Predsednik Komisije Državnega sveta za mednarodne odnose in evropske zadeve Bojan Kekec se je 19. 7. 2021 udeležil 6. srečanja Izvršnega odbora Konference o prihodnosti Evrope (KOPE), ki je tekla videokonferenčno. Na srečanju, ki je obravnavalo dopolnitev Poslovnika KOPE, dopolnjene modalitete za organizacijo panelov evropskih državljanov, delovne skupine plenarnega zasedanja in skupni komunikacijski načrt, je predstavil stališča predsednikov odborov nacionalnih parlamentov EU za evropske zadeve, kot so bila izražena na neformalnem srečanju 16. 7. 2021, katerega gostitelj je bil skupaj s predsednikom Odbora Državnega zbora za zadeve EU Markom Pogačnikom. Državni svetnik Kekec je potrdil parlamentarno podporo k dopolnitvi 16.

člena Poslovnika KOPE, s katerim se povečuje število delegatov lokalnih in regionalnih oblasti ter socialnih partnerjev v plenarnem zasedanju Konference.

Bojan Kekec se je videokonferenčno udeležil 7. srečanja Izvršnega odbora Konference o prihodnosti Evrope (KOPE), 20. 9. 2021. Srečanju so sopredsedovali evropski poslanec Guy Verhofstadt, državni sekretar na Ministrstvu za zunanje zadeve Republike Slovenije Gašper Dovžan in podpredsednica Evropske komisije za demokracijo in demografijo Dubravka Šuica. Predstavljena je bila izkušnja s prve okrogle mize državljanov, ki je bila med 17. in 19. 9. v Strasbourgu. Na njej je sodelovalo 200 naključno izbranih državljanov iz vseh držav članic EU, ki so razpravljali o gospodarstvu, izobraževanju, kulturi in digitalni preobrazbi. Udeleženci so razpravljali tudi o vmesnih poročilih in modalitetah večjezične digitalne platforme ter dnevnem redu plenarnega zasedanja konference med 22. in 23. 10. 2021.

Bojan Kekec se je od 21. do 23. 10. 2021 v Evropskem parlamentu v Strasbourgu udeležil drugega plenarnega zasedanja Konference o prihodnosti Evrope (KOPE). Z Državnega zbora sta se zasedanja udeležila tudi mag. Branko Grims in Nik Prebil. Bojan Kekec in mag. Grims sta v vlogi predstavnikov Slovenije kot predsedujoče države Svetu EU gostila srečanje članov delegacij nacionalnih parlamentov, ki predstavljajo eno izmed osrednjih komponent KOPE. Osrednji namen srečanja je bila izmenjava mnenj glede delovnih skupin KOPE, razdelitve delegatov v delovne skupine, predsedovanje posameznih delegatov nacionalnih parlamentov delovnim skupinam o migracijah in digitalni preobrazbi ter sodelovanje nacionalnih delegatov na plenarnem zasedanju. Sledil je sestanek delovne skupine o podnebnih spremembah in okolju, katere član je tudi Bojan Kekec. V razpravi, pri kateri so sodelovali delegati nacionalnih parlamentov, Sveta EU, Evropske komisije ter Evropskega parlamenta in državljani EU je bilo izpostavljenih več pomembnih težav, izzivov in idej. Kot eden izmed načinov za obvladovanje podnebnih sprememb je bila poudarjena ne le večja raba obnovljivih virov energije, temveč tudi varčevanje z energijo na vseh področjih, ne le na ravni posameznih gospodinjstev. V okviru razprave je zbrane nagovoril tudi Kekec, ki je poudaril, da je ključna vloga delovne skupine ta, da oblikuje zaključke, ki so nekaj inovativnega in imajo dodano vrednost. Ustrezna podnebna politika je še posebej nujna za področja, kot so proizvodnja energije, industrija, transport in pridelava hrane. Zaključil je z mislijo, da lahko podnebno nevtrálnost dosežemo le z več obnovljive energije, boljšo energetske učinkovitostjo, čistejšim transportom, bolj zeleno pridelavo hrane, krožnim gospodarstvom, boljšim upravljanjem z gozdovi, zaščito ekosistemov ter vlaganjem v raziskovanje in razvoj. Pri tem je ključnega pomena izobraževanje mlajših generacij. Na plenarnem zasedanju 23. 10. 2021 so v prvem delu predsedujoči KOPE in predstavniki panelov predstavili delovanje in ugotovitve Evropskih državljskih panelov, nato pa so predstavniki državljskih forumov opisali pretekle dogodke, ki so v sklopu KOPE potekali na nacionalni ravni. Predstavljeno je bilo delovanje dogodka za evropsko mladino ter uporaba večjezične digitalne platforme KOPE. Osrednje sporočilo plenarnega zasedanja KOPE je bilo, da je poglobljen razmislek o evropski prihodnosti, še posebej z intenzivnim vključevanjem mladih, ključnega pomena, da skupaj zgradimo boljšo EU.

Bojan Kekec se je 17. 12. 2021, v okviru Konference o prihodnosti Evrope (KOPE), udeležil sestanka delovne skupine o podnebnih spremembah in okolju. Delovna skupina bi sicer morala potekati pred tretjim plenarnim zasedanjem KOPE, ki pa je bilo zaradi slabih epidemioloških razmer prestavljeno na januar 2022. Na dnevnem redu srečanja skupine, ki ji predseduje Anna Paskova, je bilo poročilo tretjega evropskega državljskega panela, predstavitev tretjega

vmesnega poročila o večjezični digitalni platformi in razprava o energiji, transportu, trajnostni in odgovorni porabi, onesnaževanju in agrikulturi. V razpravi so sodelovali delegati nacionalnih parlamentov, Sveta EU, Evropske komisije ter Evropskega parlamenta in državljani EU. Udeleženci so še posebej izpostavili problematiko onesnaževanja vode, jedrsko energijo, skupen javni prevoz, reformo skupne agrikulturne politike, prihodnost pridelave hrane v EU, nujnost zmanjšanja porabe energije v gospodinjstvih, potrebo po skupnih politikah, npr. na področju omejevanja embalaže, in prednosti krožnega gospodarstva.

2.5.2. OBELEŽITEV 30-LETNICE SAMOSTOJNE DRŽAVE

Državni svet je jubilej 30. obletnice nastanka samostojne slovenske države počastil s slavnostno sejo Državnega sveta 25. 6. 2021. Slavnostni govornik je bil predsednik Državnega sveta Alojz Kovšca, seje pa sta se poleg državnih svetnic in svetnikov udeležila predsednik Republike Slovenije Borut Pahor in predsednik Državnega zbora Igor Zorčič. Pred slavnostno sejo je bilo v preddverju dvorane Državnega sveta odprtje razstave V OBJEKTIVU - 30 let Republike Slovenije. Avtor dokumentarnih trenutkov rojstva države Slovenije je bil fotoreporter in Pulitzerjev nagrajenec Srdjan Živulović.

Da dogodki pred 30. leti, ki so vodili k samostojnosti, niso bili samoumevni in smo jih morali Slovenci ubraniti tudi z orožjem, je na 41. seji Državnega sveta 9. 6. 2021 izpostavil državni svetnik prof. dr. Matjaž Gams, ki je Vladi in Državnemu zboru predlagal, da v skladu z vsemi svojimi pristojnostmi izkažeta posebno spoštovanje in si aktivno prizadevata za krepitev pozitivne javne podobe vseh žrtev, vojnih invalidov in ostalih aktivno udeleženih oseb pri zaščiti domovine v vojni za Slovenijo 1991, ki so bili pripravljeni žrtvovati svoje zdravje in življenje za boljšo prihodnost vseh prebivalcev Slovenije. Obema institucijama je predlagal, da obravnavata in podpreta Izjavo Slovenske akademije znanosti in umetnosti o spravi ob tridesetletnici samostojne slovenske države z namenom umiritve političnih napetosti in za bolj sprejemajoče in strpnejše medsebojno sodelovanje vseh odločevalcev in ostalih deležnikov, pri čemer naj se v postopek obravnave vključi tudi Inženirsko zbornico Slovenije in druga znanstvena društva in združenja.

2.6. URESNIČEVANJE USTAVNIH PRISTOJNOSTI DRŽAVNEGA SVETA

Državni svet je v četrtem letu VI. sklica na rednih in izrednih sejah obravnaval skupno sto osemindeset (158) zadev, od tega petinpetdeset (55) zadev s področja ustavnih pristojnosti in drugih aktov, šestinosemdeset (86) vprašanj in pobud, eno (1) zadevo s področja volitev in imenovanj, dva (2) zaključka s posvetov, tri (3) druge pomembne sklepe in enajst (11) ostalih zadev.

2.6.1. ZAKONODAJNE POBUDE

Državni svet lahko predlaga Državnemu zboru sprejem zakonov ali sprememb in dopolnitev posameznih določb zakonov (prva alineja 97. člena Ustave RS). Gre za pomembno pristojnost Državnega sveta v zakonodajnem postopku.

V četrtem letu VI. mandata je bilo na sejah Državnega sveta obravnavanih pet (5) zakonodajnih pobud, in vseh pet je Državni svet tudi sprejel ter vložil v zakonodajni postopek. V Državnem zboru je bil do 31. 12. 2021 sprejet en (1) izmed vloženih predlogov zakonov, o ostalih štirih (4) pa Državni zbor do 31. 12. 2021 še ni odločal.

S sprejetjem Zakona o odpravi krivic zaradi izbrisa pravnih oseb iz sodnega registra v obdobju od 23. 7. 1999 do 16. 11. 2011, ki ga je Državni zbor sprejel na 27. seji, 18. 11. 2021, po objavi v Uradnem listu RS pa je začel veljati 15. 12. 2021, je prisilni izbris pravnih oseb po 22 letih dobil svoj epilog. Predlog zakona je v obravnavo Državnemu svetu predložil državni svetnik Mitja Gorenšček, podprla ga je Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, na 41. redni seji 9. 6. 2021 pa ga je sprejel Državni svet. Več v točki 2. tega poglavja.

1. Predlog zakona o omejitvi in porazdelitvi valutnega tveganja med kreditodajalci in kreditorejmalci kreditov v švicarskih frankih (ZOPVTKK), EPA 1797-VIII. Državni svet je besedilo predloga zakona določil na 39. seji Državnega sveta 14. 4. 2021. Državni zbor o predlogu zakona sicer na dan 31. 12. 2021 še ni odločil. **JE PA DRŽAVNI ZBOR V NASLEDNJEM LETU, na 29. redni seji, 2. 2. 2022 ZAKON SPREJEL.** Zakonodajno iniciativo je v obravnavo predložila Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki je sklep sprejela na 22. izredni seji komisije, 12. 4. 2021.

Predlog zakona naslavlja problem množičnega oškodovanja potrošnikov, ki so v obdobju od 28. 6. 2004 do 31. 12. 2010 sklenili kreditno pogodbo, nominirano v švicarskih frankih ali z valutno klavzulo v švicarskih frankih (v nadaljevanju: CHF kredit) tako, da se valutno tveganje porazdeli med kreditodajalce in kreditorejmalce. S tem se bo kreditorejmalcem omogočilo, da dolg pošteno odplačajo pod pogoji, ki so jih lahko upravičeno in v dobri veri pričakovali ob sklenitvi kreditne pogodbe. Aktivnosti Banke Slovenije so bile razdrobljene skozi daljše časovno obdobje in v glavnem namenjene informiranju bank o tveganjih, zato so z vidika varstva potrošnikov bile nezadostne in neučinkovite. Neučinkovitost regulatorja bančnega sistema pri omejevanju nedopustnih praks komercialnih bank, ki so povzročile oškodovanje potrošnikov, je pomemben razlog, da država s sistemsko rešitvijo poseže in vzpostavi stanje, kot bi moralo že obstajati v skladu z zakonodajo in opozorili regulatorja ter veljati že ob sklepanju pogodb o CHF kreditih. Cilj predlaganega zakona je zaščita potrošnikov, ki so najeli CHF kredit, saj CHF krediti izčrpavajo številne posameznike (kreditorejmalce in njihove družine), posegajo v njihovo eksistenco in osebno dostojanstvo ter jim povzročajo druge hude posledice, preprečevanje nepoštenih poslovnih praks kreditnih institucij ter preprečevanje dolžniške krize. Za uresničitev navedenih ciljev je treba ponovno vzpostaviti ravnotežje med strankami pogodb o CHF kreditih, ki je bilo porušeno zaradi nepoštenih komercialnih praks, kar bo doseženo z znižanjem finančne obremenitve kreditorejmalcev, ki so najeli CHF kredit, ter z določitvijo obveznosti delnega povračila plačil, ki so bila opravljena na podlagi nepoštenih pogodbenih pogojev. S tem bo dosežen tudi generalno preventivni učinek, saj bo dan jasen signal, da so prakse kreditnih institucij, ki so jih izvajale ob ponujanju CHF kreditov, nesprejemljive in nedopustne, obenem pa bo vzpostavljeno spoštovanje načel slovenskega in evropskega prava, ki so banke zavezovale že v času sklepanja teh pogodb. Cilji predloga so skladni s širšimi prizadevanji Evropske unije in Republike Slovenije za zagotavljanje visoke ravni življenja državljanov, varstva potrošnikov pred

nepoštenimi pogodbenimi pogoji v potrošniških pogodbah ter odvracanja od nelojalne konkurence na notranjem trgu (t. i. odvracalni učinek). Predlagana valutna kapica limitira spremembo tečaja tako, da z vidika skupne cene kredita načelno izenačuje kreditojemalce, ki so najeli CHF kredit, s kreditojemalci, ki so najeli kredit v evrih. Pri določitvi mejne spremembe tečaja, pri kateri pride do aktivacije valutne klavzule, predlog sledi mehanizmu, določenemu v Zakonu o potrošniških kreditih (ZPotK-2), ki določa, da ima pri kreditni pogodbi za nepremičnino, pri kateri je kredit obračunan v tuji valuti, potrošnik pravico do pretvorbe kredita iz tuje valute v domačo, kadar vrednost skupnega zneska kredita, ki ga še mora odplačati, ali vrednost rednih plačil odstopa za več kot 10 % od vrednosti, ki bi veljala, če bi se uporabljal menjalni tečaj med tujo in domačo valuto, ki je bil dogovorjen ob sklenitvi kreditne pogodbe za nepremičnino (prvi odstavek 52. člena ZPotK-2). Pri tem je v predlogu mejna vrednost določena na 5 %, kar brez konverzije omogoča zblížanje stroškov kredita v CHF s stroški primerljivega kredita v evrih. Predlagana rešitev se zgleduje po ZPotK-2, ki je bil sprejet prav zaradi prepoznanih težav s tujevalutnimi krediti, in prinaša rešitev, s katero kreditojemalci ohranijo delež valutnega tveganja v višini, ki ima finančni učinek, kot če bi najeli evrske kredite. Pri tem ne razgláša omenjenih pogodb za nične, temveč jih zgolj dopolnjuje, in sicer samo toliko, kolikor je to nujno za vzpostavitev enakomerne porazdelitve obveznosti med pogodbenimi strankami. Na ta način odpravlja nepošten pogodbeni pogoj, ki ni skladen z načeli slovenskega in evropskega pravnega reda, zlasti z načeli socialne države, sorazmernosti in enakosti pred zakonom.

2. Zakon o odpravi krivic zaradi izbrisa pravnih oseb iz sodnega registra v obdobju od 23. 7. 1999 do 16. 11. 2011 (ZOKIPOS), EPA 1939-VIII. Državni svet je besedilo predloga zakona določil na 41. seji Državnega sveta 9. 6. 2021. **DRŽAVNI ZBOR JE NA 27. SEJI, 18. 11. 2021, ZAKON SPREJEL.** Zakonodajno iniciativo je v obravnavo predložil državni svetnik Mitja Gorenšček. Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na 47. seji komisije, 27. 5. 2021, pobudo obravnavala in predlog zakona podprla. Do predloga se je opredelila tudi Interesna skupina delodajalcev in na 36. seji interesne skupine, 9. 6. 2021, pobudo prav tako podprla.

Predlog zakona o odpravi krivic zaradi izbrisa pravnih oseb iz sodnega registra v obdobju od 23. 7. 1999 do 16. 11. 2011 je bil pripravljen z razlogom odprave posledic nedopustne neomejene diskrecije zakonodajalca pri določitvi neomejene osebne odgovornosti družbenikov kapitalskih družb za obveznosti družb, ki ni bila utemeljena z izjemnimi okoliščinami in je specifična za Republiko Slovenijo. V obdobju od 1999 do 2011 je bilo na podlagi določb Zakona o finančnem poslovanju podjetij in njegovega naslednika, Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju, izbrisano med 17.000 in 25.000 zasebnih podjetij. Izbris je bil izveden po uradni dolžnosti. Na podlagi neizpodbojne zakonske domneve, da so prevzeli obveznosti družbe, so obveznosti teh družb avtomatično prešle na njihove družbenike, in sicer tako, da so za te obveznosti odgovarjali neomejeno. Taka ureditev je nasprotovala ustaljenim pravilom korporacijskega prava in je družbenikom izbrisanih družb povzročila nedopustno škodo. Neomejena odgovornost družbenikov za obveznosti izbrisanih družb je prenehala 17. 11. 2011 z uveljavitvijo Zakona o postopkih za uveljavitev ali odpustitev odgovornosti družbenikov za obveznosti izbrisanih gospodarskih družb. Družbeniki o začetku postopka izbrisa niso bili individualno obveščeni, saj je bil začetek postopka objavljen le v Uradnem listu, sklepi o nadaljevanju pravnih in izvršilnih postopkov zoper družbenike izbrisanih družb pa so bili pogosto vročeni na naslov izbrisane družbe, zato mnogi družbeniki dejansko niso bili seznanjeni s tem, da so bile družbe izbrisane in da so se postopki nadaljevali zoper njih, vse dokler ni prišlo do zasega

sredstev na računih, izterjave prejemkov ali rubeža. Družbeniki v postopkih, ki so se nadaljevali zoper njih, do leta 2002 niso imeli nobenega učinkovitega ugovora, od takrat naprej pa so možnost učinkovitega ugovora imeli zgolj tisti, ki so lahko dokazali, da niso bili »aktivni družbeniki«. Posledično so upniki pridobili pravnomočne izvršilne naslove, na podlagi katerih so lahko plačilo svojih terjatev do izbrisane družbe terjali od njenih družbenikov. Dogajalo se je tudi, da spremembe v lastništvu niso bile evidentirane v sodnem registru, zato so bile obveznosti izbrisanih družb pripisane osebam, ki v času izbrisa niso bile več družbeniki. Zakon o finančnem poslovanju podjetij je bil sprejet zato, da bi se sanirale opustitve sodišč, ki niso začenjale postopkov stečaja in likvidacije družb po uradni dolžnosti, čeprav bi to morala. Iz stališč Evropskega sodišča za človekove pravice nedvomno izhaja, da morajo za posebne ukrepe države, ki spreminjajo omejeno odgovornost družbenikov kapitalskih družb v neomejeno osebno odgovornost, obstajati izjemne okoliščine. V času sprejemanja Zakona o finančnem poslovanju podjetij niso obstajale izjemne okoliščine, ki bi upravičevale spremembo obsega odgovornosti družbenikov kapitalskih družb iz omejene v neomejeno, neodvisno od pogojev za spregled pravne osebnosti. Opustitve sodišč niso tak razlog. Država je zato odgovorna, da odpravi škodo, ki jo je povzročila s svojimi ravnanji. Škodo so utrpeli tako družbeniki, na katere so mimo pravil o spregledu pravne osebnosti prešle obveznosti izbrisanih družb, kot tudi upniki, ki so pridobili pravnomočne izvršilne naslove zoper družbenike, a jih ne bodo mogli uresničiti. Temeljni namen nove ureditve je omogočiti upravičencem hitro in učinkovito doseg pravičnega zadoščenja za škodo, ki so jo utrpeli. Predlog zakona zato določa pogoje, pod katerimi lahko upravičenci uveljavljajo povračilo škode ter pravila postopka. Na podlagi tega zakona se bo lahko povrnilo samo premoženjsko škodo, morebitna druga škoda pa se lahko uveljavlja po splošnih pravilih civilnega prava. Pri določitvi obsega povračila škode je upoštevana deljena odgovornost med državo in družbeniki ter načelo pravičnosti. Pri določitvi pravičnega razmerja je bilo upoštevano, da bi bil v primeru izplačila popolne odškodnine lahko ogrožen finančni sistem, upoštevana je bila narava premoženja, iz katerega so bile poplačane obveznosti izbrisanih družb, ter da so družbeniki imeli pravno možnost, da sprožijo postopke likvidacije ali stečaja, ne glede na to, da bi sodišča te postopke morala voditi po uradni dolžnosti. Popolna odškodnina se na podlagi tega zakona prizna samo v primerih, kadar je bilo v izvršilnem postopku zaradi izterjave obveznosti izbrisane kapitalske družbe prodano stanovanje ali hiša, v kateri je družbenik izbrisane družbe prebival, v ostalih primerih pa se prizna delna odškodnina. Urejeno je vprašanje pravnega nasledstva v zvezi z zahtevo za povračilo škode ter položaj upnikov izbrisanih družb, ki imajo do družbenikov zahtevke na podlagi pravnomočnih izvršilnih naslovov. Za višje vrednosti je predvideno plačilo v več obrokih, zneski manjše vrednosti pa se bodo izplačevali v enkratnem znesku.

V zakonodajnem postopku je bil predlog zakona spremenjen in dopolnjen, pri čemer je bilo skrajšano obdobje, na katerega se nanaša, in spremenjeni pogoji in postopek za uveljavljanje povračila škode. Tako spremenjen Zakon o odpravi krivic zaradi izbrisa pravnih oseb iz sodnega registra v obdobju od 23. 6. 1999 do 15. 1. 2008 – ZOKIPOSR je Državni zbor sprejel na 27. seji 18. 11. 2021, po objavi v Uradnem listu pa je zakon začel veljati 15. 12. 2021.

3. Predlog zakona o spremembi Zakona o poslancih (ZPos-G), EPA 2251-VIII. Državni svet je besedilo predloga zakona določil na 45. seji Državnega sveta 10. 11. 2021. Državni zbor o predlogu zakona na dan 31. 12. 2021 še ni odločil. Zakonodajno iniciativo je v obravnavo

predložil državni svetnik dr. Marjan Maučec. Predlog je podprla Komisija za državno ureditev na 62. seji komisije, 20. 10. 2021.

Temeljni cilj, h kateremu teži predlagani zakon, je uveljavitev pravne podlage, po kateri se bo dokončno ukinila nezdružljivost poslanske in županske (podžupanske) funkcije, ki nima ne ustavne ne zakonske podlage. Temeljno ustavno določilo, vezano na ureditev poslanskega mandata ter s tem povezane nezdružljivosti poslanske funkcije, je v 82. členu Ustave Republike Slovenije (Ustava). Ta določa, da so poslanci predstavniki vsega ljudstva in niso vezani na kakršnakoli navodila. Nadalje Ustava v navedem členu določa, da zakon določa, kdo ne sme biti izvoljen za poslanca, ter nezdružljivost funkcije poslanca z drugimi funkcijami in dejavnostmi. Napotila, na kakšen način oz. v katero smer naj bo zakonsko urejena nezdružljivost poslanske funkcije z drugimi funkcijami, z ustavnimi določili ni določeno. Izpeljava ustavnega določila o nezdružljivosti poslanske funkcije je urejena v Zakonu o poslancih (ZPos). Ta v 10. členu določa, da poslanec ne sme biti hkrati član Državnega sveta niti ne sme opravljati druge funkcije ali dela v državnih organih. Poslanec tudi ne sme opravljati funkcije župana in podžupana v občini. Popolno nezdružljivost poslanske funkcije s funkcijo župana in podžupana je leta 2011 uvedel Zakon o spremembi Zakona o poslancih (ZPos-D). Ta je s spremembo drugega stavka 10. člena določil, da poslanec ne sme opravljati funkcije župana in podžupana v občini. Do uveljavitve takšne ureditve je v Republiki Sloveniji veljalo, da poslanec ne sme poklicno opravljati funkcije v organih lokalnih skupnosti. Dopusčena pa je bila možnost, da lahko poslanec opravlja funkcijo v organih lokalnih skupnosti nepoklicno. V postopku sprejemanja novele ZPos-D je bila kot razlog za uveljavitev nezdružljivosti poslanske in županske funkcije večkrat v ospredje postavljena delitev oblasti. Vendar je delitev oblasti v Republiki Sloveniji urejena v 3. členu Ustave, ki določa, da se oblast deli na: zakonodajno, izvršilno in sodno. Nosilec zakonodajne oblasti je Državni zbor, ki sprejema zakone. Nosilca izvršilne oblasti predstavlja Vlada, ki predlaga zakone in skrbi za njihovo izvrševanje. Sodno oblast pa izvršujejo sodišča, ki odločajo v posameznih primerih kršitve zakonov in ostalih predpisov. V ustavno določeno delitev oblasti lokalna samouprava ni zajeta. Kar pomeni, da neposredno sklicevanje na načelo delitve oblasti v povezavi z ureditvijo nezdružljivosti funkcije poslanca in funkcije župana (podžupana) ne more pravno obveljati. Nezdružljivost poslanske funkcije s funkcijo župana in podžupana je bila v slovenski pravni red uvedena šele leta 2011, torej kar 20 let po osamosvojitvi naše države oz. 19 let po sprejetju prvega Zakona o poslancih (Uradni list RS, št. 48/92). Sklepati gre, da utemeljeni razlogi za ukinitve hkratnega opravljanja navedenih funkcij niso bili in niso podani, zato je potrebna sprememba zakona, ki bo to pravno uredila. Novela bi začela veljati za naslednje parlamentarne volitve. Predlagana sprememba bi lahko predstavljala pomemben vidik pri premoščanju strankarskih razlik, saj je prioriteta delovanja županov dobrobit občanov in državljanov in izpeljava pomembnih projektov v korist skupnosti. To je ne nazadnje razvidno tudi iz dela Državnega sveta in Interesne skupine lokalnih interesov.

4. Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o tujcih (ZTuj-2G), EPA 2252-VIII. Državni svet je besedilo predloga zakona določil na 45. seji 10. 11. 2021. Državni zbor o predlogu zakona na dan 31. 12. 2021 še ni odločil. Zakonodajno iniciativo je v obravnavo predložila Interesna skupina negospodarskih dejavnosti na 14. izredni seji interesne skupine, 20. 10. 2021. Predlog zakonodajne iniciative je podprla Komisija za državno ureditev na 63. seji, 3. 11. 2021.

S predlogom zakona se skuša državljanom tretjih držav, tako dijakom kot študentom, ki prihajajo v Slovenijo z namenom izobraževanja, omiliti pogoje za pridobitev dovoljenj za začasno prebivanje. Dopolnitev zakona se nanaša na tiste tuje študente in dijake, ki so jih dolžni preživljati starši oziroma njihovi zakoniti zastopniki. Predlagana sprememba vzpostavlja ureditev, ki je bila v veljavi pred uveljavitvijo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih (ZTuj-2F), ki je bil v Državnem zboru sprejet 30. 3. 2021. Z uveljavitvijo ZTuj-2F je v praksi prišlo do ključne spremembe v načinu izkazovanja zadostnih sredstev za preživljanje tujih študentov v Sloveniji. Tujec je moral že prej za pridobitev dovoljenja za prebivanje zaradi višje- ali visokošolskega izobraževanja dokazati, da ima zadostna sredstva za preživljanje. Po obstoječi ureditvi pa to ni več mogoče zgolj na podlagi pisne izjave staršev oziroma skrbnikov, ki so ga dolžni preživljati. S predlogom zakona se ponovno omogoča, da bi kot dokaz o izpolnjevanju pogoja zadostnih sredstev za preživljanje zadoščala pisna izjava staršev oziroma skrbnikov, da ga bodo v času izobraževanja ali študija preživljali, če so ga po pravu države, iz katere prihaja, dolžni. Aktualna ureditev številnim dijakom in študentom iz ekonomsko šibkejših držav otežuje izobraževanje v Sloveniji. Večina tujih dijakov in študentov k nam prihaja iz držav bivše Jugoslavije in za večino je težko že ob začetku študija izkazovati, da imajo bodisi zagotovljena celotna sredstva za čas študija, bodisi dovolj visoke redne prihodke za preživljanje za celoten čas trajanja izobraževanja. Zaradi sprememb, ki jih je prinesel ZTuj-2F, bo prišlo do dolgoročnih škodljivih posledic na področju višješolskega in visokega šolstva, ki si prizadeva k nam privabiti uspešne dijake in študente iz tujine. Tuji študenti, pa tudi dijaki, so se po dosedanjih izkušnjah izkazali za prizadevne, kooperativne in izjemno motivirane pri študiju, kot tudi pri učenju slovenskega jezika in usvajanju slovenske kulture ter navad. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport spodbuja učenje slovenskega jezika in kulture tako prek sistema lektoratov v državah, iz katerih tuji študenti in dijaki prihajajo, kot s pomočjo dodatnih tečajev na univerzah, ki jih morajo študentje obiskovati. Mednarodna odprtost slovenskega visokega šolstva je pomemben in nujen element njegove kakovosti in mednarodne prepoznavnosti, zato ima omejen dostop tujcev do izobraževanja lahko negativen učinek na slovenski izobraževalni sistem. Nacionalna agencija Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu (NAKVIS) v svojih akreditacijskih pravilih presoja tudi uspešnost udejstvovanja zavodov v mednarodnem visokošolskem prostoru. Demografska slika v Sloveniji je slaba in zato si vsi, ki delujejo v visoko- in višješolskem izobraževanju, prizadevajo pridobiti čim več odličnih posameznikov iz tujine, ki bodo s svojim znanjem prispevali k razvoju slovenske družbe. V tem smislu je predstavljen predlog zakona tudi v skladu s predlogom novega Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (ZZrID). Ob tem ima Republika Slovenija z vsemi državami bivše Jugoslavije sklenjene dvostranske sporazume, ki določajo, da imajo državljani teh držav na področju osnovnošolskega in višješolskega izobraževanja enake pravice kot državljani Republike Slovenije, na področju visokošolskega izobraževanja pri plačilu šolnin pa veljajo enaki pogoji, kot veljajo za slovenske študente. To pomeni, da so tuji študenti iz držav bivše Jugoslavije opravičeni plačila šolnine, medtem ko morajo državljani držav, ki ne prihajajo iz držav EU, šolnine plačati. Osnovni namen sklenjenih protokolov o sodelovanju na področju izobraževanja je »izenačitev državljanov teh držav z državljani Slovenije oziroma z državljani EU«. Predlagano spremembo Zakona o tujcih (ZTuj-2F) podpira celotna strokovna javnost - univerze, Rektorska konferenca Slovenije, Študentska organizacija Slovenije in drugi. Bilo bi izjemno pomembno, da bi bila zakonodajna iniciativa sprejeta pred februarjem 2022, ko bodo v izobraževalnih ustanovah potekali informativni dnevi, da bi lahko zainteresiranim študentom in dijakom posredovali nove informacije o načinu pridobivanja dovoljenj za prebivanje v Republiki Sloveniji v času izobraževanja.

5. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem svetu (ZDSve-B), EPA 2253-VIII. Državni svet je besedilo predloga zakona določil na 45. seji Državnega sveta 10. 11. 2021. Državni zbor o predlogu zakona na dan 31. 12. 2021 še ni odločil. Zakonodajno iniciativo je v obravnavo predložil državni svetnik Alojz Kovšca, obravnavala in podprla pa jo je Mandatno-imunitetna komisija na 14. izredni seji, 8. 11. 2021.

Temeljni cilj predlagane spremembe je uskladitev ZDSve z odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-349/18, Mp-1/18, Mp-2/18. Kot posredno izhaja iz odločbe Ustavnega sodišča št. U-I-191/17, mora zakonodajalec poskrbeti za celovito ureditev vseh vprašanj v zvezi s pravnim varstvom pri volitvah v Državni svet. Cilj predlagane spremembe ZDSve ni samo odprava neustavnosti 50. člena ZDSve, ampak odprava neustavnosti, na katere je Ustavno sodišče opozorilo v obrazložitvi in na katere opozarja tudi stroka. Zlasti v skladu s priporočili teorije in Beneške komisije je cilj predloga zakona natančno urediti postopek volitev v Državni svet, predvsem pa ureditev volilnega spora, saj v praksi pri volitvah v Državni svet prihaja do številnih težav, za katere trenutna pomanjkljiva ureditev ne zagotavlja ustreznega pravnega varstva in ne nudi ustreznih rešitev. S predlagano ureditvijo se zasleduje cilj, da v praksi ne bi tako pogosto prihajalo do težav, s katerimi se zaradi podnormiranosti volilnega spora sooča Državni svet ob vsakokratnih volitvah. Predlog zakona zato temeljito ureja volilni spor, v katerega po novem Državni svet ne bi bil neposredno vpleten, saj glede na svojo sestavo in vlogo v slovenski ustavni ureditvi ni primeren organ za odločanje v volilnih sporih. Zaradi navedenih razlogov je bolj primeren organ za odločanje o volilnih sporih po volilnem dnevu na prvi stopnji DVK, ki je specializirani državni organ za volitve, zoper odločbo DVK pa je predvidena tožba na Vrhovno sodišče. Zoper odločbo Vrhovnega sodišča ni predvidenega pravnega sredstva, saj je po izvedenih volitvah treba čim hitreje razrešiti morebitne nepravilnosti, kar prispeva k večji legitimnosti Državnega sveta in zmanjšuje negotovost. Cilj predlagane novele Zakona o državnem svetu (ZDSve) je zakonodajna rešitev, ki se nanaša na protiustavnost 50. člena navedenega zakona. Izhodišče Državnega sveta za pripravo zakona je, da so roki za reševanje volilnega spora, pristojnost organov in postopki urejeni na način, da se Državni svet lahko konstituira ne glede na morebitne volilne spore, zato je najustreznejša rešitev, po kateri se morebitni volilni spori rešujejo naknadno. Želja Državnega sveta je torej nemoteno konstituiranje organa kot celote ter njegovih delovnih teles brez kakršnihkoli zunanjih vplivov. Gre že za tretji poskus ureditve tega vprašanja. V prejšnjih poskusih je Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora želela, da ZDSve volitve in volilni spor pri volitvah v Državni svet ureja na enak način kot pri volitvah v Državni zbor, kar pa zaradi posebnosti volitev v Državni svet ni mogoče. Trenutna ureditev namreč predvideva, da se najprej izvoli Mandatno-imunitetna komisija, ki pregleda potrdila o izvolitvi ter morebitne pritožbe in pripravi poročilo za sejo Državnega sveta. Na slednji mora poročevalec komisije predstaviti vse prispele pritožbe, vključno z razlogi, ki jih vsebujejo. Mandatno-imunitetna komisija nato predlaga, da se o nespornih mandatih glasuje skupaj, o vsakem spornem pa posebej. Na koncu o potrditvi mandatov glasuje Državni svet. Gre za izjemno zahtevno nalogo, s katero se člani Mandatno-imunitetne komisije soočijo takoj po izvolitvi, pri čemer za reševanje volilnih sporov nimajo dovolj znanja niti najizkušenejši državni svetniki. Iz tega razloga se celoten postopek konstituiranja Državnega sveta s predlogom novele zakona spreminja. V skladu s postopkom, predvidenem v predlogu zakona, se bo Državni svet na prvi seji po volitvah seznanil z aktom o izidu volitev, ki ga bo v Uradnem listu Republike Slovenije objavila Državna volilna komisija, in se tudi konstituiral, če bo v aktu o izidu volitev ugotovljena izvolitev več kot polovice državnih svetnikov. Ugotovitve

Državne volilne komisije bo možno izpodbijati s tožbo pred Vrhovnim sodiščem, kar pomeni, da se z reševanjem volilnih sporov Državni svet ne bo več ukvarjal.

2.6.2. MNENJA DRŽAVNEGA SVETA

Državni svet sprejema in daje Državnemu zboru mnenja o zadevah iz svoje pristojnosti. S podanimi mnenji Državni svet uresničuje svojo svetovalno vlogo in v zakonodajnem procesu uveljavlja interese interesnih skupin, ki so zastopane v Državnem svetu, v povezavi s civilno družbo in strokovno javnostjo.

Državni svet je v četrtem letu VI. mandata na sejah Državnega sveta obravnaval devetintrideset (39) mnenj in jih sedemintrideset (37) sprejel, in sicer triindvajset (23) mnenj k predlogom zakonov, pet (5) mnenj k predlogom aktov, tri (3) mnenja k predlogom deklaracij in resolucij ter osem (8) mnenj k poročilom državnih organov. Državni svet ni sprejel dveh (2) mnenj k predlogoma zakonov.

Državnemu zboru je bilo posredovanih triintrideset (33) mnenj Državnega sveta.

2.6.2.1. MNENJA K PREDLOGOM ZAKONOV

1. Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prijavi prebivališča (ZPPreb-1A) - druga obravnava, EPA 1529-VIII (36. seja Državnega sveta, 20. 1. 2021). Predlog je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. **Državni svet je predlog zakona podprl.**

Državni svet je sledil mnenju Komisije za državno ureditev, ki je na 47. redni seji 13. 1. 2021 podprla predlog novele, s katero se ureja vprašanje fiktivnih prijav prebivališča, in stalno prijavo prebivališča za posameznike, ki prebivajo v domovih starejših občanov. S predlogom zakona se ponovno uvaja krajevna pristojnost prijave prebivališča. Prijave prebivališče ne bo več mogoče urediti kjerkoli v Sloveniji, ampak jo bo treba urediti na pristojni upravni enoti. Ena bolj pogostih zlorab pri prijavi prebivališča je bila namreč ta, da so posamezniki, ko so s prijavo prebivališča neuspešni na eni upravni enoti, odšli na drugo upravno enoto, lahko tudi na drugi konec Slovenije, in tam izvedli prijavo prebivališča. Druga pomembna sprememba je, da bo uradna oseba na upravni enoti dolžna preveriti nekatere podatke, ki so vezani na sistem GURS. Zato bodo morali tisti, ki še nimajo urejenih podatkov oziroma prostorskih evidenc glede nepremičnin (hišna številka ali številka stanovanja, zahteva za vpis stavbe v kataster stavb, zahteva za vpis sprememb podatkov katastra stavb) to urediti, če bodo želeli na takšni nepremičnini prijaviti prebivališče. Upravna enota bo strankam dala možnost, da te evidence na GURS lahko uredijo v določenem časovnem roku. Predlog zakona predvideva skrajšane postopke in zato bodo upravne enote bolj učinkovite pri preprečevanju in odkrivanju zlorab pri prijavah prebivališča. Novela predvideva še nekaj korekcij in odprav pomanjkljivosti, ki izhajajo iz obstoječe prakse. V predlogu zakona se na več mestih popravljajo določbe, ki se nanašajo na prijavo prebivališč otrok. Zakon o prijavi prebivališča trenutno določa, da se otroka prijavi na naslovu matere, po novem bo obstajala možnost, da bosta starša otroku v roku 30 dni določila nov naslov - stalni ali začasni, ki bo veljal od rojstva. Poenostavlja se tudi člen, ki govori o tem, kdaj ob prijavi prebivališča otroka ni treba priložiti soglasja drugega starša. To velja v primerih, ko se prijavlja novorojenčka, pri

čemer je eden od staršev tuj državljan in zanj v evidencah Republike Slovenije ni nobenih podatkov. Po novem bodo med dokazila, s katerimi posameznik prijavi prebivališče, da ima pravico bivati na določenem naslovu, uvrščene tudi pogodba o služnosti, pogodba o preužitku in dokazilo o stavbni pravici. Na več mestih predloga zakona se popravljajo določbe, ki se nanašajo na prijavo prebivališča tujcev; gre za usklajevanje z Zakonom o tujcih. V predlogu zakona se dopolnjuje tudi možnosti za prijave prebivališča za otroke, ki so v rejništvu, in za tujce z urejenim statusom, če so žrtve trgovine z ljudmi. V teh primerih se omogoča enostavna in hitra prijava na naslovu centra za socialno delo. Tako bo omogočeno, da imajo te osebe prijavljeno stalno prebivališče oziroma naslov, ki ima status stalnega prebivališča. Državni svetniki so o predlogu zakona opravili krajšo razpravo. Novela ureja tudi prijave prebivališča v domovih za starejše, kjer se izvaja institucionalno varstvo. Mnogi oskrbovanci domov starejših občanov imajo svoje stalno prebivališče v drugi občini in nimajo pogojev za ohranitev stalnega prebivališča na naslovu, kjer so pred prihodom v dom stalno prebivali (stanovanje je bilo prodano, hiša porušena). V primeru, da bi se na naslovu doma starejših občanov izvedla prijava stalnega prebivališča s soglasjem doma, bi to lahko vplivalo na doplačevanje stroškov bivanja in oskrbe, ki bremenijo občino stalnega prebivališča. Predlog zakona zato ureja, da se bo posameznik na naslovu doma starejših občanov prijavil z odločbo v postopku ugotavljanja stalnega prebivališča. Na ta način bo omogočeno, da oskrbovanci lahko prijavijo stalno prebivališče v domovih starejših občanov, hkrati pa se bodo finančne obremenitve oziroma stroški sofinanciranja bivanja v domovih pravično razporedili med posamezne lokalne skupnosti, ne glede na lokacijo domov za starejše občane.

Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Državnemu zboru. Državni zbor je zakon sprejel na 63. izredni seji, 3. 3. 2021.

2. Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1K) - druga obravnava, EPA 1459-VIII (36. seja Državnega sveta, 20. 1. 2021).

Predlog je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. **Državni svet je dopolnjen predlog zakona podprl.**

Državni svet je sledil mnenju Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki je na 41. seji komisije, 26. 11. 2020, obravnavala predlog zakona, ga podprla ter mnenje posredovala Odboru Državnega zbora za gospodarstvo, ki je nato na 12. seji, 12. 1. 2021, ob upoštevanju pripomb Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, sprejel amandmaje koalicijskih poslanskih skupin ter amandmaja poslanskih skupin SAB, LMS in SD k 6. in 62. členu ter pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni svet se je seznanil z rešitvami predlaganega zakona, ki določa nekatere obveznosti, ki so posledica prenosa Direktive (EU) 2017/82, poleg predlaganih dopolnitev zaradi prenosa te Direktive pa predlog zakona vsebuje tudi nekaj drugih dopolnitev veljavne ureditve Zakona o gospodarskih družbah. Sprejetje predloga zakona bo med drugim imelo vpliv na omejitve ustanavljanja družb in podjetnikov ter pridobitev statusa družbenika s strani poslovno nepoštenih tujih in domačih fizičnih ter pravnih oseb, nalaga pa se tudi dodatno administrativno breme za družbe, zavezane k reviziji letnih poročil. Državni svet je povzel pripombe, podane ob obravnavi predloga zakona na 41. seji Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance. V razpravi je bilo predlagano, da se v nadaljnjem postopku sprejemanja predloga zakona razmisli o črtanju 11. člena predloga zakona, ki določa subjekte javnega interesa. Rešitve, ki izhajajo iz tega določila, so bile problematizirane tudi v okviru razprave na Odboru za gospodarstvo. Subjekti javnega interesa so namreč postale tudi nekatere družbe z neposrednim ali posrednim večinskim

lastniškim deležem države ali občine, ki morajo revidirati letna poročila v skladu s 57. členom ZGD-1. Med njimi so tudi družbe z omejeno odgovornostjo, ki izpolnjujejo merila za srednje in velike družbe. Podlaga za določitev subjekta javnega interesa je Direktiva 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. 6. 2013, ki med drugim določa, da so subjekti javnega interesa tudi podjetja, ki jih države članice imenujejo za subjekte javnega interesa, na primer podjetja, ki imajo zaradi svoje narave poslovanja, velikosti ali števila zaposlenih velik javni pomen. Slovenija je določilo omenjene direktive v zakonu, ki ureja revidiranje, razširila kar na vse družbe v državni ali občinski lasti, kar je v Evropi posebnost. S tem je v slovenski pravni red vneseno določilo, ki ga evropska direktiva ne zahteva, nedvomno pa povečuje birokratska in finančna bremena podjetjem v večinski državni in občinski lasti. Določa se namreč, da bodo vsa občinska in državna podjetja, ki so podvržena obveznim revizijam, dolžna obvezno imenovati revizijsko komisijo. Ker se pričakuje, da vsi člani revizijskih komisij svoje delo opravljajo karseda odgovorno in profesionalno, se bodo povečale zahteve po poročanju tem organom s strani strokovnih služb in podjetij. Posledično se bo povečal obseg administrativnega dela, potrebe po dodatnih zaposlitvah in s tem stroški poslovanja teh podjetij. Zastavlja se vprašanje, ali je resnično nujen še dodaten nadzor v že tako visoki piramidi različnih nadzornih organov. Državni svet sicer predlaga, da se v nadaljnjem postopku sprejemanja predloga zakona razmisli o črtanju 11. člena predloga zakona, ki določa subjekte javnega interesa. Subjekti javnega interesa so namreč postale tudi nekatere družbe z neposrednim ali posrednim večinskim lastniškim deležem države ali občine, ki morajo revidirati letna poročila v skladu s 57. členom ZGD-1.

Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Državnemu zboru. Državni zbor je zakon sprejel na 22. seji, 27. 1. 2021.

3. Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov (ZZRZI-E) - druga obravnava, EPA 1473-VIII (36. seja Državnega sveta, 20. 1. 2021). Predlog je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim mag. Dejanom Židanom. **Državni svet je dopolnjen predlog zakona podprl.**

Državni svet je sledil mnenju Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ki je na 51. seji 17. 12. 2020 obravnavala predlog novele zakona, in ga podprl. Menil je, da je nujno, da se invalidom na različne možne načine zagotovi dostojne prejemke bodisi v okviru zaposlitvene rehabilitacije bodisi v okviru sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja in s slednjim povezanih dodatkov. Z novelo se želi zagotoviti pošteno in pravično nagrado invalidom, ki so vključeni v sistem zaposlitvene rehabilitacije, z zakonsko določeno pravico do povračila stroškov za prehrano v času trajanja zaposlitvene rehabilitacije, v višini regresa za prehrano zaposlenih v javnem sektorju ter z zagotovitvijo nagrade za delo v obliki denarnega prejemka, sorazmernega s številom ur socialne aktivacije. Na takšen način bi bili do nagrade za delo upravičeni tudi tisti invalidi, ki na mesečni ravni ne zmorejo opraviti več kot 100 ur dela, tisti invalidi, ki lahko ali želijo delati več, pa bi bili prav tako ustrezno nagrajeni z višjimi denarnimi prejemki, skladnimi s svojo stopnjo aktivacije. Navedeno bi invalide dodatno motiviralo za vključevanje v storitve zaposlitvene rehabilitacije in tudi njen uspešen zaključek. Hkrati bi se povečale njihove možnosti za zaposlitev ter zvišalo stopnjo njihove socialne in materialne varnosti. Septembra 2020 je bilo med nezaposlenimi 12.500 invalidov, od tega 10.000 dolgotrajno brezposelnih, za katere je sistem zaposlitvene rehabilitacije lahko izjemnega pomena. Glede na ugotovitve iz prakse, da vsi invalidi v okviru zaposlitvene rehabilitacije iz različnih razlogov ne zmorejo opraviti 100 delovnih ur

mesečno, da bi v skladu z obstoječim 17. členom zakona prejeli nagrado v višini 40 % minimalne plače (376,23 evra), se predlaga uporaba podobnega načina nagrajevanja, kot velja v primeru socialne aktivacije. Na podlagi amandmaja poslanskih skupin SD, LMS in SAB k 1. členu predloga zakona, sprejetega na 24. seji Odbora Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide 12. 1. 2021, se bo invalide, vključene v zaposlitveno rehabilitacijo, nagrajevalo tako, da bodo tisti invalidi, ki nimajo drugih prejemkov in ki bodo opravili od 60 do 128 ur dela v okviru zaposlitvene rehabilitacije, prejeli mesečno nagrado v višini 507,91 evra mesečno (54 % minimalne plače mesečno), tisti, katerih obseg ur dela bo presegel 129 ur, pa maksimalno možno nagrado za opravljeno delo, to je 611,38 evra (65 % minimalne plače mesečno). Do denarnega prejemka za čas zaposlitvene rehabilitacije bo upravičen tudi invalid, ki prejema denarno nadomestilo ali denarno pomoč iz naslova pravic brezposelnih oseb ali denarno nadomestilo po predpisih iz naslova invalidskega zavarovanja, pri čemer vsota prejemkov iz vseh prej navedenih virov ne sme presegati višine odstotka minimalne plače, določene za posamezen obseg storitev zaposlitvene rehabilitacije iz predlaganega spremenjenega 17. člena ZZRZI. Zaradi predvidenih finančnih posledic predloga zakona (okrog 5 milijonov evrov), ki niso bile vključene v proračun za leto 2021, naj bi se po prvotni različici 3. člena predloga zakona predložene zakonske določbe začele uporabljati šele s 1. 1. 2022, pri čemer pa je že na 51. seji Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide 17. 12. 2020 predstavnik predlagatelja nakazal, da bi bilo možno s predloženim in sprejetim amandmajem Vlade Republike Slovenije uveljavitev in uporabo zakona zagotoviti že prej (s 1. 1. 2021). Z amandmajem odbora k 3. členu predloga zakona, sprejetim na 24. seji Odbora Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve, je bil navedeni predlog v največjim možni meri upoštevan, saj bo zakon v primeru njegovega sprejema začel veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Državni svet je bil seznanjen, da je na seji pristojne Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti kot pristojno ministrstvo za področje invalidskega varstva predlaganim spremembam in dopolnitvam izreklo načelno podporo, kar je bilo nato potrjeno še z mnenjem Vlade Republike Slovenije k predlogu zakona z dne 6. 1. 2021. Kot je ugotavljal Državni svet, Vlada predlaganim spremembam in dopolnitvam v mnenju ne nasprotuje, je pa predlagala popravek 1. člena predloga zakona, ki je bil nato s sprejetim amandmajem poslanskih skupin SDS, SMC in NSi na seji pristojnega Odbora Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide tudi upoštevan. Na podlagi sprejetega amandmaja k 1. členu predloga zakona bo tako invalid upravičen do plačila stroškov za prehrano v višini nadomestila za prehrano med delom za zaposlene v javnem sektorju zgolj v primeru, če mu je priznana pravica do storitev iz desete alineje 15. člena ZZRZI (usposabljanje na konkretnem delovnem mestu oziroma v izbranem poklicu), ne pa tudi za vse ostale primere storitev, ki se izvajajo v bistveno krajšem obsegu (največ dve do tri ure na dan), kot so svetovanje, spodbujanje in motiviranje invalidov k aktivni vlogi; pomoč pri sprejemanju lastne invalidnosti in seznanjanje o možnostih vključevanja v usposabljanje in delo; pomoč pri izboru ustreznih poklicnih ciljev; razvijanje socialnih spretnosti in veščin; pomoč pri iskanju ustreznega dela oziroma zaposlitve in priprava mnenja o ravni delovnih sposobnosti, znanj, delovnih navad in poklicnih interesov. Slednje so namreč zgolj v posredni povezavi z dejanskim izvajanjem zaposlitvene rehabilitacije kot ukrepom za doseg zastavljenega cilja – zaposlitve invalida, ki mu bo omogočila socialno varnost. Državni svet je bil seznanjen tudi s pojasnilom pristojnega ministrstva, da je sistem zaposlitvene rehabilitacije, skupaj z ostalimi ukrepi za aktivacijo invalidov, v zadnjih, več kot 15 letih, omogočil velikemu številu invalidov, da so se vključili v delovni proces bodisi na odprtem trgu ali prek ostalih aktivnosti, prilagojenim njihovim zmožnostim in potrebam. Ministrstvo je ves čas

spodbujalo zaposlitveno rehabilitacijo, od uveljavitve zakona pa se je število vključenih invalidov v različne aktivnosti, namenjene njihovi čimprejšnji aktivaciji, bistveno povečalo. Ministrstvo problematiko, ki se je dotika novela ZZRZI-E, prepoznava kot eno od zaznanih pomanjkljivosti veljavnega ZZRZI, zato podpira predložene rešitve. Državni svet je ugotavljal, da je Svet za invalide Republike Slovenije predlog zakona obravnaval na seji 2. 12. 2020 in ga soglasno podprl. Svet za invalide je ocenil, da ZZRZI celovito ureja problematiko usposabljanja in zaposlovanja invalidov, na kar nakazujejo tudi aktualni podatki Zavoda RS za zaposlovanje glede števila vključenih v različne možne načine aktivacije. Tako kvotni sistem zaposlovanja invalidov kot tudi ostale olajšave iz tega naslova so, skupaj s storitvami zaposlitvene rehabilitacije, namreč vplivale na to, da je leta 2020 ostala stopnja zaposlovanja brezposelnih invalidov na ravni preteklih, kar je zelo pozitivno in gotovo tudi posledica dobrih rešitev, ki jih ponuja ZZRZI. Predlog zakona po ugotovitvi Sveta za invalide naslavlja odprto vprašanje, ki se je pojavilo že kmalu po uvedbi zakona in postaja iz leta v leto bolj pereče in aktualno, saj se delež delovnih invalidov, ki se vključujejo v zaposlitveno rehabilitacijo, skozi leta viša. V Svetu za invalide, ki ga sestavljajo predstavniki invalidov oz. invalidskih organizacij, stroke in države so bili ob obravnavi predloga zakona popolnoma soglasni in ugotovili, da predlog zakona ob minimalnih korekcijah in uskladitvah s sistemom socialnega varstva predstavlja pomemben korak v pravo smer. Državni svet predlagane zakonske rešitve podpira, saj meni, da je nujno, da se invalidom na različne možne načine zagotovi dostojne prejemke (bodisi v okviru zaposlitvene rehabilitacije bodisi v okviru sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja in s slednjim povezanih dodatkov), saj spadajo med najbolj ranljive družbene skupine, ki se jih pogosto vede ali nevede postavlja na rob družbe, namesto da bi se jim omogočilo, da se ob prilagojenih pogojih za delo aktivno vključujejo v družbo in se s tem počutijo enakovredni ostalim državljanom ter pomemben sestavni del družbe. Državni svet je ocenil, da zaposlitvena rehabilitacija, če je učinkovita in hitro dostopna, lahko v bistveni meri pripomore k temu, da se invalid, ki je za določeno obdobje (po poškodbi ali iz drugih razlogov) iztrgan iz normalnega življenja in delovnega procesa, hitreje vrne v delovno okolje, kar lahko pomembno pripomore k njegovemu hitrejšemu okrevanju ter k občutku koristnosti.

Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Državnemu zboru. Državni zbor je zakon sprejel na 22. seji, 27. 1. 2021.

4. Mnenje k Predlogu zakona o zagotavljanju zemljišč za izvajanje izobraževalnih ter raziskovalnih in razvojnih dejavnosti s področja kmetijstva in gozdarstva (ZZIRDKG) - druga obravnava, EPA 1528-VIII (36. seja Državnega sveta, 20. 1. 2021). Predlog je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. **Državni svet je predlog zakona podprl.**

Državni svet je sledil mnenju Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je na 24. seji 14. 1. 2021 obravnavala predlog zakona, in ga podprl. Predlog zakona ureja pravico do upravljanja s kmetijskimi oziroma gozdnimi zemljišči javnim izobraževalnim in javnim raziskovalnim zavodom, katerih ustanovitelj je Republika Slovenija, in ki izvajajo javno veljavne programe srednješolskega, višješolskega, visokošolskega izobraževanja s področja kmetijstva in gozdarstva oziroma raziskovalno ter razvojno dejavnost s področja kmetijstva in gozdarstva. Javni zavodi bodo v upravljanje dobili kmetijska in gozdna zemljišča v obsegu, skladnem z njihovim izvajanjem izobraževalnih oziroma raziskovalnih in razvojnih dejavnosti. Kvoto pripadajočih kmetijskih oziroma gozdnih zemljišč bo v skladu s predlogom zakona s predpisom

določil minister, pristojen za izobraževanje in znanost, v soglasju z ministrom, pristojnim za kmetijstvo in gozdarstvo, na predlog komisije za določitev kvot glede na kriterije, določene z zakonom. Po okvirnih ocenah naj bi šlo za skupno 600 hektarov kmetijskih in 500 hektarov gozdnih zemljišč, s katerimi bodo po uveljavitvi zakona upravljali javni izobraževalni in raziskovalni zavodi srednješolskega, višješolskega, visokošolskega izobraževanja s področja kmetijstva in gozdarstva oziroma raziskovalno ter razvojno dejavnost s področja kmetijstva in gozdarstva. Državni svet predlagano ureditev podpira, saj javni zavodi v času uporabe teh zemljišč vanje vlagajo tudi finančna sredstva in ob tem poudarja, da je le prek ustreznega vzgojno-izobraževalnega dela moč oblikovati učečo se populacijo, ki se bo uspešno prilagajala spremembam in bo s svojim znanjem tudi na manjši, mnogokrat odročni ali hribovski kmetiji, z zapolnitvijo tržnih niš uspešno konkurirala množično pridelani hrani in predvsem prispevala k večji samooskrbi v Sloveniji. V preteklosti je Državni svet že večkrat izpostavil problematiko neustrezne zakonske urejenosti »zemljišč za izobraževalne namene« in pozval pristojne institucije, da to področje ustrezno uredijo. Ob tem je bil poudarjen pomen praktičnega izobraževanja na biotehniškem področju, ob katerem tovrstne izobraževalne institucije dajejo pomemben poudarek razvoju lastnih kapacitet za izvajanje praktičnega izobraževanja in usposabljanja glede na programe, ki jih izvajajo. V ta namen imajo nekatere šole razvit medpodjetniški izobraževalni center, v sklopu katerega je tudi šolsko posestvo, druge pa razvijajo šolska posestva, delavnice in obrate. Državni svet je bil v zvezi z vprašanjem sankcioniranja neobdelanosti oziroma neustrezne obdelanosti zemljišč, ki so v upravljanju javno izobraževalnih in javno raziskovalnih zavodov, seznanjen s pojasnili predstavnikov Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da so tudi tovrstna zemljišča podvržena veljavni področni zakonodaji, zaradi česar v zvezi z njimi ni treba predvideti posebnega sankcioniranja. Tudi navedena zemljišča so namreč vpisana v register kmetijskih gospodarstev in kot taka podvržena sistemu kontrol, ki veljajo za vsa kmetijska zemljišča, vključena v sistem subvencij. Glede na dejstvo, da bodo zemljišča v upravljanju javnih izobraževalnih in javnih raziskovalnih zavodov, bodo zagotovo obdelana, saj to terja sam učni proces, ki je v prvi vrsti podvržen strogi kontroli dijakov oziroma študentov. Državni svet je ponovno izpostavil, da gre v primeru biotehničnih šol in šolskih centrov, ki uporabljajo kmetijska zemljišča v učne namene, za specifiko zemljišč, ki se jim je status večkrat spremenil (od lastništva v času Avstro-ogrske monarhije in Jugoslavije do zakupa po sprejemu Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije). Šolski centri so bili primorani v postopkih nacionalizacije in denacionalizacije dokazovati, kako pomembna so zemljišča za učne procese in se zanje boriti, pri njihovem upravljanju pa nimajo pristojnosti oziroma niso stranka v postopku, ravno tako nimajo predkupne pravice, prednosti pri najemu oziroma zakupu, niso dajalci soglasja v primerih pozidave ali druge uporabe v prostoru. Med drugim je Državni svet izpostavil primer šole Grm Novo mesto – center biotehnike in turizma, ki je bila v preteklosti lastnica več kot 200 ha kmetijskih in gozdnih zemljišč ter stavbišč, ki jih je v Avstro-ogrski monarhiji kupil Kranjski deželni zbor v letih 1885/86 za selitev šole iz Slapa pri Vipavi na novo lokacijo Grm Novo mesto. Status teh zemljišč se je skozi zgodovino sicer spreminjal, vendar je po 1993 z uveljavitvijo Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije, ko so zemljišča, ki jih uporabljajo šolski javni zavodi, sicer v lasti Republike Slovenije, v upravljanju in razpolaganju Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije, v praksi nastalo nemalo nepotrebnih težav, na katere so državni svetniki v preteklosti že večkrat opozorili. Tako npr. ni bilo možno gospodarjenje šole Grm z zemljišči, ker Sklad ni imel interesa, še posebej pa ni dovolil vključevanja in pogajanja šole Grm v primeru gradnje stavbišč, daljnovodov na parcelah, ki jih koristi šola. Mestna občina Novo mesto zahteva za vsa zemljišča

kupnino, pa čeprav je bila za ta namen sklenjena pogodba v korist šole Grm v času formiranja šolskega posestva v letih po 1969, zaradi selitve Kmetijske šole Grm iz lokacije zazidalnega kompleksa tovarne IMV na Sevno pod Trško goro. Takšnih in podobnih nepotrebnih težav je bilo še več. Ob zavedanju, da je med mladimi vedno manj interesa za kmetijsko izobraževanje, Državni svet poudarja, da je treba storiti vse, da bo tovrstno izobraževanje atraktivno, saj se tudi na ta način pripomore k ohranjanju in razvoju slovenskega podeželja ter spodbujanju k samooskrbi. Zaradi tega je Državni svet ponovno poudaril, da so kmetijska in gozdna zemljišča za izobraževalne namene, ki jih javni izobraževalni in javni raziskovalni zavodi uporabljajo za praktični pouk in praktično usposabljanje z delom, neke vrste učilnice na prostem in kot taka osnovna ter nujna infrastruktura za tovrstno izobraževanje.

Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je na 24. seji 9. 2. 2021 je sprejel vse člene predloga zakona, h kateremu ni bilo vloženih amandmajev. Državni zbor je zakon sprejel na 63. izredni seji, 3. 3. 2021.

5. Mnenje k Predlogu zakona o nacionalnem demografskem skladu (ZNDS) - druga obravnava, EPA 1397-VIII (37. seja Državnega sveta, 24. 2. 2021). Predlog je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. **Državni svet je dopolnjen predlog zakona podprl.**

Državni svet je sledil mnenju pristojne Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki je na 43. seji, 3. 2. 2021, obravnavala predlog zakona, in ga podprl. Pred tem je pristojna komisija mnenje posredovala tudi Odboru Državnega zbora za finance, ki je na 31. seji, 10. 2. 2021, ob upoštevanju pripomb Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, sprejel amandmaje koalicijskih poslanskih skupin ter amandmaja poslanskih skupin SAB, LMŠ in SD. Na podlagi sprejetih amandmajev je Odbor Državnega zbora za finance pripravil dopolnjen predlog zakona. Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance se je na 43. seji seznanila tudi s Poročilom zainteresirane Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ki je podprla predlog zakona na 53. seji komisije, 28. 1. 2021, a hkrati predlagala sprejem amandmaja k 48. členu predloga zakona glede sestave nadzornega sveta nacionalnega demografskega sklada. Predlagala je, da se kot člana navedenega sveta predvidi tudi predstavnik Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije in ne zgolj Mladinskega sveta Slovenije in Zveze društev upokojencev Slovenije. Svoje poročilo s predlogom amandmaja je kot zainteresirana komisija posredovala pristojni Komisiji za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki je na 43. seji, 3. 2. 2021, predlog amandmaja k 48. členu predloga zakona podprla. S predlaganim zakonom se želi urejati prenos naložb Republike Slovenije, Slovenskega državnega holdinga, Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja, Družbe za upravljanje terjatev bank, Družbe za svetovanje in upravljanje in Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v lastništvo NDS, akte ter postopke upravljanja naložb. Po predvidevanjih predlagatelja bodo zakonske rešitve zagotovile neodvisnost in avtonomnost sklada pri upravljanju njegovih naložb ter bistveno povečale vrednost namenskega premoženja sklada, s tem pa s sofinanciranjem obveznega pokojninskega zavarovanja pripomogle k dodatni pokojninski varnosti v prihodnosti. Strateške naložbe sklada, s katerimi sklad samostojno in neodvisno upravlja, se trajno namenljajo za doseganje javnih ciljev na področju krepitve vloge sklada pri zagotavljanju dolgoročne vzdržnosti pokojninske blagajne, kar pa državni svetniki večinsko podpirajo. Državni svet je bil seznanjen tudi s predvidevanji glede donosnosti upravljanja naložb Republike Slovenije, ki naj bi v večji meri

kot doslej zagotavljala stabilen vir sredstev pokojninski blagajni. Državni svet je ugotavljal, da obravnavani predlog zakona doživlja podobno usodo kot Zakon o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo, katerega sprejem se prav tako odmika že več let, saj so interesi posameznih interesnih skupin tako raznoliki, da ni možno najti soglasja o glavnih vprašanjih njegove vsebine in implementacije. Tako je moč tudi v zvezi s tem predlogom zakona ugotoviti, da se je Ekonomsko-socialni svet sicer s predlogom zakona seznanil, večkrat ga je obravnavala tudi pogajalska skupina, vendar je razprava ostala na ravni konceptualnih vprašanj, kjer so bila velika razhajanja, o samih predlogih členov pa ni bilo opravljene poglobljene razprave. Državni svet je bil seznanjen, da predstavniki interesov delojemalcev v primeru sprejema zakona že vnaprej napovedujejo sprožitev postopkov za pridobitev zahtevanih najmanj 40.000 podpisov volivk in volivcev za vložitev zahteve za razpis zakonodajnega referendumu. Predstavniki interesov delojemalcev so ocenjevali, da predlog zakona ni ustrezen, saj se lahko iz nekaterih zakonskih določb (38. člen) sklepa, da se bo iz dividend, pridobljenih od naložb NDS, financiralo številne politike, ki se dotikajo starejših in družin, ki bi jih že zdaj moral financirati proračun (npr. gradnja domov za starejše). Opozarjali so tudi, da nikjer nista natančno opredeljena pojma »politika za skrb za starejše« in »ukrepi družinske politike«, ki sta sama po sebi zelo široka, hkrati pa tudi zahtevata precejšnja sredstva. Izpostavljali so tudi, da glede na predvideno tekočo porabo v višini 60 % prejetih dividend na letni ravni in 40 % za akumulacijo (skupaj predvidenih 150 mio evrov dividend letno), to pomeni okrog 60 milijonov evrov letno za akumulacijo in preostalih 90 milijonov evrov letno za financiranje tekoče porabe NDS. Kot primerjavo, za kakšna sredstva gre, navajajo, da se posledice 21. in 22. člena Zakona o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije Covid-19 (ZIUPOPĐVE) v zvezi z možnostjo odpovedi pogodbe o zaposlitvi delavcem, ki izpolnijo pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine v skladu s prvim in četrtem odstavkom 27. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ocenjuje v višini 50 mio evrov. S tega vidika izpostavljajo vprašanje dejanskih učinkov predloga zakona na želeno stabilnost sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Predstavniki interesov delojemalcev so opozorili tudi na nedoslednost predloga zakona, saj ta v 1. členu govori o prenosu naložb posameznih aktualnih upravljavcev naložb Republike Slovenije na NDS, v prehodnih določbah pa o pripojitvi teh istih posameznih upravljavcev k NDS. Prav tako naj ne bi upošteval posebnosti družb, ki se združujejo (SDH še ni zaključil postopkov izplačevanja odškodnin (aktualnih ostaja 60 mio evrov oblikovanih rezervacij); KAD je upravljavec SODPZ in v skladu z zakonodajo tudi prekrškovni organ, pri čemer predlog ZNDS v 35. členu predvideva, da se njegovo premoženje lahko uporablja le za namene, skladne z ZNDS, torej ne za izplačilo odškodnin, upravljanje SODPZ, stroške dela in materialne stroške itd.). Opozorili so, da nekatere družbe, ki naj bi se jih preneslo na NDS, za takšen prenos niso primerne, saj npr. opravljajo javno gospodarsko službo in so imetnice koncesij, njihov namen pa ni ustvarjanje in delitev dobička, ali pa ne dosegajo dovolj visokih donosov za investiranje v druge finančne naložbe. Za nekatere med njimi se kaže tudi tveganje po zagotavljanju dodatnih sredstev za njihovo delovanje, kar bi prav tako v prihodnje lahko vplivalo na stabilnost pokojninske blagajne. Kot ključno skrb pa izpostavljajo določbe 26. člena predloga zakona glede minimalnega deleža v strateških naložbah sklada (50 % in en glas), kar lahko vodi do (tudi nepremišljene) odprodaje pomembnega dela strateških naložb države (npr. v Luki Koper, Slovenskih železnicah, elektroenergetskih podjetjih itd.) in njihov postopni prehod v tujo last, s čimer smo v preteklosti že bili soočeni. Državni svet je izpostavil tudi vprašanje, ali predložene zakonske določbe dejansko sledijo osnovnemu namenu demografskega sklada, kot je zapisan v 8. členu ZPIZ-2, to je sofinanciranje obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, saj je predlog zakona zastavljen veliko širše

(predvideno sofinanciranje politike skrbi za starejše in družinske politike). Na podlagi navedenega je bilo pozvano k sprejemu takšnih zakonskih rešitev, ki bodo omogočile varno starost ne zgolj trenutni generaciji upravičencev iz naslova pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ampak na dolgi rok tudi vsem naslednjim generacijam. Pristojna Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na predlog zainteresirane Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide predlagatelja in kvalificirane predlagatelje amandmajev v fazi druge obravnave na seji pristojnega odbora Državnega zbora pozvala, da proučijo in kot lastnega Odboru Državnega zbora za finance predložijo predlog amandmaja k 48. členu predloga zakona. Odbor Državnega zbora za finance je na 31. seji 10. 2. 2021 k predlogu zakona sprejel številne amandmaje, a predlaganega amandmaja k 48. členu predloga zakona ni povzel nihče od kvalificiranih predlagateljev amandmajev. Državni svet je dopolnjen predlog zakona obravnaval na 37. seji 24. 2. 2021. V stališču je njegovemu sprejemu pisno nasprotovala Interesna skupina delojemalcev.

Državni svet je dopolnjenemu predlogu zakona izrekel podporo in ponovno pozval kvalificirane predlagatelje amandmajev, da predlagani amandma k 48. členu predloga zakona predložijo v sprejem Državnemu zboru, kar ni bilo upoštevano. Državni zbor je na 24. seji 15. 7. 2021 sprejel sklep, da se odločanje o predlogu zakona preloži na eno izmed naslednjih sej. Državni zbor do 31. 12. 2021 o predlogu zakona še ni odločal.

6. Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2I) - druga obravnava, EPA 1218-VIII (37. seja Državnega sveta, 24. 2. 2021). Predlog je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisano Mašo Kociper. **Državni svet je dopolnjen predlog zakona podprl.**

Državni svet je sledil mnenju Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ki je na 53. seji 28. 1. 2021 obravnavala predlog novele zakona in ga podprla. Državni svet je izrazil podporo predlogu za skrajšanje obdobja za dvig odmernega odstotka in s tem hitrejši izenačitvi položaja žensk in moških z vidika pogojev za odmero pokojnine. Seznanjen je bil tudi s pozivom k izvedbi podrobnejših analiz finančnih posledic predloženih sprememb veljavne zakonodaje, izraženim v razpravi pristojne Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, saj bodo predvideni posegi v zakonodajo lahko v pomembni meri vplivali na obremenitev blagajne pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Ob tem je Državni svet pozval poslanke in poslance, da se tudi oni angažirajo pri reševanju katere od dlje časa trajajočih problematik, ki jih pogosto izpostavlja komisija, saj se je v praksi izkazalo, da je usoda posameznega zakonskega predloga velikokrat odvisna prav od njegovega predlagatelja. Državni svet se sicer trudi z vlaganjem nekaterih zakonodajnih sprememb in dopolnitev, a bi večkrat potreboval tudi kakšno dodatno podporo. Tako je npr. pristojna komisija na podlagi večletne neodzivnosti pristojnih organov 2020 vložila v zakonodajno proceduro novelo Zakona o pokojninskem invalidskem zavarovanju (EPA 1348-VIII; ZPIZ-2J). Njena vsebina se nanaša na drugo, zgoraj omenjeno problematiko - neutemeljeno neenakost med zavarovanci, ki so upravičeni do nadomestila za telesno okvaro (t. i. invalidnine). Vsi omenjeni zavarovanci imajo telesno okvaro, ki je nastala kot posledica poškodbe ali bolezni. Neenakost med njimi je nastala po sprejemu Zakona ZPIZ-2, od kar so do nadomestila za telesno okvaro upravičeni samo tisti zavarovanci, ki se poškodujejo na delu ali jim je invalidnost nastala zaradi poklicne bolezni. Ostali invalidi, pri katerih je njihova telesna okvara nastala kot posledica bolezni ali poškodbe izven dela, pa do nadomestila za telesno okvaro niso upravičeni. S tem se želi osebam, katerih telesna okvara je nastala izven dela, ponovno omogočiti dostop do pravice do nadomestila za telesno okvaro, ki je po 1. 1. 2013 niso mogli več pridobiti.

Najpomembnejši cilj dopolnitve predmetnega zakona, katerega vlagatelj je Državni svet, je odpraviti neenakost med zavarovanci, ki imajo telesno okvaro, ki je nastala kot posledica bolezni ali poškodbe izven dela pred 1. 1. 2013, in tistimi, ki jim je iz enakih razlogov nastala telesna okvara po tem datumu. Pri teh osebah namreč v njihovi funkcionalnosti ni nobene osebne razlike, zato je neenakopravnost še toliko večja. Omenjena novela ZPIZ-2J trenutno še čaka na obravnavo na pristojnem Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, komisija pa poziva pristojni Odbor Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide ter Državni zbor, da to novelo čim prej obravnavata, da jo Državni zbor sprejme ter posledično odpravi neenakost med upravičenci do nadomestila za telesno okvaro. Stališče Vlade do predloženih rešitev je bilo namreč odklonilno, saj napoveduje sprejem sistemskih rešitev, kar pa, kot kaže, še ne bo kmalu, saj je tudi na tokratni seji komisije predstavnica Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti pojasnila, da večjih premikov na tem področju ni moč izvesti, dokler se ne razreši prav tako že dolgo trajajočo pomanjkljivost sistema telesnih okvar – dokončno pripravo in sprejem Pravilnika s seznamom telesnih okvar, ki je prav tako že več let v pripravi na Ministrstvu za zdravje. Tudi na to problematiko je komisija pristojne državne organe opozorila že večkrat. Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je mnenje k ZPIZ-2I poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na 25. redni seji 9. 2. 2021, sprejel amandmaja predlagatelja, ki jima je med obravnavo predloga zakona izrazila podporo tudi komisija. Odbor je med drugim sprejel tudi amandma za novi 4.a člen, s katerim se je določilo, da se invalidsko pokojnino v višini 41 % najnižje pokojninske osnove zagotovi tudi vsem tistim uživalcem invalidske pokojnine, ki so pravico pridobili že po predhodno veljavnih predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (kot izjema so bili določeni zgolj uživalci invalidske pokojnine, ki jim je bila slednja odmerjena za ožji obseg pravic). S tem se je uredilo še eno odprto vprašanje, na katerega je komisija opozarjala že dlje časa - problematiko najnižjih invalidskih pokojnin.

Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Državnemu zboru. Zakon je Državni zbor sprejel na 67. izredni seji, 23. 3. 2021.

7. Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vrtcih (ZVrt-H) - skrajšani postopek, EPA 1643-VIII (38. seja Državnega sveta, 17. 3. 2021). Predlog je v obravnavo Državnemu zboru predložila **skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim mag. Markom Koprivcem. Državni svet je predlog zakona podprl.**

Državni svet je sledil mnenju Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport, ki je predlog novele zakona obravnavala na 31. seji 4. 3. 2021, in ga podprl. Zakon je kot zainteresirana komisija podprla tudi Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj (59. seja komisije, 1. 3. 2021). Interesna skupina lokalnih interesov pa na 59. seji interesne skupine, 16. 3. 2021, ni podprla predloga mnenja Državnega sveta k predlogu novele.

Predlog zakona spreminja in dopolnjuje 34. člen veljavnega zakona, in sicer se v večji meri odločanje o financiranju zasebnih vrtcev prenaša v pristojnost občin, saj predlog zakona omogoča, da občina ne financira zasebnega vrtca, če ima v javnih vrtcih dovolj prostih mest za vse otroke, ki so vključeni v zasebni vrtec. Dejavnost predšolske vzgoje je izvirna pristojnost občin, ki nalaga občinam organiziranje in financiranje mreže javnih vrtcev, zato je smiselno, da lahko tudi sama odloča o financiranju zasebnih vrtcev. Državni svet je ocenil, da večja avtonomija občin, ustanoviteljic javnih zavodov na področju vzgoje in varstva predšolskih otrok, pomeni

možnost, da občina zavrne financiranje zasebnega vrtca, če je na njenem območju dovolj prostih mest v mreži javnih vrtcev. Državni svet je menil, da takšna rešitev v ničemer ne omejuje ustanavljanja in delovanja zasebnih vrtcev, ampak le zagotavlja, da občina na svojem območju glede na potrebe in finančne zmožnosti vpliva na oblikovanje mreže vrtcev, ki jih (so)financira. Menil je tudi, da predlog zakona istočasno preveč omejuje zasebno pobudo glede ustanavljanja vrtcev, ker se predlaga ostrejši pogoj, in sicer naj bi bil zasebni vrtec upravičen do financiranja iz občinskega proračuna, če ima zagotovljeno popolnitev najmanj dveh oddelkov. Dodatni pogoj izničuje enakopravno sodelovanje zasebnih vrtcev, s čimer bi se omejilo možnost celovite ureditve problematike financiranja zasebnih vrtcev. Državni svet je podprl objavo javnega razpisa za sofinanciranje investicij v vrtcih in osnovnem šolstvu v Republiki Sloveniji v proračunskem obdobju 2021–2024, saj v zadnjem desetletju ni bilo razpisov in so občine morale same zagotavljati sredstva za investicije v dodatne kapacitete v javnih vrtcih. Glede na obseg porabljenih javnih sredstev za investicije v vrtcih, je pomembno, da imajo občine možnost, da najprej zapolnijo prosta mesta v javni mreži vrtcev ter šele na podlagi ugotovljenih dodatnih potreb sofinancirajo zasebne vrtce. Vendar pa mnoge občine zaradi trenda povečevanja števila prebivalcev potreb po prostih mestih v vrtcih ob pomanjkanju javnih sredstev ne morejo zagotoviti brez zasebnih vrtcev, zato je delovanje teh nujno. Spremenjen način financiranja lahko ogrozi pravico staršev do proste izbire vrtca in izpostavlja se vprašanje, ali bodo, glede na predlagano spremembo, zasebni vrtci še zainteresirani za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje, če bo vprašanje njihovega sofinanciranja odvisno od odločitve občine. Državni svet je predlagal, da se avtonomija občin na področju predšolske vzgoje poveča z ustrežnejšim načinom ureditve kriterijev in normativov za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje, ki predstavljajo največji finančni zalogaj za občinske proračune. Glede na kompleksnost problematike financiranja zasebnih vrtcev, ki dopolnjujejo javno mrežo predšolske vzgoje, je nujno poiskati kompromisne rešitve, ki bodo vzpostavile in zagotovile večjo avtonomijo občin na področju predšolske vzgoje ter obenem ne bodo onemogočile zasebne pobude in s tem konkurence. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport predloga zakona ne podpira. Želi sicer urediti financiranje zasebnih vrtcev, vendar soglasja med ključnimi deležniki še ni bilo moč doseči. Imenovana je bila tudi delovna skupina za pripravo usklajenega predloga dopolnitve 34. člena Zakona o vrtcih, ki naj bi opredelil vlogo občin pri zagotavljanju javne službe na področju dejavnosti predšolske vzgoje pri odločanju o sofinanciranju zasebnih vrtcev. V delovno skupino so bili povabljeni predstavniki zasebnih vrtcev in njihovih asociacij ter reprezentativnih združenj občin. Državni svet je ugotavljal, da Skupnost vrtcev Slovenije, Združenje ravnateljcev vrtcev Slovenije in Sindikat vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije predlog zakona podpira. Predstavniki vrtcev in ravnateljcev so izpostavili, da so bili v preteklosti vloženi veliki napor v razvoj javne mreže predšolske vzgoje kot rezultat sodelovanja javnih vrtcev in občin, ki so izvirno pristojne za ustanavljanje in financiranje javnih vrtcev oziroma je ta kakovost odraz strokovnih odločitev in sodelovanja celotne lokalne skupnosti. Ta javna mreža je uspešna in zagotavlja kakovostno vzgojo ter je v svetovnem merilu prepoznana kot ena najboljših oblik izvajanja predšolske vzgoje. Državni svet je ugotavljal, da Združenje zasebnih vrtcev Slovenije predlogu zakona nasprotuje, ker naj rešitve ne bi bile oblikovane na podlagi sodelovanja vseh vpletenih deležnikov, t. j. vseh vrtcev, občin in predstavnikov staršev, in ker se konceptualne rešitve glede ustanavljanja in financiranja išče predvsem na ravni institucij, medtem ko bi bilo po njihovem mnenju v ospredje odločitev treba postaviti starše in njihove otroke. Združenje zasebnih vrtcev Slovenije je izpostavilo, da je Slovenija glede deleža zasebnih vrtcev (dobrih 5 %) neprimerljiva s soslednjimi državami. Zasebni vrtci pomenijo za starše možnost izbire in predstavljajo dodano vrednost z

vidika dodatnih programskih vsebin, saj z njimi bogatijo vzgojne programe in doprinašajo k višji kakovosti predšolske vzgoje v okolju. Državni svet je podprl predlog zakona z namenom, da se občinam omogoči avtonomijo odločanja glede financiranja zasebnih vrtcev, saj skrb za javno mrežo vrtcev sodi med njihove izvirne pristojnosti. S tem so občine posledično odgovorne za organizacijo predšolske vzgoje skladno s potrebami lokalne skupnosti. Državni svet je poudaril, da podpora predlogu zakona ne pomeni nasprotovanje zasebnim vrtcem, ki so prav tako pomembni, zlasti z vidika svobodne izbire staršev o tem, kateri veljavni vzgojni programi so primerni za njihove otroke in skladni z njihovimi svetovnonazorskimi in pedagoškimi načeli. Državni svet je ocenil, da je dobro organizirana in finančno stabilna ter finančno transparentna javna mreža vrtcev izjemnega pomena za kakovostno predšolsko vzgojo za vse otroke, zlasti pa otrokom iz socialno in kulturno šibkejšega okolja omogoča enakopraven dostop do vzgojnih vsebin, ki so podlaga tudi za kasnejše izobraževanje. Državni svet je zato poudaril, da morajo imeti občine, ki so prve pristojne in odgovorne za organizacijo predšolske vzgoje, pomembno vlogo pri odločitvi, ali in pod kakšnimi pogoji bodo lahko financirale tudi zasebne vrtce.

Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Odboru za izobraževanje, znanost, šport in mladino. Državni zbor predloga zakona na 67. izredni seji 30. 3. 2021 ni sprejel.

8. Mnenje k Predlogu zakona o zaščiti otrok v kazenskem postopku in njihovi celostni obravnavi v hiši za otroke (ZZOKPOHO) - druga obravnava, EPA 1636-VIII (38. seja Državnega sveta, 17. 3. 2021). Predlog je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. **Državni svet je dopolnjen predlog zakona podprl.**

Državni svet je sledil mnenju Komisije za državno ureditev, ki je na 49. seji, 3. 3. 2021, predlog zakona podprla ter mnenje posredovala Odboru Državnega zbora za pravosodje, ki je nato na 24. seji, 11. 3. 2021, sprejel amandmaje poslanskih skupin SDS, SMC in NSi ter pripravil dopolnjen predlog zakona.

Državni svet je na podlagi seznanitve z dopolnjenim predlogom zakona ugotovil, da je model hiše za otroke namenjen zaščiti otrok, ki so udeleženi v kazenskih postopkih bodisi kot žrtve ali priče, v določenih primerih pa lahko tudi kot mladoletni storilci kaznivih dejanj. Projekt bo omogočil, da se otroci, zlasti žrtve spolnih zlorab, v kazenskih postopkih obravnavajo na njim primeren način, z visoko usposobljeno strokovno podporo in v otroku prijaznem in varnem okolju. Državni svet je podprl sprejem ustrezne zakonodaje, ki bo omogočila vzpostavitev hiše za otroke, ki bo otrokom olajšala udeležbo v kazenskih postopkih. S projektom se uresničuje skrb za največje otrokove koristi v stresnih in travmatičnih situacijah, kot je udeležba otrok v kazenskih postopkih. Državni svet je bil seznanjen, da predlog zakona predvideva, da se bo celovita obravnava mladoletnih žrtev in prič kaznivih dejanj opravljala kot javna služba, ki jo bo zagotavljala država. Javna služba se bo izvajala v okviru posebnega javnega zavoda, ki bo strokovni zavod z določeno vrsto izvedeniškega dela in bo ključen pri organizaciji in zagotavljanju usposabljanj za strokovnjake, ki bodo opravljali delo v okviru javne službe. Javni zavod bo namenjen otrokom, ki so žrtve ali priče hujših kaznivih dejanj, ki posegajo v integriteto otroka, in sicer predvsem kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost, zoper življenje in telo, in kazniva dejanja, vezana na nasilje v družinskih razmerjih. Pod določenimi pogoji, odvisno od ocene, če je v posameznem primeru to najboljše za varovanje koristi otroka in če bo zmogljivost zavoda to dopuščala, se bo celovita obravnava zagotovila tudi mladoletnim žrtvam ali pričam drugih kaznivih dejanj ali mladoletnim storilcem kaznivih dejanj. Pod podobnimi pogoji bodo lahko v zavodu svoje naloge v zvezi z otroki v

predkazenskem postopku opravljali predvsem Policija in centri za socialno delo. Predlog zakona opredeljuje tudi celoten postopek obravnave v hiši za otroke, ki bo razdeljen v več faz - zaslišanje otroka; telesni pregled žrtve; krizna podpora in psihosocialna pomoč. Samo zaslišanje se bo začelo na podlagi odredbe sodišča. Pred izvedbo zaslišanja se bo izvedel poseben pripravljalni sestanek, na katerem se bodo udeleženci izjasnili o dejstvih in okoliščinah, ki so pomembne za izvedbo samega zaslišanja, o vprašanjih, ki naj se postavijo otroku, ter o načinu izvedbe zaslišanja otroka. Zaslišanje, ki bo potekalo v ločenem prostoru, bo izvedel strokovnjak, ki ga bo imenoval javni zavod, pri čemer bo sledil izhodiščem, ki so bila opredeljena na pripravljalnem sestanku. Med izvajanjem zaslišanja bo sodnik s strokovnjakom lahko komuniciral prek elektronske komunikacijske opreme ali na drug primeren način. Zaslišanje se bo posnelo in se bo lahko uporabilo v kazenskem postopku. Telesni pregled žrtve se bo v skladu s predloženimi zakonskimi rešitvami izvedel na podlagi odredbe sodišča, v skladu z določbami o izvedenstvu v kazenskem postopku, pri čemer bo javni zavod zagotovil prostore in drugo pomoč pri opravljanju telesnega pregleda tako, da bo v največji meri zagotovljeno skrbno in obzirno ravnanje z otrokom in spoštovanje njegovih osebnostnih pravic in koristi. Kot je bil seznanjen Državni svet, krizna podpora predstavlja predvsem nudenje podpore otroku pri zaslišanju in osebnem pregledu, medtem ko psihosocialna pomoč predstavlja trajnejšo obliko pomoči otroku, ki sledi v obdobju po zaslišanju in jo izvaja s strani zavoda imenovani svetovalci otroka, na podlagi pripravljenega načrta obravnave. Vključitev v krizno podporo in psihosocialna pomoč sta za otroka prostovoljna. Državni svet se je strinjal, da je za izvajanje tako zahtevnih nalog, kot jih bo imel javni zavod, ključen ustrezno usposobljen kader. Predlog zakona tako za strokovnjake, ki bodo pomagali pri izvedbi zaslišanj otrok, kot tudi za svetovalce za krizno podporo in psihosocialno pomoč zahteva določeno stopnjo in smer izobrazbe, predhodne izkušnje z delom z otroki in opravljeno dodano usposabljanje, ki ga bo zagotovil zavod. Državni svet je bil seznanjen, da hiša za otroke implementira in slovenskemu sistemu prilagaja Projekt Hiše za otroke Barnahus, ki se financira iz sredstev za strukturne reforme v Evropski uniji in celovito pomaga pri implementaciji sprememb, oblikovanju pravne podlage, svetovanju za sodelovanje otrok v procesih implementacije, različnih raziskavah, ki so bile opravljene tudi s sodelovanjem otrok, in zagotavlja finančna sredstva in strokovno pomoč pri usposabljanju in ozaveščanju. Slovenija je bila zaradi načina implementacije modela hiše za otroke že prepoznana na več mednarodnih dogodkih in služi kot primer dobre prakse za uporabo programa. V procesu priprav predloga zakona so sodelovali tudi različni tuji strokovnjaki, ki so podali pozitivno oceno skladnosti predlaganega zakona z vidika mednarodnih dokumentov in standardov modela Barnahus. Državni svet je bil v zvezi z vprašanjem, ali bo vzpostavitev hiše za otroke kakorkoli posegla v delovna področja, s katerimi se zdaj ukvarjajo centri za socialno delo, ker bodo v javnem zavodu hiše za otroke delovali različni profili strokovnjakov, seznanjen, da se bodo v hiši za otroke načeloma naslonili na obstoječo mrežo služb. S predlaganimi zakonskimi rešitvami se ne posega v delo centrov za socialno delo, ampak se bo njihovo delo v primerih obravnave otrok v hiši za otroke dopolnjevalo. Hiša za otroke je primarno namenjena delu v predkazenskem in kazenskem postopku, da se zavarujejo dokazi na način, ki žrtve ali priče zavrženih kaznivih dejanj ne izpostavlja nadaljnji travmi. Tudi glede opravljanja zdravniških pregledov v hiši za otroke je bil Državni svet seznanjen s pojasnilom, da bodo v javnem zavodu zaposleni samo tisti svetovalci, ki bodo nudili krizno podporo, in tisti, ki bodo izvajali zaslišanja otrok, medtem ko se bo pri zdravstvenih pregledih hiša za otroke naslonila na sistem zdravnikov primarne ravni in se jih v hiši za otroke ne bo zaposlovalo. Državni svet je bil seznanjen, da se bo projekt hiše za otroke uresničeval postopoma, saj se Ministrstvo za pravosodje zaveda, da ne bi bilo dobro, da bi hišo za otroke naenkrat preplavili z vsemi

potencialnimi primeri. Najprej bodo v hišo za otroke sprejete žrtve in priče spolnih zlorab, nato bodo sledili še drugi otroci, ki bodo potrebovali tovrstno zaščito. Prva faza izvajanja nalog zaščite otrok v kazenskem postopku in njihovi celoviti obravnavi se bo začela predvidoma 1. 5. 2022, naslednja faza pa 1. 5. 2024. Državni svet je bil dodatno seznanjen tudi z ocenami Ministrstva za pravosodje o povprečnem številu obravnavanih otrok v hiši za otroke na letni ravni. Na podlagi ocen in analiz se ocenjuje, da bi bilo v 1. fazi delovanja hiše za otroke v obravnavi okoli 170 otrok na leto. Državni svet je bil seznanjen tudi s tem, da bodo v hiši za otroke obravnavani vsi otroci v Republiki Sloveniji, ki v skladu s krajevno pristojnostjo sodijo pod posamezno tožilstvo, zato je v hiši za otroke predvideno tudi sodelovanje tolmačev pri zaslišanju otrok, ki ne znajo slovensko, če se bo pokazala potreba.

Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Državnemu zboru. Državni zbor je zakon sprejel na 67. izredni seji, 26. 3. 2021.

9. Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Stanovanjskega zakona (SZ-1E) - druga obravnava, EPA 1621-VIII (38. seja Državnega sveta, 17. 3. 2021). Predlog je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. **Državni svet je predlog zakona podprl.**

Državni svet je v mnenju sledil mnenju Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, ki je na 60. seji, 15. 3. 2021, obravnavala predlog novele, s katero so se želele odpraviti najakutnejše težave pri izvajanju stanovanjske zakonodaje in so pomenile prvi korak pri vzpostavljanju bolj normalnih razmer na področju stanovanjske politike. Ob njegovi obravnavi se je seznanila tudi s stališči Zbornice za poslovanje z nepremičninami, vseh treh reprezentativnih združenj občin, Mestne občine Ljubljana, Mestne občine Koper, Združenja etažnih lastnikov Slovenije in Študentske organizacije Slovenije. Komisija je še posebej podprla uskladitev neprofitne najemnine, ki bo omogočila pokrivanje stanovanjskih stroškov in zaustavitev trenda upadanja fonda javnih najemnih stanovanj. Z vidika prenove starejšega stavbnega fonda in izboljšanja kakovosti bivanja je tudi pozdravila predlagano znižanje soglasij za izvedbo določenih poslov v večstanovanjskih stavbah. Državni svet je bil seznanjen, da so reprezentativna združenja občin nasprotovala predkupni pravici Stanovanjskega sklada RS pri nakupu zazidljivega zemljišča, ki je v lasti občin in je s prostorskim aktom opredeljeno za gradnjo večstanovanjskih stavb. Zato so predlagale črtanje 32. člena predloga zakona, česar pa resorno ministrstvo ni podprlo, ker je ocenilo, da bo Stanovanjski sklad Republike Slovenije tovrstna zemljišča namenjal gradnji javnih najemnih stanovanj, ki bodo prvenstveno namenjena ranljivejšim skupinam populacije, in ne za gradnjo nadstandardnih stanovanj. Stanovanjski sklad RS bo le pridobil klasično predkupno pravico in ne bo vplival na samo prodajo zemljišča ali na ceno. Državni svet je ugotovil, da na Ministrstvu za okolje in prostor niso podpirali predloga reprezentativnih združenj občin, da bi sredstva za subvencioniranje najemnikov neprofitnih stanovanj zagotavljal državni proračun. Po njihovi oceni je predlog zakona v kombinaciji z 28. členom Zakona o finančni razbremenitvi občin močno izboljšal finančni položaj občin pri zagotavljanju neprofitnih stanovanj. Po razpoložljivih podatkih naj bi se, ob uveljavitvi polne vrednosti točke za določitev vrednosti stanovanja v višini 2,63 evra, priliv občinam povečal za skoraj 15 mio evrov. Državni svet je bil seznanjen, da bo resorno ministrstvo predlog občin ponovno proučilo v okviru reforme stanovanjske zakonodaje in skušalo poiskati celovito sistemsko rešitev. V luči predlogov Študentske organizacije Slovenije je Državni svet opozoril na deviacije na področju najemanja in oddajanja stanovanj, saj se zaradi finančno donosnejšega kratkoročnega oddajanja nepremičnin v turistične namene stanovanjske

kapacitete za študente in ostale mlajše populacije nedostopne. Praksa tudi kaže, da se v turistične namene oddajajo tudi neprofitna najemna stanovanja, kar je nedopustno. Državni svet je izrazil pričakovanje, da bo reforma stanovanjske zakonodaje naslovila tudi tovrstne težave in jih z vzpostavitvijo ustreznih ukrepov tudi odpravila. Prav tako je izrazil pričakovanje, da bo Vlada oz. resorno ministrstvo v najkrajšem možnem času pristopilo k celoviti reformi stanovanjske zakonodaje in naslovilo ostala odprta vprašanja, poiskalo usklajene in kompromisne rešitve med vsemi deležniki na področju stanovanjske politike ter uredilo razmere na stanovanjskem področju v okviru ciljev, ki smo si jih zadali z Resolucijo o nacionalnem stanovanjskem programu 2015–2025.

Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 29. seji, 4. 5. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 74. izredni seji, 4. 6. 2021.

10. Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (KZ-1I) – skrajšani postopek, EPA 1701-VIII (39. seja Državnega sveta, 14. 4. 2021). Predlog je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. **Državni svet je predlog zakona podprl.**

Državni svet je sledil mnenju Komisije za državno ureditev, ki je na 50. seji, 24. 3. 2021, pozdravila predlagano rešitev, da bo po dolgoletnih prizadevanjih mnogih posameznikov in organizacij Kazenski zakonik v delu, ki obravnava kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost in posilstvo, utemeljen na sodobnih modelih soglasja, ki ne bo več zahteval dokazovanja, da se je žrtev storilcu upirala. Komisija je novelo soglasno podprla in izrazila zadovoljstvo, da se o vsebini predlaganih sprememb strinjata obe strani, tako predlagatelji novele kot Vlada, ki bo predlog nadgradila še z dodatnimi vsebinskimi amandmaji, ki bodo besedilo novele uskladili na način, da bo ustavno skladno in usklajeno s stroko. Te dodatne uskladitve podpirajo tudi nevladne organizacije. Na komisiji je bila pozdravljena pobuda civilne družbe za spremembe in prehod v model afirmativnega soglasja, ki je predlagan v predlogu zakona, kar bo pomenilo, da se dosledno upošteva telesna integriteta vsakega posameznika in že na načelni ravni sporoča, da je telo vsake osebe nedotakljivo tudi v spolnem smislu in da je nujno predhodno navzven vidno izraženo svobodno soglasje oziroma privolitev. S tem bo upoštevan sodobni model človeka kot subjekta in ne objekta, kar je v današnjem času pomembno sporočilo.

Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Državnemu zboru. Državni zbor je zakon sprejel na 76. izredni seji, 4. 6. 2021.

11. Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Ustavnem sodišču (ZUstS-D) – druga obravnava, EPA 1651-VIII (39. seja Državnega sveta, 14. 4. 2021). Predlog je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. **Državni svet je predlog zakona podprl.**

Državni svet je sledil mnenju Komisije za državno ureditev, ki se je na 50. seji, 24. 3. 2021, kljub pomislekom Ministrstva za pravosodje in Zakonodajno-pravno službo Državnega zbora, strinjala s predlogi rešitev. 162. člen Ustave v 2. odstavku ureja pogoje za začetek postopka na Ustavnem sodišču in pravi, da predlagatelja zahteve za začetek postopka pred Ustavnim sodiščem določa zakon. Vsakdo lahko da pobudo za začetek postopka, če izkaže svoj pravni interes. Ustavno sodišče vsako pobudo, ki pride k njim, preveri, in če pobuda ne izpolnjuje pogojev, jo že na

začetku zavrne. Predlog zakona pa ureja situacijo po tem, ko je pobuda na Ustavnem sodišču že sprejeta in čaka, da bo prišla na vrsto za odločanje. Ker Ustavno sodišče o pobudi običajno kar nekaj časa ne odloča, se po določenem času ponovno preverja status tistega, ki je vložil pobudo in če Ustavno sodišče ugotovi, da oseba pravnega interesa ne izkazuje več, ne glede na razloge za izgubo statusa, tako pobudo avtomatično zavrže. Komisija se je strinjala s predlagateljem, da to ni pravilno in da mora za izpeljavo postopka na Ustavnem sodišču zadostovati to, da pobudnik pravni interes izpolnjuje ob vložitvi pobude. Državljeni niso krivi, če so postopki na sodišču dolgi, da se vmes njihov status in s tem tudi izkazani pravni interes spremeni. Problemi dolgih postopkov v sodstvu ne smejo iti na škodo pravnega položaja ljudi v postopkih. V večini primerov gre pri pobudah, ki jih na Ustavno sodišče vlagajo posamezniki za vsebine, ki so povezane z njihovim ekonomskim položajem, izgubo službe, izgubo nekih pravic in v takšnih primerih bi moralo Ustavno sodišče o tem odločiti in urediti družbeno razmerje, ki se z neko pobudo izkazuje kot slabo urejeno. Predstavniki Ministrstva za pravosodje je v odgovoru na stališče predlagatelja zakona poudaril, da se z etičnega stališča strinja s predlagateljem, vendar je ponovil, da je z vidika upoštevanja Ustave takšna rešitev problematična.

Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Državnemu zboru. Državni zbor je zakon sprejel na 75. izredni seji, 27. 5. 2021.

12. Mnenje k Predlogu zakona o spremembi Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (ZSDP-1E) – skrajšani postopek, EPA 1716-VIII (39. seja Državnega sveta, 14. 4. 2021). Predlog je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Aleksandrom Reberškom. **Državni svet je predlog zakona podprl.**

Državni svet je v mnenju sledil poročilu Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ki je na 56. seji, 24. 3. 2021, obravnavala predlog novele zakona in ga podprla. Z zakonom se je želelo izboljšati materialni položaj družin z otroki, ki potrebujejo posebno nego in varstvo. Po novem bi se tako zvišalo delno plačilo za izgubljeni dohodek, ki ga prejme eden od staršev ali druga oseba, kadar prekine delovno razmerje ali začne delati za krajši delovni čas zaradi nege in varstva otroka s težko motnjo v duševnem razvoju, težko gibalno oviranega otroka ali otroka z boleznijo s seznama hudih bolezni. Državni svet je poudaril, da se je v zadnjem obdobju na podlagi posameznih zakonodajnih iniciativ državnih svetnikov ali poslancev Državnega zbora uredilo nekaj pomembnih, dlje časa trajajočih problematik, zlasti na področju varstva invalidov in otrok (npr. dvig najnižjih invalidskih pokojnin in zagotovitev pravice do nadomestila za časčasne zadržanosti od dela enemu od staršev, ki sobiva ob hospitaliziranem otroku do starosti 15 let). Predlaganim rešitvam so v takšnih primerih v Državnem zboru podpora izrekle praviloma vse politične opcije, zato je Državni svet menil, da je z navedenimi aktivnostmi treba aktivno nadaljevati in vsaj delno reševati zaznane težave, hkrati pa pozval Vlado, da proaktivno pristopi k sistemskim ureditvam posameznih področjih (npr. celovita ureditev področja invalidskega varstva in nadomestil za telesne okvare, celovit odziv na negativne demografske trende itd.).

Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je predlog zakona obravnaval na 29. seji 4. 5. 2021. Državni zbor je zakon sprejel na 75. izredni seji, 28. 5. 2021.

13. Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa (ZPrCP-F) – druga obravnava, EPA 1569-VIII (41. seja Državnega sveta, 9. 6. 2021).

Predlog je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. **Državni svet je predlog zakona podprl.**

Državni svet je v mnenju sledil mnenju Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, ki je na 63. seji komisije, 24. 5. 2021, podprla predlog zakona, ki prinaša spremembe prometnih pravil s ciljem povečanja varnosti vseh udeležencev cestnega prometa. Na pobudo državnega svetnika Danijela Kastelica, ki v Državnem svetu zastopa interese socialnega varstva, je komisija in za njo Državni svet podprl predlog za poostrotev sankcioniranja voznikov zaradi nepravilnega parkiranja na označenem parkirnem prostoru za invalide ter pozval predlagatelja zakona in ostale kvalificirane predlagatelje amandmajev, da povzamejo njegov predlog amandmaja k 21. členu predloga zakona in podprejo povišanje glob iz 80 na 120 evrov za voznike, ki nimajo dovoljenja za parkiranje na označenih parkirnih mestih za invalide. Praksa namreč kaže, da se invalidi pri iskanju prostega parkirnega mesta na javnih površinah soočajo s težavami, saj jih zasedajo vozila brez veljavne parkirne karte za invalidne osebe. To po mnenju Državnega sveta nakazuje na nezadostno ozaveščenost družbe o nesprejemljivosti tovrstnega ravnanja voznikov, s katerim se omejena mobilnost invalidov le še otežuje. V zvezi s parkiranjem na rezerviranih mestih za gibalno ovirane osebe je Državni svet opozoril tudi na številne primere v praksi, ko na tovrstnih parkirnih mestih parkirajo vozniki z vozilom z nameščeno parkirno karto za invalidne osebe, vendar je očitno, da so popolnoma zdravi in zato neupravičeni do parkirne karte. Imamo dokaj liberalno ureditev, na podlagi katere se izdajajo parkirne karte z neomejeno veljavnostjo, kar omogoča številne zlorabe. Zato bi kazalo veljavno zakonsko ureditev spremeniti na način, da bi bila veljavnost parkirne kartice časovno omejena z možnostjo vsakoletnega podaljševanja na podlagi dokazil, pri tem pa bi morali urediti tudi način nadziranja njene veljavnosti. Prav tako je Državni svet predlagal, da se prouči seznam upravičencev in omeji pravica do tovrstnih parkirnih kart na osebe z večjimi telesnimi okvarami, ki potrebujejo širša parkirna mesta (npr. na osebe na invalidskih vozičkih). Ob tem je opozoril, da je treba poostriti nadzor nad vozniki - spremljevalci, ki uporabljajo parkirno karto tudi tedaj, ko ne vozijo in spremljajo invalida, ki je dejanski imetnik parkirne karte. Državni svet je pozval Ministrstvo za infrastrukturo, da prouči podana opozorila glede parkiranja na rezerviranih mestih za gibalno ovirane osebe ter jih smiselno upošteva pri pripravi prihodnjih sprememb zakona. V šolah vožnje in v okviru številnih akcij Javne agencije Republike Slovenije za varnost prometa, ki sicer v partnerstvu z drugimi deležniki že izvaja kampanjo »Parkiraj izgovore drugam! Ne na mestu, rezerviranem za invalide«, bi bilo treba intenzivirati aktivnosti za ozaveščanje javnosti glede nesprejemljivosti parkiranja na parkirnih mestih, ki so rezervirana za invalide, ter obenem tudi poostriti nadzor nad neupravičenim parkiranjem. Ker so si v Skupnosti občin Slovenije in Sindikatu občinskih redarjev Slovenije neuspešno prizadevali, da bi občinskemu redarstvu, ki izvaja vrsto policijskih pooblastil, zakonsko omogočili uporabo posebnih zvočnih znakov in modre svetilke, s čimer bi se njihova vozila uvrstila med vozila s prednostjo, je Državni svet zanimalo, kje so razlogi za neupoštevanje njihovega predloga, še posebej ob dejstvu, da je praktično nemogoče izvajati nadzor nad določenimi kršitvami prometnih pravil iz vozila, na katerem se ne sme uporabljati posebnega zvočnega in svetlobnega znaka. Predstavniki Ministrstva za infrastrukturo so pojasnili, da so po posvetovanju, tudi s predstavniki Policije, zaključili, da občinskega redarstva ni moč enačiti s Policijo in zato ne morejo upoštevati navedenega predloga.

Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor. Do mnenja se je opredelila tudi Vlada na 85. seji, 8. 7. 2021, v katerem je Ministrstvo za infrastrukturo glede spremembe zakonodaje na področju izdaje parkirnih

kart sprejelo zavezo, da bo podana opozorila komisije oz. Državnega sveta upoštevalo pri pripravi prihodnje novele Zakona o pravilih cestnega prometa. Skladno s pozivom o proučitvi in predložitvi predloga amandmaja k 21. členu predloga zakona je Vlada na 81. redni seji, 10. 6. 2021, podala soglasje k predlaganemu amandmaju državnega svetnika Danijela Kastelica za povišanje globe na 120 evrov za parkiranje na parkirnih mestih, rezerviranih za invalide. Odbor Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor je na 30. seji, 17. 6. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona, v katerega je bil vključen tudi sprejet amandma koalicijskih strank k 21. členu, s katerim je bilo podprto še ostrejšše sankcioniranje voznikov, ki parkirajo na mestih, ki so rezervirana za invalide, in sicer z globo 200 evrov. Državni zbor je zakon sprejel na 80. izredni seji, 16. 7. 2021.

14. Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah (ZAvMS-B) – druga obravnava, EPA 1725-VIII (42. seja Državnega sveta, 7. 7. 2021). Predlog je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. **Predlog mnenja k dopolnjenemu predlogu zakona na seji Državnega sveta ni bil sprejet.**

Državni svet je sledil mnenju Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport, ki je na 39. redni seji, 17. 6. 2021, obravnavala predlog zakona in ga ni podprla. S predlogom zakona se je v slovenski pravni red prenesla Direktiva (EU) 2018/1808 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. novembra 2018 o spremembi Direktive 2010/13/EU o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju avdiovizualnih medijskih storitev (Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah) glede na spreminjajoče se tržne razmere (UL L št. 303 z dne 28. 11. 2018, str. 69–92). Cilja predloga sta bila še odprava nekaterih pomanjkljivosti in zagotovitev še večje jasnosti in določnosti zakonskih določil. Predlog zakona je ohranil obstoječo obveznost zagotavljanja svobode sprejemanja avdiovizualnih medijskih storitev iz drugih držav članic EU, glede dopustnih omejitev pa predlog določa jasno pristojnost Agencije za komunikacijska omrežja in storitve, da lahko za izvajanje svojih pristojnosti na področjih sprejme ustrezne ukrepe zoper ponudnike avdiovizualnih medijskih storitev, ki ne spadajo pod pristojnost RS, spadajo pa pod pristojnost druge države članice EU, kot tudi zoper operaterje elektronskih komunikacij, ki omogočajo razširjanje avdiovizualnih medijskih storitev. Določila novele glede koregulacije in samoregulacije, ki se nanašajo na ponudnike platform za izmenjavo videov, uporabljajo načela samoreguliranja. Spremembe in dopolnitve so bile namenjene tudi spodbujanju medijske pismenosti, namenjene državljanom za varno uporabo in razumevanje medijev. Dopolnjuje se preglednost podatkov o ponudnikih avdiovizualnih medijskih storitev, vključno s preglednostjo lastništva medijev. Skladno z direktivo se obstoječa prepoved spodbujanja k neenakopravnosti in nestrpnosti dopolnjuje tako, da je z avdiovizualnimi medijskimi storitvami prepovedano spodbujati k narodni, rasni, verski, spolni ali drugi neenakopravnosti, k nasilju in vojni, ščuvati k storitvi terorističnih dejanj ter izzivati narodno, rasno, versko, spolno ali drugo sovraštvo in nestrpnost. Glede avdiovizualno komercialnega sporočanja zakon predpisuje posebne terminske omejitve, v katerih skupni obseg televizijskega oglaševanja in televizijske prodaje ne sme preseči 20 % časa. S predlogom zakona naj bi se povečala obveznosti spodbujanja evropskih del v avdiovizualnih medijskih storitvah na zahtevo. Ponudniki avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo morajo spodbujati produkcijo in distribucijo evropskih del z zagotavljanjem, da njihovi katalogi vsebujejo minimalni 30-odstotni delež evropskih del. Določena je izjema za ponudnike avdiovizualnih medijskih storitev z nizkim prometom ali majhnim občinstvom v skladu s smernicami Evropske komisije. Komisija se je seznanila s priporočili Zagovornika načela enakosti k predlogu zakona,

Agencije za komunikacijska omrežja in storitve ter pripombami RTV Slovenija, Združenja kabelskih operaterjev Slovenije, Združenja slovenskih operaterjev digitalnih televizijskih storitev in filmskih ustvarjalcev. Komisija na podlagi predstavljenih pripomb zainteresiranih deležnikov in razprave članov komisije ter ob ugotovitvi, da ni seznanjena z napovedanimi predlogi amandmajev k predlogu zakona, ki naj bi upoštevali nekatere pripombe, predloga zakona ni podprla.

Državni svet k predlogu zakona nima mnenja. Državni zbor je na 25. seji, 22. 9. 2021, na podlagi zahteve Državnega sveta ponovno odločal o zakonu in ga ni sprejel.

15. Mnenje k Predlogu zakona o dopolnitvi Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI-L) – skrajšani postopek, EPA 1865-VIII (42. seja, 7. 7. 2021). Predlog je v obravnavo Državnemu zboru v prvotni različici predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Danijelom Krivcem. **Državni svet je dopolnjeni predlog zakona podprl.**

Državni svet je sledil mnenju Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport, ki ga je obravnavala na 38. seji komisije, 8. 6. 2021, ga podprla ter mnenje posredovala pristojnemu Odboru Državnega zbora za izobraževanje, znanost, šport in mladino, ki je na 20. redni seji, 16. 6. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Cilj predloga zakona oz. dopolnjenega predloga zakona je uresničitev ustavne odločbe U-I-269/12 z dne 4. 12. 2014 v povezavi z ustavno odločbo U-I-110/16 z dne 12. 3. 2020 v zvezi z obsegom financiranja zasebnih šol, ki izvajajo javno veljavne programe osnovnošolskega izobraževanja. 86. člen veljavnega zakona se dopolnjuje tako, da se zasebni osnovni šoli za izvajanje obveznega dela javnoveljavnega programa osnovnošolskega izobraževanja zagotovi enako sredstev, kot jih država oz. lokalna skupnost zagotavlja za izvajanje obveznega programa v javnih šolah in ohrani 85 % sredstev, ki jih država oz. lokalna skupnost zagotavlja za izvajanje razširjenega programa javne osnovne šole. Finančne posledice predloga zakona so ocenjena na 350 tisoč evrov letno. Državni svet se je seznanil z mnenjem Vlade, ki je podprla predlog zakona. Vlada je ocenila, da predlagana dopolnitev zakona predstavlja uresničitev navedenih ustavnih določb. Državni svet je izpostavil, da ustavni odločbi v svoji obrazložitvi ne omenjata načina oz. obsega financiranja razširjenega programa javne osnovne šole, saj je to v pristojnosti zakonodajalca. Državni svet je tako ugotavljal, da se z aktualno zakonsko novelo izenačuje financiranje obveznega javnoveljavnega osnovnošolskega izobraževalnega programa v javnih in zasebnih šolah, razširjenemu programu v zasebnih šolah pa zakonodajalec namenja 85 % sredstev, ki jih država sicer zagotavlja programu v javnem šolstvu. Državni svet je ob tem izrazil pomislek glede načina obravnave predloga zakona, in sicer po skrajšanem postopku. Z dopolnitvijo zakona se namreč spreminja koncept izobraževalnega sistema v Sloveniji, ki temelji na javnem šolstvu, zasebno šolstvo pa je opredeljeno kot njegova dopolnitev oz. možnost izbire – zakonska sprememba tako postavlja novo razmerje med javnim in zasebnim šolstvom. Po drugi strani pa je seveda treba upoštevati tudi časovnico začetka naslednjega šolskega leta. Državni svet je dodatno opozoril, da je pomembno vsem osnovnim šolam zagotoviti enake pogoje za delovanje oz. izvedbo javnoveljavnih izobraževalnih programov in da bi se morali bolj posvetiti tudi prizadevanju za povečanje proračunskega deleža za izobraževanje po vsej izobraževalni vertikali. Državni svet je ugotavljal, da je Odbor Državnega zbora za izobraževanje, znanost, šport in mladino sprejel amandmaje poslanskih skupin SDS, NSi in SMC k 1. in 3. členu predloga zakona, ki sledijo pripombam Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora glede zagotovitve večje jasnosti in sistemske skladnosti zakonskega besedila.

Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Državnemu zboru. Državni zbor je zakon sprejel na 24. seji, 15. 7. 2021.

16. Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osebni asistenci (ZOA-B) - skrajšani postopek, EPA 2017-VIII (43. seja Državnega sveta, 15. 9. 2021). Predlog je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. **Državni svet je predlog zakona podprl.**

Državni svet je v mnenju sledil poročilu Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ki ga je pripravila na 67. seji komisije, 9. 9. 2021. Vlada je s predlogom želela odpraviti določene pomanjkljivosti, ki so se pokazale pri dosedanjem izvajanju ZOA, s ciljem uporabnikom zagotoviti čim bolj kakovostno izvajanje storitev osebne asistencije, ki jo potrebujejo za aktivnejše vključevanje v delo, izobraževanje in družbo. Novela je tako podrobneje uredila delo osebnih asistentov, ki ga bodo lahko po novem slednji izvajali na podlagi pogodbe o zaposlitvi, na podlagi podjemne pogodbe (največ 720 ur letno, in še to zgolj na podlagi nadomeščanja osebnih asistentov) ali kot samostojni podjetniki posamezniki (omejitev delovne omejitve na 40 ur/teden). Po novem bodo morali društva in zavodi, ki so izvajalci osebne asistencije, delovati v javnem interesu na področju invalidskega in socialnega varstva; število družinskih članov, ki lahko opravljajo osebno asistenco, pa se omejuje na dva ožja člana družine. Uvaja se tudi nov pogoj, in sicer da mora izvajalec osebne asistencije izvajati osebno asistenco za najmanj 10 uporabnikov, prav tako pa mora imeti zaposlenega strokovnega vodjo, vsak večji izvajalec pa tudi usklajevalca osebne asistencije, če bodo osebni asistenti pri njem opravili vsaj 6.960 ur (delo 40 osebnih asistentov, zaposlenih za polni delovni čas). Izvajalec osebne asistencije bo moral po novem vsako leto revidirati računovodske izkaze, zagotovljen bo tudi nadzor nad izvajanjem osebne asistencije pri izvajalcih osebne asistencije in uporabnikih. Zagotovljeno je tudi usposabljanje vseh deležnikov - uporabnikov, njihovih zakonitih zastopnikov, osebnih asistentov, strokovnih vodij in usklajevalcev. Z zakonsko novelo se je predvidelo tudi ponovno oceno do upravičenosti do ur osebne asistencije pri vseh uporabnikih (najkasneje v petih letih od datuma pridobitve pravice do OA), pri čemer bo po novem večjo težo pri odločitvi o številu ur osebne asistencije imela aktivnost uporabnika. Predlagana je bila tudi sprememba ureditve strokovnih komisij za ocenjevanje potreb po osebni asistenci, saj bo po novem v okviru Inštituta RS za socialno varstvo ustanovljen poseben izvedenski organ. Ocenjeno je bilo tudi, da bo najbrž v prihodnje to področje še doživelo določene spremembe, predvsem glede možnih izvajalcev osebne asistencije, s poudarkom na družinskih članih v vlogi osebnih asistentov. Državni svet je pri tem ocenil, da bi bilo treba v prihodnje najti ustrezno razmerje za zagotovitev najbolj optimalnega možnega načina izvajanja osebne asistencije za uporabnika. Državni svet je obenem pozval tudi k malo drugačni ureditvi nekaterih segmentov zakonske novele oz. veljavnega zakona, katerih namen je preprečevanje dodatne birokratizacije sistema in prihranek javnih sredstev. Posledično je na podlagi poročila komisije podprl njene predloge amandmajev k 4. členu (sprememba praga števila ur osebne asistencije, pri katerem je obvezna zaposlitev usklajevalca osebne asistencije - namesto 3.480 ur storitev osebne asistencije mesečno, se za drugo ter nadaljnje zaposlitve predlaga mejo 5.220 opravljenih ur (na vsakih 30 osebnih asistentov), pri čemer lahko izvajalec, ki to potrebuje, zaposlitev izvede tudi prej), 5. členu (da se obvezno usposabljanje ne izvede pred začetkom opravljanja dela osebnega asistenta, ampak najkasneje v roku dveh mesecev po začetku dela) in 15. členu (da se obveznosti izvajalcev in uporabnikov lahko urejajo tudi v dogovoru o izvajanju storitev osebne asistencije iz 15. člena, po zgledu Pravilnika o osebni asistenci (Uradni list RS, št.

57/18, 13/19 in 128/20) in da je posledica kršitev teh obveznosti lahko tudi prekinitev izvajanja osebne asistencе) predloga zakona.

Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, skupaj s pozivom kvalificiranim predlagateljem amandmajev, da jih kot lastne predložijo odboru v sprejem. Odbor je na 35. seji, 5. 10. 2021, predlogu zakona izrekel podporo, pri čemer je v sprejetih amandmajih odbora delno upošteval predlog amandmaja k 4. členu predloga zakona (sprejeto je bilo zvišanje meje za zaposlitev drugega in vseh nadaljnjih usklajevalcev osebne asistencе za vsakih 4.400 dodatnih opravljenih ur osebne asistencе, kar predstavlja zaposlitev 25 dodatnih asistentov), v celoti je bil upoštevan predlog amandmaja k 15. členu, predlog amandmaja k 5. členu predloga zakona pa ni bil upoštevan. Državni zbor je zakon sprejel na 26. redni seji, 20. 10. 2021.

17. Mnenje k Predlogu Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2022 in 2023 (ZIPRS2223) - nujni postopek, EPA 2156-VIII (44. seja Državnega sveta, 13. 10. 2021). Predlog je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. **Državni svet je predlog zakona podprl.**

Predlog zakona sta obravnavali Interesna skupino lokalnih interesov (28. izredna seja interesne skupine, 7. 10. 2021) skupaj z zainteresirano Komisijo za lokalno samoupravo in regionalni razvoj (18. izredna seja komisije, 7. 10. 2021) ter podprli predlog zakona, ki upošteva višino povprečnine za naslednji dve leti v višini, kot jo je Vlada dogovorila z reprezentativnimi združenji občin. S predlogom zakona se je kot zainteresirana komisija seznanila tudi Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (12. izredna seja komisije, 8. 10. 2021), ki je poročilo poslala pristojni Komisiji za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki je na 50. seji, 8. 10. 2021, podprla predlog zakona in pripravila poročilo za obravnavo na seji Državnega sveta. Mnenje pristojne komisije je bilo posredovano tudi Državnemu zboru. Vlada je na 102. redni seji, 11. 11. 2021, sprejela stališče do mnenja Državnega sveta in v stališču pojasnila, da bo sledila vsebinski podpori Državnega sveta predlogu vseh reprezentativnih združenj občin za dopolnitev predloga zakona na način, da bi bile občine v prihodnjih dveh letih upravičene do višjega obsega sredstev za uravnoteženje razvitosti občin oz. v višini 8 % skupne primerne porabe občin. Na predlog koalicijskih strank, ki so sledile pobudi Državnega sveta, je Odbor Državnega zbora na 65. nujni seji, 13. 11. 2021, sprejel amandma za novi 58. a člen (obseg sredstev za uravnoteženje razvitosti občin) ter pripravil dopolnjen predlog zakona.

Državni svet je v mnenju pozdravil dogovor z reprezentativnimi združenji občin, ki kaže na spremenjen odnos aktualne Vlade do lokalne samouprave, ki se v duhu Evropske listine lokalne samouprave bistveno bolj zaveda pomena spoštovanja načela finančne avtonomije lokalne samouprave kot pretekle vlade. Dodatno sta komisija in interesna skupina podprli skupen predlog Skupnosti občin Slovenije, Združenja občin Slovenije in Združenja mestnih občin Slovenije za dopolnitev predloga zakona z novim 58. a členom na način, da bi bile občine v prihodnjih dveh letih upravičene do višjega obsega sredstev za uravnoteženje razvitosti občin oz. v višini 8 % skupne primerne porabe občin. V povezavi s posebnostjo postopka sprejemanja proračunskih dokumentov je Državni svet podal predlog, da Vlada oz. upravičeni predlagatelji amandmajev proučijo predlog reprezentativnih združenj občin in zagotovijo dodatna proračunska sredstva za uravnoteženje razvitosti občin v letih 2022 in 2023 ter na ta način pripomorejo k skladnejšemu

regionalnemu razvoju. Komisija in interesna skupina sta opozorili, da se v preteklih letih delež sredstev iz državnega proračuna za sofinanciranje investicij ni zagotavljal v skladu z Zakonom o financiranju občin (ZFO-1) v višini 6 % skupne primerne porabe, ampak je bil vseskozi nižji, določeno obdobje se je del sredstev zagotavljal celo v obliki povratnih sredstev kot dodatno zadolževanje občin v proračunu države, kar je povzročilo le še dodatno slabšanje finančne sposobnosti občin. Zato bi po njunem mnenju z povečanjem proračunskih sredstev za uravnoteženje razvitosti občin v naslednjih dveh letih delno popravili krivico in občinam omogočili, da bi lažje pokrile pretekle obveznosti iz naslova dodeljenih sredstev za sofinanciranje investicijskih projektov v obliki zadolževanja v proračunu države.

Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Državnemu zboru. Vlada je na 102. redni seji, 11. 11. 2021, sprejela stališče do mnenja Državnega sveta. Vlada je v stališču pojasnila, da bo sledila vsebinski podpori Državnega sveta predlogu vseh reprezentativnih združenj občin za dopolnitev predloga zakona na način, da bi bile občine v prihodnjih dveh letih upravičene do višjega obsega sredstev za uravnoteženje razvitosti občin oz. v višini 8 % skupne primerne porabe občin. Na predlog koalicijskih strank, ki so sledile pobudi Državnega sveta, je Odbor Državnega zbora na 65. nujni seji, 13. 11. 2021, sprejel amandma za novi 58. a člen (obseg sredstev za uravnoteženje razvitosti občin) ter pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je na 27. seji, 18. 11. 2021, sprejel zakon.

18. Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lekarniški dejavnosti (ZLD-1C) – druga obravnava, EPA 1683-VIII (44. seja Državnega sveta, 13. 10. 2021). Predlog je v obravnavo Državnemu zboru po skrajšanem postopku predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim mag. Dušanom Verbičem. **Državni svet dopolnjenega predloga zakona ni podprl.**

Državni svet je v mnenju sledil mnenju Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ki kot pristojna komisija predloga zakona na 69. seji komisije, 24. 9. 2021, ni podprla, saj je ocenila, da bi se s predlogom zakona v bistveni meri poseglo v ureditev lekarniške dejavnosti in s tem v zadovoljevanje javnih potreb. Še posebej je nasprotovala ukinitvi t. i. vertikalnih povezav (veljavni 26. člen ZLD-1), saj bi predlagane spremembe lahko imele škodljive posledice za zdravje ljudi, zaradi povečane porabe zdravil kot posledice ščitenja interesov proizvajalcev zdravil in veletrgovcev z zdravili v lekarnah; zaradi dajanja prednosti interesom kapitala pred interesi zaščite zdravja prebivalstva bi lahko prišlo do zmanjšanja kakovosti ponudbe, pa tudi do motenj pri preskrbi prebivalcev z zdravili (še zlasti problematično pri t. i. bioloških zdravilih, ki so praviloma draga in za marsikaterega posameznika predstavljajo kritično vez z življenjem, trenutno pa so mu dostopna v 24 urah). Komisija je svoje mnenje posredovala Odboru Državnega zbora, ki je na 16. seji, 30. 9. 2021, sprejel amandmaje, na podlagi katerih je bila črtana oziroma spremenjena in dopolnjena večina členov osnovnega predloga zakona. Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je bila seznanjena tudi s poročilom Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, ki na 67. seji, 30. 8. 2021, predlogu zakona prav tako ni izrekla podpore. Državni svet je v svojem mnenju ugotavljal, da je predlagatelj v prvotni različici predloga zakona želel urediti področje lekarniške dejavnosti na primarni ravni tako, da bi bil vsem uporabnikom omogočen dostop do storitev lekarniške dejavnosti pod enakimi pogoji. Navedeni cilj je zasledoval s predlagano novo opredelitvijo pojma gravitacijskega območja, ob upoštevanju dnevnih in sezonskih migrantov pri določanju lekarniške mreže. Predlogu zakona je podporo v njegovi prvotni različici izrazilo zgolj Združenje mestnih občin Slovenije, medtem ko so mu nasprotovali Fakulteta za farmacijo Univerze v Ljubljani, Lekarniška zbornica Slovenije, Javna

agencija za zdravila in medicinske pripomočke, Slovensko farmacevtsko društvo, Razširjeni strokovni kolegij za lekarniško farmacijo, Združenje zdravniških organizacij (vključuje Zdravniško zbornico Slovenije, Zdravniško društvo, Strokovno združenje zasebnih zdravnikov in zobozdravnikov ter FIDES), Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Trgovinska zbornica Slovenije – Sekcija veletrgovcev z zdravili, Skupnost občin Slovenije in Ekonomsko-socialni svet). Opozorjeno je bilo tudi na to, da v pripravo njegove vsebine stroka ni bila vključena. Državni svet je ugotavljal, da bi se s predlaganimi spremembami ZLD-1 v bistveni meri poseglo v ureditev lekarniške dejavnosti in s tem v zadovoljevanje javnih potreb. Predlagane spremembe bi lahko imele škodljive posledice tudi na zdravje ljudi, in sicer zaradi povečane porabe zdravil kot posledice ščitenja interesov proizvajalcev zdravil in veletrgovcev z zdravili v lekarnah, namesto da bi se zagovarjalo javni interes, to je pravilno in racionalno uporabo zdravil. S predlaganimi spremembami bi se zmanjšal tudi vpliv Ministrstva za zdravje in stanovskih organizacij ter nekaterih občin na to, da se v okviru lekarniške dejavnosti, ki je del zdravstvene dejavnosti, prepreči morebitne anomalije pri preskrbi prebivalcev z zdravili. Državni svet je opozoril tudi na to, da bi se v primeru zakonsko dane možnosti vzpostavitve vertikalnih povezav v verigi zdravil dostopnost do zdravil po oceni večine deležnikov v sistemu poslabšala, kar bi bilo lahko kritično zlasti pri zagotavljanju dostopnosti dragih, npr. bioloških zdravil, ki so za marsikaterega posameznika vez z življenjem in ki so mu zdaj dostopna v 24 urah. Državni svet je v dopolnjenem predlogu zakona prepoznal poskus prevlade interesov kapitala nad interesom zaščite zdravja prebivalstva ter grožnjo delovanju celotne javne lekarniške mreže, zato dopolnjenega predloga zakona ni podprl.

Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Državnemu zboru. Državni zbor je zakon sprejel na 26. seji, 20. 10. 2021. Interesna skupina delodajalcev je na 20. izredni seji, 25. 10. 2021, v obravnavo Državnemu svetu predložila pobudo za sprejem odločilnega veta na sprejeti zakon. Več v poglavju 2.6.3.

19. Mnenje Državnega sveta k Predlogu zakona o dolgotrajni oskrbi (ZDOsk) – druga obravnava, EPA 1972-VIII (45. seja Državnega sveta, 10. 11. 2021). Predlog je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. **Državni svet je predlog zakona podprl.**

Državni svet je v mnenju sledil poročilu Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ki se je s predlogom zakona seznanila na 74. seji komisije, 3. 11. 2021, in ga podprla. Pred tem je predlog zakona podprla Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj (72. seja komisije, 2. 11. 2021) kot zainteresirana komisija. Namen predloga zakona je bila celovita in sistematična ureditev področja dolgotrajne oskrbe (DO), na podlagi definicije DO; definiranja vsebine in obsega pravic ter nabora storitev DO; vzpostavitve enotnega ocenjevalnega mehanizma za vstop v sistem DO ter oblikovanja celovitega, univerzalnega, dostopnega, geografsko in finančno vzdržnega ter dosegljivega sistema DO. S predlogom zakona se je želelo posamezniku, ki je postavljen v središče sistema DO, omogočiti, da bi ob ustrezni pomoči čim dlje lahko ostal v domačem okolju. S predlogom zakona se je želelo urediti tudi financiranje DO, izboljšati načrtovanje, upravljanje in zagotavljanje kakovosti, varnosti in učinkovitosti opravljanja DO kot javne službe ter vzpostaviti učinkovit javni nadzor na področju opravljanja DO. Kot ključnega je ocenil cilj poenotenja sistema dolgotrajne oskrbe ter spodbujanje starejših in ostalih potencialnih upravičencev do DO, da čim dlje ostanejo v domačem okolju. Po mnenju Državnega sveta so predlagane zakonske rešitve pomembne tudi z vidika vloge lokalnih skupnosti, še posebej

srednje velikih in manjših občin, ki danes rešujejo izzive starajoče se družbe na različne načine in v okviru svojih finančnih zmožnosti prek različnih mehanizmov. Ključne pripombe, ki jih je pristojni komisiji predstavila zainteresirana javnost, v mnenju pa jih je povzel tudi Državni svet, so se nanašale na pomanjkljivo naslavljanje vprašanja financiranja sistema DO (očitki, da ne gre za sistemsko financiranje iz naslova obveznega zavarovanja za DO in da se odločitve o dodatnih virih financiranja prelaga v prihodnost); na neprimerno urejanje pravic s podzakonskimi akti namesto na ravni zakona; na prekratke roke za izvedbo prilagoditev dela ZZZS ter na pomanjkanje odgovorov na nekatera ključna vprašanja (npr. kdo so upravičenci, izvajalci dejavnosti, pogoji pridobitve pravic, zagotovljene oblike oskrbe, financiranje itd.). Pozvano je bilo tudi k izvajanju storitev DO v okviru javne mreže in k ohranitvi že pridobljenih pravic (npr. v zvezi z dodatkom za pomoč in postrežbo ter uvedbo pravične višine prispevka uporabnika za DO glede na število koriščenih ur osebne asistence).

Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za zdravstvo, ki je na 65. nujni seji, 20. 11. 2021, na podlagi sprejetih amandmajev, ki so bili večinoma nomotehnične narave in pripravljeni na podlagi pripomb Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, pripravil dopolnjen predlog zakona. Pri tem je upošteval zgolj pripombe Državnega sveta glede ureditve dodatka za pomoč in postrežbo (s 139. členom je predvideno, da se aktualnim upravičencem do dodatka za pomoč in postrežbo izplačuje navedeni dodatek po trenutno veljavni ureditvi, vse do izdaje nove odločbe o pravicah iz ZDoSk (skrajni rok za izdajo je 30. 6. 2024)). Državni zbor je zakon sprejel na 88. izredni seji, 9. 12. 2021.

20. Mnenje Državnega sveta k Predlogu zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (ZZrID), druga obravnava, EPA 2004-VIII (45. seja Državnega sveta, 10. 11. 2021). Predlog je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. Besedilo dopolnjenega predloga zakona je pripravil Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino. **Državni svet je dopolnjeni predlog zakona podprl.**

Državni svet je sledil mnenju Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport, ki je predlog zakona obravnavala na 45. seji, 28. 10. 2021, in ga podprla. S predlogom zakona se je seznanila Interesna skupina delojemalcev (48. seja interesne skupine, 10. 11. 2021), ki je podprla mnenje pristojne komisije in izpostavila, da je največja prednost tega zakona v tem, da zagotavlja redno financiranje dejavnosti, pa tudi dve slabosti zakona, in sicer naj bi inštitutom dovoljeval razpolaganje s premoženjem, kar lahko, po nekaterih predvidevanjih, sproži plaz tudi za ostale vzgojno-izobraževalne ustanove, prav tako pa dovoljuje, da si zaposleni lahko dvignejo znesek plače, če pridobijo neproračunska sredstva, kar pomeni po nekaterih interpretacijah t. i. komercializacijo znanosti. Predlog zakona je temeljni sistemski zakon, ki ureja delovanje in financiranje raziskovalne in inovacijske dejavnosti. Predstavljal je podlago za zagotavljanje pogojev za razvoj kakovostne in globalno primerljive znanstvenoraziskovalne dejavnosti - za ustrezno in stabilno financiranje javnih raziskovalnih organizacij, za nagrajevanje odličnih raziskovalcev, odprt dostop do znanstvenih objav in raziskovalnih podatkov, višjo raven internacionalizacije ter skrb za visoko raven etičnosti in integritete v znanosti. Dopolnjen predlog zakona je vzpostavil mehanizem stabilnega financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti s ciljem, da se proračunska sredstva za znanstvenoraziskovalno dejavnost povečajo na najmanj 1 % BDP, z letno rastjo 0,08 % BDP. Zakon vpeljuje stabilno financiranje, sestavljeno iz štirih stebrov, institucionalnega, programskega in razvojnega ter stebra programov državnih raziskav.

Predlagana je bila uvedba možnosti nagrajevanja raziskovalcev do dvakratnika osnovne plače, če so za to zagotovljena sredstva, ki niso sredstva državnega proračuna. Predlog zakona je na novo opredelil javno službo v znanstvenoraziskovalni dejavnosti. Javni raziskovalni zavodi, ki jih je ustanovila RS, so postali lastniki premoženja, nepremičnin oz. infrastrukture in raziskovalne opreme, pridobljene iz javnih in drugih virov. Ta pridobitev je zavodom omogočila avtonomno razpolaganje s premoženjem in uravnavanjem razvoja institucij ter je izenačila njihov položaj z univerzami, ki so tudi že lastnice premoženja, s katerim lahko razpolagajo. Kot ena pomembnih sistemskih zakonskih novitet je bila tudi možnost, da JRZ v okviru svojih razvojnih potreb in potreb okolja lahko ustanovijo podjetja z namenom prenosa znanja v gospodarstvo oz. družbo. Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport je v obravnavi predloga zakona upoštevala zaključke in razpravo predstavnikov iz znanstvenoraziskovalne in visokošolske dejavnosti s posveta, ki ga je komisija organizirala 21. 9. 2021. Državni svet je ugotovil, da je predlog zakona rezultat večletnih usklajevanj med različnimi deležniki v znanstvenoraziskovalni dejavnosti in visokem šolstvu in da ga strokovna javnost podpira. Zakonske rešitve so kompromis različnih interesov, ki so v večletnih prizadevanjih za napreden in sistemsko kompleksen zakon povezali skupne elemente v ustrezen sistemski temelj za nadaljnji razvoj različnih segmentov glede organizacije in financiranja znanstvenoraziskovalne in inovacijske dejavnosti. Kljub temu dosežku pa bo uspešnost implementacije zakona odvisna od upoštevanja Razvojne in inovacijske strategije Slovenije (RISS), Strategije pametne specializacije in drugih dokumentov, podzakonskih aktov in spremljajoče proračunske politike oz. vsakokratnega sprejemanja proračuna oz. aktualnih makroekonomskih gibanj. Predlog zakona bo tako omogočil sistemske spremembe in Slovenijo po 30 letih samostojnosti in relativnega nazadovanja v primerjavi z razvitimi članicami OECD in EU ter tudi mnogimi drugimi članicami EU, usmeril v novo rast.

Mnenje Državnega sveta k dopolnjenemu predlogu zakona je bilo posredovano Državnemu zboru. Državni zbor je zakon sprejel na 27. seji, 18. 11. 2021.

21. Mnenje Državnega sveta k Predlogu zakona o debirokratizaciji (ZDeb) – druga obravnava, EPA 1759-VIII (46. seja Državnega sveta, 8. 12. 2021). Predlog je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. **Državni svet je dopolnjen predlog zakona podprl.**

Državni svet je sledil mnenju Komisije za državno ureditev (64. seja komisije, 8. 11. 2021) in Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj (73. seja komisije, 8. 11. 2021), ki je obravnavala predlog kot zainteresirana komisija. Pred tem je predlog zakona kot zainteresirana komisija (58. seja komisije, 8. 4. 2021) obravnavala tudi Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, in sicer v njegovi prvotno predloženi različici. Slednja je predlog zakona na splošno podprla, hkrati pa predlagala amandma k 40. členu predloga zakona, in sicer črtanje uvedbe t. i. socialne kapice. Njeno poročilo je bilo posredovano pristojni Komisiji za državno ureditev. Ker je bila v novi različici predloga zakona konkretna pripomba komisije upoštevana – sporna določba 40. člena je bila črtana, Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide nove različice predloga zakona ni obravnavala. Pristojna Komisija za državno ureditev ter zainteresirana Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj sta na skupni seji, 8. 11. 2021, predlog zakona podprli. Odbor Državnega zbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo je na podlagi sprejetih amandmajev na 28. redni seji, 1. 12. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Predlog zakona sicer predstavlja prvi zakonodajni paket na poti k zmanjšanju administrativnega in regulatornega bremena v javni upravi in k izboljšanju

učinkovitosti njenega poslovanja. Z njim se je želelo olajšati dostopnost do javnih storitev in ukiniti številna administrativna bremena, ki jih država nalaga državljanom in državljanom, gospodarskim subjektom, strokovnjakom, športnim trenerjem, kmetom, kulturnim delavcem, uradnikom in občinam pri poslovanju z državo. Cilj predloga zakona oz. dopolnjenega predloga zakona je bil olajšati dostopnost do javnih storitev. Predlog zakona dopolnjuje dvanajst področnih zakonov s področja registra prebivalstva, splošnega upravnega postopka, športa, sodnih izvedencev, tolmačev in cenilcev, integritete in preprečevanja korupcije, javnih uslužbencev, pogrebne in pokopališke dejavnosti ter ohranjanja narave. Poleg tega se je predlagala tudi razveljavitev prek 200 zakonov in uvedba mehanizma za nadaljnje preprečevanje kopičenja državnih predpisov. Komisiji sta opozorili na pripombe, ki so bile na predlog zakona poslani iz različnih institucij, posebej so bile izpostavljene pripombe Vrhovnega sodišča, Asociacije - društva nevladnih organizacij in posameznikov na področju kulture in reprezentativnih združenj občin. Komisiji sta opozorili na nujnost usklajevanja z različnimi deležniki, ki se jih tičejo spremembe v predlogu zakona. V povezavi s pripombami reprezentativnih združenj občin, še posebej Skupnosti občin Slovenije, je državne svetnike zanimal potek usklajevanja predlagatelja z lokalnimi skupnostmi oz. njihovimi reprezentativnimi združenji in zakaj nekatere pripombe niso bile upoštevane. Pri tem lokalne skupnosti podpirajo delovanje Strateškega sveta za debirokratizacijo, saj se lokalna okolja srečujejo s številnimi predpisi, ki so mnogokrat omejujoči in neučinkoviti. Reprezentativna združenja občin so predlagala številne rešitve za poenostavitev zakonskih norm in odpravo administrativnih ovir, ki lahko prispevajo k vsesplošnemu razvoju. Kot je bilo pojasnjeno, so nekateri predlogi reprezentativnih združenj občin preobsežni, da bi se lahko urejali v Zakonu o debirokratizaciji, ampak jih bo treba urejati v okviru področne zakonodaje. Državni svetniki so izpostavili predvideno spremembo Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti (ZPPDej), ki v manjših krajih, ki so vezani na mestna pokopališča, dopušča spoštovanje želje žalujočih in ležanje pokojnika do pogreba doma. To pomeni precejšen korak nazaj glede na veljavno ureditev, pri čemer so lokalne skupnosti po vsej Sloveniji v preteklih letih v izgradnjo mrliških vežic vložile veliko sredstev. Tudi Skupnost občin Slovenije se ni strinjala s temi spremembami, tudi s stališča, ker taka sprememba pomeni za lokalne skupnosti dodatne stroške. Državni svetniki so zato podprli rešitev, da imajo lokalne skupnosti možnost, da se same odločijo, kako bodo uredile to področje, strinjali pa so se tudi z morebitnim črtanjem 42. člena predloga zakona v nadaljnjem zakonodajnem postopku. Pozdravili so predlog zakona ter izrazili pričakovanje o čimprejšnji predložitvi napovedanega naslednjega zakonodajnega paketa, ki bo naslovil ostala področja, ki čakajo na uveljavitev ukrepov za debirokratizacijo. Mnenje komisij je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo, ki je na 28. seji, 1. 12. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona.

Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Državnemu zboru. Državni zbor je zakon sprejel na 91. izredni seji, 27. 12. 2021.

22. Mnenje Državnega sveta k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah na srečo (ZIS-F) - druga obravnava, EPA 2096-VIII (46. seja Državnega sveta, 8. 12. 2021). Predlog je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. **Državni svet predloga zakona ni podprl.**

Državni svet je sledil mnenju Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki na 52. seji, 24. 11. 2021, predlogu zakona ni izrekla podpore in je v svojem mnenju povzela tudi stališča Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide (75. seja komisije, 18. 11. 2021) kot

zainteresirane komisije, ki predloga zakona prav tako ni podprla. Predlagatelj je želel s predloženimi zakonskimi spremembami vzpostaviti pravni okvir, ki naj bi omogočal preglednejšo dodelitev koncesij za trajno prirejanje klasičnih iger na srečo in za prirejanje posebnih iger na srečo. Vlada naj bi na podlagi javnih razpisov, ki bodo objavljeni najmanj trikrat letno, odločala o vlogah za dodelitev koncesij, in sicer na podlagi meril, določenih v ZIS-F. Predlagano je bilo tudi povečanje števila prirediteljev klasičnih iger na srečo iz trenutnih dveh prirediteljev na pet prirediteljev. Za prirejanje stav kot specifične vrste klasičnih iger na srečo pa je predlagatelj predvidel posebne pogoje za pridobitev koncesije in določil podrobnejše pogoje za prirejanje stav, prav tako pa tudi razpon obdobj, za katere bi se po novem dodelilo oziroma podaljšalo koncesijo za trajno prirejanje klasičnih iger na srečo in koncesijo za prirejanje posebnih iger na srečo. Predlaga se tudi odprava statusno-pravnih omejitev pri gospodarskih družbah za pridobitev koncesije, za prirejanje posebnih iger na srečo in zahteve po sedežu gospodarske družbe v Republiki Sloveniji. Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide predloga zakona ni podprla, saj je ocenila, da gre za nepreverjene rešitve, ki niso podprte z analizami in izračuni njihovih posledic, nasprotuje pa jim tudi večina ključnih deležnikov v sistemu (Športna loterija, Loterija Slovenije, Fundacija za šport, Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije in Nacionalni forum humanitarnih organizacij Slovenije itd.). Prav tako je nasprotovala rušenju dobro delujočega modela iger na srečo in izrazila podporo sedanjemu modelu sodelovanja države, loterij ter invalidskih, humanitarnih in športnih organizacij. Pridružila se je oceni deležnikov, da je predlog zakona usmerjen v zaslužek na račun najbolj ranljivih skupin slovenskega prebivalstva ter da je potencialno škodljiv z vidika povečanja tveganja za zasvojenost z igrami na srečo pri posameznikih, z vidika negativnih posledic za državni proračun, druga finančna sredstva in koncesijska sredstva, ki predstavljajo pomemben vir financiranja sistema delovanja invalidskih in humanitarnih organizacij. Predlog zakona bi po oceni komisije poslabšal ponudbo iger na srečo - več prirediteljev ob enakem številu prebivalcev prinaša namreč bolj agresivne prodajne prakse, slabše varstvo potrošnikov in nižji obseg zbranih koncesijskih sredstev. Mnenje komisije je povzela Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance. V razpravah na obeh komisijah je bilo izpostavljeno, da se je podobne zakonske spremembe skušalo uveljaviti že pred nekaj leti, takratni in predloženi zakonski različici pa je skupno to, da bi z uveljavitvijo negativno vplivali na pravice invalidov v državi. Komisiji sta na podlagi seznanitve s stališči vseh prej navedenih ključnih deležnikov v sistemu iger na srečo ter financiranja invalidskih in humanitarnih organizacij ugotavljali, da nenaklonjenost predlogu zakona izražajo vsi deležniki. Strinjali sta se z oceno, da obstoječi loteriji (Loterija Slovenije in Športna loterija Slovenije) ustrezno zapolnjujeta vrzel pri skrbi za delovanje invalidskih in humanitarnih organizacij, ki je sicer država ne zmore pokriti sama. Posledično komisiji izražata podporo sedanjemu modelu sodelovanja države, loterij ter invalidskih, humanitarnih in športnih organizacij ter nasprotujeta rušenju dobro delujočega modela iger na srečo. Preseneča neprepričljivost zakonskih rešitev in njihova obrazložitev, ki je v nekaterih delih nedorečena, kot je na primer trditev o pozitivnem vplivu zakonskih sprememb na proračun, ki pa jih ni mogoče opredeliti, ter sprememba stališča ministrstva, ki je še pred nekaj meseci navajalo, da je trenutna ureditev klasičnih iger na srečo povsem ustrezna. Komisiji sta se pridružili tudi oceni deležnikov, da je predlog zakona usmerjen v zaslužek na račun najbolj ranljivih skupin slovenskega prebivalstva. Prav tako je po oceni komisij predlog zakona potencialno škodljiv z vidika povečanja tveganja za zasvojenost z igrami na srečo pri posameznikih, ki že zdaj ni zanemarljivo. Trenutno se število oseb, ki imajo težave s prekomernim igranjem iger na srečo, giblje med 2 in 3 % populacije. Več ponudnikov iger na srečo bi zelo verjetno v pretirani konkurenci storilo vse, da pridobi čim več igralcev, igralci pa, da

pridejo do denarja za možnost igranja, kar bi lahko vodilo do povečanega števila zasvojenih oseb. Ob tem je treba neodvisno od vsebine obravnavanega predloga zakona opozoriti tudi na druge vrste zasvojenosti, npr. z internetom, pri čemer kot družba in država še vedno naredimo premalo na področju preventive in konkretnih ukrepov. Komisiji sta opozorili tudi na to, da v dosedanjem postopku priprave in obravnave predloga zakona še ni bila predložena kakršnakoli študija vplivov na predvidljive negativne družbene posledice igranja na srečo in na javne finance, pri čemer tudi smiselnosti odpiranja trga loterijskih iger ne utemeljuje nobena dostopna domača študija. Kot ugotavljata komisiji, bo predlog zakona zaradi odprave omejitev pri pridobivanju koncesij na področju klasičnih in posebnih iger na srečo in s tem povečane ponudbe na področju prirejanja iger na srečo imel negativne posledice na državni proračun in druga javna finančna sredstva, ki pa jih v tem trenutku ni mogoče konkretnije opredeliti. Prav tako ni pričakovati povečanja koncesijske dajatve v FŠO in FIHO. Komisiji ocenjujeta, da ima Slovenija na področju loterijskih iger trenutno uzakonjeno ureditev, ki je standardna v vseh članicah EU, s predlogom zakona pa država uvaja nepreverjene rešitve. Predlog zakona bo poslabšal ponudbo iger na srečo - več prirediteljev ob enakem številu prebivalcev prinaša namreč bolj agresivne prodajne prakse, slabše varstvo potrošnikov in nižji obseg zbranih koncesijskih sredstev. Posledično bodo invalidske, humanitarne in športne organizacije prejemale manj sredstev, saj predlog zakona uvaja bistveno znižanje koncesijske stopnje, manj sredstev bodo prejemale tudi slovenske občine zaradi bistvenega upada davka od dobitkov, Republika Slovenija pa bo kot delničarka Loterije Slovenije prejemale manj dividend. Tudi v predloženemu mnenju je Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora ugotavljala, da je predlog zakona sporen z vseh vidikov njene presoje in ocenjuje, da bi predlagatelj moral pripraviti nov predlog zakona. Komisiji sta prav tako opozorili, da so nekateri ključni deležniki že pozvali Državni svet, da v primeru sprejetja predložene zakonske novele nanjo vloži odločilni veto.

Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za finance, ki o predlogu zakona do 31. 12. 2021 še ni odločal.

23. Mnenje Državnega sveta k Predlogu zakona o spremembah Zakona o socialno varstvenih prejemkih (ZSVarPre-H) - skrajšani postopek, EPA 2172-VIII (46. seja Državnega sveta, 8. 12. 2021). Predlog je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Miho Kordišem. **Predlog mnenja na seji Državnega sveta ni bil sprejet.**

Državni svet je obravnaval mnenje Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ki se je s poročilom seznanila na 73. seji komisije, 28. 10. 2021, in ki mu je v okviru glasovanj, navkljub različnim stališčem v razpravi, izrekla podporo. Predlagatelj je z zakonsko novelo sledil cilju vzpostavitve bolj sistematičnega, pogostega in rednega izračuna minimalnih življenjskih stroškov (predlog, da se izračun opravi vsaka tri in ne vsakih šest let, kot velja trenutno; prvi izračun že do konca 2021), kar bi po njegovi oceni omogočilo boljši in z realnim stanjem usklajen pregled nad potrebami prebivalstva v povezavi z zagotavljanjem socialne varnosti. V razpravi komisije so se stališča predstavnikov interesov delojemalcev (izražena podpora predlogu zakona) in predstavnikov interesov delodajalcev (izraženo nasprotovanje predlogu zakona) v Državnem svetu bistveno razlikovala, so pa oboji, tako kot tudi komisija, prepoznali, da gre za vprašanja, ki bi se jih moralo predhodno razrešiti v okviru socialnega dialoga, a se jih (še) ni. Komisija je zato v predlogu zakona prepoznala predvsem spodbudo Vladi in pristojnemu ministrstvu za čimprejšnjo oživitev socialnega dialoga v zvezi z vprašanji, ki so se odprla med razpravo, med drugim: v zvezi

s kompleksnostjo metodologije izračuna minimalnih življenjskih stroškov in njegovo izvedljivostjo v krajšem času, kot je 6 let; dejstvom, da je bil zadnji izračun narejen leta 2017, od tedaj pa so se cene osnovnih življenjskih dobrin že precej spremenile; glede metodologije izračuna višine minimalne plače oz. njenega usklajevanja, tudi z vidika določitve ustrezne časovnice za objavo nove višine minimalne plače (konec aktualnega poslovnega leta ali v začetku prihodnjega koledarskega leta), pa tudi glede delovanja Ekonomsko-socialnega sveta.

Državni svet k predlogu zakona nima mnenja. Državni zbor o predlogu zakona do 31. 12. 2021 ni odločal.

2.6.2.2. MNENJA K PREDLOGOM AKTOV

1. Mnenje k Osnutku Predloga Načrta za okrevanje in odpornost (št. 411-01-7/2021) (23. izredna seja Državnega sveta, 22. 4. 2021). Osnutek predloga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. **Državni svet se je z osnutkom predloga akta seznanil.**

Državni svet je sledil mnenju Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve (62. seja komisije, 7. 4. 2021) ter zainteresirane Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj (61. seja komisije, 7. 4. 2021) in Interesne skupine lokalnih interesov (60. seja interesne skupine, 7. 4. 2021) ter se seznanil z delovno različico predloga NOO z dne 22. 12. 2020 in z aktivnostmi, vezanimi na pripravo dokončnega dokumenta v skladu z zahtevami Evropske komisije. Osnutek predloga so pred tem kot zainteresirane komisije obravnavale tudi Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance (45. seja komisije, 31. 3. 2021), Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide (57. seja komisije, 1. 4. 2021) ter Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (27. seja komisije, 26. 3. 2021). Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je podala pobudo za obravnavo osnutka predloga NOO na izredni seji Državnega sveta.

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je osnutek predloga NOO obravnavala s poudarkom na področjih trga dela, zdravstvenega sistema, socialnega varstva, dolgotrajne oskrbe in digitalne transformacije družbe. Izrazila je nezadovoljstvo, ker je bil dokument dolgo časa nedostopen javnosti in ker so bili socialni partnerji izključeni iz njegove priprave, četudi so predvideni kot ključni deležniki pri pripravi posameznih reform (npr. na področju zdravstva in sociale). Slednje so bile sicer po oceni komisije ustrezno začrtane, a se je spraševala, ali so izvedljive v času veljavnosti NOO, saj glede večine rešitev še ni bil dosežen konsenz socialnih partnerjev. Komisija je menila, da bi morala biti nepovratna sredstva EU iz posameznih virov prednostno in v zadostni višini namenjena programom s področja zdravstva in socialnega varstva ter dolgotrajne oskrbe. Na področju zdravstva bi se po oceni komisije moralo pospešiti digitalizacijo, pri krepitvi kompetenc zaposlenih pa posvetiti tudi sekundarnemu in ne zgolj primarnemu nivoju zdravstvenega varstva. V zvezi s predvidenimi investicijami v zdravstvu pa bi si po mnenju komisije morali zastaviti bolj drzne načrte, ne zgolj parcialnih investicij. Kot zainteresirana komisija se je s predlogom Načrta za okrevanje in odpornost v delovni različici na 27. seji, 26. 3. 2021, seznanila tudi Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki predloga ni podprla, saj se z njim znatno zmanjšuje obseg sredstev za kmetijski sektor in med drugim pozvala, da se slovenskemu kmetijstvu v okviru Sklada za okrevanje in odpornost nameni več sredstev, saj je trenutno predvidenih bistveno premalo sredstev za izvedbo vseh programov na

področju kmetijstva, ki so bili že usklajeni z vsemi deležniki. Gospodarstvu in kmetijstvu je treba nameniti najmanj dve tretjini sredstev v okviru Sklada za okrevanje in odpornost, ki jih potrebujeta za izhod iz koronakrize. V luči zaostajanja po inovacijskem indeksu je nujno predvideti nepovratna sredstva za raziskave in razvoj v gospodarstvu in kmetijstvu. Ob tem je komisija predlagala, da se predvidi povračilo izgubljenega prihodka za vse dejavnosti (vključno s kmetijstvom), ki so zaradi protikorona ukrepov zaprte in se ne smejo opravljati. Komisija je poudarila pomembnost vlaganj v razvoj slovenskega kmetijstva in zagon slovenskih kmetij s ciljem čim večje in trajnostne samooskrbe. Komisija je menila, da je treba oblikovati strategijo samooskrbe in na njeni podlagi pripraviti operativne načrte za povečanje samooskrbe po posameznih segmentih s ciljem prehranske varnosti in neodvisnosti. Komisija je bila na seji ustno seznanjena z najnovejšim predlogom načrta z dne 18. 3. 2021, v katerem se je obseg predvidenih sredstev za kmetijstvo, ki je oktobra 2020 znašal 76,4 milijona evrov, znižal na 38,7 milijona evrov. Do znižanja sredstev je prišlo predvsem zaradi mnenja Vlade, da je moč predvidene projekte financirati v okviru Programa razvoja podeželja 2014–2020 in Strateškega načrta za obdobje 2023–2027, ki je še v pripravi. Komisija je izpostavila, da predviden obseg sredstev v višini 38,7 mio za področje kmetijstva, ne bo zadoščal za izhod iz krize. V okviru priprave Načrta za okrevanje in odpornost je sprva MKGP v sodelovanju s socialnimi partnerji opredelil potrebe oz. projekte kmetijskega sektorja v vrednosti 400 mio evrov. Vendar je Vlada glede na omejenost sredstev EU in v povezavi z obstojem alternativnih finančnih virov ocenila, da se lahko projekti s področja kmetijstva financirajo s sredstvi Skupne kmetijske politike (SKP) v višini 1,8 milijarde evrov in posledično 11. 3. 2021 sprejela stališče, da se kmetijski sektor izključi iz Načrta za okrevanje in odpornost. Kasneje je bilo sicer izpogajanih 38,7 mio evrov, ker se določeni projekti (npr. digitalizacija, Nacionalni inštitut Republike Slovenije za hrano, Center za semenarstvo, drevesničarstvo in varstvo gozdov) ne bi mogli financirati iz SKP. MKGP sicer poudarja, da si prizadevajo vse črtane projekte vključiti v podaljšani program razvoja podeželja (npr. vzpostavitev zbirnih centrov, podpora gorskim in ekološkim kmetijam, vlaganje v namakalne sisteme, širokopasovni internet, dobrobit živali, vlaganje v predelavo, razvoj in trženje kmetijskih ter živilskih proizvodov). Ob tem so člani komisije izpostavili, da sredstva za SKP za obdobje 2014–2020 in 2020–2027 ostajajo enaka in so že sicer namenjena kmetijstvu, ne pa okrevanju po koronakrizi. Člani komisije so tudi opozorili, da se hkrati z razpisi za gorsko-višinske kmetije obeta znižanje sredstev za območja z omejenimi možnostmi (OMD). Že z vidika varnosti države s čim višjo stopnjo samooskrbe bi bilo treba pri pripravi Načrta za okrevanje in odpornost nameniti kmetijskemu sektorju več pozornosti in sredstev.

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide in Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano sta svoje poročilo posredovali pristojni Komisiji za mednarodne odnose in evropske zadeve. Ta se je z osnutkom predloga NOO seznanila 7. 4. 2021 in na skupni seji z zainteresirano Komisijo za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in Interesno skupino lokalnih interesov povzela stališča vseh zainteresiranih komisij. Izpostavljeno je bilo, da je pomembno, da se pri vsebini Načrta za okrevanje in odpornost skuša doseči čim širše soglasje o prioritetah, interesih in skrbi za čimprejšnje okrevanje po pandemiji Covid-19. S povečanjem naložb v posodobitev in ekologizacijo imamo priložnost za nadaljnji razvoj. Pri okrevanju prizadetega gospodarstva je treba zagotavljati uspešnost pri izkoriščanju obnovljivih virov energije in krepiti skrb za najbolj prizadete sektorje gospodarstva. Državne svetnice in državni svetniki so pozdravili napor slovenskih pogajalcev, ki so v okviru neformalnih usklajevanj z Evropsko komisijo uspeli doseči vključitev možnosti urejanja kanalizacijskih sistemov pod 2000 PE in vodooskrbe pod 10.000 uporabnikov med vsebine NOO, saj so finančne potrebe za tovrstne projekte tako v

kohezijski regiji Vzhodna Slovenija kot v kohezijski regiji Zahodna Slovenija še vedno velike. Pri tem ne gre prezreti visokih stroškov gradnje tovrstne infrastrukture na redko poseljenem podežlju z razpršeno poselitvijo, ki so bistveno višji kot v urbanih okoljih. S financiranjem ureditve osnovne infrastrukture s pomočjo sredstev Sklada za okrevanje in odpornost bomo lahko lažje in hitreje dvignili kakovost bivanja in pripomogli k ohranjanju poseljenosti podeželja. Pri tem so predlagali nadgradnjo navedene vsebine z zagotovitvijo upravičenosti stroškov tudi ob hkratnem urejanju spremljajoče nujne javne infrastrukture na podežlju (npr. posegi v cestno infrastrukturo, ureditev javne razsvetljave). Na ta način bi lažje in celoviteje uredili infrastrukturo na slovenskem podežlju.

Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Službi Vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko. Vlada je na 72. seji, 28. 4. 2021, sprejela nacionalni Načrt za okrevanje in odpornost ter pooblastila Službo Vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, da dokument do 30. 4. 2021 posreduje Evropski komisiji. Ta ga je pozitivno ocenila 1. 7. 2021, 28. 7. 2021 pa ga je formalno potrdil še Svet EU, s čimer je Slovenija dobila zeleno luč za uporabo sredstev EU za okrevanje in odpornost. Slovenija bo nekaj manj kot 1,8 milijarde evrov nepovratnih sredstev in dobrih 700 milijonov posojil iz Mehanizma za okrevanje in odpornost usmerila v zeleni prehod, digitalno preobrazbo, podporo gospodarstvu, raziskave in razvoj, izobraževanje, zdravstvo, socialno varnost in stanovanjsko politiko. Za kmetijstvo se obseg sredstev ni povečal.

2. Mnenje k Predlogu sprememb Proračuna Republike Slovenije za leto 2022 (DP2022-A), EPA 2154-VIII (44. seja Državnega sveta, 13. 10. 2021). Predlog je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. **Državni svet je predlog sprememb proračuna podprl.**

Državni svet je v mnenju sledil mnenju Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki je na 50. redni seji, 8. 10. 2021, predlog sprememb podprla. Pristojna komisija se je seznanila s poročilom Interesne skupine lokalnih interesov in Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, ki sta predlog sprememb proračuna na skupni seji obravnavali kot zainteresirani delovni telesi in sta predlog sprememb proračuna podprli. Prav tako se je komisija seznanila s poročilom Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki se je kot zainteresirana komisija seznanila s predlogom sprememb proračuna. S predlogom sprememb proračuna za leto 2022 se načrtujejo prihodki v višini 11,47 milijarde evrov oz. za 463,5 mio evrov več, kot je bilo ocenjeno v sprejetem proračunu za leto 2022. Državni svet je predlagani proračunski dokument podprl. Ob tem je izrazil zavedanje, da je predlog sprememb proračuna za leto 2022 pripravljen v negotovih razmerah epidemije Covid-19 in s tem povezanim okrevanjem gospodarstva oz. v spremenljivih makroekonomskih okoliščinah. Proračunska dokumenta sta, glede na dogovor na ravni držav članic EU, pripravljena v okviru t. i. splošne odstopne klavzule od fiskalnih pravil, kar pomeni, da Evropska komisija leta 2022 Slovenije ne bo presojala v luči izpolnjevanja fiskalnih pravil. Odstopanje od fiskalnega pravila pa je treba razumeti kot začasen, razmeroma kratkoročen ukrep. Po zagotovilih Vlade je bila priprava proračuna osredotočena v postopno okrevanje po epidemiji Covid-19 tako z investicijskimi vlaganji za krepitev gospodarstva kot v smeri varovanja zdravja prebivalstva. Pozitivno se ocenjuje tudi ukrepe na področju zdravstva in socialnega varstva, kjer so med drugim rezervirana tudi sredstva na podlagi Predloga zakona o dolgotrajni oskrbi, ki je trenutno v zakonodajnem postopku. V delu, ki se nanaša na področje kmetijstva, se sredstva, glede na sprejeti proračun za leto 2022, skupno povečujejo za 86,4 mio evrov, ker v

sprejetem proračunu ni bilo načrtovanih sredstev EU, saj zanje še ni bilo sprejetih evropskih pravnih podlag. Državni svet je ponovno izpostavil, da je bilo kmetijstvu kot tudi gospodarstvu nasploh v okviru Načrta za okrevanje in odpornost dodeljeno premalo sredstev. Glede na kritično stanje v kmetijstvu tudi sredstva v okviru Predloga Strateškega načrta Skupne kmetijske politike 2023–2027 niso zadostna. Financiranje načrtovanih investicij s proračunskimi sredstvi se dopolnjuje s sredstvi občin in sredstvi EU. Državni svet je bil seznanjen, da predlog sprememb proračuna za 2022 in predlog proračuna za leto 2023 upoštevata sklenjen Dogovor o višini povprečnine za leti 2022 in 2023, pri čemer bo treba prek finančne izravnave zagotoviti dodatnih 4,2 mio evrov. Z dvigom povprečnine bodo občine prejele za 37,4 mio evrov več, kot če do povišanja povprečnine ne bi prišlo. Največji obseg sredstev iz naslova tekočih transferov je načrtovan za uravnoteženje razvitosti občin, in sicer 79,5 mio evrov za 2022 ter 79,7 mio evrov za 2023. V nasprotju s predhodnimi proračuni obravnavana proračunska dokumenta nakazujeta bistveno večje razumevanje aktualne Vlade za delovanje slovenskih občin in njihovo financiranje.

Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Državnemu zboru. Spremembe proračuna je Državni zbor sprejel na 27. redni seji, 18. 11. 2021.

3. Mnenje k Predlogu proračuna Republike Slovenije za leto 2023 (DP2023), EPA 2155-VIII (44. seja Državnega sveta, 13. 10. 2021). Predlog je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. **Državni svet je predlog proračuna podprl.**

Državni svet je v mnenju sledil mnenju Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki je na 50. redni seji, 8. 10. 2021, predlog sprememb podprla. Pristojna komisija se je seznanila s poročilom Interesne skupine lokalnih interesov in Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, ki sta predlog sprememb proračuna na skupni seji obravnavali kot zainteresirani delovni telesi in ga podprli. Kot sta poudarili, ta v nasprotju s predhodnimi večletnimi proračuni nakazuje bistveno večje razumevanje aktualne Vlade za delovanje slovenskih občin in njihovo financiranje. Pri tem so državni svetniki izrazili zahvalo celotni Vladi in še posebej ministroma, pristojnima za lokalno samoupravo in finance, ki se zavedata pomena primerne financiranja lokalne samouprave kot ključnega pogoja za učinkovito izvajanje zakonskih nalog občin, ki zaradi boljšega poznavanja potreb lokalnega prebivalstva oz. državljanek in državljanov tudi uspešneje uresničujejo razvojne izzive družbe. Ob preteklih večletnih obljubah vsakokratne Vlade o finančni razbremenitvi občin in vzpostavitvi bolj pravičnega sistema financiranja občin, šele predloženi proračunski dokumenti pričajo o koreniti spremembi odnosa aktualne Vlade do lokalne samouprave. Pri tem ne gre le za vprašanje financiranja občin v smislu določitve povprečnine, ampak za financiranje razvojnih nalog in načrtovane investicijske aktivnosti, ki v okviru prioritarnih politik s ciljem družbenega in gospodarskega razvoja vodijo k izboljšanju kakovosti življenja ljudi ter enakomernega razvoja občin (npr. investicije v vrtce in šole, varstvo okolja, investicije v železniško in cestno infrastrukturo, zdravstvo, itd.). Prav tako se je pristojna komisija Državnega sveta seznanila s poročilom Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki se je kot zainteresirana komisija na 12. izredni seji komisije, 8. 10. 2021, seznanila s predlogom sprememb proračuna in izpostavila kmetijski del, v katerem se sredstva, glede na sprejeti proračun za leto 2022, skupno povečujejo za 86,4 mio evrov. V predlogu sprememb proračuna za leto 2022 so predvidena sredstva na ocenjeni višini izplačil. Tako so integralna sredstva (načrtovana višina 145,5 mio evrov) glede na sprejeti predlog proračuna za leto 2022 predvideno višja za okoli 6 mio evrov. V tem okviru je pomemben dvig sredstev za sofinanciranje

zavarovalnih premij za zavarovanje kmetijske proizvodnje in ribištva v višjem odstotku (55 %) ter predvidena sredstva za ukrep zagotavljanje zmanjšanja populacije divjih prašičev z intenzivnim odstrelom, z namenom zmanjševanja vpliva virusa afriške prašičje kuge v primeru izbruha na način, da se upravljavcu lovišča izplača finančna spodbuda za vsako odstreljeno žival. V razpravi je bilo ponovno izpostavljeno, da je bilo kmetijstvu kot tudi gospodarstvu nasploh v okviru Načrta za okrevanje in odpornost dodeljeno premalo sredstev. Glede na kritično stanje v kmetijstvu tudi sredstva v okviru Predloga Strateškega načrta Skupne kmetijske politike 2023–2027 niso zadostna. Slovensko kmetijstvo se sooča z nesprejemljivo nizkimi odkupnimi cenami kmetijskih izdelkov ob hkratni rasti maloprodajnih cen hrane in nesorazmerni rasti proizvodnih stroškov ter drugimi nezavidljivimi okoliščinami, ki vodijo v vedno večje opuščanje kmetijske dejavnosti. V težnji, da bi dosegli zastavljene cilje v Resoluciji o nacionalnem programu o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva »Naša hrana, podeželje in naravni viri od leta 2021«, je nujno, da se s projekti v okviru Strateškega načrta SKP 2023–2027 začne že leta 2023, za kar pa je treba opredeliti in tudi zagotoviti ustrezna sredstva v obravnavanem predlogu proračuna. Državni svet je podprl predlog zakona, ki upošteva višino povprečnine za naslednji dve leti v višini, kot jo je Vlada dogovorila z reprezentativnimi združenji občin. Ob tem je izrazil vsebinsko podporo skupnemu predlogu Skupnosti občin Slovenije, Združenja občin Slovenije in Združenja mestnih občin Slovenije za dopolnitev predloga zakona z novim 58.a členom na način, da bi bile občine v prihodnjih dveh letih upravičene do višjega obsega sredstev za uravnoteženje razvitosti občin oz. v višini 8 % skupne primerne porabe občin. Državni svet je predlagal, da se v letih 2022 in 2023 na enak način kot pokojnine uskladi tudi dodatek za pomoč in postrežbo ter zneski invalidnine. Državni svet je menil, da je ob nedavnem rednem in izrednem usklajevanju pokojnin in drugih prejemkov iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter ob letošnji visoki rasti cen in življenjskih stroškov smiselno, da se uskladi tudi tiste prejemke iz ZPIZ-2, ki jih usklajevanje ni zajelo. Kot izhaja iz določil zakonskega predloga, se število zaposlenih v javnem sektorju s kadrovskimi načrti povečuje. V določenih delih javne uprave bi bila zato glede povečevanja števila zaposlenih nujna velika pazljivost, na podlagi predhodno opravljene analize pa bi veljalo določiti tudi pravilno razmerje med zaposlenimi v gospodarstvu in javni upravi.

Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Državnemu zboru. Spremembe proračuna je Državni zbor sprejel na 27. redni seji, 18. 11. 2021.

4. Dodatno mnenje k Predlogu sprememb Proračuna Republike Slovenije za leto 2022 (DP2022-A), EPA 2154-VIII (45. seja Državnega sveta, 10. 11. 2021). Predlog je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. **Državni svet je v mnenju opozoril, da je prišlo v postopku priprave in sprejemanja proračunskih dokumentov do kršitve postopka, kot ga je določilo Ustavno sodišče in ki zagotavlja avtonomen položaj neodvisnih ustavnih organov, med katere spada tudi Državni svet.**

Državni svet je v mnenju sledil mnenju Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki je na 27. izredni seji, 9. 11. 2021, ponovno obravnavala Predlog sprememb Proračuna Republike Slovenije za leto 2022 (DP2022-A) in Državnemu svetu predlagala, da dnevni red 45. seje razširi s točko Predlog Dodatnega mnenja k Predlogu sprememb Proračuna Republike Slovenije za leto 2022 (DP2022-A). Državni svet je po obravnavi omenjenega akta namreč ugotovil, da je v Predlogu sprememb Proračuna Republike Slovenije za leto 2022 za Državni svet namesto usklajenega zneska 2.694.816 evrov določen za 216.780 evrov nižji znesek, torej 2.478.036 evrov, o čemer Državni svet ni bil seznanjen, zato je Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in

finance opravila ponovno obravnavo Predloga sprememb Proračuna Republike Slovenije za leto 2022. Po mnenju Državnega sveta je namreč Vlada RS grobo posegla v že usklajen finančni načrt Državnega sveta in ravnala v nasprotju z odločbo Ustavnega sodišča U-I-474/18. Zato je Državni svet zahteval, da se v Predlogu sprememb Proračuna Republike Slovenije za leto 2022 Državnemu svetu za njegovo nadaljnje nemoteno delo zagotovi dogovorjenih 2.694.816 evrov. Na podlagi omenjene odločbe Ustavnega sodišča Vlada ne sme samovoljno posegati v proračune nobenega izmed neodvisnih ustavnih organov, ne samo Državnega sveta. Kot je poudarilo Ustavno sodišče, delovanje neodvisnih ustavnih organov, torej tudi Državnega sveta, ni odvisno od uresničevanja vladnih politik, ki jih ta uresničuje prek proračuna. Ustavna vloga neodvisnih ustavnih organov se namreč ne udejanja prek vladnih politik in jim prav zaradi zahtevane neodvisnosti tudi ne more in ne sme slediti. Finančni načrti neodvisnih ustavnih organov lahko sledijo le polnemu in učinkovitemu uresničevanju ustavno in zakonsko določenih nadzornih pristojnosti teh organov in njihovih ustavnih vlog. Njihova vloga v postopku oblikovanja državnega proračuna mora biti enakovredna vlogi Vlade. To ne pomeni nujno enake vloge, vendar ne podrejene vloge. Tako mora biti, ker tem ustavnim organom že Ustava zagotavlja samostojen in neodvisen položaj - ker je ta položaj, katerega del je tudi njihova finančna avtonomija, odraz izpeljave načela delitve oblasti na ustavni ravni oziroma odraz njihovega posebnega, od Vlade neodvisnega ustavnega položaja. Ustavno sodišče je z ugotovitvijo protiustavnosti določb Zakona o javnih financah, zaradi zagotovitve finančne neodvisnosti neodvisnih ustavnih organov do drugačne zakonske ureditve, na podlagi drugega odstavka 40. člena Zakona o ustavnem sodišču določilo način izvršitve odločbe. Del izreka, v katerem je Ustavno sodišče določilo način izvršitve svoje odločbe, ima pravno moč zakonske norme, kar pomeni, da dokler zakonodajalec ne odpravi ugotovljene protiustavnosti, morajo vsa sodišča in drugi organi ravnati v skladu z določenim načinom izvršitve, kakor če bi šlo za zakon. Zakonodajalec do zdaj še ni odpravil ugotovljene protiustavnosti, kar pomeni, da je Vlada dolžna ravnati v skladu z načinom izvršitve, določenim v odločbi Ustavnega sodišča.

Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za finance. Spremembe proračuna je Državni zbor sprejel na 27. redni seji, 18. 11. 2021

5. Mnenje Državnega sveta k Predlogu Strateškega načrta Skupne kmetijske politike 2023–2027 (46. seja Državnega sveta, 8. 12. 2021). Predlog je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. **Državni svet se je seznanil s predlogom strateškega načrta.**

Državni svet je sledil mnenju Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je predlog strateškega načrta obravnavala na 32. in 35. seji komisije, 16. 8. 2021 in 30. 11. 2021, ter ga v mnenju povzel. Pristojna komisija je v obeh obravnavah pozvala Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da dopolni predlog načrta z zahtevami deležnikov ter zagotovi dodatna nacionalna sredstva. Ob tem, ko je izrazila skrb zaradi stanja v slovenskem kmetijstvu, je pri svojih stališčih vztrajala in predlagala pristojnim, da se zagotovijo dodatna nacionalna sredstva za drugi steber skupne kmetijske politike v prihodnjih petih letih. Predlagala je tudi, da predlog strateškega načrta naslovi tudi vprašanje večje stopnje samooskrbe in s tem večje prehranske varnosti. Državni svet je v mnenju menil, da so srednje kmetije steber za prehransko varnost, pri tem pa opozarjal, da je vedno manj interesa za prevzemanje srednjih kmetij - število mladih prevzemnikov upada. Po podatkih KGZS je vsako leto manj kmečko zavarovanih kmetovalcev. V zvezi s tem je bil Državni svet seznanjen s študijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, iz katere izhaja, da je slovensko kmetijstvo trajnostno zgolj na področju ekologije, na področju

socialnih in ekonomskih vprašanj pa ne. Zato bi bilo po mnenju Državnega sveta treba poiskati rešitve in jasno opredeliti strateške cilje, saj se mladi za poklic kmetovanja odločajo na podlagi vseh kriterijev. V tem oziru vidi Državni svet veliko priložnost za nadaljnji razvoj zadružništva in s tem stabilnosti slovenskega kmetijstva in podeželja. Državni svet se sicer zaveda, da strateški načrt ne bo in ne more rešiti vsake kmetije ter tudi ne more biti izključni dejavnik za sprejemanje odločitev za kmetovanje, a je zadevni strateški dokument pomemben dejavnik za sprejemanje odločitev v zvezi z vodenjem kmetij, saj predstavljajo subvencije v povprečju do 50 % dohodka na kmetiji. Državni svet je izpostavil specifičnost slovenskega kmetijstva, za katerega so značilne majhne in razdrobljene kmetije, ki zahtevajo drugačne oz. specifične pogoje za ustvarjanje konkurenčnosti, obenem pa so v preteklosti imele pomembno socialno vlogo. Kmetovanje na manjših družinskih kmetijah se je namreč v času osamosvajanja države, ko smo se soočali s prestrukturiranjem industrije, izkazalo kot vrhunski socialni amortizer države. Tako je npr. Novo mesto s 70.000 prebivalci, kjer je bilo v tistih časih kar 14.000 brezposelnih, krizo zaradi številnih manjših kmetij prebrodilo brez večjih težav, danes pa je to območje eno vodilnih gospodarskih območij Slovenije. Državni svet je ugotavljal, da je predlagani strateški načrt nastajal v težkih časih, ko se kmetijstvo sooča z negativnimi posledicami epidemije Covid-19 ter dohodkovnimi neravnovesji, ki so posledica nizkih odkupnih cen, ob sočasnem enormnem porastu cen energentov in repromateriala. Zaradi vse večje negotovosti je tudi pripravljenost za kmetovanje vse nižja. Ob tem je Državni svet poudaril, da je prav epidemija Covid-19 pokazala pomembnost kmetijstva oz. prehranske varnosti. S tega vidika je pomembno, da se dvigne ozaveščenost ljudi o pomenu ohranjanja kmetovanja, saj je to pogoj za ohranjanje poseljenosti in nadaljnji razvoj slovenskega podeželja. Državni svet je izpostavil, da je treba širše osvetliti zgodovinski pomen kmetijskih subvencij, ki so v okviru strateških kmetijskih politik posameznih držav članic EU skozi različna obdobja zasledovale različne strateške cilje (npr. po drugi svetovni vojni so bile namenjene premagovanju lakote, kasneje so se usmerile v sprostitev delovne sile za industrijo, še kasneje k ohranjanju nizke cene delovne sile zaradi nizke cene hrane, sledilo je konkurenčno obvladovanje sosednjih držav in reguliranje cen). Cilji sodobnih držav in velikih korporacij so obvladovanje virov (npr. kmetijska rodna zemlja, znanje kmetovanja), kar pa lahko nacionalna politika usmerja in omejuje prek skupne kmetijske politike. Zato je izrednega pomena, da se strateški cilji družbe, kot so prehranska varnost, ohranjanje resursov, usmerjanje lastništva resursov, jasno opredelijo. Slediti je treba stanju razvoja slovenskega kmetijstva, izboljšati posestno in parcelno strukturo in poskrbeti za večji tehnološki napredek, da se preseže relativno konzervativno kmetovanje v poslovnem smislu. Državni svet poudarja, da je treba kmetijske subvencije nameniti zgolj tistim, ki kmetujejo, torej zemljo dejansko obdelujejo in pridelujejo hrano. To bo imelo posredni učinek tudi k večji prehranski varnosti in višji samooskrbi. Iz prakse namreč izhaja, da je na tem področju kar nekaj anomalij. Med prejemniki subvencij je kar 10 % do 15 % lastnikov kmetijskih zemljišč, ki so kmetje zgolj formalno in teh zemljišč dejansko ne obdelujejo, ampak jih npr. dajo v najem, sami pa prejemajo subvencije. Ob tem je Državni svet problematiziral podatek, da velika kmetijska podjetja obdelujejo 5 % kmetijskih površin, pri tem pa počrpajo 20 % sredstev iz naslova Skupne kmetijske politike. V razpravi je bilo izpostavljeno, da so vedno nove zahteve v strateških dokumentih EU na področju kmetijstva (npr. strategija od vil do vilic oz. »Farm to Fork«) čedalje bolj omejujoče, zaradi česar se nam lahko zgodi, da bo težnja po večji ekološki pridelavi vodila v manjši obseg pridelave, to pa pomeni nižjo samooskrbo. Izražen je bil tudi pomislek o smotrnosti zniževanja subvencij za tradicionalne kmetijske dejavnosti (mleko, krave dojilje). Državni svet je pozval Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da pred predložitvijo Predloga Strateškega načrta Skupne kmetijske politike 2023–

2027 v obravnavo Vladi Republike Slovenije tega dopolni z v mnenju navedenimi zahtevami oz. opozorili.

Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Vladi Republike Slovenije, ki je 23. 12. 2021 potrdila predlog Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo, v katerem je, v skladu s zahtevami deležnikov in doseženim dogovorom, iz državnega proračuna zagotovljenih za 310 mio evrov več nacionalnih sredstev, kot bi bilo potrebno glede na obvezni prispevek nacionalnega proračuna. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je potrjen predlog uradno posredovalo v presojo Evropski komisiji.

2.6.2.3. MNENJA K PREDLOGOM DEKLARACIJ IN RESOLUCIJ

1. Mnenje Državnega sveta k Predlogu deklaracije o usmeritvah za delovanje Republike Slovenije v institucijah Evropske unije v obdobju 2021–2024, EPA 1656-VIII, EU U 992 (38. seja Državnega sveta, 17. 3. 2021). Predlog je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. **Državni svet je podprl predlog deklaracije.**

Državni svet je sledil mnenju Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve, ki je na 58. seji, 23. 2. 2021, obravnavala predlog deklaracije in ga podprla. Vlada Republike Slovenije je predlagala sprejetje Predloga deklaracije za daljše obdobje, kot je bila uveljavljena praksa v preteklosti, ko se je nanašala na 18 mesecev. Predlog deklaracije zajema obdobje med leti 2021–2024, to je za obdobje do zaključka zakonodajnega cikla oziroma trajanja Strateške agende Evropske unije. S tem bo dosežena tudi večja jasnost glede ključnih prednostnih nalog delovanja Republike Slovenije v Evropski uniji. Predlagana deklaracija zagotavlja politične usmeritve, ki bodo prispevale k lažjemu načrtovanju, večji stabilnosti ter učinkovitosti dela resornih ministrstev. S strateškim okvirjem za načrtovanje dela na posameznih področjih se bodo lahko domače razprave uskladile s političnim in zakonodajnim ciklom na ravni Evropske unije. Na ta način se poskuša tudi umestiti interese Republike Slovenije v dolgoročni strateški okvir Evropske unije, s čimer bi ti dobili večji pomen tudi v razpravah na ravni Sveta EU. Predlog deklaracije je razdeljen na štiri poglavja, in sicer govori o EU in vrnitvi k temeljnim vrednotam, o novem zagonu, razčlenjuje šest prednostnih področij delovanja Republike Slovenije v EU in izpostavlja čas predsedovanja Republike Slovenije EU. Med prednostna področja delovanja Republike Slovenije bi bilo treba ustrezno umestiti področje kibernetске kriminalitete in digitalne odpornosti, saj pravni sistemi niso prilagojeni novim digitalnim razmeram. Obravnava kibernetских izzivov ter soočanja s hibridnimi grožnjami je za Republiko Slovenijo pomembno z vidika usklajenega delovanja na ravni EU. V zvezi s krepitvijo ekonomske in socialne kohezije v EU je Državni svet na področju zdravja izpostavil digitalizacijo in poklicne kompetence v zdravstveni negi kot glavna izziva, ki bi morala biti ustrezno obravnavana in ovrednotena tako v Nacionalnem načrtu za okrevanje in odpornost kot na področju izvajanja programov in črpanja sredstev kohezijske politike. V Državnem svetu je že bilo izraženo mnenje, da predlog Evropske komisije za vzpostavitev evropske zdravstvene unije predstavlja dobro izhodišče in odlično priložnost za poglobljeno razpravo o stanju naših zdravstvenih sistemov in njihovem napredku v prihodnje ne samo na ravni posamezne države članice, ampak tudi EU kot celote. V zvezi s promocijo interesov in vrednot EU v sosedstvu in svetu ter nadaljevanjem širitvenega procesa pa ima Republika Slovenija posebno odgovornost do držav Zahodnega Balkana, zato si mora še naprej

prizadevati, da bo EU Zahodnemu Balkanu namenjala ustrezno pozornost v okviru širitvenega procesa. Približevanje EU je v strateškem interesu EU. V zvezi s krepitvijo skupne zunanje politike in poglobljanja transatlantskih vezi je potrebno celovito in dejavno sodelovanje EU in ZDA. Odnosi z ZDA sodijo med geostrateške prednostne naloge EU. Državni svet se zaveda pomena umestitve držav članic EU v svetovne trgovinske tokove in sprejetja instrumentov skupne trgovinske politike. V procesu okrevanja po pandemiji Covid-19 bi morala Republika Slovenija posebno pozornost posvetiti čim bolj uspešnemu in učinkovitemu čezmejnemu in medregionalnemu sodelovanju. Gre za pomembna elementa kohezijske politike EU. Za uspešno uresničevanje svojih interesov bi morala Republika Slovenija pozornost posvetiti financiranju ukrepov sodelovanja in dodatnim aktivnostim na navedenem področju.

Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Državnemu zboru. Državni zbor je deklaracijo sprejel 23. 3. 2021.

2. Mnenje Državnega sveta k Poročilu o izvajanju Resolucije o nacionalnem programu varnosti cestnega prometa za leto 2019, EPA 1667-VIII (Št. 326-01-1/2021) (38. seja Državnega sveta, 17. 3. 2021). Predlog je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. **Državni svet se je seznanil s poročilom.**

Državni svet je sledil mnenju Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, ki je predlog poročila obravnavala na 60. seji komisije, 15. 3. 2021, in bil ob tem kritičen do pozne predložitve poročila v Državni zbor in se spraševal o razlogih za zamudo. Pri tem je izpostavil, da Resolucija o nacionalnem programu varnosti cestnega prometa za obdobje od 2013 do 2022 v 7. poglavju Vladi Republike Slovenije nalaga, da predloži Državnemu zboru letno poročilo o izvajanju resolucije o nacionalnem programu najkasneje do 1. 7. tekočega leta za preteklo leto. Ob tem je opozoril na njegovo neverodostojnost, saj nekateri podatki niso odražali dejanskih razmer na področju varnosti cestnega prometa 2019 oz. bi bilo moč sklepati, da poročilo naslavlja razmere na področju varnosti cestnega prometa 2018 in ne v predpreteklem letu, torej 2019. Kot primer je izpostavil Graf 2 (Število umrlih v cestnem prometu na milijon prebivalcev v državah EU v letih 2010 in 2018) ter Graf 3 (Primerjava v skupnem številu umrlih v cestnem prometu med letoma 2017 in 2018 v državah EU) na strani 6. To nakazuje, da so se za pripravo poročila uporabili stari podatki, ki se niso ažurirali. Izraženo je bilo pričakovanje, da bo predlagatelj poročila prikazal relevantne podatke za leto 2019, saj je le tako mogoče izluščiti realno stanje varnosti cestnega prometa in prikazati primerjavo z drugimi državami EU za leto 2019. Državni svet je tudi ugotavljal, da je komisija v zvezi z navedbo v zaključku poročila, da bo treba za »doseganje končnega števila 70 mrtvih ali 35 mrtvih na milijon prebivalcev« v naslednjih letih upoštevati cilje, ki so določeni za vsako leto posebej, tudi opozorila, da to ne more biti cilj, saj je lahko cilj kvečjemu »ne več kot 70 mrtvih ali ne več kot 35 mrtvih na milijon prebivalcev«. Ne glede na to nas Resolucija o nacionalnem programu varnosti cestnega prometa za obdobje od 2013 do 2022 zavezuje k »Viziji nič«, ki pomeni nič smrtnih žrtev in nič hudo telesno poškodovanih oseb zaradi prometnih nesreč v Sloveniji. Državni svet je ugotavljal, da je Javna agencija za varnost prometa na podlagi opozoril Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj dopolnila poročilo z ustrežnejšimi podatki in ga posredovala Državnemu svetu v seznanitev. Državni svet je bil tako kritičen do vsebine in načina priprave poročila, časovnice ter celotnega postopka potrjevanja poročila.

Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki se je seznanil s poročilom na 1. nadaljevanju 29. seje, 5. 5. 2021. Vlada

se je do poročila opredelila 30. 3. 2021, in sprejela stališče. S tem je bila obravnava poročila zaključena.

3. Mnenje Državnega sveta k Predlogu resolucije o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2021–2025 (ReNPJP21–25), EPA 1734-VIII (40. seja Državnega sveta, 12. 5. 2021).

Predlog je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. **Državni svet je podprl predlog resolucije.**

Državni svet je sledil mnenju Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport, ki je na 35. redni seji komisije, 22. 4. 2021, predlog resolucije podprla. Dopolnjen predlog resolucije o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2021–2025 je po oceni Državnega sveta pomemben strateški dokument, ker zagotavlja stroki in politiki trdno podlago za premišljeno in sistematično usmerjanje jezikovne situacije v družbi. Osredotočil se je na področja jezikovnega izobraževanja in jezikovne opremljenosti, na splošno jezikovno kulturo in jezikovno krajino, zakonodajne in druge pravno-veljavne dokumente slovenske jezikovne politike. Predlog resolucije je sledil jezikovnim usmeritvam Strategije razvoja Slovenije 2030, to je zagotovitvi kakovostnega jezikovnega življenja za vse. Predlog resolucije je naslovil nekatere izzive, ki sta jih prepoznala tako stroka kot politika. Stanje, vplivi in učinki jezikovne politike se izrazito kažejo v jezikovni kulturi in jezikovni krajini države. Zakonodaja, ki ureja javno rabo slovenščine, je premalo zavezujoča in učinkovita, mestoma nejasna, dopušča različne interpretacije. Po oceni Državnega sveta bi bilo treba okrepiti nadzor in ukrepanje pristojnih inšpekcijskih služb, obenem pa tudi ozaveščanje o pomenu in vlogi javne rabe slovenščine, še zlasti v javnih medijih. Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport se je ob obravnavi predloga resolucije seznanila tudi s stališči Lektorskega društva Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije in Društva za jezikovno tehnologijo. Državni svet je v razpravi poudaril pomen ohranjanja in razvijanja slovenskega jezika po vsej izobraževalni vertikali. Državni svet se zaveda pomena odnosa do slovenskega jezika tudi na visokošolskih zavodih prek študijskih programov in na ravni vzpostavljanja meril za habilitacijo. Tako na visokošolskih kot na raziskovalnih institucijah je treba prispevati k razvoju slovenskega strokovnega in znanstvenega jezika, ki je eksistencialno povezan z ohranjanjem slovenske nacionalne identitete in razvojem slovenske družbe v prihodnosti. Za razvoj slovenskega jezika kot svetovnega jezika je nujna podpora slovenščini na tujih univerzah z izobraževanjem slovenskih profesorjev in lektorjev, hkrati pa tudi podpora slovenskim jezikovnim programom za tuje študente, ki študirajo na slovenskih univerzah oz. visokošolskih zavodih. Državni svet je poudaril pomen podpore slovenskega jezika v znanosti, kjer je s pomočjo naprednih tehnologij mogoče razvijati visoko kakovostne in učinkovite jezikovne produkte, ki slovenskemu jeziku omogočajo preživetje v sodobnem digitalnem svetu.

Mnenje Državnega sveta k dopolnjenemu predlogu resolucije je bilo posredovano Državnemu zboru. Državni zbor je resolucijo sprejel na 75. izredni seji, 1. 6. 2021.

2.6.2.4. MNENJA K POROČILOM DRŽAVNIH ORGANOV

1. Mnenje k Sedmemu poročilu o položaju romske skupnosti v Sloveniji, EPA 1490-VIII (37. seja Državnega sveta, 24. 2. 2021). Poročilo je v seznanitev Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. **Državni svet je poročilo podprl.**

Državni svet je sledil mnenju Komisije za državno ureditev, ki je poročilo obravnavala na 13. izredni seji, 2. 2. 2021, in o njem opravila razpravo. Komisija je mnenje posredovala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo, ki je poročilo obravnaval na 20. seji odbora, 4. 2. 2021, in obravnavo zaključil.

Glede na predstavljene povzetke iz poročila s strani direktorja Urada Vlade RS za narodnost in predstavnikov nekaterih ministrstev, ki so nosilci ukrepov v Nacionalnem programu ukrepov za Rome Vlade Republike Slovenije za obdobje 2017–2021, je Državni svet izrazil prepričanje, da se izvajajo koraki v pravo smer. Iz predstavitev je bilo mogoče zaključiti, da so bila mnoga priporočila iz razprav med državnimi svetniki upoštevana in se jim poskuša slediti. Državni svet je pozdravil imenovanje posebne delovne skupine za obravnavo romske problematike, v katero so vključeni tudi župani, ki dobro poznajo problematiko in so dnevno soočeni s težavami na terenu, v romskih naseljih in v njihovi okolici. Državni svet se je strinjal, da je velika ovira za večjo zaposljivost pripadnikov romske populacije v splošnem nizka raven izobrazbe in zato je treba na tem področju okrepiti ukrepe in prizadevanja. Nujna je usmeritev v povečanje vpisa romskih otrok v krajše programe predšolske vzgoje, prav tako je nujno stimulirati delo in zaposlitve, v nasprotnem primeru bo romska populacija še naprej ostajala odvisna od socialnih pomoči. Kot eno bolj problematičnih zadev je bil izpostavljen problem oderuštva, za katerega bo treba iskati rešitve z angažiranjem različnih deležnikov – centri za socialno delo, Policija in mnogi drugi, čemur bo treba posvetiti večjo pozornost. Policija je menila, da je to ena večjih ovir za integracijo romske skupnosti v družbo. Gre za posojanje denarja za oderuške obresti znotraj skupnosti. Sistem vzdržuje veliko socialno razslojenost romskega prebivalstva. Prijav na Policijo je zelo malo in zato je tudi malo obravnavanih primerov. V zvezi s tem je bilo izpostavljeno, kot že ob prejšnjih poročilih, da bi bilo treba razmisliti o spremembi sistema izplačil tako, da bi se vsaj del socialnih pomoči lahko porabil le namensko (prehrana, oblačila, obutev, plačila položnic ...) in bil tako porabljen za tiste, ki jim je bil namenjen. Opozorjeno je bilo na nevzdržno situacijo, da mora lastnik zemljišča, na katerem pride do nezakonite uzurpacije lastnine oziroma nezakonite naselitve, plačevati kazni za prekrške (inšpekcije), čeprav situacije ne more rešiti. Državni svet je menil, da bi država morala najti rešitev za takšne primere. Državni svet pri obravnavi poročil vedno izpostavlja tudi varnostne razmere v nekaterih lokalnih skupnostih in težave s sobivanjem prebivalstva v romskih naseljih in okoliškega prebivalstva, pri čemer je problem izrazit v JV Sloveniji. Glede na epidemijo virusa Covid-19 je Državni svet zanimalo, kako se z njo sooča romska skupnost, ali so bila naselja preskrbljena s preventivnim materialom. Direktor Urada Vlade RS za narodnosti je v zvezi z epidemijo poudaril, da so skupaj z Varuhom za človekove pravice in Zagovornikom načela enakosti skrbno spremljali situacijo. Urad je bil vpet v koordinacijo med posameznimi lokalnimi skupnostmi in štabi na lokalni ravni, ki so v svoje delovanje vključevali tudi predstavnike romskih skupnosti. Tudi same romske organizacije so bile zelo močno vpete v dogajanje in v postopke informiranja romske skupnosti glede vseh priporočenih ukrepov. Opravile so veliko dela, med drugim so pripravile prevode zgibank z informacijami o epidemiji in preventivnih ukrepih v romski jezik. Prav tako je bila v naselja dostavljena nujna oprema. Tudi območne enote NIJZ so ukrepale in v tem segmentu je prišlo do pozitivnega sodelovanja med zdravstvenimi institucijami, romsko skupnostjo ter državno in lokalno ravni. Umeščanje romskih naselij v prostorske plane občin je ena težjih nalog, s katero se srečujejo občine, hkrati pa bistven segment za izboljšanje možnosti za integracijo romske skupnosti v družbo. Brez urejene osnovne infrastrukture – vode, elektrike, kanalizacije – je težko pričakovati izboljšanje tudi na drugih segmentih. Državni svet je že v prejšnjih mnenjih večkrat

opozoril, da se zdi, da so občine pri tej problematiki mnogokrat prepuščene same sebi. Direktor Urada Vlade RS za narodnosti je ob tem izpostavil dve nekoliko bolj optimistični točki. Tako je v Novem mestu zaključeno prostorsko urejanje največjega naselja Žabjak, kot drugo pa je opozoril, da je Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo ponovno vzpostavilo sistem razpisov. Že letos bo prvi razpis za urejanje infrastrukture v romskih naseljih. Razpisi se bodo nadaljevali tudi v prihodnje in občine bodo tako imele možnost črpati finančna sredstva za urejanje infrastrukture. Opozoril je tudi na povišanje povprečnine za občine z romsko skupnostjo in tako bodo imele občine dodatno pomoč pri urejanju prostorskega in komunalnega urejanja naselij. Ne glede na to, da je na seji komisije potekala razprava o poročilu za 2019, je člane zanimalo, kako bo delo potekalo naprej, katera področja bodo tudi v prihodnje zahtevala največ dela in jasno usmerjenih ukrepov za izboljšanje položaja romske skupnosti. Direktor Urada Vlade RS za narodnosti je usmeril pozornost na socialno politiko, izobraževanje in prostor, tukaj bodo glavni poudarki, ki bodo morali biti v prihodnje deležni največje pozornosti. Upa, da bo prišlo še do nekaterih sistemskih sprememb. Tudi v prihodnje bo pomembno delovanje na področju zagotavljanja varnosti, kjer Policija veliko in dobro dela in s katero Urad dobro sodeluje. Na področju izobraževanja se bo v novem šolskem letu zgodila ključna sprememba, saj bo sistemizirano novo delovno mesto romski pomočnik, ki se je skozi projekte izkazal za odlično vez med romskimi naselji in šolo. V Policiji pa poteka postopek za zaposlitev treh pripadnikov romske skupnosti, in sicer v PU Novo mesto, PU Ljubljana in PU Murska Sobota. Policija je 2020 spremenila sistematizacijo in določila tri nova delovna mesta, s čimer želi še okrepiti dialog z romsko skupnostjo in lokalnimi skupnostmi. Državni svet je izrazil željo, da se bo delovanje na področjih, ki glede na poročilo prinašajo rezultate, še okrepilo in bodo upoštevana tudi priporočila, ki jih je Državni svet oblikoval ob obravnavi prejšnjih poročil in jih posredoval ustreznim inštitucijam. Državni svet je tudi pozdravil imenovanje posebne delovne skupine za obravnavo romske problematike, v katero so vključeni tudi župani, ki dobro poznajo problematiko in so dnevno soočeni s težavami na terenu, v romskih naseljih in v njihovi okolici. Velika ovira za večjo zaposljivost pripadnikov romske populacije je v splošnem nizka raven izobrazbe, zato je treba na tem področju okrepiti ukrepe in prizadevanja. V obrazložitvi je državni svetnik Rajko Fajt ob tem poudaril, da je usmeritev v povečanje vpisa romskih otrok v krajše programe predšolske vzgoje pomemben korak naprej. Državni svet je na podlagi poročila izrekel pohvale delovanju Policije na terenu in njenemu doslednemu odzivanju na varnostne situacije v lokalnem okolju. Državni svetniki so se seznanili še z načinom, na katerega se romska skupnost sooča z epidemijo Covid-19 ter tudi s prihodnjimi usmeritvami in ukrepi za izboljšanje položaja romske skupnosti, ki bodo tudi vnaprej zahtevala največ dela in jasno usmerjene ukrepe. Še naprej bo glavna pozornost usmerjena v socialno politiko, izobraževanje in urejanje prostora ter na področje zagotavljanja varnosti.

Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Uradu Vlade Republike Slovenije za narodnosti.

2. Mnenje k Letnemu poročilu o delu Državne revizijske komisije za leto 2020, EPA 1777-VIII (40. seja Državnega sveta, 12. 5. 2021). Poročilo je v seznanitev Državnemu zboru predložila Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil. **Državni svet se je s poročilom seznanil.**

Državni svet je sledil mnenju Komisije za državno ureditev, ki se je s poročilom seznanila na 51. redni seji, 5. 5. 2021. Revizijska komisija je 2020 odločila o 254 zahtevkih (12 več kot 2019), kar

glede na prejšnja leta pomeni rahel trend naraščanja zahtevkov. Od tega se je 54 zahtevkov nanašalo na oddajo javnih naročil, ki so bila sofinancirana iz sredstev Evropske unije in se zato obravnavajo prednostno. Skupna vrednost vseh obravnavanih zahtevkov je bila okoli 1,3 milijarde evrov. Leta 2020 se je revizijska komisija soočila s posledicami epidemije Covid-19, vendar pri tem ves čas epidemije svojega dela ni prekinila, ampak je delovala normalno. Državni svet se je seznanil, da se je revizijska komisija 2020 ukvarjala tudi s postopnim uvajanjem več sprememb v svoji organizaciji in poslovanju. Novosti je prinesla novela Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (ZPVPJN-C), ki je začela veljati 19. 12. 2019, njen namen pa je bil povečati učinkovitost pravnega varstva, še posebej pri večjih projektih, ter obenem povečati neodvisnost in strokovnost dela revizijske komisije. Ena od novosti, s katero revizijska komisija že v času nastajanja novele ni bila zadovoljna, je možnost sprožitve upravnega spora po 39. členu ZPVPJN-C. Revizijska komisija se je zavzemala za določitev sodne instance, kar pomeni, da bi obstajal organ, ki bi lahko razveljavil odločitev revizijske komisije, njeno odločitev spremenil in sam odločil o zahtevi. Revizijska komisija je v času usklajevanja predlagala, da bi to vlogo prevzelo Vrhovno sodišče, saj gre za organ z visoko stopnjo integritete in pravne avtoritete. Državni svet se je seznanil z mnenjem revizijske komisije, da sedanja rešitev s sprožitvijo upravnega spora predstavlja nek hibrid, ki ni najbolj ustrezen. Iz predloženega poročila izhaja, da se je 19 % vloženih zahtevkov za revizijo nanašalo na fazo postopka pred odločitvijo naročnika o oddaji naročila, ostali zahtevki so se nanašali na fazo po sprejemu odločitve naročnika o oddaji javnega naročila. Ta razmerja so že ves čas delovanja revizijske komisije podobna. V zadnjem letu je upadel delež uspešnih revizijskih zahtevkov, saj jih je bilo zavrnenih več kot običajno. Pri dinamiki reševanja zahtevkov je razvidno, da je na mesec povprečno rešenih 20 zahtevkov, kar je, glede na število članov revizijske komisije in zaposlenih, precej. Državni svet se je seznanil, da je z uvedbo ZPVPJN-C, poleg pogoja sofinanciranja s strani EU, osnova za prioriteto obravnavo postala tudi višina naročila, ki je postavljena na 10 milijonov evrov ali več. Revizijska komisija meni, da je ta osnova postavljena prenizko, saj za revizijske zahtevke višina naročila 10 milijonov ni redka, kar se odraža v povečanem številu prioritetenih zahtev. Znesek za prioriteto obravnavo bi moral biti po oceni revizijske komisije postavljen na 50 ali 100 milijonov evrov ali celo več, je pa res, da je večina takšnih projektov vezanih na evropska sredstva in se obravnavajo prioriteto. Revizijska komisija je 2020 izmed vseh zahtevkov obravnavala 54 zahtevkov, vloženih zoper naročila, ki so bila sofinancirana s strani sredstev EU. Ne glede na vir financiranja je revizijska komisija 2020 obravnavala 38 zahtevkov za revizijo, vloženih zoper javna naročila, katerih ocenjena vrednost je bila višja kot 10 milijonov evrov. Od navedenih 38 zahtevkov jih je 28 sofinancirala EU. Leta 2020 so glede števila rešenih zahtevkov glede na kategorijo naročnika, predmet naročila in njihovo vrednost po zneskih prednjačile gradnje, sledijo storitve in šele nato pride do izraza blago, kar je ravno obratno kot prejšnja leta, in to pri vseh naročnikih - tako v organih Republike Slovenije kot tudi v organih samoupravnih lokalnih skupnosti. Izmed 254 rešenih zahtevkov za revizijo in drugih vlog je revizijska komisija 2020 zavrnila 138 zahtevkov za revizijo in drugih vlog, vlagatelji pa so vsaj delno uspeli v primeru 89 zahtevkov za revizijo. Državni svet je bil seznanjen tudi s proračunom revizijske komisije, ki je na 31. 12. 2020 znašal 1.450.645,55 evrov. Revizijska komisija je za svoje delovanje porabila 1.398.331,34 evrov, kar predstavlja 3,6 % nižjo porabo glede na veljavni proračun. Pri porabi se je delno poznalo krizno leto, ker so bile nekatere aktivnosti zaustavljene, sploh mednarodno sodelovanje, in je večina dela potekala na daljavo. V okviru možnosti je potekal tudi Twinning projekt z Gruzijo, kjer revizijska komisija sodeluje v projektu, ki ga vodi Republika Avstrija in v celoti financira Evropska komisija. Državni svet je z zadovoljstvom

ugotavljal, da bo dobro delo revizijske komisije med predsedovanjem Slovenije Svetu EU predstavljeno kot vzorčni primer učinkovitosti delovanja v času epidemije, ko je revizijska komisija celo skrajšala roke postopkov, obenem pa so v svoje delovanje uspešno vključili platformo eRevizija. Tako je Slovenija edina država v EU, ki ima celotno pravno naročanje in pravno varnost v sistemu javnega naročanja digitalizirano. Državni svet se je seznanil tudi z delovanjem revizijske komisije na prekrškovnem področju. Leta 2020 je revizijska komisija obravnavala 235 prekrškovnih zadev, ki se redko končajo po skrajšanem postopku pred revizijsko komisijo, saj je večina zadev odstopljena sodišču. S sodnimi odločbami je bilo leta 2020 pravnomočno izrečenih za okoli 370.000 evrov kazni. Revizijska komisija je veliko prekrškov opazila pri opravljanju revizijskega dela, nekaj je bilo tudi formalnih prijav, nekaj zadev pa je bilo sproženih na podlagi medijskih zapisov. Državni svet se je seznanil še z drugimi novostmi, ki jih je prinesla novela ZPVPJN-C. Spremembe zakonodaje na področju javnih naročil stremijo k večji transparentnosti ravnanja naročnikov in k večji učinkovitosti in hitrosti pri izvajanju javnih naročil. Tem tendencam je sledila tudi novela ZPVPJN-C. Na področju digitalizacije je novela ZPVPJN-C vzpostavila možnost oddajanja revizijskih zahtevkov v elektronski obliki. Portal eRevizija je uporabnikom prijazen in omogoča hitrejše in učinkovitejše delo. Prinaša tudi večjo transparentnost dela revizijske komisije. V primeru elektronskega vlaganja zahtevkov za revizijo se o zahtevku vodi spletni dosje in se lahko vsakdo seznanj z osnovnimi informacijami o predrevizijskem postopku. V skladu z novelo ZPVPJN-C je od 1. 1. 2021 zoper nekatere odločitve revizijske komisije dovoljen upravni spor, pri čemer je bil Državni svet seznanjen, da so 2020 na organu potekale intenzivne priprave in izobraževanje članov komisije in zaposlenih glede morebitnih tožb. Glede na 39.a člen ZPVPJN-C, ki določa, zoper katere odločitve upravni spor ni dovoljen, revizijska komisija ocenjuje, da je približno polovica vseh izdanih odločitev takšna, da je vložitev tožbe dovoljena. Državni svet je ugotavljal, da so bila na seji pristojne komisije v zvezi z delovanjem revizijske komisije izpostavljena predvsem vprašanja glede dolžine postopkov in načina njihovih odločitev, prav tako pa je opozoril, da upravni spor lahko pomeni podaljšanje postopkov, kar investitorje še bolj omejuje pri izvedbi različnih aktivnosti, glede na to, da Upravno sodišče v teh primerih nima roka za odločitve. Pri tem se je Državni svet spraševal, ali se s tem dosega cilji o uvedbi pravnega varstva zoper odločitve revizijske komisije, ki naj bi prinesla napredek v postopkih, kot je bila želja ob uvajanju določb novele ZPVPJN-C. Državni svet je bil seznanjen tudi z opozorilom revizijske komisije, da morajo biti njene odločitve čim hitrejše, vendar pa zahtevki za revizijo postajajo vedno bolj kompleksni in obsežni. Pregled vse dokumentacije v okviru večjih primerov lahko traja tudi npr. polovico zakonito predvidenega roka, tako da se v tujini čudijo, kako uspe revizijski komisiji v povprečju v samo 13 delovnih dneh sprejemati odločitve. Čeprav se morda zdi, da zadeve na revizijski komisiji trajajo predolgo, se te rešujejo znotraj zakonito določenih rokov. Državni svet se je seznanil tudi z opozorilom revizijske komisije, da sprožitve upravnih sporov lahko pomenijo podaljšanje postopkov, vendar je to rešitev prinesla novela ZPVPJN-C in revizijska komisija jo mora upoštevati. Ne glede na možnost sprožitve upravnega spora je odločitev revizijske komisije dokončna in pravnomočna, pogodba med strankami se podpiše in sam upravni spor ne zadrži javnega naročila. Vprašanje je, kakšen namen in smisel ima postopek, če se procedura nadaljuje. Stranki, ki želi pravno varstvo, možnost upravnega spora ne pomeni dosti. Državni svet je bil seznanjen, da revizijska komisija zato namerava po določenem času predlagati ponoven premislek o ustreznosti te rešitve in ali bi bilo treba vzpostaviti pravo sodno instanco, kot je že v razpravi k predlogu zakona ZPVPJN-C predlagala revizijska komisija. Javna naročila in pravno varstvo bi morala delovati skladno, pri čemer pravno varstvo predstavlja pomemben del postopka javnega naročila. Vsem mora biti v interesu, da se postopki javnega

naročanja hitro in uspešno zaključijo, žal pa se včasih zgodi, da postanejo tudi poligon za merjenje moči in iskanje procesnih napak, kar vodi v njihovo dolgotrajnost. Glede na zapletenost posameznih primerov pa so roki za odločanje na revizijski komisiji, npr. v primerjavi z vsemi sodnimi institucijami, izjemno kratki. Državni svet je v skladu z zgoraj navedenimi pripombami poudaril pomen preiščenega spreminjanja zakonodaje, ki ne sme ogroziti pravne varnosti. Pogoste spremembe zakonodaje namreč izjemno škodljivo vplivajo na vsa pravna področja. Za zagotavljanje pravne države in pravne varnosti pa je potreben čas za oblikovanje jasne pravne prakse. Državni svet se je zato strinjal z opozorilom revizijske komisije, da pogosto spreminjanje zakonodaje slabi pravno varnost v postopkih javnega naročanja tako pri naročnikih kot pri ponudnikih. Predvsem so na slabšem manjši naročniki in ponudniki, ki nimajo profesionalnih služb, ki bi se ukvarjale le z javnimi naročili.

Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo Državnega zbora in Državni revizijski komisiji.

3. Mnenje k Letnemu poročilu Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije za leto 2020, EPA 1827-VIII (42. seja Državnega sveta, 7. 7. 2021). Poročilo je v seznanitev Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. **Državni svet se je s poročilom seznanil.**

Državni svet je sledil mnenju Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ki se je s poročilom seznanila na 62. seji, 27. 5. 2021, in ocenila, da je pripravljeno na visoki kakovostni ravni, pregledno in informativno. Poročilo je pripravil Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije. Tudi Državni svet je izrazil pohvale Zavodu za dobro pripravljeno poročilo in izvajanje njegovih nalog. Zaveda se tudi, da navkljub posameznim pozitivnim trendom v sistemu, ki nakazujejo na to, da so bili zadnji večji sistemski posegi v pokojninski sistem uspešni (izboljšanje razmerja med upokojenci in aktivnimi zavarovanci; dvig upokojitvene starosti itd.), skrb za njegovo vzdržnost ostaja več kot aktualna. Na trgu delovne sile in v povezavi z demografskimi trendi namreč še ni zaznati pomembnejših premikov v pozitivno smer, ravno obratno – demografska slika se še naprej slabša, čas epidemije Covid-19 pa je na področje trga dela, predvsem pa gospodarstvo, vplival negativno, posledice t. i. koronakrize pa se bodo najbrž šele pokazale v naslednjih letih. Tudi posledice vseh ukrepov, ki jih je država izvedla z namenom zaščite prebivalstva in gospodarstva, in vse dodatne zadolžitve države v navedenem kontekstu bodo imele negativen vpliv na makroekonomska izhodišča naše države na dolgi rok. Z namenom poplačila dolgov se namreč lahko zgodi, da se bo posegalo v fonde sredstev, ki so sicer prvotno namenjeni za druga, predvsem razvojno naravnana področja, pa tudi v sredstva, ki bi se jih sicer lahko iz proračuna namenilo za pokrivanje potreb pokojninske in invalidske blagajne. Državni svet trenutne ukrepe, ki se osredotočajo na zagotavljanje dodatnih ugodnosti v primeru ostajanja v statusu zavarovanca tudi po izpolnitvi pogojev za upokojitve, sicer prepozna kot učinkovite, a ocenjuje, da bi se jih dalo dopolniti ali morda celo nadomestiti tudi s kakšnimi drugimi ukrepi, ki bi vplivali na krepitev vzdržnosti pokojninske in invalidske blagajne na podlagi zagotavljanja nadaljnje delne ali polne delovne aktivnosti tistih, ki so zaradi specifičnosti poklicnega profila zmožni in pripravljeni nadaljevati svojo delovno aktivnost vsaj do določene mere. V nasprotnem primeru bo najbrž slej ko prej treba razmišljati o ponovnem dvigu upokojitvene starosti za vse zavarovance, ne zgolj tiste, ki bi si takšnega podaljšanja delovne aktivnosti izrecno želeli. Pri tem je bil Državni svet seznanjen z opozorili predstavnika Zavoda, podanimi na 62. seji pristojne seje Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, da bi se moralo morebitne tovrstne

posege, povezane z upokojitveno starostjo, izvesti na daljše časovno (prehodno) obdobje, da bi se preprečilo prevelike šoke tako za zavarovance kot sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja, kot se je zgodilo ob zadnjem tovrstnem večjem posegu 2012. Državni svet je že ob obravnavi poročila Zavoda za leto 2019 opozoril, da na vzdržnost pokojninske blagajne zelo negativno vplivajo tudi številne parcialne spremembe zakonodaje s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki jih je bilo 2020 in tudi že 2021 kar nekaj. Slednje so ali še bodo v precejšnji meri obremenile blagajno pokojninskega in invalidskega zavarovanja (po ocenah za okrog milijardo evrov na letni ravni). Pri tem Državni svet izpostavlja izplačilo dela pokojnine v višini 40 % starostne pokojnine, v skladu z 39.a členom ZPIZ-2 (uveljavljeno z ZPIZ-2G) ter novelo ZPIZ-2I, na podlagi katere se je skrajšalo prehodno obdobje za uveljavitev višjega odstotka za odmero starostne, invalidske ali vdovske pokojnine za moške s šestih na štiri leta (po oceni Zavoda učinek v višini 20 milijonov evrov na letni ravni), hkrati pa dvignilo najnižje odmerne osnove za invalidske in vdovske pokojnine, pa tudi v primeru najnižje pokojnine in pokojnine za polno dobo. Kot možen negativen vpliv v prihodnje pa se navaja tudi možnost odpovedi pogodbe o zaposlitvi v primeru izpolnjevanja pogojev za starostno upokožitev na podlagi 21. In 22. člena Zakona o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije Covid-19 (ZIUPOPĐVE), ki sta sicer trenutno predmet ustavne presoje (ocena Zavoda glede finančnih učinkov: 30 do 40 milijonov evrov dodatne obremenitve na letni ravni). Državni svet je ugotavljal, da so bile na 62. seji pristojne Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ob obravnavi letnega poročila Zavoda, izpostavljene tudi možne negativne posledice za blagajno pokojninskega in invalidskega zavarovanja v povezavi s trenutno aktualnima predlogoma zakonov - Predloga zakona o nacionalnem demografskem skladu; EPA 1397-VIII (predlagan prenos nepremičninskega sklada v lasti Zavoda na Nacionalni demografski sklad) ter Predlog zakona o debirokratizaciji (ZDeb), EPA 1759-VIII (predlagana vzpostavitev t. i. socialne kapice na ravni 6.000 evrov bruto). V primeru njunega sprejema bodo navedene določbe po opozorilih predstavnikov interesov delojemalcev v Državnem svetu prav tako vplivale na zmanjšanje prihodkov v blagajno pokojninskega in invalidskega zavarovanja iz naslova prispevkov za socialno varnost (po oceni Zavoda možen primanjkljaj v višini 70 do 100 milijonov evrov) oziroma izpostavile vir prihodkov navedene blagajne večjim tveganjem. Kot pomemben posredni element, ki lahko vpliva na stanje pokojninske in invalidske blagajne, so predstavniki interesov delojemalcev v Državnem svetu izpostavili tudi aktualni paket sprememb davčne zakonodaje, ki bo na podlagi manjšega priliva v državni proračun lahko vplival na manjše možnosti pokritja morebitnega primanjkljaja v blagajni pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Posledično so pozvali k sprejemu odločitev, ki bodo zagotovile, da se obseg prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in prilivi v državni proračun iz naslova davčnih obvez ne bodo znižali do te mere, da bi bilo treba zaradi tega v kratkem drastično poseči v ostale elemente, ki prav tako vplivajo na vzdržnost blagajne pokojninske in invalidskega zavarovanja (npr. neželeno bistveno zvišanje upokojitvene starosti). Državni svet je bil seznanjen, da tudi Zavod pritruje ocenam, da nepremišljeni parcialni posegi v zakonodajo s področja pokojninskega in invalidskega varstva lahko vodijo v presežne obremenitve blagajne pokojninskega in invalidskega zavarovanja, še zlasti v primerih, ko ne gre za enkratna izplačila, ampak ukrepe, ki imajo dolgoročne in multiplikativne posledice, in kadar gre za ukrepe, v zvezi s katerimi ni zagotovljeno pokritje iz državnega proračuna. Posledično Zavod poziva k racionalnemu sprejemanju odločitev v primeru nadaljnjih posegov v zakonodajo s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja, še zlasti v predvolilnem času. Glede prilagoditve dela Zavoda v obdobju epidemije Covid-19 v smeri prevladujočega izvajanja storitev na daljavo Državni svet izreka pohvale Zavodu za izvedeno

prilagoditev, čeprav se zaveda, da je osebni stik strank s strokovnimi uslužbenci velikega pomena, še zlasti v primeru tistih starejših oseb, katerih računalniška pismenost ni na visoki ravni. Državni svet ocenjuje, da je še zlasti pomembno, da se čim prej vzpostavi normalne razmere za delo tistih organov Zavoda, ki brez osebnega stika s potencialnimi upravičenci do pravic oziroma zavarovanci ne morejo izvajati svojih storitev (npr. invalidske komisije). Zavod v zvezi z navedenim pojasnjuje, da se tudi sam zaveda velikega pomena osebnega stika s strankami, zato je s 1. 6. 2021 začel z izvajanjem osebnih pregledov na senatih invalidskih komisij, prav tako je na podlagi dogovora z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije od 16. 6. 2021 ponovno zagotovljen osebni dostop do vseh storitev navedenih dveh zavodov. V zvezi z ostalimi nalogami Zavoda pa je slednji na seji pristojne Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide napovedal vrnitev večjega dela zaposlenih v običajno delovno okolje v najkrajšem možnem času, medtem ko se bo nekaj nalog še naprej v pretežni meri izvrševalo na podlagi dela na domu, zlasti na področjih, na katerih takšen način dela vodi do izboljšanja delovnih rezultatov zaposlenih.

Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide ter v vednost Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije. Odbor Državnega zbora se je na 36. seji, 4. 11. 2021, seznanil z mnenjem Državnega sveta in letnim poročilom Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. S tem se je obravnava v okviru Državnega zbora zaključila.

4. Mnenje k Rednemu letnemu poročilu Zagovornika načela enakosti za leto 2020, EPA 1844-VIII (43. seja Državnega sveta, 15. 9. 2021). Redno letno poročilo je v seznanitev Državnemu zboru predložil Zagovornik načela enakosti. **Državni svet se je seznanil s poročilom.**

Državni svet je sledil poročilu Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ki se je s poročilom seznanila na 63. seji komisije, 10. 6. 2021, ob čemer je ugotavljala, da se je organ Zagovornika skozi leta razvil v pomemben organ, ki izvaja pomembne naloge, med katere sodi tudi priprava letnega poročila, s katerim se pokaže ogledalo družbi in javni upravi, ki je prva, ki mora uvajati ukrepe zoper diskriminacijo ali njeno preprečevanje. Uspešno delo Zagovornika kaže na to, da v Sloveniji nismo brezbržni do vprašanja diskriminacije, pri čemer bi bilo nujno, da se vsi trudimo, da bi je bilo čim manj. Pri tem Državni svet izpostavlja, da se je tudi sam vedno trudil pripomoči pri naporih Zagovornika za zagotovitev ustreznih pogojev za delo in razvoj organa, prav tako je vedno znova pripravljen na aktivno sodelovanje z Zagovornikom, ki je bilo do zdaj vedno zgledno in uspešno. Državni svet poročilo Zagovornika za 2020 ocenjuje kot izjemno dobro učno gradivo o diskriminaciji in o tem, kako ravnati, da do nje ne bi prišlo. Institut Zagovornika posamezniku ali skupini, ki se čuti diskriminirano, omogoča, da se lahko obrne na visok državni organ, ki mu pomaga pri razrešitvi neželene situacije, v kateri se je znašel. Vsi pristopi k odpravljanju in preprečevanju diskriminacije, s poudarkom na postopkih Zagovornika, sproženih na podlagi danih pobud posameznikov, lahko, vključno z inšpekcijskimi postopki, pripomorejo k temu, da se aktivno pristopi k odpravljanju zaznane diskriminacije. Državni svet vsako leto izrazi željo po čim tanjših poročilih organov, ki se ukvarjajo s preprečevanjem kršenja človekovih pravic in diskriminacije, saj bi to pomenilo, da je bil na navedenih področjih narejen pomemben napredek in bi bilo spornih primerov vedno manj. Glede na rezultate raziskave o dožemanju diskriminacije družbe, ki jo je predstavil Zagovornik v svojem poročilu, pa Državni svet ugotavlja, da je na voljo še veliko manevrskega prostora, da se ljudi opogumi, da bodo v primeru

diskriminacije o slednji poročali ter se bili pripravljeni izpostaviti za zaščito svojih pravic. Posledično ponovno, kot vsako leto, poziva k še bolj intenzivnemu predstavljanju pristojnosti Zagovornika v javnosti. Državni svet ugotavlja, da se Zagovornik v zvezi z navedenim strinja z oceno, da je predstavljanje pristojnosti in dela Zagovornika nujno, saj bo tako več ljudi izvedelo za možnosti, ki jih imajo pri zaščiti svojih pravic. Tudi zato je Zagovornik temu aspektu vseskozi posvečal veliko pozornosti, temu bo tako tudi v prihodnje. Državni svet za vse primere diskriminacije, ki jih izpostavlja Zagovornik, izraža željo, da bi se jih uredilo na sistemski ravni, pri čemer bi bil precejšen napredek že to, da bi se vsako leto rešilo vsaj eno od zaznanih težav. V oblikovanje navedenih rešitev bi se po oceni Državnega sveta morale vključiti vse institucije, ki so v državi odgovorne za to, da rešujejo zaznane težave oziroma krivice in s tem izboljšajo kakovost življenja posameznika. Pri tem Državni svet kot primer izpostavlja področje socialnega in invalidskega varstva, na katerem delujejo številne humanitarne in invalidske organizacije, ki bi s skupnim nastopom prav tako lahko večkrat (hitreje) dosegle bistvene spremembe v sistemu, ki bi pripomogle k zagotavljanju enake obravnave in preprečevale diskriminacijo. Državni svet ugotavlja, da skuša biti Zagovornik odziven na stiske posameznikov in njihove konkretne primere, hkrati pa te primere ves čas gledati skozi prizmo sistemskih rešitev, saj pogosto predstavljajo indikatorje širših družbenih težav. Po oceni Zagovornika je namreč vsako prijavo, ki se jo naslovi nanj, možno sistemsko nasloviti in v tem prepozna vlogo instituta zagovorništva - situacije, ki se pojavijo na nivoju posameznika, mora znati prevesti v predloge za izboljšave sistema ter aktivno opazovati, v katerih elementih sistem ne uspe zajeti človeške in družbene realnosti. Državni svet je menil, da bi pomemben napredek predstavljala že odprava nekaterih pravnih nejasnosti in poenostavitev postopkov, ki trenutno na marsikaterem področju preprečujejo uživanje pravic posameznikov v polni meri. Funkcionalna pismenost v državi je namreč na nizki ravni, zato bi se s poenostavitvijo postopkov vsem državljanom, še zlasti pa ranljivim skupinam prebivalcev (npr. invalidom, starejšim in ostalim osebam z različnimi oviranostmi) lahko bistveno olajšalo življenje. Kot ugotavlja Državni svet, je tudi po mnenju Zagovornika poenostavitev postopkov in berljivost javnega prostora ter pravic državljanov eden od bistvenih načinov vključujoče družbe in zagotavljanja možnosti participacije, zato posebno pozornost posveča tudi lahkemu branju, pri čemer poroča o sodelovanju z nevladnimi organizacijami z namenom priprave nekaterih gradiv Zagovornika v lahkem branju. Prav tako prepozna kot priložnost izzive, kako svet narediti razumljivejši in s tem institucije, ki jih država organizira in plačuje, bolj uporabne za več ljudi. Slednje ostaja ena od pomembnih prioritet Zagovornika tudi za naprej. Tudi Državni svet se pri svojem delu trudi opozarjati na zaznane neenakosti v družbi in z različnimi pobudami spodbuditi državne organe k spremembam zakonodaje. Tako je bilo npr. večkrat opozorjeno na neenak položaj, v katerem se znajdejo mlade ženske, ki zaradi zaposlitve za določen čas nimajo ustrezne pravne zaščite, ki bi jim omogočila, da bi se lahko odločile za materinstvo, ker za to nimajo primernih pogojev oziroma njihova odločitev za materinstvo vpliva na to, da so postavljene v slabši položaj z vidika poklicnega življenja. V okviru Državnega sveta je bilo opozorjeno tudi na starostno diskriminacijo, ki se je nakazovala v času priprave različice Predloga zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti iz 2020, v skladu s katerim naj bi se starejšim od 65 let onemogočilo kandidirati za posamezne raziskovalne projekte. Navedeni predlog zakona s sporno določbo nato sicer ni bil vložen v zakonodajno proceduro. Zagovornik v zvezi z navedenimi aktivnostmi Državnega sveta pojasnjuje, da se je tudi sam aktivno vključil v razreševanje navedene problematike in da se bo še naprej zavzemal za zagotovitev okoliščin, v katerih starševstvo ne bo eksistenčno breme za tiste, ki se zanj odločijo, ampak da se bo sistem prilagodilo tako, da se bo v največji možni meri podprlo tiste, ki se

odločijo za starševstvo. V zvezi z diskriminacijo po starosti pa Zagovornik prav tako navaja, da se bo odzval v skladu s svojimi pristojnostmi, če bi se navedene sporne določbe ponovno pojavile v zakonodaji. Zagovornik dodatno pojasnjuje, da je prav starost tista osebna okoliščina, ki se ji je Zagovornik 2021 pri preprečevanju diskriminacije in zagotavljanju enakosti še posebej posvetil, in sicer v zvezi z ukrepi v času prvega vala epidemije, ki so se nanašali na omejen dostop do trgovin za posamezne ranljive skupine prebivalstva, med drugim starejše. Zagovornik je v zvezi z navedenim ukrepom izvršno vejo oblasti opozoril, da je imel, četudi je bil v osnovi pozitivno naravnani, nenameravane negativne učinke, saj je bil diskriminatoren, predvsem pa je starejšim povzročil veliko nevšečnosti. Zagovornik z zadovoljstvom poroča, da je Vlada Republike Slovenije opozorilu prisluhnila in v drugem valu epidemije tovrstnega omejevanja nakupovalnega časa za starejše ni več uvedla. Zagovornik poudarja, da je prav dobro sodelovanje med institucijami pogosto ključ do uspeha in napredka na posameznem področju, pri čemer se za sodelovanje zahvaljuje tudi Državnemu svetu, ki je Zagovorniku v preteklih letih na široko odprla vrata, mu izrazil podporo pri reševanju težav, s katerimi se je soočal ob začetku svojega dela, in mu omogočil podrobno predstavitev tudi v okviru zakonodajne veje oblasti.

Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki poročila do konca 2021 še ni obravnaval, se je pa z njim in mnenjem Državnega sveta kot zainteresirano delovno telo seznanila Komisija Državnega zbora za peticije, človekove pravice in enake možnosti na 12. redni seji, 29. 11. 2021.

5. Mnenje k Vmesnemu poročilu o aktivnostih Zagovornika načela enakosti glede sobivanja pripadnikov romske skupnosti z lokalnim prebivalstvom (43. seja Državnega sveta, 15. 9. 2021). Vmesno poročilo je v seznanitev Državnemu svetu predložil Zagovornik načela enakosti kot odziv na razpravo državnih svetnic in državnih svetnikov na 31. seji Državnega sveta ob obravnavi Rednega letnega poročila Zagovornika za leto 2019. **Državni svet se je seznanil z vmesnim poročilom.**

Državni svet je sledil mnenju pristojne Komisije za državno ureditev, ki se je z vmesnim poročilom seznanila na 58. seji komisije, 6. 9. 2021, skupaj z zainteresirano Komisijo za lokalno samoupravo in regionalni razvoj (68. seja komisije) in Interesno skupino lokalnih interesov (66. seja). V predstavitvi vmesnega poročila je bilo poudarjeno, da so državni svetniki na 31. seji Državnega sveta ob obravnavi Rednega letnega poročila Zagovornika za leto 2019 opozorili na nekatere ključne izzive romske skupnosti na področjih vzgoje in izobraževanja, bivalnih razmer in okoljske problematike ter na varnostna vprašanja in težave, s katerimi se soočajo prebivalci občin JV Slovenije, v katerih živijo pripadniki romske skupnosti. Zagovornik enakosti je pri pripravi vmesnega poročila sledil nekaterim izhodiščem, pri čemer je ključnega pomena, da se prisluhne tako pripadnikom romske skupnosti kot prebivalcem lokalnih skupnosti, v katerih ti živijo, saj je le tako mogoče vzpostaviti sobivanje vseh prebivalcev. Pri reševanju položaja pripadnikov romske skupnosti je nujno uporabiti sistemski in strateški pristop, pri tem pa treba imeti v mislih tudi, da manj ugoden položaj pripadnikov romske skupnosti zelo pogosto zaznamuje transgeneracijska revščina. Zagovornik enakosti je za pripravo vmesnega poročila na pristojne institucije naslovil pet različnih poizvedb, katerih namen je bil preveriti, kako pristojni organi obravnavajo težave, na katere so opozorili državni svetniki. Tako je bila za področje vzgoje in izobraževanja poizvedba poslana na Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ter na Inšpektorat Republike Slovenije za šolstvo in šport. Glede problematike sežiganja odpadkov na vodovarstvenih območjih je bilo vprašanje o stanju zastavljeno Inšpektoratu Republike Slovenije za okolje in prostor. V zvezi z

varnostnimi vprašanji pa je bila poizvedba naslovljena na policijski upravi Novo mesto in Ljubljana. V razpravi so člani komisij in interesne skupine predstavili svoja stališča in mnenja do vmesnega poročila. Državni svetniki opozarjajo, da se ob obravnavi vsakoletnih poročil o položaju romske skupnosti vedno znova izpostavljajo ista problematična področja - problematika vzgoje in izobraževanja, varnostna problematika, težave na področju sociale in zaposlovanja pripadnikov romske skupnosti ter področje okolja in prostora. Državni svetniki izražajo zaskrbljenost nad dejstvom, da velika večina romskih otrok v JV Sloveniji ne konča osnovne šole, kljub številnim programom, ki so pripravljeni le zanje. Po prepričanju državnih svetnikov bi morala del odgovornosti za večjo odzivnost romskih družin in staršev za šolanje njihovih otrok prevzeti tudi romska skupnost. Državni svetniki pozivajo romsko skupnost oziroma njihove organizacije, naj okrepijo ozaveščevalno funkcijo znotraj romske skupnosti. Po mnenju državnih svetnikov bi morali pripadniki romske skupnosti, podobno kot na področju izobraževanja, tudi na področju dela in zaposlovanja izkazati večji interes in željo po zaposlitvi. Del odgovornosti za preživljanje sebe in svojih družin morajo prevzeti sami in se ne morejo zanašati zgolj na socialno pomoč in odvisnost od države. Brez zainteresiranosti in želje po spremembah znotraj romske skupnosti pa je težko oziroma nemogoče urejati nakopičene težave. Na skupni seji je bilo pohvaljeno delo Urada Vlade Republike Slovenije za narodnosti, ki je po mnenju državnih svetnikov v zadnjem času aktiven še bolj kot doslej. Pripravlja različne sestanke na terenu in pomaga lokalnim skupnostim pri pripravi operativnih načrtov za reševanje romske problematike. Urad Vlade Republike Slovenije za narodnosti na področju reševanja romske problematike opravlja izjemno zahtevno delo, saj so včasih težave videti skoraj nerešljive. Vsi deležniki se strinjajo, da za romsko skupnost predstavlja največjo težavo neurejenost bivalnih razmer in celo popolna odsotnost osnovne infrastrukture v mnogih romskih naseljih, predvsem na JV Slovenije. Romska naselja so v glavnem zgrajena na črno in brez večjih možnosti za legalizacijo. V takšnih situacijah lokalne skupnosti brez pomoči države ne bodo zmogle same rešiti izzivov. Povsod tam, kjer bi bilo možno črne gradnje, kljub določenim oviram, legalizirati, bi bil problem z bivalnimi razmerami lažje rešljiv. Dejstvo je, da so z neurejenimi bivalnimi razmerami pogojeni tudi številni drugi problemi. Kot že večkrat v preteklosti, tudi tokrat državni svetniki pozivajo državo, da naj pri razreševanju bivanjsko-prostorske problematike v večji meri priskoči na pomoč lokalnim skupnostim. Kot opozarjajo državni svetniki, občine v posameznih primerih rešujejo problem bivalnih razmer romskih družin tudi tako, da jim oddajo občinsko stanovanje v najem, pri čemer pa se soočajo tudi z momentom odpora ostalih stanovalcev, saj večina odklanja naselitev romskih prebivalcev v njihovem okolju. Zaradi slabih preteklih izkušenj ima večinsko prebivalstvo velike zadržke in pomisleke glede sobivanja z Romi, zato je treba v vsak primer vložiti veliko energije. Mestna občina Ljubljana je tako za pomoč pri naselitvi romskih prebivalcev v občinska stanovanja v sodelovanju s CSD in pristojnimi ministrstvi pripravila program in sestavila strokovno ekipo, ki bo posamezni romski družini dnevno pomagala pri navajanju na življenje v novi skupnosti, odpravljanju konfliktov in lažjemu prilagajanju za uspešno sobivanje. Program financira Mestna občina Ljubljana, ki na področju urejanja položaja Romov v mestni občini veliko in dobro sodeluje s Policijo in pristojnimi ministrstvi ter z društvom romske skupnosti. Državni svetniki tudi opozarjajo, da se na lokalne skupnosti po pomoč obračajo tudi posamezniki iz romske skupnosti, predvsem gre za mlajše člane romske skupnosti, ki si želijo vzpostaviti drugačen način življenja, vendar so znotraj skupnosti šikanirani. Lokalna skupnost ne more posegati v družinska razmerja in v takšnih primerih ne more posredovati, je pa to signal, da se stvari tudi znotraj romske skupnosti spreminjajo in da mlajše generacije prinašajo nove vrednote. Državni svetniki izpostavljajo, da so finančna sredstva, ki jih država namenja občinam z romskim prebivalstvom

za pomoč pri reševanju romskih problemov, zelo dobrodošla. Ob tem predlagajo, da bi bilo smiselno bolj konkretizirati namene, za katere lahko občine porabijo tovrstna sredstva.

Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Zagovorniku načela enakosti in v vednost Uradu Vlade Republike Slovenije za narodnosti, Svetu romske skupnosti Republike Slovenije, Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvu za okolje in prostor, Ministrstvu za notranje zadeve, Policiji, Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

6. Mnenje k Šestindvajsetemu rednemu letnemu poročilu Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2020, EPA 2008-VIII (44. seja Državnega sveta, 13. 10. 2021). Poročilo je v obravnavo Državnemu zboru predložil Varuh človekovih pravic Republike Slovenije. **Državni svet se je seznanil s poročilom.**

Državni svet je sledil mnenju pristojne Komisije za državno ureditev, ki se je s poročilom seznanila na 60. seji komisije, 22. 9. 2021, skupaj z zainteresirano Komisijo za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide (68. seja komisije).

Državni svet je ugotavljal, da je delovanje Varuha 2020, tako kot celotno družbo in državo, zaznamovala epidemija Covid-19, zato je Varuh moral prilagoditi delo novim razmeram. Varuh je 2020 obravnaval 6853 zadev (tretjino več kot leto pred tem), od tega 3770 pobud in pri tem ugotovil 473 kršitev pravic in drugih nepravilnosti, pri čemer je šlo največkrat za kršitve enakosti pred zakonom, načela dobrega upravljanja, varstva pravic zasebnosti in osebnostnih pravic, pravne in socialne države, pravice do osebnega dostojanstva in varnosti. Največ kršitev, kar 66, je bilo ugotovljenih s strani Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in Vlade Republike Slovenije, sledijo Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za notranje zadeve, centri za socialno delo in drugi. Ministrstvo za pravosodje (MP) je pojasnilo, da je tudi tokrat koordiniralo pripravo skupnega odzivnega poročila Vlade na Varuhova priporočila. Vsa ministrstva in drugi organi so priporočila podrobno proučili in MP podali oceno njihovega uresničevanja, pojasnili svoje aktivnosti in podali mnenje o vsakem posameznem priporočilu. Za 2020 je bilo tako na Vlado naslovljenih 116 priporočil, od tega je 22 že realiziranih, 31 jih je delno realiziranih, 23 pa jih še ni realiziranih. 29 od podanih priporočil predstavlja stalno nalogo Vlade, pri 11 priporočilih pa je bila njihova realizacija zavrnjena. Razlogi za to so podrobneje predstavljeni v odzivnem poročilu. MP priznava, da je v poročilu Varuha veliko ponovljenih priporočil iz prejšnjih let, od tega se jih na Vlado nanaša 138, v 26 primerih pa je prišlo do izboljšanja zaznanega stanja. Statistika torej kaže na določene pozitivne premike glede uresničevanja priporočil, vsi pa se zavedajo, da bo treba vložiti še veliko dela, da zaostalih in neuresničenih priporočil ne bo več. Državni svet je bil seznanjen s pojasnili MDDSZ, na katerega se zaradi vsebine njegovega dela vsako leto nanaša največje število priporočil Varuha. MDDSZ se Varuhu zahvaljuje za vsa priporočila, ki se jih aktivno trudi uresničiti, pri čemer pa velikokrat zaradi objektivnih ovir slednje ni izvedljivo v kratkem času. MDDSZ pojasnjuje, da na področju invalidskega varstva sledi modelu oblikovanja politik, ki ga kot primernega izpostavlja tudi Varuh v svojem poročilu, in sicer da se pri oblikovanju politik in ukrepov izhaja iz potreb invalidov in ne iz njihovega statusa. Slednje je bilo upoštevano tudi pri pripravi novele Zakona o osebni asistenci (ZOA-B, EPA 2017-VIII), ki je trenutno v obravnavi v Državnem zboru, do nje pa se je opredelil tudi že Državni svet na 43. seji, 15. 9. 2021, in predlagal določene spremembe in dopolnitve predloženega zakonskega besedila. MDDSZ opozarja tudi na to, da je bil čas epidemije Covid-19

2020 velika preizkušnja za sistem socialnega varstva, saj so se med drugim pokazale vse posledice neizvajanja določenih aktivnosti v preteklih 10 do 15-ih letih. MDDSZ kot utemeljena izpostavlja opozorila Varuha glede neustreznih normativov in plač v domovih za starejše, centrih za socialno delo, varstveno delovnih centrih ter centrih za usposabljanje, delo in varstvo. MDDSZ pri tem pojasnjuje, da v sodelovanju z Ministrstvom za zdravje že potekajo pogajanja za dvig plač v plačnih skupinah E in F, pa tudi za spremembo kolektivnih pogodb, saj so institucije, ki delujejo v okviru socialnega varstva, kadrovske podhranjene, plače v posameznih plačnih skupinah pa so (pre)nizke. MZ v zvezi z navedenim dodatno pojasnjuje, da je bil s Splošnim dogovorom v zdravstvu že določen kadrovski normativ nege III za področje socialnega varstva. MDDSZ na področju socialnega varstva poroča tudi o izvajanju aktivnosti na področju deinstitucionalizacije, h kateri prav tako poziva Varuh. Pri tem MDDSZ poudarja, da ključno težavo pri implementaciji navedenega načina skrbi za uporabnike v okviru socialnega varstva ne predstavljajo zgolj fizični premiki uporabnikov v druge načine nastanitve, ampak predvsem sprememba v načinu razmišljanja in delovanja izvajalcev storitev oskrbe, saj so posamezni načini skrbi za posameznika v veljavi že dlje časa, zaradi česar se spremembe uvaja s počasnejšim tempom, kot bi bilo želeno. Kot pomembne korake na poti do deinstitucionalizacije MDDSZ izpostavlja pilotna projekta v zavodih CUDV Črna na Koroškem in Dom na Krasu v Dutovljah. MDDSZ v zvezi s priporočilom Varuha v okviru izvajanja nalog Državnega preventivnega mehanizma (DPM), ki se nanaša na otroke in mladostnike, ki potrebujejo varovano okolje po sklepu sodišča, pojasnjuje, da bo kmalu vzpostavljen poseben oddelek v Zavodu za usposabljanje, delo in varstvo Dornava. V načrtu sta tudi podobni investiciji v dveh drugih zavodih, s čimer bo preprečeno, da bi otroke in mladostnike, ki potrebujejo varovano okolje po sklepu sodišča, nameščali v posebne varstvene zavode med odrasle. Državni svet je bil seznanjen tudi s pojasnili MZ glede posameznih varuhovih priporočil. V zvezi s priporočilom, da naj Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije sprejmeta ukrepe in uskladiata oz. racionalizirata vodenje postopkov na način, da bo zagotovljeno odločanje v predpisanem roku ter zavarovane osebe pri tem ne bodo utrpeli škode, MZ pojasnjuje, da sta omenjena zavoda 1. 7. 2021 že uspela podpisati protokol medsebojnega sodelovanja, kar bo v pomembni meri prispevalo k skrajšanju postopkov v okviru omenjenih dveh institucij. MZ poroča tudi o izvedenih aktivnostih na področju zdravstvenega varstva, pri čemer izpostavlja ukrepe v zvezi z zagotavljanjem zadostnega števila zdravnikov družinske medicine. Z Zakonom o nujnih ukrepih na področju zdravstva (ZNUPZ), katerega veljavnost se nanaša na leti 2021 in 2022, se je zagotovilo dodatna sredstva v višini 20 % urne postavke na osnovno plačo specializanta s ciljem, da se zviša število diplomantov obeh medicinskih fakultet, ki se bodo odločili za specializacijo iz družinske medicine. Leta 2021 sta bila objavljena tudi dva razpisa specializacij iz družinske medicine - 21. 4. 2021 za 55 specializacij iz družinske medicine, 10. 9. 2021 pa še za 75 dodatnih specializacij iz družinske medicine. MZ ocenjuje, da se bo z navedenima ukrepoma problematiko družinske medicine vsaj deloma omililo. V zvezi z zagotavljanjem namestitvenih kapacitet za osebe, ki zaključujejo bolniško zdravljenje in njihovo stanje še ne omogoča samostojnega življenja, pa je MZ problematiko aktivno rešilo v dveh zakonih - v 54. členu Zakona o dodatnih ukrepih za omilitev posledic Covid-19 (Uradni list RS, št. 15/21 in 112/21 – ZNUPZ) in v ZNUPZ. Na navedenih podlagah so bile za paciente, ki so preboleli Covid-19, zagotovljene dodatne kapacitete, t. i. objekti za podaljšano obravnavo (20+20 postelj) z namenom zagotavljanja zdravstvene nege, fizioterapije in delovne terapije po preboleli okužbi s Covid-19. V Predlogu zakona o dolgotrajni oskrbi, ki je trenutno v obravnavi v Državnem zboru, pa je predvidena tudi nova organizacijska oblika, in sicer negovalni dom, za katerega so na voljo

sredstva v višini 20 milijonov evrov, njegova kapaciteta pa bo 200 postelj. Idejni načrt projekta je že izdelan, išče se lokacijo za umestitev objekta v prostor. Na področju povečanja kapacitet za negovalne bolnišnice za nameščanje pacientov po zaključku akutne obravnave pa so zagotovljena sredstva v sklopu projekta REACT-EU, in sicer bodo v okviru štirih bolnišnic (Novo mesto, Murska Sobota in v okviru obeh univerzitetnih kliničnih centrov) zagotovljene dodatne investicije v skupni vrednosti 27,3 milijona evrov. V navedenih prostorih se bo lahko nameščalo paciente po zaključku akutne obravnave. MZ je na področju cenovne razčlenitve zdravstvenih storitev pristopilo k spremljanju uspešnosti in učinkovitosti modelov plačevanja na področju zobozdravstvene dejavnosti in dermatologije ter zagotovilo razvoj novih modelov plačevanja (npr. na področju družinske medicine z zagotovitvijo opredeljenih storitev dela na daljavo in z opredelitvijo dodatnih pogojev). Pripravilo je tudi dodatne sezname storitev na nekaterih specialističnih področjih, kot sta revmatologija in otorinolaringologija. V zvezi s problematiko čakalnih dob je bilo izvedeno prečiščenje čakalnih seznamov v začetku 2021, MZ pa je uvedlo tudi dodatne ukrepe za večjo dostopnost do primarnega zdravstva. Nacionalni razpis, ki zagotavlja zmanjšanje števila nedopustno čakajočih, je bil že izveden. Obsega 32 vrst zdravstvenih storitev, na katere čaka več kot 20.000 čakajočih. Program za skrajševanje čakalnih dob se začne izvajati 1. 10. 2021 in se bo nadaljeval tudi prihodnje leto. MZ izpostavlja tudi področje nalezljivih bolezni, v zvezi s katerimi napoveduje vložitev nove novele Zakona o nalezljivih boleznih (ZNB-1) v zakonodajni postopek, saj zadnje različice novele, ki je bila pripravljena na podlagi odločbi Ustavnega sodišča z dne 13. 5. 2021, Državni zbor na podlagi vloženega veta Državnega sveta ni ponovno potrdil. Nova različica predloga zakona je bila že predložena v koalicijsko usklajevanje, kmalu pa se predvideva tudi njeno vložitev v zakonodajni postopek. Državni svet je bil seznanjen tudi z odzivom MNZ, ki poudarja, da se tudi nanj vsako leto nanašajo številna Varuhova priporočila, kar je, glede na vsebino in pristojnosti dela Policije, razumljivo. Med drugim Policija pokriva tudi občutljivo področje tujcev oziroma migracij. MNZ vsa Varuhova priporočila z vso resnostjo prouči in se nanje odzove. MNZ ima z Varuhom tudi na operativni ravni vzpostavljen sistem sodelovanja pri določenih normativnih spremembah in zato sodelovanje poteka zelo korektno in sledi cilju še boljšega varovanja človekovih pravic. Policija kot eden večjih sistemov v državi skuša vse napake, na katere jo Varuh opozori v svojih priporočilih, odpravljati sproti, pri čemer je na področju DPM nekoliko omejena s finančnimi sredstvi. Zato se nekatera priporočila, ki se nanašajo na večje investicije (npr. prenova prostorov na policijskih postajah, drugi gradbeni posegi, nabava različne opreme ...), lahko izvede šele v daljšem časovnem obdobju. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport v svojem odzivu na varuhovo poročilo poudarja, da je 2020 zaradi epidemije terjalo sprejem številnih ukrepov za zaščito zdravja in je tudi šolstvu prineslo mnoge izzive. MIZŠ Varuhova priporočila razume kot praktični pripomoček, ki lahko še izboljša delovanje izobraževalnega sistema. Načelo enakih možnosti za učenje in varno ter spodbudno učno okolje je bilo v času epidemije močno pod vprašajem in MIZŠ se je na izzive odzival po najboljših močeh ter predlagal mnoge ukrepe za izboljšanje situacije. MIZŠ glede na Varuhova priporočila izpostavlja uresničitev enega od priporočil - ureditev statusa romskih pomočnikov, na kar je Varuh opozarjal dolga leta. Z novim šolskim letom je delovno mesto romskega pomočnika v vrtcih in osnovnih šolah sistematizirano, tako da lahko zdaj zaposlujejo navedeni kadrovski profil. Status romskih pomočnikov, ki pri izboljšanju položaja romske skupnosti predstavljajo močen vezni člen, tako končno prehaja z ravni projektne dela v sistemsko rešitev. Državni svet je Varuhu izrekel pohvale za dobro strukturirano poročilo, ki je sicer zaradi številnih priporočil ponovno precej obsežno. Poročilo je kot vedno zelo dober pregled stanja v naši družbi, tokrat pa še posebej jasno kaže, kako je

epidemija Covid-19 vplivala na vsa področja življenja in pustila mnoge negativne posledice za posameznike in družbo. Državni svet je v zvezi s poročilom Varuha izpostavil področje invalidskega varstva, ki mu je v zadnjih dveh letih Varuh posvetil občutno več pozornosti kot v preteklih mandatih, kar je pohvalno. Napredek na nekaterih področjih je opazen, vendar pa je za posameznika, ki občuti določeno kršitev svojih pravic, ključnega pomena, da se mu jih čim prej prizna oziroma najde konkretno rešitev. Posledično je Državni svet pozval vse državne organe, da se aktivno vključijo v razrešitev problematik, na katere opozarja Varuh v zvezi s kršitvami človekovih pravic invalidov, saj se bo s tem lahko v pomembni meri izboljšalo kakovost njihovega življenja. Državni svet je ugotavljal, da Varuh v svojem poročilu ponovno poziva MDDSZ na nujnost izvajanja deinstitucionalizacije in ne zgolj decentralizacije obstoječih institucij, saj neizvajanje deinstitucionalizacije pomeni tudi kršitev Konvencije ZN o pravicah invalidov. Glede pravic invalidov Varuh v poročilu za 2020 daje kar 29 novih priporočil, med drugim priporoča, da naj pristojne institucije čim prej sprejmejo ustrezne pravne podlage, ki bodo zagotovile, da se v Sloveniji vzpostavi neodvisno telo za izvajanje omenjene Konvencije in predlaga, da se za to nalogo imenuje Varuha. Državni svet podpira prizadevanja Varuha za spoštovanje določb Konvencije ZN o pravicah invalidov, ki jo je Državni zbor ratificiral že leta 2008, na njeni podlagi pa je bil sprejet Zakon o izenačevanju možnosti invalidov, v katerem je v 28. členu predvidel ustanovitev Sveta za invalide Republike Slovenije kot neodvisnega tripartitnega organa, katerega naloga bo, med drugim, tudi spodbujanje in spremljanje izvajanja Zakona o ratifikaciji Konvencije o pravicah invalidov in Izbirnega protokola h Konvenciji o pravicah invalidov. V zvezi z navedbami Varuha, da je pripravljen prevzeti nalogo spremljanja izvajanja Konvencije o pravicah invalidov, pa je Državni svet ocenil, da bi slednje lahko organ Varuha, katerega naloge zaščite človekovih pravic so že tako izrazito zahtevne, po nepotrebnem še dodatno obremenilo. Državni svet je namreč ugotavljal, da je trenutno obstoječi Svet za invalide zadnja dva mandata svoje pristojnosti v zvezi z uresničevanjem določil Konvencije ZN o pravicah invalidov opravljal učinkovito, njegovo dodano vrednost pa predstavlja tudi neposreden stik z več kot 100.000 invalidi, saj so v omenjenem svetu zastopani njihovih predstavniki - invalidske organizacije, prav tako pa tudi institucije, ki se pri svojem strokovnem delu srečujejo neposredno z invalidi, ter predstavniki ministrstev, katerih zakonodaja je povezana z invalidskim in socialnim varstvom. Že večkrat je bilo namreč opozorjeno, da je najboljša, da so tisti, za katere se išče posamezne rešitve oziroma oblikuje določene ukrepe, aktivno vključeni v navedene aktivnosti. Ohranitev pristojnosti v zvezi z izvrševanjem Konvencije ZN o pravicah invalidov v okviru Sveta za invalide RS je po oceni Državnega sveta smiselno tudi z vidika različne teže, ki jo posamezni varuhi človekovih pravic v okviru svojega mandata namenjajo posameznemu področju delovanja Varuha, zato ni zagotovila, da bi se lahko tudi v prihodnje pričakovalo enako stopnjo aktivnosti Varuha in razumevanja posebnih potreb invalidov kot v aktualnem mandatu Varuha. Državni svet je opozoril tudi na sistemsko anomalijo, ki je bila zaznana v praksi lokalnih skupnosti. Nekateri med njimi namreč sofinanciranje posebnih socialnih programov pogojujejo s sedežem posamezne invalidske ali humanitarne organizacije v posamezni občini. Glede na to, da je v Sloveniji trenutno 212 občin, bi bilo neracionalno, če bi imela vsaka od invalidskih ali humanitarnih organizacij fizični sedež v vsaki od navedenih občin. Osebe z različnimi vrstami invalidnosti, ki potrebujejo temu primerno prilagojene programe, ki se jih lahko izvede le na podlagi zadostnih sredstev, lahko zaradi neurejenega sistema sofinanciranja ostanejo brez nujnih storitev oziroma pomoči. Posledično je Državni svet pozval Varuha, da 2021 aktivno pristopi k razrešitvi navedene problematike in jo izpostavi v poročilu za leto 2021. Državni svet je izpostavil tudi aktualno problematiko zaščite javnega zdravja v povezavi s pravico do življenja oziroma pravico da zdravega življenja. Pri tem

se izpostavlja vprašanje upravičene prevlade pravice do življenja nad ostalimi človekovimi pravicami (med drugim tudi do varstva osebnih podatkov) npr. pri ocenjevanju ustreznosti posameznih ukrepov, povezanih z omejevanjem širjenja virusa Covid-19 (npr. v zvezi s cepljenjem proti Covid-19). Državni svet je prav tako ocenil, da bi bilo smiselno intenziteto aktivnosti Varuha v zvezi z zaščito posameznih človekovih pravic prilagoditi teži kršitve posamezne človekove pravice. V zvezi z aktualnimi dogodki in primeri nespoštovanja dognanj znanosti (zlasti medicinske vede v povezavi s cepljenjem proti Covid-19) pa je Državni svet izpostavil nujnost zaščite pravice do strokovno utemeljenega znanja in strokovno utemeljenih in preverjenih informacij. Državni svet je opozoril tudi na problem nasilja v družini, saj se je stopnja nasilja v času epidemije v družinah povečala, po drugi strani pa se je zaradi obremenjenosti zdravstvenega in izobraževalnega sistema dostopnost terapijske pomoči zmanjšala. Državni svet je izpostavil še vedno nerešen problem pomanjkanja kliničnih psihologov, kar ne otežuje le sistema pomoči za izboljšanje duševnega zdravja prebivalstva, ampak vpliva tudi na dolgotrajnost sodnih postopkov, v katerih je treba zagotoviti izvedeniško mnenje kliničnih psihologov. Problem nujno zahteva večji angažma vseh institucij ter usklajeno medresorsko sodelovanje, v nasprotnem primeru problema ne bo mogoče rešiti. V zvezi s problematiko družinskega nasilja je Državni svet pozdravil priporočilo Varuha številka 5, ki je pozval Vlado k rednemu izvajanju raziskav o pojavnosti nasilja nad ženskami in v družini. Navedene raziskave so nujne za boljše poznavanje problematike. Državni svet je dodal, da so v naslednji fazi nujni usklajeni ukrepi, ki bodo reševali težave, pri čemer opozarja na Zakon o preprečevanju nasilja v družini, ki opredeljuje tudi sprejem Resolucije o nacionalnem programu preprečevanja nasilja v družini, ki določa nosilce posameznih programov in ukrepov na tem področju. Nazadnje je bila tovrstna resolucija sprejeta za obdobje 2009–2014, zato bi bilo po mnenju Državnega sveta nujno čim prej pripraviti novo, ki bo zagotovila celovitejše ukrepanje na tem področju. Državni svet je ugotavljal, da problematika lastništva vseh kategoriziranih cest, ki potekajo po zasebnih zemljiščih še vedno ni rešena, na kar je Državni svet v zadnjih letih že večkrat opozoril. Ta nerešen problem predstavlja veliko težavo tako za posameznike kot tudi za lokalna okolja. Pomeni kršitev človekovih pravic posameznikov, saj njihova zasebna lastnina ni pravno zavarovana, hkrati pa povzroča množico zelo konkretnih težav na mikroravni, ki segajo od prepovedi uporabe kategoriziranih javnih cest, težav pri umeščanju infrastrukture v prostor, težav s pridobivanjem služnosti, omejevanje uporabe cest, omejevanje razvoja občin in drugo. Državni svet je poudaril, da je razrešitev te, že več kot desetletje trajajoče problematike, nujna, da pa terja večji angažma države oziroma več njenih ministrskih resorjev (za okolje in prostor, za finance, za pravosodje in za javno upravo) ter tudi velik obseg finančnih sredstev, kar je verjetno ključna ovira na poti do rešitve problema. Lokalne skupnosti tega problema, zaradi finančnih in kadrovskih omejitev, ne morejo rešiti, saj npr. občina Slovenska Bistrica ocenjuje, da bi za pokritje vseh stroškov, povezanih z omenjeno problematiko, potrebovala sredstva v višini svojega letnega proračuna (približno 25 milijonov evrov). Državni svet je izrazil zavedanje, da se z ohranjanjem statusa quo glede kategoriziranih cest, ki so v zasebni lasti, krši pravice državljanov, s tem ko se posega v njihovo lastnino, a občine so postavljene v brezizhoden položaj, saj jim omejena finančna sredstva ne omogočajo, da bi nastalo situacijo reševale same.

Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Državnemu zboru in v vednost Varuhu človekovih pravic. Državni zbor je poročilo Varuha človekovih pravic sprejel na 26. seji, 26. 10. 2021, vključno s priporočilom vsem državnim institucijam, da naj upoštevajo in uresničijo varuhova priporočila.

7. Mnenje k Poročilu o stanju kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva v letu 2020 (44. seja Državnega sveta, 13. 10. 2021). Poročilo je v seznaničev Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. **Državi svet se je s poročilom seznanil.**

Državni svet je sledil mnenju Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki se je seznanila s poročilom na 33. seji, 24. 9. 2021. Iz poročila je razvidno, da se nadaljuje negativni trend zmanjševanja števila kmetijskih gospodarstev. Povprečno kmetijsko gospodarstvo (KMG) obdeluje 7,1 hektarja kmetijskih zemljišč, kar je za četrtno več kot leta 2000 (5,6 ha/KMG). Izboljšuje se struktura gospodarstev. Proračunska izplačila, namenjena kmetijstvu, so 2020 znašala 391,1 milijona evrov. V okviru tržnih ukrepov in neposrednih podpor kmetijstvu so se izplačila glede na 2019 povečala za 10 %, predvsem zaradi izplačil pomoči v času epidemije Covid-19, ki so pripomogla k blažitvi posledic izpada dohodka v kmetijstvu zaradi epidemije Covid-19 in so bila izplačana proizvajalcem vina, rejcem govedi, prašičev in drobnice. Večji obseg sredstev je bil namenjen tudi kmetijskim gospodarstvom za sanacijo posledic naravnih nesreč (neurja s točo 2019). Slovenija tudi 2020 ostaja uvoznica pri večini carinskih tarif agroživilskih proizvodov. Izvoz se je povečal za 3,1 %, uvoz pa zmanjšal za 1,1 %. Beleži se rahlo poslabšanje rezultatov živilskopredelovalne industrije, ki so predvsem posledica ukrepov zaradi epidemije Covid-19. Lani se je nadaljevalo z izvajanjem shem neposrednih plačil in 15 ukrepov, opredeljenih v PRP 2014–2020. Poleg rednih ukrepov so se lani izvajali tudi nekateri začasni izredni ukrepi pomoči posameznim sektorjem, ki so utrpeli ekonomsko škodo zaradi posledic epidemije Covid-19. V slovenskih gozdovih je bilo 2020 posekanih 4,2 milijona m³ lesa oz. za 1,1 milijona m³ manj kot 2019 in je obsegal le 59 % možnega poseka po gozdnogospodarskih načrtih. Na KGZS izpostavljajo, da je bilo kljub relativno dobrim ekonomskim kazalnikom stanje v kmetijstvu v preteklem letu resno. Dobri kazalniki so predvsem odraz vztrajnosti slovenskih kmetov, ki jim je treba z ustreznimi ukrepi in podporo omogočiti, da delujejo tudi v prihodnje ter da pridelke prodajo po razumnih cenah. Državni svet je menil, da je t. i. zeleno poročilo, ki se pripravlja že od leta 1993, odlično in pregledno strukturirano ter dobra podlaga za oblikovanje politik na področju kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva. Zaradi obsežnosti poročila je predlagal, da se v prihodnje pripravi tudi krajši povzetek poročila. Leto 2020 je bilo zaradi epidemije Covid-19 zelo turbulentno, kljub temu pa poročilo izkazuje pozitivne kazalce, ki so predvsem posledica dobre letine v rastlinski proizvodnji. S težavami so se soočali predvsem živinorejski trgi, ki jim je bila tudi dodeljena sektorska pomoč iz naslova epidemije Covid-19 (za rejce govedi, prašičev in drobnice ter tudi vinarjem). Po ugotovitvi Državnega sveta v poročilu ni podatka o dejanski prodaji vse pridelane zelenjave, pri čemer je bila seznanjena, da velik del proizvodnje ni bil prodan ali je bil celo podoran. Veliko zelenjave, predvsem krompirja, je ostalo v skladiščih, ker so ukrepi v času epidemije onemogočali prodajno dejavnost, kar se je sicer kasneje reševalo s pomočjo sektorske pomoči. V razpravi je bil izpostavljen primer uvoza krompirja, ki je tako rekoč uničil celotno nacionalno proizvodnjo krompirja. Ker so podobni primeri prepogosti, komisija ponovno poziva, da se vzpostavi ustrezna kmetijska politika z izvajanjem vseh dopustnih ukrepov sledljivosti, preverjanja varnosti živil in drugimi tovrstnimi ukrepi ter tako posredno zaščiti lastne kmetijske proizvodnje. Državni svet je poudaril, da je treba zaščititi svojo državo in kmete po vzgledu sosednje Avstrije in preprečiti popolno liberalizacijo. Na tem področju lahko s svojim delovanjem veliko prispeva tudi Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, tudi tako, da pospeši dogovore s kmetijskimi organizacijami. Velik doprinos k povezovanju in skupnem nastopu na trgu ima oz. mora imeti zadružništvo, ki ima v Sloveniji dolgo tradicijo, pri čemer se zdi, da se njegova vloga v zadnjem času zmanjšuje. Tudi primeri nezmožnosti prodaje

kmetijskih pridelkov po razumni ceni destimulativno vplivajo na kmetovanje, saj kmetje razmišljajo o prenehanju ukvarjanja s kmetijsko dejavnostjo in svojih potomcev ne spodbujajo pri izobraževanju v kmetijski stroki. V preteklem letu je bilo za kmetijsko politiko namenjenih 391,1 milijona evrov, kar bi bilo treba nujno upoštevati pri pripravi strateškega načrta SKP 2023–2027. Za slovensko kmetijstvo je treba zagotoviti dodatna sredstva v višini okoli 400 mio evrov iz državnega proračuna. Ob tem se izpostavlja pomen samooskrbe in varne hrane ter specifičnost slovenskega kmetijstva, ki je omejeno tako z naravnimi resursi kot okoljskimi omejitvami. Državni svet je ponovno izpostavil potrebo po uresničitvi dogovora oz. zaveze »Izbrana kakovost Slovenije« na področju prašičereje, kjer se stremi k rojenim, rejenim in razklanim živalim v Sloveniji. Na tem mestu je tudi izrednega pomena povezovanje kmetov, npr. v okviru združenj in skupnega nastopanja na trgu. Trenutno se kmetje soočajo z nizkimi odkupnimi cenami, ki so že dosegle nesprejemljivo nizko raven, pri kateri kmetje le še stežka zaslužijo dovolj za preživetje, ob upoštevanju visoke rasti stroškov (npr. 2020 je bila cena tone mineralnega gnojila 180 evrov, leto kasneje pa 320 evrov). Tudi na področju problematike nizkih odkupnih cen je moč stanje z ustrezno kmetijsko politiko nekoliko izboljšati tudi s pozitivno selekcijo investicij v živilsko predelovalno industrijo, ki naj prvenstveno odkupuje lokalno. Državni svet je izpostavil aktualno problematiko izredno nizkega vpisa v kmetijske šole, ki je najnižji doslej. Na ravni države in v skladu z jasno načrtano kmetijsko politiko bi bilo treba poskrbeti za promocijo poklica ter zagotoviti ustrezen obseg sredstev za štipendije, da bodo mladi izkazali interes za poklic kmeta. Motiviranost za ohranjanje in razvoj kmetij je predvsem odvisna od možnosti dostojnega zaslužka s kmetovanjem, dodatni motivacijski dejavniki pa so vsekakor ugled poklica v okolju. Zato je smiselno, da se v okviru promocije poklica kmeta ustrezno opredeli pomen poklica kmeta v zavesti naroda – brez njega ni ohranjenega podežolja in prehranske varnosti (kakovostne, zdrave, lokalno pridelane hrane). Prav tako je Državni svet izpostavil pomen digitalizacije v kmetijstvu kot pametnega podpornega sistema za odločanje v kmetijstvu. Torej je proaktivna razvojna kmetijska politika nujna.

Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Državnemu zboru.

8. Mnenje k Poročilu o delu Inšpektorata Republike Slovenije za delo za leto 2020, EPA 1994-VIII (44. seja Državnega sveta, 13. 10. 2021). Poročilo je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. **Državni svet se je s poročilom seznanil.**

Državni svet je sledil mnenju Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ki se je s poročilom seznanila na 71. seji, 7. 10. 2021. Delo inšpektorata je 2020 v precejšnji meri zaznamovala epidemija Covid-19, ki je terjala sprejetje številnih novih predpisov z namenom čim bolj uspešne zaježitve širjenja virusa, podpore gospodarstvu in preprečitve odpuščanja delavcev. Zaradi epidemije so se vnaprej načrtane prioritete nadzorov inšpektorata, opredeljene v programskih usmeritvah za 2020, bistveno spremenile. Spričo epidemioloških razmer je leto 2020 zaznamoval tudi povečan interes delodajalcev za opravljanje dela delavcev od doma, konec leta je delo od doma organiziralo že 20.757 delodajalcev. Hitremu porastu dela na domu se je moral prilagoditi tudi inšpektorat. Državni svet je delo inšpektorata ocenil kot kakovostno in informativno in inšpektoratu izrekel posebno pohvalo za delo in hitro odzivnost v oteženih okoliščinah leta 2020. Poleg ključnih težav, ki ostajajo aktualne skozi leta (npr. neizplačilo plač in regresa), je Državni svet kot najbolj kritično področje zaradi epidemije Covid-19 ocenil varnost in zdravje pri delu, s poudarkom na medicini dela. Opozoril je tudi, da pravilnik o poklicnih boleznih še vedno ni sprejet ter podprl vse predloge inšpektorata za spremembe zakonodaje, ki bi lahko pripomogle k

njegovemu učinkovitejšemu delu, vključno s pozivom k spremembi Zakona evidencah na področju dela in socialne varnosti. Pozval je k čimprejšnjemu sprejemu Pravilnika o ročnem premeščanju bremen in k večjemu vključevanju socialnih partnerjev v spremembe zakonodaje iz pristojnosti inšpektorata. Državni svet se je ponovno pridružil dolgoletnim pozivom inšpektorata glede nujnosti njegove kadrovske okrepitve, saj o pomanjkanju inšpektorjev govori dejstvo, da pretežni del poslovnih subjektov v državi še ni doživel obiska inšpektorata. Kadrovska okrepitev bi bila nujna tudi z vidika inšpektoratove svetovalne in preventivne, ne zgolj represivne vloge, in z vidika pospešenega izvajanja usmerjenih akcij nadzora, ki so se do zdaj izkazale za izredno učinkovite (npr. pri nadzoru nad izplačilom regresa ali obračuna minimalne plače).

Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide in v vednost Inšpektoratu Republike Slovenije za delo. Odbor Državnega zbora se je s poročilom in mnenjem Državnega sveta seznanil na 36. seji, 4. 11. 2021. Z njegovo seznanitvijo se je obravnava rednega letnega poročila v okviru Državnega zbora zaključila.

2.6.3. ODLOŽILNI VETO

Na podlagi tretje alineje 1. odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije lahko Državni svet zahteva od Državnega zbora, da ponovno odloča o izglasovanem zakonu, za sprejem zakona je ob ponovnem glasovanju potrebnih 46 glasov. Državni svet lahko sprejme zahtevo za ponovno odločanje o zakonu v sedmih dneh od sprejetja zakona.

Državni svet je v četrtem letu VI. mandata odločal o desetih (10) predlogih odložilnih vetov. Sedem (7) predlogov odločilnega veta ni bilo sprejetih, večina med njimi pa je bila vložena z namenom pospešitve postopka uveljavitve zakonov, ki so spadali v kategorijo zakonov za blažitev posledic krize zaradi epidemije Covid-19. Državni svet je v želji, da bi pripomogel k čimprejšnji uveljavitvi zakonodaje v okviru ustavnih, zakonskih in poslovnih določb, postopal na edini možen način, ki mu ga omogoča pravni okvir, in sicer so upravičeni predlagatelji vložili predlog za sprejem odločilnega veta, nato pa Državni svet odločilnega veta na zakon ni izglasoval.

Državni svet je bil uspešen v primeru dveh (2) sprejetih odločilnih vetov, ki ju Državni zbor pri ponovnem odločanju ni izglasoval.

1. Odločilni veto na Zakon o dodatnih ukrepih za omilitev posledic Covid-19 (ZDUOP), EPA 1638-VIII (21. izredna seja Državnega sveta, 4. 2. 2021). Predlog odločilnega veta na seji Državnega sveta ni bil sprejet.

Zakon je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. Državni zbor je zakon sprejel na 57. izredni seji, 3. 2. 2021. Predlog za odločilni veto na zakon je podala Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance na 43. seji, 3. 2. 2021, z namenom pospešitve postopka njegove uveljavitve. Interesna skupina lokalnih interesov na 23. izredni seji, 3. 2. 2021, ni podprla predlaganega odločilnega veta. Državni svet je obvestil Državni zbor, da ne bo zahteval, da bi pred razglasitvijo še enkrat odločal o Zakonu o dodatnih ukrepih za omilitev posledic Covid-19 (ZDUOP), EPA 1638-VIII.

2. Odločilni veto na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o vodah (ZV-1G), EPA 1634-VIII (22. izredna seja Državnega sveta, 6. 4. 2021). Predlog odločilnega veta na seji Državnega sveta ni bil sprejet.

Zakon je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. Državni zbor je zakon sprejel na 67. izredni seji, 30. 3. 2021. Predlog za odločilni veto na zakon je podala Interesna skupina negospodarskih dejavnosti na 13. izredni seji, 2. 4. 2021. Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj na 16. izredni seji, 6. 4. 2021, ni podprla predloga odločilnega veta. Prav tako odločilnega veta ni podprla Interesna skupina lokalnih interesov (24. izredna seja, 6. 4. 2021). Državni svetnik mag. Miroslav Ribič je k predlogu zahteve o ponovnem odločanju o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o vodah podal amandma, ki se je nanašal na obrazložitev odločilnega veta na podlagi naknadno prejetega gradiva s strani strokovnih društev.

V obrazložitvi predloga odločilnega veta je Interesna skupina negospodarskih dejavnosti pojasnila, da je bil zakon sprejet brez strokovne obravnave, ki bi omogočila tehten razmislek o ključnih posegih na področju varstva voda. Z zakonom se je razširila možnost posegov na vodna in priobalna zemljišča ter na območja presihajočih jezer. Zakon je po mnenju interesne skupine odpiral vrata množični gradnji objektov v javni rabi po veljavni gradbeni zakonodaji, ki bi jih bilo možno graditi le z izdajo vodnega soglasja Direkcije Republike Slovenije za vode in mimo prostorskega načrtovanja s področja upravljanja voda. To bi po mnenju interesne skupine lahko privedlo do nepopravljive škode za pitno vodo, ekosisteme in zdravje ljudi po vsej Sloveniji in bi bilo v nasprotju z ustavnimi pravicami in dolžnostjo Slovenije, da ravna v skladu z Vodno direktivo, ki jasno in nedvoumno izpostavlja pogoje, ki morajo biti izpolnjeni, da je poslabšanje stanja podzemne ali površinske vode dovoljeno. Pri tem se je po mnenju interesne skupine zapostavljalo ustavni pravici do zdravega življenjskega okolja in pitne vode. Taka rešitev je izenačila priobalna in vodna zemljišča z drugimi vrstami zemljišč, za katera je sicer treba pridobiti vodno soglasje, ter tako odpravila posebno varovalno vlogo tovrstnih zemljišč, da ščitijo površinska vodna telesa s kopnega. Pri tem je izpostavila tudi dejstvo, da sprejete zakonske rešitve, v povezavi s koristmi zlasti zasebnega kapitala v Sloveniji, lahko pomenijo tudi začetek uveljavljanja prakse omejevanja splošne rabe in dostopa do vode kot javne dobrine. S tem, ko bi vodna in priobalna območja izgubila poseben status s svojo varovalno in ekosistemsko vlogo, saj gre za naravne habitate z visoko biodiverzitetjo, ki nam z vodnimi in obvodnimi ekosistemi zagotavljajo kakovostne, varne in zanesljive vodne vire, bi s posegi na ta območja občutno povečali tveganja za onesnaževanje površinskih in z njimi povezanih podzemnih vodnih teles, ki so glavni viri pitne vode. Zaradi večjega vpliva na stanje voda in za zaščito zdravja ljudi bi na celotno družbo prenesli tudi bremena vseh kasnejših nujnih ekosistemskih ukrepov za večanje odpornosti družbe na področju tveganja za poplave in suše ter kakovostne oskrbe s pitno vodo. Interesna skupina je tako predlagala, da se Državni svet pridruži oceni številnih strokovnih institucij in civilne družbe, ki so odločno nasprotovale zakonu, saj po njihovem mnenju strokovno ni bil primerno utemeljen in ni dosegal skupnih ciljev celovitega upravljanja voda ter upošteval veljavne nacionalne in evropske zakonodaje, ki določa pravni okvir za varovanje zdravja ljudi, narave in okolja pred škodljivimi učinki vsakršnega obremenjevanja voda. Zato je interesna skupina predlagala, da naj Državni svet sprejme odločilni veto na ZV-1G.

Državni svet ni sprejel odločilnega veta. Na pobudo Aljoša Petka je bila 19. 5. 2021 vložena zahteva za razpis zakonodajnega referendumu o Zakonu o spremembah in dopolnitvah

Zakona o vodah (ZV-1G), ki je bil 11. 7. 2021. Državni zbor je na 81. izredni seji, 14. 9. 2021, sprejel sklep o razglasitvi odločitve, ki je bila sprejeta na zakonodajnem referendumu in iz katerega izhaja, da je bil navedeni zakon na referendumu zavrnjen.

3. Odložilni veto na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevozih v cestnem prometu (ZPCP-2H), EPA 1547-VIII (24. izredna seja Državnega sveta, 8. 6. 2021). Predlog odložilnega veta na seji Državnega sveta ni bil sprejet.

Zakon je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije in ga je Državni zbor sprejel na 75. izredni seji, 1. 6. 2021. Predlog za odložilni veto na zakon je podala Interesna skupina delojemalcev na 12. izredni seji, 7. 6. 2021. Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj na 64. seji, 7. 6. 2021, ni podprla predloga odložilnega veta.

Ministrstvo za infrastrukturo je Predlog ZPCP-2H, skupaj z obrazložitvijo predlaganih sprememb, v javno razpravo dalo 22. 10. 2020, pri čemer je v poglavju 6.e »Presoja posledic za druga področja« povsem prezrlo socialni oz. delovno-pravni vidik predlaganih sprememb. Predhodni predlog sprememb zakona, ki je bil na Ministrstvu za infrastrukturo oblikovan v smeri omogočanja zakonske podlage za prihod multinacionalke, ki deluje na podlagi digitalne platforme, so na Ministrstvu za infrastrukturo podali 18. 1. 2018, spisan pa je bil na podoben način, na kar so že takrat opozorili predstavniki interesov delojemalcev. Čeprav jih je Ministrstvo za infrastrukturo takrat pozvalo v delovno skupino za pripravo sprememb predmetnega zakona, pa kljub več urgencam do sodelovanja v delovni skupini ni prišlo. Pri uvajanju institutov, ki lahko vplivajo na socialno varnost, gre za področje, ki je za vse zaposlene v Sloveniji izrednega pomena, zato bi morala biti delojemalska stran, kot predstavnik interesov zaposlenih, v pripravo ZPCP-2H vključena kot socialni partner. Kljub temu do razprave s sindikalnimi organizacijami v fazi priprave ZPCP-2H ni prišlo. Ne glede na vse navedeno je bil zakon, ki povsem zanemarja položaj voznikov, sprejet. Še posebej si zakon zasluži kritiko zaradi premalo dorečenega delovnopravnega položaja voznikov in sprememb v taksi prevozih brez uporabe taksimetra. Dolžnost države je, da postavi zahteve in pogoje za opravljanje dejavnosti, ki ščitijo interes državljanov, torej javno dobro. Govorimo o socialni varnosti ter zdravju in varnosti državljanov, ki opravljajo delo prevoza, kot tudi o varovanju zdravja in življenja potnikov, ki potujejo na tak način. Ni ključna samo cena, ki naj bi bila nižja in potemtakem koristna za potrošnika. Kadar je cena nizka na račun podplačane delovne sile, ki ne vplačuje prispevkov za socialno varnost v blagajne države, ki ima slabo socialno in zdravstveno stanje in ki omogoča dobiček velikim multinacionalkam, je na koncu izstavljen račun previsok. Javni prevoz je tisti, ki ga je treba spodbujati in posodobiti tako, da bo zanimiv za potrošnike. Na to opozarja tudi samo Ministrstvo za infrastrukturo in opozarja, da je treba okrepiti javni prevoz in zmanjšati motoriziranost Slovencev. Iskanje načina, kako v Sloveniji uvesti še več prevozov z osebnimi avtomobili za prevoz ene osebe, kar nedvomno izhaja iz novosprejetega ZPCP-2H, je zato nesprejemljivo.

Kot je navedeno v obrazložitvi k Predlogu ZPCP-2H, sme zdaj enega potnika prepeljati samo taksi, ne pa tudi občasni prevoz. Cilj spremembe Zakona o prevozih v cestnem prometu (Uradni list RS, št. 6/16 – uradno prečiščeno besedilo in 67/19) naj bi bil, da bi se lahko potnika prepeljalo z avtom, ki ni taksi, temveč je občasni prevoz. Ta del ni razumljiv, saj ni pojasnjeno, kaj je slabost tega, da se prevoz enega potnika (ne glede na to, kako je poklical taksi - po telefonu ali prek aplikacije) opredeli kot »taksi prevoz«. Je s tem, da ima voznik avtomobila, ki nekoga prepelje od

točke A do točke B, določene licence, znanja, zavarovanja in urejen socialni status, kaj narobe? Da gre za nujo po drugačni opredelitvi, se je težko strinjati. V obrazložitvi k Predlogu ZPCP-2H je navedeno tudi naslednje: »Znani in v svetu uveljavljeni primeri izvajanja storitve prevoza potnika s pomočjo platforme omogočajo, da se na področjih, kjer zagotavljajo storitev z uporabo pametnega telefona, na katerem je naložena aplikacija, naroči storitev prevoza. Aplikacija prepozna lokacijo uporabnika in najde razpoložljive izvajalce, ki so v bližini. Ko izvajalec privoli v vožnjo, aplikacija o tem obvesti uporabnika tako, da pokaže profil izvajalca in oceno prevoznine do cilja, ki ga je navedel uporabnik. Po opravljeni vožnji se znesek samodejno odtegne z bančne kartice, ki jo mora uporabnik navesti pri vpisu v aplikacijo. Aplikacija vključuje tudi funkcijo ocenjevanja tako, da lahko potniki ocenijo izvajalca, izvajalci pa potnike. Povprečne ocene, ki so nižje od določenega praga, lahko privedejo do izključitve s platforme.« Znan in uveljavljen primer takšne uporabe je UBER Technologies Inc. Multinacionalka, ki ni sinonim za »deljenje sredstev, časa in znanja« zadovoljnih državljanov, temveč za organiziranega delodajalca (ki to noče biti), ki na sistematičen način razporeja svoje voznike, ki prevzemajo posel prek aplikacije na zelo podoben način, kot to počnejo taksi službe. V obrazložitvi Predloga ZPCP-2H je Ministrstvo za infrastrukturo med drugim tudi zapisalo, da »uspeh platform za sodelovanje lahko pomeni izziv za obstoječe udeležence na trgu in prakse, vendar z omogočanjem posameznim državljanom, da ponujajo storitve, spodbujajo tudi nove možnosti zaposlovanja, prožno organizacijo dela in nove vire prihodka. Posebno težo za opredelitev in urejanje tovrstnih prevozov ima tudi nedavna sodba Evropskega sodišča v zadevi C-434/15, v postopku Asociacion Profesional Elite Taxi proti Uber Systems Spain SL.« V sodbi, na katero se sklicuje Ministrstvo za infrastrukturo, je bilo v bistvu pojasnjeno, da podjetje UBER dejansko opravlja storitve prevoza - kot v primeru »navadnega« taksija. Način, na katerega se opravlja povezovanje med izvajalcem in uporabnikom, po mnenju sodišča namreč za presojo dejanskega opravljanja storitve prevoza ni bistven, zato se zgolj z uporabo inovativnih tehnologij ni mogoče izogniti državnim regulacijam temeljnega področja. Prav tako se ni mogoče izogniti predpisom glede ugotavljanja nelojalne konkurence. S tem odpade vsako razlikovanje med taksisti in podjetji, ki se skušajo predstavljati kot digitalna platforma. Delovanje prek platform je v Sloveniji v tem trenutku v celoti omogočeno (in se v praksi tudi izvaja) obstoječim izvajalcem taksi prevozov. Aplikacije omogočajo naročanje, spremljanje prihoda in plačevanje. Poleg tega za doseganje izenačevanja obeh načinov izvajanja storitve prevoza gotovo ni potrebna še dodatna deregulacija obstoječih taksi prevozov, kar bo na trg, ki je že tako podvržen zlorabam, prineslo še večjo negotovost in nered. Taksi prevozi v Sloveniji predstavljajo panogo, v okviru katere je moč zaznati izredno veliko zlorab delovno-pravne zakonodaje. Delavci v okviru navedene panoge pogosto opravljajo delo na prekaren način, četudi obstajajo vsi elementi delovnega razmerja (ne glede na to, ali dobivajo navodila za delo prek interne komunikacije ali prek aplikacije). Tehnološki napredek je danost za vse, naloga zakonodajalca in socialnih partnerjev pa je zagotoviti varnost za državljane in pravičnost do vseh deležnikov. To bo mogoče doseči le pod pogojem, da bodo socialni partnerji (predstavniki delodajalcev, predstavniki delojemalcev in Vlade v dialogu v okviru Ekonomsko-socialnega sveta) imeli možnost poiskati ustrezne odgovore na vprašanja, povezana z drugačnim načinom opravljanja dela. Dosedanja praksa opozarja in napeljuje na to, da je treba uvajati nove oblike dela in z njimi povezane odnose med lastniki in neposrednimi izvajalci presojati posebej - glede na njihove posebnosti. Nedorečeno spreminjanje in uvajanje novih oblik dela namreč ruši temelje delovnega prava tako pri individualnih kot kolektivnih pravicah. Takšnim rešitvam pa predstavniki delojemalcev odločno nasprotujejo. Ministrstvo za infrastrukturo bi moralo pred uvajanjem zakonskih sprememb opraviti temeljit pregled izvajanja sedanje službe taksi prevozov, vključno z

nadzorom delovnega časa voznikov. Inšpektorji za cestni promet v povezavi z delovno-pravno inšpekcijo morajo imeti kontrolo tudi nad obsegom dela, ki ga vozniki opravijo. Zakon o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozi (Uradni list RS, št. 45/16 – uradno prečiščeno besedilo in 62/16 – popr.) v slovenski pravni red prenaša direktive EU s tega področja in utemeljuje uporabo Uredbe (ES) št. 561/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. 3. 2006 o usklajevanju določene socialne zakonodaje v zvezi s cestnim prometom in spremembi uredb Sveta (EGS) št. 3821/85 in (ES) št. 2135/98 ter razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 3820/85, katere namen je regulacija delovnega časa voznikov. Obvezna uporaba uredbe in sprejem zakona sta tudi izvajalcem javnih služb prevoza postavili omejitve in standarde glede trajanja vožnje, odmorov, počitkov in glede obsega delovnega časa. Namen teh omejitev je zagotovitev varnosti in zdravja zaposlenih, še posebej pa varnost ostalih udeležencev v prometu. Nesporno je, da gre za omejitve, ki so v javnem interesu, hkrati pa te omejitve izvajalcem javnih služb v cestnem prevozu pomenijo višji strošek in manjšo konkurenčnost v primerjavi z izvajalci storitve prevoza, ki teh omejitev ne upoštevajo. Ministrstvo za infrastrukturo bi moralo zato spremeniti tudi 33. člen Zakona o prevozi v cestnem prometu in ga prilagoditi tako, da bi bila obveznost vgradnje tahografa predvidena za vsa vozila, ki opravljajo prevoz potnikov. Z vidika varnosti v cestnem prometu je še kako pomembno, upoštevaje kulturo slovenske družbe in z namenom zagotavljanja varnih pogojev izvajanja storitve v prometu, vpeljati obvezno uporabo digitalnih tahografov, saj bi na ta način lahko opravljali nadzor nad spoštovanjem minimalnih standardov, povezanih z delovno obremenitvijo voznikov. Z varnostjo udeležencev v cestnem prometu je neposredno povezana tudi varnost naročnika storitve. Ni mogoče govoriti o varnosti udeležencev v cestnem prometu niti o varnosti naročnika, če zakon ne določa jasnih časovnih omejitev opravljanja storitve za posameznega izvajalca. Ni nepomembno, ali voznik opravlja storitev v razumnem časovnem obdobju ali pa opravlja storitev že 10. ali 15. uro, brez ustreznih odmorov in počitkov. Trditev, da bi se na ta način omogočilo dostop do cenejše in konkurenčnejše storitve, ne drži, in ne temelji na analizi obstoječega stanja trga taksi prevozov, ki je prenasičen in v okviru katerega izvajalci opravljajo svoje delo prek vseh razumnih časovnih okvirov, ker jim polni delovni čas ne omogoča prihodkov niti v višini minimalne plače. V okviru opozarjanja na varnostni vidik se prav tako ni možno izogniti opozorilu v zvezi z varstvom osebnih podatkov. Zbiranje podatkov o uporabnikih in izvajalcih prevozov s strani nosilca platforme namreč te lahko izpostavi tudi riziku zlorabe navedene zbirke podatkov. Tako je bila nedavno v javnosti izpostavljena informacija, da naj bi t. i. hekerji z zahtevkom po plačilu odkupnine podjetju UBER Technologies Inc. posegli v osebne podatke 57 milijonov potrošnikov in voznikov. Vprašanju varnosti osebnih podatkov je Ministrstvo za infrastrukturo posvetilo premalo pozornosti. Treba je opozoriti tudi na sistem ocenjevanja, katerega del so npr. UBER-jevi vozniki. Voznik mora sprejeti določen delež »klicev«, saj ga stranke stalno ocenjujejo. Vozniki so popolnoma odvisni od navedenih ocen, saj na njihovi podlagi pridobijo naslednje stranke in jasno je, da na morebitno strankino vprašanje o svojem poklicnem zadovoljstvu ne bodo odgovarjali s pritožbami o slabem plačilu in pomanjkanju socialne varnosti, temveč bodo predvsem poskusili poskrbeti za prijetno vzdušje in čim manj težav v času prevoza. To seveda ne pomeni, da ti vozniki delajo v dobrih razmerah ali da se v njih dobro počutijo, ampak predvsem, da so del sistema, ki je naravnán na način, da vozniki omejujejo sami sebe, kolikor je to mogoče. Nadzor in stalno ocenjevanje (slaba ocena lahko pomeni izključitev iz sistema in izgubo edinega vira prihodkov, v katerega mora voznik vložiti nezanemarljiva finančna sredstva) izredno slabo vpliva na psihofizično zdravje voznikov. Stalen nadzor je sicer ena izmed bolj negativnih in zaskrbljujočih potencialnih posledic digitalizacije, ki pa bo najbolj problematična v primeru, da

delavke in delavci ne bodo sami vzeli v roke oblikovanja lastne prihodnosti in zahtevali, da gre napredek tehnologije z roko v roki z izboljšanjem človekovega življenja, z zagotavljanjem dostojnega dela, emancipacije in podobno. Ministrstvo za infrastrukturo spremembo zakonodaje utemeljuje z interesom spodbujanja uporabe oblik javnega prevoza tudi zaradi okoljskega učinka. Tega učinka pa ni mogoče doseči z uvajanjem novih oblik prevoza, kjer je poudarek na uporabi osebnih avtomobilov, temveč samo z zagotavljanjem sodobnega in konkurenčnega javnega prevoza. Podobno ugotavlja tudi nemška študija IZA Institut of Labour Economics, ki pravi, da na področju prometa in mobilnosti pogosto prihaja do t. i. »povratnega učinka« pri novih poslovnih modelih, ki razglašajo, da so trajnostni, vendar se v praksi izkaže, da je njihov vpliv na okolje škodljiv. Kljub večji uporabi obstoječih vozil se vpliv na okolje zaradi agregatnega povišanja števila prevozov z najemom voznika znatno poveča. Posameznike namreč ne preusmerja od uporabe lastnih vozil, temveč od uporabe javnega transporta. Glede na to, da ZPCP-2H (za razliko od strogih okoljskih standardov, ki jih morajo zagotavljati npr. izvajalci prevozov z avtobusi) ne postavlja nobenih pogojev, da morajo biti vozila, ki opravljajo prevoze s posredovanjem informacijskih platform, okolju prijazna, obstaja nevarnost, da se bodo emisije CO₂ v mestih povečale. Ob pregledu ureditev taksi prevozov je že ministrstvo samo ugotovilo, da države pretežno ne razlikujejo med izvajanjem taksi prevozov in »najemom vozila z voznikom« oziroma »občasnim prevozom enega potnika«. Tako te razlike, ki se jo skuša uvesti s ZPCP-2H, ni v Nemčiji, na Nizozemskem, v Estoniji, niti v Veliki Britaniji. V zadnjih letih v marsikateri državi opozarjajo na škodljive posledice in slabe izkušnje z dopuščanjem izvajanja storitev, ki jih zagotavlja UBER ali podobne platforme. Glavni razlogi, zaradi katerih ima npr. UBER težave z nacionalno/lokalno zakonodajo v posameznih državah, so: neupoštevanje delovne zakonodaje (ker voznikom in voznikom ne priznava statusa zaposlenih, ne glede na obseg dela, ki ga opravijo), neupoštevanje zakonodaje, ki določa varnostne standarde v prometu/na delovnem mestu, ranljivost baz podatkov voznikov in strank. V nekaterih državah zato pogoje zaostrejejo, kar ima ponekod že za posledico umikanje ponudnikov s trga. Več regulacije namreč ne pomeni zgolj večje varnosti za državljane, temveč tudi izgubo dobička, ki izhaja predvsem iz nizke cene storitve na račun delavskih pravic zaposlenih. Iz vsega zgoraj navedenega izhaja nekaj temeljnih ugotovitev: v razpravo o Predlogu ZPCP-2H bi morali biti vključeni socialni partnerji, prav tako bi o predlaganih spremembah zakonodaje moral razpravljati Ekonomsko-socialni svet; zakon bi moral poskrbeti za delovno-pravno zaščito voznikov, ki opravljajo prevoze; zakon ne bi smel zmanjšati, temveč okrepiti regulacijo taksi prevozov, vključno z uvedbo tahografov za vsa vozila, ki opravljajo prevoz potnikov, in uvesti ustrezn nadzor.

4. Odločilni veto na Zakon o nujnih ukrepih na področju zdravstva (ZNUPZ), EPA 1963-VIII (25. izredna seja Državnega sveta, 12. 7. 2021). Predlog odločilnega veta na seji Državnega sveta ni bil sprejet.

Zakon je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. Zakon je Državni zbor sprejel na 24. redni seji, 7. 7. 2021. Predlog za odločilni veto na zakon je podala skupina državnih svetnikov s prvopodpisanim Bogomirjem Vnučcem z namenom pospešitve postopka njegove uveljavitve. Predlog odločilnega veta na Zakon je obravnavala Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo (21. izredna seja, 12. 7. 2021) in predloga ni podprla. Prav tako predloga ni podprla Interesna skupina lokalnih interesov (26. izredna seja, 12. 7. 2021). Interesna skupina delojemalcev pa je na svoji 13. izredni seji, 12. 7. 2021, v stališču opozorila na Mnenje Službe Državnega sveta za pravne in analitične zadeve (SPAZ) z dne 18. 2. 2021, za katerega je

interesna skupina zaprosila s sklepom ob Stališču k Predlogu odločilnega veta na Zakon o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije Covid-19 (ZIUPOPDVE), in v katerem med drugim jasno piše, da je vlaganje takšnih predlogov odločilnih vetov ustavno sporno. Državni svet je obvestil Državni zbor, da ne bo zahteval, da Državni zbor pred razglasitvijo še enkrat odloča o Zakonu o nujnih ukrepih na področju zdravstva (ZNUPZ), EPA 1963-VIII.

5. Odločilni veto na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o nalezljivih boleznih (ZNB-D), EPA 1975-VIII (25. izredna seja Državnega sveta, 12. 7. 2021). Predlog odločilnega veta je Državni svet sprejel. **Državni zbor ob ponovnem odločanju na 79. izredni seji, 15. 7. 2021, zakona ni sprejel.**

Zakon je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. Državni zbor Republike Slovenije je zakon sprejel na 24. redni seji, 7. 7. 2021. Predlog za odločilni veto na zakon je podala skupina državnih svetnikov s prvopodpisanim Bogomirjem Vnučcem z namenom pospešitve postopka njegove uveljavitve. Interesna skupina lokalnih interesov na 26. izredni seji, 12. 7. 2021, odločilnega veta ni podprla. Medtem pa je Interesna skupina delojemalcev na 13. izredni seji 12. 7. 2021 podprla Predlog odločilnega veta na Zakon, a ob tem predlagala, da se celotno besedilo obrazložitve zahteve za ponovno odločanje zamenja. Svojo pobudo za vložitev amandmaja je naslovila na Komisijo za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide in ji predlagala, da ga povzame za svojega, ki je na 21. izredni seji, 12. 7. 2021, obravnavala Predlog odločilnega veta in ga ni podprla, prav tako ni podprla obrazložitve k Predlogu Zahteve Državnega sveta, da Državni zbor ponovno odloča o zakonu. Na podlagi nasprotovanja vsebini obrazložitve predloga odločilnega veta ter načinu uporabe instituta odločilnega veta, ki ni skladen z njegovim osnovnim namenom in s tega vidika negativno vpliva na ugled Državnega sveta, je komisija sprejela sklep, da k obrazložitvi predloga zahteve Državnega sveta vloži amandma, s katerim se spremeni obrazložitev Predloga zahteve Državnega sveta, da Državni zbor ponovno odloča o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o nalezljivih boleznih (ZNB-D), EPA 1975-VIII, in sicer: »Vlada Republike je na podlagi (oziroma zaradi izvršitve) odločbe Ustavnega sodišča U-I-79/20 z dne 13. 5. 2021 pripravila besedilo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nalezljivih boleznih (ZNB-D) ter ga Državnemu zboru RS poslala skupaj s predlogom, da se ga obravnava po nujnem postopku. V obrazložitvi je navedla, da je predlog zakona treba sprejeti po nujnem postopku zaradi težko popravljivih posledic za zdravstveni sistem in zdravje prebivalcev Republike Slovenije. Poleg tega je Ustavno sodišče RS v svoji odločbi Državnemu zboru naložilo, da mora odpraviti neustavnost določb ZNB (v točki 2 in 3 prvega odstavka 39. člena) v roku dveh mesecev od objave odločbe Ustavnega sodišča. Hkrati z besedilom predloga ZNB-D je Vlada RS pripravila tudi predlog Sklepa o nedopustnosti razpisa zakonodajnega referendumu o ZNB-D, z obrazložitvijo, da gre za zakon, ki se uvršča v prvo alinejo drugega odstavka 90. člena Ustave RS, ki določa, da referendumu ni dopustno razpisati o zakonih o nujnih ukrepih za zagotovitev obrambe države, varnosti ali odprave posledic naravnih nesreč. Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora je 28. 6. 2021 pripravila mnenje o predlogu ZNB-D in o predlogu Sklepa o nedopustnosti razpisa referendumu. Ugotovila je več pomanjkljivosti in opozorila na določene pravne zadržke in dileme. Jasno je opozorila, da kljub zagotovitvi predlagatelja (Vlada RS), trenutni predlog ZNB-D v celoti ohranja vse ustavno problematične vidike dosedanje zakonske ureditve, ki jih je izpostavilo že Ustavno sodišče RS v Odločbi U-I-79/20, saj predlagano besedilo členov še vedno na več mestih omogoča Vladi RS

zakonsko nevezano oz. arbitrarno odločanje pri ukrepanju v primeru pojava nalezljive bolezni. Zakonsko pooblastilo mora namreč biti dovolj določno oziroma jasno in nedvoumno, da izvršilni oblasti ne omogoča samovoljnega urejanja ter nesorazmernih omejitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin, in to toliko bolj restriktivno, kolikor večji je poseg ali učinek zakona na posamezne pravice in svoboščine. Zaradi vsega povedanega besedilo 3. člena ZNB-D, s katerim se spreminja veljavni 39. člen Zakona o nalezljivih boleznih, predstavlja ustavno nedopustno in škodljivo ter preohlapno zakonsko podlago izvršilni oblasti, na podlagi katere bo lahko veljavno sprejemala (v obliki vladnih odlokov) vse dosedanje nezakonite in protiustavne ukrepe, ki naj bi pomagali zamejiti širjenje nalezljivih boleznih. Novo sprejeto besedilo ZNB predstavlja invaziven poseg v človekove pravice in temeljne svoboščine ter ruši temelje pravne in demokratične države. Gre za nadaljevanje že začete samovolje izvršilne oblasti, dokončno razgradnjo najvišjih ustavnih načel, človekovih pravic in svoboščin, očitno zanikanje osnovnega dostojanstva vsakega posameznika in celotne družbe, odsotnost temeljnih vrednot kot tudi etično in moralno zavržnost. ZNB-D je bil sprejet brez predhodne strokovne in vsebinske razprave in samo dvema glasovoma »za« več kot »proti«, zato je utemeljen pomislek, da sprejemanje zakonodaje, ki tako invazivno posega v človeška življenja in temeljne pravice in svoboščine državljanov, po hitrem postopku ni dopustno. Posledično Državni svet predlaga, da Državni zbor o zakonu ponovno odloča.«

Državni svet je na 25. izredni seji 12. 7. 2021 predlog amandmaja Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide sprejel, prav tako pa tudi predlog zahteve Državnega sveta za ponovno odločanje o zakonu, skupaj s sprejetim amandmajem. Odbor Državnega zbora za zdravstvo je na 55. nujni seji, 14. 7. 2021, zakonu ponovno izrazil podporo. Državni zbor na 79. izredni seji, 15. 7. 2021, ob ponovnem odločanju zakona ni sprejel.

6. Odločilni veto na Zakon o interventnih ukrepih za pomoč gospodarstvu in turizmu pri omilitvi posledic epidemije Covid-19 (ZIUPGT), EPA 1974-VIII (25. izredna seja Državnega sveta, 12. 7. 2021). Predlog odločilnega veta na seji Državnega sveta ni bil sprejet.

Zakon je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. Predlog za odločilni veto na zakon je podala skupina državnih svetnikov s prvopodpisanim Bogomirjem Vnučcem z namenom pospešitve postopka njegove uveljavitve. Predlog odločilnega veta na Zakon je obravnavala Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance na 26. izredni seji, 12. 7. 2021, in ga ni podprla. Prav tako predloga odločilnega veta na zakon ni podprla Interesna skupina lokalnih interesov (26. izredna seja, 12. 7. 2021).

Državni zbor Republike Slovenije je na 24. redni seji, 7. 7. 2021, sprejel Zakon o interventnih ukrepih za pomoč gospodarstvu in turizmu pri omilitvi posledic epidemije Covid-19 (ZIUPGT), EPA 1974-VIII, ki ga je v obliki zakonodajnega predloga v obravnavo Državnemu zboru po nujnem postopku predložila Vlada Republike Slovenije. Zakon je spadal v kategorijo zakonov, ki so nujni za blažitev posledic krize zaradi epidemije Covid-19, vsebuje pa tudi ureditev turističnih bonov, zato je bilo pomembno, da čim prej stopi v veljavo.

Državni svet je obvestil Državni zbor, da ne bo zahteval, da Državni zbor pred razglasitvijo še enkrat odloča o Zakonu o interventnih ukrepih za pomoč gospodarstvu in turizmu pri omilitvi posledic epidemije Covid-19 (ZIUPGT), EPA 1974-VIII.

7. Odločilni veto na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah (ZAvMS-B), EPA 1725-VIII (26. izredna seja Državnega sveta, 16. 7. 2021)
 Predlog odločilnega veta je Državni svet sprejel. **Državni zbor ob ponovnem odločanju na 25. seji, 22. 9. 2021, zakona ni sprejel.**

Zakon je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. Državni zbor je zakon sprejel na 24. redni seji, 9. 7. 2021. Predlog za odločilni veto na zakon je podala Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport (11. izredna seja, 13. 7. 2021). Predlog odločilnega veta na zakon je obravnavala Interesna skupina lokalnih interesov (27. izredna seja, 16. 7. 2021) in sprejela stališče, da predloga odločilnega veta na zakon ne podpira.

Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na 39. redni seji, 17. 6. 2021, obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah (ZAvMS-B), ki ga je Vlada predložila v obravnavo Državnemu zboru. Komisija na podlagi predstavljenih pripomb zainteresiranih deležnikov in razprave članov komisije ter ob ugotovitvi, da ni bila seznanjena z napovedanimi predlogi amandmajev k predlogu zakona, ki naj bi upoštevali nekatere pripombe, predloga zakona ni podprla. Državni svet na 42. seji, 7. 7. 2021, ni sprejel predloga mnenja, da se ne podpre dopolnjenega predloga zakona, sprejetega na Odboru Državnega zbora za kulturo na 14. redni seji, 23. 6. 2021, ker v dopolnjenemu predlogu zakona niso bile upoštevane pripombe zainteresirane javnosti in pristojne Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport. Z ZAvMS-B se v slovenski pravni red prenaša Direktiva (EU) 2018/1808 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. novembra 2018 o spremembi Direktive 2010/13/EU o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju avdiovizualnih medijskih storitev (Direktiva EU) glede na spreminjajoče se tržne razmere (UL L št. 303 z dne 28. 11. 2018, str. 69–92). Z omenjeno obveznostjo Direktiva EU želi primarno urediti nevzdržen položaj evropskih ponudnikov avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo v primerjavi z večjimi ponudniki izven držav članic, kot je npr. Netflix - zaradi česar se je v praksi uveljavil t. i. Netflix Tax, ki se ne nanaša na klasične, linearne ponudnike oz. televizijske programe. Evropski ponudniki so zavezani tako plačevanju davkov v EU kot tudi izpolnjevanju programskih obveznosti, zlasti kvot evropske produkcije, ki jih zagotavljajo v svojem katalogu avdiovizualnih vsebin, medtem ko za ponudnike izven območja EU do sprememb Direktive EU niso veljale nobene programske ali druge obveznosti. Zato je Direktiva EU zavezala države članice, da ponudnikom avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo določijo obveznost zagotavljanja najmanj 30 % deleža evropskih del v svojih katalogih, prav tako pa uvedla podlago za finančne prispevke tudi ponudnikom izven svoje države, če take obveznosti veljajo tudi za ponudnike, registrirane v državi članici. Kot primer: če je avdiovizualna medijska storitev Netflix na voljo v posamezni državi članici EU, mora ta ponudnik prav tako zagotavljati enak obseg kvot evropske produkcije, kot to velja za ponudnike v državi članici. ZAvMS-B v 18. členu določa obveznost prispevka za razvoj evropskih avdiovizualnih del (nov 16.a člen), pri čemer so kot zavezanci določeni vsi ponudniki avdiovizualnih del, ne le ponudniki na zahtevo, kot je primarni namen Direktive EU. Avdiovizualne medijske storitve so generičen pojem, med katere sodi, poleg avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo, tudi klasična linearna televizija. Že v preambuli Direktive EU je v 37. točki navedeno, da izdajatelji televizijskih programov trenutno vlagajo več v evropska avdiovizualna dela kot pa ponudniki avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo. Zato spremenjena Direktiva EU ne uvaja novih programskih ali drugih obveznosti izdajateljem televizijskih programov, pač pa le ponudnikom avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo

(najmanj 30 % delež evropskih avdiovizualnih del v katalogu). Tako klasična linearna televizija po spremenjeni Direktivi EU sploh ni predmet spremenjenih oziroma novih obveznosti. Na kratko: t. i. Netflix Tax izključno pomeni izenačitev pogojev poslovanja evropskih ponudnikov avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo in tistih, ki imajo sedež izven EU, prihodke pa ustvarjajo (tudi) v članicah EU. Direktiva EU bi se glede obveznosti kvot evropske produkcije morala implementirati izključno za ponudnike avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo, pri čemer pa se kot finančna obveznost (prispevek v sklad) določi le v tistem delu oziroma za tiste ponudnike, ki evropskih kvot ne zagotavljajo ali jih ne zagotavljajo v predpisanem deležu. Tako bi se pri določitvi morebitne finančne obveznosti ponudnikov avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo moral upoštevati obseg kataloga evropskih avdiovizualnih del, ki ga ponudnik zagotavlja in njegove že siceršnje vloške v evropsko (in s tem slovensko) produkcijo avdiovizualnih del. Predlog zakona je v prvotni različici to logično rešitev že upošteval, saj je določal, da se kot prispevek upoštevajo neposredna vlaganja v razvoj scenarija in v snemanje evropskega avdiovizualnega dela; neposredna vlaganja v obnovo in restavracijo starejših evropskih avdiovizualnih del v skladu s prednostnim seznamom, potrjenim s strani ministrstva, pristojnega za kulturo, in nakup licenčnih pravic za evropska avdiovizualna dela. To bi bila primerna in z Direktivo EU skladna rešitev, pri čemer bi se morala obveznost prispevka v Sklad za evropsko avdiovizualno produkcijo nanašati izključno na ponudnike avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo. Tako bi se uveljavil namen, ki ga zasleduje Direktiva EU - da se torej ponudnikom, ki ne dosegajo primernih kvot evropske produkcije v svojem katalogu, naloži plačilo finančnih obveznosti. Ocenjuje se, da sprejeta zakonska rešitev ne sledi temu namenu, saj bi bili enako »obdavčeni« ponudniki, ki evropsko produkcijo avdiovizualnih del ponujajo v manjšem obsegu ali pa sploh ne, in slovenska avdiovizualna produkcija, ki v nekaterih primerih v svojem katalogu zagotavlja kar 62 % evropskih in 17 % slovenskih avdiovizualnih del. Nova zakonska ureditev pomeni le dodatno nesorazmerno obdavčitev slovenskih izdajateljev in ponudnikov avdiovizualnih medijskih storitev, kar pomeni diskriminatorno oz. neenako obravnavo. Podobno dodatno obdavčitev, z namenom financiranja v domnevnem javnem interesu, je določal že Zakon o slovenskem filmskem centru – javni agenciji RS, ki jo je Ustavno sodišče RS kot protiustavno razveljavilo (odločba US RS, opr. št. U-I73/12, z dne 6. 3. 2014). Sprejeti zakon pomeni le nesorazmerno (6 %) prikrito obdavčitev slovenskih izdajateljev in ponudnikov avdiovizualnih medijskih storitev, ker jih postavlja v podrejen položaj v primerjavi s tujimi ponudniki avdiovizualnih medijskih storitev, ki na slovenskem trgu le pridobivajo prihodke, v avdiovizualno produkcijo pa ne vlagajo. Zakon prav tako nedosledno oziroma nejasno opredeljuje prispevek za razvoj evropskih avdiovizualnih del, in sicer ali so osnova za določitev prispevka vsi prihodki od avdiovizualnih medijskih storitev ali samo od avdiovizualnih medijskih storitev in naročin ter oglaševanj. Izpostavlja se tudi pomanjkljivo opredelitev Sklada za evropsko avdiovizualno produkcijo, ki se bo financiral s prispevkom za razvoj evropskih avdiovizualnih in bo z njim upravljalo ministrstvo, pristojno za kulturo. V ZAVMS-B namreč ni opredeljenih kriterijev za porabo teh sredstev oziroma je to prepuščeno podzakonskim aktom oziroma presoji ministrstva. Direktivo EU bi bilo treba ustrezno implementirati v slovenski pravni red, upoštevajoč slovensko nacionalno posebnost, identiteto, slovenski jezik in majhnost slovenskega tako kulturnega kot gospodarskega trga oz. realnih možnosti in pogojev za slovensko avdiovizualno produkcijo. Opozarja se tudi na problematiko glede pretiranega oglaševanja tako glede deleža pri samem predvajanju avdiovizualnih del kot deleža, ki ga slovenskim zasedajo tuji oglaševalci, in nesorazmernost ponudbe med tujo in slovensko produkcijo. Zavzeli so se za t. i. pozitivno

diskriminacijo glede obdavčenja slovenskih avdiovizualnih del oziroma za podporo ustvarjanju in predvajanju slovenske avdiovizualne produkcije in za zaščito slovenskega jezika.

Državni svet je na 26. izredni seji, 16. 7. 2021, sprejel zahtevo, da Državni zbor ponovno odloča o zakonu. Državni zbor ob ponovnem odločanju na 25. seji, 22. 9. 2021, zakona ni sprejel.

8. Odložilni veto na Zakon o spremembi in dopolnitvi Zakona o lekarniški dejavnosti (ZLD-1C), EPA 1683-VIII (27. izredna seja Državnega sveta, 27. 10. 2021). Predlog odložilnega veta je Državni svet sprejel. **Državni zbor je ob ponovnem odločanju na 27. seji, 18. 11. 2021, zakon sprejel.**

Zakon je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim mag. Dušanom Verbičem. Državni zbor je zakon sprejel na 26. seji, 20. 10. 2021. Predlog za odložilni veto na zakon je podala Interesna skupina delodajalcev (20. izredna seja, 25. 10. 2021). Predlog odložilnega veta je obravnavala Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide na 23. izredni seji, 27. 10. 2021, in ga podprla. Prav tako je predlog odložilnega veta na zakon podprla Interesna skupina kmetov, obrtnikov in samostojnih poklicev na 10. izredni seji, 27. 10. 2021.

Zakon o spremembi in dopolnitvi Zakona o lekarniški dejavnosti predvideva dopolnitev 26. člena Zakona o lekarniški dejavnosti (ZLD-1), s katero se dodajo nov tretji, četrti in peti odstavek, ki določajo, da lahko pod določenimi pogoji javni lekarniški zavod ali samoupravna lokalna skupnost ustanovi organizacijo, katere temeljna dejavnost je dobava zdravil. Veljavni 26. člen ZLD-1 prepoveduje t. i. vertikalne lastniške oziroma kapitalske povezave v obe smeri. Tako izvajalci lekarniške dejavnosti ne smejo ustanavljati, voditi ali nadzirati npr. pravnih oseb, ki opravljajo dejavnost proizvodnje ali prometa na debelo z zdravili, prav tako pa npr. pravne osebe, ki opravljajo dejavnost prometa z zdravili na debelo, ne smejo imeti v lasti deležev v kapitalu ali drugih naložb v pravnih osebah, ki opravljajo lekarniško dejavnost. Na podlagi sprejete dopolnitve 26. člena ZLD-1, kot izhaja iz ZLD-1C, bi tako še vedno ostala prepoved ustanavljanja pravnih oseb, ki opravljajo lekarniško dejavnost npr. s strani pravnih oseb, ki opravljajo dejavnost proizvodnje ali prometa na debelo z zdravili, prav tako pa »organizacije«, katerih temeljna dejavnost je dobava zdravil, še vedno ne bi smele ustanavljati zasebnih lekarn. Takšno organizacijo bi lahko ustanovil le javni lekarniški zavod ali samoupravna lokalna skupnost, prav to pa vzpostavlja neenakopravnost deležnikov na trgu, s tem pa tudi krši ustavno določeno svobodno gospodarsko pobudo. Taka ureditev v neenak položaj postavlja tudi lokalne skupnosti, saj manjše lokalne skupnosti ne bi bile v stanju zagotoviti virov za ustanovitev in delovanje svoje lastne organizacije za preskrbo z zdravili. Prav zaradi tega so predlagani rešitvi nasprotovali Gospodarska zbornica Slovenije – Združenje zasebnih lekarn, Trgovinska zbornica Slovenije – Sekcija veletrgovcev z zdravili, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije ter Združenje delodajalcev Slovenije. V okviru obravnave ZLD-1C na 16. redni seji Odbora DZ za zdravstvo, 30. 9. 2021, so rešitvi nasprotovali tudi pristojna Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, Vlada Republike Slovenije, Javna agencija Republike Slovenije za zdravila in medicinske pripomočke (JAZMP), Lekarniška zbornica Slovenije, Zveza društev upokojencev Slovenije itd. Enostranski možnosti vzpostavitve kapitalske lastniške povezave je z vidika varstva konkurence nasprotovala tudi Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence, kar izhaja iz njenega stališča, številka dopisa 007-1/2021-10, z dne 27. 9. 2021, ki je javno objavljen na spletni strani

Državnega zbora RS. V okviru druge obravnave ZLD-1C je k dopolnjenem predlogu zakona podal svoje mnenje tudi Državni svet. Kot izhaja iz mnenja Državnega sveta, številka 501-01-2/2021/23, z dne 13. 10. 2021, Državni svet dopolnjenega predloga zakona ni podprl, saj je v predlogu prepoznal poskus prevlade interesov kapitala nad interesom zaščite zdravja prebivalstva ter grožnjo delovanju celotne javne lekarniške mreže. Uveljavitev sprejete rešitve bi tako povzročila nižanje standardov oskrbe, ki jih med drugim določata tako Zakon o zdravilih (ZZdr-2) kot tudi Direktiva 2001/83/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. 11. 2001 o zakoniku Skupnosti o zdravilih za uporabo v humani medicini (UL L št. 311 z dne 28. 11. 2001, str. 67), zadnjič spremenjena z Direktivo 2012/26/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. 10. 2012 o spremembi Direktive 2001/83/ES, kar zadeva farmakovigilanco (UL L št. 299 z dne 27. 10. 2012, str. 1) (Direktiva), saj predlagane rešitve niso skladne z določili ZZdr-2, ki med drugim določa: obveznosti izvajanja storitve v javnem interesu, obveznosti oskrbe z vsemi zdravili, obveznosti oskrbe vseh poslovnih subjektov, kot to določa ZZdr-2. ZZdr-2, ki je usklajen z Direktivo, namreč v 107. členu določa, da mora pravna oseba, ki izvaja dejavnost dobave zdravil, pridobiti dovoljenje regulatornega organa za opravljanje dejavnosti prometa z zdravili na debelo. Organizacija, katere temeljna dejavnost je dobava zdravil, ki bi bila ustanovljena po novem tretjem ali četrtem odstavku 26. člena ZLD-1, ne bi bila sposobna in dolžna izvajanja storitev v javnem interesu, kot je to določeno v 108. členu ZZdr-2. Neskladnost pa ni le neskladnost z nacionalno zakonodajo, pač pa tudi z Direktivo. Ta v 77. členu določa, da morajo države članice sprejeti vse ustrezne ukrepe, da zagotovijo, da je promet z zdravili na debelo mogoč le na podlagi dovoljenja za promet z zdravilom, ki trgovcu na debelo omogoča opravljanje dejavnosti prometa z zdravili na debelo z navedbo prostorov na njihovem ozemlju, za katerega velja. Direktiva prav tako zahteva, da se osebe, ki so po nacionalni zakonodaji pooblaščenice za izdajo zdravil ali so jih upravičene izdajati širši javnosti, lahko vključijo v promet z zdravili na debelo le na podlagi dovoljenja za dejavnost prometa z zdravili na debelo. Sprejeta sprememba ZLD-1 tako predstavlja tudi kršitev evropske zakonodaje.

Odbor Državnega zbora za zdravstvo na 64. nujni seji ,5. 11. 2021, ob ponovnem odločanju zakonu ni izrekel podpore, Državni zbor pa je na 27. redni seji, 18. 11. 2021, zakon ponovno sprejel. Vsebina zakona je bila na koncu spremenjena tako, da se je z zakonom dopolnil le 26. člen Zakona o lekarniški dejavnosti na način, da lahko pod določenimi pogoji javni lekarniški zavod ali samoupravna lokalna skupnost ustanovi organizacijo, katere temeljna dejavnost je dobava zdravil. S tem je bilo omogočeno delovanje veletrgovcev Farmadent in LL grosist, ki sta v lasti mestnih občin Maribora oz. Ljubljane, tudi po izteku leta 2021.

9. Odložilni veto na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI-N), EPA 2102-VIII (28. izredna seja Državnega sveta, 29. 12. 2021). Predlog odložilnega veta Državni svet ni sprejel.

Zakon je v obravnavo Državnemu zboru po skrajšanem postopku predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Danijelom Krivcem. Državni zbor je zakon sprejel na 90. izredni seji, 22. 12. 2021. Predlog za odložilni veto na zakon je podala Interesna skupina delojemalcev na 15. izredni (1. korespondenčni seji), med 23. in 24. 12. 2021. Pred tem sta zakon podprli Interesna skupina lokalnih interesov (68. seja interesne skupine, 11. 10. 2021) ter Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj kot zainteresirana komisija (70. seja komisije, 11. 10. 2021).

Z ZOFVI-N se v 2. členu, s katerim se spreminja 46. člen veljavnega Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI), zaposlenim v vzgoji in izobraževanju, zlasti strokovnemu osebju, v svetih vrtcev in šol jemlje po dva člana in nepremišljeno posega v bistvo dosedanjih dobro premišljenih razmerij. Na prvi pogled je »tretjinska« zastopanost deležnikov v svetih, v primerjavi s prvotnim predlogom predlagatelja, manj sporna, a v resnici zanika ključne razloge, ki so narekovali asimetrično sestavo svetov vrtcev in šol. Posegov v koncept delovanja vrtcev in šol, kar sprememba razmerij v sestavi svetov zagotovo je, ni modro uvajati na hitro, na izrednih sejah Državnega zbora, brez temeljitega premisleka in nujno potrebnih analiz ter evalvacij dozdašnjega delovanja svetov vzgojno-izobraževalnih zavodov. Proti spremembam v sestavi svetov se je s prvopodpisanim dr. Slavkom Gabrom jasno opredelila pedagoška stroka v javnem pismu Proti politizaciji šol in vrtcev (Dnevnik, 18. 9. 2021), Sindikat vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture pa je med zaposlenimi v vrtcih in šolah zbral 24.224 podpisov proti spremembam in za ohranitev obstoječih razmerij v svetih. Spremembe v sestavi svetov vrtcev in šol namreč v celoti prezrejo ključno dejstvo, da svet vrtca ali šole ni le organ upravljanja, temveč je hkrati tudi strokovni organ. Spremembe povsem prezrejo, da v vzgoji in izobraževanju ni tako, kot je v zdravstvu ali kulturi, kjer sta upravljavaska in strokovna funkcija ločeni, t. j. na svet zavoda in na strokovni svet. Sveti vrtcev in šol so oboje hkrati in se opredeljujejo tudi do strokovnih vprašanj, do vzgojne oziroma izobraževalne problematike, do strokovnih predlogov vzgojiteljskih, učiteljskih, andragoških in predavateljskih zborov, potrjujejo tudi poročilo o samoevalvaciji delovanja vrtca ali šole. In ne nazadnje, ko člani in članice svetov izbirajo, kdo bo vodil vrtec ali šolo, ne izbirajo le direktorja, ampak tudi strokovnega pedagoškega vodjo, kar je po zakonu prva in najpomembnejša funkcija ravnatelja. Prav zato lahko ravnatelj v vrtcu ali šoli postane le tisti, ki izpolnjuje pogoje za vzgojitelja ali svetovalnega delavca v vrtcu oziroma učitelja ali svetovalnega delavca na šoli, in nihče drug. Prav zaradi dvojne narave svetov v vzgoji in izobraževanju, ki so obenem organi upravljanja in strokovni sveti – kar v enaki meri velja za ravnatelje, ki so pedagoški vodje in poslovodni organ hkrati – je dosedanja sestava svetov vrtcev in šol utemeljena in upravičena. To hkrati potrjuje petindvajset let pozitivnih izkušenj z ustreznim izborom ravnateljev, kar je prispevalo k stabilnemu in kakovostnemu delovanju slovenskih javnih vrtcev in šol. Razlogov za spremembe pri sestavi deležnikov v svetih ni mogoče opreti na pretekle slabe izkušnje, na anomalije in negativne trende v delovanju vrtcev in šol, ki bi narekovale spremembe. Prav nasprotno, kakovost slovenskih javnih vrtcev je pregovorna, z njo se pohvalijo politiki v tujini, visoko stopnjo zadovoljstva z njihovo kakovostjo vsakokrat znova potrdijo mnenja staršev in splošne javnosti, potrjujejo jo tudi mednarodne evalvacije. Zelo podobno velja za osnovne in srednje šole, če primerjamo znanje učencev in dijakov v uglednih mednarodnih raziskavah dosežkov izobraževalnih sistemov v posameznih državah (PISA, PIRLS, TIMSS). V raziskavi PISA 2018, v kateri je sodelovalo 79 držav, so slovenski 15-letniki v vseh treh preizkusih, t. j. v bralni, matematični in naravoslovni pismenosti, dosegli nadpovprečne rezultate v primerjavi s povprečjem držav OECD. Pri naravoslovni pismenosti so bili od evropskih držav značilno višji dosežki le pri učencih in učenkah na Finskem in v Estoniji, pri matematični pismenosti so imele le Estonija, Nizozemska, Poljska in Švica višje dosežke od učencev in učenk iz Slovenije. Ob predpostavki, da ravnatelji in ravnateljice pomembno prispevajo h kakovosti pedagoških procesov v vrtcih in šolah, je treba ugotoviti, da so bile dosedanje izbire ravnateljic in ravnateljev, ki so jih imenovali sveti vrtcev in šoli, optimalne in so prispevale k zviševanju kakovosti. To pomeni, da so obstoječi sveti, z obstoječim vplivom zaposlenih, med katerimi izrazito prevladujejo strokovni delavci in delavke, uspešno, optimalno izbirali med kandidati za ravnatelje in ravnateljice. Če se ob tem dodatno upošteva, da so afere s financami ali anomalije

pri organizaciji v šolstvu primerjalno z drugimi področji redke, da je anomalij manj kot v drugih dejavnostih, da sistem deluje stabilno in kakovostno, se zastavlja vprašanje, zakaj ga spreminjati. Res je, da naš koncept svetov šol in vrtcev ni značilen za druge evropske države, je celo nekaj posebnega, a če posebnost deluje in je učinkovita, če preverljivo nosi pozitivne rezultate, se ji verjetno ne bomo odrekli zato, da bomo bolj podobni drugim, kar so sicer predlagatelji navajali kot enega od argumentov za opustitev veljavne ureditve. Na Finskem, ki na pedagoškem področju uživa nesporni svetovni ugled, je celotni izobraževalni sistem zgrajen na zaupanju do učiteljstva, da bo zahtevno poslanstvo opravljalo odgovorno, strokovno, etično, v dobro celotne družbe. Zaupanje v učiteljstvo je nujni predpogoj za kakovostne rezultate javnega vzgojno-izobraževalnega sistema. Ali predlog o zmanjšanju vpliva učiteljstva, strokovnih delavk in delavcev in drugih zaposlenih na organizacijo dela v vrtcih in šolah ne temelji na diametralno nasprotnem izhodišču: na nezaupanju do slovenskega učiteljstva, ki ga izražajo predlagatelji z zmanjševanjem njihovih predstavnikov v svetih, kljub temu da so dozdajšnji rezultati izobraževanja dobri? Postavlja se vprašanje, od kod to nezaupanje do slovenskega pedagoškega osebja, od vrtcev do višjih šol, ki sicer v raziskavah slovenskega javnega mnenja uživa visoko podporo. Vzgojiteljice in vzgojitelji, učiteljice in učitelji, svetovalne delavke in delavci ter vsi drugi zaposleni v slovenskem javnem vzgojno-izobraževalnem sistem odvetja dveh predstavnikov v svetih vrtcev in šol razumejo kot z ničemer utemeljeno nezaupanje do njih. Prav zaposleni v vzgoji in izobraževanju so namreč prispevali največ, da so slovenski javni vrtci in šole po kakovosti v Evropi nadpovprečno dobri. To vsakokrat znova potrdijo ugledne mednarodne evalvacije znanja. K stabilnemu in kakovostnemu delovanju slovenskih vrtcev in šol je zagotovo prispevala tudi sestava svetov vrtcev in šol, ki je v učinkoviti meri omejevala vpliv politike na imenovanje ravnateljev in ravnateljic ter na druge ključne odločitve pri vodenju vzgojno-izobraževalnih ustanov. Če je kaj, česar vzgojno-izobraževalni sistem zagotovo ne prenese, so to hitre, nepremišljene spremembe, ne da bi bile poprej opravljene predhodne analize in evalvacije učinkov sprememb. Vse to pa je značilno za zadnje spremembe v sestavi svetov, ki zmanjšujejo vlogo stroke in povečujejo vpliv politike.

10. Odložilni veto na Zakon o dodatnih ukrepih za preprečevanje širjenja, omilitve, obvladovanje, okrevanje in odpravo posledic Covid-19 (ZDUPŠOP). EPA 2297-VIII (28. izredna seja Državnega sveta, 29. 12. 2021). Predlog odločilnega veta Državni svet ni sprejel.

Zakon je v obravnavo Državnemu zboru po skrajšanem postopku predložila Vlada Republike Slovenije. Zakon je Državni zbor sprejel na 91. izredni seji, 27. 12. 2021. Predlog za odločilni veto na zakon je podala skupina državnih svetnikov s prvopodpisanim Brankom Šumenjakom z namenom pospešitve postopka njegove uveljavitve.

Predlog odločilnega veta je na 30. izredni seji, 29. 12. 2021, obravnavala Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance in ga ni podprla. Medtem pa je Interesna skupina delojemalcev na 16. izredni seji, 29. 12. 2020, podprla predlog odločilnega veta, a ne zaradi razlogov, navedenih v obrazložitvi k predlogu odločilnega veta, ampak zaradi njegove sporne vsebine. Člani interesne skupine so menili, da je zakon le še eden v vrsti interventnih zakonov, ki se sprejema mimo predvidenih postopkov, brez socialnega dialoga in z ustavno spornimi rešitvami. Izrazili so prepričanje, da bi bil veto na zakon zato upravičen v več pogledih. Predlog za sprejem odločilnega veta na način, kot je predložen, namreč ponovno, kot že nekajkrat do tedaj, pomeni zlorabo ustavnega instituta veta, ki ga tudi s sprejetimi amandmaji ni mogoče

popraviti. Izrek in obrazložitev sta si med seboj v nasprotju, predlog veta pa ni vložen z namenom ponovnega razmisleka o vsebini zakona, temveč zato, da zakon čim prej stopi v veljavo. Zaradi navedenega člani Interesne skupine delojemalcev pri tej točki dnevnega reda niso sodelovali in ne glasovali, napovedali pa so tudi vložitev ustavne presoje sporne prakse vlaganja »antivetov« in ustavno presojo določil zakona samega.

2.6.4. PARLAMENTARNA PREISKAVA

Pravico Državnega sveta, da zahteva uvedbo preiskave o zadevah javnega pomena (parlamentarna preiskava) ureja Ustava v 93. in 97. členu. 93. člen Ustave določa, da Državni zbor lahko odredi preiskavo o zadevah javnega pomena, mora pa to storiti na zahtevo tretjine poslancev Državnega zbora ali na zahtevo Državnega sveta. Pomembna značilnost uvedbe parlamentarne preiskave je, da lahko privede do uveljavitve politične odgovornosti predsednika in članov Vlade. Pobudo za parlamentarno preiskavo lahko na podlagi 1. odstavka 68. člena Poslovnika Državnega sveta vloži vsak državni svetnik, komisija ali interesna skupina. Državni svet o zahtevi za parlamentarno preiskavo odloči z večino glasov navzočih državnih svetnikov.

V četrtem letu VI. mandata Državni svet ni sprejel zahteve za uvedbo parlamentarne preiskave.

2.6.5. AVTENTIČNA RAZLAGA ZAKONA

Postopek za sprejem avtentične razlage zakona je določal Poslovnik Državnega zbora (149.–152. člen). Predlog za sprejem avtentične razlage zakona je lahko podal vsak predlagatelj, ki je lahko predlagal zakon, torej tudi Državni svet. Predsednik Državnega zbora je poslala predlog v mnenje matičnemu delovnemu telesu, Zakonodajno-pravni službi Državnega zbora ter Vladi. Besedilo avtentične razlage je bilo sprejeto, če je zanj glasovala večina poslancev, ki je določena za sprejem zakona, na katerega se je nanašala obvezna razlaga. Avtentična razlaga se je objavila v Uradnem listu Republike Slovenije. Sprejete avtentične razlage ni bilo mogoče spreminjati. Odkar je Ustavno sodišče je na seji 3. 6. 2021 z odločbo U-I-462/18-45 razveljavilo relevantne določbe Poslovnika Državnega zbora, ki so določale postopek sprejema avtentične razlage zakonov, Državni svet te pristojnosti nima več.

V četrtem letu VI. mandata Državni svet ni sprejel zahteve za avtentično razlago zakona.

2.6.6. ZAHTEVA ZA OCENO USTAVNOSTI IN ZAKONITOSTI

Pravico, da lahko na Ustavno sodišče vloži zahtevo za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti predpisov in splošnih aktov, daje Državnemu svetu Zakon o Ustavnem sodišču (23.a člen; Uradni list RS, št. 64/07). Državni svet lahko uporabi to pristojnost, kadar meni, da je posamezna določba, del akta ali akt v celoti v nasprotju z Ustavo oziroma njenimi posameznimi ustavnimi določbami. Zahtevo za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti predpisov

in splošnih aktov lahko Državni svet poda potem, ko je predpis oziroma splošni akt že sprejet in začne veljati v slovenskem pravnem sistemu.

V četrtem letu VI. mandata je Državni svet obravnaval en (1) predlog zahteve za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti.

1. Predlog Zahteve Državnega sveta za začetek postopka za oceno ustavnosti 37., 38., 39. in 40. člena Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (Uradni list RS, št.69/11 – uradno prečiščeno besedilo in 158/20). **Državni svet je predlog zahteve sprejel na 46. seji Državnega sveta, 8. 12. 2021.**

Pobudo za sprejem Zahteve za začetek postopka za oceno ustavnosti in njeno prednostno obravnavo je podala Komisija za državno ureditev na 66. seji komisije, 1. 12. 2021. Pobuda je bila pripravljena na podlagi sprejetega sklepa Komisije za državno ureditev na skupni seji z Mandatno imunitetno komisijo.

Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK) vsebuje nedoločne pravne pojme, ki jih ni mogoče zapolniti z ustaljenimi kanoni pravne razlage in dopuščajo KPK kot sui generis organu samovoljno ravnanje, kar predstavlja kršitev 2. člena Ustave (načelo pravne države). Kršitev 14. člena Ustave (enakost pred zakonom) je podana, saj ZIntPK z izredno širokim naborom uradnih oseb, ki so zavezane k spoštovanju določb o nasprotju interesov, bistveno različne subjekte obravnava enako, čeprav iz 14. člena Ustave izhaja, da načelo enakosti terja tudi različno obravnavo bistveno različnih subjektov. Zaradi navedenih kršitev 2. in 14. člena Ustave je podana tudi kršitev 3. člena Ustave (načelo delitve oblasti), saj ZIntPK omogoča KPK, da samovoljno posega v naravo ustavnih pristojnosti Državnega sveta in mu onemogoča izvajanje teh pristojnosti. Državni svet je pozval Ustavno sodišče, da podrobneje prouči zatrevane kršitve ustavnih določb 2., 3. in 14. člena Ustave v povezavi z 7., 38., 39. in 40. členom Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK).

Ustavno sodišče o predlogu zahteve do 31. 12. 2021 še ni odločilo.

2.6.7. ZAKLJUČKI S POSVETOV

V četrtem letu VI. mandata je Državni svet sprejel dva (2) zaključka s posvetov.

1. Posvet »Pogoji, ki jim mora biti zadoščeno za pravičen prehod iz premoga v Šaleški dolini« (41. seja Državnega sveta, 9. 6. 2021).

Državni svet in skupina Holding Slovenske elektrarne Slovenije sta 7. 5. 2021 soorganizirala posvet z naslovom Pogoji, ki jim mora biti zadoščeno za pravičen prehod iz premoga v Šaleški dolini. Evropska unija je zastavila ambiciozno okoljsko reformo, ki slovensko energetiko postavlja pred velike izzive. Uresničitev ciljev podnebne nevtralnosti do 2050 pomeni transformacijo slovenske energetike, gospodarstva in socialne strukture v Šaleški regiji. Zaradi načrtovane opustitve rabe premoga za proizvodnjo električne energije je za pravičen prehod pomembno, na kakšen način se bo država lotila priprave zakona o postopnem zapiranju premogovnika Velenje. Pri tem nas čakajo veliki izzivi na socialnem področju, saj premogovnik Velenje zaposluje več kot

2000 oseb. Pomembno vprašanje je, kaj pomeni zapiranje za lokalno gospodarstvo in kakšno bo socialno breme v regiji. Za oblikovanje optimalnih zakonodajnih rešitev je ključen socialni dialog med vsemi deležniki, od predstavnikov skupine Holdinga Slovenske elektrarne in sindikatov, države kot lastnikom in resornimi ministrstvi, do predstavnikov gospodarstva in lokalnih skupnosti, kjer bodo izginjala delovna mesta. Zelo pomembno je, da njihovim argumentom prisluhne zakonodajna veja oblasti, ki bo sprejela zakonodajne rešitve. Glede na navedeno se je Državni svet na pobudo Holdinga Slovenske elektrarne odločil, da skupaj organizirata posvet, na katerem bi se potrudili definirati ključne izzive ter skušali sooblikovati rešitve, ki bi jih moral vsebovati nastajajoči zakon o zapiranju premogovnika Velenje, da bi imele spremembe čim manj boleče posledice za lokalno prebivalstvo in gospodarstvo v regiji ter da se izognemo negativnim izkušnjam pri zapiranju zasavskih premogovnikov. V uvodnih nagovorih in panelskih razpravah so sodelovali predsednik Državnega sveta Republike Slovenije Alojz Kovšca, generalni direktor HSE dr. Viktor Vračar, generalni direktor Premogovnika Velenje dr. Janez Rošer, minister za okolje in prostor mag. Andrej Vizjak, državni sekretar na Ministrstvu za infrastrukturo Blaž Košorok, državni sekretar na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo Andrej Čuš, član uprave SDH Janez Tomšič, generalni direktor ELES mag. Aleksander Mervar, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Boštjan Gorjup, župan občine Šoštanj Darko Menih, župan Mestne občine Velenje Peter Dermol, predsednik Sindikata Premogovnika Velenje Simon Lamot, direktorica Direktorata za trg dela in zaposlovanje na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Mojca Pršina, predsednik Sveta delavcev Premogovnika Velenje Danilo Rednjak, državni svetnik in župan občine Ljubno Franjo Naraločnik, član posloводства Premogovnika Velenje Aleš Logar, predsednik Sindikata delavcev dejavnosti energetike Slovenije Branko Sevcnikar ter podpredsednik Državnega sveta in župan občine Zagorje ob Savi Matjaž Švagan. Razpravljavci so v svojih predstavitev in razpravah podali stališča do izstopa iz premoga in naslovili pomen premogovnika Velenje in TEŠ za ceno električne energije za gospodinjstva in gospodarstvo v Sloveniji ter njunega zaprtja za prebivalce Šaleške doline, saj sta neločljivo povezana z lokalnim okoljem. Podali so vrsto predlogov, ki jih je treba upoštevati za pravičen prehod pri pripravi izhodišč za postopno zapiranje premogovnika Velenje.

I. Iz predstavitev in panelnih razprav izhajajo naslednje ugotovitve:

- V luči zavez o doseganju neto ničelnih emisij TPG oz. podnebne nevtralnosti do leta 2050, ki izhajajo iz Pariškega sporazuma in evropskega zelenega dogovora Evropske komisije ter nadgrajenega in zahtevnejšega cilja zmanjšanja TPG za vsaj 55 % do leta 2030 glede na referenčno leto 1990 v okviru svežnja »Fit for 55«, je zavedanje o nujnosti tranzicije Slovenije v brezogljično družbo neizogibno.
- Istega leta, ko je Slovenija podpisala in ratificirala Pariški sporazum kot prvi univerzalni in pravno zavezujoč globalni podnebni sporazum, je blok 6 Termoelektrarne Šoštanj (TEŠ) dobil uporabno dovoljenje. Le nekaj let po začetku obratovanja sodobnega bloka 6 TEŠ, ki je skladen s t. i. BAT tehnologijami in omogoča zajem ogljika ter predstavlja 0,03 % svetovne tovrstne proizvodnje električne energije in 0,1 promila svetovnega onesnaženja, se zahteve po razogljičenju zaostrujejo in odražajo v dodatnih pritiskih na dvigovanje cen emisijskih kuponov, ki danes bistveno prehitujejo dolgoročne napovedi, to pa neposredno vpliva na poslovanje in finančne (ne)zmožnosti obratovanja TEŠ in z njim povezanega premogovnika Velenje.
- S sprejetim Nacionalnim energetske in podnebnim načrtom (NEPN) se je Slovenija zavezala k postopnemu opuščanju rabe premoga v energetske namene pred letom 2050. Za prestrukturiranje in razvojni prehod premogovnih regij je treba pripraviti dolgoročno Nacionalno

strategijo o izstopu iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načelom pravičnega prehoda, ki vključuje časovni načrt predčasnega zapiranja premogovnika Velenje in opustitve rabe premoga v TEŠ. Pri tem predstavniki resornih ministrstev napovedujejo pripravo Zakona o postopnem zapiranju premogovnika Velenje in Zakona o prestrukturiranje Savinjsko-Šaleške regije.

- Z opuščanjem rabe fosilnih goriv bo treba slednje nadomestiti z drugimi viri energije. V mnogih sektorjih jih bo v luči načrtovane elektrifikacije nadomestila električna energija. Trenutne prognoze kažejo, da se bo poraba električne energije v končni rabi energije v Sloveniji do leta 2050 povečala za okrog 50 %. To predstavlja velik izziv tudi za slovensko elektrogospodarstvo, ki je specifično in edinstveno v evropskem prostoru, saj danes tretjino celotne proizvodnje električne energije v državi zagotavlja zgolj ena termoelektrarna, ki jo oskrbuje premogovnik Velenje, ki ga bomo zaprli. Poleg tega se izteka življenjska doba obstoječega bloka Nuklearne elektrarne Krško.

- TEŠ in premogovnik Velenje imata z vidika varne in zanesljive oskrbe energije pomembno vlogo v elektroenergetskem sistemu. Kot kažejo projekcije bilanc električne energije, pripravljenih v ELES, bo uvozna odvisnost 2021 v povprečju 11,1 %. V scenariju možnega prenehanja obratovanja TEŠ (do konca 2021) se 2022 uvozna odvisnost poveča na 34,3 %. Če se zgodi, da NEK ne pridobi okoljevarstvenega soglasja in s tem podaljšanja obratovanja po letu 2023, bo uvozna odvisnost 2024 narastla na več kot 50 %. Tak scenarij z vidika cene električne energije pomeni neobvladljivo situacijo, saj proizvodnih kapacitet TEŠ in NEK ni možno hipno nadomestiti z razpršenimi (obnovljivimi) proizvodnimi viri električne energije. V scenariju delovanja TEŠ do 2036 in podaljšanja obratovanja NEK do 2043 je odvisnost od uvoza električne energije leta 2024 11,7 % in 2036 14,5 %. Vse to pomeni, da je eden ključnih prihodnjih izzivov slovenske energetike nadomestitev velikega deleža domače proizvodnje električne energije in zagotovitev še dodatnih potreb po električni energiji v prihodnjih desetletjih. Pri tem potrebujemo dovolj stabilne proizvodne vire, ki bodo zagotavljali zanesljivost oskrbe z električno energijo tudi v izrednih razmerah in po koncu obratovanja TEŠ. Pri tem se ne sme zgoditi, da bi energijo iz ene najsodobnejših termoelektrarn nadomestili z uvozom okoljsko sporno pridobljene energije. Ob navedenem nas čakajo tudi izzivi na področju prenosnega in distribucijskega omrežja ter zagotavljanja varne in zanesljive oskrbe energije po konkurenčnih cenah.

- Zaloge premoga niso kritični dejavnik in omogočajo nemoteno obratovanje premogovnika Velenje ter varno oskrbovanje TEŠ v celotnem obdobju obratovanja, ne glede na predlagane letnice prenehanje rabe premoga.

- Medtem ko v okviru resornih ministrstev opozarjajo, da je treba najprej določiti letnico izstopa iz premoga, kar bo sicer težka politična odločitev, in nato novelirati veljavne predpise ter sprejeti nove strateške dokumente in zakone, pa v skupini HSE in premogovniku Velenje poudarjajo, da so pomembnejše od same letnice aktivnosti, ki jih je treba izvesti pred predvidenim zaprtjem premogovnika Velenje in opustitvijo rabe premoga v TEŠ. Zaradi (nepredvidljive) rasti cen emisijskih kuponov in posledično (nepredvidljivih) višjih stroškov TEŠ za njihov nakup, je vprašanje letnice izhoda iz premoga vezano tudi na zmožnost zagotavljanja sredstev za finančno stabilno poslovanje TEŠ in premogovnika Velenje.

- V gospodarstvu pričakujejo določitev take letnice, ki bo omogočila izvedbo vseh aktivnosti za izstop iz premoga, vključno z odločitvijo o nadomestnih proizvodnih kapacitetah električne energije, vlaganjih v električno omrežje in drugih pomembnih rešitvah za elektroenergetsko preobrazbo države.

- Sindikat premogovnika Velenje opozarja, da bi morali pri določitvi datuma izstopa iz premoga za vsako od predlaganih letnic narediti izračune sredstev:

- a) za reševanje socialne problematike zaposlenih v premogovništvu, TEŠ in posredno zaposlenih v SAŠA regiji;
- b) za zapiralna dela premogovnika Velenje in demontažo termo objektov v TEŠ;
- c) za ureditev degradiranih površin v občinah Šoštanj in Velenje;
- d) za monitoring področja sanacije ugreznin med jezeroma;
- e) za nadomestne enote za proizvodnjo zadostnih količin električne energije za izpolnitev zaveze iz NEPN o najmanj 75 % samooskrbi do leta 2040 in
- f) za blaženje energetske revščine.

Pri vsaki od predlaganih letnic bi morali tudi jasno povedati, kaj pomeni predčasni izstop iz premoga za dvig končne cene električne energije.

- Čeprav so predlogi glede letnice predčasnega izstopa iz premoga različnih deležnikov različni (npr. 2038 – Strateški svet za energetski prehod Gospodarske zbornice Slovenije, 2042 – Sindikat SPESS in SDE), pa obstaja zavedanje, da mora politika pri določitvi letnice izstopa iz premoga upoštevati različne narodnogospodarske, tehnične, socialne in okoljske vidike ter zagotoviti izvedbo vseh aktivnosti za energetsko preobrazbo države v luči podnebnih sprememb, ki bo pravična za vse državljane in ne bo povzročila energetske revščine. Ključno je, da se pripravijo terminski plani, plani s ključnimi mejniki, kdo je odgovoren za te mejnike in kaj storiti, če mejniki ne bodo doseženi.

- Upoštevati je treba, da bodo zapiralna dela v premogovniku Velenje tudi po njegovem zaprtju oz. prenehanju komercialne rabe premoga trajala še 10 do 15 let. Prav tako je treba upoštevati, da letni stroški zapiranja padajo z dolžino obratovanja premogovnika Velenje.

- Cena premoga ni tržna, kar pomeni, da premogovnik Velenje samo iz naslova prodaje premoga ne bo imel na voljo dovolj lastnih sredstev za izvedbo zapiralnih del, rekultivacijo ter prestrukturiranje.

- Slovenija lahko iz Sklada za pravični prehod za gospodarsko prestrukturiranje obeh premogovnih regij počrpa 235 mio evrov. Ker nujna sredstva za prestrukturiranje in pravičen prehod Savinjsko-Šaleške regije bistveno presegajo sredstva iz Sklada za pravični prehod, je za tovrstne namene treba zagotoviti javne vire financiranja.

- Sredstva Podnebnega sklada, ki se financira iz prodaje emisijskih kuponov, največji plačnik pa je TEŠ, so namenjena financiranju ukrepov za blaženje podnebnih sprememb in prilaganje nanje. To pomeni, da smo v Sloveniji, tudi zaradi TEŠ, lahko izvajali veliko okoljskih projektov.

- HSE iz naslova termo divizije (premogovnik Velenje in TEŠ) v državni in občinske proračuna neposredno vplača okoli 230 mio evrov na letni ravni, kar je bistveno več od stroškov emisijskih kuponov.

- Študija SPESS Sindikata premogovnika Velenje in Sindikata delavcev dejavnosti energetike Slovenije na podlagi makroekonomskih analiz in izračunov med drugim nakazuje, da bi kasnejši izstop iz premoga (leto 2042) s plačili emisijskih kuponov po 22 evrov napolnili Podnebni sklad v višini od 1,5 do 3 mrd evrov, kar je bistveno več od sredstev Sklada za pravični prehod v višini 235 mio evrov, ki so namenjena reševanju izzivov zelenega prehoda tako Savinjsko-Šaleške regije in kot Zasavske regije.

- Z izkopavanjem premoga neizogibno vplivamo na površino in spreminjamo prvotno obliko pokrajine, ki se kaže v obliki pogrezanja terena, nastajanja razpok na površini in nastankom jezer. Medtem ko sta tako premogovnik Velenje kot TEŠ v preteklosti izvedla temeljito ekološko sanacijo in se je njun vpliv na okolje zmanjšal (Šaleška dolina velja za eno od območij z najčistejšim zrakom v Sloveniji), v Šoštanju in Velenju pričakujejo čim prejšnjo odpravo vseh

negativnih vplivov dolgoletnega izkopavanja premoga, ki se kažejo v ugrezanju in poplavljanju velikih površin ter težavah s smradom v Šoštanju zaradi uhajanja velikih količin jamskega zraka.

- Lokalno okolje pričakuje čimprejšnji odgovor, kdo bo po prenehanju izkopavanja premoga poskrbel za sanacijo ugreznin in za vzdrževanje področja sanacije ugreznin med velenjskim in šoštanjskim jezerom ter kdo bo zagotovil sredstva za tovrstna sanacijska dela. Na Občini Šoštanj tudi opozarjajo, da bodo pri podaljšanju koncesije za pridobivanje premoga vztrajali, da se območje pridobivalnega prostora določi po dejanskem stanju.

- Šaleška dolina je v preteklih desetletjih plačala ogromen ekološki in socialni davek, ko je zagotavljala varno, zanesljivo in poceni proizvodnjo električne energije. Nepravično bi bilo, da bi morali breme prestrukturiranja industrije, ki služi celotni Sloveniji, zaradi politike globalnega onesnaževanja nositi samo zaposleni v premogovništvu in Savinjsko-Šaleški regiji.

- Premogovnik Velenje se bo v prihodnje soočal s težavo pridobivanja primerne kadra za čas nadaljnjega obratovanja in na drugi strani s težavo prekvalificiranja kadra ob njegovem zaprtju.

- Premogovnik Velenje zaposluje 2000 oseb, pri čemer je bilo leta 2020 20 % delovnih mest v ožjem vplivnem območju neposredno odvisnih od premogovništva. Starostna struktura zaposlenih v Skupini Premogovnik Velenje je takšna, da do leta 2030 niti polovica zdaj zaposlenih ne izpolni pogoja za upokojeve, v družbi TEŠ je starostna struktura zaposlenih še mlajša. Posebej občutljivo je tudi vprašanje reševanja statusa delovnih in ostalih invalidov. Za obdobje 2038–2042 projekcije kažejo, da se lahko upokoji do 80 % zdaj zaposlenih. V obdobju njegove sanacije in zapiranja bo v prvih letih potrebnih 400 do 500 zaposlenih, v naslednjih letih pa postopno zmanjšanje na 150 do 200 zaposlenih, kar ob ustreznih pripravah omogoča pravičen prehod in pravično vključitev zaposlenih v proces prekvalifikacij.

- Lokalno okolje in socialni partnerji zahtevajo pravičen prehod, ki bo zagotovil okoli 5000 novih nadomestnih delovnih mest z enakim socialnim statusom, kot ga imajo zaposleni v premogovniku Velenje, oz. socialno varnost zaposlenih v premogovniku Velenje in TEŠ, ki bodo zaradi predčasnega izstopa iz premoga potencialno ostali brez zaposlitve (npr. dokup delovne dobe, predčasno upokojevanje brez malusov, spodbujanje samozaposlovanja, prekvalifikacija, posebna skrb za invalide, itd.).

- Znanje v premogovniku Velenje se je akumuliralo skozi desetletja in je iskano na številnih področjih, kot so predorogradnje, geotehnika, strojništvo, elektrotehnika, IT tehnologije. Zato je treba poskrbeti, da tovrstna znanja in izkušnje ne izginejo, ampak jih je treba prek prekvalifikacij preusmeriti na nove izzive.

- Obstoječe tehnologije na obstoječi energetski lokaciji ne bodo omogočale zaposlovanja ekvivalentnega števila delovnih mest, ker so OVE bolj razpršeni viri, nove tehnologije so tudi delovno manj intenzivne, zato bo eden ključnih dejavnikov uspešnosti prestrukturiranja vezan na uspešnost iskanja novih delavnih mest v sektorjih, ki niso vezani izključno na energetsko panogo.

II) Na podlagi predstavitev in razprav so bili oblikovani naslednji zaključki:

1. Med državo, lokalnimi skupnostmi, socialnimi partnerji, gospodarstvom in tudi nevladnimi organizacijami je nujen družbeni dogovor o tranziciji Savinjsko-Šaleške regije, ki mora hkrati nasloviti gospodarski, okoljski in socialno pravičen vidik njene energetske preobrazbe in prestrukturiranja.

2. Vlada naj v sodelovanju s predstavniki skupine HSE, lokalnih skupnosti, socialnih partnerjev in ostalimi pristojnimi deležniki čim prej pristopi k pripravi zakona o postopnem zapiranju premogovnika Velenje in zakona o prestrukturiranju Savinjsko-šaleške regije. Zakonodaja mora opredeliti obseg sredstev in finančne vire za postopno zapiranje premogovnika Velenje in

prestrukturiranje regije, okoljsko sanacijo in zagotavljanje socialne varnosti zaposlenih v premogovniku Velenje in TEŠ. Pri tem je treba nasloviti jasen poslovni načrt postopnega zapiranja, tehnično tehnološki vidik postopnega zapiranja, jasne ukrepe in aktivnosti za sanacijo okolja, program aktivnega razreševanja presežnih delavcev in upokojevanja, jasen terminski plan in monitoring, jasno definiranje umeščanja v prostor, institut za sprotno spremljanje in pripravo kakovostnih kriterijev za kasnejšo evalvacijo izvajanih programov.

3. Odločitev o letnici prenehanja izkopavanja premoga in s tem povezane proizvodnje električne energije v TEŠ mora biti premišljena in sprejeta na podlagi proučitve vseh narodnogospodarskih, tehničnih, socialnih in okoljskih vidikov ter mora omogočiti pravočasno in sistematično pripravo na pravičen prehod oz. izstop iz premoga. Tuje izkušnje s prestrukturiranjem rudarskih regij namreč kažejo, da tovrstni procesi zaradi kompleksnosti in finančne zahtevnosti projektov trajajo vsaj 20 let.

4. Vlada naj v sodelovanju s predstavniki skupine HSE, prizadetih lokalnih in socialnih partnerjev do konca leta 2021 pripravi natančen časovni načrt, v katerem bodo opredeljeni ključni mejniki postopnega zapiranja premogovnika Velenje. Opredeliti je treba tudi nosilce posameznih aktivnosti in ključne postopke za izpeljavo pravičnega prehoda Savinjsko-Šaleške regije v brezogljicho družbo.

5. Odločitve o postopnem zapiranju in prestrukturiranju Savinjsko-Šaleške regije je treba pripravljati tudi na podlagi preteklih izkušenj pri zapiranju rudnika Trbovlje–Hrastnik in razvojnem prestrukturiranju Zasavja in pri tem slediti najboljšim praksam.

6. Vlada naj ustanovi posebno delovno skupino, ki bo nadzirala celoten proces prestrukturiranja, realizacijo zastavljenih ciljev in implementacijo ukrepov, ter k sodelovanju povabi predstavnike resornih ministrstev in drugih pristojnih državnih in regijskih organov, gospodarstva, strokovnjakov ter predstavnike lokalnih skupnosti in zaposlenih.

7. Ohranjanje energetske lokacije v Šaleški dolini je ključnega pomena, saj na lokaciji obstaja ustrezna infrastruktura za opravljanje energetskih dejavnosti proizvodnje energije iz različnih virov. Energetika in z njo tesno povezane dejavnosti so eden ključnih stebrov prihodnjega gospodarskega razvoja v Šaleški dolini.

8. Do zaprtja premogovnika je treba poiskati rešitev za alternativno ogrevanje Šaleške doline. Ker se je za predčasni izhod iz premoga odločila država, bi morala prevzeti breme iskanja nadomestnega toplotnega vira.

9. Prouči naj se predlog za ustanovitev t. i. Sklada za pravični prehod zaradi predčasnega izhoda iz premoga v Savinjsko-Šaleški regiji, ki bo financiral socialne programe za zaposlene v Skupini Premogovnik Velenje in družbi TEŠ ter posredno zaposlene v Savinjsko-Šaleški regiji, katerih socialni status se bo moral reševati v okviru načrtovane zakonodaje. Vir sredstev je lahko Podnebni sklad ali integralni proračun.

10. Ugašanje premogovništva neposredno učinkuje na več kot 10.000 delovnih mest v Savinjsko-Šaleški regiji, zaradi česar je še toliko pomembneje sistematično, postopno in dovolj dolgo časovno obdobje za prestrukturiranje.

11. Zaprtje termo divizije HSE pomeni izgubo visoko ovrednotenih delovnih mest, zato bo treba z različnimi ukrepi in spodbudami države in lokalnih skupnosti spodbuditi razvoj nadomestnih dejavnosti in nadomestnih delovnih mest. Noben delavec, posredno ali neposredno povezan s pridobivanjem premoga, ne bi smel ostati brez dela.

Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj se je na 64. seji, 7. 6. 2021, seznanila z zaključki posveta, jih v razpravi podprla in jih predlagala v seznanitev Državnemu svetu. Za poročevalca je bil določen državni svetnik Franjo Naraločnik. Državni svet se je z

zaključki seznanil in sklep naslovil na Vlado Republike Slovenije. Državni svet do 31. 12. 2021 ni prejel odgovora.

2. Posvet »Pravica oseb s težavami v duševnem zdravju do osebne asistenc« (43. seja Državnega sveta, 15. 9. 2021).

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide ter ŠENT - Slovensko združenje za duševno zdravje sta 21. 6. 2021 v dvorani Državnega sveta organizirala posvet z naslovom Pravica oseb s težavami v duševnem zdravju do osebne asistenc. Udeleženci posveta so skušali poiskati odgovore na vprašanje, ali so obstoječe zakonske in podzakonske podlage primerne za zagotovitev pravice do osebne asistenc osebam s težavami v duševnem zdravju, zlasti tistim, katerih težave so dolgotrajne narave in ki imajo težave pri opravljanju osnovnih oziroma za njihovo življenje pomembnih opravil. Posvetu so sopredsedovali mag. Edo P. Belak, predsednik Foruma svojcev – ŠENT, državni svetnik Danijel Kastelic in prof. dr. Vesna Švab, predsednica društva ŠENT. Uvodoma sta udeležence posveta nagovorila Danijel Kastelic, državni svetnik, podpredsednik Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ter Andreja Štepec, predsednica Sveta uporabnikov ŠENT. V osrednjem delu posveta so svoja razmišljanja predstavili: prof. dr. Vesna Švab, predsednica društva ŠENT, na temo potreb oseb s težavami v duševnem zdravju po osebni asistenci, s poudarkom na terminologiji invalidnosti; Tanja Dular z Direktorata za invalide na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, na temo zakonskih možnosti za koriščenje osebne asistenc pri osebah s težavami v duševnem zdravju; mag. Edo P. Belak, predsednik foruma svojcev ŠENT, na temo potreb po osebni asistenci za uporabnike s stališča svojca osebe s težavami v duševnem zdravju; Andreja Štepec, predsednica Sveta uporabnikov ŠENT, ki je predstavila pogled uporabnika storitev na pravico do osebne asistenc, ter mag. Barbara Kobal Tomc, direktorica Inštituta RS za socialno varstvo, ki je spregovorila o kriterijih za pridobitev osebne asistenc, postopkih ocenjevanja navedenih potreb in specifikah potreb oseb s težavami v duševnem zdravju z vidika osebne asistenc. V zaključnem delu posveta so v okviru razprave svoje poglede na problematiko osebne asistenc predstavili mag. Nace Kovač, izvršni direktor ŠENT; Martina Horvat, mati otroka s težavami v duševnem zdravju; Andreja Štepec, predsednica Sveta uporabnikov ŠENT; Tilen Recko zagovornik za osebe s težavami v duševnem zdravju na društvu Altra; državni svetnik Danijel Kastelic ter predsednik Državnega sveta Alojz Kovšca.

Na podlagi predstavitev in razprave so bili oblikovani naslednji zaključki:

1. Vsi pristojni državni organi in ostali deležniki, vključeni v sistem skrbi za osebe s težavami v duševnem zdravju, naj se aktivno zavzemajo za izboljšanje življenja oseb s težavami v duševnem zdravju – njihove potrebe morajo biti bolj slišane in upoštevane.
2. Omogočiti je treba dostopno, prilagodljivo obravnavo za osebe s težavami v duševnem zdravju, v skladu s potrebami posameznika, zlasti pri vključevanju v družbo, saj je za prenekatere življenje vezano le na njihovo prebivališče in komunikacijo s svojimi svojci (če jih imajo), medtem ko aktivna udeležba na marsikaterem drugem področju življenja zanje brez ustrezne podpore ostaja nedosegljiva (nujni opraski, kulturno in športno udejstvovanje, urejanje pravnih in zdravstvenih zadev itd.).
3. Osebam s težavami v duševnem zdravju se mora omogočiti aktivno vključitev v sistem izvajanja osebne asistenc in najti odgovore za izzive, s katerimi se soočajo, v njegovem okviru. Eno od poti predstavlja skupnostna obravnava, ki omogoča dostopnost do pomoči blizu ljudem - v skupnosti.

4. Pri ocenah potreb po osebni asistenci je v prvi vrsti treba upoštevati potrebo po samostojnosti in dobrobiti oseb s težavami v duševnem zdravju. Podlaga za pridobitev pravice do osebne asistencije ne bi smel biti status posamezne osebe ali diagnoza njegovega zdravstvenega stanja, temveč ocena njegovih specifičnih potreb po pomoči.

5. Ocenjevanje potreb po osebni asistenci ne bi smelo predstavljati zgolj administrativnega in visoko normiranega opravila, ampak bi se moralo v navedenem procesu in pri izvajanju osebne asistencije v največji možni meri slediti potrebam posameznika kot uporabnika navedenih storitev. Posledično bi bilo ocenjevalcem in izvajalcem osebne asistencije nujno zagotoviti dodatna izobraževanja, s poudarkom na funkcionalnih znanjih, vedenjih in ozaveščenosti glede specifičnih potreb oseb s težavami v duševnem zdravju in njihovih svojcev. Sposobnost sočutja, empatije in razumevanja oseb s težavami v duševnem zdravju in njihovih bližnjih bi morala predstavljati eno od ključnih izhodišč za ocenjevanje potreb posameznika.

6. Svojcem oseb s težavami v duševnem zdravju bi se moralo zagotoviti ustrezno strokovno pomoč pri skrbi za osebe s težavami v duševnem zdravju in jih aktivno vključiti v proces dodelitve in uveljavljanja pravice do osebne asistencije za njihove bližnje s težavami v duševnem zdravju.

Svojci oseb s težavami v duševnem zdravju se namreč vsakodnevno soočajo s številnimi izzivi pri pomoči in oskrbi bližnjih s težavami v duševnem zdravju. Še zlasti starejše med njimi pogosto skrbi, kaj se bo zgodilo z njihovimi bližnjimi s težavami v duševnem zdravju, s katerimi zdaj sobivajo in skrbijo zanje, po njihovi smrti.

7. Cilj osebne asistencije za osebe s težavami v duševnem zdravju mora biti zagotovitev samostojnega življenja osebi, ki potrebuje pomoč, da lahko kakovostno zaživi ločeno od institucij in od svoje družine ter da se lahko v skladu s svojimi sposobnostmi in željami vključuje v različne družbene aktivnosti, pa tudi v delovni proces. Osebni asistent lahko za kakovost življenja oseb s težavami v duševnem zdravju in njihovih svojcev pomeni veliko kakovostno spremembo, saj lahko z uporabnikom vzpostavi drugačen odnos kot svojci in s tem pripomore, da se oseba s težavo v duševnem zdravju osamosvoji še v večji meri, predvsem pa na drugačen način, kot bi se sicer, če bi bila odvisna samo od pomoči svojcev.

8. Osebam s težavami v duševnem zdravju je treba nujno zagotoviti pravico do svobodne izbire in odločanja med postopkom uveljavljanja pravice do osebne asistencije, saj praviloma nimajo težave izraziti in sodefinirati svojih potreb in so sposobne povedati, kaj želijo.

9. Zakon o osebni asistenci (ZOA) dovoljuje, da tudi osebe s težavami v duševnem zdravju podajo vlogo za uveljavljanje pravic do osebne asistencije, bi ga pa bilo treba dopolniti na naslednji način:

a) V 1. členu ZOA je treba nujno bolj natančno opredeliti, kaj se definira kot težave v duševnem zdravju.

b) Prilagoditi 6. člen ZOA, ki upravičenost do pomoči veže na potrebo po pomoči najmanj 30 ur tedensko. Potrebe oseb s težavami v duševnem zdravju namreč z vidika ur pomoči nihajo bolj izrazito kot npr. potrebe oseb z drugimi vrstami oviranosti.

c) 7. člen ZOA je treba dopolniti na način, da bodo osebe s težavami v duševnem zdravju upravičene do storitev, navedenih v tem členu, saj imajo pravico do samostojnega odločanja in vključevanja v družbo, neodvisno od institucij in od družine, ter pravico do aktivnega življenja.

10. Na posvetu napovedane spremembe in dopolnitve ZOA (Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osebni asistenci (ZOA-B), EPA 2017-VIII, je Vlada RS vložila v zakonodajno proceduro po skrajšanem postopku 1. 7. 2021), ki so nastale v sodelovanju z Inštitutom RS za socialno varstvo (IRSV) in naj bi bile že v fazi medresorskega usklajevanja, bi bilo nujno treba dopolniti z manjkajočimi dikcijami in vsebino, prilagojeno osebam s težavami v

duševnem zdravju. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je sicer napovedalo, da se bo z zakonsko novelo zagotovilo višjo stopnjo profesionalizacije odločanja o upravičenosti do posamezne pravice (predvidena ustanovitev posebnega izvedenskega organa v okviru IRSV) ter poenotenje postopkov odločanja o pravici do osebne asistencije.

11. Kriteriji, po katerih se ocenjuje pravico do osebne asistencije in so zajeti v osmih modulih, že zdaj vsebujejo tudi storitve za osebe s težavami v duševnem zdravju, treba jih je samo dosledno upoštevati pri izvajanju ocenjevanja in pri tem v največji možni meri upoštevati tudi specifične potreb, ki jih imajo osebe s težavami v duševnem zdravju.

12. Ocenjevalna orodja, ki služijo kot podlaga za opredelitev potreb posameznika po osebni asistenci, je treba prilagoditi osebam s težavami v duševnem zdravju ter upoštevati kontinuiteto in prehode iz starih zakonodajnih rešitev v nove. Pri tem je nujno treba zagotoviti povezanost različnih sektorjev s poudarkom na relaciji zdravje-socialno varstvo-zaposlovanje.

13. V posredni povezavi z vprašanjem zagotovitve ustrezne ravni pomoči osebam s težavami v duševnem zdravju naj se uredi tudi zagovorništvo oseb s težavami v duševnem zdravju, prav tako pa prouči možnosti nadgradnje oziroma prenove statusa družinskega pomočnika. Obe tematiki bi terjali dodatna in podrobnejša posvetovanja.«

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide se je na 67. seji, 9. 9. 2021, seznanila z zaključki posveta, jih v razpravi podprla in jih predlagala v seznanitev Državnemu svetu. Za poročevalca je bil določen državni svetnik Danijel Kastelic. Državni svet se je z zaključki seznanil in sklep naslovil na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Odgovor Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je Državni svet prejel 25. 11. 2021.

2.6.8. VPRAŠANJA IN POBUDE

Vprašanja in pobude Državni svet obravnava skladno z 98. členom Poslovnika Državnega sveta, pobudniki pa jih morajo predložiti v pisni obliki najkasneje 48 ur pred začetkom seje Državnega sveta. Pobudniki vprašanj in pobud so lahko državni svetniki, interesne skupine in komisije Državnega sveta.

V četrtem letu VI. mandata je Državni svet obravnaval šestinosemdeset (86)¹ vprašanj in pobud in jih sprejel petinosemdeset (85). Na Vlado, ministrstva in druge pristojne institucije je bilo naslovljenih vseh petinosemdeset (85) sprejetih pobud in vprašanj, in sicer osem (8) vprašanj in pobud, ki so oblikovale interesne skupine in komisije, in sedeminsedemdeset (77) vprašanj in pobud, ki so jih oblikovali državni svetniki.

Tabela 3: Število sprejetih vprašanj in pobud ter odgovori institucij nanje

	<i>odgovor v celoti</i>	<i>delen odgovor</i>	<i>neodgovorjeno</i>	VPRAŠANJA IN POBUDE
2021	64	10	11	85

2.6.8.1. VPRAŠANJA IN POBUDE INTERESNIH SKUPIN IN KOMISIJ

INTERESNA SKUPINA NEGOSPODARSKIH DEJAVNOSTI

- **Pobuda Vladi Republike Slovenije za uporabo računalniškega modela Inštituta Jožef Stefan pri načrtovanju bodočih ukrepov za zmanjšanje posledic epidemije Covid-19** (38. seja Državnega sveta, 17. 3. 2021), naslovljena na Vlado (odgovor 11. 5. 2021).

Državni svet je podprl pobudo Interesne skupine negospodarskih dejavnosti, ki jo je ta oblikovala na 12. izredni seji interesne skupine, 9. 3. 2021, in na Vlado Republike Slovenije naslovil pobudo, da naj pri načrtovanju bodočih ukrepov za zmanjšanje posledic epidemije Covid-19 uporabi tudi nagrajeni razviti računalniški model Inštituta Jožef Stefan, ki ga je ekipa Odseka za inteligentne sisteme Inštituta Jožef Stefan razvila v okviru mednarodnega tekmovanja Pandemic Response Challenge fundacije Xprize ter se uvrstila na drugo mesto. Gre za tekmovanje, na katerem so sodelujoče ekipe razvijale računalniške modele, ki predvidevajo prenos okužb v lokalnem okolju in na podlagi tega predlagale optimalne ukrepe za boj proti epidemiji za obdobja od nekaj dni do treh mesecev. Ekipa Inštituta Jožef Stefan je analizirala dejavnike, ki v različnih državah vplivajo na širjenje virusa. Pri razvoju računalniškega modela je uporabila metode večkriterijske optimizacije, ki jih razvijajo na odseku. Izdelala je tudi orodje za vizualizacijo programov protiukrepov in njihovih učinkov. Umetna inteligenca in inovativne rešitve po pravilu dosegajo rezultate, ki jih ljudje ne dosegamo več – znamo pa jih razumeti, analizirati in uporabiti, zato je

¹ Državni svet je na 39. seji 14. 4. 2021 obravnaval pobudo državnega svetnika dr. Matjaža Gamsa za sprejem zakonske podlage za obdavčitev novih veletrgovin, vendar je ni sprejel.

interesna skupina menila, da bi bila uporaba računalniškega modela izjemno smotrna. Žal pa se pogosto dogaja, da takšnih izrednih dosežkov ne znamo prenesti v praktično rabo. Rešitve, ki jih je razvila ekipa Inštituta Jožef Stefan, bi bile z določenimi modifikacijami lahko takoj uporabljive v praksi. Tako je interesna skupina menila, da bi lahko služile kot pomoč odločevalcem pri oblikovanju nadaljnjih politik države, povezanih s Covid-19.

- **Pobuda Vladi Republike Slovenije za zagotovitev čim večje količine učinkovitih in varnih cepiv proti Covid-19 in pristopu k licenčni proizvodnji cepiv s pomočjo domače farmacevtske industrije** (38. seja Državnega sveta, 17. 3. 2021), naslovljena na Vlado (odgovor 4. 8. 2021).

Državni svet je podprl pobudo Interesne skupine negospodarskih dejavnosti, ki jo je ta oblikovala na 42. seji interesne skupine, 24. 2. 2021, in na Vlado Republike Slovenije naslovil pobudo za zagotovitev čim večje količine učinkovitih in varnih cepiv proti Covid-19 in pristopu k licenčni proizvodnji cepiv s pomočjo domače farmacevtske industrije. Interesna skupina je izpostavila, da je edino učinkovito sredstvo za zaježitev epidemije prestavlja cepljenje. Pri tem pa lahko cepljenje epidemijo ustavi le, če se precepi dovolj velik del populacije in se na podlagi tega prekine veriga prenosa ter s tem posledično posredno zaščiti tudi tiste, ki se jih iz različnih razlogov ne more cepiti. Prav iz tega razloga je bilo pričakovati, da bo povpraševanje po cepivih proti Covid-19 še nekaj časa močno presegalo ponudbo. Ker je v Evropski uniji prihajalo do težav pri dobavah cepiv proti Covid-19, so se nekatere države članice odločile, da se ne bodo več zanašale izključno na Evropsko unijo ter poiskale dodatne rešitve za zagotovitev čim večje količine cepiv, s pomočjo katerih bi lahko kar najhitreje dosegle precepljenost prebivalstva. Zato je interesna skupina menila, da je nujno pospešiti postopke dobave cepiv in postopkov cepljenja.

- **Pobuda Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano glede subvencioniranja predvsem manjših kmetij** (39. seja Državnega sveta, 14. 4. 2021), naslovljena na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (odgovor 17. 5. 2021).

Državni svet je podprl pobudo Interesne skupine negospodarskih dejavnosti, ki jo je ta oblikovala na 13. izredni seji interesne skupine, 2. 4. 2021, in na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano naslovil pobudo glede subvencioniranja malih kmetij. V njej je ministrstvu predlagala, da naj v okviru Strateškega načrta Skupne kmetijske politike preudari možnost financiranja predvsem manjših kmetij na način, da bi bili do subvencij upravičeni zgolj lastniki kmetijskih zemljišč, velikih do 200 ha oziroma da bi bila plačila omejena na 100 000 evrov na kmetijo, kar bi zagotovilo njihovo pravičnejšo porazdelitev. Glede na trend pospešenega propadanja malih kmetij v Sloveniji bi namreč veljalo preudariti možnost, da bi se več subvencijskega denarja namenilo majhnim kmetijam in tako naredilo odmik od obstoječega pristopa, po katerem večje kmetije dobijo tudi več sredstev. Majhne kmetije namreč pripomorejo k ohranjanju poseljenosti podeželja, zagotavljanju širših ekosistemskih storitev v obliki preprečevanja zaraščanja in ohranjanju biotske raznovrstnosti. Tako je interesna skupina menila, da bi bilo smiselno pretehtati in spremeniti obstoječi pristop dodeljevanja subvencij, po katerem lastniki večjih kmetijskih površin prejema več denarja, in si prizadevati za večjo podporo majhnih in srednjih kmetij.

- **Pobuda Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport glede gradnje Centra znanosti kot demonstracijskega objekta** (41. seja Državnega sveta, 9. 6. 2021), naslovljena na Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (odgovor 24. 6. 2021).

Državni svet je podprl pobudo Interesne skupine negospodarskih dejavnosti, ki jo je ta oblikovala na 45. seji interesne skupine, 12. 5. 2021, in na Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport naslovil pobudo glede izgradnje Centra znanosti kot demonstrativnega objekta. Interesna skupina je predlagala, da naj ministrstvo začasno zaustavi vse dejavnosti, povezane z izgradnjo Centra znanosti kot demonstracijskega objekta, dokler se ne izpelje podrobna analiza utemeljenosti gradnje in pridobi soglasje poglavitnih raziskovalnih inštitucij v Republiki Sloveniji. Projekt gradnje novega centra znanosti je bil aprila 2018 umeščen v vladni načrt razvojnih programov za obdobje od leta 2018 do leta 2022. Šlo je za demonstracijski objekt, ki naj bi bil namenjen promociji in popularizaciji znanosti, raziskovanja, tehnologij, inovacij in vseživljenjskega učenja skozi eksperimente in prikaze uspehov znanosti, gospodarstva in kulture. Ocena vrednosti projekta je znašala 31 mio EUR. Predvideno je bilo, da se bo projekt sofinanciral s kohezijskimi sredstvi Evropske Unije, in sicer s sredstvi Evropskega sklada za regionalni razvoj in iz sredstev integralnega proračuna Republike Slovenije, Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport. Za uspešno črpanje sredstev evropske kohezijske politike bi moral biti projekt zaključen do konca leta 2023. Po njegovi izgradnji naj bi se delovanje centra v pretežni meri krilo z vstopninami. Ker je višina predvidenih sredstev za izgradnjo centra predstavljala precejšen del vseh letnih sredstev, ki se jih namenja znanosti, je gradnja objekta zbujala skrb. Republika Slovenija je bila po mnenju interesne skupine med najslabšimi v Evropi po deležu sredstev, ki se jih namenja za znanost, ta pa so poleg tega obremenjena z vrsto aktivnostmi, ki odvzamejo pomemben delež podpore znanstvenim raziskavam. Izpostavila je tudi, da v Ljubljani že deluje Hiša eksperimentov, ki je po vsebini center znanosti, ki si prizadeva za promocijo in popularizacijo znanosti, raziskovanja, lastnega razvoja in raziskovanja novih didaktičnih metod. Tako se je zastavljalo vprašanje, ali ne bi bilo smotrnejše sredstev namesto v nov objekt nameniti resničnemu razvoju znanosti ter tehnološkemu in družbenemu napredku.

- **Pobuda Vladi Republike Slovenije za tolmačenje določb Zakona o tujcih** (42. seja Državnega sveta, 7. 7. 2021), naslovljena na Vlado (odgovor 13. 8. 2021).

Državni svet je podprl pobudo Interesne skupine negospodarskih dejavnosti, ki jo je ta oblikovala na 47. seji interesne skupine, 9. 6. 2021, in na Vlado Republike Slovenije naslovil pobudo, v kateri ji predlaga, da poda uradno tolmačenje 33. in 44. člena Zakona o tujcih glede položaja tujih študentov v Republiki Sloveniji. Državni zbor Republike Slovenije je na 67. izredni seji, 30. 3. 2021, sprejel Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih (ZTuj-2F). S sprejetim zakonom se je v slovenski pravni red implementiralo t. i. direktivo o raziskovalcih in študentih. Z ZTuj-2F sta bila med drugim spremenjena 33. in 44. člena Zakona o tujcih (ZTuj), ki glede izkazovanja zagotovljenih sredstev za preživljanje določata, s katerimi sredstvi lahko tujec izkazuje pogoj o zagotovljenih sredstvih za preživljanje. Kljub temu, da je pogoj izpolnjevanja zadostnih sredstev za preživljanje za pridobitev dovoljenja za prebivanje iz razloga študija moral tujec izpolnjevati že pred uveljavitvijo ZTuj-2F, pa je novela prinesla bistveno spremembo glede izkazovanja sredstev za tiste tuje študente, za katere obstaja zakonska dolžnost preživljanja s strani staršev oziroma njihovih zakonitih zastopnikov. Novela je namreč ukinila možnost, da študent zadostna sredstva za preživljanje lahko izkazuje s pisno izjavo staršev, ki so ga po pravu

države, katere državljan je, dolžni preživljati. To pomeni, da lahko študent, za katerega obstaja zakonska dolžnost preživljanja s strani staršev, ki se presoja po pravu države, katere državljan tujec je, zadostna sredstva izkazuje s sredstvi, ki jih starša oziroma njegova zakonita zastopnika prejemata bodisi iz naslova dela, pravic iz dela ali zavarovanja, dohodkov iz premoženja, dohodkov iz kapitala in iz drugih virov bodisi s sredstvi na računu, odprtem pri banki ali hranilnici. Višina sredstev, ki bi jih moral imeti na računu bodoči študent, ki želi pridobiti dovoljenje za prebivanje, je znašala slabih 5.000 evrov za enoletno prebivanje (mesečno najmanj v višini osnovnega zneska minimalnega dohodka v Republiki Sloveniji, ki je od 1. 8. 2019 znašal 402,18 evra). Ker je bilo v praksi je zaslediti različne interpretacije navedenih določb ZTuj-2F, na eni strani se je določbe tolmačilo na način, da mora imeti tuj študent oziroma njegovi starši ali skrbniki že ob njegovem vpisu zjamčen celoten znesek za njegovo preživljanje v tujini, in na drugi strani, da za jamstvo zahtevane višine sredstev izkažejo, da bodo na podlagi rednega priliva sredstev lahko zagotovili njegovo preživljanje v Republiki Sloveniji. Prvo tolmačenje bi lahko pripeljalo do izjemno škodljivih posledic na področju visokega šolstva, saj fakultete opozarjajo, da večina tujih študentov v Slovenijo prihaja iz držav nekdanje Jugoslavije, kjer je gmotno stanje pogosto preslabo, da bi lahko starši že ob začetku študijskega leta izkazali, da imajo dovolj sredstev za preživljanje študenta za časa trajanja njegovega celotnega študija v Sloveniji. Največ izgub bi to prineslo visokemu šolstvu, kjer si prizadevajo v Slovenijo na študij privabiti uspešne študente iz tujine, ki so se po dosedanjih izkušnjah izkazali za izjemno prizadevne in kooperativne tudi pri učenju slovenskega jezika in usvajanju slovenske kulture in navad. Mednarodna odprtost slovenskega visokega šolstva je namreč pomemben in nujen element kakovosti visokega šolstva in njegove mednarodne prepoznavnosti. Nacionalna agencija Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu v svojih akreditacijskih merilih namreč presoja tudi uspešno uresničevanje zavoda v slovenskem in mednarodnem visokošolskem prostoru. Tuji študenti so upravičeni do subvencionirane prehrane, prevozov in bivanja ter imajo možnost opravljanja študentskega dela, tako ni zaslediti, da bi bili bolj odvisni od socialnih transferjev kot slovenski študenti. Interesna skupina je sprejela še dodaten sklep, da se istočasno z vložitvijo pobude Državnemu svetu začne oblikovati tudi zakonodajna iniciativa, ki bi spremenila sporno določbo Zakona o tujcih. Državni svet je pobudo interesne skupine obravnaval na 42. seji, 7. 7. 2021, in jo podprl. Hkrati se je začelo s pripravo zakonodajne iniciative. Tako je interesna skupina na 14. izredni seji, 20. 10. 2021, obravnavala in sprejela Predlog pobude za sprejem Predloga Zakona o dopolnitvi Zakona o tujcih – zakonodajna iniciativa. S predlogom zakona se je želelo ponovno vzpostaviti stanje, ko bi kot dokaz o izpolnjevanju pogoja zadostnih sredstev za preživljanje ponovno zadoščala pisna izjava dijakovih ali študentovih staršev oziroma njegovega zakonitega zastopnika o tem, da ga bodo v času izobraževanja ali študija preživljali, če so ga po pravu države, iz katere prihaja, dolžni. Predlog pobude je na 63. seji, 3. 11. 2021, obravnavala pristojna Komisija za državno ureditev in jo podprla. Državni svet je na 45. seji, 10. 11. 2021, določil besedilo Predloga zakona o dopolnitvi Zakona o tujcih, ki ga je poslal Državnemu zboru v obravnavo in sprejem po skrajšanem postopku. Kolegij predsednika Državnega zbora je na 122. redni seji, 1. 12. 2021, odobril obravnavo predloga zakona po skrajšanem postopku. Državni zbor o predlogu zakona do 31. 12. 2021 še ni odločal.

KOMISIJA ZA LOKALNO SAMOUPRAVO IN REGIONALNI RAZVOJ

- **Pobuda Vladi Republike Slovenije in Ministrstvu za okolje in prostor v zvezi s problematiko na področju odpadkov oz. odpadnega blata iz komunalnih čistilnih naprav** (42. seja Državnega sveta, 7. 7. 2021), naslovljena na Vlado in Ministrstvo za okolje in prostor (odgovor 20. 8. 2021).

Državni svet je podprl pobudo Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, ki je na 66. seji komisije, 5. 7. 202, predlagala, da na Vlado Republike Slovenije in Ministrstvo za okolje in prostor naslovi pobudo, da naj ti v sodelovanju z lokalnimi skupnostmi oz. njihovimi reprezentativnimi združenji, Zbornico komunalnega gospodarstva ter ostalimi relevantnimi deležniki čim prej pristopita k pripravi kratkoročnih in dolgoročnih sistemskih rešitev za okoljsko sprejemljiv sistem ravnanja z odpadki, vključno s sistemom ravnanja z blatom iz komunalnih čistilnih naprav. Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj se je seznanila s pobudo Skupnosti občin Slovenije za obravnavo problematike kritičnih razmer z odpadki/odpadnim blatom, na kateri so sodelovali predstavniki Skupnosti občin Slovenije, Združenja mestnih občin Slovenije, Zbornice komunalnega gospodarstva in Ministrstva za okolje in prostor. Skupnost občin Slovenije je ostro obsodila onesnaževanje okolja z odpadnim komunalnim blatom in izrazila skrb, da so razkritja okoljskega kriminala le vrh ledene gore in da je resnično stanje bistveno slabše. Pri tem je opozorila, da so sedanje kritične razmere predvsem posledica preteklega odlašanja z umeščanjem ustreznih objektov za energijsko izrabo odpadkov in zanašanja na njihovo predelavo na tujih trgih, ki pa so se zaprli. Trenutno predstavlja edino rešitev umeščanje objektov za termično obdelavo odpadkov/komunalnega blata v prostor, saj je družba brez odpadkov še preveč oddaljen cilj. Občine se zavedajo odgovornosti na zadevnem področju, vendar so omejene, saj ne vedo, kam z odpadnim blatom. V Skupnosti občin Slovenije so sicer pozdravili aktivnosti resornega ministrstva v primeru nelegalnega odlaganja blata iz komunalnih čistilnih naprav v naravi v posameznih lokalnih okoljih, vendar je nujno aktivnosti države pospešiti, saj so odpadki tukaj, tudi na območjih, ki ogrožajo pitno vodo in zdravje ljudi. V preteklosti so mnoge občine že izrazile interes za postavitve ustreznih objektov, ob upoštevanju vseh najvišjih okoljskih standardov, vendar pričakujejo in potrebujejo konkretne ukrepe države, zlasti zakonske in podzakonske akte za podelitev koncesij javni gospodarski službi, zagotovitev finančnih sredstev in pomoč pri umeščanju objektov, ki so strateškega pomena tako za občine kot za državo. Skupnost občin Slovenije je pozvala pristojne državne institucije, da v dialogu z občinami čim prej poiščejo sistemske rešitve za vzdržen in okoljsko sprejemljiv sistem ravnanja z odpadki, pri čemer je treba odpreti tudi javno razpravo o objektih za termično obdelavo odpadkov ter razmisliti o možnosti uporabe digitalnega sistema za nadzor za sledenje odpadkov. Opozorilom o nujni pospešitvi aktivnosti za ureditev zadevne problematike se je pridružilo tudi Združenje mestnih občin Slovenije, kjer so poudarili, da problem ni hipotetičen, ampak je realen in se lahko le še poveča. Pri tem so izpostavili, da vsi stroški odvoza odpadnega blata, ki so se enormno povečali z zaprtjem tujih trgov, bremenijo potrošnike. Pri tem je nujno tudi ustrezno javno komuniciranje s ciljem poudarjanja odpadkov kot delom krožnega gospodarstva. Na Zbornici komunalnega gospodarstva poudarjajo, da so že 2004, ko se je izvajala intenzivna gradnja komunalnih čistilnih naprav (KČN), začeli opozarjati, da je nujno pravočasno poiskati ustrezne rešitve za odpadno blato v smislu samozadostnosti. Ko je Madžarska konec 2019 sprejela politično odločitev in zaprla trg za sosednje države, se je problematika odstranjevanja odpadnega blata zaostрила, z začetkom epidemije Covid 19, ko so se izvozne možnosti zaradi logističnih omejitev še dodatno zmanjšale, pa se razmere postale že neobvladljive. Na zbornici poudarjajo, da so prevzemniki sicer prevzemali odpadno blato iz KČN in ga odvažali, vendar

javne evidence ne izkazujejo transparentnosti poti. Medtem ko evidenčni listi, ki spremljajo odpadke znotraj Slovenije, pokrivajo zgolj odpadke na domačem ozemlju, se odpadki za izvoz evidentirajo prek notifikacije, kar pomeni, da se evidence ne pokrivajo in zato ni moč avtomatsko zaznati anomalij glede nelegalnega odlaganja odpadnega blata. Sledljivost je toliko težja, ker skušajo prevzemniki optimizirati stroške odvoza odpadnega blata v tujino tudi s sušenjem mokrega blata (cca 20 % suhe snovi), saj so stroški transporta suhega odpadnega blata nižji, vendar pri tem na zbornici opozarjajo, da ni jasno, ali posamezni prevzemniki dejansko posušijo odpadno blato ali ga nelegalno odložijo v naravi. Kot opozarjajo na zbornici, si v preteklosti nihče ni predstavljal, da bo nekdo legalno prevzel odpadno blato v KČN in ga odložil v naravo, pri čemer so KČN namenjene prav preprečevanju obremenjevanja okolja. Posvetovalna skupina za ureditev problematike blata iz KČN, ki jo je vodila zbornica, je pripravila izhodišča za ureditev problematike. Kot kratkoročno rešitev je predvidela tudi predelavo blata v kompozitni material (npr. za polnjenje rudniških rovov, ki povzročajo posedanje zemljišč v Velenju), kot edino možno dolgoročno rešitev pa predlaga monosežig odpadnega blata, kar je tudi praksa v drugih evropskih državah. Pri tem je monosežig tudi ustrezen rešitev za prihodnje obvezno izločanje fosforja iz tovrstnih odpadkov. Zbornica predlaga oblikovanje državne strategije, ki bo narekovala način ravnanja z odpadnim blatom iz KČN, pri čemer predlaga tri do največ štiri regionalno enakomerno razporejene monosežigalnice z opredelitvijo občin, s čimer bi se izognili slabim izkušnjam v primeru regijskih centrov ravnanja z odpadki, ki so postavljeni pretežno le v vzhodni Sloveniji, zaradi česar se odpadki prevažajo iz enega konca države na drug konec, s čimer le obremenjujemo okolje in povečujemo stroške, ki jih na koncu plačajo uporabniki oz. potrošniki. Državni svetniki so se seznanili z aktivnostmi Ministrstva za okolje in prostor, ki občine poziva, da izkažejo interes za morebitne lokacije za termično obdelavo tovrstnih odpadkov (monosežigalnice), pri čemer je potreben dogovor oz. konsenz med občinami, saj gre za lokalno gospodarsko javno službo, in ni nujno, da država posega na to področje. Bo pa Ministrstvo za okolje in prostor finančno podprlo pripravo strokovnih podlag za izgradnjo tovrstnih objektov. Na ministrstvu ocenjujejo, da sedanja anarhija ni toliko posledica neustreznega sistema, ampak sivih con, ki jih ob pomanjkljivem nadzoru izkoriščajo posamezne družbe. Državni svetniki ugotavljajo, da se na resornem ministrstvu strinjajo s predlogi zbornice glede monosežigalnic in nadaljnjega odstranjevanja fosforja. Medtem ko se je Evropa odločila za urejanje kanalizacijskega omrežja s čistilnimi napravami v naseljih nad 2000 PE, Slovenija gradi tovrstno javno infrastrukturo, katere primaren namen je varovanje okolja in čista voda, v naseljih pod 2000 PE. Ob intenzivnem opremljanju naselij s tovrstno infrastrukturo pa nam še ni uspelo poiskati ustrezne rešitve za odpadno blato iz KČN, ki se bo z nadaljnjo gradnjo (malih) čistilnih naprav le še bolj kopičilo. Državni svetniki so pri tem opozorili, da je problematika odstranjevanja odpadnega blata v luči odkritih nelegalnih odlagališč v naravi trenutno najbolj pereča, vendar so težave tudi na področju drugih frakcij odpadkov (npr. embalaža). Občine se že vse od svojega nastanka soočajo s težavami na področju komunalnih odpadkov, saj se tehnični in okoljski standardi v luči zasledovanja okoljskih ciljev z leti zaostrojujejo. Obstaja ocena, da je sistem ravnanja z odpadki neustrezen, ker je bil v preteklosti prepuščen številnim deležnikom, ki zasledujejo različne parcialne interese. Komunalna podjetja morajo neprekinjeno zagotavljati storitev odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda, pri čemer ob delovanju čistilnih naprav neprekinjeno nastaja odpadno blato, ki ga je treba ustrezno obdelati, ne glede na dogajanje na trgu. Zato je nujno na območju Slovenije zagotoviti ustrezno ravnanje z odpadnim blatom na način, da se zagotovi neprekinjen prevzem in končna obdelava blata, ki nastaja v procesu čiščenja komunalnih odpadnih voda, in to v okviru zagotavljanja storitev obveznih gospodarskih javnih služb varstva

okolja. Državni svetniki podpirajo prizadevanja Skupnosti občin Slovenije za pospešitev postopkov reševanja težav z odpadnim blatom iz komunalnih čistilnih naprav, saj je problem realen in ga občine niso sposobne same reševati. Pri tem je nujno, da država pripravi systemske zakonske rešitve za samooskrbno obvladovanje tovrstnih odpadkov, kar pomeni, da bomo za nastale odpadke sami poskrbeli in se ne bomo zanašali na cenovno neugodne tuje trge ali celo slabo tujo prakso, kjer je ravnanje z odpadki oz. odpadnim blatom okoljsko nesprejemljivo. Pri tem mora država občinam tudi finančno pomagati pri vzpostavitvi ustrezne infrastrukture za termično obdelavo tovrstnih odpadkov po vzoru tujih praks, saj je odpadno blato proizvod vseh državljanov in torej skupni problem, ne le problem posameznih občin. Državni svetniki so izpostavili, da ne smemo ponoviti pretekle napake, ko je država prepustila vzpostavitev regijskih centrov za ravnanje z odpadki lokalni ravni, češ da gre za lokalno gospodarsko javno službo in torej sodi v lokalno pristojnost. Posledično je tovrstna infrastrukturna regionalno neustrezno razporejena po ozemlju Slovenije, saj je locirana v vzhodni Sloveniji, medtem ko je v zahodnem delu države ni in so zato komunalna podjetja primorana voziti odpadke več 100 km daleč. Država je tista, ki mora vzpostaviti sistem standardov za ravnanje z odpadnim blatom in usmeritev, ki bo v interesu vseh državljanov in državljanov. Termična obdelava odpadnega blata iz KČN (monosežig, v okviru katerega se lahko pridobiva tudi fosfor kot deficitaren element) je neizogibno dolgoročna rešitev, pri tem pa se državni svetniki zavedajo težav pri umeščanju tovrstnih objektov v prostor zaradi nasprotovanj številnih okoljevarstvenih organizacij in posameznikov. S ciljem preprečevanja zaustavljanja procesa jih je zato nujno že v začetni fazi povabiti k sodelovanju, da predstavijo sprejemljive in morebitne alternativne rešitve. Če hočemo v bližnji prihodnosti celovito urediti problematiko, se je treba začeti pogovarjati in med številnimi potencialnimi rešitvami izbrati ter implementirati najboljšo možno rešitev. Nikakor ni sprejemljivo, da komunalna podjetja ne poznajo ciljne destinacije odpadnega blata, saj bi morala slediti poti odpadnega blata in v vsakem trenutku vedeti, kje je, saj gre ne nazadnje za snov, ki je nevarna za zdravje ljudi in okolje. Čim prej je treba vzpostaviti tehnološko napredne oz. digitalne rešitve za sledenje odpadkov in na ta način tudi olajšati delo kadrovske podhranjeni inšpekcijski službi pri odkrivanju anomalij. Pri tem je treba zagotoviti tudi zakonsko podlago, ki bo omogočila ustrezno sankcioniranje storilcev nelegalno odloženega odpadnega blata iz KČN ter odpravila sedanje anomalije glede plačila stroškov odstranitve nezakonito odloženih odpadkov na zemljiščih, ki so oddana v najem slamnatim podjetjem, ali ko njihovi lastniki oz. posestniki v izogib finančni odgovornosti razglasijo stečaj. Pri tem velja tudi poudariti, da končno ceno tovrstnega okoljskega kriminala nosijo uporabniki oz. potrošniki, medtem pa podjetja, ki bi morala skrbeti za ustrezno odstranjevanje odpadnega blata, sploh ne opravijo svojega dela in v mnogo primerih ne nosijo nobene odgovornosti. Državni svetniki so ugotavljali, da v Ljubljani vidijo rešitev v reguliranju in združevanju segmenta na občinski ravni in regijskem povezovanju občin, ki bi tvorile enovito in zaokroženo geografsko območje, iz katerega bi se blato ustrezno obdelalo v napravi v okviru izvajanja javne službe. Glede na količino blata bi bilo smiselno vzpostaviti dve geografsko zaokroženi celoti na ravni občin, kjer bi zagotavljali odstranjevanje blata, oba obrata pa bi morala imeti možnost začasnega skladiščenja in prevzema blata iz obeh območij. Medtem ko so občine odgovorne za celoten sistem ravnanja z odpadki, bi po naravi stvari morale skrbeti le za zbiranje in urejeno predajo komunalnih odpadkov v nadaljnjo predelavo, saj ostale dejavnosti praktično ne sodijo v lokalno javno službo in presegajo strokovne in finančne sposobnosti povprečno velike slovenske občine. Državni svetniki so ob tem izpostavili, da je razprava o reševanju problematike odpadnega blata, ki presega zmožnosti lokalnih skupnosti, ponovno pokazala potrebo po vzpostavitvi pokrajine, ki bi zadeve širšega lokalnega oz.

regionalnega pomena lažje in učinkoviteje urejale kot lokalne skupnosti na eni strani ali država na drugi strani.

Vlada je odgovor na pobudo sprejela na 255. dopisni seji, 18. 8. 2021. V njem je zaključila, da Slovenija usmerja svoje aktivnosti v izgradnjo infrastrukture za končno dispozicijo blat iz komunalnih ali skupnih čistilnih naprav - obdelavo blat po postopku monosežiga z možnostjo kasnejše rekuperacije fosforja in s fosforjem bogatega pepela. Pri določitvi potencialnih lokacij objektov za monosežig blata iz KČN se mora upoštevati regijski koncept, lokacije komunalnih čistilnih naprav, skupno letno količino blata KČN ter družbeno, ekonomsko, prostorsko in okoljsko sprejemljivost tovrstnega objekta.

KOMISIJA ZA GOSPODARSTVO, OBRT, TURIZEM IN FINANCE

- **Pobuda Vladi Republike Slovenije, Ministrstvu za zdravje, Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo in Nacionalnemu inštitutu za javno zdravje za prioriteto cepljenje zaposlenih v turizmu** (40. seja Državnega sveta, 12. 5. 2021), naslovljena na Vlado, Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo ter Nacionalni inštitut za javno zdravje.

Državni svet je podprl pobudo Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki je na 46. seji komisije, 6. 5. 2021, predlagala, da naj se med prednostne skupine v okviru Nacionalne strategije cepljenja proti Covid-19 v najkrajšem možnem času uvrsti zaposlene v turizmu. Epidemija Covid-19 je najbolj prizadela turistično panogo, še 2019 zelo pomemben del slovenskega gospodarstva s kar 12 %-nim deležem ustvarjenega družbenega bruto proizvoda. Po podatkih SURS je 2020 prišlo do 42 %-nega upada števila nočitev (od tega do 71 %-nega upada tujih nočitev), prihodki turizma pa so bili, glede na leto pred tem, prepolovljeni. Okrevanja turizma oz. vrnitve na raven pred krizo se ne pričakuje pred 2024. Zaradi ukrepov omejitve širjenja virusa je bilo poslovanje turističnega gospodarstva prepovedano v obdobju od sredine marca do konca maja 2020, nato pa še od sredine oktobra 2020 naprej. V zadnjem obdobju prihaja do postopnega sproščanja obratovanja, ki pa je še daleč od polnega zagona turizma. Kljub vladnim ukrepom, kot so subvencioniranje čakanja na delo, skrajšan delovni čas, sofinanciranje fiksnih stroškov in turistični boni, je posledično prišlo do izgube kar tretjine delovnih mest v turizmu. Podobno stanje vlada tudi v drugih evropskih državah. Okrevanje panoge se skuša doseči s pospeševanjem prodaje na domačem trgu ter z nagovarjanjem gostov bližnjih trgov. Slovenska turistična organizacija je poleg kampanje, namenjene domačim gostom (Zdaj je čas, Moja Slovenija), pripravila tudi aktivnosti na regionalnih trgih, opredeljenih z možnostjo dostopa z avtomobili v radiju 500 km (Avstrija, Italija, Nemčija, Švica, Madžarska, Poljska, Češka, Slovaška, Hrvaška, Srbija). Za obisk gostov v glavni poletni turistični sezoni bodo ključni turistični motivi obiska. Ti pa so se zaradi okoliščin spremenili. Prejšnje glavne motive – počitek, športna dejavnost, nova doživetja, zabava, druženje, spoznavanje novih krajev, ljudi, luksuzno bivanje, poslovna srečanja – so nadomestili novi, ki so odraz sedanjega časa oz. epidemije – preživljanje prostih dni v naravnem okolju, množične oz. individualne oblike dejavnosti, zlasti pa varnost ter upoštevanje higienskih standardov. Z vidika zagotavljanja konkurenčnosti slovenskega turizma je torej ključno zagotoviti pogoje bivanja, ki bodo zadostili pričakovanjem gostov. Ker sta varno bivanje in upoštevanje higienskih standardov med najpomembnejšimi motivi turističnega obiska, je zelo pomemben tudi stik med gosti in zaposlenimi. Ker cepljenje prebivalstva poteka počasneje od pričakovanj, se predlaga, da se v nacionalno strategijo cepljenja med prioritete skupine uvrsti

tudi zaposlene v turizmu. Na ta način bo slovenski turizem v obdobju največje krize konkurenčnejši in mu bodo zagotovljene večje možnosti uspešnega izhoda iz krize.

KOMISIJA ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO

- **Vprašanje Vlade Republike Slovenije v zvezi s problematiko izvajanja policijskega nadzora in sankcioniranja kmetov - voznikov traktorjev zunaj cestnega prometa na zasebnih zemljiščih** (39. seja Državnega sveta, 14. 4. 2021), naslovljeno na Vlado (odgovor 19. 5. 2021).

Državni svet je podprl pobudo Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki jo je ta podala na 27. seji komisije, 26. 3. 2021, in na Vlado naslovil vprašanje »Ali se s širokimi pooblastili policije glede nadzora in sankcioniranja kmetov – voznikov traktorjev zunaj cestnega prometa na zasebnih kmetijskih in gozdnih zemljiščih ne posega prekomerno v ustavno zagotovljeno pravico do zasebne lastnine in s tem do posameznikove svobode na premoženjskem področju (do zasebnosti)? Komisija je že večkrat izpostavila problematiko posebnega statusa kmetijskih zemljišč v našem pravnem sistemu oziroma omejenost zasebne lastnine kmetijskih zemljišč in gozdov, saj zakonodaja dopušča tretjim osebam prosto gibanje na neobdelovalnih zasebnih kmetijskih zemljiščih (ki se žal prakticira tudi po obdelanih zemljiščih), prost dostop v zasebnih gozdovih, čebelarjenje, lov in rekreativno nabiranje plodov prostorastočih rastlin, zelatih prostorastočih rastlin, gob in prostoživečih živali. Prosta dostopnost žal prevečkrat vodi v objestno uporabo kmetijskih in gozdnih površin za različne adrenalinske vožnje s terenskimi vozili (predvsem neregistrirani motorji in štirikolesniki) ali prosto sprehajanje ljudi z živalmi, za katerimi lastniki največkrat ne pospravijo iztrebkov, kar pa kljub deklarativnim prepovedim ni nadzorovano in sankcionirano. Glede na navedeno državni svetniki poudarjajo, da je nujen tehten razmislek o ustreznosti veljavne zakonodaje. Ob tem je komisija izpostavila, da so kmetje poleg vsega navedenega podvrženi policijskemu nadzoru tehnične brezhibnosti traktorjev in preizkusu alkoholiziranosti (preizkusu psihofizičnih sposobnosti) na lastnih kmetijskih in gozdnih površinah ali celo dvoriščih kmetijskih posestev. Ob tem se je komisija spraševala, ali ne gre za prekomeren poseg v ustavno zagotovljeno pravico do zasebne lastnine. Tudi kmet ima na svojem posestvu in lastnem dvorišču pravico do zasebnosti. Ustava Republike Slovenije v 33. členu varuje lastninsko svobodo kot enega od izrazov svobode posameznika v skupnosti. Funkcija te določbe je zavarovati nosilcu temeljnih pravic polje svobodnega ravnanja na premoženjskem področju. V 5. točki Komentarja Ustave Republike Slovenije (2002), str. 342, je v 33. členu Ustave navedeno: »33. člen ima dvojni varovalni učinek. Na eni strani varuje konkreten položaj imetnika pravice pred oblastnimi posegi v njegovo lastninsko sfero (varstvo lastninske svobode) in s tem izraža razmerje med posameznikom oziroma pravno osebo na eni strani ter skupnostjo oziroma njenimi javnopravnimi organizacijskimi oblikami (sem sodi tudi policija, pripomba avtorja); na drugi strani pa varuje pravni institut lastnine oziroma lastninske pravice.« Ustavno varstvo lastnine je specialna oblika varstva splošne svobode ravnanja. Kot je že Ustavno sodišče Republike Slovenije ugotovilo v 8. točki odločbe OdlUS VIII 118, Up 156/98, Ur. l. RS, št 17/99: »Z jamstvom zasebne lastnine Ustava tako ne varuje le lastninske pravice, kot je opredeljena v civilnem pravu. Zagotavlja tudi varstvo pred posegi v druge obstoječe pravne položaje, ki imajo za posameznika na podoben način kot civilnopravna lastninska pravica premoženjsko vrednost in mu kot taki omogočajo svobodo ravnanja na premoženjskem področju (...)«.

2.6.8.2. VPRAŠANJA IN POBUDE DRŽAVNIH SVETNIKOV

IGOR ANTAUER

1. **Pobuda za regulacijo poklica optometrist z namenom skrajšanja čakalnih dob in razbremenitve zdravnikov specialistov oftalmologije** (37. seja Državnega sveta, 24. 2. 2021), naslovljena na Ministrstvo za zdravje (odgovor 6. 4. 2021).
2. **Zahteva za dopolnitev odgovora Ministrstva za zdravje na Pobudo državnega svetnika Igorja Antauerja za regulacijo poklica optometrist z namenom skrajšanja čakalnih dob in razbremenitve zdravnikov specialistov oftalmologije** (39. seja Državnega sveta, 14. 4. 2021), naslovljena na Ministrstvo za zdravje in na Vlado (odgovor 2. 11. 2021).
3. **Vprašanje in pobuda glede priprave predloga novele Zakona o državnem svetu in predloga novele Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi** (39. seja Državnega sveta, 14. 4. 2021), naslovljeni na Ministrstvo za javno upravo (odgovor 2. 7. 2021) in Vlado (odgovor 8. 6. 2021).

DEJAN CRNEK

4. **Pobuda za spremembe in dopolnitve podzakonskih aktov na področju socialnovarstvenih storitev v povezavi s pomočjo družini na domu** (38. seja Državnega sveta, 17. 3. 2021), naslovljena na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (odgovor 14. 5. 2021).

Dr. MATJAŽ GAMS

5. **Pobuda glede zagotovitve varne zaposlitve za vse delavke, ki so na porodniškem dopustu in vsaj eno leto opravljajo delo na podlagi pogodbe o zaposlitvi za določen čas** (37. seja Državnega sveta, 24. 2. 2021), naslovljena na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (odgovor 18. 3. 2021) ter Ministrstvo za javno upravo (odgovor 18. 3. 2021).
6. **Vprašanja glede stališča Vlade Republike Slovenije in Državnega zbora Republike Slovenije do uporabe avtonomnih orožnih sistemov** (38. seja Državnega sveta, 17. 3. 2021), naslovljeni na Vlado (odgovor 26. 5. 2021) in na Državni zbor Republike Slovenije (odgovor 16. 4. 2021).
7. **Pobudi za pripravo zakonskih podlag za povečanje varnosti na avtocestah in hitrih cestah ter zmanjšanje negativnega vpliva na okolje** (39. seja Državnega sveta, 14. 4. 2021), naslovljeni na Ministrstvo za infrastrukturo (odgovor 13. 5. 2021).
8. **Pobuda za pripravo zakonske podlage za uveljavitev organizacije dela od doma** (39. seja Državnega sveta, 14. 4. 2021), naslovljena na Ministrstvo za javno upravo (odgovor 22. 4. 2021) in Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (odgovor 3. 5. 2021).

9. **Pobudi za pripravo zakonskih podlag za odstranitev invazivnih rastlinskih in živalskih vrst ter alergenih rastlin na javnih površinah** (39. seja Državnega sveta, 14. 4. 2021), naslovljeni na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (odgovor 14. 5. 2021).
10. **Pobudi za pripravo zakonskih podlag za boljšo izkoriščenost vodnih virov z hidroelektrarnami na okolju prijazen način in obvezno gradnjo ribjih stez na hidroenergetskih pregradah** (39. seja Državnega sveta, 14. 4. 2021), naslovljeni na Ministrstvo za okolje in prostor (odgovor 11. 5. 2021).
11. **Pobude za pripravo zakonskih podlag za zmanjšanje škodljivih vplivov ogrevanja z energetske neučinkovitimi napravami in gradnjo objektov z okolju prijaznimi površinami** (39. seja Državnega sveta, 14. 4. 2021), naslovljene na Ministrstvo za infrastrukturo (odgovor 13. 5. 2021) in Ministrstvo za okolje in prostor (odgovor 1. 6. 2021).
12. **Pobuda za izkaz posebnega spoštovanja in krepitev pozitivne javne podobe vseh žrtev, vojnih invalidov in ostalih aktivno udeleženih oseb pri zaščiti domovine v vojni za Slovenijo 1991** (41. seja Državnega sveta, 9. 6. 2021) naslovljena na Vlado (odgovor 14. 7. 2021) in Državni zbor Republike Slovenije.
13. **Pobuda glede podpore Izjavi Slovenske akademije znanosti in umetnosti o spravi ob tridesetletnici samostojne slovenske države** (41. seja Državnega sveta, 9. 6. 2021), naslovljena na Državni zbor Republike Slovenije, Vlado (odgovor 13. 8. 2021), Inženirsko zbornico in druga znanstvena društva.
14. **Vprašanja glede dopustnih omejitev svobode izražanja**, (45. seja Državnega sveta, 10. 11. 2021), naslovljena na Varuha človekovih pravic Republike Slovenije (odgovor 9. 12. 2021).
15. **Pobuda za dvig plač mladih zdravnikov, raziskovalcev in asistentov** (46. seja Državnega sveta, 8. 12. 2021), naslovljena na Ministrstvo za javno upravo, Ministrstvo za zdravje in Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.
16. **Pobuda za pripravo sprememb pravne ureditve, ki bodo uvedle denarno kazen za subjektivno odgovornost prenašalca nalezljive bolezni in denarno kazen za širjenje neresničnih informacij, škodljivih življenju** (46. seja Državnega sveta, 8. 12. 2021), naslovljena na Ministrstvo za javno upravo (odgovor 22. 12. 2021), Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in Ministrstvo za pravosodje.

FRANC GOLOB

17. **Pobuda v zvezi z izvajanjem voznških izpitov in nemotenim delovanjem Izpitnega centra Slovenj Gradec** (44. seja Državnega sveta, 13. 10. 2021), naslovljena na Ministrstvo za infrastrukturo (odgovor 12. 11. 2021) in Javno agencijo Republike Slovenije za varnost prometa (odgovor 5. 11. 2021).

18. **Pobudi v zvezi z ukinjanjem NLB Poslovalnice Muta in nekaterih drugih enot, v katerih se izvajajo storitve v javnem interesu** (44. seja Državnega sveta, 13. 10. 2021), naslovljeni na Vlado (odgovor 10. 11. 2021).

TOMAŽ HORVAT

19. **Vprašanje glede novega pravilnika o poklicnih boleznih** (37. seja Državnega sveta, 24. 2. 2021), naslovljeno na Ministrstvo za zdravje (odgovor 17. 3. 2021) in Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (odgovor 17. 5. 2021).
20. **Pobuda za čimprejšnjo nabavo naprave za zdravljenje s celično terapijo CAR-T** (37. seja Državnega sveta, 24. 2. 2021), naslovljena na Ministrstvo za zdravje (odgovor 24. 3. 2021).
21. **Pobudi za okrepitev pristojnosti lokalnih skupnosti in javnih zdravstvenih zavodov na primarni ravni v zvezi z razpisi specializacij za zdravnike in doktorje dentalne medicine ter z njimi povezanimi izbirnimi postopki** (37. seja Državnega sveta, 24. 2. 2021), naslovljeni na Ministrstvo za zdravje (odgovor 7. 5. 2021).
22. **Vprašanje in pobuda v zvezi z enkratnim solidarnostnim dodatkom za izboljšanje socialnega položaja starejših oseb brez pokojnine ali z nizkimi dohodki** (38. seja Državnega sveta, 17. 3. 2021), naslovljena na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (odgovor 16. 4. 2021).
23. **Pobuda glede upoštevanja dni predhodnih pregledov in testiranj pri refundaciji nadomestila plače delodajalcem za primere darovanja krvotvornih matičnih celic** (38. seja Državnega sveta, 17. 3. 2021), naslovljena na Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (odgovor 19. 5. 2021).
24. **Pobuda za prednostno cepljenje staršev otrok, ki potrebujejo posebno nego in varstvo** (39. seja Državnega sveta, 14. 4. 2021), naslovljena na Ministrstvo za zdravje (odgovor 28. 5. 2021).
25. **Pobuda za zagotovitev dodatne naprave za magnetno resonanco v Splošni bolnišnici dr. Franca Derganca Nova Gorica** (40. seja Državnega sveta, 12. 5. 2021), naslovljena na Ministrstvo za zdravje (odgovor 1. 6. 2021).
26. **Vprašnji in pobuda glede razvoja in razvejenosti mreže polnilnih postaj za električna vozila in vozila na vodik** (41. seja Državnega sveta, 9. 6. 2021), naslovljena na Ministrstvo za infrastrukturo (odgovor 2. 7. 2021).
27. **Pobuda za čimprejšnjo zagotovitev večje dostopnosti storitev medicine dela na podlagi takojšnjega sprejema interventnih ukrepov in hkratne priprave sistemskih sprememb na navedenem področju** (42. seja Državnega sveta, 7. 7. 2021), naslovljena na Ministrstvo za zdravje (odgovor 23. 8. 2021).

28. **Pobuda za zagotovitev možnosti unovčenja BON in BON21 za kritje stroškov storitev domov za starejše** (44. seja Državnega sveta, 13. 10. 2021), naslovljena na Vlado (odgovor 10. 11. 2021).
29. **Pobuda za uvrstitev samozaposlenih oseb med upravičence do nadomestila plače v primeru nezmožnosti opravljanja dela zaradi karantene na domu oziroma obveznosti varstva otroka, ki je v karanteni na domu** (44. seja Državnega sveta, 13. 10. 2021), naslovljena na Vlado (odgovor 10. 11. 2021).

DANIJEL KASTELIC

30. **Pobuda državnega svetnika Danijela Kastelica za zakonsko ureditev upravičenosti invalidskih in humanitarnih organizacij do finančne pomoči za izvedbo hitrih antigenskih testov ter uporabe zaščitnih mask iz zaloge Zavoda za blagovne rezerve v naslednjem paketu interventne zakonodaje (PKP8)** (36. seja Državnega sveta, 20. 1. 2021), naslovljena na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo ter Vlado (odgovor 26. 5. 2021).
31. **Pobuda za sistemsko ureditev pravice do spremljevalca na poti v in iz vzgojno izobraževalne ustanove za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami** (37. seja Državnega sveta, 24. 2. 2021), naslovljena na Ministrstvo za izobraževanje, znanost, šolstvo in šport (odgovor 17. 5. 2021).
32. **Vprašanje in pobuda v zvezi z izračunom pokojninske osnove pri zavarovancih, ki imajo pravico do dela s krajšim delovnim časom in prejemajo delno nadomestilo**, (39. seja Državnega sveta, 14. 4. 2021), naslovljeni na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (odgovor 29. 4. 2021).
33. **Pobuda za zagotavljanje enakih možnosti, aktivnega socialnega vključevanja in doseganja najvišje možne ravni zdravja invalidov v okviru nacionalnih dokumentov in javnih razpisov za črpanje evropskih sredstev v povezavi z Večletnim finančnim okvirom za obdobje 2021–2027** (42. seja Državnega sveta, 7. 7. 2021), naslovljena na Službo Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (odgovor 20. 9. 2021).
34. **Pobuda za uskladitev dodatka za pomoč in postrežbo ter zneskov invalidnin za telesno okvaro v letih 2022 in 2023** (44. seja Državnega sveta, 13. 10. 2021), naslovljena na Vlado (odgovor 16. 11. 2021).
35. **Pobuda za vključitev invalidom prilagojenih nastanitvenih programov med nastanitvene socialnovarstvene programe v Resolucijo o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2021–2030** (45. seja Državnega sveta, 10. 11. 2021), naslovljena na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.
36. **Vprašanja v zvezi z dostopnostjo sodišč za gibalno in senzorno ovirane invalide** (46. seja Državnega sveta, 8. 12. 2021), naslovljeni na Ministrstvo za pravosodje ter Ministrstvo za okolje in prostor.

JANOŠ KERN

37. **Pobuda glede vključitve dela kulturnega in športnega sektorja v Nacionalno strategijo cepljenja proti Covid-19** (38. seja Državnega sveta, 17. 3. 2021), naslovljena na Vlado (odgovor 29. 6. 2021).
38. **Pobuda za spremembo oziroma dopolnitev Zakona o trgovini v delu, ki določa izjeme za prodajalne, ki so lahko odprte ob nedeljah in praznikih** (39. seja Državnega sveta, 14. 4. 2021), naslovljena na Vlado (odgovor 19. 5. 2021).

SAMER KHALIL

39. **Pobuda za dopolnitev Odloka o določitvi seznama blaga za spopadanje s posledicami epidemije Covid-19, ki je začasno oproščeno uvoznih dajatev in plačila davka na dodano vrednost pri uvozu (Uradni list RS, št. 68/20, 106/20, 157/20 in 172/20)** (36. seja Državnega sveta, 20. 1. 2021), naslovljena na Vlado (odgovor 23. 2. 2021).
40. **Pobuda za odstranitev žičnate ograje z rezili in panelne ograje na južnem delu državne meje ob reki Kolpi** (39. seja Državnega sveta, 14. 4. 2021), naslovljena na Vlado (odgovor 12. 5. 2021).
41. **Vprašanje glede izvajanja ukrepov razvojne podpore na območju Pokolpja** (45. seja Državnega sveta, 10. 11. 2021), naslovljeno na Vlado.

ALOJZ KOVŠČA

42. **Vprašanja in pobudi glede delovanja in izvajanja aktivnosti Kinološke zveze Slovenije v času epidemije Covid** (39. seja Državnega sveta, 14. 4. 2021), naslovljeni na Vlado (odgovor 16. 6. 2021), Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Ministrstvo za zdravje.

Dr. MARJAN MAUČEC

43. **Pobuda za zagotovitev zakonskih podlag za prednostno financiranje ukrepov s področja duševnega zdravja v okviru že napovedanega novega paketa interventne zakonodaje (PKP8)** (36. seja Državnega sveta, 20. 1. 2021), naslovljena na Ministrstvo za zdravje ter Vlado (odgovor 2. 3. 2021).
44. **Vprašanje glede preategorizacije lokalne ceste Lipovci–Bogojina ali dela te trase v regionalno cesto** (45. seja Državnega sveta, 10. 11. 2021), naslovljeno na Vlado (odgovor 7. 12. 2021) in Ministrstvo za infrastrukturo.
45. **Vprašanja glede porabe električne energije v Sloveniji** (46. seja Državnega sveta, 8. 12. 2021), naslovljena na Ministrstvo za infrastrukturo (odgovor 27. 12. 2021).

BOJANA POTOČAN

46. Vprašanje in pobuda glede resolucije o nacionalnem programu preprečevanja nasilja v družini in nasilja nad ženskami (46. seja Državnega sveta, 8. 12. 2021), naslovljena na Vlado.

Mag. PETER POŽUN

47. Vprašanje glede predvidene vložitve novele Zakona o duševnem zdravju v zakonodajni postopek (39. seja Državnega sveta, 14. 4. 2021), naslovljeno na Ministrstvo za zdravje (odgovor 28. 5. 2021).
48. Vprašanja glede izplačila dodatka za nevarnost in posebne obremenitve v času epidemije javnim uslužbencem na delovnih mestih plačne skupine J v dejavnosti zdravstva in socialnega varstva na podlagi 87. člena Zakona o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije Covid-19 (39. seja Državnega sveta, 14. 4. 2021), naslovljena na Vlado (odgovor 26. 5. 2021).
49. Pobuda za financiranje prostovoljnega cepljenja proti gripi iz proračuna Republike Slovenije tudi v sezoni 2021/2022 (43. seja Državnega sveta, 15. 9. 2021), naslovljena na Vlado (odgovor 10. 11. 2021).
50. Vprašanje glede možnosti pridobitve EU digitalnega potrdila o izpolnjevanju pogoja prebolevnosti nalezljive bolezni SARS-CoV-2 na podlagi potrdila zdravnika o prebolevnosti brez pozitivnega PCR testa (44. seja Državnega sveta, 13. 10. 2021), naslovljeno na Vlado (odgovor dne 7. 12. 2021).

Mag. PETER POŽUN in DANIJEL KASTELIC

51. Pobudi za zakonsko ureditev pravice do dodatka za delo v sivi coni za izvajalce pomoči na domu in dodatka za neposredno delo v rdeči ter sivi coni in nadomestila plače od prvega dne odsotnosti zaradi bolezni, povezane s Covid-19, za izvajalce osebne asistencije v naslednjem paketu interventne zakonodaje (PKP8) (36. seja Državnega sveta, 20. 1. 2021), naslovljeni na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Vlado (odgovor 23. 2. 2021).

BOJAN REŽUN IN TOMAŽ HORVAT

52. Vprašanja v zvezi z večletnim finančnim okvirom 2021–2027 in Načrtom za okrevanje in odpornost (38. seja Državnega sveta, 17. 3. 2021), naslovljena na Službo Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (odgovor 19. 3. 2021).
53. Vprašanja v zvezi z zagotavljanjem zadostnega števila zdravstvenih delavcev v mreži zdravstvenega varstva na primarni ravni, s poudarkom na Severno Primorski razvojni regiji (46. seja Državnega sveta, 8. 12. 2021), naslovljena na Vlado in Ministrstvo za zdravje.

TONE HROVAT

54. **Pobudi za ureditev postopanja Policije v primeru prometnih nesreč** (39. seja Državnega sveta, 14. 4. 2021), naslovljeni na Vlado (odgovor 11. 5. 2021).
55. **Pobuda za spremembo zakonske ureditve glede usposabljanja za ravnanje s fitofarmaceutskimi sredstvi za osebe, ki so pridobile najmanj IV. ali višjo stopnjo izobrazbo kmetijske smeri** (42. seja Državnega sveta, 7. 7. 2021), naslovljena na Vlado (odgovor 20. 8. 2021).
56. **Pobuda za proučitev možnosti prilagoditve oziroma spremembe starostne omejitve za usposabljanje kandidata za voznika F kategorije ali izpit za traktor, predvsem v okviru srednješolskega izobraževanja** (42. seja Državnega sveta, 7. 7. 2021), naslovljena na Vlado (odgovor 20. 8. 2021).

BOJAN REŽUN IN DAVORIN TERČON

57. **Pobuda glede čimprejšnje zagotovitve pogojev za opravljanje teoretičnega in praktičnega dela voznških izpitov v Izpitnem centru Postojna** (37. seja Državnega sveta, 24. 2. 2021), naslovljena na Ministrstvo za infrastrukturo (odgovor 29. 3. 2021) in Javno agencijo Republike Slovenije za varnost prometa (odgovor 24. 3. 2021).

FRANCI ROKAVEC

58. **Pobudi o uveljavitvi ničelne stopnje zmanjševanja obdelovalnih kmetijskih površin v Republiki Sloveniji** (37. seja Državnega sveta, 24. 2. 2021), naslovljeni na Vlado (odgovor 23. 3. 2021) in na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.
59. **Pobuda glede financiranja gradenj in urejanja kategoriziranih državnih kolesarskih povezav** (38. seja Državnega sveta, 17. 3. 2021), naslovljena na Vlado (odgovor 21. 4. 2021) in na Ministrstvo za infrastrukturo.
60. **Pobuda za pripravo predloga novele Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti** (45. seja Državnega sveta, 10. 11. 2021), naslovljena na Ministrstvo za javno upravo (odgovor 6. 12. 2021).
61. **Pobuda za optimizacijo železniške proge na relaciji Ljubljana–Zidani most** (46. seja Državnega sveta, 8. 12. 2021), naslovljena na Ministrstvo za infrastrukturo.

BRANKO TOMAŽIČ

62. **Vprašanje glede podelitve zaščitnega znaka kakovosti »Izbrana kakovost Slovenija« za prašičje meso** (37. seja Državnega sveta, 24. 2. 2021), naslovljeno na Vlado in Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (odgovor 16. 3. 2021).
63. **Vprašani glede količin posekanega lesa v državnih gozdovih in dobave lesa slovenskim žagarjem** (37. seja Državnega sveta, 24. 2. 2021), naslovljeni na Vlado,

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter družbo Slovenski državni gozdovi, d. o. o. (odgovor družbe SDG, d. o. o, 4. 3. 2021; odgovor Vlade, 16. 3. 2021).

64. **Zahteva za dopolnitev odgovora Vlade Republike Slovenije na vprašanje državnega svetnika Branka Tomažiča glede podelitve znaka kakovosti »izbrana kakovost – Slovenija« za prašičje meso** (39. seja Državnega sveta, 14. 4. 2021), naslovljena na Vlado (odgovor 19. 5. 2021).
65. **Vprašanje glede debirokratizacije na področju kmetijstva** (39. seja Državnega sveta, 14. 4. 2021), naslovljeno na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (odgovor 17. 5. 2021).
66. **Vprašanja glede aktivnosti za odpravo sistemskih disfunkcionalnosti kazenskega postopka, zagotovitev spoštovanja človekovih pravic in svoboščin v kazenskih postopkih ter glede reševanja odškodninskih zahtevkov zoper državo v zvezi z razveljavljenimi kazenskimi obsodbami** (39. seja Državnega sveta, 14. 4. 2021), naslovljena na Ministrstvo za pravosodje (odgovor 11. 5. 2021).
67. **Vprašanja glede revizije državnih pomoči iz sheme davka na tonažo** (40. seja Državnega sveta, 12. 5. 2021), naslovljena na Ministrstvo za finance (odgovor 8. 6. 2021).
68. **Pobudi glede davčne razbremenitve kmetov za dodeljene državne sektorske pomoči iz naslova posledic izrednih razmer epidemije Covid-19, za plačila iz naslova ukrepov kmetijske politike in druga plačila iz naslova državnih pomoči v zvezi z opravljanjem osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti** (40. seja Državnega sveta, 12. 5. 2021), naslovljeni na Vlado (odgovor 16. 6. 2021).
69. **Vprašani glede zaprtja namakalnega sistema Vogršček** (42. seja Državnega sveta, 7. 7. 2021), naslovljeni na Ministrstvo za okolje in prostor (odgovor 22. 7. 2021).
70. **Vprašanje glede neenakopravne obravnave cepljenih proti Covid-19 in prebolelih Covid-19** (43. seja Državnega sveta, 15. 9. 2021), naslovljeno na Vlado (odgovor 10. 11. 2021).
71. **Vprašani v zvezi z regulacijo cen na področju kmetijstva** (44. seja Državnega sveta, 13. 10. 2021), naslovljeni na Vlado Republike Slovenije (odgovor 16. 11. 2021).
72. **Pobuda o omejitvi uporabe natrijevega nitrita (E250) v mesnopredelovalni industriji v korist splošnega zdravstvenega stanja prebivalcev** (46. seja Državnega sveta, 8. 12. 2021), naslovljena na Vlado.

LADISLAV ROŽIČ

73. **Vprašani glede ohranjanja semenarstva v Sloveniji** (43. seja Državnega sveta, 15. 9. 2021), naslovljeni na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (odgovor 10. 11. 2021).
74. **Vprašanja glede pogojev za postavitev električnih polnilnic, skrbi za požarno varnost in zaščito objektov v primeru požarov, sproženih zaradi kratkega stika v električnih**

vozilih in ustrezne opremljenosti gasilskih enot za gašenje tovrstnih požarov (46. seja Državnega sveta, 8. 12. 2021), naslovljena na Ministrstvo za obrambo ter Ministrstvo za infrastrukturo.

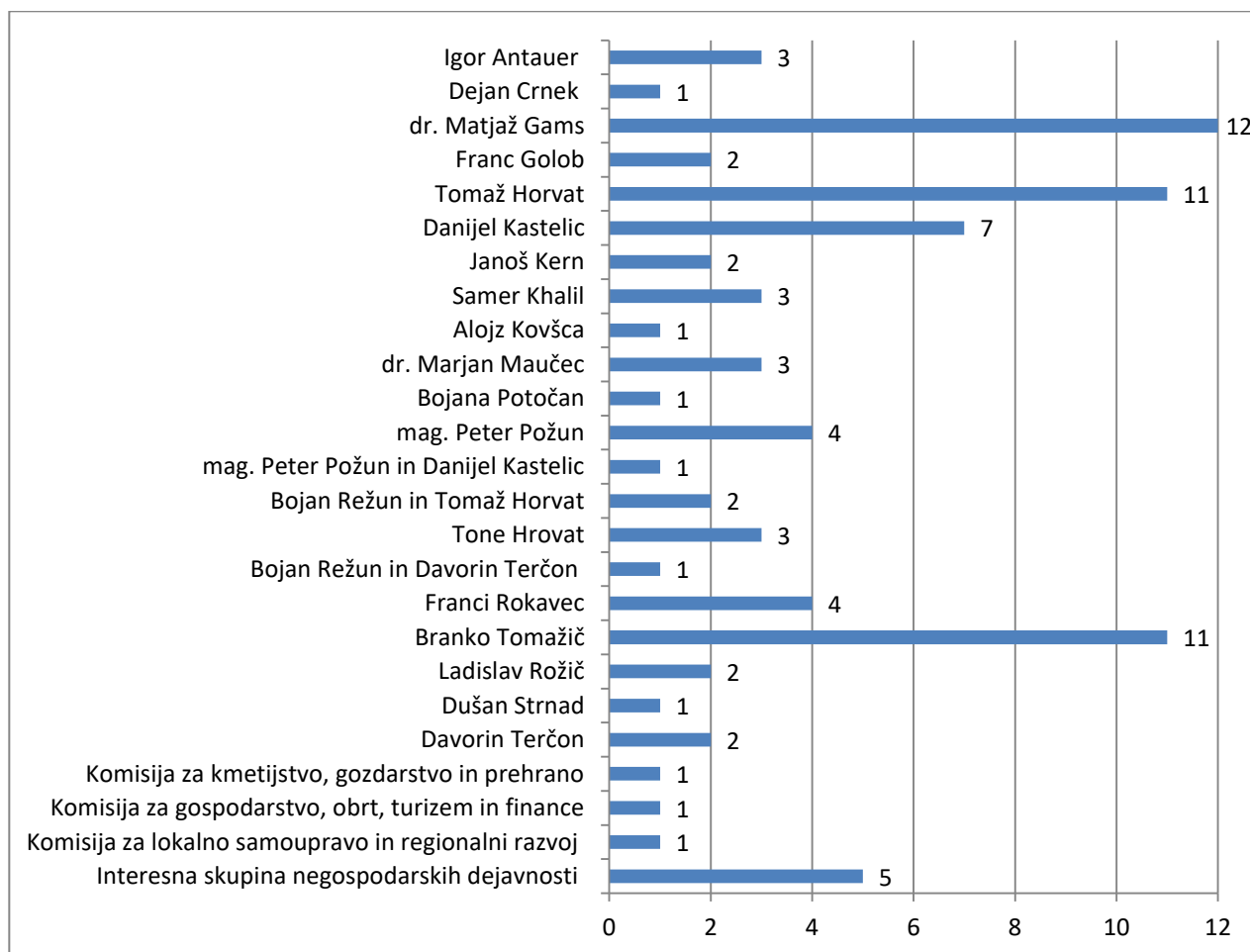
DUŠAN STRNAD

75. **Vprašanja glede pokritosti obmejne občine Osilnica in drugih obmejnih občin z optičnim omrežjem in mobilnim signalom** (38. seja Državnega sveta, 17. 3. 2021), naslovljena na Ministrstvo za javno upravo (odgovor 14. 4. 2021).

DAVORIN TERČON

76. **Vprašanje glede oskrbe Obale in Krasa s pitno vodo** (39. seja Državnega sveta, 14. 4. 2021), naslovljeno na Ministrstvo za okolje in prostor (odgovor 17. 5. 2021).
77. **Vprašanje glede implementacije direktive v pravni red Republike Slovenije** (41. seja Državnega sveta, 9. 6. 2021), naslovljeno na Ministrstvo za infrastrukturo (odgovor 21. 6. 2021)

Graf 1: Sprejete pobude in vprašanja

2.6.9. DRUGI POMEMBNI SKLEPI

1. Sklep za podaljšanje roka za opredelitev občinskih svetov do osnutkov pokrajinske zakonodaje s pregledom pristojnosti pokrajin (36. seja Državnega sveta, 20. 1. 2021). **Državni svet je sklep sprejel.**

Državni svet je sledil stališču Interesne skupine lokalnih interesov in pobudi Skupnosti občin Slovenije ter podaljšal rok za opredelitev občinskih svetov do osnutkov pokrajinske zakonodaje s pregledom pristojnosti pokrajin, ki so objavljeni v zborniku »Pokrajine v Sloveniji (osnutki pokrajinske zakonodaje s pregledom pristojnosti pokrajin)«, ki je dostopen na spletni povezavi: www.pokrajine.si/zbornik2020, do 1. 7. 2021. Državni svet se je na 34. seji, 11. 11. 2020, seznanil z osnutki pokrajinske zakonodaje s pregledom pristojnosti pokrajin, ki jih je pripravila Strokovna skupina Državnega sveta Republike Slovenije za pripravo pokrajinske zakonodaje, ter pozval občinske svete, da se do 1. 3. 2021 opredelijo do osnutkov zakonodaje, ki so objavljeni v zborniku »Pokrajine v Sloveniji (osnutki pokrajinske zakonodaje s pregledom pristojnosti pokrajin)«, ki je dostopen na: www.pokrajine.si/zbornik2020. Skupnost občin Slovenije je 14. 1. 2021 naslovila pobudo za podaljšanje roka za obravnavo osnutkov pokrajinske zakonodaje s pregledom pristojnosti pokrajin. Komisija za pravna in zakonodajna vprašanja pri Skupnosti občin Slovenije je namreč ocenila, da je rok za odziv občinskih (mestnih) svetov, ki se izteče s 1. 3. 2021, prekratek oz. časovno neugoden zaradi zakonsko določenih obveznosti občin v tem obdobju in razglašeni izrednih razmer, ki otežujejo delo občinskih svetov. Zato je Skupnost občin Slovenije predlagala podaljšanje roka za podajanje mnenj. Državni svet je ugotovil, da občinski sveti za predhodno preveritev kompleksne zakonodaje ter poglobljeno razpravo potrebujejo več časa. Ker je obravnavo pokrajinske zakonodaje na občinskih svetih zahtevna in otežena tudi zaradi omejevalnih ukrepov zaradi epidemioloških razmer v državi, se je rok za opredelitev občinskih svetov do osnutkov pokrajinske zakonodaje s pregledom pristojnosti pokrajin podaljšal do 1. 7. 2021.

Sklep Državnega sveta je bil posredovan slovenskim občinam, Skupnosti občin Slovenije, Združenju občin Slovenije, Združenju mestnih občin Slovenije in v vednost izr. prof. dr. Boštjanu Brezovniku, vodji Strokovne skupine Državnega sveta Republike Slovenije za pripravo pokrajinske zakonodaje.

2. Sklep k problematiki oskrbe Obale in Krasa s pitno vodo (42. seja Državnega sveta, 7. 7. 2021). **Državni svet je sklep sprejel.**

Državni svet je v sklepu predlagal Vladi Republike Slovenije, da se ponovno opredeli do projekta »Oskrba s pitno vodo Obale in Krasa« v luči zagotavljanja pitne vode za celotno območje slovenske Obale, Krasa in Brkinov (občina Ilirska Bistrica) skladno z Ustavo Republike Slovenije. Vlada Republike Slovenije naj pri tem upošteva strokovne argumente ter okoljsko, ekonomsko in družbeno sprejemljivost projekta v primerjavi s projektom oskrbe Obale (slovenske Istre) s pitno vodo iz zajetja Suhorica in Padež. Pri tem je Državni svet sledil mnenju, pripravljenemu na podlagi Poročila Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj (65. seja komisije) in Interesne skupine lokalnih interesov (64. seja interesne skupine), ki sta se na skupni seji 21. 6. 2021 seznanili s problematiko oskrbe Obale in Krasa s pitno vodo. Ob tem je Državni svet že na 39. seji, 14. 4. 2021, podprl vprašanje državnega svetnika Davorina Terčona, zakaj se je

Ministrstvo za okolje in prostor odločilo za oskrbo Obale (slovenske Istre) s pitno vodo iz zajetja Suhorica in Padež in zakaj za ta namen že vodi konkretne aktivnosti. Ministrstvo za okolje in prostor je podalo odgovor 14. 5. 2021, s katerim pa državni svetnik Davorin Terčon ni bil zadovoljen in je menil, da je pomanjkljiv in v določenem delu tudi zavajajoč. Zato je skupaj z državnima svetnikoma Borisom Popovičem in mag. Miroslavom Ribičem naslovil pobudo na pristojno Komisijo za lokalno samoupravo in regionalni razvoj ter Interesno skupino lokalnih interesov, da naj obravnavata problematiko oskrbe Obale in Krasa s pitno vodo. Ti sta se na skupni seji 21. 6. 2021 seznanili z argumenti pobudnikov seje in odzivom Ministrstva za okolje in prostor, na navedeni skupni seji pa so sodelovali tudi predstavniki zadevnih občin, upravljavcev vodovodnih sistemov na obravnavanem območju, Javnega zavoda Park Škocjanske jame in Civilne iniciative Ohranimo Brkine. Medtem ko imajo občine slovenske Istre vzpostavljen kakovosten vodovodni sistem oz. omrežje, vendar so brez ustreznega vodnega vira, imajo zaledne občine (Kras, Brkini) problematično vodovodno omrežje in ustrezne vodne vire za oskrbo s pitno vodo. Še pred železniško nesrečo pri Hrastovljah, ki je pokazala ranljivost oskrbe s pitno vodo obalnih občin, so bile izvedene številne študije obstoječih vodnih virov s ciljem iskanja najoptimalnejše rešitve, vendar tudi po desetletju nobena še ni realizirana. Kot je ugotavljal Državni svet, sodi projekt oskrbe s pitno vodo slovenske Istre in kraškega zaledja med prioritete naloge v programu izvajanja nacionalnih projektov državne infrastrukture. Nov strateški regionalni vodni vir, ki ga načrtuje država in je zanj predviden sprejem DPN, naj bi dolgoročno zagotovil oskrbo prebivalstva s pitno vodo slovenske Istre in rezervni vodni vir za kraško zaledje. Državni svet je ugotavljal, da se vsi deležniki strinjajo glede nujnosti ureditve dolgoročne in varne oskrbe prebivalcev slovenske Istre in zalednih občin s kakovostno pitno vodo, vendar med njimi ni enotnih pogledov na način ureditve oskrbe s pitno vodo na zadevnem območju. Na podlagi strokovnih izhodišč za določitev optimalnega vodnega vira in na podlagi analize variant je bila leta 2006 najbolje ocenjena varianta oskrbe iz zajetja na Suhorici, pritoku reke Reke, vendar so se aktivnosti leta 2007 prekinile. Ob razumevanju, da obalne občine podpirajo vsakršen projekt, ki bo zagotovil neoporečni vodni vir za kakovostno oskrbo slovenske Istre s pitno vodo, kraškobrkinske občine niso najbolje sprejele odločitve Ministrstva za okolje in prostor, da po prekinitvi 2007 zdaj nadaljuje z aktivnostmi za pripravo in izvedbo projekta vodnega vira z akumulacijo na potoku Suhorica za oskrbo Obale oz. slovenske Istre in kraškega zaledja s pitno vodo. Ta odločitev je povzročila negativen odziv lokalnega prebivalstva, ki se je organiziralo v Civilni iniciativi Ohranimo Brkine, nasprotovanje pa izražajo tudi župani ter velik del strokovne javnosti. Njihovi pomisleki so vezani predvsem na ekonomsko, okoljsko in družbeno sprejemljivost tovrstnega projekta. Ob tem opozarjajo na alternativen projekt oskrbe s pitno vodo Obale in Krasa - deloma iz zajetja Klariči in deloma iz zajetij v Ilirski Bistrici - ki je bil aktualen v obdobju 2011–2015 oz. še v času prejšnje finančne perspektive, vendar do njegove realizacije ni prišlo. Po njihovem mnenju je za realizacijo tega projekta treba sprejeti le še DPN. Državni svetniki so ugotavljali, da nasprotniki trenutnih aktivnosti Ministrstva za okolje in prostor poudarjajo, da je projekt oskrbe s pitno vodo z zajetjem na Suhorici in Padežu (ocena 133 mio evrov) dražji od projekta oskrbe s pitno vodo Obale in Krasa (ocena cca 50 mio evrov) ter tudi okoljsko sporen, saj posega na porečje reke Reke in vplivno območje Parka Škocjanske jame - ki je prvi največji in najpomembnejši naravni park v Sloveniji, vpisan na seznam Unesco - ter območje Nature 2000. V javnem zavodu Park Škocjanske jame se tako sprašujejo, kako bo reagiralo Ministrstvo za okolje in prostor, če bi Unesco podal negativno mnenje k predlagani zaježitvi potoka Suhorica zaradi ogrožanja Škocjanskih jam kot svetovne dediščine. Čeprav Ministrstvo za okolje in prostor trdi, da bo v nadaljnjih postopkih preverilo vse aspekte

načrtovanega projekta, pa velik del stroke že zdaj opozarja na pričakovane negativne okoljske posledice navedenega projekta. Nasprotniki tudi izpostavljajo, da je bilo s črpalnim preizkusom dokazano, da projekt oskrbe Obale in Krasa s pitno vodo izpolnjuje vse kriterije, med drugim zagotavlja zadostne količine vode za dolgoročne potrebe Obale in zato ne drži trditev resornega ministrstva, da projekt ni izkazal zadostnih količin vode za 50 let. Poleg tega bi omogočil povezavo kraškega, rižanskega in ilirskobistriškega vodovoda ter prinesel rešitev za težave na vodovodnem omrežju zalednih občin (Kras in Brkini). Prav tako je vodni vir varen. Po oceni strokovnjakov bi bila tudi voda kakovostnejša, saj gre za bistro podzemno vodo. Medtem ko Ministrstvo za okolje in prostor poudarja, da je zaradi delnega nahajanja prispevnega območja vodnega vira Brestovica v sosednji Italiji ta neprimeren, so bile na drugi strani podane ocene, da je tovrstno mnenje čudno, saj imajo tudi številne evropske države, ki so zavezane spoštovati evropski pravni red, prispevna območja svojih vodnih virov v sosednjih državah (npr. prispevno območje vodnega vira za Trst z zalednim območjem v sosednji Italiji leži v večjem delu v Republiki Sloveniji). Obala je danes, še posebej v poletnih mesecih, v primeru upada izdatnosti vodnega vira Rižane, odvisna od oskrbe iz hrvaške Istre. V Civilni iniciativi Ohranimo Brkine opozarjajo, da se je Ministrstvo za okolje in prostor samovoljno odločilo, da ne bo delalo študij za zagotovitev dodatnega vodnega vira za Istro in na ta način poiskalo najprimernejšo rešitev, ampak bo nadaljevalo z izvajanjem aktivnosti za akumulacijo na potoku Suhorici in Padežu kot najprimernejši rešitvi, pri čemer se sklicuje na stroko, čeprav se je zaradi neusklajenega mnenja stroke projekt v preteklosti zaustavil. Pobuda za DPN za ureditev oskrbe prebivalstva slovenske Istre in kraškega zaledja s pitno vodo predvideva zajezitev potoka Suhorica in dela potoka Padeža, ki ležita v osrčju neokrnjene narave, na vplivnem območju Regijskega parka Škocjanske jame, ki so vpisane na Unesco seznam svetovne naravne in kulturne dediščine in seznam svetovno pomembnih mokrišč Ramsarske konvencije (kot prvo podzemno mokrišče na svetu) in na vplivnem območju reke Reke ter v neposredni bližini območja Nature 2000. Predvidena jezova (57 m in 10 m) bi poplavlila celo dolino potoka Suhorica v dolžini 3,5 km in del doline potoka Padež ter tako uničila neokrnjeno naravo in habitate več evropsko zaščitene živalskih in rastlinskih vrst, ogrozila svetovno dediščino in potencialno vplivala na izgubo statusa Unesco, povzročila spremembo mikroklima, na velikem novo vzpostavljenem vodovarstvenem območju pa bi bile vzpostavljene omejitve za sadjarstvo in kmetijstvo, zaradi katerih bi marsikateri lokalni pridelovalec hrane izgubil glavni vir dohodkov, zmanjšal bi se tudi turistični potencial Brkinov in Vremske doline, prav tako bi se poslabšala kakovost bivanja lokalnega prebivalstva. Po njihovi oceni bi bila voda iz odprtega zajetja slabe kakovosti in bi lahko dolgoročno imela negativen vpliv na zdravje uporabnikov. Po njihovih zadnjih informacijah naj bi Nacionalni inštitut za javno zdravje ob javni razgrnitvi pobude za DPN podal negativno mnenje glede zdravstvene ustreznosti vode iz zadevnega zajetja. V Civilni iniciativi Ohranimo Brkine poudarjajo, da obstaja rešitev v okviru povezave vseh treh vodovodov, ki je cenejša, zagotavlja obnovo obstoječe infrastrukture in je okolju prijaznejša ter zagotavlja varno oskrbo Obale in Krasa s pitno vodo. Ob navedenih nasprotovanjih je bil Državni svet prav tako seznanjen, da župani štirih občin slovenske Istre (Ankaran, Izola, Koper in Piran), na podlagi pooblastil občinskih svetov s skupne seje 5. 7. 2019, soglašajo z odločitvijo Ministrstva za okolje in prostor o nadaljevanju vseh aktivnosti za pripravo in izvedbo projekta dolgoročnega strateškega vira z akumulacijo na potoku Suhorica. Pri tem zaradi pomanjkanja pitne vode v slovenski Istri pričakujejo, da se bodo pospešile aktivnosti za sprejem DPN, obenem pa tudi opozarjajo, da nasprotniki niso podali niti enega novega dejstva, ki ga resorno ministrstvo ne bi poznalo oz. upoštevalo v času odločitve o nadaljevanju aktivnosti za pripravo in izvedbo navedenega projekta. Menijo, da nasprotniki navajajo netočne informacije in

napačne ugotovitve, ki so bile v dosedanjih razpravah že ovržene. Državni svet je ugotavljal, da sta bili Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj ter Interesna skupina lokalnih interesov na skupni seji seznanjeni z dodatnimi pojasnili Ministrstva za okolje in prostor, ki izpostavlja, da se DPN sprejema za državne investicije oz. državno infrastrukturo in ne za lokalne investicije. DPN torej ni možno sprejeti za projekt oskrbe Obale in Krasa s pitno vodo, ki ga je načrtovalo devet občin v vlogi soinvestitorov in temelji na povezovanju treh vodovodnih sistemov (kraški, rižanski in ilirskobistriški). Ker so vodovodi občinska gospodarska javna infrastruktura in torej v pristojnosti občin, te lahko sprejmejo OPPN. Ob tem je bilo tudi opozorjeno, da je bilo v preteklosti zgrajenih veliko (regionalnih) vodovodov (npr. pomurski vodovod), za katere ni bil izveden DPN, saj imajo občine svoje mehanizme (OPPN). V zvezi s sedanjo razlago Ministrstva za okolje in prostor, da za projekt oskrbe Obale in Krasa s pitno vodo, za katerega je bil izdelan tudi DIIP (Nova Gorica, 2011), ni možno izvesti DPN, nasprotniki opozarjajo, da je Ministrstvo za okolje in prostor v takratni sestavi samo predlagalo obalnim, kraškim in brkinskim županom rešitev glede oskrbe Obale in Krasa s pitno vodo in so občine le sledile predlogu resornega ministrstva. Takrat so na občinski ravni tudi ocenili, da je zaradi ureditve lastniških razmerij potreben DPN. Država takrat tega problema ni zaznala, je pa financirala projekte, ki so opredelili transportne (za transport vode na večje razdalje do vodnih virov) in sekundarne vodovode (do posameznih uporabnikov). Ob tem na Ministrstvu za okolje in prostor poudarjajo, da je projekt povezovanja treh vodovodnih sistemov še zmeraj aktualen in tudi vključen v projektno nalogo z namenom preveritve rešitev, občine pa bodo lahko z njim kandidirale za evropska kohezijska sredstva (v zvezi z obnovo in nadgradnjo vodovodnih sistemov). Pri tem se bodo lahko vodovodni sistemi vključili v nov vodni vir, ki predvideva tudi novo čistilno napravo. Kot je ugotavljal Državni svet, Ministrstvo za okolje in prostor poudarja, da je projekt ureditve oskrbe prebivalstva slovenske Istre in kraškega zaledja s pitno vodo še na začetku. Podana je bila pobuda za sprejem DPN in zbrane smernice, ki bodo v pobudi tudi upoštevane. Šele ko bo Vlada Republike Slovenije sprejela pobudo za DPN, se bodo začele pripravljati vse strokovne podlage in v nadaljevanju vključevati vse deležnike - od lokalnega prebivalstva, občin, civilne iniciative do strokovne in druge zainteresirane javnosti in najbolj občutljivih naravnih vrednot (Škocjanske jame). V okviru študije presoje vplivov na okolje bo resorno ministrstvo pripravilo strokovne podlage in če bodo v nadaljevanju prepoznana nova dejstva, bodo temu ustrezno prilagojeni tehnični ukrepi za preprečitev kakršnekoli škode v Škocjanskih jamah in v vodnem režimu reke Reke. Ministrstvo za okolje in prostor izpostavlja, da v času od izvedene študije o možnih vodnih virov 2006 do danes ni bil prepoznan noben nov vodni vir ali drugo novo dejstvo, ki bi vodilo ministrstvo k ponovnim analizam o vodnih virih. Ker v tem trenutku še ni strokovnih podlag, je preuranjeno sklepati, da je načrtovani novi vodni vir zdravstveno ali okoljsko neustrezen ali nesprejemljiv za lokalno okolje, saj je treba najprej izvesti monitoring in preliminarne meritve in šele na koncu bo jasno, ali se bo projekt potrdilo ali pa zaradi zadržkov opustilo. Državni svet je ocenil, da odločanje o vprašanju dolgoročne in varne oskrbe prebivalstva slovenske Istre in kraškega zaledja s pitno vodo ne sme postati politično vprašanje. Glede na dolgoletno reševanje problema ustrezne oskrbe obalnega in kraškega območja s pitno vodo je, tudi v luči ranljivosti vodnega vira za obalne občine, kar je pokazala železniška nesreča pri Hrastovljah z izlitjem kerozina v kraška tla pred dvema letoma, nujno pospešiti postopke za realizacijo projekta, ki bo čim prej zagotovil potrebne količine pitne vode in varno oskrbo prebivalstva slovenske Istre in kraškega zaledja s kakovostno pitno vodo. Pri tem pa je prav, da se prouči okoljske, ekonomske in družbene vidike načrtovanih posegov ter prisluhne tudi opozorilom strokovnjakov in lokalnega okolja, v katerem je potencialni nov strateški vodni vir. S ciljem, da se sprejme najboljše rešitev

glede oskrbe s pitno vodo na območju slovenske Istre in kraškega zaledja, je Državni svet predlagal, da se Vlada Republike Slovenije ponovno opredeli do projekta "Oskrba s pitno vodo Obale in Krasa" v luči zagotavljanja pitne vode za celotno območje slovenske Obale, Krasa in Brkinov skladno z Ustavo Republike Slovenije, ki opredeljuje pravico do pitne vode. Pri tem naj upošteva strokovne argumente ter okoljsko, ekonomsko in družbeno sprejemljivost tega projekta v primerjavi z aktualnim projektom oskrbe slovenske Obale s pitno vodo iz zajetja Suhorica in Padež. Z navedeno pobudo se z ničemer ne posega v nadaljnje postopke in aktivnosti Ministrstva za okolje in prostor, ampak se zgolj predlaga priprava primerjave obeh projektov.

Sklep Državnega sveta je bil posredovan Vladi Republike Slovenije. Odgovor je Vlada sprejela na 255. dopisni seji, 18. 8. 2021, in ga naslovila na Državni svet. Vlada je v odgovoru pojasnila, da če bi bil projekt »Oskrba s pitno vodo Obale in Krasa«, ki je bil na pobudo vseh občin potrjen 2011 in v naslednjih letih ni bil realiziran, izveden v predlagani obliki, bi nedvomno srednjeročno pozitivno vplival na vodooskrbo v regiji, ne bi pa reševal problema dolgoročne in stabilne oskrbe slovenske Istre in kraškega zaledja s pitno vodo. Na podlagi večkriterijske variantne analize (razvojne možnosti, tehnična izvedljivost, okolje in ekonomika) je bila najbolje ocenjena varianta oskrbe s pitno vodo z zajetjem na Suhorici, pritoku reke Reke.

3. Sklep o ravnanju s tajnimi podatki v Državnem svetu Republike Slovenije (43. seja Državnega sveta, 10. 11. 2021). Državni svet je sklep sprejel.

Državni svet je sledil poročilu Mandatno-imunitetne komisije, ki je Pobudo za sprejem Sklepa o ravnanju s tajnimi podatki v Državnem svetu Republike Slovenije obravnavala na 19. redni seji, 8. 9. 2021. Komisija je pobudo, ki jo je podal državni svetnik Alojz Kovšca, podprla. Komisija je bila seznanjena, da gre za akt, ki ga sprejema Državni svet, saj ureja tudi ravnanje državnih svetnikov na področju ravnanja s tajnimi podatki. Temeljni razlog za sprejem novega sklepa je zastarelost trenutno veljavnega sklepa, saj se je v vmesnem času spremenila tudi področna zakonodaja. Slednja tako državnim svetnikom zdaj nalaga več obveznosti, denimo dolžnost udeležbe na osnovnem usposabljanju o ravnanju s tajnimi podatki in obvezna obdobja usposabljanja. Na podlagi predlaganega sklepa bo sprejet tudi ustrezen načrt varovanja tajnih podatkov, ki bo podrobneje urejal tudi delovanje Službe Državnega sveta na tem področju.

Državni svet je s sprejetjem sklepa uredil ravnanje s tajnimi podatki in sistem postopkov in ukrepov za njihovo varovanje.

2.6.10. OSTALO

1. **Predlog sprememb Finančnega načrta Državnega sveta Republike Slovenije za leto 2022 in Predlog Finančnega načrta Državnega sveta Republike Slovenije za leto 2023**, 43. redna seja Državnega sveta, 15. 9. 2021. Državni svet je sprejel Predlog sprememb Finančnega načrta Državnega sveta Republike Slovenije za leto 2022 in Predlog Finančnega načrta Državnega sveta Republike Slovenije za leto 2023.
2. **Predlog Poročila o delu Državnega sveta v 3. letu VI. mandata** (1. 1. 2020–31. 12. 2020), 37. redna seja Državnega sveta, 24. 2. 2020. Državni svet je sprejel Poročilo o delu Državnega sveta v 3. letu VI. mandata (1. 1. 2020–31. 12. 2020).

3. **Predlog Okvirnega terminskega programa dela Državnega sveta 2022 – redne seje**, 45. redna seja Državnega sveta, 10. 11. 2021. Državni svet je sprejel Okvirni terminski program rednih sej za leto 2022.

2.7. VOLITVE IN IMENOVANJA

1. **Sklep o imenovanju predstavnika Državnega sveta v delegaciji za plenarna zasedanja Konference o prihodnosti Evrope**, 41. redna seja Državnega sveta Republike Slovenije, 9. 6. 2021. Državni svet je sledil predlogu Mandatno-imunitetne komisije (18. redna seja komisije, 7. 6. 2021) in sprejel sklep o imenovanju Bojana Kekca za predstavnika Državnega sveta v delegaciji za plenarna zasedanja Konference o prihodnosti Evrope.

Državni svet je 20. 5. 2021 prejel poziv sopredsedujočih Izvršnemu odboru COFE za oblikovanje štiričlanske Slovenske delegacije za plenarna zasedanja COFE ter časovni razpored plenarnih zasedanj COFE. Na podlagi dogovora med predsednikom Državnega sveta Republike Slovenije in predsednikom Državnega zbora Republike Slovenije je Državnemu svetu pripadlo eno, Državnemu zboru pa tri mesta v stalni delegaciji. Državni svet je državnega svetnika Bojana Kekca imenoval na podlagi postopka, ki ga določa 78.a člen Poslovnika Državnega sveta (PoDS-1).

2.8. IMUNITETA DRŽAVNIH SVETNIKOV

V četrtem letu VI. mandata ni bilo obravnavanih zahtev za imuniteto državnih svetnikov.

2.9. PREDSTAVITVE

1. **Predstavitev prednostnih nalog predsedovanja Republike Portugalske Svetu Evropske unije v času od 1. 1. do 30. 6. 2021**, 36. redna seja Državnega sveta, 20. 1. 2021. Prednostne naloge je predstavila Luísa Maria Marques Pais dos Santos Lowe, odpravnica poslov Veleposlaništva Republike Portugalske v Ljubljani.
2. **Predstavitev Evropskega organa za delo in njegovih nalog**, 41. redna seja Državnega sveta, 9. 6. 2021. Predstavitev je podala mag. Polona Grobelnik Jurjovič, uradnica za zvezo med Evropskim organom za delo in Slovenijo.
3. **Predstavitev letnih poročil Evropskega računskega sodišča za leto 2019** (Letno poročilo o izvrševanju proračuna EU za leto 2019 in Letno poročilo o dejavnostih financiranih iz osmega, devetega in desetega Evropskega razvojnega sklada za leto 2019, Letno poročilo o smotrnosti izvrševanja proračuna EU - stanje ob koncu leta 2019), 40. redna seja Državnega sveta, 12. 5. 2021. Letna poročila je predstavil Samo Jereb, član Evropskega računskega sodišča.

4. **Predstavitev Šestmesečnega programa predsedovanja Republike Slovenije Svetu Evropske unije s prednostnimi nalogami predsedstva v drugi polovici leta 2021**, EPA 1980-VIII. Prednostne naloge je predstavil dr. Igor Senčar, državni sekretar v Kabinetu predsednika Vlade Republike Slovenije.

2.10. SEZNANITVE

1. **Seznanitev z delom Skupine za skupni parlamentarni nadzor Europol v 2020**, 39. redna seja Državnega sveta, 14. 4. 2021. Delo Skupine za skupni parlamentarni nadzor Europol v 2020 je predstavil državni svetnik Samer Khalil.
2. **Seznanitev z delom Delovne skupine za načrtovanje upravljanja z velikimi zvermi v 2020**, 39. redna seja Državnega sveta, 14. 4. 2021. Delo Delovne skupine za načrtovanje upravljanja z velikimi zvermi v 2020 je predstavil državni svetnik Branko Tomažič.
3. **Seznanitev z delom Statističnega sveta Republike Slovenije v letu 2020**, 40. redna seja Državnega sveta, 12. 5. 2021. Državni svet se je seznanil z delom Statističnega sveta Republike Slovenije v letu 2020, ki ga je predstavil državni svetnik Tomaž Horvat.
4. **Seznanitev z delom Konference o prihodnosti Evrope za obdobje od 19. 6. 2021 do 31. 10. 2021**, 45. seja Državnega sveta, 10. 11. 2021. Državni svet se je seznanil z delom Konference o prihodnosti Evrope za obdobje od 19. 6. 2021 do 31. 10. 2021, ki ga je predstavil državni svetnik Bojan Kekec.

3. DELO INTERESNIH SKUPIN DRŽAVNEGA SVETA

V skladu s 16. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15, 55/20, 123/20) interesne skupine obravnavajo zadeve in oblikujejo stališča do zadev, ki so na dnevnem redu Državnega sveta in njegovih komisij ter druge zadeve iz pristojnosti Državnega sveta. Interesne skupine se praviloma sestajajo pred rednimi ali izrednimi sejami Državnega sveta in obravnavajo točke, ki so na dnevnem redu rednih ali izrednih sej – z njimi se seznani, jih (ne)podprejo oziroma nanje podajo stališča in vsebinske pripombe.

Interesne skupine so se v četrtem letu VI. sklica sestale na skupno osemnosemdesetih (88) sejah, od tega dvainšestdesetih (62) rednih in šestindvajsetih (26) izrednih sejah.

3.1. INTERESNA SKUPINA DELODAJALCEV

Interesna skupina delodajalcev je imela šestnajst (16) sej, od tega enajst (11) rednih in pet (5) izrednih.

Povzetek pomembnejših obravnavanih zadev

Pobuda za sprejem sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega sveta (17. izredna seja interesne skupine, 8. 3. 2021, in 34. seja interesne skupine, 14. 4. 2021). Interesna skupina se je seznani s Pobudo Sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega sveta, ki jo je vložila Mandatno-imunitetna komisija in ki predvideva spremembe oz. dopolnitve 33.a, 35., 69., 75.a člena ter nov 75.b člen, ter razpravljala o predlaganih spremembah. Interesna skupina je odločila, da v tretjem odstavku novega 75.b člena predlaga črtanje besedila »in pozivu vlade do konca razprave pisno ne nasprotuje nobena od interesnih skupin«, ker bi glede na predlagano besedilo lahko posamezna interesna skupina preprečila odločanje, ne glede na večino, ki bi sicer lahko bila dosežena. Obenem je interesna skupina odločila, da predlaga dopolnitev obrazložitve k tretjemu odstavku 75.b člena, in sicer tako da se podrobneje obrazložijo razlogi za določitev večine, ki mora skladno s tem odstavkom sprejeti predlog (zakaj prav 33 državnih svetnikov). Na 34. seji, 14. 4. 2021, je interesna skupina na poziv predsednika Državnega sveta v delovno skupino, ki bo uskladila končno besedilo Predloga Pobude Mandatno-imunitetne komisije za sprejem sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega sveta imenovala državnega svetnika Igorja Antauerja in ga pooblastila za usklajevanje besedila Predloga pobude.

Stališče interesne skupine je bilo posredovano Mandatno-imunitetni komisiji.

Predlog Mnenja Državnega sveta k Osnutku Predloga Načrta za okrevanje in odpornost (18. izredna seja interesne skupine, 21. 4. 2021). Interesna skupina je na podlagi opravljene razprave sprejela stališče, da predlaga dopolnitev mnenja glede vključevanja reprezentativnih delodajalskih organizacij v pripravo osnutka predloga Načrta za okrevanje in odpornost, pri čemer je opozorila na to, da bi bilo smiselno, da se reprezentativne delodajalske organizacije vključijo tudi v pripravo izvedbenih dokumentov in na nujnost, da se predvidi podporno okolje za podjetja, katerega pomemben del bi tvorile reprezentativne delodajalske organizacije. V predlagani

dopolnitvi je bilo izpostavljeno tudi, da bi bilo treba v osnutku predloga načrta natančno opredeliti, na katero gospodarsko dejavnost se posamezen ukrep nanaša in za katero velikost podjetij pride posamezen ukrep v poštev, dodatno pozornost pa bi bilo treba posvetiti mikro, malim in srednjim podjetjem tako na področju digitalne preobrazbe gospodarstva kot tudi digitalne preobrazbe javnega sektorja in javne uprave.

Stališče interesne skupine je bilo posredovano Državnemu svetu, ki je na 23. izredni seji 22. 4. 2021 sprejel amandma k predlogu mnenja Državnega sveta. Več v poglavju 2.6.2.2.

Predlog zakona o odpravi krivic zaradi izbrisa pravnih oseb iz sodnega registra v obdobju od 23. 7. 1999 do 16. 11. 2011 (ZOKIPOS), EPA 1939-VIII (36. seja interesne skupine, 9. 6. 2021). Interesna skupina je podprla predlog zakona z utemeljitvijo, da je treba čim prej odpraviti krivice, ki so nastale zaradi izbrisa iz sodnega registra po uradni dolžnosti. S slednjim so bili bivši lastniki izbranih družb postavljeni v neenak položaj, saj so bile zaradi uporabe instituta spregleda pravne osebnosti terjatve do izbranih družb prenesene na lastnike, medtem ko so njihove terjatve do tretjih praktično ugasnile zaradi izgube aktivne legitimacije, torej možnosti vlaganja tožb oziroma izvršb, kar se je pokazalo predvsem v praksi. **Več v poglavju 2.6.1.**

Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem svetu – zakonodajna iniciativa (37. seja interesne skupine, 7. 7. 2021). Interesna skupina je obravnavala odgovor Ministrstva za javno upravo na vprašanje glede priprave predloga novele Zakona o državnem svetu ter predlagala, da strokovna služba Državnega sveta čim prej pristopi k usklajevanju novele z Ministrstvom za javno upravo. V zvezi s problematiko vlaganja amandmajev v zakonodajnem postopku je interesna skupina sklenila, da predsedniku Državnega sveta, Mandatno imunitetni komisiji in Delovni skupini za pripravo usklajenega Predloga sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega sveta predlaga, da se v okviru priprave sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega sveta najde rešitev, ki bi omogočala, da amandmaje vložijo državni svetniki, ki so bili s strani Državnega sveta pooblaščen za usklajevanje. **Več v poglavju 2.6.1.**

Predlog odločilnega veta na Zakon o spremembi in dopolnitvi Zakona o lekarniški dejavnosti (ZLD-1C), EPA 1683-VIII (20. izredna seja interesne skupine, 25. 10. 2021). Interesna skupina je po opravljeni razpravi sprejela odločitev, da vloži pobudo, da Državni svet sprejme Predlog odločilnega veta na zakon. Med razpravo je bilo izpostavljeno, da bi uveljavitev ZLD-1C povzročila neenako obravnavanje deležnikov na trgu in v neenak položaj postavila tudi lokalne skupnosti, saj manjše lokalne skupnosti ne bodo v stanju zagotoviti virov za ustanovitev in delovanje svoje lastne organizacije za preskrbo z zdravili. Ureditev, ki jo uvaja novela ZLD-1C, tudi ni skladna z evropskimi direktivami, saj predlagane rešitve niso skladne z določili Zakona o zdravilih, ki med drugim določa obveznosti izvajanja storitve v javnem interesu, obveznosti oskrbe z vsemi zdravili in obveznosti oskrbe vseh poslovnih subjektov. **Več v poglavju 2.6.3.**

3.2. INTERESNA SKUPINA DELOJEMALCEV

Interesna skupina delojemalcev je imela sedemnajst (17) sej, od tega enajstih (11) rednih in šest (6) izrednih. Ena (1) izredna seja je bila korespondenčna.

Povzetek pomembnejših obravnavanih zadev

Predlog Mnenja k Predlogu zakona o nacionalnem demografskem skladu (ZNDS), EPA 1397-VIII (40. seja interesne skupine, 24. 2. 2021). Po razpravi o Predlogu Mnenja k Predlogu zakona o nacionalnem demografskem skladu (ZNDS) je interesna skupina sprejela stališče, v katerem je opozorila, da je bil predlog zakona v zakonodajni postopek poslan v nasprotju s pravili Ekonomsko-socialnega sveta. Menila je, da je predlog zakona problematičen, ker predvideva uporabo sredstev demografskega sklada tudi za tekočo porabo, za akumulacijo pa zgolj del sredstev; predvideva izdatke za namene, ki po mnenju članov interesne skupine niso naloga demografskega sklada; vse premoženje države koncentrira na enem mestu; vse vzvode za upravljanje in nadzor daje v roke političnim strankam in Vladi; predvideva prehajanje zasebnih prihrankov posameznikov v upravljanje in razpolaganje države (in politike). Interesna skupina je predlagala, da se razmisli o drugačnem načinu pristopa k pripravi zakona, in opozorila na možnost uporabe naknadnega zakonodajnega referendumu. **Več v poglavju 2.6.2.1.**

Predlog Mnenja k Predlogu resolucije o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2021–2025 (ReNPJP21–25) EPA 1734-VIII (43. seja interesne skupine, 12. 5. 2021). Člani interesne skupine so podprli predlog mnenja k predlogu resolucije in menili, da je resolucija zelo dobro pripravljena, ker zajema tudi pozabljene skupine, kot so, recimo, uporabniki znakovnega jezika, romskega jezika in podobno. **Več v poglavju 2.6.2.3.**

Predlog Mnenja k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lekarniški dejavnosti (ZLD-1C), EPA 1683-VIII (47. seja interesne skupine, 13. 10. 2021). Vodja interesne skupine Lidija Jerkič je opozorila, da sta pristojna Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide in zainteresirana Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj Državnega sveta obravnavali prvotno verzijo predloga zakona, od katerega sta po obravnavi na seji matičnega odbora Državnega zbora za zdravstvo ostala aktualna samo še dva člena, ki se nanašata na možnost vzpostavitve vertikalnih povezav v verigi preskrbe z zdravili. **Več v poglavju 2.6.2.**

Predlog Mnenja Državnega sveta k Predlogu zakona o dolgotrajni oskrbi (ZDOsk), EPA 1972-VIII (48. seja interesne skupine, 10. 11. 2021). O poteku seje pristojne komisije Državnega sveta k tej točki sta poročala Oskar Komac in Ladislav Rožič in poudarila, da je komisija podprla predlog zakona s tesnim izidom. Menila sta, da predstavlja velik problem pri tem predlogu zakona nedorečenost financiranja dejavnosti ter da gre bolj za predvolilno všečno potezo kot za dejansko reševanje problematike dolgotrajne oskrbe. **Več v poglavju 2.6.2.1.**

Predlog Mnenja Državnega sveta k Predlogu zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (ZZrID), EPA 2004-VIII (48. seja interesne skupine, 10. 11. 2021). O poteku seje pristojne komisije Državnega sveta k tej točki je poročal član interesne skupine Branimir Štrukelj. Kot je poudaril, je največja prednost tega zakona v tem, da zagotavlja redno financiranje dejavnosti. Izpostavil je tudi dve slabosti zakona, in sicer naj bi inštitutom dovoljeval razpolaganje s premoženjem, kar lahko, po nekaterih predvidevanjih, sproži plaz tudi za ostale vzgojno-izobraževalne ustanove, prav tako pa dovoljuje, da si zaposleni lahko dvignejo znesek plače, če pridobijo neproračunska sredstva, kar pomeni po nekaterih interpretacijah t. i. komercializacijo znanosti. Po razpravi je interesna skupina podprla mnenje pristojne komisije. **Več v poglavju 2.6.2.1.**

Predlog Mnenja Državnega sveta k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI-N), EPA 2102-VIII (49. seja

interesne skupine, 8. 12. 2021). Po razpravi se je interesna skupina odločila, da predlaga umik točke s predloga dnevnega reda 46. seje Državnega sveta. Interesna skupina je menila, da bi pred razpravo in odločanjem o dopolnjenem predlogu ZOFVI-N na redni seji Državnega sveta predhodno morala o slednjem razpravljati pristojna komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport. Na 24. redni seji Odbora Državnega zbora za izobraževanje, znanost, šport in mladino so bili namreč sprejeti amandmaji, ki bi lahko bistveno vplivali na odločitev pristojne komisije in s tem tudi na vsebino predloga mnenja Državnega sveta k dopolnjenemu predlogu zakona. Ker je Interesna skupina delojemalcev menila, da bi se morala pred odločanjem Državnega sveta o dopolnjenem predlogu zakona pristojna komisija Državnega sveta ponovno sestati in Državnemu svetu predložiti novo različico mnenja, je predlagala umik točke z dnevnega reda 46. redne seje Državnega sveta. Državni svet je predlog umika točke z dnevnega reda 46. seje potrdil.

Pobuda za sprejem sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega sveta (10. izredna seja

interesne skupine, 4. 3. 2021). V razpravi je bilo opozorjeno na 35. člen Poslovnika Državnega sveta, in sicer da se tja vstavi izrecna določba, ki določa, da mora pobuda, s katero se samodejno razširi dnevni red oziroma predlog za razširitev izrecno navesti razloge, ki so nastali po sklicu seje; predlagali so dopolnitev 49. člena PoDS-1, ki smiselno velja tudi za seje komisij in interesnih skupin. V razpravi je bilo izpostavljeno, da poslovnik ne vsebuje določbe, ki bi omogočala naknadno presojo kršitev poslovnika s strani predsedujočega na seji Državnega sveta, interesne skupine ali komisije. Tako se predvideva novo podpoglavje, ki bi se glasilo »6. Postopek v zvezi z ugotavljanjem kršitev poslovnika«, vsebovalo pa bi 93.a člen, ki bi državnemu svetniku, interesni skupini ali komisiji omogočal, da na komisijo, pristojno za vprašanja v zvezi s poslovníkom (Mandatno-imunitetno komisijo), naslovijo pobudo za ugotavljanje kršitev poslovnika na seji Državnega sveta, interesne skupine ali komisije, od katere je preteklo največ 14 dni. Pri tem bi državni svetnik lahko takšno pobudo vložil le, če je na seji, na kateri naj bi prišlo do kršitev, želel zastaviti postopkovno vprašanje v skladu z 38. členom PoDS-1, vendar mu je predsedujoči to preprečil ali pa ga ni upošteval. Komisija, pristojna za vprašanja v zvezi s poslovníkom, bo nato pobudo z zatrjevanimi kršitvami posredovala predsedujočemu na seji, na kateri naj bi prišlo do zatrjevanih kršitev, ki bo lahko komisiji v sedmih dneh posredoval odgovor na pobudo. Slednja bo nato pobudo in odgovor na pobudo obravnavala na seji, na katero bosta povabljena pobudnik (državni svetnik oziroma poročevalec interesne skupine ali komisije) in predsedujoči na seji, na kateri naj bi prišlo do kršitev. Če bo komisija, pristojna za vprašanja v zvezi s poslovníkom, ugotovila, da je prišlo do zatrjevanih kršitev, bo z večino glasov vseh članov komisije predsedujočemu na seji, na kateri je prišlo do kršitev, izrekla opomin. Državni svetnik, ki mu bo izrečen opomin, bo lahko v treh dneh vložil ugovor na Državni svet, ki bo o ugovoru odločil na prvi naslednji seji brez razprave in obrazložitve glasu, pri odločitvi pa se bo oprl na vsebino ugovora in obrazložitev opomina, ki ga je izrekla Mandatno-imunitetna komisija.

Stališče interesne skupine je bilo posredovano Mandatno-imunitetni komisiji.

Predlog odločilnega veta na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevozih v cestnem prometu (ZPCP-2H), EPA 1547-VIII (12. izredna seja interesne skupine, 7. 6. 2021).

Člani interesne skupine so razpravljali o tem, da na novelo zakona vložijo predlog za veto. Poudarili so, da bi morali v razpravo o zakonu biti vključeni socialni partnerji, prav tako bi o

predlaganih spremembah zakonodaje moral razpravljati Ekonomsko-socialni svet; zakon bi moral poskrbeti za delovno-pravno zaščito voznikov, ki opravljajo prevoze; zakon ne bi smel zmanjšati, temveč okrepiti regulacijo taksi prevozov, vključno z uvedbo tahografov za vsa vozila, ki opravljajo prevoz potnikov, in uvesti ustrezní nadzor. Državni svet je predlog za odločilni veto obravnaval na 24. izredni seji, 8. 6. 2021, in predloga ni podprl. **Več v poglavju 2.6.3.**

Predlog odločilnega veta na Zakon o nujnih ukrepih na področju zdravstva (ZNUPZ), EPA 1963-VIII (13. izredna seja interesne skupine, 12. 7. 2021). Interesna skupina je opozorila na Mnenje Službe Državnega sveta za pravne in analitične zadeve (SPAZ) z dne 18. 2. 2021, za katerega je interesna skupina zaprosila s sklepom ob Stališču k Predlogu odločilnega veta na Zakon o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije Covid-19 (ZIUPOPDVE), in v katerem med drugim jasno piše, da je vlaganje takšnih predlogov odločilnih vetov ustavno sporno. Člani interesne skupine so ob tem še poudarili, da bodo teoretična izhodišča, opredeljena v Mnenju SPAZ, začeli upoštevati tudi v praksi pri opravljanju funkcije državnih svetnikov. Državni svet je o predlogu veta razpravljál na 25. izredni seji, 12. 7. 2021, in predloga veta ni sprejel. **Več v poglavju 2.6.3.**

Predlog odločilnega veta na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o nalezljivih boleznih (ZNB-D), EPA 1975-VIII (13. izredna seja interesne skupine, 12. 7. 2021). Interesna skupina je predlog podprla, a obenem predlagala, da se celotno besedilo obrazložitve zahteve, da Državni zbor ponovno odloča o zakonu, zamenja. Svojo pobudo za vložitev amandmaja je naslovila na Komisijo za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide in ji predlagala, da ga povzame za svojega. V njej je med drugim navedla: »Novo sprejeto besedilo ZNB predstavlja invaziven poseg v človekove pravice in temeljne svoboščine ter ruši temelje pravne in demokratične države. Gre za nadaljevanje že začete samovolje izvršilne oblasti, dokončno razgradnjo najvišjih ustavnih načel, človekovih pravic in svoboščin, očitno zanikanje osnovnega dostojanstva vsakega posameznika in celotne družbe, odsotnost temeljnih vrednot kot tudi etično in moralno zavržnost. ZNB-D je bil sprejet brez predhodne strokovne in vsebinske razprave in samo dvema glasovoma »za« več kot »proti«, zato je utemeljen pomislek, da sprejemanje zakonodaje, ki tako invazivno posega v človeška življenja in temeljne pravice in svoboščine državljanov, po hitrem postopku ni dopustno. Posledično Državni svet predlaga, da Državni zbor o zakonu ponovno odloča.« Državni svet je o predlogu veta razpravljál na 25. izredni seji, 12. 7. 2021, in ga sprejel. Državni zbor ga ob ponovnem odločanju NI izglasoval. **Več v poglavju 2.6.3.**

Predlog odločilnega veta na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI-N), EPA 2102-VIII (15. izredna (1. korespondenčna) seja, 23.–24. 12. 2021). Interesna skupina je predlagala odločilni veto na novelo zakona, ki jo je Državni zbor sprejel na 90. izredni seji, 22. 12. 2021. Državni svet je o predlogu veta razpravljál na 28. izredni seji, 24. 12. 2021, in ga ni podprl. **Več v poglavju 2.6.3.**

Predlog odločilnega veta na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o interventnih ukrepih za zaježitev epidemije COVID-19 in omilitve njenih posledic za državljane in gospodarstvo, EPA 2297-VIII (16. izredna seja, 29. 12. 2021). Po razpravi so člani interesne skupine podprli predlog, da Državni zbor o zakonu ponovno odloča, a ne zaradi razlogov, navedenih v obrazložitvi k predlogu odločilnega veta, ampak zaradi njegove sporne vsebine.

Državni svet je o predlogu veta razpravljal na 28. izredni seji, 24. 12. 2021, in ga ni podprl. **Več v poglavju 2.6.3.**

3.3. INTERESNA SKUPINA KMETOV, OBRTNIKOV IN SAMOSTOJNIH POKLICEV

Interesna skupina kmetov, obrtnikov in samostojnih poklicev je imela petnajst (15) sej, od tega dvanajst (12) rednih in tri (3) izredne.

Povzetek pomembnejših obravnavanih zadev

Pobuda za sprejem sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega sveta (36. seja interesne skupine, 10. 3. 2021). Interesna skupina je predlog pobude podprla in pri tem ugotovila, da ga je pripravila strokovna služba Državnega sveta zaradi dilem, ki so se pojavljale pri sprejemanju predvsem interventne zakonodaje in zahtev nekaterih članov Državnega sveta, da se zadeve tudi poslovniško uredijo. Menila je, da poslovniške spremembe sicer niso nujne, je pa predlog pobude ustrezen. V okviru razprave se je interesna skupina seznanila tudi s stališči in predlogi amandmajev ostalih interesnih skupin, ki jih ni podprla.

Stališče interesne skupine je bilo posredovano Mandatno-imunitetni komisiji.

Pobuda, da naj se v prihodnje seje Državnega sveta, kolegija, interesnih skupin in komisij izvajajo z osebno navzočnostjo državnih svetnic in svetnikov ter vabljenih (36. seja interesne skupine, 10. 3. 2021). Glede na izboljšanje epidemiološke slike v državi so člani interesne skupine menili, da ni več potrebe po sklicevanju sej na daljavo in zato predlagali, da se vse seje v Državnem svetu ponovno izvajajo z osebno navzočnostjo državnih svetnic in svetnikov ter vabljenih.

Pobuda interesne skupine je bila posredovana predsedniku Državnega sveta.

Predlog Mnenja k Osnutku Predloga Načrta za okrevanje in odpornost (9. izredna seja interesne skupine, 21. 4. 2021). Interesna skupina se je seznanila z dokumentom in s predlogom mnenja Državnega sveta k dokumentu. Poudarila je, da osnutek predloga namenja kmetijstvu znatno premalo sredstev in projektov, pri čemer drugi predvideni finančni viri ne bodo zadoščali za izhod kmetijstva iz krize. Pri tem je še navedla, da podpira projekt digitalizacije javne uprave, saj končnim uporabnikom zagotavlja učinkovitejši dostop do javnih storitev. Digitalizacija oziroma informatizacija v pravosodju, ki omogoča videokonferenčne obravnave in otvoritev e-spisov, lahko pomembno prispeva k zmanjšanju sodnih zaostankov in zagotavljanju pravnega varstva, saj omogoča nemoteno delovanje sodišč in s tem lažji dostop do sodišč in dokumentacije tudi v času kriznih razmer, kot je epidemija Covid-19. Interesna skupina je poudarila, da je treba s ciljem krepitve odpornosti in okrevanja gospodarstva znatno več sredstev nameniti ohranitvi oziroma vzpostavitvi novih delovnih mest. In predlagala, da naj se s sredstvi iz naslova osnutka predloga NOO finančno podpre tudi nadaljnje delovanje stanovskih združenj, ki so se v času epidemije Covid-19 izkazale za učinkovite in znatno pripomogle k izhodu iz krize. **Več v poglavju 2.6.2.2.**

Stališče interesne skupine je bilo posredovano Državnemu svetu za obravnavo na 23. izredni seji, 22. 4. 2021.

Predlog odločilnega veta na Zakon o spremembi in dopolnitvi Zakona o lekarniški dejavnosti (ZLD-1C), EPA 1683-VIII (10. izredna seja interesne skupine, 27. 10. 2021).

Interesna skupina je podprla predlog odločilnega veta. **Več v poglavju 2.6.3.**

Stališče interesne skupine je bilo posredovano Državnemu svetu za obravnavo na 27. izredni seji, 27. 10. 2021.

3.4. INTERESNA SKUPINA NEGOSPODARSKIH DEJAVNOSTI

Interesna skupina negospodarskih dejavnosti je imela šestnajst (16) sej, od tega dvanajst (12) rednih in štiri (4) izredne.

Povzetek pomembnejših obravnavanih zadev

Stališče glede ustavne pristojnosti Državnega sveta za vlaganje odločilnega veta (11. izredna seja interesne skupine, 12. 2. 2021). Interesna skupina je opravila razpravo o praksi vlaganja predlogov odločilnih vetov z namenom pospešitve postopkov uveljavitve interventnih zakonov povezanih z epidemijo Covid-19 in sprejela stališče glede ustavne pristojnosti Državnega sveta za vlaganje odločilnega veta ter ga naslovila na Kolegij Državnega sveta. Interesna skupina je v stališču pojasnila, da se zaveda želje po pospešitvi postopkov za uveljavitev interventnih zakonov, ki se sprejemajo za omilitev posledic krize povezane s Covid-19 in podpira ukrepe sprejete v dobrobit ljudi, vendar ne podpira prakse vlaganja predlogov odločilnega veta z namenom pospešitve postopkov za uveljavitev teh zakonov, ki se je vzpostavila od prvega vala epidemije Covid-19 naprej. Izpostavila je, da mora Državni svet pri svojem delovanju postopati strokovno kot zastopstvo nosilcev socialnih, gospodarskih, poklicnih in lokalnih interesov, in ne delovati na podlagi političnih vzgibov. V interventne zakone se je namreč vključevalo ukrepe, ki niso bili povezani z epidemijo Covid-19, zato je interesna skupina menila, da je dolžnost Državnega sveta, da na to opozori in ostaja do takšnih ukrepov zadržan. Praksa vlaganja predlogov za odločilni veto za pospešitev postopkov uveljavitve zakonov nemudoma po njihovem sprejetju v Državnem zboru je bila po mnenju interesne skupine v nasprotju z namenom in bistvom te ustavne pristojnosti Državnega sveta. Po mnenju interesne skupine Državni svet s stalnim vlaganjem predlogov za odločilni veto v tej obliki ni pripomogel k svojemu ugledu v družbi oz. si ga je celo zmanjšal, zato je pozvala, da se praksa vlaganja predlogov za odločilni veto z namenom pospešitve postopka uveljavitve zakona prekine ter predlagala, da se na tovrsten način lahko postopa izključno v primerih, ko se Državni svet z gradivi seznani že v fazi priprave zakonodaje in nanje daje pripombe, ki se jih nato v zakonih tudi upošteva oziroma kadar so predlogi Državnega sveta v zakone vključeni in pripombe upoštevane v času zakonodajnega postopka. Interesna skupina je predlagala, da se dogovor o tem oblikuje v okviru Kolegija Državnega sveta ter se o tem po opravljeni razpravi dogovorijo člani Državnega sveta. Ob tem je izpostavila, da se mora izredna seja Državnega sveta, na kateri se obravnava predlog odločilnega veta na zakone, ki določajo ukrepe za omilitev posledic Covid-19, sklicati najprej 48 ur po prejemu sprejetega zakona, s čimer se državnim svetnicam in svetnikom zagotovi vsaj 48 ur za seznaitve s končno vsebino sprejetih zakonov, preden se o predlogu za odločilni veto odloča na izredni seji Državnega sveta. V času zakonodajnega postopka se namreč besedilo zakona na podlagi sprejetih amandmajev lahko predružači, zaradi česar mora biti

državnim svetnicam in svetnikom dano dovolj časa, da proučijo, ali so bile njihove pripombe upoštevane, in se boljše seznanijo z vsebino zakona ter, če to želijo, skličejo tudi seje komisij. Takšna časovnica je bila že dogovorjena v primeru Predloga zakona o dodatnih ukrepih za omilitev posledic Covid-19, a se je nato ni upoštevalo. V Državnem svetu je treba nadaljevati oziroma ponovno oživiti dobro prakso organizacije posvetov, okroglih miz in podobnih dogodkov, ki je bila zaradi epidemije Covid-19 ustavljena. Ti dogodki namreč omogočajo večstransko strokovno razpravo, ki predstavlja pomemben doprinos Državnega sveta k oblikovanju izhodišč za oblikovanje kakovostne zakonodaje. Moč Državnega sveta je prav v njegovi strokovnosti in oblikovanju argumentov, ki izvirajo iz izkušenj iz prakse in jih državni svetniki kot nepoklicni funkcionarji prinašajo v Državni svet.

Stališče interesne skupine je bilo posredovano Kolegiju Državnega sveta, ki ga je obravnaval na 54. seji, ko je predsednik Državnega sveta predstavil izvedene aktivnosti v zvezi z problematiko odločilnih vetov z namenom pospešitve postopkov uveljavitve interventnih zakonov. Člane kolegija je tudi seznanil, da je Vladi Republike Slovenije 17. 2. 2021 poslal dopis, v katerem jo je obvestil, da v prihodnje seje Državnega sveta ne bo sklical pred potekom 48 ur od sprejetja zakona in jo zaprosil, da temu prilagodi časovnico vložitve predlogov zakonov v zakonodajno proceduro. Člani kolegija so v razpravi izpostavili tako ustavno, zakonsko in poslovniško ureditev veta, morebitno prihodnjo ureditev odločilnega veta na t. i. interventne zakone tako na ravni Ustave kot na ravni zakona in Poslovnika Državnega sveta ter položaj Državnega sveta pri obravnavi teh vetov.

Pobuda za sprejem sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega sveta (12. izredna seja interesne skupine, 9. 3. 2021). Interesna skupina je sprejela stališče, da prestrogo formuliranje vseh postopkov ni dobro. V celotnem delovanju je treba stremeti k večji demokratičnosti postopkov in pozitivno naravnemu ter spodbujevalnemu delovanju organa. Ob tem je predlagala amandmaja k 1. in 2. členu, s katerima je predlagala črtanje predlaganega novega drugega odstavka 33.a člena Poslovnika Državnega sveta. Ta je določal, da lahko predsednik Državnega sveta sejo na daljavo skliče brez predhodnega posvetovanja s kolegijem, kadar je to nujno in je odločitev treba sprejeti v manj kot tednu dni. Po mnenju interesne skupine je enotedenski rok, v katerem je treba sprejeti odločitev, predstavljal dovolj veliko časovno okno, v katerem je mogoče sklicati tudi kolegij in se z njim posvetovati o sklicu seje. Interesna skupina je menila, da je kolegij mogoče sklicati v nekaj urah in lahko poteka v obliki videokonference, zato ni razloga za izjemo od veljavne ureditve. Poleg tega je menila, da je smotrno določiti tudi najkrajši možni rok za obveščanje o načinu udeležbe državnih svetnikov na seji Državnega sveta na daljavo. Predlagala je nov stavek, ki bi določal, da rok za obvestilo o tem, kako se bo državni svetnik seje udeležil, ne sme biti krajši od 48 ur od začetka sklicane seje Državnega sveta. Takšen rok bi bil določen kot pomoč službi Državnega sveta, da bi lahko brez časovne stiske pripravila vse za nemoteno izvedbo seje na daljavo. Prav tako je interesna skupina z amandmajem predlagala, da se najkrajši možni rok, ki je bil določen za obravnavo pobude za sprejem akta Državnega sveta iz 68. člena Poslovnika na seji Državnega sveta podaljša iz 24 na 48 ur od vložitve pobude. V takšnem roku se lahko vsak izmed svetnikov kakovostno pripravi in razmisli o predlogu akta, se morebiti tudi posvetuje z volilno bazo in se do njega tudi opredeli. **Stališče interesne skupine je bilo posredovano Mandatno-imunitetni komisiji, ki je stališče obravnavala na 16. redni seji, 12. 3. 2021, ko je obravnavala Predlog Pobude Mandatno-imunitetne komisije za sprejem sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega sveta. Na podlagi stališč vseh interesnih skupin je ugotovila, da vsebina Predloga pobude še ni bila**

pripravljena za obravnavo na seji Državnega sveta. Sprejela je tudi sklep, s katerim je predsedniku Državnega sveta predlagala, naj se za namen uskladitve stališč interesnih skupin ustanovi delovna skupina, ki bo pripravila usklajeno besedilo Predloga pobude. Interesna skupina je nato na 44. seji, 14. 4. 2021, na podlagi poziva predsednika Državnega sveta iz 12. 4. 2021 v delovno skupino imenovala državno svetnico dr. Branko Kalenić Ramšak in ji dala popolno pooblastilo za usklajevanje besedila predloga pobude.

Predlog odločilnega veta na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o vodah (ZV-1G) (13. izredna seja interesne skupine, 2. 4. 2021). Interesna skupina je sprejela sklep, da vloži predlog odločilnega veta na novelo Zakona o vodah, ki ga je Državni zbor sprejel na 67. izredni seji, 30. 3. 2021. Državni svet je na 22. izredni seji, 6. 4. 2021, odločal o predlogu odločilnega veta, in ga ni sprejel. **Več v poglavju 2.6.3.**

Problematika sproščanja epidemioloških ukrepov za kulturne in športne dogodke (46. seja interesne skupine, 20. 5. 2021). Interesna skupina je na pobudo državnega svetnika Janoša Kerna skupaj s Komisijo za kulturo, znanost, šolstvo in šport obravnavala problematiko sproščanja epidemioloških ukrepov za kulturne in športne dogodke. Na podlagi predstavitve problematike, načrtovanih ukrepov sproščanja protikoronskih ukrepov, znanstveno-analitičnih modelov in predlogov predstavnikov kulture sta interesna skupina in komisija v skupnem mnenju pozvali Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvo za zdravje in NIJZ, da v največji možni meri tudi v prihodnje medsebojno sodelujejo in se z izvajalci kulturnih in športnih prireditev posvetujejo o sprejetih ukrepih. Predlagali sta, naj se prouči možnost ustanovitve interdisciplinarne posvetovalne skupine, ki bi pripravila predloge za odločevalce, upoštevajoč stališča predstavnikov z relevantnih področij kulture in športa, ter se opredeljevala do strateških vprašanj s teh dveh področij. Interesna skupina in komisija sta v svojem mnenju podprli tudi strokovne analize, pripravljene s pomočjo metaanalize in umetne inteligence, ki jo je pripravil Institut Jožef Stefan, in pozvali k ukinitvi vseh omejitev za vse posameznike, ki so bili dokazljivo cepljeni proti Covid-19.

Skupno mnenje je bilo posredovano na Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvo za zdravje in NIJZ.

Priporočilo predsedniku Državnega sveta ob izvedbi sej na daljavo (41. seja interesne skupine, 20. 1. 2021). Interesna skupina je po opravljeni razpravi v okviru priprav na 36. sejo Državnega sveta sprejela sklep, da se na predsednika Državnega sveta naslovi dopis, v katerem se mu priporoči, da mu pri izvedbi sej na daljavo pomaga strokovno osebje, ki skrbi za to, da lahko brezhibno vodi seje Državnega sveta in, posledično, nihče izmed državnih svetnikov, ki se prijavi k besedi, ne bo spregledan. Poleg tega je svetovala, da se institut odločilnega veta preneha uporabljati za pospešitev postopkov za uveljavitev posameznih zakonov, razen v primerih, ko je to nujno. ter da se seje interesnih skupin na dan seje Državnega sveta sklicuje dovolj zgodaj, da ne prihaja do zamud in nesklepčnosti Državnega sveta ob predvideni uri začetka plenarnega zasedanja Državnega sveta.

Priporočilo interesne skupine je bilo posredovano predsedniku Državnega sveta.

Pošiljanje stališč interesnih skupin izven Državnega sveta (41. seja interesne skupine, 20. 1. 2021). Interesna skupina se je seznanila s stališčem predsednika Državnega sveta s 53. seje Kolegija Državnega sveta, 13. 1. 2021, o nepravilni praksi občasnega pošiljanja stališč interesnih

skupin izven Državnega sveta (npr. na Vlado Republike Slovenije ali na ministrstva). V skladu Zakonom o Državnem svetu in Poslovnikom Državnega sveta svoja mnenja, poleg Državnega sveta, neposredno drugim državnim organom pošiljajo tudi komisije Državnega sveta, ne pa tudi interesne skupine, ki so konstitutivni element in s svojimi stališči do zadev nastopajo le v razmerju do plenuma Državnega sveta in njegovih komisij. Interesna je sprejela sklep, da na predsednika Državnega sveta naslovi dopis, v katerem mu pojasni svoj pogled na pošiljanje stališč interesnih skupin izven Državnega sveta. Poudarila je, da se je v preteklosti vedno držala prakse, da je pisne pobude in vprašanja postavljala na seji Državnega sveta ter jih prek njega naslavljala na predsednika republike, Vlado, ministrstva, druge državne organe ipd. V primeru 8. izredne (2. korespondenčne) seje pa je interesna skupina izjemoma na Vlado naslovila pobudo za sofinanciranje fiksnih stroškov za nevladne organizacije s področja kulture in športa. Na tak način je postopala zaradi časovne stiske pred sprejemom VII. protikoronskega paketa zakonodajnih ukrepov. Interesna skupina je menila, da imajo interesne skupine v Državnem svetu pomembno vlogo. Med drugim so njihovi vodje člani Kolegija Državnega sveta, ki je posvetovalno telo predsednika. V nekaterih primerih tudi Poslovnik Državnega sveta interesne skupine postavlja ob bok komisijam. Tako lahko interesna skupina, enako kot komisija, poda pobudo za organizacijo posveta ali drugega dogodka, zahteva sklic seje Državnega sveta, poda pisno pobudo za sprejem odločilnega veta ipd. Interesna skupina je opozorila, da je v določenih primerih glede na vsebino posameznih vprašanj primernejše, če vprašanje ali pobudo pošlje interesna skupina in ne komisija, saj interesna skupina v določenih primerih zastopa širši nabor interesov kot posamezna komisija. Poleg tega imajo interesne skupine dolžnost do svojih volivcev, da opozarjajo na probleme in podajajo pobude in tudi v tem pogledu ne smejo biti v neenakopravnem položaju s komisijami. Zato bi omejevanje takšnega delovanja interesne skupine lahko razumeli tudi kot omejevanje dela državnih svetnikov in svobode govora.

Dopis interesne skupine je bil posredovan predsedniku Državnega sveta.

Pobuda za zagotovitev čim večje količine učinkovitih in varnih cepiv proti Covid-19 in pristopu k licenčni proizvodnji cepiv s pomočjo domače farmacevtske industrije (42. seja interesne skupine, 24. 2. 2021). Državni svet je pobudo interesne skupine obravnaval na 38. seji, 17. 3. 2021, in jo naslovil na Vlado Republike Slovenije. **Več v poglavju 2.6.8.**

Pobuda za uporabo računalniškega modela Inštituta Jožef Stefan pri načrtovanju bodočih ukrepov za zmanjšanje posledic epidemije Covid-19 (12. izredna seja interesne skupine, 9. 3. 2021). Državni svet je pobudo interesne skupine obravnaval na 38. seji, 17. 3. 2021, in jo naslovil na Vlado Republike Slovenije. **Več v poglavju 2.6.8.**

Osnutek predloga načrta za okrevanje in odpornost (12. izredna seja interesne skupine, 9. 3. 2021). Interesna skupina je ocenila, da gre za pomemben dokument, na podlagi katerega se bodo sprejemale odločitve v vseh relevantnih segmentih družbe, ki so zastopani v Državnem svetu, zato je predlagala, da naj predsednik Državnega sveta zaprosi Vlado za predložitev Predloga Načrta za okrevanje in odpornost z namenom seznanitve z njegovo vsebino in njegovo obravnavo v okviru Državnega sveta. Predsednik Državnega sveta je po posvetovanju s člani Kolegija Državnega sveta, ki so se strinjali, da gre za pomemben dokument, do katerega bi se Državni svet moral opredeliti, napovedal, da bo prošnjo za predložitev navedenega gradiva Vladi posredoval v najkrajšem možnem času. Državni svet je dokument obravnaval na 23. izredni seji, 22. 4. 2021. **Več v poglavju 2.6.2.2.**

Pobuda glede subvencioniranja predvsem manjših kmetij (13. izredna seja interesne skupine, 2. 4. 2021). Državni svet je pobudo interesne skupine obravnaval na 39. seji, 14. 4. 2021, in jo naslovil na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. **Več v poglavju 2.6.8.**

Pobuda glede gradnje Centra znanosti kot demonstracijskega objekta (45. seja interesne skupine, 12. 5. 2021). Državni svet je pobudo interesne skupine obravnaval na 41. seji, 9. 6. 2021, in jo naslovil na Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. **Več v poglavju 2.6.8.**

Pobuda za tolmačenje določb Zakona o tujcih (47. seja interesne skupine, 9. 6. 2021). Državni svet je pobudo interesne skupine obravnaval na 42. seji, 7. 7. 2021, in jo naslovil na Vlado Republike Slovenije. **Več v poglavju 2.6.8.**

Pobuda za povišanje stalnega dela sejnine državnim svetnikom (48. seja interesne skupine, 7. 7. 2021). Interesna skupina je sprejela sklep, da se glede na ugoden Finančni načrt Državnega sveta za leti 2022 in 2023 na Kolegij Državnega sveta naslovi pobuda za povišanje stalnega dela sejnine državnim svetnikom. Člani interesne skupine so se seznanili, da je bilo v letih od 2009 do 2012 v Državnem svetu uveljavljeno začasno znižanje sejin. V začetku V. mandata Državnega sveta leta 2012 so poleg tega državne svetnice in državni svetniki štiri mesece opravljali funkcijo brez plačila sejin, saj za njihovo izplačilo ni bilo ustrezne podlage. Ta je bila urejena s sprejemom novele Zakona o funkcionarjih v državnih organih leta 2013. Na tej podlagi je bil sprejet tudi nov Sklep o pogojih za izplačevanje plačil za opravljanje funkcije podpredsednika in člana Državnega sveta, ki prvotno ni vseboval stalnega dela sejnine, dva meseca po njegovem sprejemu pa je bil dopolnjen še s stalnim delom sejnine, ki se od takrat ni spremenil. Po končani razpravi, v kateri je bila izpostavljena količina dela, ki ga imajo državni svetniki in je bilo poudarjeno dejstvo, da se višina plačila državnih svetnikov od leta 2013 ni spremenila, je interesna skupina soglasno sprejela sklep, da se glede na ugodno stanje Finančnega načrta za leti 2022 in 2023 na Kolegij Državnega sveta naslovi pobuda za povišanje stalnega dela sejnine državnim svetnikom.

Pobuda interesne skupine je bila posredovana Kolegiju Državnega sveta, ki jo je obravnaval na 60. seji, 8. 9. 2021. Predsednik Državnega sveta je članom kolegija predlagal, da se obravnavo pobude odloži do konca postopka revizije Računskega sodišča v Državnem svetu, ki obravnava delo Državnega sveta za leto 2020 in se nanaša tudi na sejnine državnih svetnic in državnih svetnikov. Člani kolegija so se strinjali z navedenim predlogom.

Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2J) (48. seja interesne skupine, 7. 7. 2021). Interesna skupina je razpravljala o vsebini 59. seje Kolegija Državnega sveta. Seznanjena je bila, da je predsednik Državnega sveta v okviru navedene seje predstavil dogajanje v zvezi z amandmajema k Predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2J), ki jo je v zakonodajni postopek vložil Državni svet. V Državnem zboru so zavrnilo možnost, da bi v fazi usklajevanja predloga zakona amandma vložil pooblaščen predstavnik Državnega sveta, ker ima po Poslovniku Državnega zbora to možnost le predlagatelj, torej Državni svet kot plenum. Člani kolegija so po opravljeni razpravi zavrnilo možnost, da bi zaradi vložitve morebitnega amandmaja k predlogu zakona sklicevali korespondenčno sejo Državnega sveta. Državni svet namreč ob

sprejemu zakonodajne iniciative dodatno pooblasti državno svetnico ali državnega svetnika za morebitna usklajevanja v zvezi z vsebino predloga zakona in po novem tudi za vlaganje morebitnih amandmajev v okviru zakonodajnega postopka. Interesna skupina se ni strinjala z navedeno zavrnitvijo možnosti sklica korespondenčne seje in stališčem, da bo morebitni amandma k dopolnjenemu predlogu zakona v fazi njegove obravnave na plenumu Državnega zbora v prihodnje moral vložiti eden od drugih kvalificiranih predlagateljev v skladu s 135. členom Poslovnika Državnega zbora (poslanska skupina, deset poslancev ali Vlada).

Sklep interesne skupine, da v primeru, da Državni zbor vlaganje amandmajev s strani pooblaščenega državnega svetnika zavrača, Državni svet te svoje pristojnosti ne opusti dokončno, ampak kadar je to mogoče, vseeno skliče sejo Državnega sveta v eni izmed s poslovníkom predvidenih oblik, je bil posredovan Kolegiju Državnega sveta.

Pobuda o pregledu obstoječega sistema dodeljevanja štipendij v Republiki Sloveniji in razmisleku o njegovi nadgradnji (52. seja interesne skupine, 8. 12. 2021).

Državni svet pobudo interesne skupine v letu 2021 ni obravnaval, ampak je bila njena obravnava predvidena za prvo plenarno zasedanje Državnega sveta 2022. Interesna skupina je Državnemu svetu predlagala, da na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti naslovi pobudo, v kateri mu predlaga naj pregleda obstoječi sistem dodeljevanja štipendij v Republiki Sloveniji in razmisli o njegovi nadgradnji. Področje štipendiranja ima v Republiki Sloveniji marsikatero pomanjkljivost in sredstva štipendij ne zadoščajo za pokritje potreb študentov. Ti imajo namreč v času študija veliko stroškov, saj se njihovo realno stanje velikokrat napačno presoja in sloni na predstavah, da prihajajo iz bližine velikih mest in da s tega vidika nimajo visokih stroškov, saj lahko živijo doma in zraven še občasno opravijo kakšno delo. Realnost je žal povsem drugačna, saj mnogi študentje prihajajo s področij izven velikih mest in posledično bivajo v študentskih domovih ali pa v najemnih stanovanjih. Ker večina štipendij ne zadošča niti za kritje najemnin za stanovanja, stroškov za hrano in stroškov, povezanih neposredno s študijem, je večina študentov primorana opravljati študentsko delo, katerega opravljanje pa v času epidemije Covid-19 2020 in 2021 ni bilo mogoče. Tako je nujno pregledati delovanje obstoječega sistema štipendiranja v Republiki Sloveniji in proučiti možnosti, kako zagotoviti njegovo delovanje na način, da bodo štipendije dejansko ponujale dobro finančno oporo in spodbudo za štipendiste in zadostno nagrajevale tiste, ki so se z učenim uspehom izkazali kot odlični dijaki in študenti. Preudariti bi bilo treba tudi, kako bi lahko izboljšali sistem štipendiranja v smeri, da bi se boljše in več priložnosti namenilo tudi tujcem, ki se izobražujejo v Republiki Sloveniji in spadajo med zgornjih 5 % najuspešnejših študentov. V tem primeru bi bilo smiselno razmisliti o rešitvi v smeri, da bi se v njihovem primeru omililo zahteve po izpolnjevanju pogojev za nadaljevanje študija v Republiki Sloveniji (npr. izkazovanja zadostnih sredstev za preživljanje). Štipendija pa bi v teh primerih morala pomeniti tudi njihovo zavezo, da bi ostali pri nas za čas, proporcionalen času štipendiranja. To bi veljalo zlasti za deficitarne kadre. Na ta način bi internacionalizacija visokega šolstva še bolj prispevala k povečanju konkurenčnosti slovenskega gospodarstva ter omogočila zagotavljanje kadrov na različnih znanstvenih področjih. Tako bi si bilo treba intenzivno prizadevati privabiti in obdržati najboljše študente, saj demografske razmere v Sloveniji niso spodbudne. Pozornost je treba znova usmeriti k izobraževanju in usposabljanju mladih, saj je pandemija Covid-19 prekinila izobraževalne procese in usposabljanja ter s tem onemogočila marsikatero karierno priložnost.

Interesna skupina je pobudo naslovila na Državni svet, ki do 31. 12. 2021 pobude še ni obravnaval.

3.5. INTERESNA SKUPINA LOKALNIH INTERESOV

Interesna skupina je imela štiriindvajset (24) sej, od tega šestnajst (16) rednih in osem (8) izrednih.

Povzetek pomembnejših obravnavanih zadev

Predlog zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2022 in 2023 (ZIPRS2223), EPA 2156-VIII - nujni postopek (28. izredna seja interesne skupine, skupaj z zainteresirano Komisijo za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, 7. 10. 2021). Interesna skupina in komisija sta podprli predlog zakona.

Skupno poročilo je bilo posredovano pristojni Komisiji za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki ga je povzela in ga posredovala Državnemu svetu za obravnavo na 44. seji, 13. 10. 2021. Več v poglavju 2.6.2.

Predlog sprememb proračuna Republike Slovenije za leto 2022 (DP2022-A), EPA 2154-VIII, ter Predlog proračuna Republike Slovenije za leto 2023 (DP2023), EPA 2155-VIII (28. izredna seja interesne skupine, skupaj z zainteresirano Komisijo za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, 7. 10. 2021). Interesna skupina in komisija sta podprli predloga proračunov za 2022 in 2023, ki v nasprotju s predhodnimi večletnimi proračuni nakazujeta bistveno večje razumevanje aktualne Vlade za delovanje slovenskih občin in njihovo financiranje. Pri tem so državni svetniki izrazili zahvalo celotni Vladi in še posebej ministroma, pristojnima za lokalno samoupravo in finance, ki se zavedata pomena primerne financiranja lokalne samouprave kot ključnega pogoja za učinkovito izvajanje zakonskih nalog občin, ki zaradi boljšega poznavanja potreb lokalnega prebivalstva oz. državljanek in državljanov tudi uspešneje uresničujejo razvojne izzive družbe.

Skupno poročilo je bilo posredovano pristojni Komisiji za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki ga je povzela in ga posredovala Državnemu svetu za obravnavo na 44. seji, 13. 10. 2021. Več v poglavju 2.6.2.

Pobuda Skupnosti občin Slovenije za podaljšanje roka za opredelitev občinskih svetov do osnutkov pokrajinske zakonodaje s pregledom pristojnosti pokrajin (56. seja interesne skupine, 19. 1. 2021). Interesna skupina se je seznanila s pobudo, da je prvotno postavljen rok 1. 3. 2021 za odziv občinskih svetov na vsebino osnutkov pokrajinske zakonodaje s pregledom pristojnosti pokrajin (www.pokrajine.si/zbornik2020), ki ga je določil Državni svet na 34. seji, 11. 11. 2020, prekratek oz. časovno neugoden zaradi zakonsko določenih obveznosti občin v tem obdobju in razglašeni izrednih razmer, ki otežujejo delo občinskih svetov.

Stališče interesne skupine je bilo posredovano Državnemu svetu za obravnavo na 36. seji 20. 1. 2021. Več v poglavju 2.6.9.

Vmesno poročilo o aktivnostih Zagovornika načela enakosti glede sobivanja pripadnikov romske skupnosti z lokalnim prebivalstvom (66. seja interesne skupine, skupaj s pristojno Komisijo za državno ureditev in zainteresirano Komisijo za lokalno samoupravo in regionalni razvoj). Komisiji in interesna skupina so se seznanile z vmesnim poročilom, aktivnostmi resornih ministrstev ter stališčem Sveta romske skupnosti Republike Slovenije. Državni svetniki so

opozorili, da se ob obravnavi položaja romske skupnosti vedno znova kot problematična izpostavljajo področja vzgoje in izobraževanja, varnosti, sociale in zaposlovanja ter okolja in prostora. Državni svetniki so pohvalili delo Urada Vlade Republike Slovenije za narodnosti, ki s svojimi aktivnostmi pomaga lokalnim skupnostim pri pripravi operativnih načrtov za reševanje romske problematike ter ob skoraj nerešljivih težavah opravlja izjemno zahtevno delo.

Skupno poročilo je bilo posredovano Državnemu svetu za odločanje na 43. seji, 15. 9. 2021. Več v poglavju 2.6.2.4.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI-N) – druga obravnava, EPA 2102-VIII (68. seja interesne skupine, skupaj z zainteresirano Komisijo za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, 11. 10. 2021). Interesna skupina in komisija sta podprli predlog zakona.

Skupno poročilo je bilo posredovano pristojni Komisiji za kulturo, znanost, šolstvo in šport, ki ga je na 46. eji, 18. 11. 2021, povzela in mnenje posredovala Odboru Državnega zbora za izobraževanje, znanost, šport in mladino. Slednji je na 24. seji, 3. 12. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 90. izredni seji, 22. 12. 2021, pri čemer je zakon določil uravnoteženo sestavo sveta javnega zavoda (3 predstavniki ustanovitelja, 3 predstavniki staršev in 3 predstavniki zaposlenih). Državni svet na 28. izredni seji, 29. 12. 2021, ni sprejel odločilnega veta na zakon, ki ga je predlagala Interesna skupina delojemalcev. Več v poglavju 4.6.3. in 2.6.3.

Pobuda državnih svetnikov Davorina Terčona, Borisa Popoviča in mag. Miroslava Ribiča za obravnavo problematike oskrbe Obale in Krasa s pitno vodo (64. seja interesne skupine, skupaj s Komisijo za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, 21. 6. 2021). Ker državni svetnik Davorin Terčon ni bil zadovoljen z odgovorom Ministrstva za okolje in prostor na svoje vprašanje glede oskrbe Obale in Krasa s pitno vodo, ki ga je Državni svet obravnaval in podprl na 39. seji, 14. 4. 2021, je skupaj z državlima svetnikoma Borisom Popovičem in mag. Miroslavom Ribičem na interesno skupino in Komisijo za lokalno samoupravo in regionalni razvoj naslovil pobudo, da obravnavata problematiko oskrbe Obale in Krasa s pitno vodo in do nje zavzameta stališče. Komisija in interesna skupina sta se na skupni seji seznanili s problematiko oskrbe Obale in Krasa s pitno vodo, do katere imajo Ministrstvo za okolje in prostor ter predstavniki zadevnih občin, upravljavcev vodovodnih sistemov na obravnavanem območju, Škocjanskih jam in Civilne iniciative Ohranimo Brkine različna stališča. Ugotovili sta, da se vsi deležniki strinjajo o nujnosti ureditve dolgoročne in varne oskrbe prebivalcev slovenske Istre in zalednih občin s kakovostno pitno vodo, vendar med njimi ni enotnih pogledov glede načina ureditve oskrbe s pitno vodo na zadevnem območju.

Skupno poročilo je bilo posredovano Državnemu svetu za odločanje na 42. seji, 7. 7. 2021. Več v poglavju 2.6.9.

Predlog zakona o urejanju prostora (ZUreP-3) – druga obravnava, EPA 1960-VIII (68. seja interesne skupine, skupaj z zainteresirano Komisijo za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, 11. 10. 2021). Interesna skupina in komisija sta podprli predlog zakona, s katerim je Vlada predlagala prenovu sistema občinskega prostorskega načrtovanja, saj je prej veljavna zakonodaja potrebovala nadgradnjo v smislu poenostavitve sistema prostorskega načrtovanja občin. V zvezi z rešitvijo, da lahko občina z OPPN spremeni namembnost zemljišč, se je postavilo vprašanje pričakovanih (pridobljenih) pravic investitorja iz naslova pridobitve lastništva

stavbnega zemljišča z nakupom za izvajanje osnovne dejavnosti, kasneje pa občina z OPPN spremeni namembnost tega zemljišča (npr. iz industrijskega v parkovno površino). Pri tem sta komisija in interesna skupina opozorili, da so v takih primerih investitorji premalo varovani, prav tako pa se v zvezi s tem pod vprašaj postavlja ustavno varovana pravica do lastnine. V povezavi z opozorilom Skupnosti občine Slovenije glede ureditve razlastitve, ki jo lahko sproži tudi lastnik nepremičnine oz. razlastitveni upravičenec, sta komisija in interesna skupina ponovno izpostavili problematiko lastniško neurejenih kategoriziranih cest, ki tečejo preko zasebnih zemljišč. Glede na obsežnost navedene problematike in tudi aktivnosti nekaterih odvetniških družb v posameznih občinah, ki sprožajo tovrstne razlastitvene postopke v imenu lastnikov nepremičnin, zakonska možnost, da lahko lastnik nepremičnine sam sproži postopek razlastitve, če ima lastninsko ali drugo stvarno pravico na nepremičnini omejeno, ni najbolj ustrezna oz. bi jo bilo treba za ureditev lastništva kategoriziranih cest prilagoditi, saj občine finančno niso sposobne zagotoviti sredstev za odkupe in odškodnine. Pri tem sta tudi poudarili, da tudi ne moremo pričakovati, da bodo občine v nekaj letih uredile tovrstno problematiko, ki so jo nasledile in se je kopičila več desetletij. Komisija in interesna skupina sta opozorili, da se z OPPN preveč predpisuje, zato sta dali v razmislek predlog, da se opredelijo bolj jasni kriteriji, za katera območja se pripravljajo OPPN, ter določi tudi skrajni rok za njihov sprejem.

Skupno mnenje je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 33. seji, 27. 10. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 88. izredni seji, 9. 12. 2021.

Predlog gradbenega zakona (GZ-1) – druga obravnava, EPA 1961-VIII (68. seja interesne skupine, skupaj z zainteresirano Komisijo za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, 11. 10. 2021). Interesna skupina in komisija sta podprli predlog zakona in s tem predvideno poenostavitev postopka pridobivanja gradbenega in uporabnega dovoljenja, saj so bile prejšnje zakonske rešitve velikokrat prevelika ovira za investitorje. Še posebej sta pozdravili učinkovitejše in enostavnejše rešitve za pridobivanje uporabnega dovoljenja za obstoječe enostanovanjske hiše in za legalizacijo objektov daljšega obstoja oz. objekte, ki so zgrajeni pred 1. 1. 2005. Komisija in interesna skupina sta se pridružili opozorilom reprezentativnih združenj občin glede predlagane spremenjene ureditve plačila komunalnega prispevka in poudarili, da bi morali ohraniti sistem, da je plačilo komunalnega prispevka kot pomemben finančni vir občin pogoj za izdajo gradbenega dovoljenja. Državni svetniki so opozorili, da bodo občine v primerih, ko investitorji ne bodo priglasili začetka gradnje oz. izkazali plačila komunalnega prispevka, primorane sprožiti postopke za njihovo izterjavo, kar predstavlja le dodatno breme za občine. V zvezi s tem sta predlagali, da je izdaja gradbenega dovoljenja pogojena s plačilom komunalnega prispevka. V zvezi s predlogom, da bodo lahko podjetja zaradi poslovnih potreb začasno postavila skladišče poleg obstoječega objekta in kasneje pridobila dovoljenja, sta opozorili, da lahko tovrstni predlog spodbudi številne nelegalne gradnje, ki se v roku treh let, kot to predvideva predlog zakona, ne bi legalizirale, ampak bi investitorji zaprosili za podaljšanje roka za legalizacijo začasnih objektov. S tem obstaja možnost, da bi v prihodnje spet odprli pot novim pobudam za prestavitev presečnega datuma za legalizacijo začasnih objektov. V razpravi je bil izpostavljen tudi predlog Mestne občine Ljubljana, da bi se objekti za oglaševanje in informacijski pano šteli za enostavne objekte, s čimer bi občine dobile možnost nadziranja in reguliranja zadevnega področja in na ta način možnost vplivanja na izgled naselij in prostora. Komisija in interesna skupina sta izrazili pričakovanje, da bo nadgradnja sistema pridobivanja vseh dovoljenj v zvezi z gradnjo pomenila tudi boljšo dostopnost različnih uporabnih informacij fizičnim osebam,

ki nastopajo v vlogi investitorja, da se jim ne bo treba vedno, tako kot doslej, obračati na projektante.

Skupno mnenje je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 33. seji, 27. 10. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 88. izredni seji, 9. 12. 2021.

Osnutek Predloga Načrta za okrevanje in odpornost (60. seja interesne skupine, skupaj s pristojno Komisijo za mednarodne odnose in evropske zadeve ter zainteresirano Komisijo za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, 7. 4. 2021). Komisiji in interesna skupina so se seznanile z delovno različico osnutka predloga načrta.

Skupno poročilo je bilo posredovano Državnemu svetu za odločanje na 23. izredni seji, 22. 4. 2021. Več v poglavju 2.6.2.2.

Pobuda za sprejem sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega sveta (58. seja interesne skupine, 9. 3. 2021). Interesna skupina ni podprla pobude, ki jo je na interesne skupine naslovila Mandatno-imunitetna komisija, saj je ocenila, da ni potrebe po tovrstnih spremembah in dopolnitvah PoDS (spremembe in dopolnitve 33. a, 35., 69. in 75. a člena in za novi 75. b člen). Poudarila je, da to potrjuje tudi preteklo delovanje Državnega sveta, ko je v okviru veljavnih poslovniških določb (z uporabo instituta odločilnega veta) ustrezno uveljavil svojo vlogo v povezavi s hitrejšo uveljavitvijo zakonov, zoper katere referendum ni dopustno razpisati. Pri tem je tudi sledil pozivom volilne baze za čim hitrejšo pomoč države državljanom in gospodarstvu zaradi negativnih učinkov epidemije Covid-19. Interesna skupina je poudarila, da je način dela Državnega sveta v tovrstnih primerih skladen z Ustavo, na podlagi katere lahko Državni svet v sedmih dneh od sprejetja zakona zahteva, da Državni zbor o njem ponovno odloča. Po mnenju interesne skupine se lahko problematizira kvečjemu vsebina obrazložitve pobude za sprejem odločilnega veta na zakon, zoper katerega referendum ni dopusten, zaradi navedbe, da je podana z namenom pospešitve postopka uveljavitve zakona. To namreč ni v duhu instituta odločilnega veta, ki je namenjen ponovnemu razmisleku zakonodajalca o zakonu in s tem odločitvi uveljavitve zakona. Zato je interesna skupina predlagala, da se v tovrstnih primerih »pospešitev uveljavitve zakona« ne navaja kot razlog za predložitev pobude za sprejem odločilnega veta. Pri tem je interesna skupina tudi menila, da nihče ne more zahtevati od kvalificiranega predlagatelja pobude za sprejem odločilnega veta, kakšna naj bo vsebina obrazložitve, imajo pa državne svetnice in državni svetniki, ki nasprotujejo sprejetemu zakonu, možnost, da z amandmaji dopolnijo oz. spremenijo njeno vsebino. Člani interesne skupine so še posebej nasprotovali predlaganemu kvorumu (vsaj 33 državnih svetnikov) za sprejem poziva Vlade, da Državni svet odloči, da glede zakona ne bo predložil odločilnega veta. Taka rešitev bi pomenila, da bi manjšina lahko blokirala oz. preprečila sprejetje odločitve večine državnih svetnic in svetnikov. Interesna skupina je tudi nasprotovala opredeljevanju roka (24 oz. 48 ur) za sklicevanje seje Državnega sveta, saj je ta pristojnost v domeni predsednika Državnega sveta, ki mu je treba dati, v okviru veljavnih določb Poslovnika Državnega sveta, avtonomnost in s tem odgovornost pri določanju roka za sklicevanje sej Državnega sveta. Nekateri člani interesne skupine so izpostavili, da bi kazalo razmisliti, da PoDS opredeli postopek obravnave oz. odločanja o zakonih, zoper katere referenduma ni dopustno razpisati, na način, da predsednik Državnega sveta v tovrstnih primerih samodejno skliče sejo Državnega sveta (z uvrstitvijo sprejetega zakona na dnevni red brez razprave in glasovanja) v roku, ki omogoča odločanje o podpori ali nepodpori zakonu čim prej po njegovem sprejemu v Državnem zboru. Na poziv

predsednika Državnega sveta je interesna skupina na 61. seji, 13. 4. 2021, v delovno skupino, ki bo uskladila končno besedilo predloga pobude, imenovala državnega svetnika Branka Šumenjaka in mu dala popolno pooblastilo za usklajevanje besedila Predloga pobude. Ob imenovanju njenega pooblaščenega predstavnika v delovni skupini je interesna skupina poudarila, da mora biti usklajeno besedilo predloga Pobude oblikovano s konsenzom vseh članov delovne skupine.

Stališče interesne skupine je bilo posredovano Mandatno-imunitetni komisiji.

Podpora pobudi Delovne skupine za pripravo usklajenega Predloga sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega sveta glede proučitve dodatnih poslovnih možnosti sklicevanja sej na daljavo v Državnem svetu (67. seja interesne skupine, 15. 9. 2021).

Interesna skupina je odprla razpravo o vprašanju možnosti sklicevanja sej Državnega sveta, komisij in interesnih skupin na daljavo tudi v primerih, ki jih trenutno veljavni 33. a člen Poslovnika Državnega sveta (PoDS) ne predvideva. Medtem ko se po veljavni poslovniški ureditvi lahko sklicujejo seje Državnega sveta, komisij in interesnih skupin na daljavo le v primeru naravnih in drugih hujših nesreč, večjih epidemij ali podobnih izrednih okoliščin, bi z vidika stroškovne in časovne racionalizacije dela državnih svetnic in državnih svetnikov po mnenju interesne skupine kazalo proučiti poslovniške možnosti njihovega sklicevanja tudi v drugih primerih. Ker državni svetniki ob svojih rednih delovnih obveznostih opravljajo svetniško funkcijo neprofesionalno, bi bilo smiselno, da PoDS ne bi preveč omejeval možnosti sklicevanja sej na daljavo. Pri tem je interesna skupina še posebej izpostavila izredne seje komisij, ki se sklicujejo v krajšem času in na katerih se obravnavajo zadeve, ki jih ni mogoče pravočasno uvrstiti na dnevni red rednih sej. Običajno se na izredne seje komisij uvrsti le ena točka dnevnega reda, kar v praksi mnogokrat pomeni, da državni svetniki (iz bolj oddaljenih delov Slovenije) potrebujejo bistveno več časa za prihod na sedež Državnega sveta kot traja sama izredna seja. Pri tem ne smemo zanemariti tudi dejstva, da bi v tovrstnih primerih člani komisij tudi lažje zagotovili sklepčnost, če bi bila seja izvedena na daljavo, kot če se morajo udeležiti seje na sedežu Državnega sveta. Interesna skupina se je spraševala, zakaj bi sklicevanje sej interesnih skupin na daljavo omejevali le na izredne okoliščine. Izpostavila je tudi, da je tovrsten predlog za bolj operativno in učinkovitejše delo Državnega sveta tudi v duhu izzivov digitalne preobrazbe družbe in v okviru dostopne informacijsko-komunikacijske tehnologije. Ker je Delovna skupina za pripravo usklajenega Predloga sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega sveta, katere član je državni svetnik Branko Šumenjak, na 4. seji, 13. 9. 2021, že naslovila vprašanje poslovnih možnosti sklicevanja sej na daljavo v Državnem svetu tudi v drugih primerih, kot jih določa PoDS, interesna skupina ni oblikovala samostojne pobude, ampak se je pridružila navedeni delovni skupini in predlagala, da Mandatno-imunitetna komisija in Služba Državnega sveta za pravne in analitične zadeve proučita poslovniške možnosti sklicevanja sej Državnega sveta, komisij in interesnih skupin na daljavo tudi v primerih, ko ne gre za izredne okoliščine, kot jih določa veljavni PoDS.

Predlog interesne skupine je bil posredovan Mandatno-imunitetni komisiji in Službi Državnega sveta za pravne in analitične zadeve.

Razprava o predlogih Delovne skupine za pripravo usklajenega Predloga sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega sveta (63. seja interesne skupine, 8. 6. 2021).

Interesno skupino je državni svetnik Branko Šumenjak, ki v imenu interesne skupine sodeluje v navedeni delovni skupini, seznanil, da delovna skupina pripravlja rešitve v zvezi z zakoni, ki se jih zaradi družbenih razmer želi čim prej uveljaviti (npr. protikoronska zakonodaja). Delovna skupina se je

nagibala k rešitvi, da bi Državni svet v primerih, ko se želi pospešiti postopek uveljavitve posameznega zakona, odločal o sklepu, s katerim bi se odpovedal odločilnemu vetu, in ne več o odločilnem vetu. Medtem ko je bila delovna skupina enotna, da bi bila lahko seja Državnega sveta v tovrstnih primerih sklicana najprej 48 ur po sprejemu zakona v Državnem zboru, pa v tistem času ni bila enotnega mnenja glede kvoruma za sprejem sklepa. Medtem ko so nekateri predlagali 21 ali celo 33 glasov državnih svetnikov za sprejem odločitve, je državni svetnik Branko Šumenjak zagovarjal predlog, da mora biti kvorum enak kot pri odločilnem vetu, torej večina opredeljenih glasov navzočih državnih svetnikov, vendar najmanj 11 glasov. Med člani interesne skupine je želel ugotoviti, kakšno je stališče interesne skupine. Večina je ocenila, da je kvorum odločanja s 33 glasovi državnih svetnikov nesprejemljiv, saj je neživljenjski in v praksi neizvedljiv (npr. niti udeležba v večini primerov ne dosega takega števila). Prav tako bi bil v praksi težko dosegljiv kvorum 21 glasov. Taki predlogi so preveč omejujoči in vnaprej blokirajo sprejem odločitve v primerih, ko družba pričakuje čimprejšnjo uveljavitev posameznega zakona. V preteklosti je Državni svet ob pravni praznini prek odločilnega veta omogočil pospešitev postopka uveljavitve več paketov protikoronske zakonodaje, pri čemer niti ni toliko pomembno, ali je tak način pravilen ali ne, ampak je pomembneje, da smo v danih okoliščinah izkoristili tovrstni mehanizem kot edino možnost v okviru poslovnih, zakonskih in ustavnih določb. Ključno je, da v demokraciji odloča večina, če ni drugače določeno. Postavilo se je tudi vprašanje smiselnosti dodatnega reguliranja, ki lahko mehanizem odločanja le še bolj zakomplicira. Ker nikoli ne bo moč zadovoljiti vseh interesov, se je treba zavedati, da je bila usklajevalna skupina pozvana, da poišče sprejemljivo in ustavno skladno rešitev, ki bo omogočila pospešitev postopka uveljavitve posameznega zakona, predvsem pa življenjska in izvedljiva v praksi. Ob opozorilu, da bi morali pridobiti mnenje SPAZ, je bilo na drugi strani izpostavljeno, da potem nima smisla usklajevati besedila predloga za spremembe PoDS znotraj delovne skupine. Ob tem je Branko Šumenjak povedal, da se je SPAZ strinjala z njegovim predlogom o enakem kvorumu za sprejem odločilnega veta ali sklepa o odpovedi odločilnemu vetu.

Člani interesne skupine so se seznanili z delom Delovne skupine za pripravo usklajenega Predloga sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega sveta.

Predlog odločilnega veta na Zakon o spremembi in dopolnitvi Zakona o lekarniški dejavnosti (ZLD-1C), EPA 1683-VIII (29. izredna seja interesne skupine, 27. 10. 2021). Člani interesne skupine so se glede predloga odločilnega veta odločili, da se bodo do njega opredelili na seji Državnega sveta na podlagi dodatnih pojasnil predlagatelja odločilnega veta, predlagatelja zakona in resornega ministrstva. Bili so seznanjeni tudi s pismom župana Mestne občine Maribor, ki je apeliral, da državni svetniki ne podprejo odločilnega veta, dodatna pojasnila pa je podal tudi predstavnik Mestne občine Maribor, ki je poudaril, da je zakon in s tem nadaljnje delovanje dveh veletrgovcev, ki sta v lasti mestnih občin Maribor in Ljubljana, v javnem interesu. Z morebitnim odhodom podjetij Farmadent in LL grosist bi od prihodnjega leta slovenski trg obvladovala zgolj dva velika trgovca (Kemofarmacija in Salus), ki sta v tujih rokah. V razpravi je bilo izpostavljeno, da je vsebina zakona bistveno drugačna od predloga zakona, do katerega je Državni svet v zakonodajnem postopku zavzel negativno stališče. Pojasnjeno je tudi bilo, da delovanje lekarn v manjših okoljih ne more biti ogroženo zaradi možnega ustanavljanja organizacije, katere temeljna dejavnost je dobava zdravil, s strani občin.

Stališče interesne skupine je bilo posredovano Državnemu svetu za obravnavo na 27. izredni seji Državnega sveta, 27. 10. 2021. Več v poglavju 2.6.3.

Predlog odločilnega veta na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI-N), EPA 2102-VIII (30. izredna seja interesne skupine, 29. 12. 2021). Interesna skupina ni podprla predloga odločilnega veta, ki ga je vložila Interesna skupina delojemalcev. Zakon je predvidel uravnoteženo sestavo svetov javnih zavodov, kar je v primerjavi s predhodno sestavo sveta šole, v katerem so prevladovali zaposleni, boljša rešitev tako z vidika finančne odgovornosti ustanovitelja kot z vidika nalog, ki jih opravljajo člani sveta šole oz. vrtca (npr. sprejema finančnega načrta, letnega delovnega načrta, kadrovskega načrta, itd.). V zvezi z napredovanjem pomočnic vzgojiteljic je bilo na eni strani izpostavljeno, da se občinam za dodatne finančne obveznosti iz tega naslova ne zagotavljajo dodatna sredstva, pri čemer tudi višja povprečnina ne pokrije višjih izdatkov (npr. v primeru Ljubljane govorimo o 1000 pomočnicah vzgojiteljicah), na drugi strani pa je bilo poudarjeno, da je sramotno, če problematiziramo finančne obremenitve občin, ko pa vemo, da so pomočnice vzgojiteljice sramotno nizko plačane oz. manj kot vzgojiteljice, čeprav delajo bistveno več. Opozorjeno je tudi bilo, da je prav, da so pomočnice vzgojiteljice dobro plačane, vendar gre za sistemski problem. Država bi morala zagotoviti sredstva, finančnih obremenitev pa ne prenašati na občine in starše. **Stališče interesne skupine je bilo posredovano Državnemu svetu za obravnavo na 28. izredni seji Državnega sveta, 29. 12. 2021. Več v poglavju 2.6.3.**

4. MNENJA IN POROČILA DELOVNIH TELES DRŽAVNEGA SVETA

Delovna telesa - komisije obravnavajo zadeve (predloge zakonov in aktov, pobude itd.) s svojega delovnega področja, ki jim jih v obravnavo kot pristojnim dodeli predsednik Državnega sveta. Komisije na podlagi obravnavanih zadev bodisi pripravijo poročila, ki jih predložijo Državnemu svetu, bodisi pripravijo mnenja, ki jih posredujejo delovnim telesom Državnega zbora.

Na podlagi 56. člena Zakona o Državnem svetu imajo pravico od državnih organov zahtevati pojasnila in podatke v zvezi z zadevami, ki jih obravnavajo, sodelujejo z delovnimi telesi Državnega zbora in podajajo mnenja o zadevah iz svoje pristojnosti. Na seje komisij so vabljeni predstavniki predlagateljev zakonov in drugih dokumentov, Vlade oziroma ministrstev in strokovnjaki.

V skladu s sklepom o ustanovitvi in nalogah komisij Državnega sveta Republike Slovenije (2. seja, 21. 12. 2017) v Državnem svetu v VI. mandatnem obdobju deluje 8 komisij.

4.1. KOMISIJA ZA DRŽAVNO UREDITEV

4.1.1. Pristojnosti komisije

Komisija obravnava predloge zakonov in druge akte, ki se nanašajo na:

- notranje zadeve države,
- pravosodni sistem države,
- javno upravo države,
- obrambo države.

Komisija obravnava pobude in vprašanja članov Državnega sveta v zvezi z zadevami, ki jih obravnava, ter druge zadeve, za katere jo pooblasti Državni svet. Komisija pripravlja predloge zahtev in mnenj v zvezi z zakoni in drugimi akti, ki se nanašajo na zadeve, ki jih obravnava.

4.1.2. Delo komisije

Komisija je imela v četrtem letu VI. mandata devetindvajset (29) sej, od tega enaindvajset (21) rednih in osem (8) izrednih.

Komisija je obravnavala skupno šestdeset (60) zadev, od tega devetinštirideset (49) na rednih sejah, enajst (11) na izrednih sejah, od tega eno (1) zahtevo za oceno ustavnosti, tri (3) zakonodajne pobude, šestintrideset (36) predlogov zakonov, sedemnajst (17) drugih aktov in tri (3) ostale zadeve iz pristojnosti komisije.

Matičnim odborom in komisijam Državnega zbora je bilo posredovano devetinštirideset (49) mnenj komisije.

4.1.3. Vsebinski poudarki s sej komisije²

Pobuda za sprejem Zahteve za začetek postopka za oceno ustavnosti 37., 38., 39. in 40. člena Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (Uradni list RS, št. 69/11 – uradno prečiščeno besedilo in 158/20) (66. seja komisije, 1. 12. 2021) je bila pripravljena na podlagi sprejetega sklepa Komisije za državno ureditev na skupni seji Komisije za državno ureditev in Mandatno-imunitetne komisije.

Pobuda za sprejem zahteve za začetek ustavnosti je bila posredovana Državnemu svetu, ki jo je podprl na 46. seji, 8. 12. 2021. Več v poglavju 2.6.6.

Predlog zakona o spremembi Zakona o poslancih (ZPos-G), EPA 2251-VIII – zakonodajna iniciativa (62. seja komisije, 20. 10. 2021) je vložil državni svetnik dr. Marjan Maučec. Komisija je zakonodajno pobudo podprla.

Pobuda komisije je bila posredovana Državnemu svetu, ki jo je podprl na 45. seji, 10. 11. 2021. Več v poglavju 2.6.1.

Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o tujih (ZTuj-2G), EPA 2252-VIII – zakonodajna iniciativa (63. seja komisije, 3. 11. 2021) je vložila Interesna skupina negospodarskih dejavnosti. Komisija je zakonodajno pobudo podprla.

Mnenje komisije je bilo posredovano Državnemu svetu, ki je zakonodajno pobudo podprl na 45. seji, 10. 11. 2021. Več v poglavju 2.6.1.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prijavi prebivališča (ZPPreb-1A), skrajšani postopek, EPA 1529-VIII (47. seja komisije, 13. 1. 2021) je komisija podprla.

Mnenje komisije je bilo posredovano Državnemu svetu, ki ga je povzel na 36. seji, 20. 1. 2021. Več v poglavju 2.6.2.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvršbi in zavarovanju (ZIZ-M), druga obravnava, EPA 1568-VIII (48. seja komisije, 27. 1. 2021) je komisija podprla in opozorila, da smo bili glede odloga izvršb v zadnjih letih priča zelo različnim ureditvam - od možnosti, da se po sporazumu med upnikom in dolžnikom izvršba lahko odloži tudi za dlje časa in za večkrat, pa do aktualne ureditve, ki je precej stroga in predvideva samo enkratni odlog za 3 mesece. Komisija je podprla predlog sprememb na tem področju, hkrati pa izrazila upanje, da bo tehtanje sorazmernosti oz. upoštevanje interesov tako upnika kot dolžnika obveljalo in da ne bo nenehnih sprememb tega dela Zakona o izvršbi in zavarovanju. Komisija je še opozorila, da ne smemo pozabiti, da v izvršilnih postopkih že v izhodišču ne gre za enake položaje, saj ima upnik običajno za seboj že dolgotrajen postopek, v katerem je dokazal pravilnost svojih stališč in izvršba je samo zaključna faza tega postopka. Izvršilni postopek je namenjen predvsem upniku, seveda pa je prav, da se upoštevajo tudi socialne razmere na strani dolžnika oziroma da se opravi skrbno tehtanje situacije na obeh straneh. Komisija je izpostavila specifičnost izvršb v primeru družinskih razmerij, še posebej ko gre za odvzem otrok oziroma področje varstva in vzgoje otrok in osebnih stikov z otroki. Izrazila je zadovoljstvo, da je Vrhovno sodišče pripravilo in izdalo protokol glede postopka izvršbe v družinskih zadevah, predvsem v postopku izvršbe z odvzemom otrok.

² Zadeve, ki jih je po predhodni obravnavi na sejah Komisije za državno ureditev obravnaval tudi Državni svet na svojih sejah, so vsebinsko zajete v 2. poglavju Poročila o delu Državnega sveta.

Komisija je poudarila, da morajo biti odvzemi otrok najbolj skrajni ukrep, če so pred tem vsa druga sredstva odpovedala. Komisija je prav tako podprla spremembe glede izvzetja domačih živali iz postopkov izvršb in sledenje spremembam, uveljavljenim z novim Stvarnopравnim zakonikom, saj se tudi tako izgrajujejo nove in bolj humane družbene norme.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za pravosodje Državnega zbora. Državni zbor je zakon sprejel na 63. izredni seji, 3. 3. 2021.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o določitvi volilnih enot za volitve poslancev v Državni zbor (ZDVEDZ-B), skrajšani postopek, EPA 1558-VIII (14. izredna seja komisije, 9. 2. 2021) je komisija podprla. V noveli so bile popravljene meje volilnih okrajev tako, da se jih je uskladilo z zahtevami Ustavnega sodišča. V času nastajanja Zakona o določitvi volilnih enot za volitve poslancev v Državni zbor so bila razmerja v velikosti volilnih okrajev približno 1 : 3. V času zadnjega odločanja na Ustavnem sodišču je razmerje doseglo 3.73, zato je Ustavno sodišče odločilo, da so razlike v velikosti okrajev prevelike in da je treba, ob upoštevanju vsega tistega, kar zahteva ustavno pravo za določitev volilnih okrajev, te razlike zmanjšati. Predlog zakona je to uredil, s spremembami bo zakon dosegel, da bodo razmerja med največjim in najmanjšim okrajem pod dopustnim, kot ga je Ustavno sodišče v preteklosti že postavilo (pod 1 : 3). Komisija je poudarila, da je bilo treba nujno uresničiti odločbo Ustavnega sodišča in s tem poskrbeti za legitimnost prihodnjih državnozborskih volitev. Komisija je izpostavila še, da je bistveno, da se ohranja zastopanost poslancev tudi iz ruralnih in obrobni delov države oziroma da morajo biti vsi deli države zastopani enakopravno.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo Državnega zbora. Državni zbor je zakon sprejel na 60. izredni seji, 16. 2. 2021.

Predlog zakona o zaščiti otrok v kazenskem postopku in njihovi celostni obravnavi v hiši za otroke (ZZOKPOHO), druga obravnava, EPA 1636-VIII (49. seja komisije, 3. 3. 2021) je komisija podprla.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za pravosodje Državnega zbora, ki je na 24. seji, 11. 3. 2021, sprejel amandmaje Poslanskih skupin SDS, SMC in NSi ter pripravil dopolnjen predlog zakona. Mnenje komisije k dopolnjenemu predlogu zakona je bilo posredovano Državnemu svetu, ki ga je obravnaval na 38. seji, 17. 3. 2021. Več v poglavju 2.6.2.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Ustavnem sodišču (ZUstS-D), druga obravnava, EPA 1651-VIII (50. seja komisije, 24. 3. 2021) je komisija podprla.

Mnenje komisije je bilo posredovano Državnemu svetu, ki je mnenje komisije povzel na 39. seji, 14. 4. 2021. Več v poglavju 2.6.2.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (KZ-1I), skrajšani postopek, EPA 1701-VIII (50. seja komisije, 24. 3. 2021) je komisija podprla.

Mnenje komisije je bilo posredovano Državnemu svetu, ki ga je povzel na 39. seji, 14. 4. 2021. Več v poglavju 2.6.2.

Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (KZ-1I), druga obravnava, EPA 2112-VIII (19. izredna seja komisije, 27. 10. 2021). Na seji komisije je državna svetnica, ki zastopa interese samostojnih poklicev, med drugim tudi odvetnikov, predstavila

pripombe Odvetniške zbornice Slovenije (OZS). Pri 15. členu novele (132. člen KZ-1) je OZS opozorila, podobno kot Vrhovno državno tožilstvo (VDT), na spornost dodajanja posebne kvalificirane oblike kaznivega dejanja prisiljenja. Sprememba ni nujna in ni ustavno upravičena, saj je podobno ravnanje inkriminirano že v 299. členu KZ-1. Iz načela pravne varnosti in zakonitosti v kazenskem pravu izhaja tudi zahteva, da se zakonski znaki posameznih kaznivih dejanj med seboj zadostno razlikujejo. Glede 135. člena - kaznivo dejanje grožnje, izvršeno nad najvišjimi predstavniki države in njihovimi bližnjimi, je bilo poudarjeno, da je predlagana sprememba nedodelana in nezadostno premišljena. Takšna posebna oblika pregona bi bila verjetno upravičena in smiselna le, če bi obstajala posebna povezava med grožnjo in izvajanjem najvišje državne funkcije. Zdaj je predlog zastavljen preširoko in bi pomenil drugačne pogoje za pregon v zvezi s kaznivimi dejanji, ki nimajo nobene zveze z izvajanjem funkcije (npr. v primerih medsosedskih sporov ...). V razpravi je bilo opozorjeno, da gre v Kazenskem zakoniku za pravno materijo, ki ne sme puščati dvoma o jasnosti, razumljivosti in nedvoumnosti zapisanega v njem, saj je to bistveno za zagotavljanje pravne varnosti državljanov in varstva človekovih pravic. Vse navedene pripombe in prejeta mnenja pa ne prepričujejo v to, da so vse nove rešitve v noveli KZ jasne in enoznačne. Na seji komisije je bilo tudi izraženo obžalovanje, da se strokovna javnost v fazi usklajevanja ni dovolj poenotila, da ne bi bilo toliko odprtih vprašanj. Komisija je na koncu razprave poudarila, da je bila novela v veliki meri usklajena s strokovnimi institucijami, prav tako je nujna zaradi implementacije številnih mednarodnih konvencij ter drugih predlaganih rešitev. Komisija je opozorila, da so bili v novelo KZ naknadno dodani členi, ki so za strokovno javnost sporni in ni prav, da niso bili predhodno predstavljeni in širše usklajeni.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za pravosodje Državnega zbora. Državni zbor je zakon sprejel na 27. redni seji, 18. 11. 2021.

Predlog zakona o debirokratizaciji (ZDeb) – druga obravnava, EPA 1759-VIII (64. seja komisije, 8. 11. 2021) je Komisija za državno ureditev obravnavala skupaj s Komisijo za lokalno samoupravo in regionalni razvoj kot zainteresirano komisijo. Obe komisiji sta predlog podprli.

Skupno mnenje komisij je bilo posredovano Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo Državnega zbora. Dopolnjen predlog zakona je bil obravnavan na 46. seji Državnega sveta, 8. 12. 2021. Več v poglavju 2.6.2.

Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodnih taksah (ZST-1D), druga obravnava, EPA 2148-VIII (65. seja komisije, 24. 11. 2021). Komisija je izpostavila dve področji. Ob predstavitvi predloga zakona so bili omenjeni postopki za sodno varstvo po Zakonu o bančništvu, kjer bo po novem sodna taksa določena na 444 evrov. Tudi za nekatere druge zahtevnejše upravne spore se bo po novem zaračunavala sodna taksa v višini 444 evrov in zato precej izstopajo postopki v sporih javnega naročanja, kjer se bo zaračunavala sodna taksa v višini 4440 evrov. Tudi v tem primeru gre za upravni spor in iz predloga zakona ni mogoče razbrati, zakaj prihaja do razlikovanja glede na ostale zahtevnejše upravne spore. Višina sodne takse se je v tem primeru le prenesla iz Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja v Zakon o sodnih taksah. Komisija je menila, da bi bilo smiselno, da so zadeve poenotene in da bi se višina sodne takse tudi v primeru sporov s področja javnega naročanja znižala na 444 evrov. Komisija je podala predlog, da bi se v primerih, kjer gre za uveljavljanje več tožbenih zahtevkov, primarnih in podrejenih, sodna taksa plačala le za tisti zahtevke, za katerega je predpisana najvišja taksa. Sodne takse se po mnenju komisije tako ne bi plačevale na zalogo, kar vodi do tega, da je treba na koncu sodnih postopkov preveč vplačane takse vračati v primeru,

da niso bili obravnavani vsi tožbeni zahtevki. Po mnenju komisije bi bilo bolj smiselno, da bi se sodne takse plačevale za vsak zahtevek posebej in glede na aktualne okoliščine, da torej sodišče za vsak tožbeni zahtevek pozove stranko k plačilu sodne takse. To ne bi predstavljalo večje spremembe, saj se sodne takse že zdaj večinoma plačujejo po nalogu oziroma na poziv sodišča, zelo malo sodnih taks je plačanih ob vložitvi tožbenega zahtevka.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za pravosodje Državnega zbora. Državni zbor je zakon sprejel na 28. redni seji, 16. 12. 2021.

Deklaracija o podpori prizadevanjem za mednarodno prepoved smrtonosnih avtonomnih orožnih sistemov (DePMPOS), EPA 1813-VIII (52. seja komisije, 19. 5. 2021).

Komisija je predlog deklaracije podprla in izpostavila, da si je glede na tveganja, ki jih prinašajo smrtonosni avtonomni orožni sistemi, treba prizadevati za prepoved, omejevanje in regulacijo teh sistemov. Na komisiji je bilo poudarjeno, da se komisija ne srečuje prvič s to problematiko, saj je na predlog državnega svetnika dr. Matjaža Gamsa že na svoji 32. seji 2019 obravnavala vsebino Resolucije Evropskega parlamenta o avtonomnih orožnih sistemih in problematiki avtonomnih orožnih sistemov. Ravno na pobudo komisije je Državni svet nato na Državni zbor in Vlado naslovil vprašanje glede slovenskega stališča do teh vprašanj. Znanstveniki, ki se poklicno ukvarjajo z umetno inteligenco, odkrivajo, kje vse se skrivajo nevarnosti v zvezi z njeno uporabo za človeško civilizacijo. Komisija je opozorila, da bo glede na odnos posameznih držav do tega vprašanja, ZDA in še nekatere države nasprotujejo omejitvi raziskav na področju avtonomnih orožnih sistemov, popolno prepoved ali omejitev avtonomnega orožja težko doseči, vendar pa je treba opozarjati na nevarnost teh sistemov in Slovenija se mora pridružiti pozivom k ukrepanju, kot so to storile že številne države v Evropi.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za obrambo Državnega zbora, ki je deklaracijo obravnaval na 15. seji, 2. 9. 2021, in je ni sprejel. S tem je bila obravnava deklaracije na matičnem delovnem telesu končana.

Letno poročilo Informacijskega pooblaščenca za leto 2020, EPA 1906-VIII (54. seja komisije, 10. 6. 2021).

Komisija je izrazila čestitke Informacijskemu pooblaščenču (IP) za uspešno opravljeno delo. Komisija je posebej izpostavila podatek, da se število primerov molka organa glede dostopa do informacij javnega značaja na lokalni ravni zmanjšuje. Po mnenju IP bi bilo treba dobro prakso z lokalne ravni prenesti tudi na raven državne uprave, saj je nedopustno, da tam prihaja do zamud pri odgovarjanju na zahteve državljanov po informacijah javnega značaja. Lokalnim skupnostim se pozna, da delujejo zelo operativno in da so organizirane v 3 interesna združenja, ki s številnimi izobraževanji pomagajo občinam tudi na tem področju. Na seji komisije je bilo veliko govora o težavah s šolanjem na daljavo, ki je bilo v času epidemije zelo izpostavljeno, pristojno Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport pa se pri sprejemanju različnih ukrepov s področja izobraževanja ni dovolj posvetovalo s šolami in ravnatelji in zato se je mnogokrat zgodilo, da so šole same iskale odgovore in rešitve in se srečevale z mnogimi dilemami (samotestiranje dijakov in učencev in varovanje osebnih podatkov, snemanja učnih ur in preverjanja prisotnosti učencev in dijakov na urah).

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo Državnega zbora, ki je dokument obravnaval na 25. redni seji, 7. 9. 2021. S tem je bila obravnava letnega poročila zaključena.

Poročilo o doseganju ciljev prenove sodnega izvedenstva, sodnega cenilstva in sodnega tolmačenja, EPA 2120-VIII (61. seja komisije, 29. 9. 2021). Komisija je v svojih preteklih mnenjih, ki so se nanašala na učinkovitost in uspešnost sodišč, že opozarjala na veliko težavo s pomanjkanjem kliničnih psihologov in je ponovno pozvala k nujnosti urejanja težav s pomanjkanjem kliničnih psihologov ter poudarila, da so hvalevredni naporji Ministrstva za pravosodje (MP), vendar je problem širši in ga MP sam ne more rešiti. Situacija ostaja težavna, saj kadra s področja klinične psihologije ni dovolj, ker ga država ne izobrazi in ker so omejeni vpisi na šolanje. Če se problem ne bo reševal na ravni države, ga ne bo mogoče rešiti. Komisija je izpostavila, da govorimo o družinskih postopkih, ki bi se morali odvijati hitro in zato bi morala biti mnenja in ocene strokovnjakov pripravljena v najkrajšem času. Zaradi pomanjkanja strokovnjakov (kliničnih psihologov) postopki tečejo počasi, povzročajo veliko škodo otrokom in ne sledijo načelu, da morajo biti izvedeni tako, da so v največjo korist otroka. Na seji komisije je bilo predlagano, da se rešitev s pomanjkanjem kadra išče tudi v smeri sklenitve rednih delovnih razmerij s posameznimi kliničnimi psihologi, ki bi svoje izvedensko delo opravljali kot redno službo in ne le kot dodatno zaposlitev. Predlagatelj je pojasnil, da se je na enem od sestankov, ki jih je imel MP z Vrhovnim sodiščem in Ministrstvom za zdravje s strani Vrhovnega sodišča pojavil takšen predlog, vendar je prisotna predstavnica Zbornice kliničnih psihologov dejala, da morajo biti klinični psihologi v svojem strokovnem delu vpeti v redno strokovno delo in je bil takšen predlog zavržen. Kot možnost je bilo predlagano, da bi izvedensko delo kot redno delo lahko opravljali proti koncu svoje poklicne kariere.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za pravosodje Državnega zbora, ki je poročilo obravnaval na svoji 34. seji, 1. 12. 2021. S tem je bila obravnavna dokumenta zaključena.

Poročilo o izvajanju Resolucije o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje 2019–2023 za leto 2020, EPA 2079-VIII (63. seja komisije, 3. 11. 2021). Komisija je izpostavila, da še vedno ni bila pripravljena nova Resolucija o nacionalnem programu za preprečevanje nasilja v družini in nasilja nad ženskami, ki bi jo bilo treba, glede na 11. člen Zakona o preprečevanju nasilja v družini, na novo pripraviti vsakih 6 let. Zadnja resolucija je bila pripravljena za obdobje 2009–2014. Komisija je opozorila, da gre za velik družbeni problem, še posebej v času epidemije Covid-19, ko vsi pokazatelji pri nas in v tujini kažejo na povečano stopnjo družinskega nasilja in nasilja nad ženskami. Komisija je poudarila, da je resolucija krovni akt, v katerem se določa preventiva, izobraževanje kadrov, zagotavljajo se strokovne pomoči in financiranje programov. Komisija je pozvala Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, da takoj pristopi k izpolnitvi naloge in pripravi novo Resolucijo o nacionalnem programu za preprečevanje nasilja v družini in nasilja nad ženskami, ki bo zagotovila nadaljnje celovito ukrepanje na tem področju.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za notranje zadeve Državnega zbora, javno upravo in lokalno samoupravo, ki poročila 2021 še ni obravnavala.

Priporočila Komisije za preprečevanje korupcije Državnemu svetu Republike Slovenije št. 06216-11/2019/26 33001, 33004 z dne 3. 6. 2021 (59. seja komisije) je komisija obravnavala skupaj z Mandatno-imunitetno komisijo kot zainteresirano komisijo. Komisijama je predstavnik Komisije za preprečevanje korupcije (KPK) pojasnil namen priporočil, ki so bila poslana Državnemu svetu, in izrazil prepričanje, da Državni svet priporočilom želi slediti ter predlagal, da se lahko posamezna odprta vprašanja preverijo in rešujejo znotraj delovne skupine. Dr. Matej

Avbelj je predstavil pravno mnenje, ki ga je pripravil na prošnjo Državnega sveta in ki vsebuje ustavno-pravno analizo odnosa med Državnim svetom in KPK. V mnenju je avtor problematiziral predvsem vseobsežno definicijo pojma nasprotja interesov ter enako obravnavo subjektov v različnih položajih. Predstavnik službe Državnega sveta je članom obeh komisij predstavil odziv službe Državnega sveta na tisti del priporočil, ki se nanašajo na delovanje službe. V razpravi so člani Komisije za državno ureditev in Mandatno-imunitetne komisije izpostavili več tematik. Pozdravili so namero KPK, da usmeri in svetuje Državnemu svetu pri njegovem delovanju na področju obvladovanja in preprečevanja korupcijskega tveganja ter izrazili podporo vsem naporom in ukrepom za izboljšanje Etičnega kodeksa in Poslovnika Državnega sveta. Večkrat pa je bilo poudarjeno, da je posebej problematična nedoločenost priporočil KPK, saj obstaja velika negotovost zaradi neopredeljenih in preširokih pojmov, kot je npr. nasprotje interesov. Komisiji sta v razpravi poudarili tudi vlogo državnih svetnikov kot predstavnikov lokalnih in funkcionalnih interesov, katerih temeljna naloga je predstavljanje interesov. Nejasnost zakonodaje državne svetnike postavlja v neugoden in nedorečen položaj, v katerem ne vedo, kako pravilno ravnati. Izpostavili so svojo dolžnost zastopati interese, ki jih predstavljajo, ter dolžnost srečevanj s svojo volilno bazo. Zaradi nedorečene zakonodaje ne vedo, kje so meje njihovega delovanja. Izpostavljeno je bilo, da jim tudi po uvodnem usposabljanju s strani KPK ob začetku mandata ni nedvoumno jasno, kaj je pri izvrševanju njihove funkcije sprejemljivo in kaj ne. V razpravi je bilo glede Etičnega kodeksa Državnega sveta poudarjeno, da je slednji nastal kot posledica sodelovanja Državnega sveta in KPK, ki je besedilu na koncu izrazila odobravanje, zato je bilo sodelujočim deloma nerazumljivo, zakaj navedeni kodeks ni več ustrezen. V razpravi je bila izražena pripravljenost sprejeti ustrezne spremembe Etičnega kodeksa, vendar s pomočjo usmeritev s strani KPK. Izpostavljeno je bilo tudi poročanje KPK o premoženjskem stanju, ki so ga državni svetniki od zadnje spremembe ZIntPK dolžni opraviti enkrat letno. Ob tem so izpostavili nekatere težave s spletnimi orodji, prek katerih se izvaja poročanje o premoženjskem stanju, ki občasno ne omogočajo vnosa vseh podatkov. Sodelujoči v razpravi so poudarili, da ne gre za konflikt med organoma, torej med KPK in Državnim svetom, temveč za nekakovostno zakonodajo, ki ni dovolj določna in jasna. Izpostavljeno je bilo, da je treba trenutno stanje preseči in poskrbeti za ustrezno zakonodajno in podzakonsko podlago, ki bo jasno definirala tako odnose med obema organoma kot ravnanje državnih svetnikov pri izvrševanju funkcije. Na podlagi opravljene razprave in podanega mnenja prof. dr. Avblja je bilo predlagano, da služba Državnega sveta pripravi predlog pobude zahteve za začetek postopka za oceno ustavnosti ZIntPK. Na ta način bi ZIntPK podvrgli presoji, s katero bi ugotovili, ali so zakonske določbe dovolj jasne, v nasprotnem primeru pa bo zakonodajalec ZIntPK moral spremeniti. Komisija za državno ureditev in Mandatno-imunitetna komisija sta sprejeli sklep, da sta se seznanili s priporočili KPK, s pravnim mnenjem dr. Mateja Avblja in z odzivom službe Državnega sveta na tisti del priporočil KPK, ki se nanašajo na delovanje službe. Dodatno je Komisija za državno ureditev kot pristojna komisija sprejela še dodatni sklep, s katerim je predlagala, da služba Državnega sveta pripravi predlog pobude za začetek postopka za oceno ustavnosti Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije, medtem ko Mandatno-imunitetna komisija tega sklepa ni sprejela.

Sklep komisije, da predlaga pripravo predloga pobude za začetek postopka za oceno ustavnosti Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije, je bil posredovan Službi Državnega sveta. Več v poglavju 2.6.6.

Skupno mnenje komisij je bilo posredovano Komisiji za preprečevanje korupcije.

4.1.4. Zadeve, ki jih je komisija obravnavala

Zahteva za oceno ustavnosti:

1. Pobuda za sprejem Zahteve za začetek postopka za oceno ustavnosti 37., 38., 39. in 40. člena Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (Uradni list RS, št. 69/11 – uradno prečiščeno besedilo in 158/20) (66. seja komisije, 1. 12. 2021). Komisija je pobudo za sprejem zahteve za začetek postopka za oceno ustavnosti posredovala na 46. sejo Državnega sveta, 8. 12. 2021, pobuda je bila sprejeta in posredovana Ustavnemu sodišču RS.

Predlogi zakonov:

1. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prijavi prebivališča (ZPPreb-1A), skrajšani postopek, EPA 1529-VIII (47. seja komisije, 13. 1. 2021). Državni svet je na svoji 36. seji (20. 1. 2021) obravnaval predlog zakona in mnenje posredoval v Državni zbor. Zakon je bil sprejet na 63. izredni seji Državnega zbora, 3. 3. 2021.
2. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osebni izkaznici (ZOIzk-1A), skrajšani postopek, EPA 1527-VIII (47. seja komisije, 13. 1. 2021). Komisija je mnenje poslala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Zakon je bil sprejet na 63. izredni seji Državnega zbora, 3. 3. 2021.
3. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvi Zakona o državni upravi (ZDU-1K), skrajšani postopek, EPA 1507-VIII (48. seja komisije, 27. 1. 2021). Komisija je mnenje poslala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Zakon je bil sprejet na 63. izredni seji Državnega zbora, 3. 3. 2021.
4. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvršbi in zavarovanju (ZIZ-M), druga obravnava, EPA 1568-VIII (48. seja komisije, 27. 1. 2021). Komisija je mnenje poslala Odboru za pravosodje. Zakon je bil sprejet na 63. izredni seji Državnega zbora, 3. 3. 2021.
5. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o določitvi volilnih enot za volitve poslancev v Državni zbor (ZDVEDZ-B), skrajšani postopek, EPA 1558-VIII (14. izredna seja komisije, 9. 2. 2021). Komisija je mnenje poslala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Zakon je bil sprejet na 60. izredni seji Državnega zbora, 16. 2. 2021.
6. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v državni zbor (ZVDZ-E), skrajšani postopek, EPA 1556-VIII (14. izredna seja komisije, 9. 2. 2021). Komisija je mnenje poslala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Zakon je bil sprejet na 60. izredni seji Državnega zbora, 16. 2. 2021.
7. Predlog zakona o zaščiti otrok v kazenskem postopku in njihovi celostni obravnavi v hiši za otroke (ZZOKPOHO), druga obravnava, EPA 1636-VIII (49. seja komisije, 3. 3. 2021). Komisija je mnenje poslala Odboru za pravosodje. Državni svet je na 38. seji 17. 3. 2021, obravnaval Dopolnjeni predlog zakona o zaščiti otrok v kazenskem postopku in njihovi celostni obravnavi v hiši za otroke (ZZOKPOHO) - druga obravnava, EPA 1636-VIII, in mnenje posredoval v Državni zbor. Zakon je bil sprejet na 67. izredni seji Državnega zbora, 26. 3. 2021.
8. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih (ZTuj-2F), druga obravnava, EPA 1531-VIII (49. seja komisije, 3. 3. 2021). Komisija je mnenje poslala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Zakon je bil sprejet na 67. izredni seji Državnega zbora, 30. 3. 2021.

9. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti (ZMZ-1A), druga obravnava, EPA 1546-VIII (49. seja komisije, 3. 3. 2021). Komisija je mnenje poslala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Zakon je bil sprejet na 67. izredni seji Državnega zbora, 26. 3. 2021.
10. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem tožilstvu (ZDT-1E), nujni postopek, EPA 1710-VIII (49. seja komisije, 3. 3. 2021). Komisija je mnenje poslala Odboru za pravosodje. Zakon je bil sprejet na 67. izredni seji Državnega zbora, 26. 3. 2021.
11. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (KZ-1I), skrajšani postopek, EPA 1701-VIII (50. seja komisije, 24. 3. 2021). Državni svet je na 39. seji (14. 4. 2021) obravnaval predlog zakona in mnenje posredoval v Državni zbor. Zakon je bil sprejet na 76. izredni seji Državnega zbora, 4. 6. 2021.
12. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske unije (ZSKZDČEU-1C), skrajšani postopek, EPA 1705-VIII (50. seja komisije, 24. 3. 2021). Komisija je mnenje poslala Odboru za pravosodje. Zakon je bil sprejet na 75. izredni seji Državnega zbora, 1. 6. 2021.
13. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Ustavnem sodišču (ZUstS-D), druga obravnava, EPA 1651-VIII (50. seja komisije, 24. 3. 2021). Državni svet je na 39. seji (14. 4. 2021) obravnaval predlog zakona in mnenje posredoval v Državni zbor. Zakon je bil sprejet na 75. izredni seji Državnega zbora, 27. 5. 2021.
14. Predlog Zakona o ustavitvi določenih postopkov o prekrških, storjenih po Zakonu o nalezljivih boleznih in oprostitvi odgovornosti za prekršek v pravnomočno končanih postopkih (ZUPPZNB), druga obravnava, EPA 1752-VIII (15. izredna seja komisije, 28. 4. 2021). Komisija predloga zakona ni podprla in je mnenje poslala Odboru za pravosodje. Odbor za pravosodje je predlog zakona obravnaval na 31. nujni seji (5. 5. 2021). Ker člani predloga zakona niso bili sprejeti, je bila obravnava predloga zakona na matičnem telesu končana.
15. Predlog zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o državni upravi (ZDU-1L), skrajšani postopek, EPA 1784-VIII (51. seja komisije, 5. 5. 2021). Komisija je mnenje poslala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Zakon je bil sprejet na 73. izredni seji Državnega zbora, 14. 5. 2021.
16. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o službi v Slovenski vojski (ZSSloV-A), druga obravnava, EPA 1819-VIII (52. seja komisije, 19. 5. 2021). Komisija je mnenje poslala Odboru za obrambo. Zakon je bil sprejet na 24. redni seji Državnega zbora, 13. 7. 2021.
17. Predlog zakona o spremembi Zakona o vojaški dolžnosti (ZVojD-C), druga obravnava, EPA 1806-VIII (52. seja komisije, 19. 5. 2021). Komisija predloga zakona ni podprla in je mnenje poslala Odboru za obrambo. Odbor za obrambo je predlog zakona obravnaval na 14. seji (17. 6. 2021). Ker člani predloga zakona niso bili sprejeti, je bila obravnava predloga zakona na matičnem delovnem telesu končana.
18. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvi Zakona o informacijski varnosti (ZInfV-A), druga obravnava - nujni postopek, EPA 1893-VIII (16. izredna seja komisije, 26. 5. 2021). Komisija je mnenje poslala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Zakon je bil sprejet na 76. izredni seji Državnega zbora, 4. 6. 2021.
19. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o določitvi volilnih enot za volitve poslancev v Državni zbor, skrajšani postopek, EPA 1907-VIII (17. izredna seja komisije, 1. 6. 2021). Komisija je mnenje poslala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Zakon je bil sprejet na 76. izredni seji Državnega zbora, 4. 6. 2021.

20. Predlog zakona o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja (ZEISZ), druga obravnava, EPA 1788-VIII (54. seja komisije, 10. 6. 2021). Komisija je mnenje poslala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Zakon je bil sprejet na 24. redni seji Državnega zbora, 13. 7. 2021.
21. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnem naročanju (ZJN-3B), druga obravnava, EPA 1833-VIII (54. seja komisije, 10. 6. 2021). Komisija je mnenje poslala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Zakon je bil sprejet na 24. redni seji Državnega zbora, 13. 7. 2021.
22. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zemljiški knjigi (ZZK-1E), druga obravnava, EPA 1825-VIII (55. seja komisije, 16. 6. 2021). Komisija je mnenje poslala Odboru za pravosodje. Zakon je bil sprejet na 24. redni seji Državnega zbora, 13. 7. 2021.
23. Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o nadzoru državne meje (ZNDM-2F), skrajšani postopek, EPA 1914-VIII (56. seja komisije, 25. 8. 2021). Komisija je mnenje poslala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Zakon je bil sprejet na 25. redni seji Državnega zbora, 24. 9. 2021.
24. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-1B), druga obravnava, EPA 1883-VIII (56. seja komisije, 25. 8. 2021). Komisija je mnenje poslala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Državni zbor je na 25. redni seji (22. 9. 2021) glasoval o predlogu zakona in ga ni sprejel.
25. Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o delovnih in socialnih sodiščih (ZDSS-1A), druga obravnava, EPA 1943-VIII (57. seja komisije, 1. 9. 2021). Komisija predloga zakona ni podprla in je mnenje poslala Odboru za pravosodje. Odbor je na 29. seji (8. 9. 2021) glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj in jih ni sprejel. Ker člani predloga zakona niso bili sprejeti, je bila obravnava predloga zakona na matičnem delovnem telesu končana.
26. Predlog zakona o ustavitvi postopkov o prekrških po 14. točki prvega odstavka 57. člena v povezavi z drugo in tretjo točko prvega odstavka 39. člena Zakona o nalezljivih boleznih in povrnitvi škode zaradi neustavne prepovedi omejitve gibanja in zbiranja prebivalstva zaradi preprečitve vnosa oziroma širjenja nalezljive bolezni Covid-19 v državi in s tem povezanih izrečenih kazenskih sankcij za kršitve teh prepovedi oziroma omejitev (ZUPPPŠOG), druga obravnava, EPA 1962-VIII (57. seja komisije, 1. 9. 2021). Komisija predloga zakona ni podprla in je mnenje poslala Odboru za pravosodje. Odbor je na 29. seji (8. 9. 2021) glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj in jih ni sprejel. Ker člani predloga zakona niso bili sprejeti, je bila obravnava predloga zakona na matičnem delovnem telesu končana.
27. Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o tujcih (ZTuj-2G), skrajšani postopek, EPA 2041-VIII (18. izredna seja, 6. 9. 2021 – skupna seja s Komisijo za kulturo, znanost, šolstvo in šport kot zainteresirano komisijo). Komisija za državno ureditev predloga zakona ni podprla. Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport je predlog zakona podprla. Skupno mnenje, z opredelitvijo ločenega glasovanja, je bilo poslano Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Odbor je na 51. nujni seji (7. 9. 2021) glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj in jih ni sprejel. Ker člani predloga zakona niso bili sprejeti, je bila obravnava predloga zakona na matičnem delovnem telesu končana.
28. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organiziranosti in delu v policiji (ZODPol-G), druga obravnava, EPA 1922-VIII (61. seja komisije, 29. 9. 2021). Komisija je mnenje poslala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Zakon je bil sprejet na 26. redni seji Državnega zbora (20. 10. 2021).

29. Predlog zakona o izplačilu dodatka za delo v rizičnih razmerah poklicnim gasilcem in zaposlenim v prostovoljnih gasilskih enotah in gasilskih zvezah (ZIDRRPG), druga obravnava, EPA 2117-VIII (62. seja komisije, 20. 10. 2021). Komisija predloga zakona ni podprla in je mnenje poslala Odboru za obrambo. Odbor je na 18. seji (28. 10. 2021) glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj in jih ni sprejel. Ker člani predloga zakona niso bili sprejeti, je bila obravnava predloga zakona na matičnem delovnem telesu končana.
30. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (KZ-1I), druga obravnava, EPA 2112-VIII (19. izredna seja, 27. 10. 2021). Komisija je mnenje poslala Odboru za pravosodje. Zakon je bil sprejet na 27. redni seji Državnega zbora, 18. 11. 2021.
31. Predlog zakona o spremembah Zakona o ureditvi določenih vprašanj zaradi končne razsodbe arbitražnega sodišča na podlagi Arbitražnega sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Hrvaške (ZUVRAS-B), skrajšani postopek, EPA 2129-VIII (63. seja komisije, 3. 11. 2021). Komisija je mnenje poslala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Zakon je bil sprejet na 28. redni seji Državnega zbora, 15. 12. 2021.
32. Predlog zakona o debirokratizaciji (ZDeb), druga obravnava, EPA 1759-VIII (64. seja komisije, 8. 11. 2021 – skupna seja s Komisijo za lokalno samoupravo in regionalni razvoj). Skupno mnenje Komisije za državno ureditev (pristojna komisija) in Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj (zainteresirana komisija) je bilo poslano Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Dopolnjen predlog zakona je bil obravnavan na 46. seji Državnega sveta (8. 12. 2021), mnenje je bilo poslano v Državni zbor. Zakon je bil sprejet na 91. izredni seji Državnega zbora, 27. 12. 2021.
33. Predlog zakona o spremembah Zakona o državni upravi (ZDU-1M), skrajšani postopek, EPA 2180-VIII (20. izredna seja komisije, 11. 11. 2021). Komisija je mnenje poslala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Zakon je bil sprejet na 87. izredni seji Državnega zbora, 24. 11. 2021.
34. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodnih taksah (ZST-1D), druga obravnava, EPA 2148-VIII (65. seja komisija, 24. 11. 2021). Komisija je mnenje poslala Odboru za pravosodje. Zakon je bil sprejet na 28. redni seji Državnega zbora, 16. 12. 2021.
35. Predlog zakona o spremembi Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS-Z), skrajšani postopek, EPA 2145-VIII (65. seja komisija, 24. 11. 2021). Komisija je mnenje poslala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Zakon je bil sprejet na 28. redni seji Državnega zbora, 16. 12. 2021.
36. Predlog zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osebni izkaznici (ZOIzk-1B), skrajšani postopek, EPA 2275-VIII (66. seja komisije, 1. 12. 2021). Komisija je mnenje poslala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Zakon je bil sprejet na 88. izredni seji Državnega zbora, 9. 12. 2021.

Zakonodajne pobude

1. Predlog zakona o spremembi Zakona o poslancih – zakonodajna iniciativa (62. seja komisije, 20. 10. 2021). Komisija je podprla zakonodajno pobudo državnega svetnika dr. Marjana Maučeca in pripravila poročilo za 45. sejo Državnega sveta, 10. 11. 2021. Zakonodajna pobuda je na seji Državnega sveta dobila podporo in je bila poslana v obravnavo v Državni zbor. Državni svet je predlagal, da se opravi skrajšani postopek, vendar je bil predlog na 122. seji Kolegija predsednika Državnega zbora (1. 12. 2021) zavrnjen, tako da bo potekal redni zakonodajni postopek.

2. Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o tujcih – zakonodajna iniciativa (63. seja komisije, 3. 11. 2021). Komisija je podprla zakonodajno pobudo Interesne skupine negospodarskih dejavnosti, ki jo je zastopala državna svetnica dr. Branka Kalenić Ramšak, in pripravila poročilo za 45. sejo Državnega sveta, 10. 11. 2021. Zakonodajna pobuda je na seji Državnega sveta dobila podporo in je bila poslana v obravnavo v Državni zbor. Državni svet je predlagal, da se opravi skrajšani postopek in tak predlog je bil na 122. seji Kolegija predsednika Državnega zbora (1. 12. 2021) potrjen. Zakonodajni postopek se nadaljuje 2022.
3. Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji – zakonodajna iniciativa (67. seja komisije, 29. 12. 2021). Komisija je zakonodajno pobudo državnega svetnika dr. Marjana Maučeca obravnavala kot zainteresirana komisija in jo podprla. Poročilo za matično Komisijo za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je bilo pripravljeno in posredovano januarja 2022.

Drugi akti:

1. Sedmo poročilo o položaju romske skupnosti v Sloveniji, EPA 1490-VIII (13. izredna seja komisije, 2. 2. 2021). Komisija je mnenje posredovala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo, ki ga je obravnaval na 20. seji (4. 2. 2021) in obravnavo zaključil.
2. Letno poročilo o delu Državne revizijske komisije za leto 2020, EPA 1777-VIII (51. seja komisije, 5. 5. 2021). Državni svet je na 40. seji, 12. 5. 2021, obravnaval letno poročilo in mnenje posredoval v Državni zbor. Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo je letno poročilo obravnaval na svoji 24. seji (16. 6. 2021), s tem je bila obravnava dokumenta zaključena.
3. Deklaracija o podpori prizadevanjem za mednarodno prepoved smrtonosnih avtonomnih orožnih sistemov (DePMPOS), EPA 1813-VIII (52. seja komisije, 19. 5. 2021). Komisija je mnenje posredovala Odboru za obrambo, ki je deklaracijo obravnaval na 15. seji (2. 9. 2021) in je ni sprejel. S tem je bila obravnava deklaracije na matičnem delovnem telesu končana.
4. Skupno poročilo o delu državnih tožilstev za leto 2020, EPA 1807-VIII (53. seja komisije, 2. 6. 2021). Komisija je mnenje posredovala Odboru za pravosodje, ki je dokument obravnaval na 27. seji (10. 6. 2021), s tem je bila obravnava skupnega poročila zaključena.
5. Letno poročilo o delu Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije in Varnostno poročilo za leto 2020, EPA 1673-VIII (53. seja komisije, 2. 6. 2021). Komisija je mnenje posredovala Odboru za pravosodje, ki je dokument obravnaval na 27. seji (10. 6. 2021), s tem je bila obravnava letnega poročila zaključena.
6. Letno poročilo o delu Oddelka za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili pri Specializiranem državnem tožilstvu Republike Slovenije za leto 2020, EPA 1666-VIII (53. seja komisije, 2. 6. 2021). Komisija je mnenje posredovala Odboru za pravosodje, ki je dokument obravnaval na 27. seji (10. 6. 2021), s tem je bila obravnava poročila zaključena.
7. Letno poročilo Informacijskega pooblaščenca za leto 2020, EPA 1906-VIII (54. seja komisije, 10. 6. 2021). Komisija je mnenje posredovala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo, ki je dokument obravnaval na 25. redni seji, 7. 9. 2021. S tem je bila obravnava letnega poročila zaključena.
8. Letno poročilo o delu policije za leto 2020, EPA 1915-VIII (55. seja komisije, 16. 6. 2021). Komisija je mnenje posredovala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo, ki dokumenta do konca 2021 ni obravnaval.

9. Skupno dvoletno poročilo o izvajanju Zakona o dostopu do informacij javnega značaja za leti 2019 in 2020, EPA 2021-VIII (56. seja komisije, 25. 8. 2021). Komisija je mnenje posredovala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo, ki je dokument obravnaval na 1. nadaljevanju 25. seje, (9. 9. 2021), s tem je bila obravnava skupnega dvoletnega poročila zaključena.
10. Letno poročilo Komisije za preprečevanje korupcije za leto 2020 in Ocena stanja za leto 2020, EPA 1904-VIII (57. seja komisije, 1. 9. 2021). Komisija je mnenje posredovala Odboru za pravosodje, ki je poročilo KPK obravnaval na svoji 31. seji (14. 10. 2021), s tem je bila obravnava dokumenta zaključena.
11. Šestindvajseto redno letno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2020, EPA 2008-VIII (60. seja komisije, 22. 9. 2021 – skupna seja s Komisijo za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide kot zainteresirano komisijo). Na Komisijo za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti je bilo posredovano skupno mnenje obeh komisij. Državni svet je redno letno poročilo Varuha obravnaval na 44. seji (13. 10. 2021) in ga posredoval v Državni zbor, ki je poročilo Varuha sprejel na 26. redni seji (26. 10. 2020).
12. Predlog resolucije o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2035 (ReDPROSV35), EPA 2093-VIII (61. seja komisije, 29. 9. 2021). Komisija je mnenje posredovala Odboru za obrambo. Na 20. redni seji Državnega zbora (20. 10. 2021) so razpravljali o predlogu resolucije, ni pa bilo glasovanja, ker je bil vložen predlog za razpis posvetovalnega referenduma o sprejemu Predloga resolucije o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2035 in Državni zbor mora pri odločanju o predlogu resolucije upoštevati 28. člen Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi, kar pomeni, da mora Državni zbor o predlogu za razpis posvetovalnega referenduma odločiti, preden končno odloči o predlogu resolucije. Državni zbor je o predlogu referenduma odločal in ga zavrnil na svoji 28. redni seji (16. 12. 2021). Po tej odločitvi bo Državni zbor na eni od prihodnjih sej lahko odločal o predlogu resolucije.
13. Poročilo o doseganju ciljev prenove sodnega izvedenstva, sodnega cenilstva in sodnega tolmačenja, EPA 2120-VIII (61. seja komisije, 29. 9. 2021). Komisija je mnenje posredovala Odboru za pravosodje, ki je poročilo obravnavala na svoji 34. seji (1. 12. 2021), s tem je bila obravnava dokumenta zaključena.
14. Osmo poročilo o položaju romske skupnosti v Sloveniji, EPA 2012-VIII (62. seja komisije, 20. 10. 2021). Mnenje komisije še ni bilo posredovano Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo, ki poročila tudi še ni obravnaval.
15. Letno poročilo o učinkovitosti in uspešnosti sodišč za leto 2020, EPA 1863-VIII (19. izredna seja komisije, 27. 10. 2021). Mnenje je bilo posredovano Odboru za pravosodje, ki je poročilo obravnaval na 33. redni seji (10. 11. 2021). S tem je bila obravnava poročila zaključena.
16. Letno poročilo Sodnega sveta Republike Slovenije za leto 2020, EPA 2208-VIII (19. izredna seja komisije, 27. 10. 2021). Mnenje je bilo posredovano Odboru za pravosodje, ki je poročilo obravnaval na 33. redni seji (10. 11. 2021). S tem je bila obravnava poročila zaključena.
17. Poročilo o izvajanju Resolucije o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje 2019–2023 za leto 2020, EPA 2079-VIII (63. seja komisije, 3. 11. 2021). Komisija je mnenje posredovala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo, ki poročila do konca 2021 ni obravnaval.

Ostale zadeve:

1. Poročilo o delu Komisije za državno ureditev v letu 2020 (48. seja komisije, 27. 1. 2021).

2. Vmesno poročilo o aktivnostih Zagovornika načela enakosti glede sobivanja pripadnikov romske skupnosti z lokalnim prebivalstvom (58. seja komisije, 6. 9. 2021 – skupna seja s Komisijo za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in z Interesno skupino lokalnih interesov, ki sta obe obravnavali poročilo kot zainteresirana organa). Skupno poročilo je bilo poslano na 43. sejo Državnega sveta (15. 9. 2021), kjer je bilo skupno poročilo potrjeno in mnenje poslano Zagovorniku načela enakosti.
3. Priporočila Komisije za preprečevanje korupcije Državnemu svetu Republike Slovenije št. 06216-11/2019/26 33001, 33004 z dne 3. 6. 2021 (59. seja komisije, 8. 9. 2021 – skupna seja z Mandatno-imunitetno komisijo kot zainteresirano komisijo). Komisiji Državnega sveta sta se seznanili s priporočili Komisije za preprečevanje korupcije, s pravnim mnenjem dr. Mateja Avblja in z odzivom službe Državnega sveta na tisti del priporočil KPK, ki se nanašajo na delovanje službe. Komisija za državno ureditev je sprejela sklep, da predlaga, da služba Državnega sveta pripravi predlog pobude za začetek postopka za oceno ustavnosti Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije.

4.2. KOMISIJA ZA MEDNARODNE ODNOSI IN EVROPSKE ZADEVE

4.2.1. Pristojnosti komisije

Komisija obravnava predloge zakonov in druge akte, ki se nanašajo na:

- področje zunanjih zadev države,
- položaj Slovencev v zamejstvu in po svetu,
- zadeve Evropske unije,
- sodelovanje s tujimi parlamentarnimi institucijami.

Komisija obravnava pobude in vprašanja članov Državnega sveta v zvezi z zadevami, ki jih obravnava, ter druge zadeve, za katere jo pooblasti Državni svet. Komisija pripravlja predloge zahtev in mnenj v zvezi z zakoni in drugimi akti, ki se nanašajo na zadeve, ki jih obravnava.

4.2.2. Delo komisije

Komisija je imela v četrtem letu VI. mandata triindvajset (23) sej, od tega triindvajset (23) rednih in nobene izredne. Ena (1) seja je bila delno zaprta za javnost, ostale so bile javne.

Komisija je obravnavala dvainsedemdeset (72) zadev, in sicer dvainsedemdeset (72) na rednih sejah in nobene (0) na izredni, od tega osem (8) predlogov zakonov, šestinpetdeset (56) zadev EU, dva (2) predloga akta in šest (6) ostalih zadev iz pristojnosti komisije.

Matičnim odborom in komisijam Državnega zbora je bilo posredovano štiriinšestdeset (64) mnenj komisije.

4.2.3. Vsebinski poudarki s sej komisije³

I. Področje zunanje politike

Predlog zakona o ratifikaciji Konvencije o delu na domu, 1996 (Konvencija MOD št. 177) (MKDD), EPA 1570-VIII (55. seja komisije, 19. 1. 2021) je komisija podprla. Komisija je bila seznanjena, da je bila Konvencije o delu na domu, 1996 (Konvencija MOD št. 177) (Konvencija) sklenjena v Ženevi 20. 6. 1996, veljati pa je začela 22. 4. 2000. Slovenija je pričela z aktivnostmi za pristop h Konvenciji na pobudo socialnih partnerjev v času, ko se je pričela epidemija Covid-19. Člani komisije so podprli cilje Konvencije, ki bodo pripomogli k večji ozaveščenosti in boljši informiranosti delavcev in delodajalcev glede možnosti opravljanja dela na domu. Opazna je bila ugotovitev, da je Konvencijo do zdaj ratificiralo le skromno število držav članic EU pet (5), vseh držav pa deset (10). Člani komisije so ugotovili, da Konvencija opredeljuje delo na domu in zavezuje države pogodbenice k enaki obravnavi delavcev na domu z ostalimi delavci ter k sprejemu predpisov, ki urejajo posebnosti dela na domu. Ker notranji predpisi Republike Slovenije v celoti izpolnjujejo zahteve konvencije, njena ratifikacija ne narekuje spremembe obstoječih ali izdajo novih predpisov, njeno izvajanje prav tako ne bo imelo finančnih posledic za državni proračun. Ker se je s pojavom Covid-19 pojavila okrepljena potreba po delu od doma in odrejanju dela od doma v primeru izjemnih okoliščin, so člani komisije izpostavili, da gre za pomemben institut za naslavljanje vsakodnevnih izzivov, ki ima številne pozitivne učinke. Kot problem je bilo izpostavljeno vodenje statistike o izvajanju dela na domu. Predstavnica Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je pojasnila, da je, z vzpostavitvijo elektronskega obrazca, Vlada odgovorila na pozive delodajalcev po poenostavitvi postopkov obveščanja o nameravanem organiziranju dela na domu.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zunanjo politiko. Zakon je bil sprejet na 22. seji Državnega zbora, 27. 1. 2021.

Predlog zakona o napotitvi oseb v mednarodne civilne misije in mednarodne organizacije (ZNOMCMO-1), druga obravnava, EPA 2159-VIII (74. seja komisije, 2. 11. 2021) je komisija podprla. Komisija je ugotovila, da je temeljni cilj predloga zakona ureditev postopka za izbiro državljanov in državljanek Republike Slovenije za napotitev v mednarodne civilne misije in mednarodne organizacije ter njihovih pravic in obveznosti v zvezi z napotitvijo, da bi prispevali k uresničevanju poslanstva in ciljev mednarodnih organizacij ali zunanjepolitičnih, varnostnih ali gospodarskih interesov Republike Slovenije. Dejavnosti, povezane z napotitvijo oseb v mednarodne civilne misije in mednarodne organizacije, usmerja in usklajuje Ministrstvo za zunanje zadeve. Glede na veljavno ureditev je namen zakona tudi omogočiti napotitev oseb, ki niso zaposlene v javnem sektorju, saj je po veljavnem zakonu njihova napotitev omejena z obveznostjo predhodne zaposlitve v javnem sektorju. Temeljni načeli predloga sta načelo nediskriminacije in načelo preglednosti, saj je namen predloga zakona omogočiti enakopravno napotitev tudi oseb, ki niso zaposlene v javnem sektorju ter natančna ureditev izbirnih postopkov in pogojev za napotitev oseb. Komisija se je strinjala z oceno predlagatelja, da je treba vsa vprašanja, povezana z napotitvijo oseb, urediti enotno in primerljivo z zahtevami

³ Zadeve, ki jih je po predhodni obravnavi na sejah Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve obravnaval tudi Državni svet na svojih sejah, so vsebinsko zajete v 2. poglavju Poročila o delu Državnega sveta.

mednarodnih organizacij. Na zastavljeno vprašanje glede ureditve postopka napotitve opazovanja volitev v okviru dejavnosti OVSE je predstavnik Ministrstva za zunanje zadeve potrdil, da je sistem OVSE opazovanja volitev normativno urejen tudi v obravnavanem predlogu zakona.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zunanjo politiko. Zakon je bil sprejet na 28. seji Državnega zbora, 15. 12. 2021.

II. Področje evropskih zadev

Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o ustreznih minimalnih plačah v Evropski uniji, EPA 1565-VIII, EU U 984 (54. seja komisije, 12. 1. 2021) je komisija podprla. Člani komisije so bili seznanjeni, da Republika Slovenija podpira cilje predlagane Direktive, katere namen je zagotoviti, da bodo delavci v EU zaščiteni z ustreznimi minimalnimi plačami, ki jim bodo omogočale dostojno življenje ne glede na to, kje delajo, in da se bo povečala ustreznost minimalnih plač, izboljšala pokritost z njimi in se s tem zagotovila tudi konvergenca navzgor med državami članicami. Poleg tega se podpira enakost spolov, saj je med zaposlenimi, ki zaslužijo minimalno plačo ali podoben znesek, več žensk kot moških. Prav tako Republika Slovenija podpira spodbujanje kolektivnega dogovarjanja o določanju plač. Podana je bila ocena, da je slovenska ureditev glede sistema in mehanizma določanja minimalnih plač v večji meri skladna z zahtevami predloga direktive. Določene prilagoditve pa bi potrebovali predvsem glede zahteve za ustanovitev posvetovalnega telesa, ki bi pristojnim organom svetoval o vprašanjih, povezanih z zakonsko določeno minimalno plačo ter glede zahteve za spremljanje in zbiranje podatkov. Ostaja še odprto vprašanje morebitne fiksne opredelitve kazalnika za ocenjevanje ustreznosti minimalne plače. Republika Slovenija meni, da je treba v celoti spoštovati pristojnosti EU in raznolikost nacionalnih sistemov. Vsak instrument EU bi moral omogočati zadostno prožnost v državah članicah, upoštevati dobro delujoče nacionalne ureditve in spoštovati avtonomijo socialnih partnerjev. Člani Komisije so bili tudi seznanjeni z ozadjem nastanka obravnavanega zakonodajnega akta. Predsednica Evropske komisije Ursula von der Leyen je na začetku svojega mandata obljubila pripravo pravnega instrumenta, ki bo zagotovil poštene minimalne plače za delavce v EU, to zavezo pa je nato ponovila v svojem prvem govoru o stanju v EU 16. 9. 2020. Pravica do ustreznih minimalnih plač je zapisana v načelu 6. evropskega stebra socialnih pravic, ki so ga novembra 2017 v Göteborgu skupaj razglasili Evropski parlament, Svet v imenu vseh držav članic in Evropska komisija. Predlog Direktive temelji na členu 153(1)(b) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) v zvezi z delovnimi pogoji. Pred njegovo pripravo je bilo v skladu s členom 154 PDEU opravljeno dvostopenjsko posvetovanje s socialnimi partnerji. Ko bo direktiva sprejeta, bodo imele države članice na voljo dve leti, da jo prenesejo v nacionalno zakonodajo.

V razpravi so bila k posameznim določbam predloga direktive izražena naslednja stališča:

K 4. členu – Izražena je bila podpora predlagani določbi o spodbujanju kolektivnih pogajanj o določanju plač ter ključna vloga socialnih partnerjev v teh procesih.

K 5. členu – Izražen je bil dvom oziroma ostaja odprto vprašanje o ustreznosti novoustanovljenega posvetovalnega organa, ki bi pristojnim organom svetoval o vprašanjih, povezanih z zakonsko določeno minimalno plačo.

K 6. členu – Izražen je bil dvom o uresničljivosti te določbe v okviru nacionalne ureditve, saj države članice poziva, naj v posvetovanju s socialnimi partnerji omejijo uporabo variacij zakonsko določenih minimalnih plač - tudi v smislu njihovega trajanja in obsega. Ta člen poleg tega

zagotavlja zaščito pred neupravičenimi ali nesorazmernimi odbitki od zakonsko določenih minimalnih plač.

K 7. členu – Izražena je bila podpora predlagani določbi, saj se spodbuja vključevanje socialnih partnerjev v predpisovanje in posodabljanje zakonsko določene minimalne plače.

K 10. členu – Izražena je bila podpora predlagani določbi, saj bi spremljanje in zbiranje podatkov o kolektivnih pogodbah in njihovih določbah o plačah predstavilo podatke pregledne in javno dostopne. Razvoj učinkovitejših in zanesljivih orodij za zbiranje podatkov bi lahko spodbujal in omogočil učinkovitejši sistem spremljanja in zbiranja podatkov.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 15. 1. 2021.

Predlog stališča Republike Slovenije do Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij - Strategija za trajnostno in pametno mobilnost – usmerjanje evropskega prometa na pravo pot za prihodnost, EPA 1652-VIII, EU U 991 (57. seja komisije, 16. 2. 2021) je komisija podprla. Člani komisije so ugotovili, da bo prometni sistem EU na podlagi obravnavane strategije lahko dosegel zeleno in digitalno preobrazbo ter postal bolj odporen na prihodnje krize. V primerjavi z belo knjigo iz leta 2011 so ukrepi postavljeni v kontekst novih ciljev za trajnosten, pameten in odporen promet. Za uresničitev ciljev je določenih 82 pobud na 10 ključnih področjih ukrepanja in pri vseh so navedeni konkretni ukrepi. Člani komisije so pozdravili in podprli novo evropsko strategijo s področja prometa, ki v treh stebrih naslavlja ključna področja bodočega razvoja prometa in prometne infrastrukture, kljub temu da pogrešajo bolj konkretne predloge oziroma obrazložitve posameznih ukrepov, predvsem v zvezi z morebitno alternativo obstoječim vinjetnim sistemom in spodbudami za aktivno mobilnost v mestih kot dela multimodalnosti. Strinjali so se, da bo treba skrbno spremljati revizijo predpisov, ki urejajo železniške tovarne koridorje in koridorje jedrnega omrežja evropskega Vseprometnega omrežja (TEN-T), ki ju namerava predlagati Evropska komisija. Komisija je načeloma podprla pobude za zagotovitev stabilnosti v prometnem sektorju, ki po eni strani upoštevajo izzive, povezane s pojavom Covid-19, na drugi strani pa dolgoročne strateške cilje EU. Poudarila pa je, da je pri tem treba upoštevati okoljske izzive in hkrati zagotoviti konkurenčnost evropskega prometnega sektorja. Z vidika okolja je po mnenju komisije pomembno za gibanje ljudi na krajših razdaljah kolesarjenje, ki ga je treba spodbujati z izboljšanjem varnosti in ustreznosti infrastrukture. Glede zagotovitve stabilnosti zračnega prometa je komisija opozorila, da je treba upoštevati vrzel, ki je nastala z ukinitvijo nacionalnega letalskega prevoznika. Treba je razumeti, da ima letalski prevoz velik pomen za gospodarstvo ter ustvarja socialno-ekonomske koristi. Komisija je pozdravila evropsko leto železnic, ki daje priložnost za nadaljnjo razpravo o ukrepih, ki naj bi železniški infrastrukturi in voznemu parku omogočili, da prispevata k razogljičenju, posodobitvi in varnosti prometa. Strinjala se je, da je treba spodbujati privlačnost železniškega prevoza ljudi in blaga. Izpostavljeno je bilo uresničevanje zastavljenih ciljev glede izpolnjevanja standardov, ki veljajo za TNT omrežje, na nacionalnem nivoju do leta 2030. Gre za politično vprašanje, ki zajema prepustnost prog in izpolnitev standardov. Glede liberalizacije železniškega tovornega prometa je bila podana ugotovitev, da se v Sloveniji ne uporablja v zadostnem obsegu, zato je treba spodbujati ukrepe, ki bodo spodbujali prenos iz cestnega na železniški tovarni promet. V zvezi z morebitno alternativo obstoječim vinjetnim sistemom so bili člani komisije seznanjeni s stališčem Evropske komisije glede vinjet, ki ugotavlja, da vinjete kršijo načelo nediskriminacije v EU, zato zagovarjajo plačevanje cestnin glede na prevožene kilometre.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 26. 2. 2021.

Predlog deklaracije o usmeritvah za delovanje Republike Slovenije v institucijah Evropske unije v obdobju 2021–2024, EPA 1656-VIII, EU U 992 (58. seja komisije, 23. 2. 2021) je komisija podprla.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je predlog obravnaval 12. 3. 2021 in Državnemu svetu, ki je deklaracijo obravnaval na 38. seji, 17. 3. 2021. Več v poglavju 2.6.2.3.

Predlog stališča Republike Slovenije do Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o akcijskem načrtu za razvoj ekološke pridelave, EPA 1896-VIII, EU U 1011 (66. seja komisije, 1. 6. 2021) je komisija podprla. Komisija je bila seznanjena, da se, v okviru Evropske unije, z akcijskim načrtom stremi k spodbujanju pridelave in potrošnje ekoloških proizvodov s ciljem, da bi se do leta 2030 ekološko kmetovanje izvajalo na najmanj 25 % kmetijskih zemljišč in da bi se znatno povišala raven ekološke akvakulture. Gre za pobudo, napovedano v Strategiji »od vil do vilic« za pravičen, zdrav in okolju prijazen prehranski sistem in Strategiji za biotsko raznovrstnost do leta 2030, ki sta bili objavljeni maja 2020. Dokumenta izhajata iz Evropskega zelenega dogovora, da bi omogočili prehod na trajnostne prehranske sisteme in obravnavali ključne dejavnike izgube biotske raznovrstnosti. Cilj, da se do leta 2030 25 % kmetijskih zemljišč v EU nameni ekološkemu kmetovanju, je komisija vključila v priporočila državam članicam o njihovih strateških načrtih SKP. S tem so bile države članice pozvane, da v svojih načrtih za izvajanje reformirane SKP določijo nacionalne vrednosti za ta cilj. Nato bodo morale pojasniti, kako nameravajo na podlagi svojih lokalnih razmer in potreb doseči ta cilj. Sama realizacija zastavljenega cilja je na strani posamezne države članice. Republika Slovenija v svojem stališču pozdravlja akcijski načrt, saj ocenjuje, da bo krepitev deleža ekološkega kmetijstva prispevala h krepitvi krajših dobavnih verig, obenem malim kmetom ponuja dodatne priložnosti. Prav tako pozdravlja dodatne spodbude za preusmeritev v ekološko kmetovanje ter nadaljnje izboljševanje stanja ekološkega kmetijstva z ukrepi, ki prispevajo k večji trajnosti in doseganju okoljskih politik, zlasti ohranjanja narave in varovanja voda ter tal. Pri tem Slovenija še posebej podpira predlagane ukrepe, ki se nanašajo na zelena javna naročila, promocijo in prenos znanja, ter poudarja, da predlagani ukrepi ne smejo povzročati dodatnih administrativnih bremen za pristojne organe, izvajalce nadzora in ostale deležnike v ekološkem kmetovanju. Ob vsem tem opozarja, da mora komisija upoštevati posebnosti in specifičnosti v posameznih državah članicah ter s tem različne izhodiščne točke in razlike v možnostih za hitrejši razvoj ekološkega kmetovanja v državah članicah. Tudi pristojno ministrstvo si z različnimi aktivnostmi prizadeva za rast ekološkega kmetijstva v Sloveniji. Od leta 2010 do 2020 se je število površin za ekološko pridelavo povečalo za 41 %, kar Slovenijo uvršča v zgornjo tretjino med vsemi državami članicami. Od junija 2020 je ministrstvo izvedlo deset delavnic, v katerih je skupaj z deležniki ekološkega kmetovanja, tako pridelovalci, predelovalci kot potrošniki iskalo rešitve, kako spodbuditi ekološko kmetovanje. Pripravljenih je bilo 70 ukrepov, po osmih prednostnih področjih, ki se nanašajo na pridelavo, predelavo, prenos znanja, semenarstvo, raziskave in razvoj, javno naročanje, povezovanje itn. Predvideno julija bo izdelan tudi nacionalni načrt za ekološko kmetijstvo, ki bo pomemben zlasti pri določitvi usmeritev in izbiri ukrepov v okviru strateškega načrta. Komisija se je seznanila tudi s Poročilom Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je predlog stališča obravnavala kot zainteresirana komisija

(9. izredna seja komisije, 31. 5. 2021). Ta je predlog stališča podprla, poleg tega pa je pozvala ministrstvo, da čim prej pripravi nacionalno strategijo za razvoj ekološke pridelave oziroma nacionalni ekološki akcijski načrt za povečanje nacionalnega deleža ekološkega kmetovanja in jo seznaniti z njegovo vsebino. Izpostavila je, da je zastavljen cilj o ekološkem načinu obdelave najmanj 25 % kmetijskih zemljišč do leta 2030 zelo ambiciozen, predvsem glede na zmanjševanje števila ekoloških kmetij v Sloveniji - lani je iz ekološkega kmetovanja izstopilo kar 266 kmetov, ki so kmetovali na 2220 ha, predvsem zaradi preobsežnih birokratskih ovir. Po mnenju ministrstva sta poglavita razloga za izstop iz ekološkega kmetovanja predvsem starostna struktura gospodarjev kmetiji (66 % je starejših od 50 let) in zahtevna administracija. Kljub temu ministrstvo meni, da je Slovenija na dobri poti. Glede na premajhen interes mladih kmetov je komisija ponovno poudarila pomen socialnega vidika kmetijstva. Izpostavila je tudi, da je količinski obseg ekoloških pridelkov v Sloveniji z izjemo ekološke prireje govejega mesa skromen in še to v pretežni meri namenjen samooskrbi posamezne ekološke kmetije in kvečjemu še maloštevilnim potrošnikom, ki od ekoloških kmetov neposredno odkupujejo pridelke. Ob tem se izpostavlja problematiko majhnosti slovenskih kmetij in apelira na spodbudne ukrepe za razvoj zadevnega področja. Hrana, tudi ekološko pridelana, kot strateška surovina, ki je najbolj primarna človekova potreba, mora imeti urejen trg (saj stihijski trg ne funkcioniра), zato je nujno opredeliti, kaj je naš zeleni nacionalni dogovor – dogovor za hrano. Opozorila je tudi na problematiko nacionalne samooskrbe (ob tem je samooskrba na področju ekoloških pridelkov še toliko nižja), ki je v veliki meri posledica pomanjkanja jasne nacionalne kmetijske strategije. Zgolj s strateškim načrtovanjem lahko dosežemo stalnost in stabilnost slovenskega kmetijstva ter zagotovimo večjo samooskrbo. Področja se je treba lotiti celovito in s finančnimi ukrepi za vzpostavitev ustrezne infrastrukture (rastlinjaki) zagotoviti predvidljivo in celoletno samooskrbo ter odpraviti številne birokratske ovire na področju kmetijstva (npr. pri vzpostavitvi namakalnih sistemov). Pri pripravi nacionalne strategije bi se lahko zgledovali po Švici, kjer stremijo k prehranski neodvisnosti in za kmetijsko politiko namenijo veliko sredstev. Ob tem se je izpostavilo tudi vprašanje, koliko dodatnih sredstev je predvidenih za uresničitev cilja o ekološki obdelavi najmanj 25 % kmetijskih zemljišč do leta 2030. Priprava nacionalne strategije za hitrejši razvoj ekološkega kmetovanja je izrednega pomena. Povpraševanje po ekoloških produktih je namreč večje od ponudbe. Potrošnik je še vedno pripravljen plačati nekoliko več za ekološko hrano, je pa ta odstotek razlike dandanes nekoliko nižji kot v preteklosti. Na vsak način je ponudbe ekološke hrane na slovenskem trgu premalo, saj obseg v Sloveniji pridelane ekološke hrane ne more zadovoljiti potreb slovenskega trga, zato je na trgu predvsem uvožena ekološka hrana iz Italije in Avstrije. Izpostavila se je tudi problematika uvoza ekološke prehrane iz držav izven Evropske unije, kot je npr. Kitajska, kjer so standardi pridelave drugačni. Glede na to, da se akcijski načrt dotika tudi vprašanja spodbujanja potrošnje ekoloških proizvodov, ki je ključnega pomena za hitrejše preusmerjanje kmetov na ekološko kmetovanje, je bilo treba izpostaviti, da je Ministrstvo za finance v preteklosti žal zavrnilo predlog, naj se ekološka hrana obračuna po nižji stopnji DDV. Na ta način bi bila cena ekološke hrane sprejemljivejša za potrošnika, obenem pa bi kmetje za svoje ekološke pridelke prejeli pošteno plačilo za delo. Z nižjo stopnjo obdavčenja ekološke hrane bi lahko tudi spodbujali dolgoročni razvoj ekoloških kmetov. Treba je bilo poudariti, da so tudi ekološki pridelovalci upravičeni do pravičnega dohodka, pri čemer je treba upoštevati, da je ekološka pridelava dražja, saj terja več fizičnega dela in dosega manjše donose, kar se mora izraziti v višjih odkupnih cenah, kot so cene pridelkov iz konvencionalne pridelave. Izpostaviti je bilo treba pomen povezovanja (ekoloških) kmetov, ki lahko omogoči večjo količino in dostopnost pridelkov tudi v smislu organiziranega odkupa. Velik potencial za povečanje potrošnje ekoloških

proizvodov je pri javnih naročilih z zvišanjem kvote obveznih naročil ekološke (zdaj 15 %) in lokalno pridelane hrane. Z namenom funkcioniranja trga je nujen tudi proces digitalizacije ponudbe slovenske hrane. Komisija je v razpravi opozorila, da se v strateških dokumentih ne daje dovolj poudarka na izpostavljanje vseh pozitivnih vidikov ekološke pridelave ter ne izpostavlja njenega namena, ki je v prvi vrsti skrb za zdravje ljudi in živali ter okolja. Skrb za zdravje je tudi bistven argument, s katerim se uporabnika lahko prepriča, da uživa ekološko pridelano hrano. Komisija je opozorila, da se razprava o ekološko pridelani hrani žal osredotoča zgolj na razpravo o določeni veji kmetijstva, pozablja pa se na potrošnika in njegovo ozaveščanje o namenu takšne pridelave ter tudi o razlogih za višjo ceno bolj zdravih proizvodov. Vlada, v prvi vrsti, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ter Ministrstvo za zdravje, bi po mnenju komisije morali izvesti celovito akcijo ozaveščanja potencialnih uporabnikov, saj je zastavljen cilj povečevanja ekološke pridelave mogoče doseči le s povečanjem povpraševanja kupcev. Ozaveščanje bi moralo biti usmerjeno v kupca in delovati prepričljivo, da bo kupec pri veliki količini ponujenih izdelkov raje posegal po tistih, ki so ekološko pridelani. Treba je misliti na prihodnje generacije in ekološko hrano zagotavljati v okviru vzgojno-izobraževalnih ustanov in zagotoviti njeno dostopnost za vse. Treba se je zavedati, da bolj zdrava prehrana pomeni v prvi vrsti bolj zdravo in daljše življenje, dolgoročno pa tudi zmanjševanje bremen na zdravstveno in pokojninsko blagajno. Predstavnik ministrstva je v odgovoru pritrdil, da pri ekološki pridelavi ne gre zgolj za pridelavo, ampak za način življenja. Obstajati mora želja uživati hrano, ki vsebuje manj škodljivih snovi. Pojasnil je, da je eden izmed pomembnih elementov akcijskega načrta tudi prenos znanja, ki ne vključuje zgolj prenosa znanja na pridelovalce, ampak tudi na potrošnike. Strinjal se je, da bi moral biti že šolski sistem zasnovan v smeri, da ozavešča otroke, kaj je kakovostna in zdrava hrana. Bistvo ekološkega kmetijstva ne sme biti v prvi vrsti pridobivanje subvencij, ampak način življenja, subvencije pa lahko k temu pripomorejo. Glede dostopnosti ekološko pridelane hrane v javnih ustanovah je predstavnik ministrstva pojasnil, da predpisana kvota 15 % ekološko pridelane hrane, vendar se morajo javne ustanove zavedati, da se ta kvota lahko preseže in stremeti k temu. Glede površin, namenjenih ekološki pridelavi, je bilo pojasnjeno, da je tovrstni pridelavi trenutno namenjeno približno 11 % površin, tako da se cilj 25 % odstotkov res lahko zdi ambiciozen, vendar ga je ob zagotovitvi stalnega naraščajočega trenda ekološke pridelave mogoče doseči do 2030.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za zadeve EU, ki je predlog obravnaval 4. 6. 2021 in stališče sprejel. Vlada je 23. 12. 2021 sprejela Akcijski načrt za razvoj ekološkega kmetijstva (ANEK) do leta 2027.

Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna goriva ter razveljavitvi Direktive 2014/94/EU Evropskega parlamenta in Sveta, EPA 2193-VIII, EU U 1028 (72. seja komisije, 25. 10. 2021)

je komisija podprla. Komisija je bila seznanjena, da je predlagana uredba del novega zakonodajnega svežnja predlogov »Pripravljeni na 55«, katerih namen je politike EU na področju podnebja, energije, rabe zemljišč, prometa in obdavčitve pripraviti na zmanjšanje neto emisij toplogrednih plinov za vsaj 55 % do leta 2030 v primerjavi z ravnmi iz leta 1990. Tako zmanjšanje emisij v naslednjem desetletju je ključnega pomena, da Evropa uresniči evropski zeleni dogovor in do leta 2050 postane prva podnebno nevtralna celina na svetu. V zakonodajnih predlogih so predstavljena zakonodajna orodja, katerih namen je doseči cilje iz evropskih podnebnih pravil ter temeljito preobraziti naše gospodarstvo in družbo za pravično, zeleno in obetavno prihodnost. Za

zmanjšanje rastočih emisij v cestnem prometu je treba sistem trgovanja z emisijami dopolniti s kombinacijo ukrepov. Strožji standardi emisij CO₂ za avtomobile in kombinirana vozila bodo pospešili prehod na brezemisijsko mobilnost. Povprečne emisije iz novih avtomobilov bo treba zmanjšati za 55 % od leta 2030 in 100 % od leta 2035 v primerjavi z ravnmi iz leta 2021. Vsi novi avtomobili, registrirani od leta 2035, bodo torej brezemisijski. Da bi voznice in vozniki svoja vozila lahko polnili na zanesljivem omrežju po vsej Evropi, bo revidirana uredba o infrastrukturi za alternativna goriva od držav članic zahtevala, da polnilne zmogljivosti razširijo v skladu s prodajo brezemisijskih avtomobilov. Polnilna in oskrbovalna mesta bodo morali na glavnih avtocestah postaviti v rednih presledkih, in sicer električna polnilna mesta na vsakih 60 kilometrov, oskrbovalna mesta za vodik pa na vsakih 150 kilometrov. Komisija je načelno podprla predlog stališča ter pozdravila namen in cilje predlagane uredbe za spodbujanje razvoja trga z alternativnimi gorivi. Pričakovan je pozitiven učinek ukrepov na okolje v cestnem, zračnem in pomorskem prevozu in različno intenzivnost investicij v gospodarstvu. Ob tem je opozorila na odprta vprašanja uporabe alternativnih goriv v prometu v prihodnje. Izraženo je bilo mnenje, da bi bilo treba, v okviru priprave nacionalnega okvirja politike za implementacijo ukrepov prihodnjega razvoja infrastrukture za alternativna goriva, načrtovati uvedbo hitrih vlakov na jedrnem in celovitem TEN-T omrežju.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je predlog obravnaval 29. 10. 2021.

Predlog stališča Republike Slovenije do Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij »Pripravljeni na 55«: uresničevanje podnebne cilja EU za leto 2030 na poti do podnebne nevtralnosti, EPA 2198-VIII, EU 1033 (73. seja komisije, 26. 10. 2021) je komisija podprla. Sporočilo spremlja zakonodajni sveženj »Pripravljeni za 55«, ki prinaša predloge ukrepov, s katerimi namerava EU zmanjšati neto emisije za najmanj 55 % do leta 2030 v primerjavi z letom 1990 in omogočiti Evropi, da bo do leta 2050 postala prva podnebno nevtralna celina. K tem ciljem EU in države članice zavezuje Uredba o evropskih podnebnih pravilih. Izpostavljeno je bilo, da je treba oblikovati rešitve, ki bodo upoštevale podnebne zaveze EU, različne izhodiščne položaje držav ter slovenske nacionalne okoliščine, kot so biotska raznovrstnost in delež območij Natura 2000, visok delež gozdnatosti, visok delež rabe energije v prometu in druge, saj so pomembne za oblikovanje in doseganje nacionalnih ciljev. Člani komisije so se strinjali, da se mora vzpostaviti uravnotežen nabor politik in ukrepov, ki bo zagotavljal, da vsi resorji, vsi državljani in vse države članice prispevajo svoj delež k doseganju pravno zavezujočih podnebnih ciljev in z upoštevanjem načel pravičnosti in solidarnosti ter stroškovne učinkovitosti. Pri tem pa so dodali, da mora vsaka država članica še naprej imeti pravico do izbire lastne energetske mešanice in izbire najustreznejših tehnologij. Opozorili so, da je, poleg podnebnih ciljev, treba upoštevati vidike ohranjanja konkurenčnosti, vključno s podpornimi ukrepi in razvojem novih tehnologij, ter opazovati, kakšni so učinki na cene energij. Člani komisije so pozdravili sporočilo komisije »Pripravljeni na 55« in pozvali k doseganju ciljev svežnja, ker so menili, da je doseganje ciljev svežnja nujno za spopadanje s podnebnimi spremembami. Ob tem pa so izpostavili nujnost zagovarjanja slovenskih nacionalnih posebnosti v procesu pogajanj.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je predlog obravnaval 29. 10. 2021.

Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o ustanovitvi organa za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma ter o spremembi uredb (EU) št. 1093/2010, (EU) št. 1094/2010 in (EU) št. 1095/2010), EPA 2198-VIII, EU 1033 (75. seja komisije, 23. 11. 2021), je komisija podprla. Člani komisije so bili seznanjeni, da je obravnavani zakonodajni akt del svežnja štirih zakonodajnih predlogov za okrepitev enotnih pravil EU za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma. Strinjali so se s ciljem, da se izboljša odkrivanje sumljivih transakcij in dejavnosti ter odpravijo vrzeli, ki jih storilci kaznivih dejanj uporabljajo za pranje nezakonitih prihodkov ali financiranja terorističnih dejavnosti prek finančnega sistema. Podprli so sprejem ukrepov, ki bodo okrepili obstoječi okvir EU, ob upoštevanju novih in nastajajočih izzivov, povezanih s tehnološkimi inovacijami, ki vključujejo virtualne valute, bolj povezane finančne tokove na enotnem trgu in globalno naravo terorističnih organizacij. Člani komisije so bili seznanjeni, da Slovenija načeloma podpira ustanovitev nadzornika na ravni Evropske unije, ki mora imeti jasno določene pristojnosti. V zvezi s postopkom izbora sedeža novega evropskega nadzornika se Slovenija zavzema za to, da se v prvi fazi pogajanj opredeli naloge in pristojnosti novega organa in nato dogovori kriterije in postopek izbora kraja, v katerem bo organ lociran. Slovenija ne nasprotuje temu, da je primarni fokus novega organa na zavezancih iz finančnega sektorja, vendar mora v svoje delo vključiti tudi nadzor nefinančnega sektorja. Delovanje novega organa mora biti čim bolj učinkovito, kriteriji za izbiro zavezancev, ki bodo spadali pod njen neposredni nadzor pa naj bodo usmerjeni v subjekte, ki predstavljajo največje tveganje za zlorabo finančnega sistema Evropske unije za pranje denarja ali financiranje terorizma. Obenem naj se zasleduje usposobljenost in pripravljenost novega nadzornika, da spremlja in zazna morebitna tveganja v vseh državah članicah, in ne le v tistih, v katerih so ustanovljeni neposredno nadzorovani zavezanci. Komisija je menila, da je za boljše odkrivanje čezmejnih nezakonitih finančnih tokov, smiselno podpirati čezmejno sodelovanje in sprejem ukrepov za pospešitev finančnih preiskav in izterjavo sredstev, pridobljenih s kaznivimi dejanji v čezmejnih primerih.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je predlog obravnaval 26. 11. 2021.

4.2.4. Zadeve, ki jih je komisija obravnavala

Predlogi zakonov:

1. Predlog zakona o ratifikaciji Konvencije o delu na domu, 1996 (Konvencija MOD št. 177) (MKDD), EPA 1570-VIII (55. seja komisije, 19. 1. 2021).
Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zunanjo politiko. Zakon je bil sprejet na 22. seji Državnega zbora, 27. 1. 2021.
2. Predlog zakona o ratifikaciji Konvencije med Republiko Slovenijo in Kraljevino Švedsko o odpravi dvojnega obdavčevanja v zvezi z davki od dohodka in premoženja ter preprečevanju davčnih utaj in izogibanja davkom, s protokolom, (BSEODO), EPA 694-VIII (70. seja komisije, 14. 9. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zunanjo politiko. Zakon je bil sprejet na 25. seji Državnega zbora, 22. 9. 2021.
3. Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o ratifikaciji Konvencije o medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah med državami članicami Evropske unije, ki jo je Svet pripravil na podlagi 34. člena Pogodbe o Evropski uniji (MKPPKZ-A), EPA 2081-VIII (70. seja komisije, 14. 9.

2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zunanjo politiko. Zakon je bil sprejet na 25. seji Državnega zbora, 22. 9. 2021.

4. Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o ratifikaciji Drugega dodatnega protokola k Evropski konvenciji o medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah (MDPEKMPP-A), EPA 2074-VIII (70. seja komisije, 14. 9. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zunanjo politiko. Zakon je bil sprejet na 25. seji Državnega zbora, 22. 9. 2021.
5. Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o ratifikaciji Evropske konvencije o medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah in Dodatnega protokola k Evropski konvenciji o medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah (MEKPPKZ-B), EPA 2080-VIII (70. seja komisije, 14. 9. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zunanjo politiko. Zakon je bil sprejet na 25. seji Državnega zbora, 22. 9. 2021.
6. Predlog zakona o ratifikaciji Mednarodne konvencije o zaščiti vseh oseb pred prisilnim izginotjem (MKZVOPI), EPA 1637-IV (71. seja komisije, 5. 10. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zunanjo politiko. Zakon je bil sprejet na 26. seji Državnega zbora, 26. 10. 2021.
7. Predlog zakona o napotitvi oseb v mednarodne civilne misije in mednarodne organizacije (ZNOMCMO-1), druga obravnava, EPA 2159-VIII (74. seja komisije, 2. 11. 2021) Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zunanjo politiko. Zakon je bil sprejet na 28. seji Državnega zbora, 15. 12. 2021.
8. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o omejevalnih ukrepih, ki jih Republika Slovenija uvede ali izvaja skladno s pravnimi akti in odločitvami, sprejetimi v okviru mednarodnih organizacij (ZROUPAMO-A), druga obravnava, EPA 2285-VIII (76. seja komisije, 21. 12. 2021) Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zunanjo politiko.

Predlogi aktov:

1. Predlog deklaracije o usmeritvah za delovanje Republike Slovenije v institucijah Evropske unije v obdobju 2021–2024, EPA 1656-VIII, EU U 992 (58. seja komisije, 23. 2. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve Evropske unije. Deklaracija je bila sprejeta na 67. izredni seji Državnega zbora, 23. 3. 2021.
2. Ocena o razvoju mednarodnih odnosov in položaju Republike Slovenije v mednarodni skupnosti glede na cilje in prednostne naloge Deklaracije o zunanji politiki Republike Slovenije in strateškega dokumenta o zunanji politiki Republike Slovenije, EPA 2140-VIII (74. seja komisije, 2. 11. 2021).

Zadeve EU:

1. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi okolja enotnega okenca Evropske unije za carino in spremembi Uredbe (EU) št. 952/2013, EPA 1548-VIII, EU U 978 (54. seja komisije, 12. 1. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 15. 1. 2021.
2. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o trgih kriptometij in spremembi Direktive (EU) 2019/1937, EPA 1566-VIII, EU U 985 (54. seja komisije, 12. 1. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 15. 1. 2021.
3. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o pilotni ureditvi za tržne infrastrukture na podlagi tehnologije razpršene evidence, EPA 1567-

- VIII, EU U 986 (54. seja komisije, 12. 1. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 15. 1. 2021.
4. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o uvedbi preverjanja državljanov tretjih držav na zunanjih mejah ter spremembi uredb (ES) št. 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 in (EU) 2019/817, EPA 1560-VIII, EU U 979 (54. seja komisije, 12. 1. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 15. 1. 2021.
 5. Predlog stališča Republike Slovenije do Spremenjenega predloga Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi sistema Eurodac za primerjavo biometričnih podatkov zaradi učinkovite uporabe Uredbe (EU) XXX/XXX [uredba o upravljanju azila in migracij] in Uredbe (EU) XXX/XXX [uredba o preselitvi] za ugotavljanje istovetnosti nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav ali oseb brez državljanstva ter o zahtevah za primerjavo s podatki iz sistema Eurodac, ki jih vložijo organi kazenskega pregona držav članic in Europol za namene kazenskega pregona, ter o spremembi uredb (EU) 2018/1240 in (EU) 2019/818, EPA 1561-VIII, EU U 980 (54. seja komisije, 12. 1. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 15. 1. 2021.
 6. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o upravljanju azila in migracij ter spremembi Direktive Sveta 2003/109/ES in predlagane Uredbe (EU) XXX/XXX [Sklad za azil in migracije], EPA 1562-VIII, EU U 981 (54. seja komisije, 12. 1. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 15. 1. 2021.
 7. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o ravnanju v kriznih razmerah in primeru višje sile na področju migracij in azila, EPA 1563-VIII, EU U 982 (54. seja komisije, 12. 1. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 15. 1. 2021.
 8. Predlog stališča Republike Slovenije do Spremenjenega predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi skupnega postopka za mednarodno zaščito v Uniji in razveljavitvi Direktive 2013/32/EU, EPA 1564-VIII, EU U 983 (54. seja komisije, 12. 1. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 15. 1. 2021.
 9. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o ustreznih minimalnih plačah v Evropski uniji, EPA 1565-VIII, EU U 984 (54. seja komisije, 12. 1. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 15. 1. 2021.
 10. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi direktiv 2006/43/ES, 2009/65/ES, 2009/138/EU, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/65/EU, (EU) 2015/2366 in (EU) 2016/2341, EPA 1626-VIII, EU U 989 (56. seja komisije, 2. 2. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 5. 2. 2021.
 11. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o digitalni operativni odpornosti za finančni sektor in spremembi uredb (ES) št. 1060/2009, (EU) št. 648/2012, (EU) št. 600/2014 in (EU) št. 909/2014, EPA 1627-VIII, EU U 990 (56. seja komisije, 2. 2. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 5. 2. 2021.
 12. Predlog stališča Republike Slovenije do Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij - Strategija za trajnostno in pametno mobilnost – usmerjanje evropskega prometa na pravo pot za prihodnost, EPA 1652-

- VIII, EU U 991 (57. seja komisije, 16. 2. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 26. 2. 2021.
13. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o smernicah za vseevropsko energetska infrastrukturo in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 347/2013, EPA 1668-VIII, EU U 993 (58. seja komisije, 23. 2. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 12. 3. 2021.
 14. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o računalniško podprtem sistemu za komunikacijo v čezmejnih civilnih in kazenskih postopkih (sistem e-CODEX) in spremembi Uredbe (EU) 2018/1726, EPA1702-VIII, EU U 995 (59. seja komisije, 9. 3. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 12. 3. 2021.
 15. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o tekmovalnih in pravičnih trgih v digitalnem sektorju (akt o digitalnih trgih), EPA 1704-VIII, EU U 997 (59. seja komisije, 9. 3. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 19. 3. 2021.
 16. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o baterijah in odpadnih baterijah, razveljavitvi Direktive 2006/66/ES in spremembi Uredbe (EU) 2019/1020, EPA 1719-VIII, EU U 998 (60. seja komisije, 16. 3. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 19. 3. 2021.
 17. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) 2016/794 v zvezi s sodelovanjem Europol z zasebnimi strankami, obdelavo osebnih podatkov s strani Europol v podporo preiskavam kaznivih dejanj ter vlogo Europol na področju raziskav in inovacij, EPA 1720-VIII, EU U 999 (60. seja komisije, 16. 3. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 19. 3. 2021.
 18. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o enotnem trgu digitalnih storitev (akt o digitalnih storitvah) in spremembi Direktive 2000/31/ES, EPA 1732-VIII, EU U 1000 (60. seja komisije, 16. 3. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 19. 3. 2021.
 19. Predlog stališča do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o ukrepih za visoko skupno raven kibernetске varnosti v Uniji in razveljavitvi Direktive (EU) 2016/1148, EPA 1733-VIII, EU U 1001 (60. seja komisije, 16. 3. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 19. 3. 2021.
 20. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Okvirnega sklepa Sveta 2002/465/PNZ v zvezi z njegovo uskladitvijo s pravili EU o varstvu osebnih podatkov, EPA 1748-VIII, EU U 1002 (61. seja komisije, 30. 3. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 31. 3. 2021.
 21. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2014/41/EU v zvezi z njeno uskladitvijo s pravili EU o varstvu osebnih podatkov, EPA 1749-VIII, EU U 1003 (61. seja komisije, 30. 3. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 31. 3. 2021.
 22. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o gostovanju v javnih mobilnih komunikacijskih omrežjih v Uniji (prenovitev), EPA 1787-VIII, EU U 1005 (63. seja komisije, 20. 4. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 23. 4. 2021.

23. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) 2019/816 o vzpostavitvi centraliziranega sistema za določitev držav članic, ki imajo informacije o obsodbah državljanov tretjih držav in oseb brez državljanstva (sistem ECRIS-TCN), z namenom dopolnitve evropskega informacijskega sistema kazenskih evidenc ter Uredbe (EU) 2019/818 o vzpostavitvi okvira za interoperabilnost informacijskih sistemov EU na področju policijskega in pravosodnega sodelovanja, azila ter migracij in spremembi uredb (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 ter (EU) 2019/816 za uvedbo preverjanja državljanov tretjih držav na zunanjih mejah, EPA 1798-VIII, EU U 1006 (63. seja komisije, 20. 4. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 23. 4. 2021.
24. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga sklepa Sveta o podpisu Evrosredozemskega letalskega sporazuma med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Republiko Tunizijo na drugi strani, v imenu Evropske unije, EPA 1851-VIII, EU U 1007 (64. seja komisije, 20. 4. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 21. 5. 2021.
25. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga sklepa Sveta o podpisu, v imenu Unije, in začasni uporabi Sporazuma o zračnem prevozu med Državo Katar na eni strani ter Evropsko unijo in njenimi državami članicami na drugi strani, EPA 1852-VIII, EU U 1008 (64. seja komisije, 20. 4. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 21. 5. 2021.
26. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga sklepa Sveta o podpisu, v imenu Evropske unije, in začasni uporabi Sporazuma o skupnem zračnem prostoru med Republiko Armenijo na eni strani ter Evropsko unijo in njenimi državami članicami na drugi strani, EPA 1853-VIII, EU U 1009 (64. seja komisije, 20. 4. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 21. 5. 2021.
27. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Sveta o spremembi Direktive 2006/112/ES glede oprostitev pri uvozu in nekaterih dobavah v zvezi z ukrepi Unije v javnem interesu, EPA 1874-VIII, EU U 1010 (65. seja komisije, 25. 5. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 28. 5. 2021.
28. Predlog stališča Republike Slovenije do Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o akcijskem načrtu za razvoj ekološke pridelave, EPA 1896-VIII, EU U 1011 (66. seja komisije, 1. 6. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 4. 6. 2021.
29. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o nadomestitvi prilog A in B k Uredbi (EU) 2015/848 o postopkih v primeru insolventnosti, EPA 2011-VIII, EU U 1013 (67. seja komisije, 7. 7. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 9. 7. 2021.
30. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o krepitvi uporabe načela enakega plačila za enako delo ali delo enake vrednosti za moške in ženske s preglednostjo plačil in mehanizmi za izvrševanje, EPA 2015-VIII, EU U 1014 (67. seja komisije, 7. 7. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 9. 7. 2021.
31. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi harmoniziranih pravil o umetni inteligenci (akt o umetni inteligenci) in spremembi nekaterih zakonodajnih aktov unije, EPA 2043-VIII, EU U 1015 (68. seja komisije, 31. 8.

- 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 10. 9. 2021.
32. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o strojih in strojni opremi, EPA 2044-VIII, EU U 1016 (68. seja komisije, 31. 8. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 10. 9. 2021.
 33. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2013/34/EU, Direktive 2004/109/ES, Direktive 2006/43/ES in Uredbe (EU) št. 537/2014 glede poročanja podjetij o trajnostnosti, EPA 2045-VIII, EU U 1017 (68. seja komisije, 31. 8. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 10. 9. 2021.
 34. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o potrošniških kreditih, EPA 2075-VIII, EU U 1018 (69. seja komisije, 7. 9. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 10. 9. 2021.
 35. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2009/65/ES glede uporabe dokumentov s ključnimi podatki s strani družb za upravljanje kolektivnih naložbenih podjetij za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP), EPA 2076-VIII, EU U 1019 (69. seja komisije, 7. 9. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 10. 9. 2021.
 36. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) št. 1286/2014 v zvezi s podaljšanjem prehodne ureditve za družbe za upravljanje, investicijske družbe in osebe, ki svetujejo o enotah kolektivnih naložbenih podjetij za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP) in skladov, ki niso KNPVP, ali jih prodajajo, EPA 2077-VIII, EU U 1020 (69. seja komisije, 7. 9. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 10. 9. 2021.
 37. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o evropskih zelenih obveznicah, EPA 2113-VIII, EU U 1021 (70. seja komisije, 14. 9. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 24. 9. 2021.
 38. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga sklepa Sveta o pristopu Evropske unije h Konvenciji o priznavanju in izvrševanju tujih sodnih odločb v civilnih ali gospodarskih zadevah, EPA 2137-VIII, EU U 1022 (71. seja komisije, 5. 10. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 8. 10. 2021.
 39. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Sveta o prestrukturiranju okvira Unije za obdavčitev energentov in električne energije (prenovitev), EPA 2182-VIII, EU U 1023 (72. seja komisije, 25. 10. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 29. 10. 2021.
 40. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah, EPA 2183-VIII, EU U 1024 (72. seja komisije, 25. 10. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 29. 10. 2021.
 41. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o zagotavljanju enakih konkurenčnih pogojev za trajnostni zračni prevoz, EPA 2190-VIII, EU U 1025 (72. seja komisije, 25. 10. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 29. 10. 2021.
 42. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta, Uredbe (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Direktive 98/70/ES Evropskega parlamenta in

- Sveta glede spodbujanja energije iz obnovljivih virov ter razveljavitvi Direktive Sveta (EU) 2015/652, EPA 2191-VIII, EU U 1026 (72. seja komisije, 25. 10. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 29. 10. 2021.
43. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga direktive evropskega parlamenta in Sveta o energijski učinkovitosti (prenovitev), EPA 2192-VIII, EU 1027 (72. seja komisije, 25. 10. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 29. 10. 2021.
 44. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna goriva ter razveljavitvi Direktive 2014/94/EU Evropskega parlamenta in Sveta, EPA 2193-VIII, EU U 1028 (72. seja komisije, 25. 10. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 29. 10. 2021.
 45. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) 2019/631 glede krepitve standardov emisijskih vrednosti CO₂ za nove osebne avtomobile in nova lahka gospodarska vozila v skladu s povečano podnebno ambicijo Unije, EPA 2194-VIII, EU U 1029 (72. seja komisije, 25. 10. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 29. 10. 2021.
 46. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2003/87/ES o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji, Sklepa (EU) 2015/1814 o vzpostavitvi in delovanju rezerve za stabilnost trga za sistem Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov ter Uredbe (EU) 2015/757, EPA 2195-VIII, EU U 1030 (73. seja komisije, 26. 10. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 29. 10. 2021.
 47. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2003/87/ES v zvezi s prispevkom letalstva k cilju Unije glede zmanjšanja emisij v celotnem gospodarstvu in ustreznem izvajanju globalnega tržnega ukrepa, EPA 2196-VIII, EU U 1031 (73. seja komisije, 26. 10. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 29. 10. 2021.
 48. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga sklepa Evropskega Parlamenta in Sveta o spremembi Sklepa (EU) 2015/1814 glede količine pravic za vključitev v rezervo za stabilnost trga za sistem Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov do leta 2030, EPA 2197-VIII, EU U 1032 (73. seja komisije, 26. 10. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 29. 10. 2021.
 49. Predlog stališča Republike Slovenije do Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij »Pripravljeni na 55«: uresničevanje podnebnega cilja EU za leto 2030 na poti do podnebne nevtralnosti, EPA 2198-VIII, EU 1033 (73. seja komisije, 26. 10. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 29. 10. 2021.
 50. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) 2018/842 o zavezujočem letnem zmanjšanju emisij toplogrednih plinov za države članice v obdobju od 2021 do 2030 kot prispevku k podnebnim ukrepom za izpolnitev zavez iz Pariškega sporazuma, EPA 2199-VIII, EU U 1034 (73. seja komisije, 26. 10. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 29. 10. 2021.
 51. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi Socialnega sklada za podnebje, EPA 2262-VIII, EU U 1035 (75. seja komisije, 23.

11. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 26. 11. 2021.
52. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o mehanizmi, ki jih morajo vzpostaviti države članice za preprečevanje uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma in razveljavitvi Direktive (EU) 2015/849, EPA 2263-VIII, EU U 1036 (75. seja komisije, 23. 11. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 26. 11. 2021.
53. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o ustanovitvi organa za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma ter o spremembi uredb (EU) št. 1093/2010, (EU) št. 1094/2010 in (EU) št. 1095/2010, EPA 2266-VIII, EU U 1039 (75. seja komisije, 23. 11. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 26. 11. 2021.
54. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma EPA 2265-VIII, EU U 1038 (75. seja komisije, 23. 11. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 26. 11. 2021.
55. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o informacijah, ki spremljajo prenose sredstev in nekaterih kriptosredstev (prenovitev), EPA 2264-VIII, EU 1037 (75. seja komisije, 23. 11. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 26. 11. 2021.
56. Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2014/53/EU o harmonizaciji zakonodaj držav članic v zvezi z dostopnostjo radijske opreme na trgu, EPA 2267-VIII, EU U 1040 (75. seja komisije, 23. 11. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zadeve EU, ki je stališče sprejel 26. 11. 2021.

Ostale zadeve:

1. Poročilo o delu Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve v letu 2020 (54. seja komisije, 12. 1. 2021).
2. Sklep o razglasitvi Hezbolaha kot teroristične organizacije, EPA 1512-VIII (55. seja komisije, 19. 1. 2021).
3. Poročilo o srečanju EUROPOL/JPSG, 1. in 2. 2. 2021 (59. seja komisije, 9. 3. 2021).
4. Načrt za okrevanje in odpornost (62. seja komisije, 7. 4. 2021). Poročilo komisije je bilo posredovano Državnemu svetu, ki je mnenje sprejel 22. 4. 2021. Akt je bil sprejet na seji Vlade RS 28. 4. 2021.
5. Predstavitev predsedovanja Republike Slovenije Svetu Evropske unije v drugi polovici leta 2021 (73. seja komisije, 26. 10. 2021).
6. Poročilo o virtualni Medparlamentarni konferenci o skupni zunanji in varnostni politiki ter skupni varnostni in obrambni politiki (SZVP/SVOP), Ljubljana, 9. 9. 2021 (76. seja komisije, 21. 12. 2021).

4.3. KOMISIJA ZA GOSPODARSTVO, OBRT, TURIZEM IN FINANCE

4.3.1. Pristojnosti komisije

Komisija obravnava predloge zakonov in druge akte, ki se nanašajo na:

- področje ekonomskega sistema in slovenskega notranjega trga,
- položaj in razvoj posameznih področij gospodarstva,
- ekonomski položaj in problematiko malega gospodarstva in turizma,
- razvoj in drugo problematiko gostinstva in obrti,
- spremljanje razvoja turizma in njegove promocije,
- področje javnih financ, monetarne politike in davčnega sistema,
- internacionalizacijo slovenskega gospodarstva.

Komisija obravnava pobude in vprašanja članov Državnega sveta v zvezi z zadevami, ki jih obravnava, ter druge zadeve, za katere jo pooblasti Državni svet. Komisija pripravlja predloge zahtev in mnenj v zvezi z zakoni in drugimi akti, ki se nanašajo na zadeve, ki jih obravnava.

4.3.2. Delo komisije

Komisija je imela v četrtem letu VI. mandata triindvajset (23) sej, od tega enajst (11) rednih in dvanajst (12) izrednih.

Komisija je obravnavala skupno triinšestdeset (63) zadev, in sicer osemindvajset (48) na rednih sejah in petnajst (15) na izrednih sejah, od tega trintrideset (33) predlogov zakonov, dve (2) zakonodajni iniciativi, tri (3) predloge za odločilni veto, osemnajst (18) predlogov drugih aktov, šest (6) pobud oziroma vprašanj ter eno (1) ostalo zadevo.

Matičnim odborom in delovnim telesom Državnega zbora je bilo posredovano šestindvajset (46) mnenj komisije.

4.3.3. Vsebinski poudarki iz sej komisije⁴

Predlog zakona o nacionalnem demografskem skladu (ZNDS) - druga obravnava, EPA 1397-VIII (43. seja komisije, 3. 2. 2021) je komisija podprla.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za finance in Državnemu svetu, ki je na 37. seji, 24. 2. 2021, mnenje povzel. Več v poglavju 2.6.2.

Osnutek Predloga Načrta za okrevanje in odpornost – kot zainteresirana komisija (45. seja komisije, 31. 3. 2021).

Skupno poročilo o osnutku predloga (Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide; Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport; Komisije za gospodarstvo, obrt,

⁴ Zadeve, ki jih je po predhodni obravnavi na sejah Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance obravnaval tudi Državni svet na svojih sejah, so vsebinsko zajete v 2. poglavju Poročila o delu Državnega sveta.

turizem in finance ter Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano) je bilo posredovano Državnemu svetu, ki ga je obravnaval na 23. izredni seji, 22. 4. 2021. Več v poglavju 2.6.2.

Predlog zakona o interventnih ukrepih za pomoč gospodarstvu in turizmu pri omilitvi posledic epidemije Covid-19 (ZIUPGT) – nujni postopek, EPA 1974-VIII (24. izredna seja komisije, 24. 6. 2021) je komisija podprla. Komisija je bila seznanjena s predlogi amandmajev reprezentativnih delodajalskih organizacij - Trgovinske zbornice Slovenije, Gospodarske zbornice Slovenije, Združenja delodajalcev Slovenije, Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije in Združenja delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije k Predlogu zakona o interventnih ukrepih za pomoč gospodarstvu in turizmu pri omilitvi posledic epidemije Covid-19 (ZIUPGT), prav tako pa tudi s predlogom amandmaja državnega svetnika Francija Rokavca. Komisija se je seznaniła s stališči Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano kot zainteresirane komisije. Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano se je namreč seznaniła s predlogom zakona v delu, ki se nanaša na kmetijski sektor. Ob tem je ugotavljala, da predlog zakona veljavne ukrepe iz Zakona o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije Covid-19 (Uradni list RS, št. 175/20, 203/20 – ZIUPOPĐVE, 15/21 – ZDUOP, 51/21 – ZZVZZ-O in 57/21 – odl. US) izboljšuje na način, da odpravlja nekatere težave pri njihovem izvajanju ter podaljšuje veljavnost nekaterih ukrepov (vračilo pri povračilu nekritih fiksnih stroškov, način ugotavljanja dohodka pri nosilcih dopolnilnih dejavnosti na kmetijah, podaljšanje ukrepa za znižanje zakupa kmetijskih zemljišč ter podaljšanje roka za oddajo v brezplačen zakup zaraščenih zemljišč). Slovensko kmetijstvo je v težkem položaju zaradi posrednih težav, ki izvirajo iz stanja epidemije Covid-19 in se kažejo predvsem v zmanjšanem odkupu pridelkov, znižanju odkupnih cen ob hkratnem dvigu maloprodajnih cen hrane, v letošnjih naravnih nesrečah, kot sta pozeba in grozeča suša. Pri tem komisija izpostavlja, da problem nižjih odkupnih cen ne bi bil tako velik, če bi inšpekcijske službe v času epidemije Covid-19 opravljale svoje delo v celoti. Zmanjšanje obveznega zborničnega prispevka bi po mnenju komisije pomenilo simbolično gesto in simbolno pomoč kmetom z obveznim članstvom v KGZS. Komisija je ugotovila, da je bil ukrep za nadomestilo KGZS za izpad zborničnega prispevka oblikovan na predlog KGZS in tudi usklajen z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter vključen v vladni osnutek predloga zakona. Ukrep zmanjšanja zborničnega prispevka za 50 % za leto 2021 v ocenjeni višini 800.000 evrov je bil kasneje na seji Vlade izvzet iz obravnavanega predloga zakona. Komisija se je seznaniła, da KGZS podpira ukrep o nadomestilu KGZS za izpad zborničnega prispevka, vendar glede na to, da je bila odmera zborničnega prispevka za tekoče leto že izvedena, predlaga, da se ukrep izvede za naslednje leto. Ob tem tudi pojasnjujejo, da povprečni prispevek na kmeta znaša 19 evrov letno, pri čemer je zgolj en odstotek članov, ki plačujejo zbornični prispevek v višini več kot 100 evrov letno. Komisija je ugotavljala, da se intervencijski ukrep lahko nanaša le na tekoče leto, zato bi se lahko težava v zvezi z že odmerjenim prispevkom pravno-formalno rešil s prehodno določbo v predlogu zakona, in sicer na način, da se predvidi možnost za preklic oziroma nadomestitev že izdanih odločb o odmeri zborničnega prispevka z novimi odločbami KGZS. Na komisiji je bila izražena tudi dilema glede tovrstnega ukrepa, ki bi se nanašal zgolj na Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije in ne bi zajel ostalih stanovskih organizacij, kot so Trgovinska zbornica Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije in Obrtno podjetniška zbornica Slovenije. Ob tem je pobudnik za amandma opozoril, da je članstvo v KGZS zakonsko obvezno in posledično tudi plačilo prispevka, medtem ko je članstvo v drugih zbornicah prostovoljno. V razpravi je bilo opozorjeno tudi na drugo problematiko na področju kmetijstva v času epidemije Covid-19 in predlagano, da bi se izvedla evalvacija vseh Covid-19 ukrepov po posameznih panogah z analizo

prizadetosti posameznih področij in analizo državnih pomoči, namenjenih posameznim področjem. Komisija je predlagala Komisiji za gospodarstvo, obrt, turizem in finance kot pristojni komisiji, da podpre predlog amandmaja za novi 63. a člen predloga zakona in pozove kvalificirane predlagatelje amandmajev, da ga proučijo in povzamejo ter predložijo v obravnavo matičnemu Odboru Državnega zbora. Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je ugotavljala, da so bila pričakovanja velikega dela gospodarstva glede ukrepanja in pomoči za okrevanje gospodarstva, posebno glede na že predhodno predstavljena izhodišča Vlade precej večja, kot pa jih vsebuje predloženi predlog zakona. Posebno izključitev enkratnega dodatka, ki ga je Vlada argumentirala z omejitvijo proračunskih možnosti, predstavlja po mnenju komisije odklon od načela, da se enako prizadete gospodarske subjekte tudi enako obravnava. Zato je komisija, ne glede na zagotovila, da bodo kot nadomestilo za izpad obljubljenih sredstev naknadno zagotovljeni viri v okviru kohezijskih sredstev, odločala in sprejela predloge amandmajev k 1. in 8. členu ter za 26. členom. Komisija je oblikovala tudi dodatni predlog, da se v predlog zakona vključi izredna pomoč v obliki mesečnega temeljnega dohodka v besedilu, ki je bil del verzije predloga zakona z dne 31. 5. 2021 pod poglavjem IV. Začasni ukrepi, točka 1. Začasni ukrepi na področju gospodarstva, podpoglavje 1.1 Izredna pomoč v obliki mesečnega temeljnega dohodka. Komisija je prav tako predlagala vključitev ustrezne zakonske podlage, da se Pravilnik o merilih sorazmernosti pri pogoju ugotavljanja znižanja prihodkov (UL RS 28/21, 58/21) uporablja tudi za ZIUZEOP v obdobju od marca do maja 2020. Merila sorazmernosti, ki jih določa Pravilnik o merilih sorazmernosti pri pogoju ugotavljanja znižanja prihodkov, ne veljajo za pomoči, ki so jih upravičenci prejeli po ZIUZEOP in ZIUZEP-A (v obdobju od marca do maja 2020). Uporabo omenjenega pravilnika je treba razširiti tudi na pomoči, prejete na podlagi ZIUZEOP in ZIUZEP-A, saj prihaja do neutemeljenega neenakega položaja subjektov z vidika pravil o vračanju pomoči. Po razpravi o predlogu amandmaja Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za novi 63.a člen, v kateri so člani komisije poudarili, da mora država zagotavljati enake pogoje za vsa zbornična združenja, zato komisija predloga amandmaja ni podprla.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za gospodarstvo. Zakon je Državni zbor sprejel na 24. redni seji, 7. 7. 2021.

Predlog odločilnega veta na Zakon o interventnih ukrepih za pomoč gospodarstvu in turizmu pri omilitvi posledic epidemije Covid-19 (ZIUPGT), EPA 1974-VIII (26. izredna seja komisije, 12. 7. 2021). Komisija predloga odločilnega veta ni podprla. Več v poglavju 2.6.3.

Predlog sprememb Proračuna Republike Slovenije za leto 2022 (DP2022-A), EPA 2154-VIII (50. redna seja komisije, 8. 10. 2021) je komisija podprla.

Poročilo komisije je bilo posredovano Državnemu svetu, ki ga je obravnaval na 44. seji, 13. 10. 2021. Več v poglavju 2.6.2.

Predlog sprememb Proračuna Republike Slovenije za leto 2023 (DP2023), EPA 2155-VIII (50. redna seja komisije, 8. 10. 2021) je komisija podprla.

Poročilo komisije je bilo posredovano Državnemu svetu, ki ga je obravnaval na 44. seji Državnega sveta, 13. 10. 2021. Več v poglavju 2.6.2.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah na srečo (ZIS-F) - druga obravnava, EPA 2096-VIII (52. redna seja komisije, 24. 11. 2021).

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za finance ter za obravnavo na 46. sejo Državnega sveta, 8. 12. 2021, ki predloga zakona ni podprl. Več v poglavju 2.6.2.

Predlog zakona o dodatnih ukrepih za preprečevanje širjenja, omilitev, obvladovanje, okrevanje in odpravo posledic Covid-19 (ZDUPŠOP) – nujni postopek, EPA 2297-VIII (53. redna seja komisije, 14. 12. 2021) je komisija podprla. Komisija je bila seznanjena s Poročilom Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ki je na 76. seji, 9. 12. 2021, kot zainteresirana komisija obravnavala predlog zakona in ga ni podprla ter svojo odločitev med drugim utemeljila s splošno ugotovitvijo, da predlog zakona predstavlja še enega v vrsti t. i. interventnih zakonov, ki hkrati posegajo v več že veljavnih zakonov, hkrati pa se uvajajo nekatere nove določbe, ki so, v nasprotju z namenom interventnih zakonov, trajne narave, kar povečuje nepreglednost zakonodaje in znižuje nivo pravne varnosti, zato takšen ad-hoc in nesistematičen način spreminjanja zakonodaje, po mnenju komisije, ni primeren. Ob tem je ocenjevala, da trenutna epidemiološka situacija predstavlja priročen izgovor za poskus pospešene uzakonitve nekaterih rešitev, četudi bi marsikatera od predloženih zakonskih določb po njihovi vsebini morala biti predmet sistematičnega urejanja posameznega zakonodajnega področja, predvsem pa predhodno predmet socialnega dialoga ali vsaj širše javne razprave. Komisija je opozorila tudi na to, da se z nekaterimi zakonskimi določbami posameznim skupinam prebivalcev več kot upravičeno podeljuje pravice pozitivnega značaja (razni dodatki), a so slednje v določeni meri diskriminatorne do drugih skupin prebivalstva, ne da bi bilo to podrobneje utemeljeno. Komisija je ocenila, da bi bilo predlog zakona v nadaljevanju zakonodajnega postopka nujno spremeniti ali dopolniti na način, ki bi upošteval tudi pripombe socialnih partnerjev, strokovne in tudi splošne javnosti, ki v določenem delu v zvezi s posameznimi predlaganimi zakonskimi rešitvami (npr. členi od 63. do 67.) že vse od vložitve predloga zakona v zakonodajno proceduro intenzivno izraža svoje nezadovoljstvo. V razpravi na Komisiji za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je bilo izraženo zadovoljstvo, da predlog zakona vsebuje nekatere ukrepe za pomoč gospodarstvu, za katere vključitev v zakonsko materijo so si še posebej prizadevali v gospodarskih združenjih, kot na primer pomoč za nakup antigenskih hitrih testov za samotestiranje, podaljšanje roka za unovčevanje turističnih bonov ter ukrep za delno povrnitev izgubljenega dohodka za nekatere upravičence v določenih primerih. V gospodarstvu pa sicer obžalujejo, da v predlog zakona niso vključeni nekateri dodatni ukrepi, ki bi gospodarskim subjektom v negotovih razmerah zagotavljali večjo mero predvidljivosti pri njihovih poslovnih odločitvah. Komisija je bila seznanjena tudi z nekaterimi predlogi ukrepov (ponovna uvedba ukrepa čakanja na delo, podaljšanje ukrepa skrajšanega delovnega časa, ipd) za katere v gospodarstvu predlagajo, da se v nadaljevanju zakonodajnega postopka vključijo v predlog zakona. V razpravi so bila zastavljena nekatere konkretna vprašanja. V zvezi z določbo 51. člena predloga zakona, ki opredeljuje pogoje za dodelitev državnih pomoči, se je komisiji zastavilo vprašanje, kdaj se bo ukrep lahko začel izvajati in če se sploh bo, ob pogoju, da ga mora predhodno odobriti Evropska komisija. Pojasnjeno je bilo, da gre zgolj za formalen pogoj, saj je bil ukrep že prijavljen in odobren ob sprejemanju predhodnih interventnih ukrepov. Komisiji se je v zvezi s 63. členom, ki omogoča Vladi, da z odlokom začasno, na podlagi ocene strokovne svetovalne skupine pri ministrstvu, pristojnem za zdravje, pogojuje med drugim tudi promet blaga ali izvajanje storitev, zastavilo vprašanje, kako opredeliti natančnejše kriterije, ki bi z instrumentom, podobnim semaforju, ki je že bil preizkušen, gospodarskim subjektom omogočili takšne odločitve glede svojega nadaljnjega poslovnega ravnanja, ki bi temeljile na realnejših predpostavkah. Po mnenju komisije bi morala določba tega

člena vsebovati tudi kriterij, ki bi določal kdaj oziroma v katerih primerih je gospodarski subjekt upravičen do povračila izgubljenega prihodka, ter zagotovilo da bo del izgubljenega prihodka tudi poplačan. Komisijo je prav tako zanimala neopredeljena sestava nove strokovne svetovalne skupine. Odgovorjeno je bilo, da se sestava skupine ni bistveno spremenila in vključuje tudi predstavnika NIJZ, pri čemer je naloga skupine, da na sestankih pred sejo Vlade prouči aktualno epidemiološko situacijo ter poda mnenje, ki je podlaga za pripravo vladnih odlokov v povezavi s Covid-19. Komisija je izrazila zaskrbljenost nad premajhno pozornostjo, ki jo je deležna gostinska, hotelirska in turistična dejavnost, ki je bila v celoti izvzeta že ob ukrepih predhodnega interventnega zakona. Že takrat je bilo namreč zagotovljeno, da bodo imeli subjekti iz teh dejavnosti možnost prek razpisa Agencije SPIRIT pridobiti sredstva v skupni višini 30 milijonov evrov. Kljub obljubi razpis v tem času še ni bil objavljen, obljubljena razpoložljiva sredstva pa naj bi se zmanjšala na 13 milijonov evrov. Ob omenjenih neizpolnjenih pričakovanjih je komisija poudarila dobro sodelovanje med predstavniki gospodarstva in Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, kar pa ne velja tudi za odnose z Ministrstvom za zdravje. V odgovoru glede zamude pri objavi razpisa je bilo komisiji pojasnjeno, da je ukrep pripravljen, zaradi tehničnih težav pa bo izveden z nekajtedenskim zamikom. Komisija je glede na relativno dolgotrajen zakonodajni postopek sprejemanja predloga zakona opozorila tudi na nujnost spremembe rokov, ki se nanašajo na 31. 12. 2021, če zakon ne bo sprejet še v tem letu. Komisija je odločala tudi o predlogih amandmajev, ki jih je pripravila Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, in sicer k 3., 53., 55. in 70. členu predloga zakona in jih ni podprla.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za finance. Zakon je Državni zbor sprejel na 91. izredni seji, 27. 12. 2021. Skupina državnih svetnikov (prvopodpisani Branko Šumenjak) je 28. 12. 2021 vložila pobudo za sprejem predloga odločilnega veta na zakon z namenom njegove hitrejšje uveljavitve. Državni svet je o predlogu odločilnega veta odločal na 28. izredni seji, 29. 12. 2021. Več v poglavju 2.6.3.

Predlog zakona o omejitvi in porazdelitvi valutnega tveganja med kreditodajalci in kreditorejmalci kreditov v švicarskih frankih, EPA 1797-VIII – zakonodajna iniciativa (22. izredna seja komisije, 12. 4. 2021) naslavlja problem množičnega oškodovanja potrošnikov tako, da se kreditorejmalcem zagotovi rešitev nepoštenega pogoja v pogodbi o CHF kreditu skozi omejitve valutnega tveganja in omogoči, da dolg pošteno odplačajo pod pogoji, ki so jih ob sklenitvi kreditne pogodbe lahko upravičeno in v dobri veri pričakovali.

Državni svet je zakonodajno iniciativo obravnaval na 39. seji, 14. 4. 2021, in jo sprejel. Več v poglavju 2.6.1.

Predlog zakona o odpravi krivic zaradi izbrisa pravnih oseb iz sodnega registra v obdobju od 23. 7. 1999 do 16. 11. 2011, EPA 1939-VIII (47. seja komisije, 27. 5. 2021) naslavlja problematiko škode, ki je zaradi izbrisa nastala upnikom, družbenikom in delničarjem podjetij, ki so bila izbrisana v navedenem obdobju. Splošna pravila civilnega prava za odpravo škode, ki je nastala v zvezi z izbrisom oz. zaradi neomejenega prenosa obveznosti na družbenike izbrisanih družb, niso primerna, saj ne upoštevajo specifičnih okoliščin in posledic, ki jih je prinesel ZFPPOd.

Državni svet je zakonodajno iniciativo obravnaval na 41. seji, 9. 6. 2021, in jo sprejel. Državni zbor je zakon sprejel na 27. seji, 18. 11. 2021. Več v poglavju 2.6.1.

4.3.4. Zadeve, ki jih je obravnavala komisija

Zakonodajne pobude:

1. Predlog zakona o omejitvi in porazdelitvi valutnega tveganja med kreditodajalci in kreditorejmalci kreditov v švicarskih frankih, EPA 1797-VIII (22. izredna seja komisije, 12. 4. 2021). Državni svet je zakonodajno iniciativo obravnaval na 39. seji, 14. 4. 2021, in jo sprejel. Državni zbor o predlogu zakona še ni odločal.
2. Predlog zakona o odpravi krivic zaradi izbrisa pravnih oseb iz sodnega registra v obdobju od 23. 7. 1999 do 16. 11. 2011, EPA 1939-VIII (47. seja komisije, 27. 5. 2021). Državni svet je zakonodajno iniciativo obravnaval na 41. seji, 9. 6. 2021, in jo sprejel. Državni zbor je zakon sprejel na 27. seji, 18. 11. 2021, (spremenjen naslov zakona: Zakon o odpravi krivic zaradi izbrisa pravnih oseb iz sodnega registra v obdobju od 23. 7. 1999 do 15. 1. 2008).

Predlogi za odložilni veto:

1. Predlog odložilnega veta na Predlog zakona o dodatnih ukrepih za omilitev posledic Covid-19, EPA 1638-VIII (43. seja komisije, 3. 2. 2021). Odložilnega veta Državni svet na 21. izredni seji, 4. 2. 2021, ni sprejel.
2. Predlog odložilnega veta na Zakon o interventnih ukrepih za pomoč gospodarstvu in turizmu pri omilitvi posledic epidemije Covid-19 (ZIUPGT), EPA 1974-VIII (26. izredna seja komisije, 12. 7. 2021). Komisija predloga odložilnega veta ni podprla. Odložilnega veta Državni svet na 25. izredni seji, 12. 7. 2021, ni sprejel.
3. Predlog odložilnega veta na Zakon o dodatnih ukrepih za preprečevanje širjenja, omilitev, obvladovanje, okrevanje in odpravo posledic Covid-19 (ZDUPŠOP), EPA 2297-VIII (30. izredna seja komisije, 29. 12. 2021). Komisija predloga odložilnega veta ni podprla. Odložilnega veta Državni svet na 29. izredni seji, 29. 12. 2021, ni sprejel.

Predlogi zakonov:

1. Predlog zakona o dodatnih ukrepih za omilitev posledic Covid-19 (ZDUOP) – nujni postopek, EPA 1638-VIII (19. izredna seja komisije, 29. 1. 2021- skupna seja s Komisijo za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide. Zakon je Državni zbor sprejel na 57. izredni seji, 3. 2. 2021.
2. Predlog zakona o nacionalnem demografskem skladu (ZNDS) - druga obravnava, EPA 1397-VIII (43. seja komisije, 3. 2. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance in za 37. sejo Državnega sveta, 24. 2. 2021. Državni zbor je na 24. seji, 15. 7. 2021 sprejel sklep, da se odločanje o predlogu zakona preloži na eno od prihodnjih sej.
3. Predlog zakona o jamstvu Republike Slovenije v Panevropskem garancijskem skladu (ZJPGS) - nujni postopek, EPA 1671-VIII (20. izredna seja komisije, 22. 2. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance. Zakon je Državni zbor sprejel na 63. izredni seji, 3. 3. 2021.
4. Predlog zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank (ZRPPB-1) – nujni postopek, EPA 1709-VIII (44. seja komisije, 11. 3. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance. Zakon je Državni zbor sprejel na 75. izredni seji, 27. 5. 2021.
5. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvi Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2021 in 2022 (ZIPRS2122-A) - nujni postopek, EPA 1736-VIII (21. izredna

- seja komisije, 16. 3. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance. Zakon je Državni zbor sprejel na 67. izredni seji, 26. 3. 2021.
6. Predlog zakona o spremembah Zakona o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev (ZPVGPŽ-A) - skrajšani postopek, EPA 1727-VIII (45. seja komisije, 31. 3. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za gospodarstvo. Zakon je Državni zbor sprejel na 75. izredni seji, 27. 5. 2021.
 7. Predlog zakona Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o trošarinah (ZTro-1A) - druga obravnava, EPA 1714-VIII (45. seja komisije, 31. 3. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance. Zakon je Državni zbor sprejel na 75. izredni seji, 27. 5. 2021.
 8. Predlog zakona o spremembi Zakona o prispevkih za socialno varnost (ZPSV-E) – druga obravnava, EPA 1731-VIII (46. seja komisije, 6. 5. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance. Državni zbor je na podlagi razlage Komisije za poslovniki na 24. redni seji, 12. 7. 2021, ugotovil, da je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.
 9. Predlog zakona o bančništvu (ZBan-3) – nujni postopek, EPA 1726-VIII (46. seja komisije, 6. 5. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance. Zakon je Državni zbor sprejel na 75. izredni seji, 27. 5. 2021.
 10. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o revidiranju (ZRev-2B) - druga obravnava, EPA 1826-VIII (47. seja komisije, 27. 5. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance. Zakon je Državni zbor sprejel na 24. redni seji, 7. 7. 2021.
 11. Predlog zakona o interventnih ukrepih za pomoč gospodarstvu in turizmu pri omilitvi posledic epidemije Covid-19 (ZIUPGT) – nujni postopek, EPA 1974-VIII (24. izredna seja komisije, 24. 6. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za gospodarstvo. Zakon je Državni zbor sprejel na 24. redni seji, 7. 7. 2021.
 12. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o trgu finančnih instrumentov (ZTFI-1B) - nujni postopek, EPA 2013-VIII (25. izredna seja komisije, 6. 7. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance. Zakon je Državni zbor sprejel na 24. redni seji, 13. 7. 2021.
 13. Predlog zakona o bonitetnem nadzoru investicijskih podjetij (ZBNIP) – nujni postopek, EPA 2014-VIII (25. izredna seja komisije, 6. 7. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za finance. Zakon je Državni zbor sprejel na 24. redni seji, 13. 7. 2021.
 14. Predlog zakona o hipotekarni in komunalni obveznici (ZHKO-2) – nujni postopek, EPA 2016-VIII (25. izredna seja komisije, 6. 7. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance. Zakon je Državni zbor sprejel na 24. redni seji, 13. 7. 2021.
 15. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (ZDoh-2AA) - druga obravnava, EPA 1511-VIII (48. redna seja komisije, 3. 9. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance. Državni zbor je na podlagi razlage Komisije za poslovniki na 25. redni seji, 24. 9. 2021, ugotovil, da je zakonodajni postopek o predlogu zakona, končan.
 16. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o investicijskih skladih in družbah za upravljanje (ZISDU-3D) - skrajšani postopek, EPA 1993-VII (48. redna seja komisije 3. 9. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance. Zakon je Državni zbor sprejel na 25. redni seji, 24. 9. 2021.

17. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o upravljalcih alternativnih investicijskih skladov (ZUAIS-B) - skrajšani postopek, EPA 1997-VIII (48. redna seja komisije, 3. 9. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance. Zakon je Državni zbor sprejel na 25. redni seji, 24. 9. 2021.
18. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-2S) - druga obravnava, EPA 1855-VIII (49. redna seja komisije, 30. 9. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance. Zakon je Državni zbor sprejel na 26. redni seji, 20. 10. 2021.
19. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na dodano vrednost (ZDDV-1M) – nujni postopek, EPA 2065-VIII (49. redna seja komisije, 30. 9. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance. Zakon je Državni zbor sprejel na 91. izredni seji, 27. 12. 2021.
20. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2021 in 2022 (ZIPRS2122-B) – nujni postopek, EPA 2136-VIII (49. redna seja komisije, 30. 9. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance. Zakon je Državni zbor sprejel na 26. redni seji, 20. 10. 2021.
21. Predlog zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2022 in 2023 – nujni postopek, EPA 2156-VIII (50. redna seja, 8. 10. 2021). Poročilo komisije je bilo posredovano na 44. sejo Državnega sveta, 13. 10. 2021. Zakon je Državni zbor sprejel na 27. redni seji, 18. 11. 2021.
22. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o trošarinah (ZTro-1B) - druga obravnava, EPA 2130-VIII (51. redna seja komisije, 2. 11. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance. Zakon je Državni zbor sprejel na 27. redni seji, 25. 11. 2021.
23. Predlog zakona o spremembi Zakona o prispevkih za socialno varnost (ZPSV-E) - druga obravnava, EPA 2132-VIII (51. redna seja komisije, 2. 11. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance. Državni zbor je na podlagi razlage Komisije za poslovniki na 27. redni seji, 23. 11. 2021. ugotovil, da je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.
24. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (ZDoh-2AB) - druga obravnava, EPA 1854-VIII (52. redna seja komisije, 24. 11. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance. Državni zbor je na 28. redni seji, 15. 12. 2021 sprejel sklep, da se odločanje o predlogu zakona preloži na eno od prihodnjih sej.
25. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah na srečo (ZIS-F) - druga obravnava, EPA 2096-VIII (52. redna seja komisije, 24. 11. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance ter za obravnavo na 46. sejo Državnega sveta, 8. 12. 2021. Državni zbor o predlogu zakona še ni odločal.
26. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sistemu jamstva za vloge (ZSJV-A) - skrajšani postopek, EPA 2248-VIII (52. redna seja komisije, 24. 11. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za finance. Državni zbor o predlogu še ni odločal.
27. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju investicij (ZSInv-A) - nujni postopek, EPA 2284-VIII (28. izredna seja komisije, 3. 12. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za gospodarstvo. Zakon je Državni zbor sprejel na 28. redni seji, 16. 12. 2021.

28. Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o fiskalnem pravilu (ZFisP-A) – nujni postopek, EPA 2332-VIII (29. izredna seja komisije, 8. 12. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance. Državni zbor o predlogu zakona še ni odločal.
29. Predlog zakona o spremembah Zakona o interventnih ukrepih za pomoč gospodarstvu in turizmu pri omilitvi posledic epidemije Covid-19 (ZIUPGT-A) - skrajšani postopek, EPA 2294-VIII (29. izredna seja komisije, 8. 12. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za gospodarstvo. Državni zbor je na podlagi razlage Komisije za poslovniki na 89. izredni seji, 15. 12. 2021, ugotovil, da je zakonodajni postopek o predlogu končan.
30. Predlog zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-2) - druga obravnava, EPA 2268-VIII (53. redna seja komisije, 14. 12. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance. Državni zbor o predlogu še ni odločal.
31. Predlog zakona o spremembi Zakona o priložnostnih kovancih (ZPK-1A) – skrajšani postopek, EPA 2309-VIII (53. redna seja komisije, 14. 12. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za finance. Državni zbor o predlogu še ni odločal.
32. Predlog zakona o nadzoru vesoljskih dejavnosti (ZNVD) - druga obravnava, EPA 2292-VIII (53. redna seja komisije, 14. 12. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za gospodarstvo. Državni zbor o predlogu zakona še ni odločal.
33. Predlog zakona o dodatnih ukrepih za preprečevanje širjenja, omilitve, obvladovanje, okrevanje in odpravo posledic Covid-19 (ZDUPŠOP) – nujni postopek, EPA 2297-VIII (53. redna seja komisije, 14. 12. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance. Zakon je Državni zbor sprejel na 91. izredni seji, 27. 12. 2021.

Predlogi aktov:

1. 39. in 40. poročilo o poročilu Republike Slovenije in odobreni finančni pomoči Irski, Portugalski republiki in Helenski republiki, EPA 1688-VIII (44. seja, 11. 3. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance.
2. Poročilo Ministrstva za finance o opravljenih postopkih inšpekcijskega nadzora nad porabo sredstev državnega proračuna v obdobju 1. 1. do 30. 6. 2020, EPA 1669-VIII (44. seja, 11. 3. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance.
3. Osnutek Predloga Načrta za okrevanje in odpornost (45. seja, 31. 3. 2021). Poročilo komisije je bilo posredovano za 23. izredno sejo Državnega sveta, 22. 4. 2021.
4. Poročilo Računskega sodišča Republike Slovenije o delu za leto 2020, EPA 1778-VIII (46. seja, 6. 5. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance.
5. Poročilo o delovanju Fiskalnega sveta v letu 2020, EPA 1873-VIII (47. seja, 27. 5. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance.
6. Poročilo Nadzornega odbora Sklada za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in za odlaganje radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško o poslovanju Sklada za leto 2019, EPA 1812-VIII (47. seja, 27. 5. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Komisijo Državnega zbora za nadzor javnih financ.
7. Letno poročilo Banke Slovenije 2020 z letnim obračunom Banke Slovenije 2020 (računovodski izkazi), ki je sestavni del tega poročila in Finančni načrt Banke Slovenije za leto 2021, EPA 1921-VIII (23. izredna seja, 16. 6. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance.
8. Poročilo o stanju in razmerah na trgu finančnih instrumentov v letu 2020, Letno poročilo Agencije za trg vrednostnih papirjev za leto 2020 in Finančni načrt in Načrt dela Agencije za

- trg vrednostnih papirjev za leti 2021 in 2022, EPA 1952-VIII (48. redna seja, 3. 9. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance.
9. Revidirano letno poročilo Agencije za javni nadzor nad revidiranjem za leto 2020, EPA 1995-VIII (48. redna seja, 3. 9. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance.
 10. Poročilo Agencije za zavarovalni nadzor za leto 2020 in Finančni načrt Agencije za zavarovalni nadzor za leto 2021, EPA 1981-VIII (48. redna seja, 3. 9. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance.
 11. Poročilo Odbora za finančno stabilnost za leto 2020, EPA 2007-VIII (48. redna seja, 3. 9. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance.
 12. Letno poročilo Družbe za upravljanje terjatev bank, d. d., 2020, EPA 2108-VIII (49. redna seja, 30. 9. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance.
 13. Predlog sprememb Proračuna Republike Slovenije za leto 2022 (DP2022-A), EPA 2154-VIII (50. redna seja, 8. 10. 2021). Poročilo komisije je bilo posredovano na 44. sejo Državnega sveta, 13. 10. 2021. Spremembe proračuna je Državni zbor sprejel na 27. seji, 18. 11. 2021.
 14. Predlog proračuna Republike Slovenije za leto 2023 (DP2023), EPA 2155-VIII (50. redna seja, 8. 10. 2021). Poročilo komisije je bilo posredovano na 44. sejo Državnega sveta, 13. 10. 2021. Proračun je Državni zbor sprejel na 27. redni seji, 18. 11. 2021.
 15. Predlog zaključnega računa Proračuna Republike Slovenije za leto 2020 (RZ2020), EPA 2144-VIII (50. redna seja, 8. 10. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance.
 16. Poročilo o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leto 2021 v obdobju januar–junij, EPA 2171-VIII (51. redna seja, 2. 11. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance.
 17. Ponovna obravnava Predloga sprememb Proračuna Republike Slovenije za leto 2022 (DP2022-A), EPA 2154-VIII (27. izredna seja, 9. 11. 2021). Poročilo komisije je bilo posredovano na 45. sejo Državnega sveta 10. 11. 2021.
 18. Poročilo glede opravljenega nadzora Družbe za upravljanje terjatev bank, d. d., ter izdanih pisnih usmeritev za obdobje od 1. 4. do 30. 6. 2021, EPA 2246-VIII (52. redna seja, 24. 11. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za finance.

Pobude in vprašanja:

1. Pobuda Vladi Republike Slovenije, naj prouči možnosti za subvencioniranje obrestnih mer za najete kredite podjetij in posameznikov v razmerah epidemije Covid-19 (43. seja komisije, 3. 2. 2021).
2. Pobuda Vladi Republike Slovenije in Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo: Vlada Republike Slovenije in Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo naj ob upoštevanju sprejetega epidemiološkega načrta sproščanja posameznih dejavnosti v regijah z ugodnejšimi epidemiološkimi razmerami nemudoma začne s sproščanjem delovanja teh dejavnosti (43. seja komisije, 3. 2. 2021).
3. Sklep, da se na Ministrstvo za finance naslovi prošnja za podatke o porabi sredstev za izvajanje ukrepov, povezanih z epidemijo Covid-19, z oceno učinkovitosti sprejetih posameznih ukrepov (44. seja komisije, 11. 3. 2021).
4. Sklep, da Državni svet na Vlado Republike Slovenije, Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo in Nacionalni inštitut za javno zdravje naslovi pobudo: Vlada

Republike Slovenije, Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo in Nacionalni inštitut za javno zdravje naj v najkrajšem času v nacionalno strategijo cepljenja uvrstijo prioriteto cepljenje zaposlenih v turizmu (46. seja komisije, 6. 5. 2021).

5. Obravnava pobude upnice v postopku stečaja SCT Jožice Blaž Jamnik za obravnavo problematike oškodovanja malih upnikov v stečajih velikih gradbenih podjetij SCT, Energoplan in Primorje. Komisija je priporočila Društvu stečajnih upnikov, da v sodelovanju z oškodovanci pripravi gradivo o problematiki oškodovanja malih upnikov s predlogi ustreznih rešitev, ki ga bo komisija obravnavala ter naslovila zahtevo za spremembo zakonodaje na pristojno ministrstvo (47. seja komisije, 27. 5. 2021).
6. Na Ministrstvo za infrastrukturo je naslovila vprašanja: Ali je dopustna praksa, da občinski svet mimo sprejetega in veljavnega OPN gradi in kasneje, torej po izgradnji, na seji občinskega sveta zahteva spremembe OPN? Ali je dopustna praksa, da občinski svet v nasprotju z razvojnimi programi regije in države ruši perspektivne dejavnosti in programe, ki so argumentirani s strateško (geografsko) pomembno lego za logistiko? Ali lahko inšpekcijske službe dovolijo gradnjo, ki krši in ruši nacionalne (gospodarske) interese države na področju tranzitnega prometa, kjer so logistični terminali nujni? (47. seja komisije, 27. 5. 2021).

Ostalo:

1. Poročilo o delu komisije za leto 2020 (43. seja komisije, 3. 2. 2021). Komisija je sprejela poročilo, ki je sestavni del Poročila o delu Državnega sveta za leto 2020.

4.4. KOMISIJA ZA SOCIALNO VARSTVO, DELO, ZDRAVSTVO IN INVALIDE

4.4.1. Pristojnosti komisije

Komisija obravnava predloge zakonov in druge akte, ki se nanašajo na naslednja področja:

- socialno varstvo in zavarovanje,
- zdravstveno varstvo in zavarovanje,
- pokojninsko in invalidsko zavarovanje,
- trg dela, delovna razmerja, socialno sporazumevanje in kolektivno dogovarjanje,
- varnost in zdravje pri delu,
- varstvo invalidov,
- varstvo otrok in družine.

Komisija obravnava pobude in vprašanja članov Državnega sveta v zvezi z zadevami, ki jih slednji obravnava, ter druge zadeve, za katere jo pooblasti Državni svet. Komisija pripravlja predloge zahtev in mnenj v zvezi z zakoni in drugimi akti, ki se nanašajo na zadeve, ki jih obravnava.

4.4.2. Delo komisije

Komisija je imela v četrtem letu VI. mandata dvaintrideset (32) sej, od tega štiriindvajset (24) rednih in osem (8) izrednih.

Komisija je obravnavala skupno sedeminpetdeset (57) zadev, in sicer sedeminštirideset (47) na rednih sejah in deset (10) na izrednih sejah, od tega dvainštirideset (42) predlogov zakonov, tri (3) predloge odločilnih vetov, šest (6) drugih aktov, predloženih v obravnavo Državnemu zboru, in šest (6) ostalih zadev iz pristojnosti komisije.

Matičnim odborom in komisijam Državnega zbora je bilo posredovanih šestintrideset (36) mnenj komisije.

4.4.3. Vsebinski poudarki s sej komisije⁵

I. Področje delovnih razmerij in pravic iz dela

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2I) - druga obravnava, EPA 1218-VIII (53. seja komisije, 28. 1. 2021) je komisija podprla.

Poročilo komisije je bilo posredovano Državnemu svetu, ki ga je obravnaval na 37. seji, 24. 2. 2021. Več v poglavju 2.6.2.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji (ZPDPD-F) - skrajšani postopek, EPA 1729-VIII (59. seja komisije, 29. 4. 2021) je komisija podprla. Predlog je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslancev s prvopodpisanim Zmagom Jelinčičem Plemenitim in z zakonsko novelo želela obeležiti 13. 5. kot dan prvega oboroženega spopada z okupatorjem na slovenskih tleh po izvršeni okupaciji. Predloženi dan bi bil uvrščen med državne praznike, ne pa tudi dela prost dan. Komisija je v predlogu prepoznala željo po obeleženju enega od pomembnejših trenutkov naše zgodovine, s katerim bi se poklonili velikemu pomenu organizacije TIGR za ohranitev našega naroda in našega jezika ter okrepili zavedanje o pomenu odpora proti okupatorju na strani zmagovalcev v 2. svetovni vojni.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ki na 29. redni seji, 4. 5. 2021, ni sprejel nobenega od členov predlaganega zakona, s čimer je bila obravnava predloga zakona na matičnem delovnem telesu končana. Državni zbor se je na 24. Seji, 8. 7. 2021, seznanil, da je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končan.

Predlog zakona o izplačilu neizplačanega dodatka za pomoč in postrežbo (ZINDPP) - druga obravnava, EPA 1770-VIII (61. seja komisije, 19. 5. 2021) je komisija podprla. Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. S predlogom zakona se je želelo vzpostaviti zakonske podlage za izplačilo neizplačanih dodatkov za pomoč in postrežbo za slepe osebe, ki so bile zdravstveno zavarovane po zavarovancu Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije v obdobju od 1. 1. 2003 do 31. 12. 2016 in v tem času niso bile

⁵ Zadeve, ki jih je po predhodni obravnavi na sejah Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide obravnaval tudi Državni svet na svojih sejah, so vsebinsko zajete v 2. poglavju Poročila o delu Državnega sveta.

upravičene do tega dodatka zato, ker so njihovi starši prejeli dodatek za nego otroka po Zakonu o starševskem varstvu in družinskih prejemkih. V skladu s predloženo zakonsko novelo bi se upravičencu (ali na podlagi vložene vloge tudi njegovim pravnim naslednikom) za nazaj (za obdobje med 1. 1. 2003 in 31. 12. 2016), za vsak mesec, ko je izpolnjeval pogoje za izplačilo dodatka za pomoč in prehrano za slepe osebe, izplačalo znesek dodatka za pomoč in prehrano v višini 300 EUR, brez zamudnih obresti. Za izplačevanje iz proračunskih sredstev (ocenjene finančne posledice v 2021 1,5 milijona evrov) in uveljavljanje pravice se je pooblastilo Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije. Komisija menila, da bodo tako tisti posamezniki in njihove družine, ki so bili s strani državnih organov na podlagi nepravilne interpretacije zakonskih določb zavedeni glede možnosti uveljavljanja celotnega obsega svojih pravic, končno prišli do več kot nujnih sredstev za olajšanje njihovega življenja. Komisija je izrazila upanje, da se v prihodnje ne bomo več soočali s tovrstnimi retroaktivnimi zakonskimi posegi, saj je nujno, da vsi upravičenci sredstva dobijo takoj, ko jih potrebujejo, in da se jim za to ni treba posluževati sodnih poti.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na 31. seji, 16. 6. 2021, na podlagi sprejetih amandmajev pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 24. seji, 13. 7. 2021.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji (ZPPD-G) - skrajšani postopek, EPA 1872-VIII (64. seja komisije, 17. 6. 2021) komisija ni podprla. Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Markom Bandelijem je bil obeležiti 11. 11. – Martinovo kot državni praznik, ki ne bi bil dela prost dan. Z danim predlogom naj bi se simbolno združilo in počastilo vse vinogradnike, vinarje in ljubitelje vina.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki na 32. seji, 9. 9. 2021, ni sprejel nobenega člena predloga zakona, s čimer se je obravnava predloga zakona na seji odbora končala. Državni zbor je na 25. seji, 23. 9. 2021, ugotovil, da je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končan.

Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2K) - druga obravnava, EPA 1836-VIII (64. seja komisije, 17. 6. 2021) je komisija podprla. Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Miho Kordišem in na ta način popraviti krivico, ki se je po oceni predlagatelja dogodila zavarovancem (okrog 10.000 ljudi, med katerimi jih je 2.800 že upokojenih, približno 7.000 pa jih na upokojitev še čaka), ki so po 1. 1. 2013, torej po uveljavitvi ZPIZ-2, še vedno ostali prostovoljno vključeni v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje in še naprej plačevali prispevke iz naslova pokojninskega invalidskega zavarovanja, nevede, da se jim doba, za katero so vplačevali prispevke, v skladu z ZPIZ-2 ne bo upoštevala kot pokojninska doba brez dokupa. Navedenim osebam bi se obdobje plačevanja prispevkov od 1. 1. 2013 do prve prekinitev navedenega zavarovanja po novem štelo v pokojninsko dobo brez dokupa po določbah ZPIZ-2. Komisija se je v razpravi dotaknila vprašanja ustrezne stopnje socialne zaščite zavarovancev, ki so ob uveljavitvi ZPIZ-2 ostali vključeni v prostovoljno zavarovanje; vprašanja izpolnitve pričakovanih pravic na podlagi primerne obveščenosti o spremembah zakonodaje kot tudi finančne izravnave v okviru predlaganih rešitev z vidika razmerja med prejemki iz naslova pokojnine v primerjavi z obsegom vplačanih sredstev v sistem. Komisija je razpravljala tudi o vprašanju pravočasne in ustrezne obveščenosti zavarovancev o učinkih posameznih zakonskih

sprememb na njihove pravice, ki so se v okviru obravnavane problematike izkazali kot podlaga za nastale težave. Zakonodaja s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja je namreč zelo kompleksna in pravno nepodučenim osebam težko razumljiva, zato bi se morali v obveščanje o pravicah in obveznostih posameznika iz njenega naslova po oceni komisije pristojni državni organi bolj aktivno vključiti.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na podlagi sprejetih amandmajev na 58. nujni seji, 28. 9. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 82. izredni seji, 29. 9. 2021.

Predlog zakona o spremembah Zakona o delovnih razmerjih (ZDR-1C) - skrajšani postopek, EPA 1886-VIII (72. seja komisije, 21. 10. 2021) je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Markom Bandellijem. Komisija je predlog zakona, navkljub različnim stališčem predstavnikov interesov delodajalcev (izražena podpora predlogu zakona zaradi razbremenitve gospodarstva) in predstavnikov interesov delojemalcev (nasprotovanje predlogu zakona zaradi predvidenih negativnih posledic v obliki primanjkljaja v blagajni zdravstvenega zavarovanja), podprla. Predlagatelj je želel s predlogom zakona omogočiti samozaposlenim (obrnikom, podjetnikom) enakopraven položaj pri uživanju pravic iz zdravstvenega zavarovanja, natančneje - pravice do nadomestila zaradi zadržanosti od dela zaradi bolezni ali poškodbe izven dela, razbremeniti gospodarstvo finančnih bremen v primerih, kadar ne gre za poškodbo v zvezi z delom oz. za poklicno bolezen, in zmanjšati obseg prekarnege dela. Navedene cilje je zasledoval s predlaganimi spremembami 137. člena Zakona o delovnih razmerjih (ZDR-1) na način, da bi se skrajšalo obdobje nadomestila zaradi zadržanosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe, ki se izplačuje v breme delodajalca, z veljavnih 30 delovnih dni za posamezno odsotnost z dela, z omejitvijo največ 120 delovnih dni v koledarskem letu, na 20 dni za posamezno odsotnost z dela, z omejitvijo največ 80 dni v koledarskem letu.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki do 31. 12. 2021 predloga zakona še ni obravnaval.

Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji (ZPDPD-H) - skrajšani postopek, EPA 2127-VIII (72. seja komisije, 21. 10. 2021) je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisano Janjo Sluga. Na podlagi predlagane zakonske novele bi se v primeru, ko bi koledarsko zaporedna praznika Republike Slovenije, ki sta hkrati tudi dela prosta dneva, prišla na soboto in nedeljo, en dela prost dan prenesel na naslednji delovni dan, to je ponedeljek (aktualno za naslednje sklope prazničnih dni: 1. in 2. januar, 1. in 2. maj, 31. oktober in 1. november ter 25. in 26. december). Komisija je v okviru glasovanj predlogu zakona izrekla podporo, kljub temu da so v razpravi prevladovala odklonilna stališča do predloga zakona. Predstavniki interesov delodajalcev v Državnem svetu so namreč menili, da bi predlog zakona predstavljal dodatno obremenitev gospodarstva in negativno vplival na konkurenčnost slovenskega gospodarstva in število delovnih mest, ki jih lahko slednje zagotavlja. Kot alternativo rešitev so predstavniki interesov delodajalcev v Državnem svetu predlagali, da bi se dela proste praznične dneve, ki padejo na dneve med tednom, prestavilo na ponedeljek, kot je npr. praksa v Veliki Britaniji, kar bi omogočilo bolj koncentrirano odsotnost z dela posamezniku, hkrati pa bi bilo to z vidika zagotavljanja neprekinjenega poteka dela v posameznem delovnem tednu v korist gospodarstvu. Predlog v nadaljevanju zakonodajnega postopka ni bil upoštevan.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki na 37. seji, 26. 11. 2021, ni sprejel nobenega od členov predloga zakona, s čimer se je obravnava predloga zakona na seji matičnega odbora Državnega zbora zaključila. Državni zbor se je na 28. seji, 16. 12. 2021, seznanil, da je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končan.

Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2L) - skrajšani postopek, EPA 1875-VIII (73. seja komisije, 28. 10. 2021) je komisija podprla.

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Francem Juršo. Namen zakonske novele je odprava posledic preteklih zamrznitev pokojnin in nadomestil iz invalidskega zavarovanja, ki so se zaradi gospodarske in finančne krize na podlagi fiskalne politike Republike Slovenije in posledične uvedbe protikriznih ukrepov na področju pokojninskega in invalidskega varstva začele 2010. Glede na nekatere že izvedene izredne uskladitve od 2016 naprej naj bi se pokojnine in nadomestila iz invalidskega zavarovanja, poleg redne uskladitve, decembra 2021 izredno uskladile še za 3,5 %. Komisija je bila seznanjena s stališčem Sveta zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, ki predlogu zakona izreka podporo, ob upoštevanju predloga, da se uskladitve izvede diferencirano, glede na leto upokojitve - upokojemcem, ki so se upokojili 2011, se izvede uskladitev pokojnine v višini 1,7 %, tistim, ki so se upokojili do vključno 2010, pa v višini 3,5 %. Komisija je predlogu zakona izrekla podporo z vidika solidarnosti do upokojemcev, ki so bili v zadnjih 11 letih finančno prikrajšani zaradi nedoslednega rednega usklajevanja pokojnin. Obenem je ocenila, da se bo večji del sredstev, ki se jih bo namenilo za predlagani izredni dvig pokojnin, prek povečane potrošnje upokojemcev prelilo v gospodarstvo in posredno tudi nazaj v državni proračun. Kljub temu je izrazila skrb za nadaljnjo vzdržnost blagajne pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki predloga zakona do 31. 12. 2021 še ni obravnaval.

Letno poročilo Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije za leto 2020, EPA 1827-VIII (62. seja komisije, 26. 5. 2021). Komisija se je seznanila z vsebino poročila in med drugim ponovno opozorila na več kot nujno skrb za vzdržnost sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja in pozvala k iskanju dodatnih rešitev, ki bi omogočile razbremenitev blagajne pokojninskega in invalidskega zavarovanja v prihodnje. Slednje bi hkrati zmanjšalo potrebo po uveljavljanju ne najbolj zaželenega ukrepa – dviga upokojitvene starosti.

Poročilo komisije je bilo posredovano Državnemu svetu, ki ga je obravnaval na 42. seji, 8. 7. 2021. Več v poglavju 2.6.2.4.

II. Interventna zakonodaja v zvezi z epidemijo SARS-CoV-2 (Covid-19)

Predlog zakona o dodatnih ukrepih za omilitve posledic Covid-19 (ZDUOP) – nujni postopek, EPA 1638-VIII (17. izredna seja komisije, 29. 1. 2021, skupaj z zainteresirano Komisijo za gospodarstvo, obrt, turizem in finance) je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije, skupaj s predlogom sklepa o nedopustnosti razpisa referenduma na navedeni zakon. S predlaganim osmim paketom interventnih ukrepov, povezanih z nalezljivo boleznijo SARS-CoV-2 (Covid-19), je Vlada zasledovala cilj omilitve in odprave posledice navedene bolezni na področje gospodarstva, dela, delovnih razmerij, trga dela, socialnega varstva ter zdravstvenega varstva. Komisiji sta v skupnem mnenju predlog zakona podprli in

ugotovili, da je Vlada Republike Slovenije v paket interventnih ukrepov vključila nekatere ukrepe, ki so bili prav tako pričakovani že nekaj časa, in s tem upoštevala pripombe posameznih deležnikov (izplačilo enkratnega solidarnostnega dodatka polnoletnim dijakom in brezposelnim osebam ter drugim ranljivim skupinam (34., 35. in 86. člen); jasnejšo opredelitev pogojev za izplačevanje kriznega dodatka iz 85. člena ZIUPOPĐVE zaposlenim, katerih mesečna plača ni presegla dvakratnika minimalne plače, z jasno določitvijo, da se upošteva plačo za november 2020, brez izplačil za poslovno uspešnost (24. člen); vključitev varovalk, ki bodo zaščitile delovna mesta in preprečevale zlorabe v povezavi z ukrepom povračila dela minimalne plače v obliki mesečne subvencije delodajalcem (27. člen) ter ukrep zagotavljanja podaljšane obravnave (51. člen predloga zakona), na podlagi katerega se je zagotovilo dodatne zmogljivosti v objektih, ki izpolnjujejo pogoje za izvajanje zdravstvene dejavnosti z nastanitvijo in v pomembni meri razbremenilo patronažne službe in ostale izvajalce pomoči na domu). Komisiji sta opozorili na kršitve socialnega dialoga v zvezi s predlogom zakona ter na to, da številni, v preteklosti predlagani ukrepi, še vedno niso bili upoštevani. Komisiji sta posledično k predlogu zakona podali številne predloge amandmajev in pozvali kvalificirane predlagatelje amandmajev, da jih kot lastne predložijo v odločanje pristojnemu odboru Državnega zbora. Predlagali sta amandmaje za novo poglavje 2.a Zakon o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic Covid-19 in nov 3.a člen (v zvezi z dodelitvijo dodatka za delo v sivi coni za izvajalce pomoči na domu od 1. 6. 2020 naprej ter dodelitvijo dodatka za neposredno delo s pacienti oziroma uporabniki, obolelimi za Covid-19, za izvajalce osebne asistence); k 4. členu (predlagano črtanje odloga plačila prispevkov zaposlenih in na katero se nanaša amandma, ker je neustavna); k 5. členu (dodatek za delo v rizičnih razmerah v višini 65 odstotkov urne postavke osnovne plače za polovico rednega delovnega časa tudi za glavne sestre v zdravstvenih in socialnovarstvenih zavodih); za nov 5.a člen (predlog za črtanje 21. in 22. člena Zakona o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije Covid-19 (Uradni list RS, št. 203/20), ki sta se nanašala na odpoved pogodbe o zaposlitvi s strani delodajalca brez soglasja delavca v primeru, da delavec izpolni pogoje za upokojitve); k 7. členu (predlagan redakcijski popravek); za nov 7.a (predlagana sprememba 46. člena Zakona o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije Covid-19 (ZIUPOPĐV) glede uvedbe 100 %-nega nadomestila plače vsem zaposlenim v času epidemije, ki zbolijo za Covid-19 ali se pri njih odkrije okužba z virusom SARS-COV-2 od prvega dneva odsotnosti iz proračuna prek ZZZS, ne glede na to, ali je do okužbe prišlo na delovnem mestu ali ne) in 7.b člen (sprememba 53. člena ZIUPOPĐVE; predlagano, da bi bile do zaščitnih mask iz zaloge Zavoda za blagovne rezerve upravičene tudi invalidske ali humanitarne organizacije); za nov 11.a člen (sprememba 87. člena ZIUPOPĐVE v zvezi z izplačevanjem dodatka za nadpovprečno izpostavljenost tveganju za zdravje v času epidemije, ne glede ali gre za neposredno delo s pacienti z okužbo ali s sumom na okužbo s Covid-19, tudi za zaposlene pri zasebnih izvajalcih zdravstva in socialnega varstva); k 17. členu (predlagano znižanje pogoja za upravičenost do subvencije iz 12. člena ZUIOOPE na način, da so do subvencije upravičeni delodajalci, ki mesečno ne morejo zagotavljati najmanj 90 % dela, najmanj 5 % in ne najmanj 10 % zaposlenim); k 18. členu (predlog za sorazmerno kazni delodajalcu, ki je prejel subvencijo zaradi skrajšanja polnega delovnega časa, pa je hkrati izplačal dobiček, kupil lastne delnice ali poslovne deleže, izplačal nagrade poslovodstvu itd.); za nov 23.a člen (predlog za vključitev zaposlenih, ki delajo na deloviščih, kjer se delo opravlja z osebami, pri katerih obstaja sum na okužbo Covid-19, vendar pa niso zajeta v eni od 11 taksativno naštetih točk, ki jih opredeljuje prvi odstavek 56. člena ZZUOOP (npr. zaposleni na triažnih točkah v zdravstvenih domovih ter za vključitev zaposlenih, ki delajo v sivih conah); k 24. členu (predlagana odprava neutemeljenega

razlikovanja med zaposlenimi v javnem in zasebnem sektorju pri pravici do dodatka); za nov 25.a člen (predlagano, da se med upravičence do pomoči za izvedbo antigenskih hitrih testov na virus SARS-CoV-2 v višini 40 evrov na zaposlenega, vključni tudi vsa društva, izvajalce osebne asistencije ter humanitarne in invalidske organizacije); k 27. členu (predlagano, da se znesek povračila dela minimalne plače v obliki mesečne subvencije dvigne na višino 83,66 evra, kar naj bi veljalo za celotno 2021); k 29. členu (predlagana vezava ukrepa tridnevne zaporedne odsotnosti delavca zaradi bolezni brez potrdila zdravnika o opravičeni odsotnosti z dela na čas razglašene epidemije); za novo poglavje 10. Zakon o dohodnini in za nov 33. a člen (predlagana sprememba pogojev za nevštevaje nadomestila za uporabo lastnih sredstev pri delu na domu v davčno osnovo); k 37. členu (predlagano znižanje praga za upravičenost do koriščenja ukrepa delnega povračila nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo z 20 % na 10 % upada prihodka); k 42. členu (predlog, da ukrep povrnitve 100 % nadomestila plače (bruto II) za čakanje na delo velja tudi za tiste, ki jim je opravljanje gospodarske dejavnosti zgolj delno in ne v celoti prepovedano) in k 45. členu (poziv k sorazmernosti ukrepa glede kazni zaradi kršenja določb v zvezi s povračilom nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo).

Skupno mnenje komisij je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je predlog zakona obravnaval na 48. nujni seji, 1. 2. 2021, in pripravil dopolnjen predlog zakona, pri čemer ni bil upoštevan nobeden od predloženih amandmajev komisij. Državni zbor je zakon sprejel na 57. izredni seji, 3. 2. 2021. Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na 43. seji, 3. 2. 2021, sprejela sklep, da v obravnavo Državnemu svetu predloži predlog odločilnega veta na sprejeti zakon. Državni svet na 21. izredni seji, 4. 2. 2021, predloga odločilnega veta ni sprejel. Več v poglavju 2.6.3.

Predlog zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic Covid-19 (ZZUOOP-A) – skrajšani postopek, EPA 1486-VIII (54. seja komisije, 3. 2. 2021) je v obravnavo Državnemu zboru predlagala skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Matjažem Hanom in z njim želela zagotoviti pošteno plačilo in nagrado zaposlenim v zdravstvenih in socialno-varstvenih zavodih, ki v izrednih razmerah opravljajo neposredno delo s pacienti oziroma uporabniki, obolelimi za Covid-19. Predlagano je bilo zvišanje dodatka za neposredno delo s Covid-19 pacienti na 65 % urne postavke osnovne plače zaposlenega; vplačilo enkratne izredne premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja za javne uslužbenke v višini 250, 500 ali 1000 evrov; dodelitev dodatnega bona za izboljšanje gospodarskega položaja na področju potrošnje turizma; dodaten dan dopusta za vsakih 80 delovnih ur in nadaljnji dan dopusta za vsakih 72 delovnih ur, ki so jih opravili v neposrednem delu s pacienti oziroma uporabniki, obolelimi za Covid-19, ki ga lahko porabijo do 31. 12. 2021, ter denarni dodatek za dijake in študente, ki opravljajo praktično izobraževanje oziroma občasno ali začasno delo dijakov in študentov, v višini 165 % minimalne urne postavke za opravljanje začasnega ali občasnega dela dijakov in študentov, če delo opravljajo brezplačno oziroma v višini 65 % dogovorjene urne postavke, če delo opravljajo proti plačilu. Komisija je predlog podprla, pa tudi amandmaje poslanskih skupin SD, LMS, Levica in SAB k 1. in 2. členu predloga zakona, ki so bili pripravljeni na podlagi pripomb Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, s katerimi se je med drugim dodalo nekatere nove upravičence do dodatka za neposredno delo s pacienti oziroma uporabniki s Covid-19 (npr. zaposleni v triaži in laboratorijih, ki izvajajo analizo odvzetih vzorcev brisov itd.), veljavnost ukrepov pa se je zamejila za konec junija 2021, ob možnosti podaljšanja ukrepa s sklepom Vlade RS, objavljenem v Uradnem listu RS. Komisija

je amandmaje podprla tudi zato, ker so bile v njih zajete tudi številne določbe, k sprejemu katerih je Vlada Republike Slovenije v svojih svetniških pobudah in vprašanjih, predvsem pa v okviru posameznih mnenj in predloženih amandmajev k predlogom posameznih paketov interventne zakonodaje, pozivala tudi sama. Opozorila je tudi na to, da bi bilo treba resno proučiti način nagrajevanja in razbremenitve že dolgo preobremenjenega kadra v zdravstvu.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na 25. seji, 9. 2. 2021, sprejel prej navedene amandmaje in pripravil dopolnjen predlog zakona, pri čemer se je s predloženimi amandmaji predlagatelja sledilo pripombam komisije (izrecno zapisano v obrazložitvi amandmaja) glede neutemeljenosti nagrade v obliki dodatnih dni dopusta (opozorjeno je bilo, da dopust ostaja neizkoriščen še iz 2019 in 2020, zato bi bilo treba najti druge načine nagrajevanja). Upošteevane so bile tudi večkratne pripombe komisije in zainteresirane javnosti ob sprejemu dotedanje interventne zakonodaje (predvsem opozorila sindikalne strani in predstavnikov izvajalcev) glede dodatka za sivo cono za pomoč na domu, pa tudi glede nujnosti vključitve nekaterih dodatnih delovnih okolij na seznam upravičenosti do dodatka za delo s Covid-19 pacienti ali uporabniki (triaža, laboratoriji za analizo brisov na Covid-19 itd.). Sprejet je bil tudi večkrat predlagani ukrep, da se dodatek za delo s Covid-19 pacienti ali uporabniki dvigne na 65 % urne postavke osnovne plače zaposlenega, s čimer se omogoči višjo možno raven dodatkov (vključno z dodatki iz 11. točke 39. člena KPJS), ki sledi ureditvi iz prvega vala epidemije (veljavnost ukrepa od 1. 6. 2020 do 30. 6. 2021 z možnostjo podaljšanja s sklepom Vlade RS). Ne glede na izrečeno podporo predlogu zakona na seji matičnega odbora Državnega zbora, Državni zbor predloga zakona na 63. izredni seji, 4. 3. 2021, ni sprejel. S tem se je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končal.

Predlog zakona o nujnih ukrepih na področju zdravstva (ZNUPZ) – nujni postopek, EPA 1963-VIII (20. izredna seja komisije, 24. 6. 2021) je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. Glavni cilj predloga zakona je bila omilitve posledic, ki so nastale zaradi širjenja virusne okužbe SARS-CoV-2 (Covid-19) tako pri posameznikih, ki so uporabniki zdravstvenih storitev ali delojemalci, kot tudi na ravni izvajalcev zdravstvene dejavnosti. S predloženimi ukrepi se je želelo izboljšati dostopnost do zdravstvenih storitev in predlagalo nove pravne podlage za vzpostavitev novih zbirk podatkov. Urediti se je želelo dodatke za neposredno delo s Covid-19 pacienti, ki opravljajo delo prek zunanega izvajalca na podlagi pogodbe o poslovnem sodelovanju z izvajalci zdravstvenega varstva; podaljšati veljavnost ukrepa izvajanja in financiranja PCR testiranja iz proračuna Republike Slovenije; zagotoviti financiranje specializacij s področja klinične psihologije (za 10 specializantov v začetku 2021 s poudarkom na skrbi za duševno zdravje otrok in mladostnikov) in spodbuditi specializacije iz družinske medicine (dodatek v višini 20 % urne postavke osnovne plače specializanta); urediti nadomestilo plače delavcem zaradi karantene na domu ali nezmožnosti opravljanja dela zaradi višje sile zaradi obveznosti varstva, ustavitve javnega prevoza ali zaprtja mej (uporaba od 1. 7. 2021 naprej); dopolniti ukrep podaljšane zdravstvene obravnave za osebe po zaključenem bolnišničnem zdravljenju po preboleli bolezni Covid-19; podaljšati obdobje za izpolnitev pogoja glede izobrazbe za tehnike zdravstvene nege iz prehodnih določb 38. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstveni dejavnosti (ZZDej-K); spremeniti rok za vložitev zahtevkov delodajalcev po 46. členu Zakona o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije Covid-19 (ZUIPOPDVE) na 15. 3. 2022; vzpostaviti nujni operativni center za izvajanje epidemioloških preiskav oz. nadgraditev zmogljivosti epidemiološke službe NIJZ; podaljšati ukrep

sofinanciranja obvezne strateške zaloge osebne varovalne opreme ter sofinanciranje medicinske opreme in ukrepov na področju javnega zdravja pri izvajalcih s področja socialnovarstvenih storitev (81. in 82. člen ZZUOOP); urediti samotestiranje s SARS-CoV-2 testi pod pogojem predhodnega strokovnega svetovanja v lekarnah in specializiranih prodajalnah, poenostaviti in administrativno razbremeniti postopek naročanja gradnje objektov, ki so namenjeni izvajanju zdravstvene dejavnosti in socialno varstvenih storitev institucionalnega varstva v zvezi z izvedbo projektnega natečaja (predvidena veljavnost ukrepa do 31. 12. 2021). V razpravi komisije je bila izrečena podpora določbi 7. člena predloga zakona (podaljšanje roka za izpolnitev pogoja zaključka formalnega izobraževanja na dodiplomski ravni na področju zdravstvene nege s strani zdravstvenih tehnikov in tehnikov zdravstvene nege za nadaljnje delo na delovnih mestih diplomiranih medicinskih sester), s predlogom, da začne presečni rok teči 15. 6. 2021; predlaganemu podaljšanju roka veljavnosti izjeme od 3.a člena Zakona o zdravstveni dejavnosti glede zahteve za odgovornega nosilca dejavnosti; 22. členu predloga zakona (zagotovitev sredstev za deset specializacij s področja klinične psihologije), s predlogom za sistemsko ureditev navedenih in tudi drugih specializacij (iz klinične logopedije, medicinske biokemije, specializacije diplomiranih medicinskih sester) po zgledu ureditve za zdravnike in zobozdravnike, torej s kritjem iz državnega proračuna; ukrepu iz 23. člena predloga zakona (dodatek za specializacijo iz družinske medicine), s pozivom komisije k sistemski ureditvi področja, ne zgolj na podlagi finančnih spodbud, in predlogom, da se predlagani začasni ukrep dodatka v višini 20 % urne postavke prelevi v stalni ukrep v okviru Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (kot izhodiščno plačilo). Komisija je opozorila tudi na to, da je bilo področje zdravstvene nege izpuščeno iz ukrepa dodatkov zaradi deficitarnosti na najbolj obremenjenih deloviščih, prav tako ni bilo zagotovljenih nobenih dodatnih nagrad za delo, navkljub obljubam Ministrstva za zdravje. Večji del razprave vabljenih in članov komisije je bil namenjen zlasti določbam 6. poglavja predloga zakona – glede Nacionalnega razpisa za izboljšanje dostopnosti do zdravstvenih storitev, pri čemer je bilo v razpravi opozorjeno na možnost prelivanja javnih sredstev iz naslova zagotavljanja pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja k zasebnimi izvajalcem zdravstvene dejavnosti brez dosege zadanega cilja – skrajšanja čakalnih dob. Izražena je bila tudi skrb, da bodo težje zdravstvene obravnave še vedno prepuščene zgolj javnim zdravstvenim zavodom. Pozvano je bilo tudi k nagrajevanju vseh zaposlenih v javnih zdravstvenih zavodih, ki bodo vključeni v skrajševanje čakalnih dob (določbe sedmega odstavka 37. člena predloga zakona), ne zgolj nosilcev storitev. Komisija je predlagala tudi razmislek o dvigu navedene nagrade na 80 % osnovne plače zaposlenega, saj bi to javne zdravstvene zavode v primerjavi z zasebnimi izvajalci postavilo v bolj konkurenčen položaj glede možnosti nagrajevanja zaposlenih. Precej pomislekov je bilo izraženih tudi v zvezi z 41. členom predloga zakona (začasni prenos programa na drugega od prej navedenih izvajalcev), saj je bilo ocenjeno, da gre za nesistemsko rešitev, ki odstopa od temeljne ureditve javne zdravstvene službe in vodi v razkroj javnega zdravstva ter prelivanje javnih sredstev k zasebnikom. Ukrep bi lahko po oceni komisije povzročil tudi kopičenje izgub v javnih zavodih (v primeru odvzema programa bodo slednji morali še vedno kriti stroške dela in stalne stroške poslovanja, ne glede na to, ali bodo prvotno pogodbeno dogovorjeni program izvedli ali ne). Komisija je opozorila tudi na določbe 19. in 40. člena predloga zakona (pravica do dodatka v rizičnih razmerah poklicnim skupinam, ki nimajo neposredne zveze z zdravstvom (v dejavnosti izobraževanja, visokega šolstva in raziskovalni dejavnosti ter županom in podžupanom)), ki niso bile neposredno povezane z namenom zakona in bi jih posledično bilo bolj primerno urejati izven obravnavanega predloga zakona. Komisija je

po opravljeni razpravi, navkljub pomislekom glede ustreznosti nekaterih zakonskih določb, predlogu zakona soglasno izrekla podporo.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za zdravstvo, ki na 54. nujni seji, 30. 6. 2021, pripomb komisije v sprejetih amandmajih ni upošteval. Državni zbor je na 24. seji, 7. 7. 2021, zakon sprejel. Skupina državnih svetnikov je 8. 7. 2021 vložila pobudo za sprejem odločilnega veta na sprejeti zakon. Komisija je na 21. izredni seji, 12. 7. 2021, obravnavala predlog odločilnega veta na zakon, ob čemer pa predloga odločilnega veta ni podprla in opozorila, da nasprotuje načinu uporabe instituta odločilnega veta, ki ni skladen z njegovim osnovnim namenom in s tega vidika negativno vpliva na ugled Državnega sveta. Državni svet na 25. izredni seji, 12. 7. 2021, predloga odločilnega veta ni sprejel. Več v poglavju 2.6.3.

Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o nujnih ukrepih na področju zdravstva (ZNUPZ-A) – skrajšani postopek, EPA 2209-VIII (75. seja komisije, 18. 11. 2021) je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Branetom Golubovičem. Ključni cilj predloga zakona je bil zagotoviti enako obravnavo zaposlenih oseb s pogodbami o zaposlitvi in samozaposlenih oseb ter hkrati prispevati k preprečevanju širjenja novega koronavirusa, na podlagi vključitve ukrepa delno povrnjenega izgubljenega dohodka za samozaposlene in družbenike za čas trajanja karantene na domu ali nezmožnosti opravljanja dela zaradi višje sile zaradi obveznosti varstva otroka po zgledu Zakona o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic Covid-19 (ZZUOOP oz. PKP5). Navedeni ukrep je veljal do 1. 7. 2021, nato pa v ZNUPZ, ki ga je Državni zbor sprejel 7. 7. 2021, ni bil ponovno umeščen. Komisija je predlog zakona podprla, saj se je strinjala z nujnostjo čimprejšnje ureditve izpostavljene problematike. Seznanila se je tudi s poročilom zainteresirane Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je na 13. izredni seji, 17. 11. 2021, predlog zakona prav tako podprla, a opozorila, da je nesprejemljivo izpuščanje kmetov iz ukrepov interventne zakonodaje.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zdravstvo, ki je na 65. nujni seji, 20. 11. 2021, na podlagi sprejetih amandmajev pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 87. izredni seji, 24. 11. 2021.

Predlog zakona o dodatnih ukrepih za preprečevanje širjenja, omilitev, obvladovanje, okrevanje in odpravo posledic Covid-19 (ZDUPŠOP) – nujni postopek, EPA 2297-VIII - zainteresirana komisija (76. seja komisije, 9. 12. 2021). Komisija se je v razpravi omejila predvsem na tiste dele predloženega besedila, ki so se dotikali področij iz njene pristojnosti oziroma pristojnosti Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Ministrstva za zdravje. Komisija predloga zakona ni podprla. **Mnenje komisije je bilo posredovano pristojni Komisiji za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki je v svojem mnenju povzela splošna stališča zainteresirane komisije do predloga zakona, medtem ko njenih pripomb k 5., 7., 26., 27., 29., 31. in 63.–67. členu ter predlaganih amandmajev k 3., 53., 55., in 70. členu predloga zakona ni podprla. Več v poglavjih 4.3.3. in 2.6.3.**

III. Področje trga dela in zaposlovanja

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela (ZUTD-F) – druga obravnava, EPA 1510-VIII (54. seja komisije, 3. 2. 2021) je v obravnavo Državnemu zboru po rednem postopku predložilo več kot 5.000 volivk in volivcev, ki jih je v okviru

zakonodajnega postopka zastopal Sindikat delavcev migrantov Slovenije. S predlogom zakona se je želelo zagotoviti ugodnejši in pravičnejši sistem socialne varnosti za delavce migrante v zvezi z višino nadomestila za primer brezposelnosti (namesto višjega nadomestila, ki bi jim pripadlo na podlagi dela v tujini, do tedaj upravičeni do nižjega nadomestila v skladu s slovensko zakonodajo – zgornja meja 892,50 evra). Komisija je predlog zakona podprla pod pogojem popravkov v nadaljevanju zakonodajnega postopka. Pozvala je, da se izvedejo dodatna usklajevanja glede vsebine predloga zakona, ki bi omogočila, da se problematika nadomestil za brezposelnost za t. i. delovne migrante (refundacija iz države članice, kjer je oseba opravljala delo pred njegovo izgubo) uredi tako, da bo nomotehnično in vsebinsko ustrezno.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je predlog zakona obravnaval na 25. seji, 9. 2. 2021. Poziv komisije k usklajevanju ključnih deležnikov o vsebini predloga zakona je bil upoštevan, saj je prišlo do uskladitve med poslanskimi skupinami, posledica česar so bili predloženi amandmaji odbora, na podlagi katerih se je brezposelni osebi, ki ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji in se je v drugo državo članico EU, EGP ali Švicarsko konfederacijo dnevno ali najmanj enkrat tedensko vozila na delo, in je pred nastankom brezposelnosti, v kateri od navedenih držav pridobila celotno zavarovalno dobo iz prvega odstavka 59. člena ZUTD, priznalo denarno nadomestilo največ v višini 1.758 evrov (za prve tri mesece prejemanja denarnega nadomestila oz. za prvih pet mesecev, če je oseba dosegla najmanj 12 mesecev zavarovalne dobe v zadnjih 24 mesecih v drugi državi in ima posledično v skladu s prvim odstavkom 60. člena ZUTD pravico do denarnega nadomestila v trajanju 6 mesecev in več). Sprejeta je bila tudi sprememba končne določbe, po kateri se bodo zakonske določbe začele uporabljati 30. dan po uveljavitvi zakona (predvideno 15 dni po objavi v Uradnem listu RS). Odbor je na podlagi sprejetih amandmajev pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 67. izredni seji, 30. 3. 2021.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev (ZZSDT-C) – druga obravnava, EPA 1530–VIII (55. seja komisije, 3. 3. 2021) je v zakonodajni postopek predložila Vlada Republike Slovenije. Temeljni namen predlaganega zakona je bil prenos t. i. prenovitvene Direktive (EU) 2016/801 z dne 11. maja 2016 v nacionalno tujsko zakonodajo, skladno z načelom »vse na enem mestu«. Prenos direktive se je nanašal na pravila o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene raziskovanja, študija, opravljanja visokošolskega pripravništva, prostovoljskega dela, programov izmenjave učencev ali izobraževalnih projektov in dela varušku au pair. Komisija je predlog zakona podprla tudi zato, ker je bil usklajen na Ekonomsko-socialnem svetu in se je z njim urejalo že dlje časa trajajočo problematiko nezakonitega posojanja delovne sile drugim uporabnikom, kar bo po novem sankcionirano v obliki stranske kazni.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na podlagi sprejetih amandmajev na 27. Seji, 10. 3. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 63. izredni seji 26. 3. 2021.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev (ZPPPK-B) - skrajšani postopek, EPA 1754-VIII (59. seja komisije, 29. 4. 2021) je v zakonodajni postopek predložila Vlada Republike Slovenije s ciljem uskladitve z Direktivo (EU) 2018/958 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. junija 2018 o preskusu sorazmernosti pred sprejetjem nove regulacije poklicev, s katero se

želi zagotoviti večjo jasnost, objektivnost, preglednost in primerljivost reguliranja posameznih poklicev, med drugim na podlagi uvedbe enotnih meril za oceno sorazmernosti pri uvajanju novih pogojev glede dostopa do reguliranih poklicev ali njihovega opravljanja, kar naj bi preprečilo nadaljnjo obremenitev in razdrobljenost notranjega trga. Komisija je predlog zakona podprla zaradi obvez vsake od držav EU pri prenosu direktiv v nacionalno zakonodajo. Dodatno je pozvala k razmisleku o možnih dodatnih ukrepih za zaščito slovenskega trga dela z vidika t. i. neto izvoznice delovne sile, na kar je že večkrat opozorila v zvezi z visoko stopnjo odliva, zlasti visoko izobražene in usposobljene delovne sile, v bolj razvite države Evropske unije.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na 29. seji, 4. 5. 2021, potrdil vsebino predloga zakona v predloženi različici. Državni zbor je zakon sprejel na 75. izredni seji, 26. 5. 2021.

Predlog zakona o spremembah Zakona o urejanju trga dela (ZUTD-G) - druga obravnava,

EPA 1949-VIII (73. seja komisije, 28. 10. 2021) je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Miho Kordišem. Cilj zakonske novele je bil na sistemski način zagotoviti socialno varnost iskalcev zaposlitve in bolj pravično urediti razmerje med najnižjim in najvišjim denarnim nadomestilom za brezposelnost. Po novem bi tako višina najvišjega (predlagan dvig na raven bruto minimalne plače, ki je določena v zakonu, ki ureja minimalno plačo) in najnižjega zneska denarnega nadomestila za brezposelnost (predlagan dvig s 413 evrov neto na 441,67 evra neto, kolikor znašajo kratkoročni minimalni življenjski stroški) sledili gibanju minimalnih življenjskih stroškov, na podlagi katerih se definira tudi najnižja možna določena minimalna plača. Komisija je o predlogu zakona razpravljala z več vidikov – z vidika skrbi za posameznika, ki se znajde v stiski, finančnega vidika (upravičenost dodatne obremenitve državnega proračuna) in z vidika gospodarskih in makroekonomskih trendov, ki se državi obetajo v prihodnje (potencialna potreba po varčevalnih ukrepih zaradi prezadolženosti, morebitna (hiper)inflacija ali celo stagflacija). Komisija je ocenila, da bi morala biti višina denarnega nadomestila za primer brezposelnosti na spodnji meji takšna, da bi posamezniku omogočila človeka dostojno preživetje, ob upoštevanju občutljivega razmerja med navedenim nadomestilom in minimalno plačo, kar se je v preteklosti že izkazalo kot vzvod za neaktivnost sicer delovno sposobnih oseb. Pozvano je bilo tudi k čimprejšnjemu ponovnemu izračunu višine minimalnih življenjskih stroškov, ki je bila nazadnje izvedena 2017. Navkljub različnim stališčem, izraženim v razpravi o predlogu zakona, je komisija ob glasovanju predlogu zakona izrekla podporo.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki na 37. seji, 26. 11. 2021, ni sprejel nobenega od členov predloga zakona, s čimer se je obravnava predloga zakona na matičnem delovnem telesu Državnega zbora zaključila. Državni zbor se je na 28. seji, 16. 12. 2021, seznanil, da je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končan.

Poročilo o delu Inšpektorata Republike Slovenije za delo za leto 2020, EPA 1994-VIII (71. seja komisije, 7. 10. 2021). Komisija se je s poročilom seznanila.

Poročilo komisije je bilo posredovano Državnemu svetu in bilo obravnavano na 44. seji, 13. 10. 2021. Več v poglavju 2.6.2.4.

IV. Področje družine in socialnih zadev

Predlog zakona o spremembi Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (ZSDP-1E) – skrajšani postopek, EPA 1716-VIII (56. seja komisije, 24. 3. 2021) je komisija podprla.

Poročilo komisije je bilo posredovano Državnemu svetu in bilo obravnavano na 39. seji, 14. 4. 2021. Več v poglavju 2.6.2.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o čezmejnem izvajanju storitev (ZČmIS-A) - skrajšani postopek, EPA 1783-VIII (60. seja komisije, 13. 5. 2021). Predlog je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada s ciljem uskladitve z evropsko zakonodajo, natančneje z Direktivo (EU) 2018/957 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. junija 2018 o spremembi Direktive 96/71/ES o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev. Z njenim prenosom v nacionalno zakonodajo se zagotavlja načelo uporabe enakih pravil glede plačila za opravljeno delo napotenih delavcev, kot to velja za lokalne delavce v skladu z zakonodajo in splošno veljavnimi kolektivnimi pogodbami na ravni države napotitve (ureditev odnosov med Republiko Slovenijo in tujimi ponudniki storitev, ki v Republiki Sloveniji opravljajo delo za slovenskega delodajalca, slovenska podjetja pa bodo v drugih evropskih državah s svojimi napotnimi delavci prav tako morala upoštevati delovnopravne predpise in standarde v navedenih državah). Komisija je predlog zakona podprla, a je v zvezi s predvideno časovno omejitvijo čezmejnega izvajanja storitev (na 12 mesecev) opozorila, da slednje lahko v Sloveniji povzroči precejšnje izvedbene težave, zlasti v primeru dolgotrajnejših projektov (npr. drugi tir Divača–Koper) in v povezavi s specifičnimi in težje dostopnimi storitvami, ki terjajo angažma specializiranega kadra. Obenem je izpostavila tudi prednosti digitalizacije in predlagala, da bi se v okviru inšpekcijskih nadzorov napotitev na delo v tujino avtomatično uporabilo vse digitalizirane podatke, ki so že na voljo, ker se jih mora predhodno predložiti Zavodu RS za zaposlovanje.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na 31. seji, 16. 6. 2021, na podlagi sprejetih amandmajev pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 24. seji, 9. 7. 2021.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnem štipendijskem, razvojnem, invalidskem in preživninskem skladu (ZJSRS-I) - druga obravnava, EPA 1977-VIII, Predlog zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS-J) - druga obravnava, EPA 1979-VIII in Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialno varstvenih prejemkih (ZSVarPre-H) - druga obravnava, EPA 1978-VIII (66. seja komisije, 2. 9. 2021) je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Miho Kordišem in se je nanašal na problematiko poenostavitve in pohitritve postopkov za pridobitev nadomestila preživnine, povečanje socialne varnosti družin in zagotovitev pravic otrok v skladu s 56. členom Ustave RS in dolžnosti staršev v skladu s 54. členom Ustave RS. Komisija je vse tri predloge zakonov podprla in pristojno Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti pozvala, da čim prej izvede napovedano obveščanje potencialnih upravičencev do denarne socialne pomoči o možnosti, da pridobijo pravico do nadomestila preživnine, četudi še ne morejo predložiti dokazila o vložitvi izvršbe ali katerega od drugih dokazil, ki jih predvideva Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev. Določbe zakonodaje s področja socialno varstvenih prejemkov ter uveljavljanja pravic iz javnih sredstev je ocenila kot izredno nepregledne in povprečno pravno informiranemu posamezniku nerazumljive.

Mnenja komisije so bila posredovana Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki na 32. seji, 9. 9. 2021, ni sprejel nobenega od členov posameznega

predloga zakonov, s čimer se je obravnava vseh treh predlogov zakonov na seji odbora končala. Državni zbor je na 25. seji, 22. 9. 2021, ugotovil, da so zakonodajni postopki v zvezi z vsemi tremi predlogi zakonov končani.

Predlog zakona o spremembah Zakona o socialno varstvenih prejemkih (ZVSarPre-H) - skrajšani postopek, EPA 2172-VIII (73. seja komisije, 28. 10. 2021) je komisija podprla. Poročilo komisije je bilo posredovano Državnemu svetu, ki na 46. seji, 8. 12. 2021, predloga zakona NI podprl. Odbor Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide predloga zakona do 31. 12. 2021 ni obravnaval.

V. Področje dolgotrajne oskrbe

Predlog zakona o dolgotrajni oskrbi (ZDOsk) – druga obravnava, EPA 1972-VIII (74. seja komisije, 3. 11. 2021). Komisija je predlog zakona podprla.

Poročilo komisije je bilo posredovano Državnemu svetu, ki ga je v svojem mnenju povzel na 45. seji, 10. 11. 2021. Več v poglavju 2.6.2.

VI. Področje enakih možnosti

Redno letno poročilo Zagovornika načela enakosti za leto 2020, EPA 1844-VIII (63. seja komisije, 10. 6. 2021). Komisija se je z rednim letnim poročilom seznanila.

Poročilo komisije je bilo posredovano Državnemu svetu, ki ga je v svojem mnenju povzel na 43. seji. Več v poglavju 2.6.2.4.

Posebno poročilo Zagovornika načela enakosti »Položaj gluhih v izobraževalnem sistemu«, EPA 1908-VIII (63. seja komisije, 10. 6. 2021). Komisija se je s poročilom seznanila in menila, da je bistvenega pomena zagotoviti vsem gluhih udeležanje pravice do učenja slovenskega znakovnega jezika, gluhih odraslim pa boljše možnosti za izobraževanje v okviru vseživljenjskega izobraževanja. Ključnega pomena sta tudi aktivno vključevanje uporabnikov (gluhih in gluho-slepih) v pripravo rešitev ter vključenost in integriranost uporabnikov v šolski sistem in vzgojno-varstvene ustanove že od samega začetka. Pomembno je tudi, da slišišči spoznajo način življenja gluhih in gluho-slepih, saj bodo tako ob vsakodnevnem srečanju z njimi postali bolj pozorni na vse osebe, ki imajo gluhoto bodisi prirojeno bodisi so se z njo soočile kasneje v življenju. Pri izboljšanju pogojev za gluhe in naglušne komisija prepozna pomembno vlogo izobraževalnih ustanov, predvsem na podlagi zagotovitve ustreznega števila ur pomoči tolmačev slovenskega znakovnega jezika v izobraževalnem procesu, še zlasti za gluhe študente (5 ur pomoči na teden ne zadošča). Komisija je razpravljala tudi o vpisu slovenskega znakovnega jezika in jezika gluho-slepih v Ustavo RS in ocenila, da je v izvajanje navedenih ustavnih določb v praksi nujno pritegniti čim več ljudi in državnih institucij, saj so do zdaj večino bremena v zvezi s tem nosile invalidske organizacije in njihova društva. Komisija je pozvala tudi k čimprejšnji implementaciji zagovornikovih priporočil.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki poročila do konca 2021 še ni obravnaval.

VII. Področje vseživljenjskega izobraževanja ter invalidskega in socialnega varstva

Letno poročilo Javnega štipendijskega, razvojnega, invalidskega in preživninskega sklada Republike Slovenije za leto 2020, EPA 1931-VIII (64. seja komisije, 17. 6. 2021). Komisija se je seznanila s poročilom in delo Sklada prepoznala kot izredno pomembnega, prav tako pa pozitivne učinke njegove aktivnosti na posameznih področjih iz njegove pristojnosti. Sklad je pozvala k okrepitvi aktivnosti na področju rehabilitacije in zaposlovanja invalidov, kjer bi se po njeni oceni lahko namensko (bolj) ustrezno uporabilo sredstva, ki so na voljo. Skladu je predlagala tudi sodelovanje z Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije, Gospodarsko zbornico Slovenije in ostalimi ključnimi deležniki pri ozaveščanju in informiranju delodajalcev v zvezi z obveznostmi, pa tudi bonitetami v primeru zaposlitve invalidov. Pritrdila je opozorilom Mladinskega sveta Slovenije (MSS), da bi bilo treba področju štipendij nameniti več pozornosti ter da se bodo negativne posledice krize Covid-19 pojavile z zamikom in negativno vplivale na področja iz pristojnosti Sklada. Podprla je tudi mnenje MSS glede neprimernosti določb Zakona o tujcih v zvezi s prijavo in pridobitvijo dovoljenja za študij v Republiki Sloveniji za študente, ki prihajajo iz tretjih držav. Napovedan je bil ponoven premislek o morebitni vložitvi zakonodajne iniciative na navedeno temo, o čemer je že prehodno razpravljala tudi Interesna skupina negospodarskih dejavnosti, ki je nato v obravnavo Državnemu svetu na 45. seji, 10. 11. 2021, predložila besedilo Predloga zakona o dopolnitvi Zakona o tujcih. Državni svet je zakonodajno iniciativo podprl in jo vložil v obravnavo Državnemu zboru po skrajšanem postopku, ki pa o predlogu še ni odločal.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki se s poročilom do 31. 12. 2021 še ni seznanil.

VIII. Področje zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ-U) - skrajšani postopek, EPA 1885-VIII (72. seja komisije, 21. 10. 2021) je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Markom Bandellijem, ki je predlagal skrajšanje obdobja iz 29. člena ZZVZZ, v katerem se nadomestilo zaradi bolezni ali poškodbe izplačuje v breme delodajalca – z veljavnih 30 delovnih dni za posamezno odsotnost z dela ter zgornjo omejitvijo največ 120 delovnih dni v koledarskem letu, na 20 delovnih dni za posamezno odsotnost z dela, z zgornjo omejitvijo največ 80 delovnih dni v koledarskem letu. S tem naj bi se omogočilo samozaposlenim (obrnikom, podjetnikom) enakopraven položaj pri uživanju pravic iz zdravstvenega zavarovanja. Komisija je predlog zakona, ob različnih stališčih predstavnikov interesov delodajalcev (izražena podpora predlogu zakona zaradi razbremenitve gospodarstva) in predstavnikov interesov delojemalcev (nasprotovanje predlogu zakona zaradi predvidenih negativnih posledic v obliki primanjkljaja v blagajni zdravstvenega zavarovanja), podprla.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za zdravstvo, ki do 31. 12. 2021 predloga zakona še ni obravnaval.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravniški službi (ZZdrS-I) – nujni postopek, EPA 2311-VIII (24. izredna seja komisije, 6. 12. 2021) je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. Predlagatelj je s predlogom zakona zasledoval več ciljev - vzpostavitev osnovne licence in posebnih znanj zdravnikov, s čimer bi se po oceni predlagatelja zagotovilo višjo stopnjo strokovnosti, varnosti in kakovosti zdravstvene obravnave pacientov; dopolnitev zakonske ureditve dokazil o znanju slovenskega jezika za tuje zdravnike

kot pogoja za opravljanje zdravniške službe (znižanje pogoja na B2 v pisni obliki), ki ga bodo po novem v skladu z načelom sorazmernosti tuji zdravniki lahko dokazovali tudi s potrdilom Zdravniške zbornice Slovenije. Predlagan je bil tudi prenos izvajanja strokovnih izpitov na Zdravniško zbornico Slovenije zaradi celovitejše obravnave zdravnikov, prav tako pa tudi razširitev možnega nabora izvajalcev zdravstvene dejavnosti, ki lahko pridobijo pooblastilo ministra, pristojnega za zdravje, za izvajanje pripravništva, sekundariata in specializacij, in sicer na zasebne izvajalce zdravstvene dejavnosti. Predlagana je bila tudi širitev obsega osebnih podatkov, ki jih zbira Zdravniška zbornica Slovenije (dodalo se je podatke, ki se nanašajo na uvedbo nove osnovne licence in certifikata o posebnih znanjih). Komisija je predlog zakona podprla, predvsem premike v razmišljanju Zdravniške zbornice Slovenije glede nujnosti odpiranja našega trga dela na področju zdravstva za tujo delovno silo, k čemur lahko pripomore tudi sprememba ureditve glede izpolnjevanja pogoja znanja slovenskega jezika. Posledično je komisija pozdravila znižanje navedenega pogoja v okviru pisnega dela preizkusa znanja slovenskega jezika za tuje zdravnike z ravni C1 na raven B2. Komisija je pozdravila tudi uvedbo t. i. osnovne licence, na podlagi katere se bo mladim zdravnikom v veliki meri olajšalo prehod iz obdobja izobraževanja v prakso, podprla je tudi prenos izvajanja strokovnih izpitov z Ministrstva za zdravje na Zdravniško zbornico Slovenije in izrazila upanje, da bo zagotovljena ustrezna stopnja nadzora nad izvajanjem strokovnih izpitov, saj so se v preteklosti že pojavljale določene težave (npr. na področju urgentne medicine). Razpravljala je tudi o predlagani novi ureditvi sekundariata v t. i. izbirnem delu, ki bo po mnenju komisije omogočila boljšo seznanjenost zdravnikov z vsebino in načinom dela na primarnem nivoju zdravstvenega varstva, ne zgolj na sekundarnem in terciarnem. Komisija je izrazila podporo tudi spremembam glede posebnih dodatnih znanj, ker slednje trenutno predstavlja sivo liso in s tem nudi možnost določenih zlorab, obenem pa izrazila pričakovanje, da bodo izvajalci zdravstvene dejavnosti v javni mreži zdravnika s specifičnim posebnim znanjem v primeru izkazanih potreb lahko vključili v izvajanje posameznih delovnih nalog z navedenega posebnega strokovnega področja.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za zdravstvo, ki je na 67. nujni seji, 6. 12. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 88. izredni seji, 9. 12. 2021.

IX. Področje varovanja zdravja, zdravil in medicinskih pripomočkov

Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o nalezljivih boleznih (ZNB-C) – nujni postopek, EPA 1737-VIII. je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije in ga je komisija obravnavala dvakrat. Prvič na 18. izredni seji, 18. 3. 2021, ko ga je obravnavala v njegovi osnovni različici in svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za zdravstvo, a je nato predlagatelj še pred obravnavo Državnemu zboru predložil novo besedilo predloga zakona, zato se je komisija opredelila tudi do nove različice predloga zakona, in sicer na 19. izredni seji, 6. 5. 2021. Cilji predloga zakona so tako v okviru osnovne kot v okviru nove različice besedila ostali nespremenjeni - opredelitev obveznosti posameznikov oziroma omejitve njihovih pravic zaradi zagotavljanja splošnega varstva prebivalstva pred nalezljivimi boleznimi in določitev nujnih evidenc za nadzor nad izvajanjem karantene na domu. Komisija je v zvezi z osnovno različico predloga zakona predlagatelja pozvala k natančnejši opredelitvi načina izvajanja in pristojnosti posameznih organov v povezavi z nadzorom nad izvajanjem karantene na domu. Izpostavila je tudi vprašanje ustreznosti predvidene višine globe, ki se jo lahko v skladu s predloženimi zakonskimi dopolnitvami veljavnega 57. člena ZNB izreče v razponu od 400 do 4.000 evrov

(višina globe tudi v novi različici predloga zakona ostaja nespremenjena). V zvezi z novo različico predloga zakona pa je komisija pozvala, da se nadomestilo plače v primeru odrejene karantene dvigne na 100 % osnove, večji del razprave pa je namenila 1. členu predloga zakona in vprašanju podrobnejše in ne zgolj splošne zakonske opredelitve vseh nalezljivih bolezni, v povezavi s katerimi se lahko razglasi epidemijo oziroma uvede ukrep karantene. Pozvala je tudi k oblikovanju bolj konkretnih spodbud za posameznike k cepljenju in pozvala pristojne državne organe, da okrepijo informiranje splošne javnosti s strokovnimi in verodostojnimi informacijami o cepljenju. Predlagala je tudi, da se v aktivnosti osveščanja o velikem pomenu cepljenja, poleg nevladnih organizacij, vključi tudi delodajalske organizacije in sindikate in se jih pri tem podpre z ustreznimi informacijami. Komisija je novo različico predloga zakona prav tako podprla.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za zdravstvo, ki je na 52. nujni seji, 10. 5. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona, pri čemer pripombe komisije niso bile upoštevane. Državni zbor je zakon sprejel na 73. izredni seji, 14. 5. 2021.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o proizvodnji in prometu s prepovedanimi drogami (ZPPPD-B) – skrajšani postopek, EPA 1682–VIII (56. seja komisije, 24. 3. 2021) je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim mag. Andrejem Rajhom in z njo želela veljavno zakonodajo spremeniti tako, da bi se zaščitilo javni interes – zdravje ljudi, hkrati pa izkoristilo gospodarsko priložnost za pridelavo, predelavo in trženje (izvoz) konoplje za medicinske namene na podlagi nemškega modela ureditve navedenega področja in ob upoštevanju določil Enotne konvencije o mamilih iz leta 1972. Posledično je bilo predlagano, da se natančneje določi pristojnosti glede izdaje dovoljenj za proizvodnjo in promet s konopljo za medicinske namene, uredi postopek odkupa pridelka in njegove nadaljnje prodaje ter celovito uredi nadzor nad izvajanjem dejavnosti. Kot pristojna za izdajo dovoljenj za proizvodnjo in promet ter nadzor nad izvajanjem dejavnosti je bila predvidena Javna agencija RS za zdravila in medicinske pripomočke. Komisija predloga zakona, tudi na podlagi nasprotovanja ključnih deležnikov v sistemu, ni podprla, ne glede na izkazano podporo predlogu zakona s strani zainteresirane Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (26. seja komisije, 19. 3. 2021), ki je predlog zakona podprla. Ocenila je, da predlog zakona ne daje odgovorov na vprašanja, kako zagotoviti ustrezno raven dostopnosti preverjenih zdravil iz konoplje in kako zagotoviti celovite in ustrezne zakonske podlage za gojenje, predelavo in distribucijo konoplje v medicinske namene. Komisija se je posledično zavzela za celovito ureditev področja gojenja, predelave in uporabe konoplje v medicinske namene.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zdravstvo, ki je na 14. seji, 6. 5. 2021, sprejel sklep, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Državni zbor je na 24. seji, 9. 7. 2021, sprejel sklep, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. S tem je bil zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končan.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nalezljivih boleznih (ZNB-D) - nujni postopek, EPA 1975-VIII (20. izredna seja komisije, 24. 6. 2021) je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. Predlog zakona je predstavljal odziv Vlade na Odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-79/20-24 z dne 13. 5. 2021, v kateri je slednje v okviru postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti odločilo, da sta 2. in 3. točka prvega odstavka 39. člena Zakona o nalezljivih boleznih (ZNB) v neskladju z Ustavo. Komisija je izpostavila tanko mejo med potrebo po zaščiti življenj ljudi, javnega zdravja in s tem povezanimi ukrepi izvršilne veje oblasti ter zaščito osebnih svoboščin posameznika. V razpravi se je osredotočila predvsem

na določbe 3. člena predloga zakona in na osebne podatke, ki naj bi se jih zbiralo z namenom omejitve prihoda oseb iz držav, v katerih obstaja možnost okužbe z nevarno nalezljivo boleznijo (npr. podatki o identifikacijski številki prevoznega sredstva, do katere sicer lahko dostopa samo Policija) ter na način zaščite in nadzora nad navedenimi podatki v 30 dneh njihove predvidene hrambe. Pa tudi glede pooblastil za njihovo brisanje in nadzora nad tem, da bodo podatki v zakonsko predvidenem času tudi dejansko izbrisani. Ocenila je, da je tretji odstavek 39. člena ZNB z vidika pristojnosti in nadzora nad brisanjem podatkov podnormiran in pozvala predlagatelja, da se v nadaljevanju zakonodajnega postopka to pomanjkljivost odpravi. Komisija je izrazila tudi pričakovanje, da se bo v prihodnje pri uvedbi posameznih ukrepov v večji meri upoštevalo stališča epidemiološke stroke, hkrati pa pri oceni ustreznosti posameznih ukrepov uporabilo tudi vsa možna napredna orodja, ki lahko pomagajo pri strokovni oceni smiselnosti in učinkovitosti posameznih ukrepov za obvladovanje in preprečevanje širjenja Covid-19.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za zdravstvo, ki je na 54. nujni seji, 30. 6. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona, pri tem pa ni upošteval pripomb komisije v zvezi s podnormiranostjo tretjega odstavka 39. člena ZNB. Državni zbor je na 24. seji, 7. 7. 2021, zakon sprejel. Skupina državnih svetnikov je 8. 7. 2021 vložila pobudo za sprejem odločilnega veta na sprejeti zakon. Več v poglavju 2.6.3.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lekarniški dejavnosti (ZLD-1C) – druga obravnava, EPA 1683-VIII (69. seja komisije, 24. 9. 2021). Komisija kot pristojna predloga zakona ni podprla, saj je ocenila, da bi se s predlogom zakona v bistveni meri poseglo v ureditev lekarniške dejavnosti in s tem v zadovoljevanje javnih potreb. Še posebej je nasprotovala ukinitvi t. i. vertikalnih povezav (veljavni 26. člen ZLD-1), saj bi predlagane spremembe lahko imele škodljive posledice za zdravje ljudi, zaradi povečane porabe zdravil kot posledice ščitenja interesov proizvajalcev zdravil in veletrgovcev z zdravili v lekarnah; zaradi dajanja prednosti interesom kapitala pred interesi zaščite zdravja prebivalstva bi lahko prišlo do zmanjšanja kakovosti ponudbe, pa tudi do motenj pri preskrbi prebivalcev z zdravili (še zlasti problematično pri t. i. bioloških zdravilih, ki so praviloma draga in za marsikaterega posameznika predstavljajo kritično vez z življenjem, trenutno pa so mu dostopna v 24 urah). Več v poglavju 2.6.2.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora, ki je na 16. seji, 30. 9. 2021, sprejel amandmaje, na podlagi katerih je bila črtana oziroma spremenjena in dopolnjena večina členov osnovnega predloga zakona. Državni svet na 44. seji, 13. 10. 2021, dopolnjenega predloga zakona ni podprl, saj so v njem ostale zapisane sporne določbe v zvezi z vertikalnimi povezavami v verigi preskrbe z zdravili (6. člen predloga zakona v povezavi z novim 9.a členom). Državni zbor je zakon sprejel na 26. seji, 20. 10. 2021. Interesna skupina delodajalcev je na 20. izredni seji, 25. 10. 2021, sprejela in v obravnavo Državnemu svetu predložila pobudo za sprejem odločilnega veta na sprejeti zakon. Več v poglavju 2.6.3.

Predlog odločilnega veta na Zakon o spremembi in dopolnitvi Zakona o lekarniški dejavnosti (ZLD-1C), EPA 1683-VIII (23. izredna seja komisije, 27. 10. 2021). Komisija je predlog odločilnega veta podprla. **Več v poglavju 2.6.3.**

Predlog zakona o spremembah Zakona o zdravstveni inšpekciji (ZZdri-C) - skrajšani postopek, EPA 2005-VIII (72. seja komisije, 21. 10. 2021) je v obravnavo predložila Vlada Republike Slovenije in predlagala črtanje 4. člena veljavnega Zakona o zdravstveni inšpekciji, ki

določa pogoje za imenovanje glavnega zdravstvenega inšpektorja, kar pomeni, da naj bi bile v prihodnje v zvezi z imenovanjem glavnega zdravstvenega inšpektorja aktualne določbe Zakona o inšpekcijskem nadzoru, v skladu s katerimi inšpekcijo vodi glavna inšpektorica oziroma glavni inšpektor, ki predstavlja inšpektorat, organizira in koordinira delo inšpektorjev ter v okviru svojih pooblastil odgovarja za zakonitost, kakovost in učinkovitost dela inšpekcije. V zvezi s predlagano spremembo je bila v razpravi izražena skrb glede morebitnega negativnega vpliva na zagotavljanje dovolj visoke ravni strokovnega dela predstojnika Zdravstvenega inšpektorata. Bilo bi smiselno, da bi navedene naloge lahko ustrezno opravljala zgolj oseba z izkušnjami in dobrim poznavanjem področja, katerega nadzor je v pristojnosti tako pomembnega organa, kot je urejeno po trenutno veljavni zakonodaji (za glavnega zdravstvenega inšpektorja je lahko imenovana oseba, ki je zdravnik specialist s področja preventivnih zdravstvenih dejavnosti, kot so higiena, epidemiologija oziroma medicina dela in ki ima najmanj 11 let delovnih izkušenj). Ne glede na navedene pomisleke je komisija ob glasovanju predlogu zakona izrekla podporo.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za zdravstvo, ki predloga zakona do 31. 12. 2021 še ni obravnaval.

X. Področje zdravstvene ekonomike

Predlog zakona o zagotavljanju finančnih sredstev za investicije v slovensko zdravstvo v letih od 2021 do 2031 (ZZSISZ) – druga obravnava, EPA 1973-VIII (22. izredna seja komisije, 10. 9. 2021) je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. Temeljni cilj predloga zakona je bil zagotoviti finančna sredstva v načrtovanem obsegu in po načrtovani dinamiki za vzpostavljanje najpomembnejših operativnih zmogljivosti slovenskega zdravstva (na primarni, sekundarni in terciarni ravni) in izobraževalnih zavodov (srednje in višje strokovne šole ter visokošolski zavodi) zaradi povečanja števila vpisnih mest v izobraževalne programe medicinske in zdravstvene smeri. Komisija je predlogu zakona izrekla podporo, saj se zaveda podhranjenosti zdravstvenega sistema z vidika dotrajanosti stavb in opreme. Podprla je tudi krepitev izobraževalnega sistema na področju zdravstva ter predvideno povečanje vpisnih mest na fakultetah. Obenem se je spraševala, ali je utemeljeno, da se sredstva za vzpostavitev ustrezne infrastrukture izobraževalnih institucij in s tem povezano financiranje kadrovske strukture v izobraževalnih ustanovah zagotavlja v okviru investicij v zdravstvu namesto v okviru izobraževanja oz. visokega šolstva. V zvezi s kadrovsko strukturo v zdravstvu pa je ocenila, da bi se slednja lahko okrepila na podlagi ustrezne štipendijske politike in boljšega odnosa države do zdravstvenega kadra, zlasti vrhunskih strokovnjakov, ki bi bili pripravljeni priti opravljati delo v Slovenijo, pa jim pri tem ne moremo ponuditi ustreznega standarda namestitvev.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za zdravstvo, ki je na 56. nujni seji, 10. 9. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona, pri čemer pripombe komisije glede neustreznosti financiranja infrastrukture izobraževalnih institucij iz sredstev za investicije v zdravstvu niso bile upoštevane. Državni zbor je zakon sprejel na 82. izredni seji, 29. 9. 2021.

XI. Področje invalidskega varstva, vojnih veteranov in žrtev vojnega nasilja

Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o žrtvah vojnega nasilja (ZZVN-I) - skrajšani postopek, EPA 1839-VIII (60. seja komisije, 13. 5. 2021). Namen predloga zakona je bil zagotoviti pravno varstvo tudi družinskim članom civilnih oseb, ki so izgubile življenje zaradi vojaške agresije 1991

(starši, zakonski oz. partnerji padlih v osamosvojitveni vojni). Komisija je predlog zakona podprla in se pridružila pozivu Združenja vojnih invalidov in svojcev padlih 1991 za čimprejšnje sprejetje novele. Menila je tudi, da bi bilo na ravni države treba tistim posameznikom, ki so za obrambo države v času njenega osamosvajanja žrtvovali svoja življenja, ter njihovim svojcem za utrpelo izgubo, čim prej izkazati primerno raven spoštovanja. Izrazila je tudi razočaranje, da se morajo po 30 letih od osamosvojitve vojne predstavniki žrtev vojnega nasilja še vedno pogajati za zagotovitev osnovnih pravic, ki bi se jih moralo upravičencem zagotoviti že zdavnaj.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na 32. seji, 9. 9. 2021, predlog zakona podprl brez sprejetih amandmajev. Državni zbor je zakon sprejel na 25. seji, 22. 9. 2021.

Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o vojnih invalidih (ZVojl-E) - skrajšani postopek, EPA

1837-VIII (60. seja komisije, 13. 5. 2021), je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije in z njim želela omogočiti uveljavitev statusa in pravic po Zakonu o vojnih invalidih (ZVojl) na podlagi okvare zdravja zaradi bolezni ali poslabšanja bolezni, dobljene ob vojaški agresiji na Republiko Slovenijo 1991, tako da se vsem potencialnim upravičencem (družinskim članom osebe, ki je umrla zaradi posledic bolezni, dobljenih v povezavi z vojaško agresijo na Republiko Slovenijo leta 1991), ki so iz različnih vzrokov zamudili rok 31. 12. 2017, po novem omogoči vložitev zahteve za pridobitev statusa in pravic iz naslova ZVojl do 31. 12. 2021. Komisija je predlog zakona podprla, na pobudo Zveze društev vojnih invalidov Slovenije pa je predlagala tudi amandma k 1. členu predloga zakona (novi 121.a člen ZVojl) in pozvala kvalificirane predlagatelje amandmajev k njegovi vložitvi. Z amandmajem bi se možnost pridobitve statusa vojnega invalida in z njim povezanih pravic omogočilo vsem trem kategorijam upravičencev, navedenih v ZVojl - vojaškimi vojnimi invalidi, civilnimi vojnimi invalidi in tudi vojaškimi mirnodobnimi invalidi (vključno z vojaškimi mirnodobnimi invalidi in naborniki); razširilo bi se tudi obdobje, na katerega se je nanašal 1. člen predloga zakona (ne zgolj obdobje vojaške agresije na Republiko Slovenijo leta 1991, ampak bi se zajelo vse vojne, obrambne akcije in druge okoliščine, v katerih je posameznik lahko utrpel posledice za svoje zdravje, na podlagi katerih bi mu pripadel status posamezne kategorije vojnega invalida v skladu z 2., 3. ali 4. členom ZVojl), podaljšalo bi se tudi rok za vložitev zahteve za pridobitev statusa vojnega invalida vseh treh prej naštetih kategorij do konca leta 2022.

Mnenje komisije (s predlogom amandmaja) je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na 32. seji, 9. 9. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona, na podlagi sprejetega amandmaja odbora k 1. členu predloga zakona na podlagi pripomb Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, predlog amandmaja komisije k istemu členu pa ni bil upoštevan. Državni zbor je zakon sprejel na 25. seji, 22. 9. 2021.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o posebnih pravicah žrtev v vojni za Slovenijo 1991 (ZPPZV91-A) - skrajšani postopek, EPA 1838-VIII

(60. seja komisije, 13. 5. 2021), je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada z namenom zagotoviti novo posebno pravico – pravico do pavšalne odškodnine otrokom padlih v vojni za Slovenijo 1991 ter zakoncem in zunajzakonskim partnerjem padlih oziroma njihovim staršem. Upravičencem se je dalo možnost navedeno pravico uveljaviti v šestih mesecih po uveljavitvi zakona, pri čemer naj bi se 50.000 evrov (dediči do prvega dednega reda) oziroma 100.000 evrov (otroci padlih, ne glede na njihovo starost v času smrti starša) pavšalne odškodnine krilo iz državnega proračuna. Komisija

je predlog zakona podprla in ocenila, da se je na ravni države do zdaj ukrenilo premalo za ustrezno stopnjo zaščite in izkazanega spoštovanja vsem, ki so v povezavi z vojno za Slovenijo 1991 izgubili svoje bližnje, ker so bili slednji s ciljem obrambe naše države pripravljeni žrtvovati svoja življenja. Podprla je tudi predloga amandmajev Zveze društev civilnih invalidov vojn Slovenije za dopolnitev 1. člena (predlagana zagotovitev posebne vrste pravic tudi osebam, ki so v vojni za Slovenijo 1991 postali invalidi v okviru opravljanja nalog, ki jih je v navedenem obdobju z namenom obrambe države izvajala Civilna zaščita, ter civilnim invalidom vojn, ki so navedeni status pridobili na podlagi posledic vojne za Slovenijo 1991) in 2. člena ZVoJl-E (predlog, da se med upravičence do rente uvrsti tudi civilne invalide vojn, ki so utrpeli poškodbe v vojni za Slovenijo 1991 oziroma zaradi posledic vojne za Slovenijo 1991 in jim je odstotek invalidnosti ugotovljen trajno) in kvalificirane predlagateljce pozvala k njuni vložitvi v zakonodajno proceduro.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na 32. seji, 9. 9. 2021, brez sprejetih amandmajev (konkretne pripombe komisije v obliki predlogov amandmajev niso bile upoštevane) zakonu izrekel podporo. Državni zbor je zakon sprejel na 25. seji, 22. 9. 2021.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osebni asistenci (ZOA-B) - skrajšani postopek, EPA 2017-VIII (67. seja komisije, 9. 9. 2021). Komisija je predlog zakona podprla in oblikovala predloge amandmajev k 4., 5. in 15. členu predloga zakona.

Poročilo komisije je bilo posredovano Državnemu svetu, ki je poročilo obravnaval na 43. seji, 15. 9. 2021. Več v poglavju 2.6.2.

Predlog zakona o izplačilu neizplačanega nadomestila za invalidnost (ZINNI) - druga obravnava, EPA 2175-VIII (75. seja komisije, 18. 11. 2021) je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije, da bi vzpostavila pravno podlago za izplačilo neizplačanega nadomestila za invalidnost tistim upravičencem, ki v času rednega šolanja med dopolnjenim 18. in 26. letom po Zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb (ZDVDTP), ki je bil v veljavi od začetka leta 1984 do konca leta 2018, zaradi interpretacije zakonskih določb s strani centrov za socialno delo navedene pravice niso imeli priznane, pridobili pa so jo po zaključku rednega šolanja. Upravičencu naj bi za vsak mesec, ko je izpolnjeval pogoje v skladu s tem zakonom, pripadel znesek nadomestila za invalidnost v višini 382,32 evra, brez zamudnih obresti. O pravici bo na zahtevo upravičenca odločil center za socialno delo, nadomestilo za invalidnost pa bo izplačal Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije. Komisija je predlogu zakona brez razprave soglasno izrekla podporo.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na 37. seji, 26. 11. 2021, na podlagi sprejetih amandmajev odbora, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 28. seji, 15. 12. 2021.

XII. Ostale zadeve

Zadeve, ki jih je komisija obravnavala kot zainteresirano delovno telo

Predlog zakona o nacionalnem demografskem skladu (ZNDS) - druga obravnava, EPA 1397-VIII - zainteresirana komisija (53. seja, 28. 1. 2021), je podprla, a hkrati predlagala sprejem amandmaja k 48. členu predloga zakona glede sestave nadzornega sveta nacionalnega

demografskega sklada. Državni svet je dopolnjen predlog zakona obravnaval na 37. seji, 24. 2. 2021. **Več v poglavju 2.6.2.**

Predlog zakona o debirokratizaciji (ZDeb) – prva obravnava, EPA 1759-VIII (58. seja komisije, 8. 4. 2021) - zainteresirana komisija, in sicer v njegovi prvotno predloženi različici. Komisija je predlog zakona na splošno podprla, hkrati pa predlagala amandma k 40. členu predloga zakona, in sicer črtanje uvedbe t. i. socialne kapice. Poročilo komisije je bilo posredovano pristojni Komisiji za državno ureditev. Ker je bila v novi različici predloga zakona konkretna pripomba komisije upoštevana – sporna določba 40. člena je bila črtana, komisija nove različice predloga ni obravnavala. **Več v poglavju 2.6.2.**

Predlog zakona o spremembi Zakona o prispevkih za socialno varnost (ZPSV-E) – druga obravnava, EPA 1731-VIII (58. seja komisije, 8. 4. 2021) - zainteresirana komisija. Zakon je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Luko Mescem. Namen je bil izboljšati standard upokojencev in povečati obseg javnih sredstev, ki so na razpolago za socialne in razvojne namene, s postopnim dvigom na 12,05 % do leta 2025 (slednja je bila leta 1996 s 15,5 % znižana na 8,85 %). S tem bi se po oceni predlagatelja bistveno povečali prihodki Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, slednje pa bi omogočilo tudi znaten in trajen dvig (zlasti nižjih) pokojnin. Komisija je predlog zakona podprla, v razpravi pa so se stališča predstavnikov interesov delodajalcev in delojemalcev bistveno razlikovala (prvi so predlogu zakona nasprotovali, drugi pa mu izrazili podporo). Predstavniki interesov delojemalcev so opozorili, da je bilo znižanje prispevne stopnje delodajalcev 1996 mišljeno zgolj kot začasen ukrep, zato bi bil zdaj morebiti že čas za ponovno proučitev ustreznosti ohranitve aktualne ureditve prispevnih stopenj, predstavniki interesov delodajalcev pa izpostavili dodatne obremenitve gospodarstva, ki bi jih prinesel navedeni dvig prispevne stopnje. Razprava je tekla tudi o možnih posledicah prihodnje ureditve prispevnih stopenj, ki jo je nakazalo Ministrstvo za finance – to je njihovo znižanje in ne dvig, pri čemer je bilo opozorjeno, da bi se posledice takšnega ukrepa lahko odrazile v višjih davčnih obremenitvah ali pa v zahtevah po omejevanju obstoječega obsega pravic v sistemu socialne varnosti, za kar pa bi bilo predhodno nujno treba pridobiti ne samo soglasje socialnih partnerjev, ampak tudi širše javnosti. Komisija je opozorila, da predložena zakonska novela ni bila predmet obravnave na Ekonomsko-socialnem svetu, čeprav gre za tipično vsebino iz njegove pristojnosti.

Poročilo komisije je bilo posredovano pristojni Komisiji za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki je vsebino poročila komisije povzela v svojem mnenju, predlogu zakona pa ni izrekla podpore. Pristojna komisija je mnenje posredovala Odboru za finance, ki na 35. seji, 22. 6. 2021, ni sprejel nobenega od členov zakona, s čimer se je obravnava predloga zakona na seji matičnega odbora zaključila. Državni zbor je na 24. seji, 12. 7. 2021, ugotovil, da je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končan.

Šestindvajseto redno letno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2020, EPA 2008-VIII (68. seja komisije, 22. 9. 2021) - zainteresirana komisija. V skladu s svojimi pristojnostmi je komisija opozorila na področje invalidskega varstva in ugotovila, da je slednjemu Varuh posvetil občutno več pozornosti kot v preteklih mandatih. Glede organa, ki bi moral prevzeti spremljanje izvajanja Konvencije o pravicah invalidov, pa je ocenila, da bi bil za to primeren Svet za invalide RS in ne Varuh, saj je slednji že zdaj preobremenjen z ostalimi področji svojega dela. Komisija je Varuha pozvala k aktivnemu vključevanju v razreševanje zaznane

sistemske anomalije - prakse nekaterih lokalnih skupnosti, ki sofinanciranje posebnih socialnih programov pogojujejo s sedežem posamezne invalidske ali humanitarne organizacije v posamezni občini. Opozorila je tudi na problem nasilja v družini ob zmanjšanju dostopnosti pomoči za žrtve v času epidemije Covid-19 in na še vedno nerešeno problematiko pomanjkanja kliničnih psihologov. Pozvano je bilo tudi k čimprejšnjemu sprejemu nove Resolucije o nacionalnem programu preprečevanja nasilja v družini saj je bila zadnja sprejeta za obdobje 2009–2014. Mnenje komisije je povzela pristojna Komisija za državno ureditev. **Več v poglavju 2.6.2.4.**

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah na srečo (ZIS-F) - druga obravnava, EPA 2096-VIII (75. seja komisije, 18. 11. 2021) – zainteresirana komisija. Komisija predloga zakona ni podprla. Poročilo komisije je bilo posredovano pristojni Komisiji za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki je v svojem mnenju povzela tudi stališča komisije. **Več v poglavju 2.6.2.**

Osnutek Predloga Načrta za okrevanje in odpornost (NOO) iz decembra 2020 (57. seja komisije, 1. 4. 2021) – zainteresirana komisija. Komisija je podala pobudo za obravnavo osnutka predloga načrta na izredni seji Državnega sveta, ki je bila 22. 4. 2021. Poročilo komisije je bilo posredovano pristojni Komisiji za mednarodne odnose in evropske zadeve. Skupno poročilo k osnutku predloga (Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide; Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport; Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance ter Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano) je bilo posredovano Državnemu svetu, ki je osnutek predloga obravnaval na 23. izredni seji Državnega sveta, 22. 4. 2021. **Več v poglavju 2.6.2.**

Pobuda ŠENT – Slovenskega združenja za duševno zdravje za soorganizacijo posveta z naslovom Pravica oseb s težavami v duševnem zdravju do osebnega asistenta (63. seja komisije, 10. 6. 2021). Komisija se je seznanila s pobudo združenja ŠENT za organizacijo posveta z naslovom Pravica oseb s težavami v duševnem zdravju do osebnice asistencije v ponedeljek, 15. 6. 2021, je bila v osnovi naslovljena na predsednika Državnega sveta, slednji pa jo je, na podlagi vsebine predlaganega posveta, odstopil v obravnavo Komisiji za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide. Pobudo je podprl tudi državni svetnik, podpredsednik Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide Danijel Kastelic. Komisija je sprejela sklep o soorganizaciji posveta.

Zaključki Posveta z naslovom Pravica oseb s težavami v duševnem zdravju do osebnice asistencije (67. seja komisije, 9. 9. 2021). Komisija se je seznanila z zaključki, pripravila poročilo in ga predložila v seznanitev Državnemu svetu. Državni svet je sklep k zaključkom posveta sprejel na 43. seji, 15. 9. 2021. **Več v poglavju 2.6.7.**

Seznanitev s Problematiko ločitvenih postopkov (65. seja komisije, 14. 7. 2021), ki se dotika več kot 1.000 staršev, vključenih v ločitvene postopke, ki bodisi še potekajo bodisi so že zaključeni in v katerih so (bili) posamezniki po njihovi oceni diskriminirani in/ali zaradi zaznanih anomalij v sistemu dolgoročno negativno zaznamovani na različne načine. Komisija je problematiko ločitvenih postopkov obravnavala na pobudo DOOR - Društva za otroke, očetovstvo in resnico ter jo prepoznala kot izrazito zahtevno in kompleksno, zato je želela odigrati predvsem vlogo povezovalnega člana med različnimi deležniki, ki sicer poredko za isto mizo izmenjajo svoja

stališča. Slednje je prepoznala kot koristno tudi z vidika medsebojnega spoznavanja različnih strok. Med izčrpno izmenjavo stališč raznolikih deležnikov (DOOR, Društvo očetov Slovenije, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvo za pravosodje, Odvetniška zbornica Slovenije, Skupnost centrov za socialno delo Slovenije) je bilo na eni strani opozorjeno na pretirano dolge ločitvene postopke, visoke finančne obremenitve udeleženih v navedenih postopkih, pomanjkanje števila kliničnih psihologov, nujnost okrepitve aktivnosti pri zaznavi in preprečevanju nefizičnega nasilja v družini ter na številne, še vedno obstoječe pomanjkljivosti sistema v praksi, na drugi pa na velik napredek, ki je bil na tem področju storjen s sprejemom Družinskega zakonika, z aktivnostmi izobraževanja ključnih deležnikov v sistemu (sodnikov, strokovnih delavcev na centrih za socialno delo), na svetovalne aktivnosti, vključno z mediacijo, s katerimi se ljudem ob ločitvi pomaga partnerske konflikte ločiti od starševskih dolžnosti ipd. Komisija je na podlagi vseh predstavljenih stališč ugotovila, da se večina spornih vprašanj nanaša na procesni del ločitvenih postopkov, torej na Zakon o nepravdnem postopku in ne na Družinski zakonik.

Pobuda komisije za obravnavo navedene problematike je bila podana Komisiji za državno ureditev, saj sodi v njeno pristojnost tudi delovanje sodnega sistema, s sklepom pa je pozvala vse pristojne državne organe, da pri svojem delovanju zagotovijo, da se pred, med in po koncu ločitvenih postopkov v največji možni meri sledi temeljnemu cilju - največji koristi otroka ter zagotavljanju čim bolj uravnoteženega stika otroka z obema staršema tako med postopkom ločitve kot po ločitvi. Komisija za državno ureditev do 31. 12. 2021 problematike še ni obravnavala.

Strokovna monografija Neenakost v zdravju – Izziv prihodnosti v medsektorskem povezovanju (71. seja komisije, 7. 10. 2021).

Komisija se je seznanila s publikacijo, ki jo je pripravil Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ), v sodelovanju z Uradom Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj (UMAR), Inštitutom Republike Slovenije za socialno varstvo (IRSSV), Inštitutom za ekonomska raziskovanja (IER) in Onkološkim inštitutom Ljubljana.

Mnenje komisije je bilo posredovano v vednost Nacionalnemu inštitutu za javno zdravje, Uradu Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj, Inštitutu Republike Slovenije za socialno varstvo, Inštitutu za ekonomska raziskovanja, Ministrstvu za zdravje, Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport ter Ministrstvu za okolje in prostor.

4.4.4. Zadeve, ki jih je komisija obravnavala

Predlogi zakonov:

1. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2I) - druga obravnava, EPA 1218-VIII (53. seja, 28. 1. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagatelj skupina poslank in poslancev s prvopodpisano Mašo Kociper) podprla in mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (25. redna seja 9. 2. 2021). Dopolnjen predlog zakona je obravnaval Državni svet na 37. seji, 24. 2. 2021. Zakon je Državni zbor sprejel na 67. izredni seji, 24. 9. 2020.
2. Predlog zakona o nacionalnem demografskem skladu (ZNDS) - druga obravnava, EPA 1397-VIII – zainteresirana komisija (53. seja, 28. 1. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagatelj

- Vlada Republike Slovenije) podprla in svoje poročilo s predlogom amandmaja k 48. členu predloga zakona glede sestave nadzornega sveta nacionalnega demografskega sklada posredovala pristojni Komisiji za gospodarstvo, obrt, turizem in finance (43. seja 3. 2. 2021). Pristojna komisija je predlog amandmaja podprla in pozvala predlagatelja in ostale kvalificirane predlagatelje amandmajev, da ga v svojem imenu predložijo v obravnavo in sprejem pristojnemu Odboru Državnega zbora za finance (31. seja 10. 2. 2021). Predlaganega amandmaja ni povzel nihče od kvalificiranih predlagateljev amandmajev. Državni svet je dopolnjen predlog zakona obravnaval na 37. seja, 24. 2. 2021. V stališču je njegovemu sprejemu pisno nasprotovala Interesna skupina delojemalcev. Državni svet je dopolnjenemu predlogu zakona izrekel podporo in ponovno pozval k sprejemu amandmaja k 48. členu predloga zakona, a ga ni povzel nihče od kvalificiranih predlagateljev. Državni zbor je na 24. seja, 15. 7. 2021, sprejel sklep, da se odločanje o predlogu zakona preloži na eno izmed naslednjih sej. Do 31. 12. 2021 Državni zbor o predlogu zakona še ni odločal.
3. Predlog zakona o dodatnih ukrepih za omilitev posledic Covid-19 (ZDUOP) – nujni postopek, EPA 1638-VIII (17. izredna seja, 29. 1. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) obravnavala skupaj z zainteresirano Komisijo za gospodarstvo, obrt, turizem in finance. Komisiji sta v skupnem mnenju predlog zakona podprli. Skupno mnenje sta posredovali Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je predlog zakona obravnaval na 48. nujni seja, 1. 2. 2021, in pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 57. izredni seja, 3. 2. 2021. Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na 43. seja, 3. 2. 2021, sprejela sklep, da v obravnavo Državnemu svetu predloži predlog odločilnega veta na sprejeti zakon. Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide se do predloga odločilnega veta ni opredelila. Državni svet na 21. izredni seja, 4. 2. 2021, predloga odločilnega veta ni sprejel, o čemer je predsednik Državnega sveta obvestil predsednika Državnega zbora. Državni zbor je na 59. izredni seja, 4. 2. 2021, na predlog Vlade Republike Slovenije, sprejel sklep, da razpis referendumu o zakonu ni dopusten.
 4. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela (ZUTD-F) – druga obravnava, EPA 1510–VIII (54. seja, 3. 2. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagatelj: več kot 5.000 volivk in volivcev, zastopnik Sindikat delavcev migrantov Slovenije) podprla pod pogojem ustreznih popravkov predloženih zakonskih rešitev v nadaljevanju zakonodajnega postopka. Komisija je svoje mnenje, s pozivom o nadaljnjem usklajevanju o njegovi vsebini (upoštevano na pristojnem odboru) posredovala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (25. seja, 9. 2. 2021), ki je na podlagi sprejetih amandmajev odbora predlog zakona podprl. Državni zbor je zakon sprejel na 67. izredni seja, 30. 3. 2021.
 5. Predlog zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic Covid -19 (ZZUOOP-A) – skrajšani postopek, EPA 1486–VIII (54. seja, 3. 2. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagatelj: skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Matjažem Hanom), skupaj s predloženima amandmajema poslanskih skupin SD, LMŠ, Levica in SAB k 1. in 2. členu predloga zakona z dne 2. 2. 2021, podprla. Svoje mnenje je poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (25. seja 9. 2. 2021), ki je sprejel prej navedene amandmaje in pripravil dopolnjen predlog zakona, a Državni zbor predloga zakona na 63. izredni seja, 4. 3. 2021, ni sprejel. S tem se je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končal.
 6. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nalezljivih boleznih (ZNB-C) – nujni postopek, EPA 1737-VIII (18. izredna seja, 18. 3. 2021). Komisija je predlog zakona

- (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) v njegovi osnovni različici podprla in poslala mnenje Odboru Državnega zbora za zdravstvo, a je nato predlagatelj še pred obravnavo na navedenem odboru predložil novo besedilo predloga zakona, zato se je komisija do slednjega opredelila še enkrat - na 19. izredni seji, 6. 5. 2021, (več v nadaljevanju pod točko 14).
7. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev (ZZSDT-C) – druga obravnava, EPA 1530–VIII (55. seja, 3. 3. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) podprla. Svoje mnenje je posredovala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (27. seja, 10. 3. 2021). Državni zbor je zakon sprejel na 63. izredni seji, 26. 3. 2021.
 8. Predlog zakona o spremembi Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (ZSDP-1E) – skrajšani postopek, EPA 1716-VIII (56. seja, 24. 3. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagala skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Aleksandrom Reberškom) podprla in poročilo posredovala Državnemu svetu, ki je na 39. seji, 14. 4. 2021, predlog zakona podprl in mnenje poslal Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (29. seja, 4. 5. 2021). Državni zbor je zakon sprejel na 75. izredni seji, 28. 5. 2021.
 9. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o proizvodnji in prometu s prepovedanimi drogami (ZPPPD-B) – skrajšani postopek, EPA 1682-VIII (56. seja, 24. 3. 2021). Komisija predloga zakona (predlagatelj: skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim mag. Andrejem Rajhom) ni podprla, ne glede na izkazano podporo predlogu zakona s strani zainteresirane Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (26. seja komisije, 19. 3. 2021). Komisija je mnenje posredovala Odboru za zdravstvo (14. seja 6. 5. 2021), ki je sprejel sklep, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Državni zbor je 24. seji, 9. 7. 2021, na predlog matičnega odbora sprejel sklep, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. S tem je bil zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končan.
 10. Predlog zakona o debirokratizaciji (ZDeb) – prva obravnava, EPA 1759-VIII – zainteresirana komisija (58. seja, 8. 4. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) obravnavala v njegovi prvotno predloženi različici (22. 9. 2021 je bila vložena nova verzija besedila, do katere se komisija ni ponovno opredelila) podprla, hkrati pa predlagala amandma k 40. členu predloga zakona, in sicer črtanje uvedbe t. i. socialne kapice (v novi različici predloga zakona je bilo slednje upoštevano – sporna določba je bila črtana). Svoje poročilo je posredovala pristojni Komisiji za državno ureditev. Nove različice predloga zakona ni obravnavala, ker so bile njene konkretne pripombe k 40. členu osnovne različice predloga zakona upoštevane.
 11. Predlog zakona o spremembi Zakona o prispevkih za socialno varnost (ZPSV-E) – druga obravnava, EPA 1731-VIII – zainteresirana komisija (58. seja, 8. 4. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagatelj: skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Luko Mescem) podprla in svoje poročilo posredovala pristojni Komisiji za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki je vsebino poročila komisije sicer povzela v svojem mnenju, a predlogu zakona ni izrekla podpore. Odbor za finance na 35. seji, 22. 6. 2021, ni sprejel nobenega od členov zakona, s čimer se je obravnava predloga zakona na seji matičnega odbora zaključila. Državni zbor je na 24. seji, 12. 7. 2021, ugotovil, da je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končan.
 12. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji (ZPDPD-F) - skrajšani postopek, EPA 1729-VIII (59. seja, 29. 4. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagatelj: skupina poslancev s prvopodpisanim Zmagom

- Jelinčičem Plemenitim) podprla in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ki na 29. redni seji, 4. 5. 2021, ni sprejel nobenega od členov predlaganega zakona, s čimer je bila obravnava predloga zakona na matičnem delovnem telesu končana. Državni zbor se je na 24. seji, 8. 7. 2021 seznanil, da je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končan.
13. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev (ZPPPK-B) - skrajšani postopek, EPA 1754-VIII (59. seja, 29. 4. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) podprla in svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (29. seja, 4. 5. 2021). Državni zbor je zakon sprejel na 75. izredni seji, 26. 5. 2021.
 14. Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o nalezljivih boleznih (ZNB-C) – nujni postopek, EPA 1737-VIII – NOVO BESEDILO (19. izredna seja, 6. 5. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) v njegovi osnovni različici na 18. izredni seji, 18. 3. 2021 (glej pod točko 6.) podprla in poslala mnenje Odboru Državnega zbora za zdravstvo, a je nato predlagatelj še pred obravnavo na seji odbora predložil novo besedilo predloga zakona, zato se je komisija do slednjega opredelila še enkrat na 19. izredni seji, 6. 5. 2021. Komisija je predlog zakona v novo predloženi različici podprla. Svoje mnenje je posredovala Odboru Državnega zbora za zdravstvo (52. nujna seja, 10. 5. 2021). Državni zbor je zakon sprejel na 73. izredni seji, 14. 5. 2021.
 15. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o čezmejnem izvajanju storitev (ZČmIS-A) - skrajšani postopek, EPA 1783-VIII (60. seja, 13. 5. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) podprla in mnenje posredovala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (31. seja 16. 6. 2021). Državni zbor je zakon sprejel na 24. seji, 9. 7. 2021.
 16. Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o žrtvah vojnega nasilja (ZZVN-I) - skrajšani postopek, EPA 1839-VIII (60. seja, 13. 5. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada) podprla in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (32. seja, 9. 9. 2021). Državni zbor je zakon sprejel na 25. seji, 22. 9. 2021.
 17. Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o vojnih invalidih (ZVojl-E) - skrajšani postopek, EPA 1837-VIII (60. seja, 13. 5. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) podprla in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (32. seja, 9. 9. 2021). Državni zbor je zakon sprejel na 25. seji, 22. 9. 2021.
 18. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o posebnih pravicah žrtev v vojni za Slovenijo 1991 (ZPPZV91-A) - skrajšani postopek, EPA 1838-VIII (60. seja, 13. 5. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) podprla in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (32. seja, 9. 9. 2021). Državni zbor je zakon sprejel na 25. seji, 22. 9. 2021.
 19. Predlog zakona o izplačilu neizplačanega dodatka za pomoč in postrežbo (ZINDPP) - druga obravnava, EPA 1770-VIII (61. seja, 19. 5. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) podprla in svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (31. seja, 16. 6. 2021). Državni zbor je zakon sprejel na 24. seji, 13. 7. 2021.
 20. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji (ZPDPD-G) - skrajšani postopek, EPA 1872-VIII (64. seja, 17. 6. 2021). Komisija predloga zakona (predlagatelj: skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Markom Bandellijem) ni podprla. Svoje mnenje je poslala Odboru Državnega zbora za delo,

- družino, socialne zadeve in invalide, ki na 32. seji, 9. 9. 2021, ni sprejel nobenega člena predloga zakona, s čimer se je obravnava predloga zakona na seji odbora končala. Državni zbor je na 25. seji, 23. 9. 2021, ugotovil, da je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končan.
21. Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2K) - druga obravnava, EPA 1836-VIII (64. seja, 17. 6. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagala skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Miho Kordišem) podprla in svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (58. nujna seja, 28. 9. 2021). Državni zbor je zakon sprejel na 82. izredni seji, 29. 9. 2021.
 22. Predlog zakona o nujnih ukrepih na področju zdravstva (ZNUPZ) – nujni postopek, EPA 1963-VIII (20. izredna seja, 24. 6. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagala Vlada Republike Slovenije) podprla in svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za zdravstvo (54. nujna seja, 30. 6. 2021). Državni zbor je na 24. seji, 7. 7. 2021, zakon sprejel. Skupina državnih svetnikov s prvopodpisanim Bogomirjem Vnučcem je 8. 7. 2021 vložila pobudo za sprejem odločilnega veta na sprejeti zakon. Komisija na 21. izredni seji, 12. 7. 2021, predloga odločilnega veta ni podprla. Interesna skupina delojemalcev je k predlogu odločilnega veta sprejela stališče, v katerem je opozorila na neprimerno uporabo instituta odločilnega veta v povezavi z obravnavanim zakonom, Interesna skupina lokalnih interesov pa v svojem stališču predloga odločilnega veta ni podprla. Državni svet na 25. izredni seji, 12. 7. 2021, predloga odločilnega veta ni sprejel, o čemer je predsednik Državnega sveta obvestil predsednika Državnega zbora. Državni zbor je nato na 78. izredni seji, 13. 7. 2021, na predlog Vlade Republike Slovenije sprejel sklep, da o zakonu ni dopustno razpisati referenduma.
 23. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nalezljivih boleznih (ZNB-D) - nujni postopek, EPA 1975-VIII (20. izredna seja, 24. 6. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije), navkljub pripombam k njegovi vsebini, podprla in svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za zdravstvo (54. nujna seja, 30. 6. 2021). Državni zbor je na 24. seji, 7. 7. 2021, zakon sprejel. Skupina državnih svetnikov s prvopodpisanim Bogomirjem Vnučcem je 8. 7. 2021 vložila pobudo za sprejem odločilnega veta na sprejeti zakon. Interesna skupina delojemalcev je na svoji 13. izredni seji, 12. 7. 2021, sprejela pobudo komisiji, da k obrazložitvi odločilnega veta vloži amandma. Komisija na 21. izredni seji, 12. 7. 2021, predloga odločilnega veta ni podprla, je pa podprla pobudo Interesne skupine delojemalcev in na njeni podlagi Državnemu svetu v odločanje predložila amandma k obrazložitvi predloga odločilnega veta, s katerim bi se nadomestilo celotno besedilo obrazložitve. Državni svet je na 25. izredni seji, 12. 7. 2021, predlog amandmaja komisije sprejel, prav tako je sprejel tudi odločilni veto na zakon. Odbor Državnega zbora za zdravstvo je na 55. nujni seji, 14. 7. 2021, zakonu ponovno izrazil podporo, Državni zbor pa na 79. izredni seji, 15. 7. 2021, zakona ni ponovno sprejel. S tem se je zakonodajni postopek v zvezi z zakonom končal.
 24. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnem štipendijskem, razvojnem, invalidskem in preživninskem skladu (ZJSRS-I) - druga obravnava, EPA 1977-VIII (66. seja, 2. 9. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagatelj: skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Miho Kordišem) podprla in svoje mnenje posredovala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki na 32. seji, 9. 9. 2021, ni sprejel nobenega od členov predloga zakona, s čimer se je obravnava predloga zakona na seji odbora končala. Državni zbor je na 25. seji, 22. 9. 2021, ugotovil, da je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končan.

25. Predlog zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS-J) - druga obravnava, EPA 1979-VIII (66. seja, 2. 9. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagatelj: skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Miho Kordišem) podprla in svoje mnenje posredovala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki na 32. seji, 9. 9. 2021, ni sprejel nobenega od členov predloga zakona, s čimer se je obravnava predloga zakona na seji odbora končala. Državni zbor je na 25. seji, 22. 9. 2021, ugotovil, da je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končan.
26. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialno varstvenih prejemkih (ZSVarPre-H) - druga obravnava, EPA 1978-VIII (66. seja, 2. 9. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagatelj: skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Miho Kordišem) podprla in svoje mnenje posredovala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki na 32. seji, 9. 9. 2021, ni sprejel nobenega od členov predloga zakona, s čimer se je obravnava predloga zakona na seji odbora končala. Državni zbor je na 25. seji, 22. 9. 2021, ugotovil, da je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končan.
27. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osebni asistenci (ZOA-B) - skrajšani postopek, EPA 2017-VIII (67. seja, 9. 9. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) podprla, oblikovala predloge amandmajev k 4., 5. in 15. členu predloga zakona ter pripravila poročilo za 43. sejo Državnega sveta, 15. 9. 2021. Državni svet je predlog zakona, vključno s predlogi amandmajev komisije podprl in svoje mnenje poslal Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (35. seja 5. 10. 2021). Državni zbor je zakon sprejel na 26. redni seji, 20. 10. 2021.
28. Predlog zakona o zagotavljanju finančnih sredstev za investicije v slovensko zdravstvo v letih od 2021 do 2031 (ZZSISZ) – druga obravnava, EPA 1973-VIII (22. izredna seja, 10. 9. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) podprla in svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za zdravstvo (56. nujna seja 10. 9. 2021). Državni zbor je zakon sprejel na 82. izredni seji, 29. 9. 2021.
29. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lekarniški dejavnosti (ZLD-1C) – druga obravnava, EPA 1683-VIII (69. seja, 24. 9. 2021). Komisija predloga zakona (predlagatelj: skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim mag. Dušanom Verbičem) ni podprla, prav tako ga ni podprla zainteresirana Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj (67. seja, 30. 8. 2021). Komisija je mnenje poslala Odboru Državnega zbora (16. seja, 30. 9. 2021). Državni svet na 44. seji, 13. 10. 2021, dopolnjenega predloga zakona ni podprl. Državni zbor je zakon sprejel na 26. seji, 20. 10. 2021. Interesna skupina delodajalcev je na 20. izredni seji, 25. 10. 2021, sprejela in v obravnavo Državnemu svetu predložila pobudo za sprejem odločilnega veta na sprejeti zakon. Komisija je na 23. izredni seji, 27. 10. 2021, predlogu odločilnega veta izrekla podporo. Podporo predlogu odločilnega veta je v okviru obravnave na 27. izredni seji Državnega sveta, 27. 10. 2021, pisno izrazila tudi Interesna skupina kmetov, obrtnikov in samostojnih poklicev. Državni svet je predlog odločilnega veta sprejel. Odbor Državnega zbora za zdravstvo na 64. nujni seji, 5. 11. 2021, ob ponovnem odločanju zakonu ni izrekel podpore, Državni zbor pa je na 27. redni seji, 18. 11. 2021, zakon ponovno sprejel.
30. Predlog zakona o spremembah Zakona o zdravstveni inšpekciji (ZZdrl-C) - skrajšani postopek, EPA 2005-VIII (72. seja, 21. 10. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) podprla in mnenje poslala Odboru za zdravstvo, ki predloga zakona do 31. 12. 2021 še ni obravnaval.

31. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ-U) - skrajšani postopek, EPA 1885-VIII (72. seja, 21. 10. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagatelj: skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Markom Bandellijem) podprla in svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za zdravstvo, ki do 31. 12. 2021 predloga zakona še ni obravnaval.
32. Predlog zakona o spremembah Zakona o delovnih razmerjih (ZDR-1C) - skrajšani postopek, EPA 1886-VIII (72. seja, 21. 10. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagatelj: skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Markom Bandellijem) podprla in svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki do 31. 12. 2021 predloga zakona še ni obravnaval.
33. Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji (ZPDPD-H) - skrajšani postopek, EPA 2127-VIII (72. seja, 21. 10. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagatelj: skupina poslank in poslancev s prvopodpisano Janjo Sluga) podprla in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki na 37. seji, 26. 11. 2021, ni sprejel nobenega od členov predloga zakona, s čimer se je obravnava predloga zakona na seji matičnega odbora Državnega zbora zaključila. Državni zbor se je na 28. seji, 16. 12. 2021, seznanil, da je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končan.
34. Predlog zakona o spremembah Zakona o socialno varstvenih prejemkih (ZVSarPre-H) - skrajšani postopek, EPA 2172-VIII (73. seja, 28. 10. 2021). Komisija je predlog zakona (skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Miho Kordišem) podprla. Na podlagi poročila komisije je bil pripravljen predlog mnenja Državnega sveta, ki pa ga Državni svet na 46. seji, 8. 12. 2021, ni sprejel. Odbor Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide predloga zakona do 31. 12. 2021 ni obravnaval.
35. Predlog zakona o spremembah Zakona o urejanju trga dela (ZUTD-G) - druga obravnava, EPA 1949-VIII (73. seja, 28. 10. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagatelj: skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Miho Kordišem) podprla. Svoje mnenje je poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki na 37. seji, 26. 11. 2021, ni sprejel nobenega od členov predloga zakona, s čimer se je obravnava predloga zakona na matičnem delovnem telesu Državnega zbora zaključila. Državni zbor se je na 28. seji, 16. 12. 2021, seznanil, da je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končan.
36. Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2L) - skrajšani postopek, EPA 1875-VIII (73. seja, 28. 10. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagatelj: skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Francem Juršo) podprla in svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki predloga zakona do 31. 12. 2021 še ni obravnaval.
37. Predlog zakona o dolgotrajni oskrbi (ZDOsk) – druga obravnava, EPA 1972-VIII (74. seja, 3. 11. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) podprla in v svojem poročilu povzela tudi poročilo zainteresirane Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, ki je predlog zakona na 72. seji, 2. 11. 2021, prav tako podprla. Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je poročilo predložila Državnemu svetu, ki je na 45. seji, 10. 11. 2021, predlog zakona podprl. Državni svet je mnenje poslal Odboru Državnega zbora za zdravstvo (65. nujna seja, 20. 11. 2021). Državni zbor je zakon sprejel na 88. izredni seji, 9. 12. 2021.
38. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah na srečo (ZIS-F) - druga obravnava, EPA 2096-VIII – zainteresirana komisija (75. seja, 18. 11. 2021). Komisija

- predloga zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) ni podprla. Svoje poročilo je posredovala pristojni Komisiji za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki na 52. seji, 24. 11. 2021, predlogu zakona prav tako ni izrekla podpore. Pristojna komisija je svoje mnenje posredovala pristojnemu Odboru Državnega zbora za finance. Slednji je obravnavo predloga zakona že začel na 40. redni seji, 1. 12. 2021, a jo je prekinil. Predlog zakona je obravnaval tudi Državni svet na 46. seji, 8. 12. 2021, in ga ni podprl. Mnenje je posredoval pristojnemu odboru Državnega zbora, ki do 31. 12. 2021 seje še ni nadaljeval.
39. Predlog zakona o izplačilu neizplačanega nadomestila za invalidnost (ZINNI) - druga obravnava, EPA 2175-VIII (75. seja, 18. 11. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) podprla in svoje mnenje posredovala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na 37. seji 26. 11. 2021, na podlagi sprejetih amandmajev odbora, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 28. seji 15. 12. 2021.
40. Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o nujnih ukrepih na področju zdravstva (ZNUPZ-A) – skrajšani postopek, EPA 2209-VIII (75. seja, 18. 11. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagatelj: skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Branetom Golubovičem) podprla. Seznanila se je tudi s poročilom zainteresirane Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je na 13. izredni seji, 17. 11. 2021, predlog zakona prav tako podprla. Komisija je mnenje poslala Odboru za zdravstvo, ki je na 65. nujni seji, 20. 11. 2021, na podlagi sprejetih amandmajev pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 87. izredni seji, 24. 11. 2021.
41. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravniški službi (ZZdrS-I) – nujni postopek, EPA 2311-VIII (24. izredna seja, 6. 12. 2021). Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) podprla in svoje mnenje poslal Odboru Državnega zbora za zdravstvo (67. nujna seja, 6. 12. 2021). Državni zbor je zakon sprejel na 88. izredni seji, 9. 12. 2021.
42. Predlog zakona o dodatnih ukrepih za preprečevanje širjenja, omilitve, obvladovanje, okrevanje in odpravo posledic Covid-19 (ZDUPŠOP) – nujni postopek, EPA 2297-VIII – zainteresirana komisija (76. seja, 9. 12. 2021). Komisija predloga zakona ni podprla. Svoje poročilo je posredovala pristojni Komisiji za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki je predlog zakona podprla in v svojem mnenju povzela splošna stališča zainteresirane komisije do predloga zakona, medtem ko njenih pripomb k 5., 7., 26., 27., 29., 31. in 63.–67. členu ter predlaganih amandmajev k 3., 53., 55., in 70. členu predloga zakona ni podprla. Pristojna komisija je svoje mnenje posredovala Odboru Državnega zbora za finance (68. nujna seja, 23. 12. 2021). Državni zbor je zakon sprejel na 91. izredni seji, 27. 12. 2021. Skupina državnih svetnikov (prvopodpisani Branko Šumenjak) je 28. 12. 2021 vložila pobudo za sprejem predloga odločilnega veta na zakon z namenom njegove hitrejše uveljavitve, ki mu pristojna Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance ni izrekla podpore, Interesna skupina delojemalcev pa je v stališču predlog odločilnega veta podprla, a zaradi nasprotovanja vsebini zakona, ne iz razlogov, navedenih v obrazložitvi predlagateljev. Nasprotovala je tudi uporabi instituta odločilnega veta, ki ni skladna z njegovim namenom in napovedala ustavno presojo zakona. Državni svet je o predlogu odločilnega veta odločal na 28. izredni seji, 29. 12. 2021, in ga ni sprejel. O navedeni odločitvi je predsednik Državnega obvestil predsednika Državnega zbora. Državni zbor je nato na 92. izredni seji, 29. 12. 2021, na predlog Vlade Republike Slovenije, sprejel sklep, da o zakonu ni dopustno razpisati referendumu.

Predlogi odločilnih vetov:

1. Predlog odločilnega veta na Zakon o nujnih ukrepih na področju zdravstva (ZNUPZ), EPA 1963-VIII (21. izredna seja, 12. 7. 2021). Komisija predloga odločilnega veta (predlagatelj: skupina državnih svetnikov s prvopodpisanim Bogomirjem Vnučcem), ni podprla, ob tem pa opozorila, da nasprotuje načinu uporabe instituta odločilnega veta, ki ni skladen z njegovim osnovnim namenom in s tega vidika negativno vpliva na ugled Državnega sveta. Državni svet na 25. izredni seji, 12. 7. 2021, predloga odločilnega veta ni sprejel. Predsednik Državnega sveta je o tem obvestil predsednika Državnega zbora. Državni zbor je nato na 78. izredni seji, 13. 7. 2021, na predlog Vlade Republike Slovenije, sprejel sklep, da o zakonu ni dopustno razpisati referendumu.
2. Predlog odločilnega veta na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o nalezljivih boleznih (ZNB-D), EPA 1975-VIII (21. izredna seja, 12. 7. 2021). Komisija predloga odločilnega veta (predlagatelj: skupina državnih svetnikov s prvopodpisanim Bogomirjem Vnučcem) ni podprla. Zaradi nasprotovanja načinu uporabe instituta odločilnega veta, ki ni skladen z njegovim osnovnim namenom, je k obrazložitvi predloga zahteve Državnega sveta za ponovno odločanje o zakonu na podlagi 72. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15, 55/20 in 123/20), na pobudo Interesne skupine delojemalcev, vložila amandma, s katerim bi se nadomestilo celotno besedilo obrazložitve. Državni svet je na 25. izredni seji, 12. 7. 2021, predlog amandmaja komisije sprejel, prav tako je sprejel tudi odločilni veto na zakon. Odbor Državnega zbora za zdravstvo je na 55. nujni seji, 14. 7. 2021, zakonu ponovno izrazil podporo, Državni zbor pa na 79. izredni seji, 15. 7. 2021, zakona ni ponovno sprejel. S tem se je zakonodajni postopek v zvezi z zakonom končal.
3. Predlog odločilnega veta na Zakon o spremembi in dopolnitvi Zakona o lekarniški dejavnosti (ZLD-1C), EPA 1683-VIII (23. izredna seja, 27. 10. 2021). Komisija je predlog odločilnega veta podprla. Podpore predlogu odločilnega veta je v okviru obravnave na 27. izredni seji Državnega sveta 27. 10. 2021 pisno izrazila tudi Interesna skupina kmetov, obrtnikov in samostojnih poklicev. Državni svet je predlog odločilnega veta sprejel. Odbor Državnega zbora za zdravstvo na 64. nujni seji, 5. 11. 2021, ob ponovnem odločanju zakonu ni izrekel podpore, Državni zbor pa je na 27. redni seji, 18. 11. 2021, zakon ponovno sprejel.

Drugi akti, predloženi v obravnavo Državnemu zboru:

1. Letno poročilo Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije za leto 2020, EPA 1827-VIII (62. seja 26. 5. 2021). Komisija se je seznanila z rednim letnim poročilom Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije in pripravila poročilo za 42. sejo Državnega sveta, 8. 7. 2021. Državni svet je svoje mnenje k rednemu letnemu poročilu posredoval Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (36. seja, 4. 11. 2021). Z njegovo seznanitvijo z rednim poročilom se je obravnava v okviru Državnega zbora zaključila.
2. Posebno poročilo Zagovornika načela enakosti »Položaj gluhih v izobraževalnem sistemu«, EPA 1908-VIII (63. seja, 10. 6. 2021). Komisija se je seznanila s posebnim poročilom Zagovornika načela enakosti in pripravila mnenje za Odbor Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki pa poročila do konca 2021 še ni obravnaval.
3. Redno letno poročilo Zagovornika načela enakosti za leto 2020, EPA 1844-VIII (63. seja, 10. 6. 2021). Komisija se je seznanila z rednim letnim poročilom Zagovornika načela enakosti in pripravila poročilo za 43. sejo Državnega sveta, 15. 9. 2021. Državni svet je svoje mnenje k

rednemu letnemu poročilu posredoval Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki poročila do konca 2021 še ni obravnaval, se je pa z njim in mnenjem Državnega sveta kot zainteresirano delovno telo seznanila Komisija za peticije, človekove pravice in enake možnosti na 12. redni seji, 29. 11. 2021.

4. Letno poročilo Javnega štipendijskega, razvojnega, invalidskega in preživninskega sklada Republike Slovenije za leto 2020, EPA 1931-VIII (64. seja, 17. 6. 2021). Komisija se je seznanila z rednim letnim poročilom Javnega štipendijskega, razvojnega, invalidskega in preživninskega sklada ter pripravila mnenje, ki ga je posredovala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki se s poročilom do 31. 12. 2021 še ni seznanil.
5. Šestindvajseto redno letno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2020, EPA 2008-VIII – zainteresirana komisija (68. seja, 22. 9. 2021) skupaj s pristojno Komisijo za državno ureditev. Komisiji sta skupno mnenje poslali Komisiji Državnega zbora za peticije, človekove pravice in enake možnosti (11. seja, 28. 9. 2021). Državni svet se je z mnenjem komisij seznanil in ga v celoti povzel na 44. seji, 13. 10. 2021. Državni zbor je na 26. seji, 26. 10. 2021, poročilo Varuha človekovih pravic sprejel, vključno s priporočilom vsem državnim institucijam, da naj upoštevajo in uresničijo varuhova priporočila.
6. Poročilo o delu Inšpektorata Republike Slovenije za delo za leto 2020, EPA 1994-VIII (71. seja, 7. 10. 2021). Komisija se je seznanila z rednim letnim poročilom in pripravila poročilo za 44. sejo Državnega sveta, 13. 10. 2021. Državni svet je svoje mnenje k rednemu letnemu poročilu posredoval Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (36. seja, 4. 11. 2021). Z njegovo seznanitvijo se je obravnava rednega letnega poročila v okviru Državnega zbora zaključila.

Ostale zadeve:

1. Poročilo o delu Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide v 2020 (52. seja, 14. 1. 2021). Komisija je poročilo o delu v 2020 potrdila brez pripomb. Poročilo je bilo vključeno v skupno Poročilo o delu Državnega sveta 2020.
2. Osnutek Predloga Načrta za okrevanje in odpornost (NOO) – zainteresirana komisija (57. seja, 1. 4. 2021). Komisija je obravnavala osnutek predloga NOO, ki ga je pripravila Vlada Republike Slovenije, in pri tem oblikovala pobudo za obravnavo osnutka predloga NOO na izredni seji Državnega sveta ter svoje poročilo posredovala pristojni Komisiji za mednarodne odnose in evropske zadeve, ki se je z osnutkom predloga NOO seznanila 7. 4. 2021, na skupni seji z zainteresirano Komisijo za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in Interesno skupino lokalnih interesov. Komisiji in interesna skupina so pripravile skupno poročilo za sejo Državnega sveta, v katerem so povzele stališča vseh zainteresiranih komisij (Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide; Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport; Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance ter Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano). Državni svet se je z osnutkom NOO seznanil na 23. izredni seji, 22. 4. 2021, in sprejel mnenje, ki ga je posredoval v vednost Vladi Republike Slovenije.
3. Pobuda ŠENT – Slovenskega združenja za duševno zdravje za soorganizacijo posveta z naslovom Pravica oseb s težavami v duševnem zdravju do osebnega asistenta (63. seja, 10. 6. 2021). Komisija se je s pobudo seznanila in potrdila soorganizacijo posveta 21. 6. 2021 v dvorani Državnega sveta.
4. Problematika ločitvenih postopkov (65. seja, 14. 7. 2021). Komisija se je na pobudo DOOR - Društva za otroke, očetovstvo in resnico seznanila s problematiko ločitvenih postopkov, pripravila mnenje in oblikovala pobudo Komisiji za državno ureditev, da tudi slednja navedeno

problematiko podrobneje obravnava, saj v njeno pristojnost, med drugim, sodi tudi delovanje sodnega sistema. Hkrati je s sklepom vse pristojne državne organe pozvala, da pri svojem delovanju zagotovijo, da se pred, med in po koncu ločitvenih postopkov v največji možni meri sledi temeljnemu cilju - največji koristi otroka ter zagotavljanju čim bolj uravnoveženega stika otroka z obema staršema tako med postopkom ločitve kot po ločitvi.

5. Zaključki posveta Pravica oseb s težavami v duševnem zdravju do osebne asistence (67. seja, 9. 9. 2021). Komisija se je seznaniła z zaključki in pripravila poročilo za 43. sejo Državnega sveta, 15. 9. 2021. Državni svet je sklep k zaključkom posveta sprejel in ga na podlagi prvega in drugega odstavka 97. člena Poslovnika Državnega sveta poslal v proučitev in odgovor pristojnemu Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Odgovor navedenega ministrstva je Državni svet prejel 25. 11. 2021.
6. Predstavitev strokovne monografije Neenakost v zdravju – Izziv prihodnosti v medsektorskem povezovanju (71. seja, 7. 10. 2021). Komisija se je seznaniła s strokovno monografijo in pripravila mnenje, ki ga je posredovala v vednost Nacionalnemu inštitutu za javno zdravje, Uradu Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj, Inštitutu Republike Slovenije za socialno varstvo, Inštitutu za ekonomska raziskovanja, Ministrstvu za zdravje, Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport ter Ministrstvu za okolje in prostor.

4.5. KOMISIJA ZA LOKALNO SAMOUPRAVO IN REGIONALNI RAZVOJ

4.5.1. Pristojnosti komisije

Komisija obravnava predloge zakonov in druge akte, ki se nanašajo na naslednja področja:

- lokalno samoupravo,
- regionalni razvoj,
- varstvo okolja in urejanje prostora,
- komunalno, prometno in gospodarsko infrastrukturo ter pomorstvo kot elemente regionalnega razvoja,
- stanovanjsko gospodarstvo.

Komisija obravnava pobude in vprašanja članov Državnega sveta v zvezi z zadevami, ki jih obravnava, ter druge zadeve, za katere jo pooblasti Državni svet. Komisija pripravlja predloge zahtev in mnenj v zvezi z zakoni in drugimi akti, ki se nanašajo na obravnavane zadeve.

4.5.2. Delo komisije

Komisija je imela v četrtem letu VI. mandata petindvajset (25) sej, od tega devetnajst (19) rednih in šest (6) izrednih.

Komisija je obravnavala skupno dvainpetdeset (52) zadev, in sicer štiriinštirideset (44) na rednih sejah in osem (8) na izrednih sejah, od tega devetindvajset (29) predlogov zakonov,

štirinajst (14) predlogov drugih aktov, dva (2) predloga za odločilni veto ter sedem (7) ostalih zadev.

Matičnim odborom in komisijam Državnega zbora je bilo posredovano dvaintrideset (32) mnenj komisije.

4.5.3. Vsebinski poudarki s sej komisije⁶

I. Področje lokalne samouprave in regionalnega razvoja

Ustanovitev občine

Predlog za razpis referendumu za ustanovitev občine Golnik z izločitvijo dela Mestne občine Kranj v novo občino Golnik, EPA 2152-VIII (71. seja komisije, 18. 10. 2021). Komisija je podprla predlog za razpis referendumu. Državni svetniki so poudarili, da je za odločanje zakonodajalca o razpisu referendumu pomembno le to, ali bi zakonske pogoje za občino izpolnjevali tako novonastala občina Golnik kot preostanek Mestne občine Kranj, ki mora ob izločitvi dela njenega območja še naprej izpolnjevati tudi pogoje za mestno občino. Ker je Vlada ugotovila, da so zakonski pogoji za razpis navedenega referendumu izpolnjeni, je komisija menila, da ni razlogov za nasprotovanje. V nadaljevanju je ključno, da zakonodajalec sledi večinsko izraženi volji prebivalcev na referendumu in pri odločanju o ustanovitvi nove občine Golnik upošteva referendumski rezultat. V razpravi so državni svetniki naslovili tudi vprašanje nekonsistentnega procesa ustanavljanja občin od osamosvojitve naprej, ki je povzročilo tudi razdrobljenost in raznolikost občin. Kljub pričakovanju, da bo zakonodajalec dosledno spoštoval Ustavo in zakonodajo ter ustanovil občine, ki izpolnjujejo zakonske pogoje in so predhodno na referendumih dobile večinsko podporo prebivalcev, se je v preteklosti v veliko primerih od tega odstopalo in pri več kot polovici slovenskih občin ni spoštovalo zakonskih pogojev ali referendumsko izražene volje ter ustanovilo občine bolj v skladu s politično voljo. Komisija je izpostavila, da so številne pobude za ustanovitev novih občin predvsem posledica pretirane centralizacije države in prevelikih razhajanj znotraj večjih občin, kjer se občani okoliških krajev z vidika financiranja projektov počutijo zapostavljene od centrov odločanja. Čeprav so slovenske občine v primerjavi z občinami v državah EU nadpovprečno velike po številu prebivalcev in velikosti ozemlja, ne smemo pozabiti, da imajo v državah EU med najnižjo lokalno in državno ravni vzpostavljeno eno ali več vmesnih stopenj lokalne samouprave, ki izvajajo različne upravne in razvojne naloge. S tega vidika je komisija ponovno poudarila potrebo po vzpostavitvi druge ravni lokalne samouprave oz. pokrajin, katerih temeljno poslanstvo je zagotavljanje učinkovitega razvoja in izvajanje gospodarskih, kulturnih in upravnih funkcij.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo, ki je na 27. seji, 4. 11. 2021, sprejel mnenje, da je predlog za razpis referendumu primeren in zato Državnemu zboru predlagal, da naj sprejme predlog odloka o razpisu referendumu in določitvi referendumskega območja. Državni

⁶ Zadeve, ki jih je po predhodni obravnavi na sejah Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj obravnaval tudi Državni svet na svojih sejah, so vsebinsko zajete v 2. poglavju Poročila o delu Državnega sveta.

zbor na 27. seji, 25. 11. 2021, ni sprejel sklepa o razpisu referenduma za ustanovitev Občine Golnik, zato je postal predlog odloka brezpredmeten.

Status mestne občine

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o ustanovitvi občin ter o določitvi njihovih območij (ZUODNO) – skrajšani postopek, EPA 2138-VIII (19. izredna seja komisije, 21. 10. 2021). Komisija je podprla predlog zakona in s tem predlog, da se Občini Krško kot gospodarskemu, upravnemu, prometnemu in kulturnemu središču Posavja ter na podlagi njenih razvojnih potencialov iz naslova izvajanja energetske politike Slovenije dodeli status mestne občine. S tem bi se okrepila njena vloga močnega centra v Posavju in v širšem obmejnem območju JV Slovenije. Obenem bi se izboljšal tudi njen položaj v odnosu do drugih razvojnih partnerjev v Sloveniji in v okviru krepitev medsosedskega dialoga s sosednjo Hrvaško. Komisija je menila, da je predlog smiseln tudi v povezavi s prizadevanji Državnega sveta za decentralizacijo Slovenije in ponovni poskus ustanovitve pokrajin kot nosilk skladnejšega regionalnega razvoja, v okviru katerega so mestne občine predvidene v vlogi regionalnih središč. V tem oziru je bila dana v razmislek tudi pobuda o ustreznem statusu t. i. somestij – mest, ki so hkrati tudi občine in imajo pomembno vlogo v odnosu do druge ravni lokalne samouprave. Komisija je opozorila, da nekatere sedanje mestne občine že v času pridobitve statusa mestne občine leta 1994 niso izpolnjevale zakonskih pogojev in jih še danes ne, kar pomeni, da je bil sistem mestnih občin že na začetku neustrezno opredeljen. Na drugi strani nekatere večje občine v vlogi subregijskih centrov, kot so npr. Krško, Slovenska Bistrica ali Kamnik, opravljajo enake razvojne in upravne funkcije kot mestne občine. Po mnenju večine članov komisije je zakonodajni predlog upravičen, saj Občina Krško opravlja enake funkcije kot ostale mestne občine. Ob večinski podpori predlogu zakona je bilo na drugi strani poudarjeno, da se vse od vzpostavitve lokalne samouprave soočamo z nekonsistentnim in nesistemskim pristopom pri urejanju teritorialne sestavine lokalne samouprave ter se pri ustanavljanju občin in podeljevanju statusa mestnih občin bolj upošteva argument moči kot moč argumentov oz. izpolnjevanje zakonskih pogojev. S priložnostnim načinom odločanja ne moremo zgraditi kakovostne lokalne samouprave, saj omogoča, da se lahko kadarkoli in karkoli spremeni, to pa povzroča veliko negotovost na zadevnem področju. Poleg tega lahko tovrstne pobude spodbudijo istovrstne pobude v drugih občinah, ki tudi ne izpolnjujejo zakonskih pogojev za mestno občino, so pa prav tako hitro razvijajoči razvojni centri. Glede na vzpostavljene anomalije bi morali po mnenju nekaterih članov prenoviti celoten sistem lokalne samouprave.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo, ki je na 56. nujni seji, 27. 10. 2021, predlagal, da Državni zbor sprejme predlog zakona v predloženem besedilu. Državni zbor je zakon sprejel na 86. izredni seji, 10. 11. 2021.

Financiranje občin in njihov finančni položaj

Predlog zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2022 in 2023 (ZIPRS2223), EPA 2156-VIII - nujni postopek – zainteresirana komisija (18. izredna seja komisije, skupaj z Interesno skupino lokalnih interesov, 7. 10. 2021). Komisija in interesna skupina sta podprli predlog zakona.

Skupno poročilo komisije in interesne skupine je bilo posredovano pristojni Komisiji za gospodarstvo, obrt, turizem in finance. Državni svet je predlog obravnaval na 44. seji, 13. 10. 2021, ter ga podprl. Več v poglavju 2.6.2.

Predlog sprememb proračuna Republike Slovenije za leto 2022 (DP2022-A), EPA 2154-VIII ter Predlog proračuna Republike Slovenije za leto 2023 (DP2023), EPA 2155-VIII – zainteresirana komisija (18. izredna seja komisije, skupaj z Interesno skupino lokalnih interesov, 7. 10. 2021). Komisija in interesna skupina sta podprli predloga proračunov.

Skupno poročilo komisije in interesne skupine je bilo posredovano pristojni Komisiji za gospodarstvo, obrt, turizem in finance. Državni svet je na 44. seji, 13. 10. 2021, podprl predloga proračunov. Več v poglavju 2.6.2.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o financiranju občin (ZFO-1D) – skrajšani postopek, EPA 2333-VIII (21. izredna seja komisije, 16. 12. 2021). Komisija je predlog zakona podprla ter tudi predlagano dopolnitev 26. člena zakona, da se naloge informatike uvrstijo med nabor nalog, ki se opravljajo znotraj skupnih občinskih uprav in sofinancirajo iz državnega proračuna. Obenem je dala v razmislek predlog, da se nabor nalog skupnih občinskih uprav razširi še na naloge energetskega managerja in energetskega knjigovodja, katerih storitve izvajajo zunanji izvajalci občin. Komisija je opozorila tudi na težave občin pri iskanju visoko kvalificiranega kadra s specifičnimi znanji, saj je tovrsten kader zelo iskan na trgu dela in zato ni zainteresiran za delo v javni upravi, kjer so plače nižje kot v gospodarstvu. Prav tako bi kazalo finančno podpreti tudi mestne in večje občine, ki izvajajo naloge občinske uprave v okviru lastnega kadrovskega resursa, vendar je prevladalo mnenje, da je prav, da se finančno spodbuja manjše občine, da se dogovorijo in organizirajo opravljanje določenih nalog v okviru skupne občinske uprave, saj se na ta način lahko zagotovi finančna optimizacija in racionalizacija dela zaposlenih, ki imajo manjši obseg dela kot zaposleni v večjih občinah.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo, ki je na 61. nujni seji, 21. 12. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 90. izredni seji, 22. 12. 2021.

Regionalni razvoj

Deseto letno poročilo o izvajanju Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2019 za leto 2019, EPA 2042-VIII (68. seja komisije, 6. 9. 2021). Komisija se je seznanila z letnim poročilom in ugotovila, da makroekonomski kazalniki kažejo, da je t. i. pomurski zakon pripomogel k zmanjšanju razvojnega zaostanka Pomurske regije za slovenskim povprečjem, ob čemer gre pozitivne izkušnje iz naslova izvajanja tega zakona prenesti tudi na druga problemska območja (npr. Zasavje), kjer se prav tako soočajo z razvojnimi izzivi. Komisija je bila seznanjena, da Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo ni naklonjeno sprejemanju posebnega zakona po vzoru pomurskega zakona v primeru izkazanih razvojnih problemov na posameznem območju, ampak želi, da se izkoristijo zakonodajne možnosti v okviru vladnih razvojnih programov v skladu z Zakonom o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo so še izpostavili, da bi lahko v okviru Sklada za pravičen prehod, ki bo zagotavljal podpore območjem, ki jih bo prehod na podnebno nevtralnost najbolj prizadel, vključevali tudi ukrepe za razvojni preboj prizadetih območij (npr. Zasavje). Glede na dosedanje prednostno obravnavo Pomurske regije v okviru financiranja Programa razvoja

podeželja se je komisija spraševala, ali se bodo v okviru prihodnje Skupne kmetijske politike EU sredstva iz naslova Programa razvoja podeželja razporedila po celi državi ali bo Pomurje še naprej v boljšem izhodiščnem položaju. Komisija je tudi opozorila, da je v Sloveniji še veliko območij z razvojnim zaostankom, ki bi prav tako potrebovala prednostno obravnavo, ki jo je bilo deležno Pomurje v okviru pomurskega zakona. Kot je bilo pojasnjeno, bo Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo v okviru dogovorov za razvoj regij namenjalo več sredstev tudi manj razvitim območjem. V zvezi s finančno pomočjo dvojezičnim območjem v Prekmurju, ki jo nudi madžarska vlada, je komisijo tudi zanimalo, ali obstaja primerjava obsega financiranja madžarske in slovenske države v Prekmurju. Konkretnega odgovora komisija sicer ni dobila, je pa bilo pojasnjeno, da Slovenija pripravlja poseben program s ciljem nudenja pomoči slovenski manjšini v Porabju, obenem pa tečejo tudi pogovori slovenske in madžarske vlade, da bi državi v večji meri spodbujale razvoj dvojezičnih območij na obeh straneh meja v smislu enakovrednejše obravnave slovenske narodne manjšine na Madžarskem in madžarske narodne manjšine v Sloveniji.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za gospodarstvo, ki se je z njim seznanil na 15. seji, 9. 9. 2021.

Načrt za okrevanje in odpornost – zainteresirana komisija (61. seja komisije, 7. 4. 2021) skupaj s pristojno Komisijo za mednarodne odnose in evropske zadeve ter Interesno skupino lokalnih interesov.

Komisiji in interesna skupina so pripravile poročilo za 23. izredno sejo Državnega sveta, 22. 4. 2021. Več v poglavju 2.6.2.

Vrtci in osnovne šole

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vrtcih (ZVrt-H) - skrajšani postopek, EPA 1643-VIII – zainteresirana komisija (59. seja komisije, 1. 3. 2021). Komisija je predlog podprla.

Komisija je poslala poročilo pristojni Komisiji za kulturo, znanost, šolstvo in šport, ki je na 31. seji, 4. 3. 2021, podprla predlog zakona ter mnenje poslala matičnemu odboru Državnega zbora. Predlog zakona je Državni svet podprl na 38. seji, 17. 3. 2021. Več v poglavju 2.6.2.

Pobuda Skupnosti občin Slovenije glede sofinanciranja investicij v vrtce in osnovno šolstvo (64. seja komisije, 7. 6. 2021). Komisija se je seznanila s pobudo za odprtje razprave glede sofinanciranja investicij v vrtce in osnovno šolstvo, saj so finančne potrebe za tovrstne investicije v občinah bistveno večje od razpoložljivih sredstev. Medtem ko je na februarski javni razpis Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport za sofinanciranje investicij v vrtce in osnovno šolstvo v Republiki Sloveniji v proračunskem obdobju 2021–2023 prispelo 160 prijav za naložbe v vrtce in osnovno šolstvo iz 126 občin v skupni vrednosti 91,6 mio evrov, je bila vrednost izbranih projektov okoli 43 mio evrov. V občinah so sicer pozdravili odločitev resornega ministrstva, da po desetih letih razpiše sredstva za sofinanciranje investicij v vrtce in osnovno šolstvo, vendar je bil obseg razpisanih sredstev premajhen za pokritje vseh potreb na tem področju. Še posebej je kritično v občinah z visoko rastjo prebivalstva in večjim številom predšolskih in osnovnošolskih otrok. Kot so opozorili iz Mestne občine Ljubljana, bi samo letos potrebovali 50 mio evrov, kar je več, kot znaša investicijski transfer vsem občinam iz naslova

zadevnega javnega razpisa v štirih proračunskih letih (2021–2024). Komisija se je pridružila opozorilom občin ter poudarila, da se je treba zavedati teže problema pomanjkanja investicijskih sredstev za naložbe v stavbni fond predšolske vzgoje in osnovnega šolstva. Pri tem je treba upoštevati tudi dejstvo, da je tovrstna infrastruktura v povprečju stara (50 let) in zaradi preteklega nezadostnega zagotavljanja sredstev tudi marsikdaj neustrezno vzdrževana, kar posledično pomeni le še več stroškov za investicijsko vzdrževanje. V zvezi s kriteriji za izbiro projektov na javnem razpisu Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport in s tem povezanim neuspešnim kandidiranjem številnih občin, ki so zaradi pomanjkanja prostora primorane zavračati otroke v javne vrtce, se je komisija sicer spraševala, zakaj ni bil določen nižji sofinancerski delež za posamezen projekt, saj bi bilo na ta račun s svojimi prijavi uspešnih več občin, ki bi tudi z nižjim deležem sofinanciranja lažje izvedle nujne investicije v vrtce in osnovno šolstvo. Ker se sredstva za sofinanciranje investicij v vrtce in osnovne šole ne upoštevajo v izračunu primerne porabe, občine za te namene nimajo zagotovljenih sistemskih sredstev. Da bi najmlajšim zagotovili bivanje v požarno, potresno in statično varnih stavbah, ki morajo biti prilagojene tudi sodobnemu kurikulumu za vrtce in osnovne šole, je nujno zagotoviti zadosten obseg sredstev za sofinanciranje infrastrukture na zadevnem področju. Komisija je zato predlagala Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport in Vladi Republike Slovenije, da se za sofinanciranje investicij v predšolsko vzgojo in šolsko infrastrukturo zagotovijo dodatna finančna sredstva. Prav tako je predlagala Vladi Republike Slovenije, da prouči možnosti zagotavljanja sistemskega vira financiranja investicij v vrtce in osnovno šolstvo. Ob tem je komisija opozorila tudi na Pravilnik o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca (Uradni list RS, št. 73/00, 75/05, 33/08, 126/08, 47/10, 47/13, 74/16 in 20/17), na podlagi katerega lahko občine, ki se soočajo s pomanjkanjem prostora za predšolske otroke, sprejmejo sklep o manjši notranji igralni površini na otroka, kot je predpisana v 19. členu tega pravilnika. Ker se ta izjema izteče 1. 9. 2023, bodo tovrstne občine primorane po izteku tega datuma zagotoviti večje igralne površine na otroka. To pa pomeni, da bodo vrtci lahko sprejeli manjše število otrok in se bo zato prostorska stiska v vrtcih le še povečala. Komisija je zato predlagala, da se določbe Pravilnika o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca v delu, ki opredeljujejo odstopanje od normativa glede predpisane igralne površine na otroka, podaljšajo za nedoločen čas, pravilnik pa spremeni na način, da veljajo normativi in standardi iz 19. člena pravilnika le za novogradnje.

Sklep komisije je bil posredovan Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport in Vladi Republike Slovenije. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport je 21. 9. 2021 poslalo odziv na sklepe komisije. V odzivu je bilo pojasnjeno, da je Vlada na 85. seji, 8. 7. 2021, Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport zagotovila dodatna sredstva za sofinanciranje investicij v vrtcih in osnovnem šolstvu v proračunskem obdobju 2021–2024 v višini 72,5 mio evrov. Pripravlja se tudi sistemski zakon za ureditev sredstev za realizacijo temeljnih razvojnih programov na področju izobraževanja v naslednjih petih letih in v katerem bodo opredeljena tudi dodatna sredstva za investicije v vrtce, osnovno in srednje šolstvo. V zvezi s predlogom za podaljšanje uveljavitve predpisanega normativa o notranji igralni površini 3m² na otroka za nedoločen čas je bilo pojasnjeno, da bo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport v sodelovanju z reprezentativnimi združenji občin in Skupnostjo vrtcev Slovenije pripravilo ustrezen rešitev glede spremembe uveljavitve predpisanega normativa.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI-N) – druga obravnava, EPA 2102-VIII – zainteresirana komisija (70. seja komisije, 11. 10. 2021) skupaj z Interesno skupino lokalnih interesov.

Skupno poročilo je bilo posredovano pristojni Komisiji za kulturo, znanost, šolstvo in šport, ki je na 46. seji, 18. 11. 2021, podprla predlog zakona in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za izobraževanje, znanost, šport in mladino. Slednji je na 24. seji, 3. 12. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 90. izredni seji, 22. 12. 2021. Interesna skupina delojemalcev je predlagala odločilni veto, ki ga Državni svet na 28. izredni seji, 29. 12. 2021, ni sprejel. Več v poglavju 2.6.3.

II. Področje varstva okolja in urejanja prostora

Odpadki

Pobuda Skupnosti občin Slovenije za obravnavo problematike kritičnih razmer z odpadki/odpadnim blatom (66. seja komisije, 5. 7. 2021). Komisija je obravnavala problematiko kritičnih razmer z odpadki oz. odpadnim blatom iz čistilnih naprav ter po opravljeni razpravi sprejela pobudo.

Pobudo komisije je Državni svet podprl na 42. seji, 7. 7. 2021, ter jo naslovil na Vlado in Ministrstvo za okolje in prostor. Vlada je odgovor sprejela na 255. dopisni seji, 18. 8. 2021. Več v poglavju 2.6.8.1.

Predlog zakona o prepovedi dajanja nekaterih plastičnih proizvodov za enkratno uporabo na trg v Republiki Sloveniji (ZPPPEU) – druga obravnava, EPA 1947-VIII (69. seja komisije, 20. 9. 2021). Komisija ni podprla predloga zakona, ki ga je predložila skupina poslank in poslancev Državnega zbora s prvopodpisano Mašo Kociper. S predlogom zakona se je želelo v skladu z Direktivo (EU) 2019/904 o zmanjševanju vpliva nekaterih plastičnih proizvodov na okolje prepovedati dajanje na trg in omogočanje dostopnosti določenih plastičnih proizvodov za enkratno ali kratkotrajno uporabo, ki niso zasnovani za ponovno uporabo (npr. vatrane palčke, pribor, krožniki, slamice, mešalne palčke za pijačo, itd), in izdelkov iz oksorazgradljive plastike, ki imajo cenovno dostopne in varne alternative na trgu. Komisije je poudarila, da je ob vsestranski uporabnosti plastičnih proizvodov, brez katerih si vsakodnevne življenja ne znamo več predstavljati, nujno zmanjšati negativne vplive plastičnih proizvodov za kratkotrajno uporabo na okolje in zdravje človeka ter ustrezno rešiti problematiko neodgovornega odlaganja odpadkov iz tovrstnih proizvodov. Čeprav je vpliv Slovenije in njenih prebivalcev na onesnaženost svetovnega morskega ekosistema s plastičnimi odpadki zanemarljiv, bi morala tudi Slovenija prevzeti svoj del odgovornosti pri odpravljanju škodljivih vplivov odpadkov iz plastike na okolje in zdravje ljudi. Medtem ko so nekateri člani komisije podprli predlog zakona, saj so menili, da pomeni zakonsko omejevanje dajanja določenih plastičnih proizvodov za kratkotrajno uporabo na trg trajnejši in bolj predvidljiv način urejanja tovrstne problematike, je večina članov ocenila, da je predlog zakona glede na kompleksnost problematike ravnanja s plastičnimi proizvodi za enkratno uporabo in njihovimi odpadki pomanjkljiv in ga v nadaljnjem zakonodajnem postopku ni moč nadgraditi v smeri popolnega prenosa evropske direktive o zmanjševanju vpliva nekaterih plastičnih proizvodov na okolje. Ker je v Sloveniji v skladu z vladno Uredbo o prepovedi dajanja nekaterih plastičnih proizvodov za enkratno uporabo na trg v Republiki Sloveniji in o označevanju nekaterih plastičnih proizvodov že od 4. 9. 2021 prepovedano dajati določene vrste plastičnih proizvodov

na trg, je večina članov komisije menila, da dodatno zakonsko omejevanje zadevnega področja ni potrebno. Pri tem je komisija izpostavila, da je Ministrstvo za okolje in prostor na podlagi Zakona o varstvu okolja že pripravilo tudi osnutek Uredbe o zmanjšanju vpliva nekaterih plastičnih proizvodov na okolje, ki pa se je zaradi kompleksnosti področja in dodatnega usklajevanja s številnimi deležniki še pripravljala. Po njenem sprejemu bo Slovenija v celoti prenesla zahteve evropske direktive v slovenski pravni red in na ta način zagotovila izvajanje evropske zakonodaje za preprečitev nastajanja in zmanjšanje količine morskih odpadkov iz plastike in plastičnih proizvodov za enkratno uporabo in ribolovnega orodja, ki vsebuje plastiko. Medtem ko je Vlada sprva nasprotovala predlogu zakona, ga je na koncu podprla, saj se je vsebina z amandmaji uskladila z vladno uredbo.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 32. seji, 6. 10. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 27. seji, 23. 11. 2021.

Predlog zakona o ravnanju z odpadki (ZRO) – druga obravnava, EPA 2111-VIII (74. seja komisije, 15. 11. 2021). Komisija ni podprla predloga zakona, ki ga je predložila skupina poslancev Državnega zbora s prvopodpisanim Zmagom Jelinčičem Plemenitim. Komisija se je seznanila z negativnimi stališči Vlade in Zbornice komunalnega gospodarstva ter nasprotovanjem Združenja mestnih občin Slovenije, Mestne občine Ljubljana in Skupnosti občin Slovenije, ki pričakujejo pospešitev aktivnosti za sprejem in uveljavitev novega Zakona o varstvu okolja (ZVO-2). Na podlagi vseh predstavljenih argumentov ključnih deležnikov na področju ravnanja z odpadki je komisija menila, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo in je tudi v škodo občin, ki so odgovorne za zbiranje in odlaganje odpadkov. Komisija je pozvala Vlado, da čim prej predloži v zakonodajni postopek nov Zakon o varstvu okolja (ZVO-2), ki predvideva prenovno sistema proizvajalčeve razširjene odgovornosti in je tudi usklajen z občinami.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki na 34. seji, 30. 11. 2021, ni sprejel členov predloga zakona. Zato je bila na podlagi Poslovnika Državnega zbora in v povezavi z razlago Komisije za poslovnik z dne 9. 12. 2009 obravnava predloga zakona na matičnem delovnem telesu Državnega zbora končana. Državni zbor je na 28. seji, 15. 12. 2021, ugotovil, da je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.

Varstvo voda

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vodah (ZV-1G) - skrajšani postopek, EPA 1634-VIII (58. seja komisije, 22. 2. 2021). Komisija je podprla predlog zakona in pozdravila predlagano odpravo birokratskih ovir v postopku obravnave predlogov za zožitev zunanje meje priobalnega pasu. Glede na večletno nezadostno financiranje vzdrževanja vodotokov je tudi podprla predlagano možnost financiranja izvajanja javnih gospodarskih služb urejanja voda iz Sklada za vode, seveda pod zakonsko opredeljenimi pogoji. V okviru razprave so člani komisije izpostavili številna vprašanja, na katera so dobili ustrezna pojasnila direktorja Direkcije za vode. V zvezi s predlaganim črtanjem šestega in sedmega dostavka 14. člena Zakona o vodah in posledično ukinjanjem možnosti oženja priobalnih zemljišč celinskih voda je bila izražena bojazen, da lahko ta rešitev na posameznih prostorsko omejenih območjih (npr. Idrijsko-cerkljanskem območju) predstavlja veliko omejitev nadaljnjega razvoja naselij in infrastrukture, saj so obstoječa naselja grajena tik ob sotočjih in rekah. Pojasnjeno je bilo, da bo

postopek s predlaganim novim načinom obravnave predlogov za zožitev zunanje meje priobalnega pasu poenostavljen in skrajšan, pri tem pa se kriteriji za tovrstne posege ne spreminjajo. Glede na posledice preteklih poplav na kmetijskih zemljiščih ob reki Dravi se je zaradi neurejenosti vodotokov postavilo vprašanje, ali bodo predlagane zakonske rešitve pospešile sanacijo in odpravo posledic poplavljanja v smislu izgube kmetijskih zemljišč. Komisijo je tudi zanimalo, če se razmišlja, da bi se del finančnih sredstev iz naslova koncesij ponovno namenil lokalni ravni. Komisiji je bilo pojasnjeno, da se trenutno o morebitnem prenosu sredstev Sklada za vode na občine ne razmišlja, da pa bi se lahko to vprašanje odprlo v primeru morebitnega ustanavljanja pokrajin. V zvezi z večletno pripravo uredbe o plovbi oz. uporabi plovil na motorni pogon na reki Dravi, katere cilj je sprostitev plovbe z motornimi vozili, je komisijo zanimala odzivnost Ministrstva za okolje in prostor na predloge občin, ki si že več let prizadevajo za odpravo sedanjih omejitev, ki onemogočajo izkoriščanje reke Drave v turistične in transportne namene. Pojasnjeno je bilo, da je slabša odzivnost vezana na kadrovske omejitve, vendar so tečejo usklajevanja za ureditev tega vprašanja.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 27. seji, 9. 3. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 67. izredni seji, 30. 3. 2021. Interesna skupina negospodarskih dejavnosti je vložila odločilni veto na zakon. Komisija ga na 16. izredni seji, 6. 4. 2021, ni podprla. Državni svet na 22. izredni seji, 6. 4. 2021, ni sprejel odločilnega veta. Več v poglavju 2.6.3.

Pobuda državnih svetnikov Davorina Terčona, Borisa Popoviča in mag. Miroslava Ribiča za obravnavo problematike oskrbe Obale in Krasa s pitno vodo (65. seja komisije, skupaj z Interesno skupino lokalnih interesov, 21. 6. 2021). Ker državni svetnik Davorin Terčon ni bil zadovoljen z odgovorom Ministrstva za okolje in prostor na njegovo vprašanje glede oskrbe Obale in Krasa s pitno vodo, ki ga je Državni svet obravnaval in podprl na 39. seji, 14. 4. 2021, je skupaj z državnima svetnikoma Borisom Popovičem in mag. Miroslavom Ribičem na komisijo in Interesno skupino lokalnih interesov naslovil pobudo, da obravnavata problematiko oskrbe Obale in Krasa s pitno vodo in do nje zavzameta stališče.

Poročilo komisije in interesne skupine je bilo posredovano Državnemu svetu, ki je na 42. seji, 7. 7. 2021, sprejel sklep in ga naslovil na Vlado. Odgovor je Vlada sprejela na 255. dopisni seji, 18. 8. 2021, in ga naslovila na Državni svet. Več v poglavju 2.6.9.

Podnebne spremembe

Predlog resolucije o podnebni in okoljski krizi v Republiki Sloveniji (RePOK), EPA 1549-VIII (57. seja komisije, 1. 2. 2021). Komisija je podprla predlog resolucije skupine poslank in poslancev Državnega zbora s prvopodpisanim mag. Dejanom Židanom, ki je opredelila usmeritev države pri izvajanju podnebno okoljskih politik, katerih temeljni okviri so določeni že z mednarodnimi in evropskimi dokumenti. Komisija je menila, da je treba glede na znanstvene ugotovitve, da so cilji in ukrepi za obvladovanje podnebnih sprememb in zmanjšanje njihovih učinkov na minimum premalo ambiciozni, v tem trenutku podpreti vsako iniciativo, katere cilj je večja odzivnost in okoljsko bolj odgovorno obnašanje vseh podsistemov družbe. Večina članov komisije je negativno mnenje Vlade ocenila kot nerazumljivo, saj vizija nastajajoče vladne dolgoročne podnebne strategije Slovenije do leta 2050 sovpada z vsebino predlagane resolucije, s katero se želi nasloviti izzive podnebne in okoljske krize ter okrepiti odziv države na nevarnosti,

ki jih prinašajo podnebne spremembe, s katerimi se sooča cel svet. Komisija je opozorila, da bi bilo treba dokument v največji meri uskladiti z vladnimi priporočili.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki na 25. seji, 10. 2. 2021, ni sprejel poglavij predloga resolucije. Na podlagi razlage Komisije za poslovniki v zvezi z 61. členom Poslovnika Državnega zbora je bila obravnava predloga resolucije na matičnem delovnem telesu končana. Državni zbor je na 67. izredni seji, 23. 3. 2021, ugotovil, da je postopek obravnave predloga resolucije končan.

Predlog resolucije o Dolgoročni podnebni strategiji Slovenije do leta 2050 (ReDPS50), EPA 1828-VIII (63. seja komisije, 24. 5. 2021).

Komisija je podprla predlog resolucije, s katero se je Slovenija zavezala doseči podnebno nevtralnost do leta 2050 oz. zmanjšati emisije TPG za 80–90 % glede na referenčno leto 2005, izboljšati ponore v smislu vezave ogljika v obliki lesne mase ter pospešeno izvajati politike prilagajanja na podnebne spremembe in zagotavljanja podnebne varnosti prebivalcev. V luči prizadevanj za doseganje podnebne nevtralnosti in s tem temeljite preobrazbe družbe imajo in bodo tudi v prihodnje imele po mnenju komisije pomembno vlogo lokalne skupnosti. Ker predstavljajo nepovratne finančne spodbude za nakup e-vozila eno od pomembnejših ukrepov spodbujanja prehoda na alternativna goriva v prometu, je komisija menila, da bi morali razmisliti o povišanju tovrstnih finančnih spodbud Eko-sklada. Danes je namreč višina subvencije za nakup novega električnega vozila prenizka in celo nižja kot v preteklosti, kar je sicer posledica večjega povpraševanja potrošnikov od razpoložljivosti sredstev, vendar to ni v duhu zastavljenih usmeritev v sektorju prometa, ki med drugim predvideva elektrifikacijo prometa. Glede na omejenost finančnih virov Eko sklada oz. dejstvo, da finančni vir za tovrstne spodbude trenutno predstavlja le prispevek iz naslova učinkovite rabe energije, je komisija predlagala, da bi Ministrstvo za okolje in prostor poiskalo še dodaten finančni vir (npr. Podnebni sklad), ki bi omogočil dvig nepovratnih spodbud za sofinanciranje nakupa e-vozila. Komisija je poudarila pomembnost pravočasne uveljavitve in ustrezne višine finančnih spodbud za okoljsko sprejemljivejše naložbe in potrošnjo. Čeprav smo zavezani izvajati ukrepe za krepitev odpornosti na vplive podnebnih sprememb, je učinkovitost odziva prvenstveno odvisna od zagotavljanja zadostnih finančnih instrumentov v smislu spodbud. Brez njih bomo težko uresničili ambiciozno zastavljene trajnostne cilje pri prehodu v podnebno nevtralno družbo in krožno gospodarstvo oz. bistveno kasneje, kot je predvideno.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 30. seji, 17. 6. 2021, pripravil dopolnjen predlog resolucije. Državni zbor je sprejel resolucijo na 24. seji, 13. 7. 2021.

Predlog Resolucije o podnebni in okoljski krizi v Republiki Sloveniji (RePOK), EPA 2095-VIII (št. 801-01-5/2021) (69. seja komisije, 20. 9. 2021).

Komisija je podprla predlog resolucije, ki ga je po prvem neuspelem poskusu (EPA 1549-VIII) ponovno predložila skupina poslank in poslancev Državnega zbora s prvopodpisanim mag. Dejanom Židanom. Menila je, da je vsak poskus, ki lahko pripomore k hitrejšemu odzivanju države na podnebne spremembe, dobrodošel. Mogoče sama vsebina resolucije zaradi svoje deklarativne narave niti ne prinaša zelenih učinkov, vendar s svojo simbolno sporočilnostjo o obstoju izrednih podnebnih razmer predstavlja dobro izhodišče za določanje sektorskih politik in oblikovanje ambicioznejših ciljev za doseganje podnebne odpornosti. Komisija je tudi apelirala, da politični odločevalci dosežejo družbeni konsenz o ukrepih za reaktivacijo okoljsko degradiranih območij in odpravijo posledice preteklih

gospodarsko intenzivnih dejavnosti ter omogočijo razvoj prihodnjih generacij. Pri tem je ključnega pomena, da dosežen dogovor vsakokratna izvršilna in zakonodajna veja oblasti uresniči in ne spreminja v skladu z aktualnimi parcialnimi interesi kapitala.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki na 32. seji, 6. 10. 2021, ni sprejel poglavij predloga resolucije. Na podlagi razlage Komisije za poslovniki v zvezi z 61. členom Poslovnika Državnega zbora je bila obravnava predloga resolucije na matičnem delovnem telesu končana. Državni zbor je na 26. seji, 21. 10. 2021, ugotovil, da je postopek obravnave predloga resolucije končan.

Graditev in prostorsko načrtovanje

Predlog zakona o urejanju prostora (ZUreP-3) – druga obravnava, EPA 1960-VIII (70. seja komisije, skupaj z Interesno skupino lokalnih interesov, 11. 10. 2021). Komisija in interesna skupina sta podprli predlog zakona in prenovo sistema občinskega prostorskega načrtovanja, saj se je veljavna zakonodaja v praksi izkazala za preveč komplicirano in zato potrebuje nadgradnjo v smeri poenostavitve sistema prostorskega načrtovanja občin. V zvezi z rešitvijo, da lahko občina z OPPN spremeni namembnost zemljišč, se je postavilo vprašanje pričakovanih (pridobljenih) pravic investitorja iz naslova pridobitve lastništva stavbnega zemljišča z nakupom za izvajanje osnovne dejavnosti, kasneje pa občina z OPPN spremeni namembnost tega zemljišča (npr. iz industrijskega v parkovno površino). Pri tem sta komisija in interesna skupina opozorili, da so v takih primerih investitorji premalo varovani, prav tako pa se v zvezi s tem pod vprašaj postavlja ustavno varovana pravica do lastnine. V povezavi z opozorilom Skupnosti občine Slovenije glede ureditve razlastitve, ki jo lahko sproži tudi lastnik nepremičnine oz. razlastitveni upravičenec, sta komisija in interesna skupina ponovno izpostavili problematiko lastniško neurejenih kategoriziranih cest, ki potekajo preko zasebnih zemljišč. Glede na obsežnost navedene problematike in tudi aktivnosti nekaterih odvetniških družb v posameznih občinah, ki sprožajo tovrstne razlastitvene postopke v imenu lastnikov nepremičnin, zakonska možnost, da lahko lastnik nepremičnine sam sproži postopek razlastitve, če ima lastninsko ali drugo stvarno pravico na nepremičnini omejeno, ni najbolj ustrezna oz. bi jo bilo treba za ureditev lastništva kategoriziranih cest prilagoditi, saj občine finančno niso sposobne zagotoviti sredstev za odkupe in odškodnine. Pri tem sta tudi poudarili, da tudi ne moremo pričakovati, da bodo občine v nekaj letih uredile tovrstno problematiko, ki so jo nasledile in se je kopičila več desetletij. Komisija in interesna skupina sta opozorili, da se z OPPN preveč predpisuje, zato sta dali v razmislek predlog, da se opredelijo bolj jasni kriteriji, za katera območja se pripravljajo OPPN, ter določi tudi skrajni rok za njihov sprejem.

Mnenje komisije in interesne skupine je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 33. seji, 27. 10. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 88. izredni seji, 9. 12. 2021.

Predlog gradbenega zakona (GZ-1) – druga obravnava, EPA 1961-VIII (70. seja komisije, skupaj z Interesno skupino lokalnih interesov, 11. 10. 2021). Komisija in interesna skupina sta podprli predlog zakona ter predlagane poenostavitve postopka pridobivanja gradbenega in uporabnega dovoljenja, saj so nekatere trenutno veljavne rešitve neživiljenjske in ovira za investitorje. Še posebej sta pozdravili učinkovitejše in enostavnejše rešitve za pridobivanje uporabnega dovoljenja za obstoječe enostanovanjske hiše in za legalizacijo objektov daljšega obstoja oz. objekte, ki so zgrajeni pred 1. 1. 2005. Ob tem sta dali v razmislek tudi predlog, da se

pogoji za pridobitev uporabnega dovoljenja za eno- in dvostanovanjske stavbe izenačijo, saj so pogoji gradnje v obeh primerih večinoma enaki. Pri tem sta menili, da je veliko družinskih eno- oz. dvostanovanjskih hiš namenjenih bivanju širše družine. Če tovrstni predlog v celoti ne bi bil sprejemljiv, sta predlagali, da se pogoji za pridobitev uporabnega dovoljenja za eno- oz. dvostanovanjske stavbe izenačijo na minimum vsaj za primere, ko zasebni investitor gradi objekt za lastne potrebe in ne za prodajo. Komisija in interesna skupina sta se pridružili opozorilu reprezentativnih združenj občin glede predlagane spremenjene ureditve plačila komunalnega prispevka in menili, da bi morali ohraniti sistem, po katerem je plačilo komunalnega prispevka pogoj za izdajo gradbenega dovoljenja. Državni svetniki so opozorili, da bodo občine v primerih, ko investitorji ne bodo priglasili začetka gradnje oz. izkazali plačila komunalnega prispevka, primorane sprožiti postopke za njihovo izterjavo, kar predstavlja le dodatno breme za občine. Predlagali sta, da je izdaja gradbenega dovoljenja pogojena s plačilom komunalnega prispevka. V zvezi s predlogom, da bodo lahko podjetja zaradi poslovnih potreb začasno postavila skladišče poleg obstoječega objekta in kasneje pridobila dovoljenja, sta opozorili, da lahko tovrstni predlog spodbudi nelegalne gradnje, ki se v roku treh let, kot to predvideva predlog zakona, ne bi legalizirale, ampak bi investitorji zaprosili za podaljšanje roka za legalizacijo začasnih objektov. S tem obstaja možnost, da bi v prihodnje spet odprli pot novim pobudam za predstavitev presečnega datuma za legalizacijo začasnih objektov. S ciljem učinkovitejše obravnave investitorjev in dodatne razbremenitve pristojnih organov, ki odločajo v postopkih v zvezi z gradnjo, je bilo tudi dano v razmislek, da bi se zakonske rešitve, ki niso vezane na sprejem podzakonskih aktov, začele uporabljati z dnem uveljavitve zakona in ne kasneje. Po oceni komisije in interesne skupine bi na ta način investitorji prej začeli urejati enostavnejše zadeve, v ostalih zadevah pa bi začeli pridobivati dovoljenja po uveljavitvi in začetku uporabe zakona ter uveljavitvi podzakonskih aktov. S tem bi zaradi porazdelitve obravnave zadev na daljše časovno obdobje delno tudi razbremenili številčno omejene delavce na upravnih enotah, ki bi lahko bolj tekoče obravnavali vloge. V razpravi je bil izpostavljen tudi predlog Mestne občine Ljubljana, da bi se objekti za oglaševanje in informacijski pano šteli za enostavne objekte, s čimer bi občine dobile možnost nadziranja in reguliranja zadevnega področja in na ta način možnost vplivanja na izgled naselij in prostora. Komisija in interesna skupina sta izrazili pričakovanje, da bo nadgradnja sistema pridobivanja vseh dovoljenj v zvezi z gradnjo pomenila tudi boljšo dostopnost različnih uporabnih informacij fizičnim osebam, ki nastopajo v vlogi investitorja, da se jim ne bo treba vedno, tako kot doslej, obračati na projektante.

Skupno mnenje komisije in interesne skupine je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 33. seji, 27. 10. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 88. izredni seji, 9. 12. 2021.

Kataster nepremičnin

Predlog zakona o katastru nepremičnin (ZKN) – druga obravnava, EPA 1620-VIII (59. seja komisije, 1. 3. 2021). Komisija je podprla predlog zakona, ki je nadomestil prej veljavni Zakon o evidentiranju nepremičnin ter uredil in pripomogel k pospešitvi procesa evidentiranja nepremičnin v okviru sodobnega informacijskega okolja. Uvedel je podporno elektronsko poslovanje v postopkih evidentiranja nepremičnin in v eno evidenco povezal obstoječe evidence (kataster stavb, zemljiški kataster in register nepremičnin) ter uvedel novosti za večjo pravno varnost lastnikov nepremičnin in uporabo podatkov v različne namene, predvsem za davčne in druge sistemske potrebe države in občin. Komisija ni imela pripomb na predlog zakona, so se pa člani

komisije spraševali, ali predmetni predlog zakona lahko kakorkoli pripomore k hitrejšemu in lažjemu reševanju problematike urejanja lastništva občinskih (in državnih) cest, ki potekajo preko zasebnih zemljišč. Kot je bilo pojasnjeno, predmetni predlog zakona, ki ureja evidentiranje nepremičnin, težko reši ta problem, lahko pa v luči načrtovane informatizacije procesov pripomore k hitrejšemu izvajanju postopkov evidentiranja nepremičnin. Komisija je poudarila, da Državni svet na problematiko neurejenosti lastninskih razmerij v zvezi z javnimi cestami, ki potekajo po zasebnih zemljiščih, opozarja že vrsto let. Gre za obsežno problematiko, ki zahteva sistemsko reševanje v smislu oblikovanja ustavno-skladne pravne podlage za enoten način urejanja lastništva javne infrastrukture na ravni države. V reševanje bo treba vložiti vse napore ter občinam za te namene zagotoviti tudi ustrezen obseg finančnih sredstev, saj so zahteve in pričakovanja lastnikov zemljišč vedno višja, ki jih občine zaradi omejenih finančnih zmožnosti niso sposobne izpolniti.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 27. seji, 9. 3. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 67. izredni seji, 26. 3. 2021.

III. Področje komunalne, prometne in gospodarske infrastrukture ter pomorstva kot elementov regionalnega razvoja

Prometna infrastruktura

Predlog resolucije o spremembah in dopolnitvah Resolucije o nacionalnem programu razvoja prometa v Republiki Sloveniji za obdobje do leta 2030, EPA 1735-VIII (62. seja komisije, 3. 5. 2021). Komisija je podprla predlog resolucije, ki prvenstveno novelira terminske plane priprav in izvajanja infrastrukturnih projektov v skladu s stanjem na terenu. Člani komisije so v razpravi izpostavili posamezne cestne odseke, ki so bili v preteklosti že predmet odstopanj. Med drugim so želeli dobiti podrobnejša pojasnila o dinamiki izvajanja del na severnem in južnem delu 3. Razvojne osi ter o aktivnostih na 3a razvojni osi. Pri tem so nekateri izrazili bojazen, da bo do odstopanj prihajalo tudi v prihodnje, to pa pomeni le še dodatne zamike pri dokončanju posameznih prometnih povezav, na katere lokalno prebivalstvo in gospodarstvo čaka že leta. V luči nevzdržnih prometnih razmer čez Škofljico je komisija pozdravila premik pri uresničevanju dolgo načrtovanih infrastrukturnih projektov na 3a razvojni osi in izrazila upanje, da bo obvoznica Škofljica zgrajena čim prej in da bodo prihodnje aktivnosti potekale brez večjih zapletov. Komisija je tudi opozorila, da predlog resolucije ne naslavlja t. i. idrijsko-logaškega kraka 4. razvojne osi, ki ga sicer opredeljuje Strategija prostorskega razvoja Slovenije. Čeprav se aktivnosti na 4. razvojni osi izvajajo, pa ne smemo prezreti dejstva, da sta Posočje in severna Primorska odrezana od preostale Slovenije. Če se izvajajo aktivnosti na severnem delu 4. razvojne osi, pa se od Želina preko Idrije do Logatca omenja le priključek na avtocesto, pozablja pa na 35 km cestne povezave, ki ne omogoča normalnega odvijanja prometa. Na dileme in vprašanja so izčrpne odgovore podali predstavniki Ministrstva za infrastrukturo in DARS.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 1. nadaljevanju 29. seje, 5. 5. 2021, pripravil dopolnjen predlog resolucije. Državni zbor je sprejel resolucijo na 75. izredni seji, 28. 5. 2021.

Kategorizacija občinskih cest

Vprašanje in pobuda komisije v zvezi z lastniško neurejenostjo kategoriziranih občinskih cest, ki potekajo preko zasebnih zemljišč (71. seja komisije, 18. 10. 2021). Na podlagi dogovora na 69. seji Interesne skupine lokalnih interesov, 13. 10. 2021, je komisija v zvezi z lastniško neurejenostjo kategoriziranih občinskih cest, ki potekajo po zasebnih zemljiščih, sprejela vprašanje in pobudo. Komisijo je zanimalo, kakšni so zadnji podatki dejanske rabe zemljišč javne občinske cestne infrastrukture, saj se lahko le na podlagi popolne evidence ugotovi obsežnost problematike neurejenega lastništva kategoriziranih občinskih (in državnih) cest, ki tečejo preko zemljišč v lasti fizičnih oseb. Ko bodo poznani ti podatki, se lahko v nadaljevanju tudi oceni obseg sredstev za ureditev lastninskih razmerij pri občinskih javnih cestah. S ciljem celovite in učinkovitejša ter hitrejša ureditve lastništva zemljišč javne cestne infrastrukture oz. kategoriziranih občinskih (in državnih) cest, ki potekajo preko zasebnih zemljišč, pa je na Vlado ponovno naslovila pobudo, da ustanovi delovno skupino in v njeno delo vključi tudi predstavnika(e) Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj. Državni svet je v zadnjih letih že večkrat opozoril na obsežnost problematike lastništva vseh kategoriziranih cest, ki tečejo po zasebnih zemljiščih, med drugim je 2015 organiziral tudi posvet z naslovom *Urejanje problematike kategorizacije občinskih cest, ki potekajo preko zasebnih zemljišč*. Vse od 2015 obravnava navedeno problematiko tudi Varuh človekovih pravic v letnih poročilih. Varuh sicer v poročilu za leto 2020 ugotavlja, da se v zvezi s to problematiko v vladnem odzivnem poročilu nakazuje nekaj spodbudnih premikov (vzpostavljen je bil mehanizem spremljanja stanja urejanja kategoriziranih državnih in občinskih cest, ki potekajo po zasebnih zemljiščih), vendar glede na ne celovitost te rešitve in stanje zadeve še vedno vztraja pri priporočilu iz leta 2019, da naj Vlada pripravi, sprejme in zagotovi izvedbo konkretnih ukrepov za ureditev lastništva vseh kategoriziranih cest, ki tečejo po zasebnih zemljiščih.

Vprašanje in pobuda komisije sta bili naslovljeni na Vlado, ki je odgovor posredovala Državnemu svetu 30. 11. 2021. Vlada je menila, da so vzpostavljeni vsi pravno sistemski pogoji za urejanje lastništva javnih cest, da pa zaradi nepopolnih podatkov o dejanski rabi zemljišč občinske javne cestne infrastrukture v zemljiškem katastru (na dan 25. 10. 2021 so se vodili podatki dejanske rabe zemljišč kategoriziranih občinskih cest za 121 od skupaj 212 občin) še ni mogoče razmišljati o ukrepih za pospešitev urejanja te problematike. Vlada je vsem občinam, ki še niso izpolnile zakonske obveznosti evidentiranja dejanske rabe zemljišč, predlagala, da v najkrajšem možnem času pošljejo podatke v matično evidenco dejanske rabe zemljišče javne cestne in javne železniške infrastrukture.

Prevozi v cestnem prometu

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevozih v cestnem prometu (ZPCP-2H) – skrajšani postopek, EPA 1539-VIII (56. seja komisije, 11. 1. 2021). Komisija ni podprla predloga zakona, ki ga je predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim poslancem Miho Kordišem. Menila je, da dodatna dokumentacija v vozilu, ki bi jo moral imeti voznik v vozilu med vožnjo, še ne dokazuje večje socialne varnosti voznikov in večje varnosti v cestnem prometu, ampak je dodatno administrativno breme za zaposlene in delodajalce. Nadzorni organi lahko v vsakem trenutku dostopajo do uradnih evidenc in preverjajo oblike zaposlenosti voznikov. Komisija je opozorila, da je treba sankcioniranje prekarne delo, ki ne zagotavlja dostojnega preživetja, urediti sistemsko, in ne parcialno, saj je prisotno na vseh področjih družbenega življenja, in ne le na področju cestnih prevozov. Glede predlagane obvezne

vgradnje tahografov v manjša vozila se je komisija pridružila negativnemu stališču Vlade in interesnih zbornic, saj bi taka obveznost prizadela le domače prevoznike in jih postavila v neenakopraven položaj s tujimi konkurenti. Tak predlog je za komisijo nesprejemljiv in ga je možno urejati le v okviru dogovora na ravni Evropske unije. Komisija je menila, da je za zagotavljanje večje varnosti v cestnem prometu bistvenega pomena učinkovit in kontinuiran nadzor nad izpolnjevanjem pravil o času vožnje, odmorih in času počitkov za voznike, ki opravljajo cestni prevoz blaga in potnikov, nad tehnično brezhibnostjo vozil in nad osno obremenitvijo vozil. Z izvajanjem nadzora in doslednega izločanja ter sankcioniranja kršiteljev bi po mnenju komisije naredili največ za uresničevanje pravic zaposlenih ter odpravo zaznanih goljufij in nelojalne konkurence. Družba kot celota bi si morala prizadevati za povečevanje varnosti v cestnem prometu, k čemer nas zavezuje tudi Nacionalni program varnosti cestnega prometa za obdobje od 2013 do 2022, ki pa se žal ne uresničuje. S tega vidika je komisija izrazila zaskrbljenost, kako bomo dosegli strateške cilje varnosti cestnega prometa, predvsem pa, kdaj jih bomo dosegli.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki na 25. seji, 10. 2. 2021, ni sprejel členov predloga ter na podlagi Poslovnika Državnega zbora ugotovil, da je njegova obravnava zato končana. Državni zbor je na 63. izredni seji, 5. 3. 2021, ugotovil, da je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevozih v cestnem prometu (ZPCP-2I) – druga obravnava, EPA 1547-VIII (57. seja komisije, 1. 2. 2021). Komisija ni podprla predloga zakona, ki je predvideval najem vozila z voznikom prek spletnih platform in, poleg že uveljavljenih taksi prevozov z uporabo taksimetra, tudi možnost izvajanja taksi prevozov z uporabo aplikacije. Tovrstne prevoze bi lahko izvajali le licencirani prevozniki oz. subjekti, ki imajo dovoljenje občine oz. več občin, če je taka obveznost uvedena s predpisom občine oz. občin. Kot je pojasnil predstavnik predlagatelja, predlagana ureditev področja izvajanja prevozov s pomočjo platform sledi pravni praksi Sodišča EU in stališču generalnega pravobranilca Evropskega sodišča, da je storitev posredovanja prevozov s pomočjo sodobnih platform in z uporabo pametnih telefonov kompleksna storitev in ni neodvisna od storitve prevoza, saj je z njo neločljivo povezana. Komisija je ugotovila, da se predvsem mestne in večje občine, kjer se v večji meri izvajajo avtotaksi prevozi, soočajo z omejitvami pri urejanju in nadzoru tovrstnih prevozov, saj je trenutna ureditev organizacije in dejavnosti avtotaksi prevozov razpršena med državo in občinami. Večino članov komisije so argumenti Združenja mestnih občin Slovenije za prenos pristojnosti urejanja avtotaksi prevozov na občine prepričali, zato so menili, da bi moral predlagatelj temu slediti, saj sodi dejavnost avtotaksi prevozov med lokalne zadeve. Pri tem je komisija poudarila, da je urejanje taksi dejavnosti v pristojnosti lokalnih skupnosti tudi v drugih pravnih sistemih. Komisija je poudarila, da posledice anomalij pri izvajanju avtotaksi prevozov ne čuti država, ampak občine, ki pa na tovrstne težave ne morejo odreagirati s polnimi pooblastili. Če bi lahko občine same uredile področje avtotaksi prevozov, bi lahko v okviru ustreznega nadzora lažje sankcionirale slabe prakse in odpravile anomalije, ki mečejo slabo luč na podobo občin oz. mest. Na ta način bi lahko pripomogle k izvajanju kakovostnejših ter do uporabnikov bolj prijaznih in pravičnih avtotaksi storitev.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 29. seji, 4. 5. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 75. izredni seji, 1. 6. 2021. Interesna skupina delojemalcev je vložila

predlog odločilnega veta, ki ga komisija na 64. seji, 7. 6. 2021 ni podprla. Državni svet na 24. izredni seji, 8. 6. 2021, ni sprejel odločilnega veta. Več v poglavju 2.6.3.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevozi v cestnem prometu (ZPCP-2J) – skrajšani postopek, EPA 1823-VIII (67. seja komisije, 30. 8. 2021).

Komisija je podprla predlog zakona, s katerim je skupina poslank in poslancev s prvopodpisano Mašo Kociper predlagala, da bi bili upokojenci, starejši od 65 let, invalidi in vojni veterani, po vzoru dobre prakse brezplačnih voženj v medkrajevnem linijskem prevozu v notranjem cestnem in železniškem prometu, upravičeni tudi do brezplačnega prevoza v mestnem linijskem prometu oz. v občinah, kjer se prevozi izvajajo kot obvezna javna služba ali v okviru koncesije (Ljubljana, Maribor, Nova Gorica, Postojna, Velenje, Murska Sobota). Prav tako so predlagali brezplačen javni potniški prevoz dijakov, udeležencev izobraževanj odraslih ter študentov po celotni Sloveniji v času poletnih počitnic. Komisija je menila, da brezplačen linijski mestni prevoz za upokojence oz. starejše od 65 let, invalide in vojne veterane predstavlja enega od ukrepov za večjo uporabo javnega potniškega prevoza v mestih. S tovrstni ukrepi v prometnem sektorju lahko pripomoremo k razbremenitvi okolja, saj je promet z največjim deležem emisij toplogrednih plinov ključni sektor pri doseganju nacionalnih ciljev trajnostnega razvoja. Komisija je tudi podprla zakonsko ureditev brezplačnega javnega potniškega prevoza dijakov, udeležencev izobraževanj odraslih ter študentov po celotni Sloveniji v času poletnih počitnic, saj je to primernejše, kot da tovrstno pravico do subvencioniranih vozovnic urejamo s podzakonskim aktom. Komisija je na seji dobila ustno pojasnilo predstavnikov Ministrstva za infrastrukturo, da ne nasprotujejo predlogu zakona, so pa zaradi pravočasne prilagoditve elektronskega sistema na predlagane novosti in zagotovitve proračunskih sredstev za ustrezno prehodno obdobje za začetek uporabe določb zakona.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki na 31. seji, 8. 9. 2021, ni sprejel členov predloga zakona. Zato je bila na podlagi Poslovnika Državnega zbora in v povezavi z razlago Komisije za poslovniki 9. 12. 2009 obravnava predloga zakona na matičnem delovnem telesu Državnega zbora končana. Državni zbor je na 25. seji, 24. 9. 2021, ugotovil, da je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.

Pravila cestnega prometa

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa (ZPrCP-F) – druga obravnava, EPA 1569-VIII (63. seja komisije, 24. 5. 2021).

Komisija je podprla predlog zakona, s katerim so se predlagale spremembe in dopolnitve prometnih pravil s ciljem povečanja varnosti vseh udeležencev cestnega prometa. Na pobudo državnega svetnika Danijela Kastelica, ki v Državnem svetu zastopa interese socialnega varstva, so člani komisije podprli predlog za poostreitev sankcioniranja voznikov zaradi nepravilnega parkiranja na označenem parkirnem prostoru za invalide ter pozvali predlagatelja zakona in ostale kvalificirane predlagatelje amandmajev, da povzamejo njen predlog amandmaja k 21. členu predloga zakona in podprejo povišanje glob iz 80 na 120 evrov za voznike, ki nimajo dovoljenja za parkiranje na označenih parkirnih mestih za invalide.

Poročilo komisije je bilo posredovano Državnemu svetu za odločanje na 41. seji Državnega sveta, 9. 6. 2021. Več v poglavju 2.6.2.

Varnost cestnega prometa

Poročilo o izvajanju Resolucije o nacionalnem programu varnosti cestnega prometa za leto 2019, EPA 1667-VIII (60. seja komisije, 15. 3. 2021). Komisija se je seznanila s poročilom ter bila kritična do pozne predložitve poročila v Državni zbor. Ob tem je opozorila tudi na nekatere podatke, iz katerih bi bilo moč sklepati, da poročilo naslavlja razmere na področju varnosti cestnega prometa 2018 in ne 2019.

Poročilo komisije je bilo posredovano Državnemu svetu za odločanje na 38. seji Državnega sveta, 17. 3. 2021. Javna agencija Republike Slovenije za varnost prometa je po obravnavi poročila na seji komisije Državnemu svetu in Državnemu zboru posredovala popravljeno poročilo, v katerem so podatki dopolnjeni in popravljeni skladno z opozorili komisije. Več o tem v poglavju 2.6.2.

Cestninjenje

Predlog zakona o spremembi Zakona po spremembah in dopolnitvah Zakona o cestninjenju (ZCestn-C) – nujni postopek, EPA 2099-VIII (17. izredna seja komisije, 8. 9. 2021). Komisija je podprla predlog zakona in poudarila, da je vsako izboljšanje sistema cestninjenja v smeri učinkovitejšega pobiranja cestnin kot ključnega vira financiranja gradnje in vzdrževanja avtocestnega omrežja dobrodošlo in nujno. Komisija je vseskozi podpirala vzpostavitev sistema cestninjenja z elektronsko vinjeto za osebna vozila, saj je tovrstni tehnološko sodobnejši način cestninjenja brez ustavljanja za uporabnike cestninskih cest prijaznejši. V razpravi so se člani komisije dotaknili tudi vprašanja načina prodaje elektronskih vinjet ter nadzora nad učinkovitostjo elektronskega cestninjenja v prostem prometnem toku. Komisija je predlagala, da Slovenija pri čezmejni izmenjavi podatkov za namen identifikacije vozila in lastnika ali imetnika vozila, za katerega je bilo ugotovljeno neplačilo cestnine, vzpostavi načelo reciprocitete, saj je bila seznanjena, da nekatere države članice EU ne sledijo evropski zakonodaji in drugim državam članicam EU ne dajejo podatkov o njihovih državljanih, ki so se izognili plačilu cestnine v drugi državi članici EU.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 46. nujni seji, 15. 9. 2021, predlagal, da Državni zbor sprejme predlog zakona v predloženem besedilu. Državni zbor je zakon sprejel na 25. seji, 22. 9. 2021.

Energetika

Zaključki posveta Pogoji, ki jim mora biti zadoščeno za pravičen prehod iz premoga v Šaleški dolini (64. seja komisije, 7. 6. 2021). Komisija se je seznanila z zaključki posveta, ki ga je Državni svet soorganiziral s skupino Holding Slovenske elektrarne 7. 5. 2021.

Poročilo komisije je bilo posredovano Državnemu svetu za odločanje na 41. seji Državnega sveta, 9. 6. 2021. Več v poglavju 2.6.7.

Predlog zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (ZSROVE) – druga obravnava, EPA 1830-VIII (64. seja komisije, 7. 6. 2021). Komisija je podprla predlog zakona. Seznanila se je tudi s predlogi in opozorili Skupnosti občin Slovenije glede posameznih zakonodajnih rešitev. Občine so zaradi predvidenih problemov v zvezi s projekti za gradbena dovoljenja, ki vsebine OVE ne opredeljujejo dobro, predlagale, da zakon določi nosilca, ki bi izdajal projektne pogoje za projektiranje oz. mnenja k projektni dokumentaciji za gradbena

dovoljenja. Na Ministrstvu za infrastrukturo so pojasnili, da projektne pogoje na področju energetike izdajajo izvajalci javne službe in zato niso podprli dodatne opredelitve. Glede zakonskega predloga, da morajo občine v treh letih od uveljavitve zakona uskladiti prostorske akte glede prednostnega načrtovanja OVE v prostoru, je bil dan predlog, da se uskladitev aktov veže na izdajo splošnih smernic in ocene možnosti na področju uporabe energije iz obnovljivih virov v sektorju ogrevanja in hlajenja iz 48. člena predloga zakona. Če občine ne bi imele ustreznih smernic, se lahko postopki podaljšajo. Občine so ob tem tudi opozorile, da predlog zakona ne predvideva nobenih finančnih posledic za občine, čeprav jih bodo imele, saj morajo za vsako spremembo OPN izvesti zahteven proces, ki finančno bremeni občinski proračun. Po oceni Skupnosti občin Slovenije znašajo pavšalne finančne posledice zakona za občine 6,24 mio evrov. V zvezi s tem je bilo dano pojasnilo Ministrstva za infrastrukturo, da predlog zakona sledi rokom iz novega Zakona o urejanju prostora (ZUreP-3), na podlagi katerega bodo občine morale uskladiti prostorske akte z zahtevami njegovih določb. Prav tako je Ministrstvo za infrastrukturo pojasnilo, da splošne smernice za urejanje prostora s področja energetike veljajo že od leta 2018, se bodo pa v prihodnje posodabljele. S tega vidika so na resornem ministrstvu ocenili, da je zahtevano triletno obdobje od uveljavitve zakona za uskladitev prostorskih aktov ustrezno obdobje. Občine so tudi predlagale dopolnitev 3. člena tako, da se opredeli, da je tudi občina lahko vključena v skupnost OVE, kar je tudi v skladu z Direktivo 2018/2001/EU. V zvezi s tem je bilo pojasnjeno, da predlog zakona ne izključuje občin, saj 39. točka 3. člena določa, da je skupnost na področju energije iz obnovljivih virov, ki je pravna oseba, tudi pravna oseba, katere družbeniki ali člani so pravne ali fizične osebe. Glede predloga za dopolnitev 43. člena, ki opredeljuje ustanovitev tovrstne skupnosti na način, da je lahko občina članica skupnosti OVE, če je sedež oziroma center delovanja skupnosti OVE na njenem območju, pa so na Ministrstvu za infrastrukturo menili, da je tak predlog omejujoč, saj onemogoča ustanovitev skupnosti OVE, ki bi vključevalo dvoje ali več občin. Na podlagi pojasnil predstavnika Ministrstva za infrastrukturo je komisija ocenila, da so predlagane zakonske rešitve primerne in jih ni treba spreminjati v smeri predlogov Skupnosti občin Slovenije. Pri tem je komisija tudi ugotovila, da je Ministrstvo za infrastrukturo predhodno usklajevalo predlog zakona z vsemi tremi reprezentativnimi združenji občin. Komisija je pozitivno ocenila vzpostavitev enotne kontaktne točke in poenostavitev upravnih postopkov, saj tovrstne rešitve predstavljajo pomemben dejavnik spodbujanja rabe obnovljivih virov energije in uresničevanja zavezujočih ciljev, saj administrativno oteženi postopki zmanjšujejo interes potencialnih investitorjev.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 30. seji, 17. 6. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 24. seji, 13. 7. 2021.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (ZSROVE-A) – skrajšani postopek, EPA 2213-VIII (20. izredna seja komisije, 12. 11. 2021). Komisija je podprla predlog zakona, s katerim se je v slovenski pravni red popolnoma implementirala Direktiva (EU) 2018/2001 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov kot posledica uradnega opomina Evropske komisije. Z vidika krepitve razvoja samooskrbe z energijo iz obnovljivih virov so člani komisije opozorili na finančne posledice spremenjenega sistema obračunavanja stroškov porabe energije za nove odjemalce s samooskrbo po letu 2023, saj ne bodo več upravičeni do finančno ugodnejšega letnega obračunskega obdobja za samooskrbo. V zvezi s tem je komisija prejela pojasnilo predstavnika Ministrstva za infrastrukturo, da bo po novem obračun stroškov energije predmet dogovora z

dobaviteljem, omrežnino in trošarino pa bo odjemalec moral plačati za vsako prevzeto kWh energije in za vsako kWh energije, ki bo oddana v omrežje. Da bo sistem za potencialne investitorje finančno zanimiv tudi po letu 2023, se bodo predvidoma dvignile subvencije za investiranje v gradnjo naprav za samooskrbo, ki jo bo dodeljeval center za podpore, ki izvaja javno službo za spodbujanje OVE. Komisija je izrazila pričakovanje, da se bodo subvencije za investiranje v gradnjo naprav za samooskrbo dejansko povišale, saj bodo tovrstne investicije finančno zanimive za širši krog odjemalcev električne energije le ob ustreznih spodbudah. Prav tako je komisija prejela pojasnilo glede pokrivanja lastnih potreb po električni energiji v več objektih, ki so locirani na različnih lokacijah po Sloveniji. Kot je bilo pojasnjeno, zaradi omejitev v Uredbi o samooskrbi z električno energijo iz obnovljivih virov energije ni možno postaviti sončne elektrarne le na enem objektu in oskrbovati preostale objekte, ki so postavljeni na različnih koncih Slovenije, saj morajo biti merilna mesta priključena na omrežje iste transformatorske postaje kot naprava za samooskrbo. Bo pa po besedah predlagatelja ta prepreka odpravljena po letu 2023, ko nemerilna mesta ne bodo več omejena na eno transformatorsko postajo.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 50. nujni seji, 15. 11. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 87. izredni seji, 24. 11. 2021.

Predlog zakona o oskrbi s plini (ZOP) – druga obravnava, EPA 2078-VIII (74. seja komisije, 15. 11. 2021). Komisija je podprla predlog zakona, s katerim se je področje oskrbe s plini izločilo iz Energetskega zakona (EZ-1). Nekatere določbe predloga zakona sledijo določbam v veljavnem EZ-1, nekatere pa so bile spremenjene ali dodane z namenom izboljšanja določb na osnovi izkušenj pri izvajanju zakona. Komisija se je pri obravnavi predloga zakona osredotočila na mnenja vseh treh reprezentativnih združenj občin in državnega svetnika Srečka Ocvirka, ki so naslovili pripombe glede trajanja koncesije za dejavnost operaterja distribucijskega sistema, ki jo podeljuje občina (61. člen predloga zakona), načina obračunavanja omrežnine oz. upravičenih stroškov operaterja sistema (105. člen predloga zakona), naložbenega načrta operaterjev sistema (106. člen predloga zakona) ter glede omejitve možnosti odklopa odjemalcev iz plinovodnega omrežja. Komisija je na podlagi podrobnih pojasnil predstavnika Ministrstva za okolje in prostor ocenila, da ni potrebe po nadgradnji zakonskih rešitev s predlogi reprezentativnih združenj občin in državnega svetnika Srečka Ocvirka ter podprla predlog zakona brez pripomb. Ob obravnavi predloga zakona je komisija glede na to, da odjemalci iz območja občine Sežana dobivajo zemeljski plin izključno iz Italije, saj nimajo dostopa do slovenskega plinskega omrežja, naslovila vprašanje, ali se v načrtovanem bilateralnem sporazumu z Italijo predvideva urediti tudi vprašanje cenovnega nesorazmerja za slovenske odjemalce z območja Sežane, ki plačujejo višjo ceno za plin kot ostali slovenski odjemalci in jo bodo verjetno še dolgo, saj priključitev na slovensko plinsko omrežje še ni na vidiku. Komisiji je bilo pojasnjeno, da se tovrstni bilateralni sporazumi na podlagi evropske zakonodaje nanašajo na prenosna in ne na distribucijska omrežja, zato načrtovani sporazum z Italijo ne zajema vprašanja čezmejnega plinovoda iz Trsta v Sežano, pri čemer je bilo izpostavljeno, da je cena plina tržna.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 34. seji, 30. 11. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 28. seji, 15. 12. 2021.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o postopnem zapiranju Rudnika Trbovlje–Hrastnik in razvojnem prestrukturiranju regije (ZPZRT-H) – skrajšani postopek,

EPA 2114-VIII (74. seja komisije, 15. 11. 2021). Komisija je podprla predlog zakona in s tem podaljšanje rokov za dokončanje fizičnih oz. sanacijskih del in izvedbo upravnih postopkov za popolno in trajno opustitev rudarskih del, ki jih mora izvesti družba RTH do konca leta 2022 oz. 2023. Kot je bila seznanjena, se je ponovno predlagalo podaljšanje rokov za popolno in trajno opustitev rudarjenja ter likvidacijo družbe RTH, saj se vsa dela na terenu zaradi nepredvidljivih okoliščin niso uspela pravočasno dokončati, posledično pa ni bilo možno zaključiti upravnih postopkov za opustitev rudarjenja na podlagi zakona, ki ureja rudarstvo. Ob podpori predlogu zakona je komisija izrazila pričakovanje, da bodo sanacijska dela in upravni postopki do konca 2023 uspešno zaključeni in bomo dejansko priča likvidaciji družbe RTH ter ne bo treba ponovno prelagati opustitve rudnika in zagotavljati dodatnih proračunskih sredstev. Glede na to, da zakon ne ureja vprašanja monitoringa po zaprtju rudnika, je komisija pozvala Vlado, da čim prej sprejme ustrezno sistemsko rešitev in tudi odločitev o sedežu podjetja, ki bo izvajal monitoring na vseh degradiranih območjih zaradi preteklega rudarjenja.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 34. seji, 30. 11. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 28. seji, 15. 12. 2021.

IV. Področje stanovanjskega gospodarstva

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Stanovanjskega zakona (SZ-1E) – druga obravnava, EPA 1621-VIII (60. seja komisije, 15. 3. 2021). Komisija je podprla predlog zakona, s katerim so se želele odpraviti najakutnejše težave pri izvajanju stanovanjske zakonodaje in so pomenile prvi korak pri vzpostavljanju bolj normalnih razmer na področju stanovanjske politike.

Poročilo komisije je bilo posredovano Državnemu svetu za odločanje na 38. seji Državnega sveta 17. 3. 2021. Več o tem v poglavju 2.6.2.

4.5.4. Zadeve, ki jih je obravnavala komisija

Predlogi zakonov:

1. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevozi v cestnem prometu (ZPCP-2H) – skrajšani postopek, EPA 1539-VIII (56. seja komisije, 11. 1. 2021). Komisija ni podprla predloga zakona. Mnenje je poslala Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki na 25. seji, 10. 2. 2021 ni sprejel členov predloga zakona in je bila zato obravnava predloga zakona na matičnem delovnem telesu končana. Državni zbor je na 63. izredni seji, 5. 3. 2021, na podlagi razlage Komisije za poslovnik z dne 9. 12. 2009, ugotovil, da je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.
2. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Pomorskega zakonika (PZ-H) – skrajšani postopek, EPA 1440-VIII (56. seja komisije, 11. 1. 2021). Komisija je podprla predlog zakona. Mnenje je poslala Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 24. seji, 13. 1. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 22. seji, 27. 1. 2021.
3. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevozi v cestnem prometu (ZPCP-2I) – druga obravnava, EPA 1547-VIII (57. seja komisije, 1. 2. 2021). Komisija ni podprla predloga zakona. Mnenje je poslala Odboru Državnega zbora za infrastrukturo,

- okolje in prostor, ki je na 29. seji, 4. 5. 2021 pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 75. izredni seji 1. 6. 2021.
4. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vodah (ZV-1G) - skrajšani postopek, EPA 1634-VIII (58. seja komisije, 22. 2. 2021). Komisija je podprla predlog zakona. Mnenje je poslala Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 27. seji, 9. 3. 2021 pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 67. izredni seji, 30. 3. 2021. Interesna skupina negospodarskih dejavnosti je predlagala odločilni veto, ki ga komisija na 16. izredni seji, 6. 4. 2021, ni podprla. Državni svet na 22. izredni seji, 6. 4. 2021, ni sprejel odločilnega veta. Na pobudo Aljoša Petka je bila 19. 5. 2021 vložena zahteva za razpis zakonodajnega referenduma o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o vodah (ZV-1G), ki je bil 11. 7. 2021. Državni zbor je na 81. izredni seji, 14. 9. 2021, sprejel sklep o razglasitvi odločitve, ki je bila sprejeta na zakonodajnem referendumu, in iz katerega izhaja, da je bil navedeni zakon na referendumu zavrnjen.
 5. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o železniškem prometu (ZZeP-L) - skrajšani postopek, EPA 1641-VIII (58. seja komisije, 22. 2. 2021). Komisija je podprla predlog zakona. Mnenje je poslala Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 41. nujni seji, 10. 5. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 73. izredni seji, 14. 5. 2021.
 6. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varnosti v železniškem prometu (ZVZeP-1A) - skrajšani postopek, EPA 1639-VIII (58. seja komisije, 22. 2. 2021). Komisija je podprla predlog zakona. Mnenje je poslala Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 27. seji, 9. 3. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 67. izredni seji, 30. 3. 2021.
 7. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vrtcih (ZVrt-H) - skrajšani postopek, EPA 1643-VIII – zainteresirana komisija (59. seja komisije, 1. 3. 2021). Komisija je podprla predlog zakona in poročilo poslala pristojni Komisiji Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport, ki je na 31. seji, 4. 3. 2021, podprla predlog zakona ter mnenje poslala matičnemu odboru Državnega zbora. Predlog zakona je podprl tudi Državni svet na 38. seji, 17. 3. 2021. Odbor Državnega zbora za izobraževanje, znanost, šport in mladino je na 16. seji, 11. 3. 2021, predlagal, da Državni zbor sprejme zakon v predloženem besedilu. Državni zbor na 67. izredni seji, 30. 3. 2021, ni sprejel zakona.
 8. Predlog zakona o katastru nepremičnin (ZKN) – druga obravnava, EPA 1620-VIII (59. seja komisije, 1. 3. 2021). Komisija je podprla predlog zakona. Mnenje je poslala Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 27. seji, 9. 3. 2021, pripravil dopolnjen predlog. Državni zbor je zakon sprejel na 67. izredni seji, 26. 3. 2021.
 9. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Stanovanjskega zakona (SZ-1E) – druga obravnava, EPA 1621-VIII (60. seja komisije, 15. 3. 2021). Komisija je podprla predlog zakona in pripravila poročilo za 38. sejo Državnega sveta, 17. 3. 2021. Državni svet je poslal mnenje na Odbor Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 29. seji, 4. 5. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 74. izredni seji, 4. 6. 2021.
 10. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa (ZPrCP-F) – druga obravnava, EPA 1569-VIII (63. seja komisije, 24. 5. 2021). Komisija je podprla predlog zakona in predlog amandmaja državnega svetnika Danijela Kastelica ter pripravila poročilo za odločanje na 41. seji, 9. 6. 2021. Državni svet je sprejel mnenje, do katerega se je opredelila tudi Vlada na 85. seji, 8. 7. 2021. Mnenje je Državni svet poslal Odboru

- Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 30. seji, 17. 6. 2021 pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 80. izredni seji, 16. 7. 2021.
11. Predlog zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (ZSROVE) – druga obravnava, EPA 1830-VIII (64. seja komisije, 7. 6. 2021). Komisija je podprla predlog zakona in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 30. seji, 17. 6. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 24. seji, 13. 7. 2021.
 12. Predlog zakona o oskrbi z električno energijo (ZOOE) – druga obravnava, EPA 1933-VIII (66. seja komisije, 5. 7. 2021). Komisija je podprla predlog zakona in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 32. seji, 6. 10. 2021, pripravil dopolnjen predlog. Državni zbor je zakon sprejel na 26. seji, 20. 10. 2021.
 13. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevozih v cestnem prometu (ZPCP-2J) – skrajšani postopek, EPA 1823-VIII (67. seja komisije, 30. 8. 2021). Komisija je podprla predlog zakona in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki na 31. seji, 8. 9. 2021, ni sprejel členov predloga zakona. Zato je bila na podlagi Poslovnika Državnega zbora in v povezavi z razlago Komisije za poslovnik z dne 9. 12. 2009 obravnava predloga zakona na matičnem delovnem telesu Državnega zbora končana. Državni zbor je na 25. seji, 24. 9. 2021, ugotovil, da je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.
 14. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lekarniški dejavnosti (ZLD-1C) – druga obravnava, EPA 1683-VIII – zainteresirana komisija (67. seja komisije, 30. 8. 2021). Komisija ni podprla predloga zakona. Poročilo je poslala pristojni Komisiji za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ki na 69. seji, 24. 9. 2021, tudi ni podprla predloga zakona. Odbor Državnega zbora za zdravstvo je na 16. seji, 30. 9. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Do slednjega se je opredelil tudi Državni svet, ki na 44. seji, 13. 10. 2021, ni podprl dopolnjenega predloga zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 26. seji, 20. 10. 2021, Državni svet pa je na 27. izredni seji, 27. 10. 2021, na predlog Interesne skupine delodajalcev, sprejel zahtevo, da Državni zbor o njem še enkrat odloča. Ob ponovnem odločanju je Državni zbor zakon sprejel na 27. seji, 18. 11. 2021.
 15. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (ZVISJV-1B) – skrajšani postopek, EPA 2037-VIII (68. seja komisije, 6. 9. 2021). Komisija je podprla predlog zakona in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 32. seji, 6. 10. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 26. seji, 20. 10. 2021.
 16. Predlog zakona o spremembi Zakona po spremembah in dopolnitvah Zakona o cestninjenju (ZCestn-C) – nujni postopek, EPA 2099-VIII (17. izredna seja komisije, 8. 9. 2021). Komisija je podprla predlog zakona in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 46. nujni seji, 15. 9. 2021, predlagal, da Državni zbor sprejme predlog zakona v predloženem besedilu. Državni zbor je zakon sprejel na 25. seji, 22. 9. 2021.
 17. Predlog zakona o prepovedi dajanja nekaterih plastičnih proizvodov za enkratno uporabo na trg v Republiki Sloveniji (ZPPPEU) – druga obravnava, EPA 1947-VIII (69. seja komisije, 20. 9. 2021). Komisija ni podprla predloga zakona. Mnenje je komisija poslala Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 32. seji, 6. 10. 2021, pripravil dopolnjen predlog. Državni zbor je zakon sprejel na 27. seji, 23. 11. 2021.

18. Predlog zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2022 in 2023 (ZIPRS2223), EPA 2156-VIII - nujni postopek – zainteresirana komisija (18. izredna seja komisije, skupaj z Interesno skupino lokalnih interesov, 7. 10. 2021). Komisija in interesna skupina sta podprli predlog zakona in poročilo naslovili na pristojno Komisijo za gospodarstvo, obrt, turizem in finance. Slednja je podprla predlog zakona in pripravila poročilo za Državni svet, ki je na 44. seji, 13. 10. 2021, sprejel mnenje in ga poslal Državnemu zboru. Vlada je na 102. redni seji, 11. 11. 2021, sprejela stališče do mnenja Državnega sveta. Odbor Državnega zbora je na 65. nujni seji, 13. 11. 2021, sprejel dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je na 27. seji, 18. 11. 2021, sprejel zakon.
19. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI-N) – druga obravnava, EPA 2102-VIII – zainteresirana komisija (70. seja komisije, skupaj z Interesno skupino lokalnih interesov, 11. 10. 2021). Komisija in interesna skupina sta podprli predlog zakona. Skupno poročilo sta poslali pristojni Komisiji za kulturo, znanost, šolstvo in šport, ki je na 46. seji, 18. 11. 2021, podprla predlog zakona in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za izobraževanje, znanost, šport in mladino. Slednji je na 24. seji, 3. 12. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 90. izredni seji, 22. 12. 2021. Državni svet na 28. izredni seji, 29. 12. 2021, ni sprejel odločilnega veta na navedeni zakon, ki ga je predlagala Interesna skupina delojemalcev.
20. Predlog zakona o urejanju prostora (ZUreP-3) – druga obravnava, EPA 1960-VIII (70. seja komisije, skupaj z Interesno skupino lokalnih interesov, 11. 10. 2021). Komisija in interesna skupina sta podprli predlog zakona in mnenje poslali Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 33. seji, 27. 10. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 88. izredni seji, 9. 12. 2021.
21. Predlog gradbenega zakona (GZ-1) – druga obravnava, EPA 1961-VIII (70. seja komisije, skupaj z Interesno skupino lokalnih interesov, 11. 10. 2021). Komisija in interesna skupina sta podprli predlog zakona in mnenje poslali Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 33. seji, 27. 10. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 88. izredni seji, 9. 12. 2021.
22. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o ustanovitvi občin ter o določitvi njihovih območij (ZUODNO) – skrajšani postopek, EPA 2138-VIII (19. izredna seja komisije, 21. 10. 2021). Komisija je podprla predlog zakona in mnenje naslovila na Odbor Državnega zbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo, ki je na 56. nujni seji, 27. 10. 2021, predlagal, da Državni zbor sprejme predlog zakona v predloženem besedilu. Državni zbor je na 86. izredni seji, 10. 11. 2021, sprejel predlog zakona.
23. Predlog zakona o dolgotrajni oskrbi (ZDOsk) – druga obravnava, EPA 1972-VIII – zainteresirana komisija (72. seja komisije, 2. 11. 2021). Komisija je podprla predlog zakona in poročilo poslala pristojni Komisiji za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ki je prav tako podprla predlog zakona in za odločanje na 45. seji Državnega sveta pripravila poročilo. Državni svet je mnenje poslal na Odbor Državnega zbora za zdravstvo, ki je na 65. nujni seji, 20. 11. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 88. izredni seji, 9. 12. 2021.
24. Predlog zakona o debirokratizaciji (ZDeb) – druga obravnava, EPA 1759-VIII – zainteresirana komisija (73. seja komisije, skupaj s pristojno Komisijo za državno ureditev, 8. 11. 2021). Komisiji sta podprli predlog zakona in mnenje poslali Odboru Državnega zbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo, ki je na 28. seji, 1. 12. 2021, pripravil

- dopolnjen predlog zakona. Državni svet je na 46. seji, 8. 12. 2021, sprejel mnenje k dopolnjenemu predlogu zakona in ga poslal v Državni zbor, ki je zakon sprejel na 91. izredni seji, 27. 12. 2021.
25. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (ZSROVE-A) – skrajšani postopek, EPA 2213-VIII (20. izredna seja komisije, 12. 11. 2021). Komisija je podprla predlog zakona in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 50. nujni seji, 15. 11. 2021, pripravil dopolnjen predlog. Državni zbor je zakon sprejel na 87. izredni seji, 24. 11. 2021.
 26. Predlog zakona o ravnanju z odpadki (ZRO) – druga obravnava, EPA 2111-VIII (74. seja komisije, 15. 11. 2021). Komisija ni podprla predloga zakona. Mnenje je poslala Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki na 34. seji, 30. 11. 2021, ni sprejel členov predloga zakona, zato je bila na podlagi Poslovnika Državnega zbora in v povezavi z razlago Komisije za poslovnik z dne 9. 12. 2009 obravnava predloga zakona na matičnem delovnem telesu Državnega zbora končana. Državni zbor je na 28. seji, 15. 12. 2021, ugotovil, da je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.
 27. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o postopnem zapiranju Rudnika Trbovlje–Hrastnik in razvojnem prestrukturiranju regije (ZPZRT-H) – skrajšani postopek, EPA 2114-VIII (74. seja komisije, 15. 11. 2021). Komisija je podprla predlog zakona in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 34. seji, 30. 11. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 28. seji, 15. 12. 2021.
 28. Predlog zakona o oskrbi s plini (ZOP) – druga obravnava, EPA 2078-VIII (74. seja komisije, 15. 11. 2021). Komisija je podprla predlog zakona in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 34. seji, 30. 11. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 28. seji, 15. 12. 2021.
 29. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o financiranju občin (ZFO-1D) – skrajšani postopek, EPA 2333-VIII (21. izredna seja komisije, 16. 12. 2021). Komisija je podprla predlog zakona in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo, ki je na 61. nujni seji, 21. 12. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 90. izredni seji, 22. 12. 2021.

Drugi akti:

1. Predlog resolucije o podnebni in okoljski krizi v Republiki Sloveniji (RePOK), EPA 1549-VIII (57. seja komisije, 1. 2. 2021). Komisija je podprla predlog resolucije in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki na 25. seji, 10. 2. 2021, ni sprejel poglavij predloga resolucije. Na podlagi razlage Komisije za poslovnik v zvezi z 61. členom Poslovnika Državnega zbora je bila obravnava predloga resolucije na matičnem delovnem telesu končana. Državni zbor je na 67. izredni seji, 23. 3. 2021, ugotovil, da je postopek obravnave predloga resolucije končan.
2. Poročilo o izvajanju Resolucije o nacionalnem programu varnosti cestnega prometa za leto 2019, EPA 1667-VIII (60. seja komisije, 15. 3. 2021). Komisija se je seznanila s poročilom in za odločanje na 38. seji Državnega sveta, 17. 3. 2021, pripravila poročilo. Državni svet je na predlog državnega svetnika mag. Igorja Velova poročilo komisije dopolnil in delno spremenil ter sprejeto mnenje poslal Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor. Vlada je 30. 3. 2021 sprejela stališče k mnenju Državnega sveta. Odbor Državnega zbora za

- infrastrukturo, okolje in prostor se je seznanil s poročilom na 1. nadaljevanju 29. seje, 5. 5. 2021. S tem je bila obravnava zaključena.
3. Načrt za okrevanje in odpornost – zainteresirana komisija (61. seja komisije, skupaj s pristojno Komisijo za mednarodne odnose in evropske zadeve ter Interesno skupino lokalnih interesov, 7. 4. 2021). Komisiji in interesna skupina so se seznanile z delovno različico predloga NOO z dne 22. 12. 2020 in z aktivnostmi, vezanimi na pripravo dokončnega dokumenta v skladu z zahtevami Evropske komisije. Pripravile so poročilo za odločanje na 23. izredni seji Državnega sveta, 22. 4. 2021. Državni svet se je seznanil z Osnutkom Predloga Načrta za okrevanje in odpornost v različici december 2020 in mnenje naslovil na Službo Vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko. Vlada je na 72. seji, 28. 4. 2021, sprejela nacionalni Načrt za okrevanje in odpornost ter pooblastila Službo Vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, da dokument do 30. 4. 2021 posreduje Evropski komisiji.
 4. Predlog resolucije o spremembah in dopolnitvah Resolucije o nacionalnem programu razvoja prometa v Republiki Sloveniji za obdobje do leta 2030, EPA 1735-VIII (62. seja komisije, 3. 5. 2021). Komisija je podprla predlog resolucije in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 1. nadaljevanju 29. seje, 5. 5. 2021, pripravil dopolnjen predlog resolucije. Državni zbor je sprejel resolucijo na 75. izredni seji, 28. 5. 2021.
 5. Predlog resolucije o Dolgoročni podnebni strategiji Slovenije do leta 2050 (ReDPS50), EPA 1828-VIII (63. seja komisije, 24. 5. 2021). Komisija je podprla predlog resolucije in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 30. seji, 17. 6. 2021, pripravil dopolnjen predlog resolucije. Državni zbor je sprejel resolucijo na 24. seji, 13. 7. 2021.
 6. Letno poročilo Agencije za energijo za leto 2020, EPA 2009-VIII (67. seja komisije, 30. 8. 2021). Komisija se je seznanila z letnim poročilom in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki se je na 31. seji, 8. 9. 2021, seznanil z letnim poročilom.
 7. Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2020, EPA 2010-VIII (67. seja komisije, 30. 8. 2021). Komisija se je seznanila s poročilom in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki se je na 31. seji, 8. 9. 2021, seznanil s poročilom.
 8. Poročilo o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti v Republiki Sloveniji leta 2020, EPA 2068-VIII (68. seja komisije, 6. 9. 2021). Komisija se je seznanila s poročilom in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki se je na 31. seji, 8. 9. 2021, seznanil s poročilom.
 9. Deseto letno poročilo o izvajanju Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2019 za leto 2019, EPA 2042-VIII (68. seja komisije, 6. 9. 2021). Komisija se je seznanila z letnim poročilom in mnenje poslal Odboru Državnega zbora za gospodarstvo, ki se je na 15. seji, 9. 9. 2021 seznanil z letnim poročilom.
 10. Predlog Resolucije o podnebni in okoljski krizi v Republiki Sloveniji (RePOK), EPA 2095-VIII (69. seja komisije, 20. 9. 2021). Komisija je podprla predlog resolucije in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki na 32. seji, 6. 10. 2021, ni sprejel poglavij predloga resolucije. Na podlagi razlage Komisije za poslovnik v zvezi z 61. členom Poslovnika Državnega zbora je bila obravnava predloga resolucije na matičnem delovnem telesu končana. Državni zbor je na 26. seji, 21. 10. 2021, ugotovil, da je postopek obravnave predloga resolucije končan.

11. Predlog sprememb proračuna Republike Slovenije za leto 2022 (DP2022-A), EPA 2154-VIII (411-02-4/2021) - zainteresirana komisija (18. izredna seja komisije, skupaj z Interesno skupino lokalnih interesov, 7. 10. 2021). Komisija in interesna skupina sta podprli predlog proračuna in poročilo naslovili na pristojno Komisijo za gospodarstvo, obrt, turizem in finance. Slednja je podprla predlog proračuna in pripravila poročilo za Državni svet, ki je na 44. seji, 13. 10. 2021, sprejel mnenje in ga poslal Državnemu zboru. Vlada je 9. 11. 2021 sprejela stališče do mnenja Državnega sveta. Slednji je na 45. seji, 10. 11. 2021, sprejel dodatno mnenje k predlogu proračuna in ga naslovil na Državni zbor. Odbor Državnega zbora je na 65. nujni seji, 13. 11. 2021, podprl predlog proračuna. Vlada je na 294. dopisni seji, 15. 11. 2021, sprejela stališče do dodatnega mnenja Državnega sveta. Državni zbor je na 27. seji, 18. 11. 2021, sprejel spremembe proračuna za leto 2022.
12. Predlog proračuna Republike Slovenije za leto 2023 (DP2023), EPA 2155-VIII - zainteresirana komisija (18. izredna seja komisije, skupaj z Interesno skupino lokalnih interesov, 7. 10. 2021). Komisija in interesna skupina sta podprli predlog proračuna in poročilo naslovili na pristojno Komisijo za gospodarstvo, obrt, turizem in finance. Slednja je podprla predlog proračuna in pripravila poročilo za Državni svet, ki je na 44. seji, 13. 10. 2021, sprejel mnenje in ga poslal Državnemu zboru. Odbor Državnega zbora je na 62. nujni seji, 22. 10. 2021, obravnaval predlog proračuna in ni sprejel nobenega amandmaja. Vlada je na 100. redni seji, 4. 11. 2021, sprejela dopolnjen predlog proračuna, 9. 11. 2021 pa je sprejela stališče do mnenja Državnega sveta k predlogu proračuna. Odbor Državnega zbora za finance je na 64. nujni seji, 12. 11. 2021, podprl dopolnjen predlog proračuna. Državni zbor je na 27. seji, 18. 11. 2021, sprejel proračun za leto 2023.
13. Predlog za razpis referenduma za ustanovitev Občine Golnik z izločitvijo dela Mestne občine Kranj v novo Občino Golnik, EPA 2152-VIII (71. seja komisije, 18. 10. 2021). Komisija je podprla predlog za razpis referenduma in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo, ki je na 27. seji, 4. 11. 2021 sprejel mnenje, da je predlog za razpis referenduma primeren in zato Državnemu zboru predlagal, da naj sprejme predlog odloka o razpisu referenduma in določitvi referendumskega območja. Državni zbor na 27. seji, 25. 11. 2021, ni sprejel sklepa o razpisu referenduma za ustanovitev Občine Golnik, zato je postal predlog odloka brezpredmeten.
14. Program dela in finančni načrt Agencije za energijo za leto 2022, EPA 2158-VIII (71. seja komisije, 18. 10. 2021). Komisija je podprla program dela in finančni načrt Agencije za energijo in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor. Slednji je na 33. seji, 27. 10. 2021, predlagal, da Državni zbor sprejme sklep o soglasju k programu dela in finančnemu načrtu. Državni zbor je dal soglasje k navedenemu dokumentu na 27. seji, 25. 11. 2021.

Predlog odločilnega veta:

1. Predlog odločilnega veta na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o vodah (ZV-1G), EPA 1634-VIII (16. izredna seja komisije, 6. 4. 2021). Komisija ni podprla odločilnega veta, ki ga je predlagala Interesna skupina negospodarskih dejavnosti na zakon, ki ga je Državni zbor sprejel na 67. izredni seji, 30. 3. 2021. Komisija je poročilo poslala Državnemu svetu, ki na 22. izredni seji, 6. 4. 2021, ni sprejel odločilnega veta. Na pobudo Aljoša Petka je bila 19. 5. 2021 vložena zahteva za razpis zakonodajnega referenduma o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o vodah (ZV-1G), ki je bil 11. 7. 2021. Državni zbor je na 81. izredni seji,

14. 9. 2021, sprejel sklep o razglasitvi odločitve, ki je bila sprejeta na zakonodajnem referendumu, iz katerega izhaja, da je bil zakon na referendumu zavržen.
2. Predlog odločilnega veta na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevozih v cestnem prometu (ZPCP-2H), EPA 1547-VIII (64. seja komisije, 7. 6. 2021). Komisija ni podprla odločilnega veta, ki ga je predlagala Interesna skupina delojemalcev. Poročilo je poslala Državnemu svetu, ki na 24. izredni seji, 8. 6. 2021, ni sprejel odločilnega veta.

Ostale zadeve:

1. Poročilo o delu Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj za leto 2020 (56. seja komisije, 11. 1. 2021). Komisija je sprejela poročilo, ki je sestavni del Poročila o delu Državnega sveta za leto 2020.
2. Pobuda Skupnosti občin Slovenije glede sofinanciranja investicij v vrtce in osnovno šolstvo (64. seja komisije, 7. 6. 2021). Komisija je sprejela sklepe in jih naslovila na Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in Vlado Republike Slovenije. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport je 21. 9. 2021 poslalo odziv na sklepe komisije.
3. Zaključki posveta Pogoji, ki jim mora biti zadoščeno za pravičen prehod iz premoga v Šaleški dolini (64. seja komisije, 7. 6. 2021). Komisija se je seznanila z zaključki posveta, ki ga je Državni svet soorganiziral s skupino Holdinga Slovenske elektrarne 7. 5. 2021. Komisija je pripravila poročilo za 41. sejo Državnega sveta, 9. 6. 2021. Državni svet se je seznanil z zaključki posveta in pozval Vlado, da zaključke posveta prouči in se do njih opredeli.
4. Pobuda državnih svetnikov Davorina Terčona, Borisa Popoviča in mag. Miroslava Ribiča za obravnavo problematike oskrbe Obale in Krasa s pitno vodo (65. seja komisije, skupaj z Interesno skupino lokalnih interesov, 21. 6. 2021). Komisija in interesna skupina sta pripravili poročilo za odločanje na seji Državnega sveta, ki je na 42. seji, 7. 7. 2021, sprejel sklep in ga naslovil na Vlado. Odgovor je Vlada sprejela na 255. dopisni seji, 18. 8. 2021, in ga naslovila na Državni svet.
5. Pobuda Skupnosti občin Slovenije za obravnavo problematike kritičnih razmer z odpadki/odpadnim blatom (66. seja komisije, 5. 7. 2021). Komisija je oblikovala pobudo in predlagala, da jo Državni svet naslovi na Vlado in Ministrstvo za okolje in prostor. Državni svet je pobudo podprl na 42. seji, 7. 7. 2021. Vlada je odgovor sprejela na 255. dopisni seji, 18. 8. 2021.
6. Vmesno poročilo o aktivnostih Zagovornika načela enakosti glede sobivanja pripadnikov romske skupnosti z lokalnim prebivalstvom - zainteresirana komisija (68. seja komisije, skupaj s pristojno Komisijo za državno ureditev in Interesno skupino lokalnih interesov). Komisiji in interesna skupina so se seznanile z vmesnim poročilom in pripravile poročilo za odločanje na 43. seji Državnega sveta, 15. 9. 2021. Državni svet je sprejel mnenje ter ga poslal Zagovorniku načela enakosti.
7. Vprašanje in pobuda komisije v zvezi z lastniško neurejenostjo kategoriziranih občinskih cest, ki potekajo preko zasebnih zemljišč (71. seja komisije, 18. 10. 2021). Komisija je vprašanje in pobudo naslovila na Vlado, ki je odgovor sprejela in posredovala Državnemu svetu 30. 11. 2021.

4.6. KOMISIJA ZA KULTURO, ZNANOST, ŠOLSTVO IN ŠPORT

4.6.1. Pristojnosti komisije

Komisija obravnava predloge zakonov in druge akte, ki se nanašajo na naslednja področja:

- predšolsko vzgojo, osnovno, srednje, višje in visoko šolstvo,
- kulturo, medije in šport,
- znanost in tehnologijo.

Komisija obravnava pobude in vprašanja članov Državnega sveta v zvezi z zadevami, ki jih obravnava, ter druge zadeve, za katere jo pooblasti Državni svet. Komisija pripravlja predloge zahtev in mnenj v zvezi z zakoni in drugimi akti, ki se nanašajo na obravnavane zadeve.

4.6.2. Delo komisije

Komisija je imela v četrtem letu VI. mandata štiriindvajset (24) sej, od tega devetnajst (19) rednih in pet (5) izrednih sej.

Komisija je obravnavala skupno triintrideset (33) zadev, in sicer štiriindvajset (24) na rednih sejah in devet (9) na izrednih sejah, od tega dva (2) odložilna veta, dvanajst (12) predlogov zakonov, pet (5) pobud, deset (10) predlogov aktov ter štiri (4) druge zadeve s področja izobraževanja, kulture, medijev in znanosti.

Matičnim odborom in komisijam Državnega zbora je bilo posredovanih dvaindvajset (22) mnenj komisije.

4.6.3. Vsebinski poudarki s sej komisije⁷

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vrtcih (ZVrt-H), EPA 1643-VIII - skrajšani postopek (31. seja komisije, 4. 3. 2021).

Mnenje komisije je bilo posredovano Državnemu svetu, ki je na 38. seji, 17. 3. 2021, sledil mnenju komisije in predlog zakona podprl. Več v poglavju 2.6.2.

Predlog resolucije o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2021–2025 (ReNPJP21–25), EPA 1734-VIII (35. seja komisije, 22. 4. 2021).

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za kulturo Državnega zbora, ki je pripravil dopolnjen predlog resolucije. Komisija je predlog resolucije podprla.

Mnenje komisije je bilo posredovano Državnemu svetu, ki je predlog resolucije obravnaval na 40. seji, 12. 5. 2021, in dopolnjen predlog resolucije podprl. Več v poglavju 2.6.2.3.

⁷ Zadeve, ki jih je po predhodni obravnavi na sejah Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport obravnaval tudi Državni svet na svojih sejah, so vsebinsko zajete v 2. poglavju Poročila o delu Državnega sveta.

Predlog zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (ZZrID), druga obravnava, EPA 2004-VIII (45. seja komisije, 28. 10. 2021).

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za izobraževanje, znanost, šport in mladino Državnega zbora, ki je pripravil dopolnjen predlog zakona. Več v poglavju 2.6.2.

Predlog zakona o spremembah Zakona o medijih (ZMed-E), skrajšani postopek, EPA 1449-VIII (9. izredna seja komisije, 10. 5. 2021) je v obravnavo v Državni zbor predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Horvatom. Komisija je predlog zakona podprla. Predlog zakona je v spremembi 77. člena veljavnega zakona opredelil možnost vstopa izdajateljev radijskih programov lokalnega programa posebnega pomena na digitalno platformo s cilji, da se izenačijo pogoji za delovanje programov posebnega pomena s statusom regionalnega programa posebnega pomena ter drugimi radijskimi programi, celovit prehod na digitalno radijsko platformo, zagotovitev pluralnosti in raznovrstnosti na že obstoječi digitalni platformi in ohranjanja konkurence na radijskem oglaševalskem trgu. Komisija se je seznanila z razlogi in namenom za spremembo zakona s strani Sveta za radiodifuzijo in Agencije za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije. Člani komisije so v razpravi podprli izenačitev možnosti digitalnega oddajanja za vse slovenske radijske postaje, opozorili pa so na vprašanje medijskega radijskega monopola, ki ga omogočajo tudi različne radijske mreže, in se zavzeli za več pozornosti, namenjene slovenskim kulturnim programskim vsebinam v razpisnih pogojih.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za kulturo Državnega zbora, ki je pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 73. izredni seji, 14. 5. 2021.

Predlog zakona o spremembi Zakona o Slovenski tiskovni agenciji (ZSTAgen-B), EPA 1421-VIII - skrajšani postopek (30. seja komisije, 11. 1. 2021), ki ga je v obravnavo v Državni zbor predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Luko Mescem. Komisija je predlog zakona podprla. Namen predloga zakona je bil zagotoviti obveščenost mednarodne javnosti o dejavnostih nevladnega sektorja v Sloveniji. Predlog zakona tako dopolnjuje opredelitev javne službe na področju ustvarjanja, pripravljanja, arhiviranja in posredovanja povzetkov ključnih novic o prostovoljskem delu in dejavnostih nevladnih organizacij tudi v angleškem jeziku. Komisija je poudarila, da je predlagana zakonska dopolnitev opredelitve javne službe v obliki obveščanja svetovne javnosti tudi o delovanju nevladnih in prostovoljnih organizacij skladna s pomenom civilne družbe in njene participacije pri vplivanju v procesu odločanja. Komisija se je zavzela za to, da angleški servis novic ostane del javne službe, za opravljanje katerega Slovenska tiskovna agencija prejema nadomestilo.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za kulturo Državnega zbora, ki je pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 63. izredni seji, 3. 3. 2021.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o planinskih poteh (ZPlanP-A), EPA 1713-VIII - skrajšani postopek (33. seja komisije, 24. 3. 2021) je v obravnavo v Državni zbor predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisano Matejo Udovč. Predlog zakona opredeljuje dodatne ukrepe v podporo Planinski zvezi Slovenije (PZS) oz. pristojni planinski zvezi in planinskemu društvu kot skrbnikom planinskih poti, s ciljem zagotoviti nemoteno uporabo obstoječih in vzdrževanih planinskih poti ter zaščito Knafelčeve markacije in drugih označb planinskih poti. S predlagano novelo so se vse pristojnosti glede regulacije markacistov, namesto pristojnemu ministrstvu za šport, dodelile pristojni planinski zvezi. Predlog zakona je dopolnil pravno podlago za izvajanje nalog PZS v zvezi z markacisti. Z novelo bo država PZS dolžna

sofinancirati izvajanje programa usposabljanja in preizkusa usposobljenosti za markaciste. Predlog zakona določa obveznost ministrstva, pristojnega za turizem, da zagotavlja proračunska sredstva za vzdrževanje in označevanje planinskih poti. Komisija je podprla predlog zakona zlasti z vidika ureditve financiranja vzdrževanja planinskih poti in stabilnejšo podlago za nadaljevanje usposabljanja markacistov. Komisija se je zavzela za ustrezen kompromis med razvojem gorskega turizma in ohranjanjem gorskega ekosistema ter za ustrezen način in obseg državnega financiranja.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za izobraževanje, znanost, šport in mladino Državnega zbora, ki je pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 75. izredni seji, 27. 5. 2021.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah (ZAvMS-B), druga obravnava, EPA 1725-VIII (39. seja komisije, 17. 6. 2021), ki ga je v obravnavo v Državni zbor predložila Vlada. Komisija predloga zakona ni podprla.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za kulturo Državnega zbora, ki je pripravil dopolnjen predlog zakona. Poročilo komisije je bilo posredovano Državnemu svetu ki je predlog novele zakona obravnaval na 42. seji, 7. 7. 2021, in predloga sprememb zakona ni podprl. Državni zbor je zakon sprejel na 24. seji, 9. 7. 2021. Komisija je na Državni svet podala predlog odločilnega veta na zakon, ki ga je Državni svet na 26. izredni seji, 16. 7. 2021, sprejel. Državni zbor pri ponovnem odločanju na 25. seji, 22. 9. 2021, zakona ni sprejel. Več v poglavjih 2.6.2 in 2.6.3.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI-N), skrajšani postopek, EPA 2102-VIII (46. seja komisije, 18. 11. 2021) je v obravnavo v Državni zbor predložila skupina poslank in poslancev (prvopodpisani Danijel Krivec). Komisija je predlog zakona podprla. Predlog zakona je posegel v veljavni zakon na treh pomembnih področjih. Spremenila naj bi se sestava sveta vzgojno-izobraževalnega zavoda (VIZ), in sicer v številu predstavnikov ustanovitelja s 3 na 5 in predstavnikov zaposlenih s 5 na 3. Spremembo je predlagatelj utemeljil s tem, da je ustanovitelj odgovoren za delovanje zavoda, kakovost poslovanja, je glavni financer poslovanja, odgovoren za vzdrževanje in varnost nepremičnine in ugled zavoda v javnosti. S predlogom zakona naj bi se uvedla možnost napredovanja pomočnikov vzgojiteljev v naziv mentor in svetovalec z namenom priznanja njihovega dela in vzpostavitvi enakopravnega položaja v razmerju do vzgojitelja. Predlog zakona je dopolnil določbe v zvezi z zagotavljanjem varovanja osebnih podatkov pri upravljanju enotnega državnega informacijskega sistema, ki gostuje na strežnikih pristojnega ministrstva. Komisija je, upoštevajoč strokovne predstavitve in razpravo predstavnikov vseh deležnikov s področja vzgoje in izobraževanja na posvetu z naslovom Politizacija slovenskih vrtcev in šol?, ki ga je organizirala 22. 10. 2021, ugotovila, da sta vsem razpravljavcem skupni temeljni vprašanji, in sicer kateri so bili razlogi za predlagane spremembe in kako bodo vplivale na organizacijo in kakovost vzgojnoizobraževalnega procesa. Komisija se je seznanila z mnenjem Interesne skupine lokalnih interesov (68. seja interesne skupine, 11. 10. 2021) in Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj (70. seja komisije, 11. 10. 2021) kot zainteresirane komisije, ki sta predlog podprli, in sicer z vidika spremembe sestave sveta javnega vrtca oziroma šole v prid njihovega ustanovitelja, saj občine v funkciji ključnega financerja nosijo največjo odgovornost za razvoj javnih vrtcev oz. šol in njihovo kakovost. Zavrnila sta očitke o politični naravnosti sveta javnega zavoda zaradi večjega vpliva iz naslova največjega števila članov, saj ustanovitelj še

zmeraj ne bi imel večine in bi ga lahko zaposleni in starši skupaj vedno preglasovali, predvsem pa poslanstvo sveta javnega vrtca oz. šole ni vezano na politično odločanje, ampak na odločitve o poslovanju in programu razvoja vrtca oz. šole, vključno o nadstandardnih programih, ter na odnos javnega zavoda do lokalnega okolja. Komisija in interesna skupina sta tudi menili, da je razprava o političnem kadrovanju v vrtcih in šolah neumestna, saj je občinam ustanoviteljicam v interesu, da vzgojno-izobraževalne ustanove v njihovem okolju delujejo uspešno in kakovostno, kar pa je nemogoče doseči s politično nastavljenim kadrom, ampak le z uspešnim vodstvom javnega zavoda, ki ima tudi večinsko podporo sveta javnega zavoda. Pri tem sta komisija in interesna skupina izpostavili tudi vlogo ravnatelja javnega vrtca oz. šole kot pedagoškega vodja in poslovnodnega organa, ki ga imenuje in razrešuje svet javnega vrtca oz. šole. Če so odnosi med zaposlenimi in vodstvom vrtca oz. šole slabi, ustanovitelj javnega zavoda v vlogi manjšine v svetu javnega zavoda ne more učinkovito ukrepati in ustrezno odreagirati, prav tako je v slabšem položaju ravnatelj, ki je v okviru svojih pristojnosti in odgovornosti bistveno bolj izpostavljen kot zaposleni, ki imajo v svetu javnega zavoda večino. Ravnatelj s svojim delom in dokazovanjem najbolj vpliva na to, ali ga bo svet javnega zavoda (ponovno) imenoval ali razrešil. V razpravi je bilo izražena tudi podpora morebitni uravnoteženi sestavi sveta javnega vrtca oz. šole, vendar pod pogojem, da daje občina oz. občinski svet kot izvršitelj ustanoviteljskih pravic soglasje k odločitvam (npr. k imenovanju ravnatelja). Ob zavedanju, da so pomočniki vzgojitelja v vrtcih, ki opravljajo odgovorno delo, premalo plačani, sta komisija in interesna skupina opozorili, da predlog za njihovo napredovanje prinaša dodatne finančne obremenitve občinskih proračunov in tudi staršev otrok prek cene programov predšolske vzgoje. Ker viri za financiranje tovrstnih višjih stroškov niso zagotovljeni, je nujno, da se v sodelovanju s pristojnimi ministrstvi in reprezentativni združenji občin poišče finančni vir. Ob tem je bilo poudarjeno, da povprečnina za 2022 in 2023 ne upošteva višjih stroškov občin iz naslova višjih stroškov dela za pomočnika vzgojitelja zaradi napredovanja v naziv mentor in svetovalec. Glede na napovedan nadaljnji proces finančnega razbremenjevanja občin je treba v okviru zakonske ureditve zmanjšanja izdatkov občin stroške dela za vzgojitelja in pomočnika vzgojitelja, ki se upoštevajo pri izračunu stroškov programov predšolske vzgoje, prenesti na državo oz. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, ki tudi določa standarde in normative za področje predšolske dejavnosti. Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport se je seznanila s stališči sindikata, predstavnikov ravnateljev vrtcev, osnovnega in srednjega šolstva Slovenije ter dijakov, ki predloga zakona niso podprli. Komisija je ocenila, da bi moral ustanovitelj kot financer imeti več vpliva na odločanje v svetih VIZ. Izpostavila je, da je vpliv zlasti lokalne politike težko povsem izključiti iz upravljanja VIZ, saj člani sveta praviloma niso apolitični. Nekateri člani komisije so posebej poudarili, da mednarodne raziskave in statistike dokazujejo kakovostno vzgojno-izobraževalno delo v slovenskih vrtcih in šolah. Ocenili so, da je to tudi rezultat dejstva, da v dosedanjem sistemu upravljanja šol ni bilo dopuščenega političnega vplivanja. Zakaj bi torej spreminjali veljavni model sestave sveta, kjer imajo večino predstavniki zaposlenih, če je očitno uspešen. Izpostavili so, da se predlagane rešitve lahko pomenijo izraz nezaupanja v slovenske vzgojitelje in učitelje. Komisija je podprla predlagano napredovanje pomočnika vzgojitelja in se zavzela za dvig izhodiščnega plačnega razreda, saj je delovno mesto podvrednoteno. Člani komisije so opozorili tudi na nedorečenost predlaganih zakonskih rešitev glede varovanja osebnih podatkov z vzpostavitev enotnega državnega informacijskega sistema. **Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za izobraževanje, znanost, šport in mladino Državnega zbora, ki je pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 90. izredni seji, 22. 12. 2021. Komisija je na Državni svet podala predlog odločilnega veta**

na zakon, ki ga Državni svet na 28. izredni seji, 29. 12. 2021, ni sprejel. Več v poglavju 2.6.3.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah (ZAvMS-B), druga obravnava, EPA 2176-VIII (47. seja komisije, 24. 11. 2021) je v obravnavo v Državni zbor predložila v obravnavo predložila skupina poslank in poslancev (prvopodpisani mag. Branislav Rajić). Predlog zakona je v slovenski pravni red vnesel direktivo s tega področja, in sicer Direktivo EU 2010/13, ki je bila 2018 prenovljena z Direktivo 2018/1808. Poglavitne rešitve v predlogu zakona so mdr. svoboda sprejemanja avdiovizualnih medijskih storitev iz drugih držav članic, spodbujanje uporabe koregulacije in samoregulacije, medijska pismenost, preglednost podatkov o ponudnikih avdiovizualnih medijskih storitev, prepoved spodbujanja nasilja ali sovraštva in javnega ščuvanja k storitvi terorističnega kaznivega dejanja, zaščita otrok v avdiovizualnih medijskih storitvah, dostopnost avdiovizualnih medijskih storitev za invalide, avdiovizualno komercialno sporočanje, spodbujanje evropskih del, storitve platform za izmenjavo videov. Predlog zakona je bil skorajda identičen z vladnim Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah, EPA 1725-VIII, ki ob ponovnem odločanju na zahtevo Državnega sveta (26. izredna seja, 16. 7. 2021) ni bil sprejet. Bistvena razlika je v umiku določb o ustanovitvi Sklada za evropsko avdiovizualno produkcijo, ki je z direktivo le dopuščeno, ne pa tudi obvezno. Predlog zakona je tudi drugače opredelil osnovo, od katere bi se odmerila dajatev oz. prispevek, in sicer lahko osnovo predstavljajo le prihodki, vključno z naročinami in oglaševanjem, iz naslova ponujanja avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo, ne pa tudi prihodki od naročnin in oglaševanja morebitnih drugih dejavnosti. Komisija je izpostavila pomen deleža slovenskih avdiovizualnih medijskih vsebin, ki bi moral biti določen v zakonu. Slovenski medijski oz. kulturni prostor je namreč majhen, velike medijske hiše oz. avdiovizualni ponudniki pa so agresivni in zelo spretno izrivajo domače, nacionalne vsebine iz kulturnega prostora. Opozorila je tudi, da bi bilo treba čim prej urediti obdavčitev tujih ponudnikov avdiovizualnih storitev na slovenskem trgu. Komisija je pozvala k zakonski opredelitvi še ostalih odprtih sistemskih vprašanj, ki so bila že večkrat izpostavljena s strani deležnikov s področja avdiovizualnih storitev. Razpravljavci so se tudi strinjali, da je bil ta predlog zakona rezultat konstruktivnega odziva poslancev Državnega zbora in Vlade na veto Državnega sveta in tehtne pripombe vseh deležnikov z avdiovizualnega medijskega področja, ki so opozarjali na neustrezne rešitve prvotnega vladnega predloga zakona.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za izobraževanje, znanost, šport in mladino Državnega zbora, ki je pripravil dopolnjen predlog zakona (17. redna seja, 2. 12. 2021). Državni zbor je zakon na 28. seji dne, 15. 12. 2021, sprejel.

Poročilo o delovanju Nadzornega sveta RTV Slovenija v letu 2020, EPA 1722-VIII (33. seja komisije, 24. 3. 2021). Komisija je v razpravi pozitivno ocenila delovanje RTVS kot pomembne nacionalne televizijske in radijske hiše. Opozorila je, da je RTVS javna dobrina in njena vloga po obsegu in različnosti vsebin posebnega kulturnega in nacionalnega pomena nenadomestljiva. RTVS je izjemnega pomena za slovensko kulturo predvsem z vidika snemanja in arhiviranja kulturno-umetniške dediščine manj znanih avtorjev. Kot pomembnega je izpostavila odnos zaposlenih do opravljanja javne službe, saj so kljub oteženim razmeram zaradi pandemije novinarsko in produkcijsko delo opravljali strokovno in kakovostno. Komisija je kot nesprejemljivo ocenila poskuse političnega vplivanja na uredniško politiko in pritiske na novinarje, trenutno razmerje med politiko in mediji se kaže v obliki boja za usmerjanje javnega mnenja. Ne glede na

različne kritike pa je RTVS s svojimi programskimi vsebinami dobro sprejeta med svojimi uporabniki, gledalci in poslušalci. Komisija je ponovno posebej opozorila na velik nacionalni pomen RTVS, ki opravlja javno službo z namenom zagotavljanja demokratičnih, socialnih in kulturnih potreb državljanov, zato je ustanoviteljica dolžna zagotoviti ustrezna sredstva. Njena programska avtonomija je pomembna z vidika neodvisnega ustvarjanja različnih vsebin - od informativnih, analitičnih in preiskovalnih do strokovnih in umetniških oddaj, zato je temu primerno treba zagotavljati možnosti za razvoj različnih področij.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za kulturo Državnega zbora.

Letno poročilo Slovenske tiskovne agencije, STA, d. o. o., Ljubljana za poslovno leto 2020, EPA 1843-VIII (36. seja komisije, 13. 5. 2021).

Komisija je izpostavila, da je delovanje nacionalne tiskovne agencije pomembno z vidika vsestranskega novinarskega poročanja in korektnega informiranja vseh prebivalcev. Člani so poudarili, da je zato od njene ustanoviteljice neodgovorno, da agencijo s problematiziranjem njenega financiranja potiska v negotovost obstoja in hkrati ogroža temelje neodvisnega novinarstva - STA je tudi edina medijska hiša, ki je pri poročanju neodvisna, saj na novinarsko delo ne vplivajo različni interesi. Njen presežek je zlasti v poročanju o dogodkih, tematikah in problemih v civilni družbi, na lokalni ravni ter v marginaliziranih skupinah, ki jih drugače ni zaslediti v drugih medijih. Velik pomen agencije in dela njenih novinarjev je še posebej prišlo do izraza pri obveščanju prebivalstva o nevarnostih širitve in posledic Covid-19, še zlasti v širjenju nepreverjenih novic, ki so prav v epidemioloških razmerah prehitro dostopale do ljudi. Zanesljivost korektnega poročanja je tudi sicer v vsesplošnem medijskem in spletnem informiranju vrednota, zato obstoj nacionalne tiskovne agencije ne sme biti središče političnih sporov ali nerazumevanja različnih konceptov upravljanja agencije. Nesprejemljivo je, da Vlada ne spoštuje temeljnega zakona o STA in tudi zakona, ki ga je za rešitev finančnega položaja STA sprejel Državni zbor. Komisija v sprejetih sklepih Vlado pozvala h konstruktivni rešitvi spora s STA, da zagotovi financiranje delovanja STA za opravljanje javne službe, skladno s sprejeto zakonodajo; komisija je predlagala predsedniku Državnega sveta, da problematiko STA obravnava na razširjeni seji Kolegija Državnega sveta, na katero povabi predstavnika STA in UKOM in z njima opravi razgovor oz. da problematiko uvrsti na dnevni red seje Državnega sveta. Problematika STA naj se ponovno obravnava na seji komisije, kamor se povabi predstavnike STA in UKOM oz. Vlade.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za kulturo Državnega zbora in Vladi Republike Slovenije.

Poročilo o uresničevanju Resolucije o raziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2011–2020 do 2020, EPA 1898-VIII (48. seja komisije, 26. 11. 2020).

Komisija je ugotovila, da je poročilo pripravilo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport v sodelovanju z Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo, Službo Vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, Ministrstvom za javno upravo, Ministrstvom za finance, Ministrstvom za kulturo in Ministrstvom za obrambo. V poročilu so poleg statističnih podatkov, mednarodnih poročil, poročil UMAR o razvoju za leta 2018, 2019 in 2020 ter podatkov ministrstev upoštevani predvsem podatki iz letnih poročil in letnih programov dela ter drugi podatki javnih agencij. Od 69 je bilo izvedenih 37 ukrepov. Komisija se je seznanila s stališčem Koordinacije samostojnih raziskovalnih inštitutov Slovenije, Rektorske konference Slovenije in Inženirske akademije Slovenije. Komisija se je zavzela, da odnos odločevalcev do znanosti ne sme biti predmet politične razdelitve in organizacije resorjev vsakokratne Vlade. Ocenila je, da je razprava o

načinu vodenja področja na najvišjih ravneh prava, pomembno je namreč, da so področja, za katera so pristojna posamezna ministrstva, ustrezno strukturirana in diskurzivno pregledna. Opozorila je, da so oblasti v zadnjih 10 letih namesto v napredek znanost pripeljale na marginalni rob – to je rezultat njihovega odnosa do znanosti, ki zaradi svoje delne hermetičnosti tudi ni zanimiva za širši krog ljudi in zato tudi ne za politične stranke, in to je tudi največji strukturni problem znanosti. Komisija se je zavzela za sprejem podzakonskih aktov, ki bodo izboljšali procese med zakonsko zagotovljenim stabilnim financiranjem in učinkovitim prenosom sredstev do končnega uporabnika – raziskovalca in inovatorja. Obenem je treba zagotoviti tudi učinkovit in pregleden nadzor nad porabo sredstev in biti odziven na vprašanja, ki se bodo pojavljala med implementacijo zakona ter nove raziskovalne in inovacijske strategije.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za izobraževanje, znanost, šport in mladino Državnega zbora.

Poziv glede soglasja k Razpisu za vpis v dodiplomske in enovite magistrske študijske programe v študijskem letu 2021/22 (8. izredna seja komisije, 5. 2. 2021). Komisija je ob obravnavi še neskljenjenega soglasja Vlade k razpisu ugotovila, da Vlada navkljub zadostitvi vseh postopkov in usklajevanj pri oblikovanju razpisa nanj ni podala sprejela soglasja. Na podlagi razprave, v kateri so sodelovali vabljeni predstavniki univerz, sindikata zaposlenih v visokem šolstvu in študentov, državni svetniki, člani komisije, zaplet soglasja k razpisu ocenjujejo kot nerazumen in škodljiv tako za visokošolske institucije kot za dijake oz. bodoče študente, ki jim zaradi pandemije otežuje že tako negotove razmere. Komisija je podprla prizadevanja javnih univerz oz. visokošolskih zavodov, ki so že zdaj kljub nezadostnim finančnim proračunskim sredstvom s svojimi diplomanti konkurenčna na trgih in družbenih podsistemi, ki zahtevajo visokokvalificirane kadre s širokim spektrom znanj in veščin in so po kakovosti študijskih programov povsem primerljiva s tujimi univerzami.

Mnenje komisije je bilo posredovano Vladi Republike Slovenije in Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport.

Blokada zaposlovanja v okviru raziskovalnih projektov na raziskovalnih inštitutih in visokošolskih zavodih na podlagi Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2021 in 2022 (Uradni list RS, št. 174/20) (32. seja komisije, 12. 3. 2021). Sklep komisije je bil posredovan Vladi. Komisija se je odzvala na omejitev zaposlovanja kadrov na že odobrene raziskovalne projekte na podlagi Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2021 in 2022 in ugotovila, da kljub zagotovitvi predsednika Vlade novi paket protikoronskih ukrepov, sprejetih 3. 2. 2021 v Zakonu o dodatnih ukrepih za omilitev posledic Covid-19 (ZDUOP), te omejitve ni odpravil. Komisija je opozorila na nesprejemljivo marginalizacijo raziskovalnega področja in znanosti v Sloveniji, saj odločevalci očitno teh področij ne prepoznavajo kot ključnih za razvoj družbe kot celote. Vlada je sicer na dopisni seji (11. 3. 2021) sprejela Predlog zakona o spremembah in dopolnitvi Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2021 in 2022, ki je omogočil ponovno zaposlovanje na raziskovalnih inštitutih in visokošolskih zavodih v primerih, če se sredstva za plače zaposlenih zagotavljajo iz sredstev raziskovalnih projektov in programov ter sredstev za projekte in programe, namenjene za internacionalizacijo in kakovost v izobraževanju in znanosti, kar pomeni torej, da se sredstva za plače teh zaposlenih ne zagotavljajo iz proračuna države.

Sklep komisije je bil posredovan Vladi Republike Slovenije.

Financiranje Botaničnega vrta Univerze v Ljubljani (36. seja komisije, 13. 5. 2021). Komisija se je ob obravnavi problematike na pobudo državnega svetnika Janoša Kerna seznanila z dodatnimi pojasnili glede pomena in statusa vrta, ki so jih predstavili Botanični vrt, Biotehnična fakulteta Univerze v Ljubljani, Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvo za okolje in prostor ter Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Komisija se je v razpravi zavzela za nujno ureditev stabilnega financiranja Botaničnega vrta in kot nesprejemljivo ocenila neodzivnost Vlade za rešitev omenjene problematike. Komisija je pozvala Vlado, naj zaradi njegove kompleksnosti funkcij omogoči trajno in stabilno financiranje Botaničnega vrta Univerze v Ljubljani oz. uresniči dogovor, že usklajen med Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport, Botaničnim vrtom in Univerzo v Ljubljani glede načina in obsega financiranja. Vlada naj se obenem zavzame za trajno in ustrezno rešitev prostorskega vprašanja, da Botanični vrt ne bo nenehno ogrožen oz. omejevan zaradi različnih infrastrukturnih posegov.

Mnenje komisije je bilo posredovano Vladi, Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvu za kulturo, Ministrstvu za okolje in prostor in Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Problematika financiranja Trubarjeve domačije – muzeja (37. seja komisije, 20. 5. 2021), naslovljena na Ministrstvo za kulturo. Komisija je pobudo obravnavala na predlog državnega svetnika Janoša Kerna.

Komisija je na podlagi seznanitve z različnimi vidiki obravnavane tematike podprla prizadevanje Občine Velike Lašče, da se, skladno s strokovnimi smernicami, Trubarjeva domačija razglasi za kulturni spomenik državnega pomena. Obenem je pozvala Ministrstvo za kulturo, da ob tem prouči vse strokovne in postopkovne možnosti za spremembo statusa.

Sproščanje epidemioloških ukrepov za kulturne in športne dogodke (37. seja komisije, 20. 5. 2021). Komisija je pobudo državnega svetnika Janoša Kerna obravnavala skupaj z Interesno skupino negospodarskih dejavnosti. Komisija in interesna skupina sta se seznanili s predlogi Kulturniške zbornice Slovenije, z mnenjema Nacionalnega sveta za kulturo in Združenja kulturnih domov in ustanov Slovenije, z izkušnjami Festivala Ljubljana, z odzivom Ministrstva za kulturo na izpostavljeno problematiko, s pojasnili NIJZ in Ministrstva za zdravje. Na podlagi predstavitve problematike, načrtovanih ukrepov sproščanja protikoronskih ukrepov, znanstveno-analitičnih modelov in predlogov predstavnikov kulture sta komisija in interesna skupina pozvali Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvo za zdravje in NIJZ, da v največji možni meri tudi v prihodnje medsebojno sodelujejo in se z izvajalci kulturnih in športnih prireditev posvetujejo o sprejetih ukrepih. Prouči naj se možnost ustanovitve interdisciplinarne posvetovalne skupine, ki bi pripravila predloge za odločevalce, upoštevajoč stališča predstavnikov z relevantnih področij kulture in športa, ter se opredeljevala do strateških vprašanj s teh dveh področij. Komisija in interesna skupina sta podprli strokovne analize, pripravljene s pomočjo metaanalize in umetne inteligence, ki jo je pripravil Institut Jožef Stefan in pozvali k ukinitvi vseh omejitev za vse posameznike, ki so bili dokazljivo cepljeni proti Covid-19.

Skupno mnenje komisije in interesne skupine je bilo posredovano Ministrstvu za kulturo, Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvu za zdravje in Nacionalnemu inštitutu za javno zdravje.

4.6.4. Zadeve, ki jih je obravnavala komisija

Predlogi odložilnih vetov:

1. Predlog odločilnega veta na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah (ZAvMS-B), EPA 1725-VIII (11. izredna seja komisije, 13. 7. 2021). Državni svet je na 26. izredni seji, 16. 7. 2021, sprejel zahtevo, da Državni zbor ponovno odloča o zakonu. Državni zbor na 25. seji, 22. 9. 2021, pri ponovnem odločanju zakona ni sprejel.
2. Predlog odločilnega veta na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI-N), EPA 2102-VIII (12. izredna seja komisije, 27. 12. 2021). Državni svet na 28. izredni seji, 29. 12. 2021, zahteve, da Državni zbor ponovno odloča o zakonu, ni sprejel.

Predlogi zakonov:

1. Predlog zakona o spremembah Zakona o medijih (ZMed-E), skrajšani postopek, EPA 1449-VIII (9. izredna seja komisije, 10. 5. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za kulturo. Državni zbor je na 73. izredni seji, 14. 5. 2021, zakon sprejel.
2. Predlog zakona o spremembi Zakona o Slovenski tiskovni agenciji (ZSTAgen-B), skrajšani postopek, EPA 1421-VIII (30. seja komisije, 11. 1. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za kulturo. Državni zbor je zakon sprejel na 63. izredni seji, 3. 3. 2021.
3. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vrtcih (ZVrt-H), EPA 1643-VIII - skrajšani postopek (31. seja, 4. 3. 2021). Predlog zakona je obravnaval Državni svet (38. seja, 17. 3. 2021). Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Odboru za izobraževanje, znanost, šport in mladino. Državni zbor predloga zakona na 67. izredni seji, 30. 3. 2021, ni sprejel.
4. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o planinskih poteh (ZPlanP-A), EPA 1713-VIII - skrajšani postopek (33. seja komisije, 24. 3. 2021). Mnenje je bilo posredovano Odboru za izobraževanje, znanost, šport in mladino. Državni zbor je zakon na 75. izredni seji, 27. 5. 2021, sprejel.
5. Predlog zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (ZZrID), druga obravnava, EPA 1723-VIII (35. seja komisije, 22. 4. 2021). Mnenje je bilo posredovano Odboru za izobraževanje, znanost, šport in mladino. Državni zbor je na 75. izredni seji, 27. 5. 2021, ugotovil, da je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.
6. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah (ZAvMS-B), druga obravnava, EPA 1725-VIII (39. seja komisije, 17. 6. 2021). Mnenje je bilo posredovano Odboru za kulturo. Državni zbor na 25. seji, 22. 9. 2021, pri ponovnem odločanju zakona ni sprejel.
7. Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Radioteleviziji Slovenija (ZRTVS-1B), druga obravnava, EPA 1168-VIII (41. seja komisije, 25. 8. 2021). Mnenje je bilo posredovano Odboru za izobraževanje, znanost, šport in mladino. Državni zbor je na 25. seji, 24. 9. 2021, ugotovil, da je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.
8. Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o tujcih (ZTuj-2G), skrajšani postopek, EPA 2041-VIII - zainteresirana komisija (42. seja komisije, 6. 9. 2021). Komisija je predlog zakona obravnavala skupaj z matično Komisijo za državno ureditev. Državni zbor je na 81. izredni seji, 14. 9. 2021, ugotovil, da je zakonodajni postopek končan.
9. Predlog zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI-M), skrajšani postopek, EPA 2033-VIII (44. seja komisije, 22. 9. 2021).

Mnenje je bilo posredovano Odboru za izobraževanje, znanost, šport in mladino. Državni zbor je zakon na 26. seji, 20. 10. 2021, sprejel.

10. Predlog zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (ZZrID), druga obravnava, EPA 2004-VIII (45. seja komisije, 28. 10. 2021). Mnenje je bilo posredovano Odboru za izobraževanje, znanost, šport in mladino. Državni svet je dopolnjeni predlog obravnaval na 45. seji, 10. 11. 2021. Državni zbor je zakon na 27. seji, 18. 11. 2021, sprejel.
11. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI-N), skrajšani postopek, EPA 2102-VIII (46. seja komisije, 18. 11. 2021). Mnenje je bilo posredovano Odboru za izobraževanje, znanost, šport in mladino. Državni zbor je zakon sprejel na 90. izredni seji, 22. 12. 2021.
12. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah (ZAVMS-B), druga obravnava, EPA 2176-VIII (47. seja komisije, 24. 11. 2021). Mnenje je bilo posredovano Odboru za izobraževanje, znanost, šport in mladino. Državni zbor je zakon na 28. seji, 15. 12. 2021, sprejel.

Predlogi aktov:

1. Predlog odloka o spremembi Odloka o ustanovitvi samostojnega visokošolskega zavoda Fakultete za informacijske študije v Novem mestu (OdUVZFIŠNM-D), EPA 1571-VIII (8. izredna seja komisije, 5. 2. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za izobraževanje, znanost, šport in mladino.
2. Predlog odloka o spremembi Odloka o preoblikovanju Univerze v Mariboru (OdPUM-1K), EPA 1572-VIII (8. izredna seja komisije, 5. 2. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za izobraževanje, znanost, šport in mladino.
3. Predlog odloka o spremembah Odloka o preoblikovanju Univerze v Ljubljani (OdPUL-1G), EPA 1619-VIII (8. izredna seja komisije, 5. 2. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za izobraževanje, znanost, šport in mladino.
4. Predlog odloka o spremembah Odloka o ustanovitvi Univerze na Primorskem (OdUUP-J), EPA 1640-VIII (8. izredna seja komisije, 5. 2. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za izobraževanje, znanost, šport in mladino.
5. Letno poročilo Sveta za radiodifuzijo za obdobje 2019/2020 (oktober 2019–september 2020), EPA 1650-VIII (10. izredna seja komisije, 14. 6. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za kulturo.
6. Delno poročilo o izvajanju Resolucije o Nacionalnem programu za mladino 2013–2022 za leta 2017, 2018 in 2019, EPA 1439-VIII (33. seja komisije, 24. 3. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za izobraževanje, znanost, šport in mladino.
7. Poročilo o delovanju Nadzornega sveta RTV Slovenija v letu 2020, EPA 1722-VIII (33. seja komisije, 24. 3. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za kulturo.
8. Letno poročilo Slovenske tiskovne agencije, STA, d. o. o., Ljubljana za poslovno leto 2020, EPA 1843-VIII (36. seja komisije, 13. 5. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za kulturo in Vladi.
9. Predlog resolucije o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2021–2025 (ReNPJP21–25), EPA 1734-VIII (35. seja komisije, 22. 4. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za kulturo. Državni zbor je na 75. izredni seji, 1. 6. 2021, resolucijo sprejel.
10. Poročilo o uresničevanju Resolucije o raziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2011–2020 do 2020, EPA 1898-VIII (48. seja komisije, 26. 11. 2020). Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru za izobraževanje, znanost, šport in mladino.

Pobude:

1. Poziv glede soglasja k Razpisu za vpis v dodiplomske in enovite magistrske študijske programe v študijskem letu 2021/22 (8. izredna seja komisije, 5. 2. 2021). Poziv komisije je bil posredovan Vladi in Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport.
2. Blokada zaposlovanja v okviru raziskovalnih projektov na raziskovalnih inštitutih in visokošolskih zavodih na podlagi Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2021 in 2022 (Uradni list RS, št. 174/20) (32. seja komisije, 12. 3. 2021). Sklep komisije je bil posredovan Vladi.
3. Sproščanje epidemioloških ukrepov za kulturne in športne dogodke (37. seja, 20. 5. 2021). Mnenje k pobudi je bilo posredovano Ministrstvu za kulturo (odgovor 31. 5. 2021), Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvu za zdravje in Nacionalnemu inštitutu za javno zdravje.
4. Financiranje Trubarjeve domačije – muzeja (37. seja komisije, 20. 5. 2021). Pobuda je bila posredovana na Ministrstvo za kulturo.
5. Financiranje Botaničnega vrta Univerze v Ljubljani (36. seja komisije, 13. 5. 2021). Pobuda komisije je bilo posredovana Vladi (odgovor 6. 7. 2021), Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvu za kulturo, Ministrstvu za okolje in prostor in Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Druge zadeve

1. Poročilo o delu Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport za leto 2020 (30. seja komisije, 11. 1. 2021).
2. Osnutek Predloga načrta za okrevanje in odpornost - zainteresirana komisija (34. seja komisije, 31. 3. 2021). Državni svet je osnutek predloga obravnaval na 23. izredni seji, 22. 4. 2021. Mnenje Državnega sveta je bilo posredovano Vladi.
3. Problematika Covid-19 in iskanje optimalnih rešitev za naprej (40. seja komisije, 28. 6. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Vladi.
4. Razprava o predlogu Nacionalnega programa visokega šolstva 2021–2030 v javni razpravi (43. seja komisije, 16. 9. 2021). Mnenje komisije je bilo posredovano Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport.

4.7. KOMISIJA ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO

4.7.1. Pristojnosti komisije

Komisija obravnava predloge zakonov in druge akte, ki se nanašajo na naslednja področja:

- kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo,
- prehrambno industrijo,
- veterinarstvo.

Komisija obravnava pobude in vprašanja članov Državnega sveta v zvezi z zadevami, ki jih obravnava, ter druge zadeve, za katere jo pooblasti Državni svet. Komisija pripravlja predloge

zahtev in mnenj v zvezi z zakoni in drugimi akti, ki se nanašajo na obravnavane zadeve.

4.7.2. Delo komisije

Komisija je imela v četrtem letu VI. mandata osemnajst (18) sej, od tega trinajst (13) rednih in pet (5) izrednih.

Komisija je obravnavala skupno šestintrideset (36) zadev, in sicer sedemindvajset (27) na rednih sejah in devet (9) na izrednih sejah, od tega enajst (11) predlogov zakonov, osem (8) predlogov drugih aktov, sedem (7) pobud in vprašanj ter deset (10) ostalih zadev.

Matičnim odborom in komisijam Državnega zbora je bilo posredovano deset (10) mnenj komisije.

4.7.3. Vsebinski poudarki s sej komisije⁸

I. Kmetijstvo in razvoj podeželja

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu (ZKme-1F), EPA 1773-VIII (28. seja komisije, 26. 4. 2021 in 30. seja komisije, 17. 6. 2021). Komisija se je s predlogom zakona seznanila. Najprej se je komisija na 28. seji, 26. 4. 2021, seznanila z vsebino predloga zakona in poglavitnimi rešitvami. Po predstavitvi stališč Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS), Zaveznitstva za kmetijstvo (ZZK) in Slovenske kmečke zveze so člani komisije ugotovili, da je predlog zakona v nekaterih ključnih delih – ureditev direktne prodaje, javnost evidenc ter spremljanje stanja kmetijskih tal in gnojenja - še neusklajen. Ker je predlagatelj zakona izrazil interes, da predlog zakona s predlogi amandmajev uskladi v delih, kjer so razhajanja med zainteresiranimi deležniki velika, je komisija sprejela sklep, da se nadaljevanje razprave prekine in odločanje o obravnavanem predlogu zakona preloži na eno od naslednjih sej, ko bo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v sodelovanju z zainteresiranimi deležniki pripravilo usklajene predolge amandmajev. Komisija se je nato na 30. seji, 17. 6. 2021, seznanila, da se je predlagatelj zakona uskladal z zainteresiranimi deležniki in pripravil k predlogu zakona amandmaje, ki jih je tudi že potrdila Vlada Republike Slovenije, in bodo vloženi v zakonodajno proceduro. Komisija je ugotovila, da se prvotno predlagano urejanje t. i. obcestne prodaje – prodaje kmetijskih pridelkov oziroma živil na premičnih prodajnih objektih, zaradi neenake obravnave na podlagi Zakona o trgovini, v celoti umika iz predloga zakona. To pomeni, da se na področju neposredne prodaje ohranja dosedanja ureditev. Komisija je menila, da je treba obcestno prodajo zaradi številnih zlorab in potvorb porekla v prihodnje celovito urediti v sodelovanju s pristojnim Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo v Zakonu o trgovini. Komisija je bila seznanjena o uskladitvi na področju javnosti podatkov, po kateri ostaja KMG MID podatek, ki ni javno dostopen. Prav tako ni javno dostopen podatek o količini možne pridelave in predelave ter podatek o staležu po vrstah rejenih živalih, saj gre lahko za podatke, ki so po svoji

⁸ Zadeve, ki jih je po predhodni obravnavi na sejah Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano obravnaval tudi Državni svet na svojih sejah, so vsebinsko zajete v 2. poglavju Poročila o delu Državnega sveta.

vsebinski poslovni skrivnosti. Po uskladitvi predloga zakona je jasno definirano, kateri podatki so javno dostopni in ne gre več za splošni pristop, po katerem so podatki iz evidenc, ki jih vodi MKGP, javno dostopni. Pri tem je resorni minister izpostavil, da je po stališču Informacijske pooblaščenke na posebno zahtevo moč pridobiti podatek oziroma vpogled v KMG MID. Komisija je ugotovila, da se v predlogu zakona z namenom nadaljnje uvedbe sheme izbrana kakovost in preprečitve zapletov, ki so se pojavili pri izplačilu Covid-19 pomoči na področju zelenjave, uvaja evidenca pridelovalcev zelenjave in zelišč. Z vpisom pridelovalcev zelenjave in zelišč v evidenco, ki je pogojen s površino (letno vsaj 0,1 ha njivskih površin na prostem ali 0,02 ha v rastlinjaki) ali s trženjem zelenjave in zelišč, teži k boljši sledljivosti kmetijskih pridelkov od njive do potrošnikov in omogoča vzpostavitev masnih bilanc, saj je nemalokrat na trgu več slovenske zelenjave, kot jo dejansko lahko pridelamo. Pri tem se prvotno predvidena ureditev glede dobavnic iz predloga zakona črta v celoti, ostaja pa dolžnost poročanja ob oddajanju vlog. Komisija je izpostavila tudi pomen uskladitve predlaganih sprememb na področju spremljanja stanja kmetijskih tal in gnojenja. Obveznosti in pravice na področju državnega monitoringa so bolj določno opredeljene. Na področju gnojenja se za vsebine, ki kmetijskim gospodarstvom nalagajo dodatne obveznosti, predvideva sprejetje podzakonskega akta. Lastnik oziroma uporabnik kmetijskega zemljišča, ki je podal soglasje javni službi za dostop do zemljišča, kjer se izvaja spremljanje stanja kmetijskih tal, je upravičen do podatkov iz analize. Komisija je ugotovila, da je bil zakon v celoti usklajen in je rezultat konstruktivnega sodelovanja vseh ključnih deležnikov, kar so člani komisije pozdravili, saj je bil na ta način dosežen dogovor o širše sprejemljivem predlogu zakona in menili, naj ta primer sodi kot zgled dobre prakse pri pripravi zakonodajnih predlogov v prihodnje.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 24. seji, 13. 7. 2021.

Predlog zakona o ukrepih za odpravo posledic pozebe v kmetijski proizvodnji med 5. in 9. aprilom leta 2021 (ZUOPPKP21) – nujni postopek, EPA 1992-VIII (11. izredna seja komisije, 28. 6. 2021) je komisija podprla. Komisija se je seznanila s pglavitnimi rešitvami predloga zakona, ki daje podlago za izdelavo končne ocene škode ter nujne interventne ukrepe za odpravo posledic pozebe, ki je prizadela kmetijsko, predvsem sadjarsko in vinogradniško proizvodnjo letos med 18. in 22. marcem ter med 5. in 9. aprilom. Na podlagi obravnavanega predloga zakona za odpravo škode zaradi letošnje pozebe je predvidenih 7 milijonov evrov ter da so ukrepi zelo podobni oziroma identični interventnim ukrepom iz let 2016 in 2017, ko se je slovensko kmetijstvo soočilo s pozebo v podobnem obsegu, kot je bila 2021. Komisija je na splošno podprla, da se z obravnavanim interventnim zakonom rešuje kmetijski sektor sadjarstva in vinogradništva, ki je 2021 v ekstremni pozebi utrpel veliko škodo. Vendar se pri tem izpostavlja problematika neenakega in celo neenakopravnega obravnavanja ter reševanja posledic nedavnih naravnih nesreč v kmetijstvu. Komisija je pri tem izpostavila primer lanskoletne toče, zaradi katere so bili sadjarji v posameznih predelih Slovenije ob celoten pridelek, vendar niso bili deležni interventne zakonske obravnave, zato je komisija ponovno pozvala pristojne k sistemskemu dolgoročnemu pristopu reševanja problematike naravnih nesreč v kmetijstvu, na primer z vzpostavitvijo vzajemnega rizičnega sklada oziroma spremembo zavarovalnega sistema, ki bo temeljil na načelih enakosti in pravičnosti ter ob ustreznih pogojih vključil več kmetov. Komisija se je seznanila, da skupni znesek pomoči, ki je dodeljen upravičencu za odpravo posledic pozebe v sadjarstvu ali vinogradništvu, ne sme presegati 80 %, na območju z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost pa 90 % upravičenih stroškov. Ob tem je komisija opozorila, da bi bilo v

primeru dodelitve pomoči v enaki višini za vsa prizadeta kmetijska gospodarstva na področju sadjarstva in vinogradništva, ne glede na vprašanje odgovornega ravnanja s premoženjem na način, da se tega ustrezno zavaruje, dano napačno sporočilo, da zavarovanje v bistvu ni potrebno. Komisija je že na 29. seji, 14. 5. 2021, naslovila problematiko neustreznega zavarovalnega sistema in pristojne pozvala k oblikovanju ukrepov za celovito proaktivno upravljanje tveganj slovenske kmetijske proizvodnje pred naravnimi nesrečami, kjer je opozorila tudi na problematiko opredelitve pozebe kot pričakovanega dogodka s strani zavarovalnic. Tako je komisija ob obravnavi interventnega zakona ponovno izpostavila potrebo po ustanovitvi rizičnega sklada za tveganja pred naravnimi nesrečami v kmetijstvu v okviru sodelovanja zavarovalnic oziroma poziva k dolgoročnim rešitvam, saj so tveganja zaradi naravnih nesreč, ki so posledica podnebnih sprememb, vedno večja in vse pogostnejša. Komisija je pozvala resorno ministrstvo, da pripravi sistemske rešitve za ureditev zadevnega področja. V proučitev je dala tudi predlog, da se v predlogu zakona določi višji odstotek pomoči, predvsem s ciljem ohranitve majhnih družinskih kmetij v prizadetih kmetijskih panogah sadjarstva in vinogradništva.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 24. seji, 7. 7. 2021.

Predlog Strateškega načrta Skupne kmetijske politike 2023–2027 (32. seja komisije, 16. 8. 2021, in 35. seja komisije, 30. 11. 2021). Komisija se je s predlogom strateškega načrta seznanila in poročilo posredovala Odboru Državnega zbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki se je seznanil s poročilom na 30. nujni seji, 24. 8. 2021, in 32. nujni seji, 2. 12. 2021.

Mnenje komisije je bilo posredovano Državnemu svetu, ki se je z mnenjem in dopolnjenim predlogom strateškega načrta seznanil na 46. seji, 8. 12. 2021, in povzel mnenje komisije. Več v poglavju 2.6.2.

Predlog stališča Republike Slovenije do Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o akcijskem načrtu za razvoj ekološke pridelave, EPA 1896-VIII, EU U 1011 – zainteresirana komisija (9. izredna seja komisije, 31. 5. 2021). Komisija se je seznanila s predlogom stališča in ga podprla.

Poročilo komisije je bilo posredovano pristojni Komisiji za mednarodne odnose in evropske zadeve, ki je predlog stališča podprla in mnenje posredovala Odboru Državnega zbora za zadeve EU, ki je na 108. seji, 4. 6. 2021, stališče sprejel. Vlada je 23. 12. 2021 sprejela Akcijski načrt za razvoj ekološkega kmetijstva (ANEK) do leta 2027. Več v poglavju 4.2.3.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zadrukah (ZZad-D) – skrajšani postopek, EPA 1829-VIII (29. seja komisije, 14. 5. 2021). Komisija je podprla predlog zakona, ki ureja zakonsko podlago za elektronsko poslovanje organov zadrug. Zadruge bodo z zadružnimi pravili lahko določile postopke za glasovanje svojih članov po pošti in jim omogočile tudi sodelovanje in glasovanje na občnem zboru brez fizične prisotnosti tako, da se nanj prijavijo s sredstvi elektronske identifikacije. S ciljem krepitev možnosti nadzora nad poslovanjem zadruge se uvaja institut revizorja, ki je revizorska družba in je primerljiv z ureditvijo posebnega revizorja v pravu gospodarskih družb za izvedbo revizije poslovanja, upravljanja ali posameznih poslov zadruge. Prav tako se uvaja tudi status zadruge s posebnim pomenom, ki je namenjen predvsem zadrugam, ki poleg svoje osnovne funkcije opravljajo tudi naloge povezovanja in zagotavljanja

družbenih oz. drugih storitev na svojem geografskem območju. Predvidena je pospešitev postopkov združitve in delitve zadrug na način, da se predlog za vpis združitve ali delitve zadruga lahko vloži pri sodišču v sedmih dneh po zaključku občnega zbora, ki je sprejel sklep o združitvi ali delitvi zadruga. Ob navedenih zakonskih rešitvah predlog zakona prinaša tudi nekaj redakcijskih sprememb. Člani komisije so izpostavili, da je, glede na preteklo prakso, predlagana zakonska okrepitev nadzornih in upravljavskih pristojnosti članov zadrug z uvedbo instituta revizorja dobrodošla. V preteklosti je bilo zaradi slabega poslovanja, predvsem ker so se zadruga oddaljile od svojih osnovnih poslov in neukrepanja članov zadrug, nemalo stečajev kmetijskih zadrug, pri katerih so bile ugotovljene številne nepravilnosti, zato je težnja k transparentnejšemu poslovanju zadrug več kot nujna. Komisija je pozitivno ocenila rešitve, s katerimi se v smeri učinkovitejše zaščite premoženja zadruga urejajo pravice članov zadruga pri nadzoru vodenja poslov zadruga in predvidene omejitvene dejavnike. Komisija je apelirala na Zadružno zvezo Slovenije, da zagotovi odgovorno izobraževanje zadružnih organov. Medtem ko so člani komisije v predlogu zakona pogrešali jasno opredeljeno odgovornost zadružnih vodstvenih organov za skupno premoženje zadruga in predvidene sankcije za kršitev zakonodaje, pa so ponovno apelirali, da se zakonsko uredi časovna omejitev vodstvenih funkcij, in sicer predsednika zadruga na dva mandata. Komisija je med drugim menila, da bi bilo smiselno zadruga zavezati k odkupu in obveznem trženju lokalnih kmetijskih pridelkov in proizvodov članov zadruga, vsaj v določenem odstotku. Trajnejše sodelovanje članov zadruga oz. zadružnikov z matično zadruho bi pomenilo tudi večjo zaščito lokalnega kmeta. S tega vidika bi morale biti vnaprej predvidene tudi jasne razlike za člane in nečlane. Komisija je prav tako podprla možnost združevanja zadrug, pri čemer poudarja tudi pozitivne učinke konkurence, ki mora obstajati tudi na segmentu kmetijskih zadrug. Komisija je podprla zadružništvo in njegov nadaljnji razvoj ter meni, da je zdaj priložnost, da zadruga postanejo kontinuiran centralni dobavitelj slovenskih trgovin s kmetijskimi pridelki in izdelki (mleko, meso, zelenjava) v Sloveniji. Sodobna in trajnostna oskrba s kakovostno hrano temelji na lokalni hrani, za katero stoji zaupanja vreden pridelovalec oz. proizvajalec, zadruga pa v vlogi logista v verigi celovite oskrbe pri tem skrbijo za razvoj in ohranjanje geografskega območja, na katerem delujejo. Komisija je izpostavila, da zadružništvo z vidika nadaljnega razvoja potrebuje dodatne in konkretnije spremembe.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je na 29. seji, 23. 6. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 24. redni seji, 13. 7. 2021.

Predlog zakona o zagotavljanju zemljišč za izvajanje izobraževalnih ter raziskovalnih in razvojnih dejavnosti s področja kmetijstva in gozdarstva (ZZIRDKG), EPA 1528-VIII (24. seja komisije, 14. 1. 2021). Komisija je predlog zakona podprla.

Mnenje komisije je bilo posredovano Državnemu svetu za odločanje na 36. seji, 20. 1. 2021. Državni svet je mnenje sprejel. **Več v poglavju 2.6.2.**

Predlog zakona o nagradi Zlata čebela (ZNZČ), EPA 1554-VIII (24. seja komisije, 14. 1. 2021).

Komisija je podprla predlog zakona, ki vzpostavlja sistem podeljevanja najvišje državne nagrade na področju zaščite čebel ter prepoznavanja vloge čebel in drugih opraševalcev pri zagotavljanju prehranske varnosti, trajnostnega kmetijstva, ohranjanja narave, biotske raznovrstnosti in kulturne dediščine. S podeljevanjem nagrade Zlata čebela, praviloma na Svetovni dan čebel (20. maj), naj bi se spodbujalo in podpiralo inovativnost, vrhunskost posameznikov ali pravnih oseb, ki so posebej pomembno prispevali k zaščiti in krepitvi zavedanja o pomenu čebel in drugih

opraševalcev na svetovni ravni, hkrati pa spodbujalo krepitev aktivnosti, povezanih z delom in izjemnimi dosežki posameznika ali pravnih oseb na prej navedenih področjih. Nagrada Zlata čebela se bo podeljevala enkrat letno v obliki denarne nagrade v višini 28.000 evrov posameznikom doma ali v tujini, domači ali tuji pravni osebi ali mednarodni organizaciji. Nagrado Zlata čebela bo podelil predsednik države, pri čemer je prva podelitev predvidena letos, ko Slovenija predseduje Svetu Evropske unije. Komisija je poudarila, da načrtovana prestižna nagrada Zlata čebela krepi pomen Svetovnega dne čebel, saj se tudi izven meja Slovenije spodbuja k projektom za ohranjanje čebel in drugih opraševalcev. Člani komisije so izrazili čestitke Čebelarški zvezi Slovenije za vse aktivnosti pri ozaveščanju družbe o pomenu čebel in drugih opraševalcev, s katerimi krepimo trajnostno kmetijstvo ter ne nazadnje tudi povečujemo prepoznavnost Slovenije v svetu. Komisija že vseskozi podpira dejavnosti Čebelarške zveze Slovenije na tem področju in prav na njeno pobudo je predsednik Državnega sveta v imenu Državnega sveta 9. 12. 2020 podpisal pismo podpore Čebelarški zvezi Slovenije pri kandidaturi predloga "Čebelarstvo, znanje in tehnika" za vpis na Unescov Seznam neotipljive kulturne dediščine. S tem je Državni svet izrazil svojo podporo čebelarstvu kot pomembnemu delu slovenske tradicije in kulture.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je na 24. seji, 9. 2. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 63. izredni seji, 3. 3. 2021. Mednarodna nagrada Zlata čebela je bila prvič podeljena 20. 12. 2021, na četrto obletnico razglasitve 20. maja za svetovni dan čebel pri OZN. Nagrado je prejel prof. dr. Lucas Alejandro Garibaldi iz Argentine.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o proizvodnji in prometu s prepovedanimi drogami (ZPPPD-B) – skrajšani postopek, EPA 1682-VIII - zainteresirana komisija (26. seja komisije, 19. 3. 2021).

Komisija se je seznaniła s predlogom zakona predvsem v delu, ki se nanaša na kmetijski sektor in ga podprla. Osnovni cilj predloga zakona je določanje pogojev za gojenje, predelavo in uporabo indijske konoplje (*Canabis sativa* L.) v medicinske namene, da se omogoči dostop do kakovostnega in cenovno dosegljivega zdravila za lajšanje simptomov pri nekaterih najtežjih boleznih, kot so rak, multipla skleroza, Parkinsonova bolezen in epilepsija. Predlagatelj je sledil predvsem nemškemu modelu, ki se je izkazal za učinkovitega in v katerem je vzpostavljen režim izdajanja dovoljenj in državne kontrole. Komisija je poudarila, da je področje gojenja, predelave in uporabe indijske konoplje v medicinske namene predmet številnih razprav že več kot desetletje in je skrajni čas, se uredi. Menila je, da predstavlja obravnavani zakonodajni okvir dobro podlago za takojšnji začetek regulirane pridelave indijske konoplje v medicinske namene in ob sodelovanju uglednih slovenskih farmacevtskih družb tudi predelave v kakovostno in cenovno dostopno zdravilo za bolnike, ki ga nujno potrebujejo in so sedaj bolj ali manj prepuščeni črnemu trgu, kar je nedopustno.

Poročilo komisije je bilo posredovano pristojni Komisiji za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ki na 56. seji, 29. 3. 2021, ni podprla predloga zakona in je poslala mnenje matičnemu odboru Državnega zbora. Odbor Državnega zbora za zdravstvo je na 14. seji, 6. 5. 2021, sprejel sklep, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Državni zbor je 24. seji, 9. 7. 2021, sprejel sklep, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. S tem je bil zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končan.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaščiti živali (ZZZiv-E) – skrajšani postopek, 1699-VIII (26. seja komisije, 19. 3. 2021). Komisija predloga zakona ni podprla. Komisija se je seznanila, da so cilji predlaganih sprememb in dopolnitev predloga zakona predvsem preprečiti, da se živali izpostavlja neprimernim pogojem, omejiti in preprečiti omejevanje gibanja živali, prepovedati evtanazijo zdravih živali v zavetiščih, prepovedati privez psov na verigo ter obvezno označevanje mačk. Predlagana je bila tudi porazdelitev stroškov oskrbe živali v zavetišču, ki zdaj pretežno bremenijo občine, tako da bi polovico stroškov oskrbe živali pokrivala Republika Slovenija, polovico pa občine. Komisija je bila seznanjena, da je sočasno v javni razpravi vladni predlog zakona, ki celoviteje naslavlja problem zapuščenih živali in je bolj sistematičen. V razpravi je bilo poudarjeno, da so spremembe nujne, vendar je treba k upravljanju z domačimi živalmi pristopiti celovito, v duhu odgovornega ravnanja z domačimi živali kot dober gospodar. Izpostavljeno je bilo vprašanje zaščite kmetijskih zemljišč, predvsem pred »hišnimi ljubljenci« in njihovimi iztrebki, ki imajo negativne posledice na krmo domačih živali in vplivajo tudi na kakovost oziroma oporečnost mleka ter mesa teh živali. Prav tako so iztrebki »hišnih ljubljencev« velik problem v urbanih okoljih, predvsem na otroških igriščih. Večina članov komisije je nasprotovala predlogu za obvezno označevanje mačk kot tudi kakršnemukoli višanju (državnih in občinskih) javnih sredstev za vzdrževanje živali v zavetiščih.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki na 27. seji, 6. 5. 2021, ni sprejel členov predloga zakona, zato je bila obravnava predloga zakona končana. Državni zbor je na 75. izredni seji, 28. 5. 2021, ugotovil, da je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaščiti živali (ZZZiv-F), EPA 1867-VIII (30. seja komisije, 17. 6. 2021). Komisija je podprla predlog zakona, s katerimi se celoviteje ureja področje odgovornega lastništva in zapuščenih živali ter usklajuje to področje z novelo Stvarnopravnega zakonika (SPZ). Predlog zakona med drugim natančneje določa sledljivost izvora psa zaradi preprečevanja in omejevanja preprodaje psov ter ilegalne trgovine s psi; z možnostjo fakultativnega čipiranja mačk zasleduje cilj odgovornega lastništva mačk za zmanjševanje števila zapuščenih mačk; prepoveduje privezovanje psov, z natančno določenimi izjemami, kjer je privezovanje nujno in bi bila prepoved privezovanja v naštetih situacijah neživiljenjska za skrbnike psov ali celo nevarna za same pse; prepoveduje evtanazijo zdravih zapuščenih živali v zavetiščih po 30 dneh in hkrati določa nosilca stroškov za oskrbo zapuščenih živali. Glede porazdelitve stroškov za oskrbo živali so bila mnenja članov komisije deljena. S prepovedjo evtanazije zdravih zapuščenih živali v zavetiščih po 30 dneh oskrbe v zavetišču, za katero že zdaj nosi stroške lokalna skupnost, če lastnik ni znan in živali v tem času ni bilo moč oddati, stroške oskrbe do 120 dni nosijo zavetišča, po tem roku pa stroške oskrbe prevzame država. Komisija je izpostavila tudi problematiko spuščanja tujerodnih invazivnih vrst živali v okolje, ki povzročajo nemalo škode v okolju. Ob tem so člani komisije ponovno naslovili problematiko sprehajanja hišnih ljubljencev (psov) po kmetijskih zemljiščih in njihovih iztrebkov, ki vplivajo na oporečnost krme.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je na 30. seji, 8. 9. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 25. redni seji, 22. 9. 2021.

Poročilo o stanju kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva v letu 2020 (33. seja komisije, 24. 9. 2021). Komisija je ob seznanitvi s poročilo menila, da je t. i. zeleno poročilo, ki se pripravlja

že od leta 1993, odlično in pregledno strukturirano ter dobra podlaga za oblikovanje politik na področju kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva. Komisija je izpostavila, da je bilo preteklo leto zaradi epidemije Covid-19 zelo turbulentno, kljub temu pa poročilo izkazuje pozitivne kazalce, ki so predvsem posledica dobre letine v rastlinski proizvodnji. S težavami so se soočali predvsem živilnorski trgi, ki jim je bila tudi dodeljena sektorska pomoč iz naslova epidemije Covid-19 (za rejce govedi, prašičev in drobnice ter tudi vinarjem). Komisija je ugotavljala, da v poročilu ni podatka o dejanski prodaji vse pridelane zelenjave, pri čemer je bila seznanjena, da velik del proizvodnje ni bil prodan ali je bil celo podoran. Veliko zelenjave, predvsem krompirja, je ostalo v skladiščih, ker so ukrepi v času epidemije onemogočali prodajno dejavnost, kar se je sicer kasneje reševalo s pomočjo sektorske pomoči. V razpravi je bil izpostavljen primer uvoza krompirja, ki je tako rekoč uničil celotno nacionalno proizvodnjo krompirja. Ker so podobni primeri prepogosti, komisija ponovno poziva, da se vzpostavi ustrezna kmetijska politika z izvajanjem vseh dopustnih ukrepov sledljivosti, preverjanja varnosti živil in drugimi tovrstnimi ukrepi ter tako posredno zaščiti lastne kmetijske proizvodnje. Komisija je poudarila, da je treba zaščititi svojo državo in kmete po vzgledu sosednje Avstrije in preprečiti popolno liberalizacijo. Na tem področju lahko s svojim delovanjem veliko prispeva tudi Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, tudi tako, da pospeši dogovore s kmetijskimi organizacijami. Velik doprinos k povezovanju in skupnem nastopu na trgu ima oz. mora imeti zadružništvo, ki ima v Sloveniji dolgo tradicijo, pri čemer se zdi, da se njegova vloga v zadnjem času zmanjšuje. Ne nazadnje tudi primeri nezmožnosti prodaje kmetijskih pridelkov po razumni ceni destimulativno vplivajo na kmetovanje, saj kmetje razmišljajo o prenehanju ukvarjanja s kmetijsko dejavnostjo in svojih potomcev ne spodbujajo pri izobraževanju v kmetijski stroki. Komisija je ugotovila, da je bilo v preteklem letu za kmetijsko politiko namenjenih 391,1 milijona evrov, kar bi bilo treba nujno upoštevati pri pripravi strateškega načrta SKP 2023–2027. Komisija je ponovno poudarila, da je treba za slovensko kmetijstvo zagotoviti dodatna sredstva v višini okoli 400 mio evrov iz državnega proračuna. Ob tem je izpostavila pomen samooskrbe in varne hrane ter specifičnost slovenskega kmetijstva, ki je omejeno tako z naravnimi resursi kot okoljskimi omejitvami. Komisija je ponovno izpostavila tudi potrebo po uresničitvi dogovora oz. zaveze »Izbrana kakovost Slovenije« na področju prašičereje, kjer se stremi k rojenim, rejenim in razklanim živalim v Sloveniji.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki se je seznanil s poročilom na 33. redni seji, 13. 10. 2021.

Poročilo o delu in zaključni račun Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije za leto 2020, EPA 1930-VIII (31. seja komisije, 8. 7. 2021). Komisija se je seznanila s poročilom, iz katerega izhaja, da je Sklad poslovno leto 2020 zaključil s presežkom prihodkov nad odhodki v višini 6.647.157 evrov (upoštevajoč davek), ki bo razporejen za financiranje nakupov kmetijskih zemljišč in gozdov ter za nakupe zemljišč v desetkilometrskem pasu ob mejni črti ter naložbe v skladu s finančnim načrtom. Na splošno je bilo lanskoletno poslovanje Sklada uspešno, saj so bili načrtovani cilji v večjem delu doseženi. Indeks prihodkov je v preteklem letu sicer manjši, kar je predvsem posledica javnofinančnih razmer zaradi interventnih ukrepov za omilitev in odpravo posledic epidemije Covid-19. Komisija je izpostavila, da iz poročila ni razvidno, kako Sklad prek izvajanja komasacij zaokrožuje kmetijska zemljišča posameznih kmetij s težnjo po večji odpornosti in večji ekonomičnosti delovanja slovenskih kmetij, ki so zelo razdrobljene. Komisija je poudarila, da predstavlja varovan zakup kmetijskih zemljišč, ki so v lasti države in v upravljanju Sklada ter dajanje zaraščenih zemljišč v brezplačni zakup dobro rešitev, saj kmetje trenutno potrebujejo finančna sredstva predvsem za prestrukturiranje kmetijskih

gospodarstev, bo pa treba pripraviti tudi dolgoročno strategijo za odkup zemljišč, ki so v lasti države. Komisija je podprla stališče Kmetijsko gozdarske zbornice glede nujnega bolj proaktivnega delovanja Sklada na področju izvajanja zemljiško kmetijske politike, v prihodnje bo treba razmisliti tudi o ustrezni zakonski ureditvi, ki bo omogočila, da Sklad kupuje opuščene kmetije in jih daje mladim kmetom v najem. Komisija je ugotovila, da Sklad pozitivno gospodari z zemljišči in povečuje delež kmetijskih zemljišč predvsem v obmejnem pasu. Ob tem je komisija izpostavila, da je treba več pozornosti nameniti odkupu zemljišč v nekoliko širšem obmejnem pasu.

Mnenje komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki se je seznanil s poročilom na 31. seji, 13. 9. 2021.

Obravnava Informacije Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v zvezi s pripravo odlokov za pomoč kmetijskemu sektorju zaradi epidemije Covid-19 z dne 9. 2. 2021 (25. seja komisije, 12. 2. 2021). Že na 8. izredni seji komisije, 23. 11. 2020, je bilo dogovorjeno, da se komisijo seznani s predlogi ukrepov (odlokov, časovnica) Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano glede dodeljevanja pomoči v kmetijskih sektorjih, ki so najbolj prizadeti zaradi epidemije Covid-19. Komisija je obravnavala prejete informacije ministrstva in pri tem ugotovila, da so bili trije predlogi odlokov Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano o finančnem nadomestilu zaradi izpada dohodka zaradi drugega vala epidemije Covid-19 (v proizvodnji vina, nosilcem dopolnilnih dejavnosti na kmetiji in pridelovalcem jabolk) dani v javno razpravo 5. 2. 2021, dva odloka (za področje govedoreje ter reje drobnice in prašičereje) pa sta še v pripravi. Komisija je pozvala Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da čim prej sprejme vseh pet odlokov in takoj pristopi k realizaciji predvidenih ukrepov pomoči iz odlokov. Komisija je opozorila na nesorazmerno oz. neutemeljeno razlikovanje pri višini predvidenih pomoči vinogradnikom in sadjarjem oz. pridelovalcem jabolk zaradi epidemije Covid-19 in predlaga izenačitev pomoči za navedene upravičence. Po mnenju komisije so sredstva, namenjena nosilcem dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, zaradi posledic drugega vala epidemije Covid-19, prenizka, zato je predlagala, da se izpad dohodka prizna v višjem odstotku. Komisija je pozvala Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da jo o pripravljenih in sprejetih odlokih za tekoče reševanje posledic epidemije Covid-19 v kmetijstvu ter o predlogu Načrta okrevanja po krizi zaradi Covid-19 s področja kmetijstva sproti obvešča. Komisija je izpostavila večletno slabo stanje v kmetijstvu, ki se odraža tudi v zaskrbljujočem znižanju vpisa na kmetijske šole, in poudarja pomen strateškega načrtovanja, digitalizacije in debirokratizacije kmetijstva v okviru oblikovanja Skupne kmetijske politike 2023–2027. Komisija je pozvala Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da pripravi pregled birokratskih ukrepov, s katerimi se sooča povprečen slovenski kmet, in z njim seznani komisijo.

Sklepi komisije so bili posredovani Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je 14. 5. 2021 podalo odgovor s pojasnili glede že sprejetih odlokov za pomoč kmetijskemu sektorju zaradi epidemije Covid-19, glede odlokov v pripravi in sprejetih pravnih podlag za izvajanje EU kriznih ukrepov v vinskem sektorju, glede priprave Načrta za okrevanje in odpornost ter glede digitalizacije kmetijstva.

Osnutek predloga Načrta za okrevanje in odpornost - zainteresirana komisija (27. seja, 26. 3. 2021). Komisija se je seznanila z delovno različico predloga Načrta za okrevanje in odpornost z dne 22. 12. 2020 in z aktivnostmi, vezanimi na pripravo dokončnega dokumenta v delu, ki se nanaša na kmetijski sektor. Komisija predloga ni podprla. Poročilo komisije je bilo posredovano

pristojni Komisiji za mednarodne odnose in evropske zadeve. **Skupno poročilo o osnutku predloga (Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide; Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport; Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance ter Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano) je bilo posredovano Državnemu svetu, ki je osnutek predloga obravnaval na 23. izredni seji Državnega sveta, 22. 4. 2021. Več v poglavju 2.6.2.**

Predlog zakona o interventnih ukrepih za pomoč gospodarstvu in turizmu pri omilitvi posledic epidemije Covid-19 – nujni postopek (ZIUPGT), EPA 1974-VIII - zainteresirana komisija (10. izredna seja komisije, 24. 6. 2021). Komisija je podprla predlog zakona. Komisija je bila sklicana na pobudo člana komisije Franca Rokavca, ki je opozoril na izpad določbe iz predloga zakona o nadomestilu Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije (KGZS) za izpad zborničnega prispevka. Predlagal je, da komisija podpre amandma za novi 63.a člen predloga zakona in pozove kvalificirane predlagatelje amandmajev, da ga proučijo in povzamejo ter predložijo v obravnavo matičnemu odboru Državnega zbora. S predlaganim amandmajem bi predlog zakona opredelil nadomestilo KGZS za izpad zborničnega prispevka.

Poročilo komisije je bilo posredovano pristojni Komisiji za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki predlaganega amandmaja ni podprla. Več v poglavju 4.3.3.

Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o nujnih ukrepih na področju zdravstva (ZNUPZ-A) – skrajšani postopek, EPA 2209-VIII - zainteresirana komisija (13. izredna seja 17. 11. 2021). Komisija je obravnavala predlog zakona z vidika interesov kmetov, ga podprla in ugotovila, da predlog zakona zapolnjuje zakonsko vrzel, ki je nastala s sprejemom Zakona o nujnih ukrepih na področju zdravstva (ZNUPZ), s katerim je bil, po vzoru do takrat veljavnega Zakona o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic Covid-19 (PKP5), urejen samo ukrep nadomestila plače delavcem zaradi karantene na domu ali nemožnosti opravljanja dela zaradi višje sile zaradi obveznosti varstva otrok, ustavitve javnega prevoza ali zaprtja mej ter povračila izplačanih nadomestil plače od 1. julija naprej. ZNUPZ pa ni zajel upravičencev do delno povrnjenega izgubljenega dohodka za čas trajanja karantene na domu ali nemožnosti opravljanja dela zaradi višje sile po vzoru PKP5. Na ta način so se izpuščeni samozaposleni, družbeniki in kmetje, ki so bili do tega ukrepa na podlagi PKP5 upravičeni do delno povrnjenega izgubljenega dohodka, ob ponovnem slabšanju epidemiološke situacije v državi in ob naraščanju števila odrejenih karanten na domu, tudi za otroke, znašli v hudi stiski. Glede tega je komisija izpostavila, da so kmetje pri sprejemanju tovrstnih ukrepov vedno prezrti. Komisija je ugotovila, da so na podlagi veljavne ureditve kmetje, poleg samozaposlenih in družbenikov, v neenakopravnem položaju v primerjavi z zaposlenimi na podlagi pogodbe o zaposlitvi, ki so upravičeni do nadomestila plače v primeru karantene na domu ali nemožnosti opravljanja dela zaradi višje sile zaradi varstva otrok. Zato je menila, da je nujna sprememba zakonodaje po vzoru ureditve v PKP5, kot jo predlaga predlagatelj. Komisija se je strinjala s predlogom Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, da morajo biti do delno povrnjenega izgubljenega dohodka za čas trajanja karantene na domu ali nezmožnosti opravljanja dela zaradi višje sile zaradi obveznosti varstva otrok upravičeni vsi kmetje, ki so v času od 1. 7. 2021 do sprejetja obravnavanega predloga zakona že imeli izpad dohodka zaradi karantene ali nezmožnosti opravljanja dela zaradi višje sile oziroma druge objektivne okoliščine in so bili na dan nastopa karantene ali višje sile vključeni v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje v skladu z veljavno zakonodajo. Ker je ključni cilj predloga zakona odprava neenakosti med podobnimi subjekti, ki so se znašli v istovrstnih situacijah,

komisija meni, da je treba upravičenost za delno povrnjeni izgubljen dohodek presoati tudi za samozaposlene in družbenike, torej na način, da se za ugotavljanje upravičenosti do delno povrnjenega izgubljenega dohodka preverja pogoj vključenosti v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje v skladu z veljavno zakonodajo na dan nastopa karantene ali višje sile, in ne na dan uveljavitve predlaganega zakona, kot predvideva predlagatelj zakona. Komisija je predlagala, da se v nadaljnji obravnavi navedena pripomba upošteva in predlog zakona spremeni. Dejstvo je, da po predlagani ureditvi potencialni upravičenec, ki bi se mu v vmesnem času spremenil status - potencialni upravičenec na dan uveljavitve predlaganega zakona ne bi bil vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje v skladu z veljavno zakonodajo - ne bi bil imel pravice do delne povrnitve izgubljenega dohodka. Komisija je poudarila, da je treba ukrep tudi časovno izenačiti, da se izognemo novi neenakopravni oz. diskriminatorni obravnavi potencialnih upravičencev (zaposlenih, kmetov, samostojnih poklicev in družbenikov) do nadomestila plače oz. povračila izgubljenega dohodka zaradi karantene na domu ali nemožnosti opravljanja dela zaradi višje sile zaradi obveznosti varstva otrok, ustavitve javnega prevoza ali zaprtja mej, zato se predlaga, da predlog zakona določi, da ukrep velja za vse do 31. 12. 2021 in se ga po potrebi lahko podaljša, enako kot ostale protikoronske ukrepe.

Poročilo komisije je bilo posredovano pristojni Komisiji za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide. Več v poglavju 4.4.3.

Problematika vzdrževanja vodnega režima na območju Ljubljanskega barja - položaj kmetov, lastnikov zemljišč pri oblikovanju in določanju ukrepov upravljanja za to območje

(27. seja komisije, 26. 3. 2021). Komisija je problematiko obravnavala na pobudo državnega svetnika Cvetka Zupančiča. Komisija se je seznanila s Problematiko vzdrževanja vodnega režima na območju Ljubljanskega barja - položaj kmetov, lastnikov zemljišč pri oblikovanju in določanju ukrepov upravljanja za to območje, na katero so opozorili barjanski kmetje prek Kmetijske zadruge Ig., z. o. o. Ugotovila je, da se na območju Ljubljanskega barja spodbujajo socialni in gospodarski razvoj, doseganje okoljskih standardov, trajnostna raba naravnih virov, ohranjanje kulturne dediščine ter ohranjanje prepoznavnih značilnosti prostora, kar predstavlja svojevrsten izziv za kmetovanje na tem območju z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost. Komisija je pozvala vse deležnike k tvornemu sodelovanju pri oblikovanju ukrepov upravljanja in omejitev oziroma posebnih zahtev za kmetovanje na območju Ljubljanskega barja. Ob tem komisija poziva pristojne, da se v organe odločanja vključi več predstavnikov barjanskih kmetov - lastnikov kmetijskih zemljišč in se tudi na ta način zagotovi informiranost o nameravanih projektih in ukrepih ter skuša doseči čim višji konsenz in posledično lažja izvedba ukrepov. Komisija je predlagala, naj se Uredba o Krajinskem parku Ljubljansko barje (Uradni list RS, št. 112/08 in 46/14 – ZON-C) v delu, ki omejuje izvajanje vzdrževalnih del na terciarnih jarkih do 15. 3., spremeni tako, da se rok ustrezno podaljša oziroma predvidi določena časovna toleranca, kadar vzdrževalnih del zaradi neugodnih vremenskih razmer v tem obdobju ni možno opraviti. Komisija je pozvala pristojno Ministrstvo za okolje in prostor ter Javni zavod Krajinski park Ljubljansko barje, da pripravita in podata informacijo o vzdrževanju primarnih in sekundarnih jarkov na območju Ljubljanskega barja v obdobju zadnjih petih let. Komisija je predlagala, da se režim dostopa do Krajinskega parka Ljubljansko barje za obiskovalce uredi na način, da ne bo prekomerno obremenil okolja, povzročal škode na tamkajšnjih kmetijskih zemljiščih ter ogrožal zavarovanih živali in rastlin. Komisija je ugotavljala, da je kmetovanje na tem območju z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost svojevrsten izziv in med drugim pozvala vse deležnike k tvornemu sodelovanju pri oblikovanju ukrepov na območju Ljubljanskega barja.

Sklepi komisije so bili posredovani Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Do sprejetih sklepov se je z odgovorom 22. 4. 2021 opredelilo Ministrstvo za okolje in prostor.

Problematika neučinkovitega sistema zavarovanja kmetijske proizvodnje pred naravnimi nesrečami (pozeba, suša, toča in podobno) (29. seja komisije, 14. 5. 2021). Komisija se je na pobudo državnega svetnika Toneta Hrovata seznanila z obstoječim sistemom zavarovanja slovenske kmetijske proizvodnje pred naravnimi nesrečami in predvidenimi aktivnostmi ter ukrepi Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano na tem področju. Komisija je ugotovila, da v okviru Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano že aktivno deluje projektna skupina za nadgradnjo ukrepa sofinanciranja zavarovalnih premij v kmetijstvu, v katero so vključeni vsi zainteresirani deležniki. V težnji k večjemu zavarovanju na področju kmetijstva se je zvišalo sofinanciranje zavarovalne premije na 55 %. Komisija je pozvala Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da jo obvešča o delu projektne skupine oziroma načrtovanih ukrepih. Komisija je pozvala vse deležnike k tvornemu sodelovanju pri oblikovanju ukrepov za celovito proaktivno upravljanje tveganj slovenske kmetijske proizvodnje pred naravnimi nesrečami. Komisija je sklenila, da bo stanje na zadevnem področju spremljala tudi v prihodnje in organizirala posvet v okviru Državnega sveta na temo celovitih preventivnih ukrepov za zaščito in ustrezno zavarovanje slovenske kmetijske proizvodnje pred naravnimi nesrečami s ciljem širše razprave in iskanja celovitejših rešitev.

Sklepi komisije so bili posredovani Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki se do njih do 31. 12. 2021 ni opredelilo.

Problematika nespremenjenih oziroma nižjih odkupnih cen slovenskih kmetijskih pridelkov in klavne živine ob hkratni rasti maloprodajnih cen (31. seja komisije, 8. 7. 2021). Komisija se je na pobudo Branka Tomažiča seznanila z aktualno problematiko nizkih odkupnih cen slovenskih kmetijskih pridelkov in klavne živine ob hkratni rasti maloprodajnih cen. Komisija je že v preteklosti opozorila, da je epidemija Covid-19 globoko prizadela kmetijstvo, kar je še posebej izrazito pri znižanju odkupnih cen kmetijskih pridelkov ob istočasni podražitvi maloprodajnih cen hrane. Vedno več je javne polemike o krizi v prehranski verigi ob višanju stroškov pridelave hrane (višje cene surovin, repromateriala in energentov) in sočasnem zniževanju odkupnih cen pri kmetu ter o vsesplošnem višanju cen v maloprodaji. Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije (SURS) so se odkupne cene kmetijskih pridelkov v prvem četrtletju letošnjega leta v povprečju znižale skoraj za 5 %, hkrati pa se cene živil na trgovskih policah višajo. Komisija je poudarila, da kmet dolgoročno takih cenovnih nesorazmerij ne bo preživel, s tem pa se v negotovost postavlja tako nadaljnja nacionalna kmetijska pridelava kot ohranjanje kulturne krajine in poseljenost slovenskega podeželja. K razpravi je povabila širši krog deležnikov na tem področju, ki so o obravnavni problematiki podali svoja videnja. V razpravi je sodeloval Varuh odnosov v verigi preskrbe s hrano, ki je izpostavil, da je epidemija Covid-19 pokazala, da veriga preskrbe s hrano v Sloveniji dejansko ne deluje in da pomoči države niso bile usmerjene v ohranitev delovanja verige, temveč v posamezne člene/deležnike te verige, kar je še dodatno povzročilo neravnovesja med deležniki. V teh razmerah so pridelovalci – kmetje ostali člen v verigi, ki je najbolj občutljiv za nepošteno prakse in dejansko nima možnosti za oblikovanje cen. Državni sekretar na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Aleš Irgolič je opozoril na pereč problem nepovezanosti in neusklajenosti dolžnikov slovenskega kmetijstva. Predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Roman Žveglič je izpostavil, da višanje stroškov pridelave hrane in sočasno zniževanje odkupnih cen pri kmetu vodi kmetijstvo v

brezizhoden položaj in kmetije pri takih cenovnih nesorazmerjih ne bodo preživele. S cenovnimi nesorazmerji se odpira še ena težava, to je opuščanje kmetovanja, ki bo imela dolgoročno neugodne posledice tako za pridelavo hrane kot ohranjanje kulturne krajine in poseljenost slovenskega podeželja. Zadružna zveze Slovenije je poudarila, da je treba v Strateškem načrtu Skupne kmetijske politike nameniti več sredstev za kolektivne naložbe in več pozornosti nameniti delovanju prehranske verige, obenem pa je treba dodeljevanje sredstev prehrabni industriji pogojevati z odkupom domačih surovin. Predsednik Sindikata kmetov Slovenije Anton Medved je ocenil, da je treba vzpostaviti večji nadzor nad predelovalno industrijo in zagotoviti večji obseg sredstev za slovensko kmetijstvo. Komisija se je strinjala, da je stanje na področju kmetijstva slabo in obravnavana problematika nizkih oziroma prenizkih odkupnih cen pereča, zato bo morala država sprejeti ustrezne ukrepe s ciljem čim višje stopnje samooskrbe in zagotoviti spodbude za prioriteten odkup domačih pridelkov. Komisija je menila, da je treba področju kmetijstva nameniti dodatna sredstva tudi v okviru Strateškega načrta Skupne kmetijske politike, saj se stanje, kljub vsem dodeljenim sektorskim pomočem iz naslova Covid-19, ne izboljšuje, ampak kvečjemu stagnira. Pri tem so tudi izpostavili, da je predvidena pomoč za pozebo prenizka, da bi zagotovila preživetje prizadetih kmetij. Komisija je ob ugotovitvi, da je stanje v slovenskem kmetijstvu slabo poudarila, da mora biti razvoj in ohranjanje kmetijstva nacionalni interes s težnjo po čim višji samooskrbi. Predlagala je pripravo analize ekonomskega in socialnega stanja slovenskega kmetijstva, na podlagi katerega naj se pripravi strategija ohranjanja in razvoja slovenskega kmetijstva ter Strateški načrt Skupne kmetijske politike 2023–2027.

Mnenje komisije je bilo posredovano Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, in sicer v okviru obravnave predloga Strateškega načrta Skupne kmetijske politike 2023–2027.

Problematika nadomeščanja izgubljenih kmetijskih zemljišč na področju mestne občine Slovenj Gradec (36. seja komisije, 16. 12. 2021).

Komisija se je na pobudo na pobudo kmetov Mislinjske doline seznanila s problematiko nadomeščanja izgubljenih kmetijskih zemljišč na območju Mestne občine Slovenj Gradec in sprejela sklepe, v katerih je med drugim predlagala, da Mestna občina Slovenj Gradec skupaj z DARS, d. d., in v sodelovanju z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter predstavniki kmetov ponovno prouči dodatne možnosti mesta priključitve južne obvoznice Slovenj Gradec na hitro cesto 3. razvojne osi v Koroški regiji. Predlagala je, da naj bodo vsi izravnalni ukrepi za ohranjanje bilančnega stanja kmetijskih zemljišč usklajeni s kmetijskimi gospodarstvi, ki zemljišča izgubljajo na trasi južne obvoznice Slovenj Gradec. Ob tem je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pozvala, da bolj uspešno varuje kmetijska zemljišča in v skladu s strateškimi cilji na področju prehranske varnosti zaustavi in obrne sedanji trend izgubljanja kmetijskih zemljišč iz naslova načrtovanih pozidav in zaraščanja. Komisija je poudarila, da je v luči ekonomske ranljivosti kmetijstva in njegove odvisnosti od spreminjanja podnebja nujno zagotavljanje trajno varovanih kmetijskih zemljišč, ki je osnovni pogoj za zagotavljanje samooskrbe in s tem prehranske varnosti s stabilno pridelavo hrane. Medtem ko je v Sloveniji 800 m² najboljših kmetijskih zemljišč na prebivalca, bi jih z vidika samooskrbe potrebovali 2000–3000 m² na prebivalca. Ob tem je opozorila na revizijo Računskega sodišča, ki je revidiralo učinkovitost Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pri zagotavljanju prehranske varnosti s pomočjo prehranske samooskrbe v Republiki Sloveniji v obdobju od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2020. Kot izhaja iz revizije, smo med letoma 2014 in 2019 v kmetijsko namensko rabo sicer vrnili 4.955 ha zemljišč nekmetijske namenske rabe,

vendar smo kar dvakrat več - 9.947 ha kmetijskih zemljišč izgubili oz. spremenili v druge namenske rabe. Komisija je ponovno izpostavila, da bo večina sredstev iz naslova Načrta za okrevanje in odpornost namenjenih za prometnice, vključno s kolesarskimi cestami, katerih trase se v veliko primerih načrtujejo preko kmetijskih zemljišč, kar je nesprejemljivo. Postavlja se vprašanje, zakaj država dopušča, da se morajo kmetje sami boriti za ohranitev kmetijskih zemljišč, namesto da bi jih sama ščitila pred pozidavami in zaraščanjem oz. spreminjanjem kmetijske v nekmetijsko namensko rabo prostora. Če ne bomo obrnili trenda izgubljanja kmetijskih zemljišč in s tem degradacije tal, bo Slovenija v prihodnje še v manjši meri pokrivala potrebe po kmetijsko-živilskih proizvodih z domačo pridelavo. Večanje uvozne odvisnosti pa lahko v negotovih razmerah nestabilne oskrbe s hrano pomembno zmanjša prehransko varnost Slovenije. 3. razvojna os je z razvojnega vidika in potreb lokalnega prebivalstva ter gospodarstva nujna, vendar je treba pri njenem umeščanju in umeščanju povezovalnih cest v prostor upoštevati pomen kmetijskih zemljišč v Mislinjski dolini za slovensko kmetijstvo in prehransko varnost. S tega vidika komisija nasprotuje gradnji prometne infrastrukture preko najboljših kmetijskih zemljišč. V dobi inovacij in razvojnih trendov je moč na področju gradnje slediti najsodobnejšim in trajnostnim tehnološkim rešitvam ter jih uspešno vključiti tudi pri projektiranju in gradnji prometnic, zato je komisija menila, da se lahko tovrstne sodobne tehnološke rešitve uporabijo tudi v primeru projektiranja in gradnje prometno varnejšega priključevanja južne obvoznice Slovenj Gradec na 3. razvojno os čez Dobravski gozd, kjer je zemlja neprimerna za kmetijsko rabo. V procesu priprave OPN sodelujejo s svojimi mnenji in soglasji številni nosilci urejanja prostora, ki pa imajo različno težo. Medtem ko so nekateri nosilci urejanja prostora tudi brezkompromisni (npr. zavodi s področja gozdov, varstva narave, kulturne dediščine), bi lahko Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki velikokrat, tudi z vidika razvoja podeželja, vlaga velik napor pri iskanju najboljših možnih kompromisnih rešitev, delovalo bolj odločno ter v interesu kmetijstva in v izogib nepovratni izgubi bolj dosledno varovalo kmetijska zemljišča.

Sklepi komisije so bili posredovani Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Mestni občini Slovenj Gradec in DARS, d. d. Odgovor je podala Mestna občina Slovenj Gradec 24. 12. 2021.

II. Gozdarstvo

Letno poročilo družbe Slovenski državni gozdovi, d. o. o., o doseganju ciljev gospodarjenja z državnimi gozdovi za leto 2020, EPA 2179-VIII (34. seja komisije, 26. 10. 2021). Komisija se je seznanila s poročilom. Komisija je ob obravnavi poročila ugotovila, da se stanje na zadevnem področju izboljšuje, je pa hkrati izrazila zaskrbljenost zaradi pogoste menjave vodstva (pet direktorjev v petih letih), saj to neugodno vpliva na poslovanje SiDG in nakazuje na vpletanje politike. Komisija je poudarila pomen vlaganj SiDG v gozdno infrastrukturo, saj se s tem ohranja odprtost gozdov in dostop do zaselkov in naselij. Ob tem je komisija izpostavila problematiko vzdrževanja javnih (občinskih) cest, po katerih vozijo s hlodovino preobteženi kamioni in uničujejo javne poti. Tudi s tega vidika komisija izpostavlja pomen lokalne predelave in obdelave lesa, ki ima velik doprinos pri ustvarjanju novih delovnih mest zunaj urbanih središč. To lahko bistveno prispeva k enakomernejši poseljenosti ter ohranjanju in razcvetu podeželja. Izrednega pomena je poslanstvo SiDG, da prispeva k vzpostavitvi in razvoju gozdno-lesnih verig, promociji lesa in lesnih proizvodov ter oblikovanju zelenih delovnih mest. Komisija ugotavlja, da do preboja pri prestrukturiranju hčerinskega podjetja Snežnik in vzpostavitve gozdnih lesnih centrov 2020 ni prišlo, saj nov strateški načrt, ki bi dal usmeritve in

temelje za sodelovanje pri vzpostavitvi gozdnih lesnih centrov, ni bil pravočasno sprejet. Komisija se je seznanila, da je Vlada aprila 2021 sprejela Strateški načrt poslovanja družbe SiDG za obdobje 2020–2029 s temelji poslovne politike za obdobje 2020–2024. Komisija ugotavlja, da je hčerinsko podjetje Snežnik, v katerem trenutno sicer tečejo priprave na projekt modifikacije lesa, ki lesu bistveno podaljša življenjsko dobo, že dlje časa v likvidnostnih težavah in ga je zato treba čim prej sanirati. Komisija je že večkrat v preteklosti in ponovno poudarila, da je treba oživiti slovensko lesno-predelovalno industrijo in na območjih, bogatih z gozdom, ustanavljati centre za predelavo lesa, da bo potekala predelava lesa tam, kjer ta surovina nastaja. Komisija je poudarila pomen SiDG, ki mora s svojim delovanjem prispevati k doseganju ciljev razvoja podeželja, zlasti ohranjanja kmetij in podeželja v gorskem in hribovitem svetu z omejenimi možnostmi gospodarjenja. Ob tem se je komisija seznanila s stališčem Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, da se v preteklem letu beleži upad izvajanja del majhnih izvajalcev oz. gorskih kmetij. Razlog naj bi bil predvsem v togem sistemu javnih naročil, ki nemalokrat postavlja male izvajalce v nekonkurenčni položaj, kar jim onemogoča dostop k izvajanju del v državnih gozdovih, iz katerih je potencialni prihodek izrednega pomena za njihov obstoj in preživetje ter ohranitev poseljenosti podeželja. Ob tem ni zanemarljivo, da je demografija najslabša tam, kjer je veliko gozdov in ni vzpostavljene ustrezne gozdno-lesne verige. Komisija je izpostavila, da je treba javna naročila SiDG za izvedbo storitev v državnih gozdovih oblikovati na način, da bo prvenstveno in dejansko omogočeno izvajanje del tudi majhnim izvajalcem, kot so hribovske in gorske kmetije, če te izkazujejo interes. Komisija je predlagala, da ministrstvo pripravi smernice za oblikovanje zelenih javnih naročil s socialno klavzulo, ki omogočajo, da se ob porabi javnih sredstev, poleg ekonomskih vidikov, upoštevajo tudi okoljski vidiki (lokalno, ogljični odtis, itd.). Ob podpori izvajanja izobraževanja in znanstvenoraziskovalnega dela na področju gozdov, gozdarstva in lesarstva je komisija izpostavila potrebo po aktivnem sodelovanju z vsemi srednjimi kmetijskimi šolami, ne samo srednjimi gozdarskimi šolami, saj kmetijske šole izobražujejo tudi na področju gozdarstva. Glede na to, da je delo v gozdu izredno nevarno (15 do 20 smrtnih žrtev na leto), je izrednega pomena usposobljenost tudi lastnikov zasebnih gozdov za spravo lesa. Komisija je poudarila, da je poslovanje SiDG boljše kot v preteklih letih, pri tem pa ga čaka še veliko izzivov za povečanje učinkovitosti politike gospodarjenja z nacionalnim bogastvom. Glede na velik potencial slovenskih gozdov, ki pokrivajo 60 % območja Slovenije, je komisija apelirala na okrepitev sodelovanja Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Direktorata za lesarstvo na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, saj je to eden ključnih instrumentov za razvoj gozdno-lesne verige in razmah lesnopredelovalne industrije kot prednostne gospodarske panoge. Ob tem je komisija izpostavila pomen Akcijskega načrta za povečanje konkurenčnosti gozdno-lesne verige v Sloveniji do leta 2020 »Les je lep« in vzpostavljanje gozdno-lesnih verig prek dolgoročnih pogodb lesnopredelovalnim podjetjem v Sloveniji ter produkcijo končnih lesnih izdelkov.

Mnenje Komisije je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki se je s poročilom seznanil na 34. redni seji, 2. 12. 2021.

Odgovor v zvezi z izvajanjem prodaje gozdnih lesnih sortimentov družbe Slovenski državni gozdovi, d. o. o., na svetniško vprašanje Branka Tomažiča glede količin posekanega lesa v državnih gozdovih in dobave lesa slovenskim žagarjem (26. seja komisije, 19. 3. 2021). Komisija je na pobudo državnega svetnika Branka Tomažiča obravnavala navedeni odgovor in se seznanila s pojasnilom Družbe Slovenski državni gozdovi, d. o. o., (SiDG), v zvezi z izvajanjem prodaje gozdno lesnih sortimentov, anketo o zadovoljstvu kupcev, ki

jo je pripravila SiDG, ter ustnim stališčem Zavoda za gozdove Slovenije in Združenja lesne in pohištvene industrije pri Gospodarski zbornici Slovenije. Komisija je po obravnavi sprejela sklepe, v katerih je pozvala SiDG, da javno objavi 20 največjih kupcev po količini in vrednosti odkupljenih gozdno lesnih sortimentov iz državnih gozdov leta 2020 in prvega trimesečja 2021. Komisija je pozvala SiDG, da pri svojem poslovanju in upravljanju z državnimi gozdovi spoštuje Zakon o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije (ZGGLRS) in ves les iz državnih gozdov proda domačim podjetjem, ki se ukvarjajo s predelavo lesa. Komisija je predlagala, da se v skladu z zakonskim ciljem minimalnega obsega direktne prodaje na panju ta omeji na 25 m³ po posameznem kupcu in izvede samo takrat, ko je to nujno za reševanje nepredvidljivih in izrednih dogodkov. Komisija je tudi predlagala, da se ves les iz državnih gozdov, ki ni razporejen prek dolgoročnih pogodb, prednostno dodatno ponudi dolgoročnim odjemalcem z aneksi oziroma slovenski lesni predelovalni industriji, v primeru viška pa naj se proda na javni dražbi. Glavni kriterij za izbor izvajalcev pri sečnji in spravilu v državnih gozdovih ne more in ne sme biti najnižja cena, ampak se morajo pravila za izbor izvajalcev pri sečnji in spravilu v državnih gozdovih spremeniti tako, da se prednostno najema usposobljene okoliške kmete. Ker se v praksi vedno pogostejše pojavljajo informacije o protipravnih odtujitvah gozdno lesnih sortimentov iz državnih gozdov in prodajo teh v tujino, komisija predlaga, da se prouči možnost uvedbe licenc in elektronskih dobavnic pri prevozu gozdno lesnih sortimentov iz državnih gozdov. Komisija je pozvala SiDG, da pripravi poročilo o porabi sredstev iz Gozdnega sklada od njegove ustanovitve 2016 do danes in z njim seznani komisijo. Komisija je pozvala Zavod za gozdove Slovenije, da poda informacijo oziroma projekcijo prirasta in možnega poseka v državnih gozdovih za naslednjih 5 let, pri čemer naj bodo podatki ločeni za državne in zasebne gozdove. Komisija je pozvala Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo k tvornemu sodelovanju z ostalimi deležniki pri izzivih nadaljnjega razvoja gozdno-lesne verige, ki v skladu z ZGGLRS pomeni vrednostno verigo, ki povezuje trajnostno, večnamensko in sonaravno upravljanje z gozdovi, predelavo lesa, oblikovanje, proizvodnjo in prodajo lesnih proizvodov ter vse druge panoge, ki temeljijo na lesu. Komisija je sklenila, da bo na podlagi pridobljenih podatkov predlagala organizacijo posveta v Državnem svetu o stanju v slovenskih gozdovih in izzivih v prihodnje, ko bodo to dopuščale epidemiološke razmere. Sklepi komisije so bili posredovani **Vladi Republike Slovenije in Slovenskim državnim gozdovom, d. o. o. Vlada se je do sklepov opredelila z odgovorom 26. 4. 2021.**

III. Varnost in kakovost hrane

Seznanitev s Poročilom Uprave Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin v zvezi z uradnim nadzorom nad sledljivostjo in označevanjem perutninskega in prašičjega mesa v skladiščih in mesnicah z dne 15. 1. 2021 (25. seja komisije, 12. 2. 2021). Komisija se je seznanila s Poročilom v zvezi z uradnim nadzorom nad sledljivostjo in označevanjem perutninskega in prašičjega mesa v skladiščih in mesnicah z dne 15. 1. 2021, ki ga je pripravila Uprava Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin. Ob ugotovitvi, da predstavljeni podatki poročila izkazujejo izboljševanje stanja na trgu z mesom in zmanjševanje zaznanih kršitev, je komisija poudarila, da je nadzor eden ključnih elementov za zmanjšanje števila kršitev (glede sledljivosti, označevanja porekla mesa, dumpinških cen, itd.) na trgu z mesom. Komisija je izpostavila pomembnost nadaljevanja izvajanja okrepljenega nadzora, saj se na ta način ščiti predvsem potrošnika in posredno tudi slovenskega kmeta. Komisija je predlagala, da Uprava Republike Slovenije za varno hrano,

veterinarstvo in varstvo rastlin poročilo dopolni s količinskimi podatki o mesu, ki je bil podvržen nadzoru, in seznamom pravnih oseb (mesnic in skladišč), ki so bila vključena v nadzor, ter tako dopolnjeno poročilo pošlje komisiji v seznanitev. Komisija je tudi predlagala, da jo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano seznani s podatki o količinah uvoženega mesa v Slovenijo in količinah dejansko prodanega mesa v Sloveniji na letni ravni, saj bo le na ta način moč ustvariti celovito sliko o stanju na trgu z mesom. Komisija je izpostavila, da je treba posebno pozornost nameniti označevanju porekla mesa. Označba sheme izbrane kakovosti z zaščitnim znakom »izbrana kakovost Slovenija« naj bo na proizvodih locirana na potrošniku vidnem mestu in v ustrezni velikosti, tako da je potrošniku že na prvi pogled jasno, da gre za v Sloveniji vzrejeno in predelano meso. Komisija je predlagala, da se k izvajanju nadzora nad sledljivostjo oziroma poreklom mesa in mesnih izdelkov povabi tudi Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije in Zadružno zvezo Slovenije prek shem kakovosti, saj je le tako moč graditi na zaupanju slovenskega potrošnika in varnosti slovenskega kmeta. Izpostavljena je bila tudi problematiko nizkih – dumpinških cen mesa iz uvoza in posledično pritiskov na rejce, na kar je opozoril tudi Varuh odnosov v verigi preskrbe s hrano, ki je domnevno nedovoljena ravnanja prijavil Agenciji Republike Slovenije za varstvo konkurence. Komisija je poudarila, da bo področju sledljivosti in označevanja mesa tudi v prihodnje namenjala posebno pozornost in v tem okviru obravnavala tudi ugotovitve Varuha odnosov v verigi preskrbe s hrano. Na 23. seji komisije, 4. 12. 2020, je bilo v okviru obravnave Zaskrbljujočega stanje v kmetijstvu zaradi epidemije Covid-19 dogovorjeno, da se komisijo seznani s poročilom o inšpekcijskem nadzoru sledljivosti hrane v prodaji. Komisija je med drugim predlagala dopolnitev količinskih podatkov glede mesa, ki je bil podvržen nadzoru in seznamom pravnih oseb, ki so bile vključene v nadzor uvoženega mesa v Sloveniji.

Sklepi komisije so bili posredovani Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je 13. 4. 2021 podalo odgovor. Komisija je hkrati v skladu s sprejetimi sklepi na Varuha odnosov v verigi preskrbe s hrano naslovila zaprosilo za Poročilo o ugotovitvah Varuha odnosov v verigi preskrbe s hrano na področju sledljivosti in označevanja.

Posvet »Pravica do prehranske varnosti – ustavna pravica?«, 17. 12. 2021. Komisija je pripravila Posvet o prehranski varnosti kot strateški dobrini, ki ga je vodil državni svetnik Branko Tomažič. Globalne razmere kažejo, da postaja hrana ključna geostrateška surovina in bo skupaj z vodo usmerjala prihodnost sveta. V pričakovanih negotovih razmerah nestabilne oskrbe s hrano na globalni ravni postaja vprašanje lokalne, regionalne in državne samooskrbe s hrano zelo pomembno. Znano je, da slovenska pridelava ne pokriva slovenskih potreb po kmetijsko-živilskih proizvodih. Zastavlja se vprašanje, kako povečati prehransko varnost in tudi, ali jo je treba zapisati v Ustavo, kot smo to storili 2016 za pravico do zdrave pitne vode. Minister, dr. Jože Podgoršek, je v uvodnem nagovoru izpostavil, da je prehranska varnost ključna tema za prihodnost tako pri nas kot v evropskem okolju in je bila izpostavljena tema v času slovenskega predsedovanja Svetu EU. Če se želi zmanjšati okoljski vpliv kmetijstva, je treba uvajati vanj nove tehnologije in nova znanja. Evropsko kmetijstvo pri pridelavi in predelavi upošteva visoke standarde in je zato izjemno pomembno, da se tudi pri mednarodnih pogodbah EU z drugimi državami od teh držav zahteva, da tudi njihovi kmetijski in prehranski izdelki izpolnjujejo te standarde. Evropski poslanec Franc Bogovič je izpostavil, da smo trenutno priča različnim krizam in med temi je tudi skrb za prehransko varnost, ki smo jo doslej imeli za samoumevno. Področje prehrane postaja vedno bolj stvar velikih monopolistov in komercializacije, opozoril je tudi na spremembe v svetu, ki bodo dodatno povzročile pritiske na pridelavo hrane. Žal ne obstaja neka svetovna prehranska politika ali strategija, kot jo imamo v okviru EU. Državni svetnik Branko

Tomažič je predstavil Predlog pobude za dopolnitev Ustave Republike Slovenije s pravico do prehranske varnosti. Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je že aprila 2020 obravnavala predlog pobude za dopolnitev Ustave s pravico do prehranske varnosti in predlagala njeno širšo obravnavo. Kot je poudaril, je posvet namenjen tudi temu, da se preveri, kaj o predlaganem zapisu v Ustavo menijo drugi deležniki. Predlog pobude je bil načeloma večinsko podprt, je pa bilo tudi poudarjeno, da je treba o predlogu opraviti širšo razpravo. Mnogi so opozorili, da zapis v Ustavo sam po sebi še ne rešuje problema in zavedanja o pomenu prehrane kot strateške dobrine, še posebej, če to vprašanje združimo s številkami, ki kažejo na padanje naše samooskrbe s hrano in na vztrajno zmanjševanje pridelovalnih površin na prebivalca Slovenije in številna druga vprašanja, povezana s slovenskim kmetijstvom. Dr. Peter Raspor je v predavanju HRANA: Narava vedno zmaga, spregovoril o spreminjanju sveta, o številnih grožnjah, ki lahko ogrozijo pridelavo hrane in na pomen upoštevanja etike in vrednot pri pridelavi kmetijskih proizvodov. Ana Le Marechal Kolar z Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je v predavanju predstavila delovanje prehranskih verig, kako delujejo, kako so se vzpostavljale in zakaj so pomembne in kako lahko tudi z njimi preprečujemo nepošteno trgovinske prakse na nivoju EU in v domačem okolju. Igor Hrovatič, varuh odnosov v verigi preskrbe s hrano, je opozoril na vpliv epidemije Covid-19 na odnose v verigi preskrbe s hrano, opravljena je bila tudi raziskava med različnimi deležniki, kako so se kazale spremembe. Na posvetu so bili predstavljeni že delno obdelani podatki ankete. Branko Ravnik je predstavil delovanje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora. V okviru mnenj, ki jih odbor podaja, je bila tudi pobuda, ki opozarja na nujnost priprave novega koncepta prehranske varnosti in trajnosti na ravni EU in temelji predvsem na raznolikosti prehranskih sistemov in treba se je potruditi, da se v kmetijstvo pritegne mlade. Poudarjen je bil tudi pomen zagotavljanja dostojnih delovnih pogojev, eno mnenje se je na slovensko pobudo nanašalo tudi na implementacijo direktive o nepoštenih trgovinskih praksah v verigi preskrbe s hrano. Srečko Ocvirk, državni svetnik in župan občine Sevnica, je predstavil problematiko samooskrbe v lokalni skupnosti. Poudaril je, da so postopki javnih naročil za javne zavode za lokalno pridelano hrano zahtevni, vendar je z veliko angažiranostjo to mogoče premakniti v smer večjega naročanja lokalno pridelane hrane v javnih ustanovah v občini. Sanja Lončar iz Zavoda za celostno samooskrbo je v svojem prispevku opozorila na številne grožnje pridelavi hrane (komercializacija trga semen, zmanjševanje obdelovalnih površin, klimatske spremembe ...). Opozorila je, da se do teh groženj obnašamo podcenjujoče, kljub številnim opozorilom tudi iz bližnje zgodovine.

4.7.4. Zadeve, ki jih je obravnavala komisija

Predlogi zakonov:

1. Predlog zakona o zagotavljanju zemljišč za izvajanje izobraževalnih ter raziskovalnih in razvojnih dejavnosti s področja kmetijstva in gozdarstva (ZZIRDKG), EPA 1528-VIII (24. seja komisije, 14. 1. 2021). Komisija je podprla predlog zakona ter pripravila poročilo za odločanje na 36. seji Državnega sveta, 20. 1. 2021. Državni svet je sprejel mnenje, do katerega se je opredelila tudi Vlada na 55. seji, 4. 2. 2021. Mnenje je Državni svet poslal Odboru Državnega zbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je na 24. seji, 9. 2. 2021, predlagal, da se predlog zakona sprejme v predloženem besedilu. Državni zbor je zakon sprejel na 63. izredni seji, 3. 3. 2021.

2. Predlog zakona o nagradi Zlata čebela (ZNZČ), EPA 1554-VIII (24. seja komisije, 14. 1. 2021). Komisija je podprla predlog zakona in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je na 24. seji, 9. 2. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 63. izredni seji, 3. 3. 2021.
3. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o proizvodnji in prometu s prepovedanimi drogami (ZPPPD-B) – skrajšani postopek, EPA 1682-VIII – zainteresirana komisija (26. seja komisije, 19. 3. 2021). Komisija je podprla predlog zakona in poročilo poslala pristojni Komisiji za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ki na 56. seji, 29. 3. 2021, ni podprla predloga zakona in poslala mnenje matičnemu odboru Državnega zbora. Odbor Državnega zbora za zdravstvo je na 14. seji, 6. 5. 2021, sprejel sklep, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Državni zbor je 24. seji, 9. 7. 2021, na predlog matičnega odbora sprejel sklep, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. S tem je bil zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končan.
4. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaščiti živali (ZZZiv-E) – skrajšani postopek, 1699 -VIII (26. seja komisije, 19. 3. 2021). Komisija ni podprla predloga zakona in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki na 27. seji, 6. 5. 2021, ni sprejel členov predloga zakona in je zato bila obravnava predloga zakona končana. Državni zbor je na 75. izredni seji, 28. 5. 2021, ugotovil, da je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.
5. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu (ZKme-1F), EPA 1773-VIII (28. seja komisije, 26. 4. 2021, in 30. seja 17. 6. 2021). Komisija je podprla predlog zakona in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je na 29. seji, 23. 6. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 24. redni seji, 13. 7. 2021.
6. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zadrugah (ZZad-D) – skrajšani postopek, EPA 1829-VIII (29. seja komisije, 14. 5. 2021). Komisija je podprla predlog zakona in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je na 29. seji, 23. 6. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 24. redni seji, 13. 7. 2021.
7. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaščiti živali (ZZZiv-F), EPA 1867-VIII (30. seja komisije, 17. 6. 2021). Komisija je podprla predlog zakona in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je na 30. seji, 8. 9. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 25. redni seji, 22. 9. 2021.
8. Predlog zakona o interventnih ukrepih za pomoč gospodarstvu in turizmu pri omilitvi posledic epidemije Covid-19 – nujni postopek (ZIUPGT), EPA 1974-VIII – zainteresirana komisija (10. izredna seja komisije, 24. 6. 2021). Komisija je podprla predlog zakona ter poročilo poslala pristojni Komisiji za gospodarstvo, obrt, turizem in finance ter ji predlagala, da podpre njen predlog amandmaja za novi 63. a člen (nadomestilo KGZS za izpad zborničnega prispevka). Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance na 24. izredni seji, 24. 6. 2021, ni podprla predlaganega amandmaja zainteresirane Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, je pa podprla predlog zakona in poslala mnenje matičnemu odboru Državnega zbora. Odbor Državnega zbora za gospodarstvo je na 36. nujni seji, 1. 7. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 24. redni seji, 7. 7. 2021.
9. Predlog zakona o ukrepih za odpravo posledic pozebe v kmetijski proizvodnji med 5. in 9. aprilom leta 2021 (ZUOPPKP21) – nujni postopek, EPA 1992-VIII (11. izredna seja komisije,

28. 6. 2021). Komisija je podprla predlog zakona in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je na 29. nujni seji, 30. 6. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 24. redni seji, 7. 7. 2021.
10. Predlog zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2022 in 2023 (ZIPRS2223) – nujni postopek, EPA 2156-VIII – zainteresirana komisija (12. izredna seja komisije, 8. 10. 2021). Komisija se je seznanila s predlogom zakona in poročilo poslala pristojni Komisiji za gospodarstvo, obrt, turizem in finance. Slednja je na 50. seji, 8. 10. 2021, podprla predlog zakona in pripravila poročilo za Državni svet, ki je na 44. seji, 13. 10. 2021, sprejel mnenje in ga poslal Državnemu zboru. Vlada je na 102. redni seji, 11. 11. 2021, sprejela stališče do mnenja Državnega sveta. Odbor Državnega zbora je na 65. nujni seji, 13. 11. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je na 27. redni seji, 18. 11. 2021, zakon sprejel.
11. Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o nujnih ukrepih na področju zdravstva (ZNUPZ-A) – skrajšani postopek, EPA 2209-VIII – zainteresirana komisija (13. izredna seja komisije, 17. 11. 2021). Komisija je podprla predlog zakona in poročilo poslala pristojni Komisiji za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ki je na 75. seji, 18. 11. 2021, prav tako podprla predlog zakona in poslala mnenje matičnemu odboru Državnega zbora. Odbor Državnega zbora za zdravstvo je na 65. nujni seji, 20. 11. 2021, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 87. izredni seji, 24. 11. 2021.

Predlogi aktov:

1. Načrt za okrevanje in odpornost – zainteresirana komisija (27. seja komisije, 26. 3. 2021). Komisija se je seznanila z delovno različico predloga NOO z dne 22. 12. 2020 in z aktivnostmi, vezanimi na pripravo dokončnega dokumenta v delu, ki se nanaša na kmetijski sektor. Komisija ni podprla predloga NOO zaradi znatnega zmanjšanja sredstev za kmetijski sektor ter med drugim pozvala, da se za slovensko kmetijstvo nameni več sredstev. Svoje poročilo je poslala pristojni Komisiji za mednarodne odnose in evropske zadeve, ki je skupaj z zainteresirano Komisijo za lokalno samoupravo in regionalni razvoj ter Interesno skupino lokalnih interesov pripravila poročilo za odločanje na 23. izredni seji Državnega sveta, 22. 4. 2021. Državni svet se je seznanil z Osnutkom Predloga Načrta za okrevanje in odpornost v različici december 2020 in mnenje naslovil na Službo Vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko. Vlada je na 72. seji, 28. 4. 2021, sprejela nacionalni Načrt za okrevanje in odpornost ter pooblastila Službo Vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, da dokument do 30. 4. 2021 posreduje Evropski komisiji.
2. Predlog stališča Republike Slovenije do Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o akcijskem načrtu za razvoj ekološke pridelave, EPA 1896-VIII, EU U 1011 – zainteresirana komisija (9. izredna seja komisije, 31. 5. 2021). Komisija se je seznanila s predlogom stališča in ga podprla. Poročilo je poslala pristojni Komisiji za mednarodne odnose in evropske zadeve, ki na 66. seji, 1. 6. 2021, podprla predlog stališča in poslala mnenje matičnemu odboru Državnega zbora. Odbor Državnega zbora za zadeve EU je na 108. seji, 4. 6. 2021 stališče sprejel.
3. Poročilo o delu in zaključni račun Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije za leto 2020, EPA 1930-VIII (31. seja komisije, 8. 7. 2021). Komisija se je seznanila s poročilom in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki se je seznanil s poročilom na 31. seji, 13. 9. 2021.

4. Predlog Strateškega načrta Skupne kmetijske politike 2023–2027 (32. seja komisije, 16. 8. 2021, in 35. seja komisije, 30. 11. 2021). Komisija se je dvakrat seznaniła s predlogom strateškega načrta, in sicer prvič z verzijo za javno razpravo, ki jo je resorno ministrstvo zaključilo 15. 8. 2021, in drugič z verzijo, ki jo je resorno ministrstvo pripravilo za javno razpravo, ki se je zaključila 25. 11. 2021. Komisija je obakrat pripravila mnenje in ga poslala Odboru Državnega zbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je obravnaval predlog strateškega načrta na 30. nujni seji, 24. 8. 2021, in 32. nujni seji, 2. 12. 2021. Državni svet se je seznanił s predlogom strateškega načrta na 46. seji, 8. 12. 2021, in na podlagi mnenja komisije sprejel mnenje. Vlada je na 108. redni seji, 23. 12. 2021, potrdila predlog Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo, ki ga je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano uradno posredovalo v presojo Evropski komisiji.
5. Poročilo o stanju kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva v letu 2020 (33. seja komisije, 24. 9. 2021). Komisija se je seznaniła s poročilom in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki se je seznanił s poročilom na 33. redni seji, 13. 10. 2021.
6. Predlog sprememb proračuna Republike Slovenije za leto 2022 (DP2022-A), EPA 2154-VIII – zainteresirana komisija (12. izredna seja komisije, 8. 10. 2021). Komisija se je seznaniła s predlogom proračuna v kmetijskem delu ter poročilo poslala pristojni Komisiji za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki je na 50. seji, 8. 10. 2021, podprla predlog proračuna in pripravila poročilo za Državni svet, ki je na 44. seji, 13. 10. 2021, sprejel mnenje in ga poslal Državnemu zboru. Vlada je 9. 11. 2021 sprejela stališče do mnenja Državnega sveta. Slednji je na 45. seji, 10. 11. 2021, sprejel dodatno mnenje k predlogu proračuna in ga naslovil na Državni zbor. Odbor Državnega zbora je na 65. nujni seji, 13. 11. 2021, podprl predlog proračuna. Vlada je na 294. dopisni seji, 15. 11. 2021, sprejela stališče do dodatnega mnenja Državnega sveta. Državni zbor je na 27. redni seji, 18. 11. 2021, sprejel spremembe proračuna za leto 2022.
7. Predlog proračuna Republike Slovenije za leto 2023 (DP2023), EPA 2155-VIII – zainteresirana komisija (12. izredna seja komisije, 8. 10. 2021). Komisija se je seznaniła s predlogom proračuna in poročilo poslala pristojni Komisiji za gospodarstvo, obrt, turizem in finance. Slednja je na 50. seji, 8. 10. 2021, podprla predlog proračuna in pripravila poročilo za Državni svet, ki je na 44. seji, 13. 10. 2021, sprejel mnenje in ga poslal Državnemu zboru. Odbor Državnega zbora je na 62. nujni seji, 22. 10. 2021, obravnaval predlog proračuna in ni sprejel nobenega amandmaja. Vlada je na 100. redni seji, 4. 11. 2021, sprejela dopolnjen predlog proračuna, 9. 11. 2021 pa je sprejela stališče do mnenja Državnega sveta k predlogu proračuna. Odbor Državnega zbora za finance je na 64. nujni seji, 12. 11. 2021, podprl dopolnjen predlog proračuna. Državni zbor je na 27. redni seji, 18. 11. 2021, sprejel proračun za leto 2023.
8. Letno poročilo družbe Slovenski državni gozdovi, d. o. o., o doseganju ciljev gospodarjenja z državnimi gozdovi za leto 2020, EPA 2179-VIII (34. seja komisije, 26. 10. 2021). Komisija se je seznaniła s poročilom in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki se je seznanił s poročilom na 34. redni seji, 2. 12. 2021.

Pobude in vprašanja:

1. Vprašanja in pobudi glede pokojnin iz ožjega obsega (27. seja komisije, 26. 3. 2021). Komisija je na pobudo državnega svetnika Cvetka Zupančiča vprašanja in pobudi naslovila na Vlado ter Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije. Odgovor je Zavod za

- pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije podal 28. 4. 2021, Vlada pa 11. 5. 2021. Komisija je na 32. seji, 16. 8. 2021, ugotovila, da je skupina poslancev Državnega zbora s prvopodpisanim Jožefom Horvatom v zakonodajni postopek vložila Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (EPA 2038-VIII), ki med drugim ureja »kmečke« pokojnine in sledi pobudi komisije. Člani komisije so se dogovorili, da bo komisija predlog zakona obravnavala kot zainteresirana komisija.
2. Vprašanje v zvezi s problematiko izvajanja policijskega nadzora in sankcioniranja kmetov – voznikov traktorjev zunaj cestnega prometa na zasebnih zemljiščih (27. seja komisije, 26. 3. 2021). Komisija je na pobudo državnega svetnika Toneta Hrovata Državnemu svetu predlagala, da na Vlado naslovi vprašanje. Državni svet je na 39. seji, 14. 4. 2021, podprl vprašanje in ga naslovil na Vlado, ki je nanj odgovorila 19. 5. 2021.
 3. Pobudi za pripravo načrta debirokratizacije v kmetijstvu (30. seja komisije, 17. 6. 2021). Komisija je na predlog državnega svetnika Branka Tomažiča sprejela pobudi in ju naslovila na Vlado, ki je odgovorila 21. 7. 2021.
 4. Pobuda glede zagotovitve dodatnih sredstev v okviru Strateškega načrta Skupne kmetijske politike 2023–2027 (33. seja komisije, 24. 9. 2021). Komisija je na predlog državnega svetnika Branka Tomažiča sprejela pobudo in jo naslovila na Vlado, ki je odgovorila 2. 11. 2021.
 5. Vprašanje in pobuda glede imenovanja sodnih cenilcev oziroma izvedencev za področje kmetijstva, podpodročje kmetijska zemljišča oziroma kmetijstvo splošno (33. seja komisije, 24. 9. 2021). Komisija je na predlog državnega svetnika Srečka Ocvirka sprejela vprašanje in pobudo ter ju naslovila na Ministrstvo za pravosodje, ki je odgovorilo 4. 11. 2021.
 6. Pobuda glede namakalnega sistema Vogršček (33. seja komisije, 24. 9. 2021). Komisija je na pobudo državnega svetnika Branka Tomažiča sprejela pobudo in jo naslovila na Ministrstvo za okolje in prostor in Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki sta odgovorila 11. 10. 2021 in 20. 10. 2021.
 7. Vprašanje glede zagotovitve dodatnih sredstev v okviru Strateškega načrta Skupne kmetijske politike 2023–2027 (34. seja komisije, 26. 10. 2021). Komisija je na pobudo državnega svetnika Cvetka Zupanciča sprejela vprašanje in ga naslovila na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je odgovor podalo 16. 11. 2021.

Ostalo:

1. Predlog poročila o delu Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za leto 2020 (24. seja komisije, 14. 1. 2021). Komisija je sprejela poročilo, ki je sestavni del Poročila o delu Državnega sveta za leto 2020.
2. Seznanitev s Poročilom Uprave Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin v zvezi z uradnim nadzorom nad sledljivostjo in označevanjem perutninskega in prašičjega mesa v skladiščih in mesnicah z dne 15. 1. 2021 (25. seja komisije, 12. 2. 2021). Komisija se je seznanila s poročilom, ki je bilo komisiji poslano na podlagi dogovora v okviru obravnave zaskrbljujočega stanja v kmetijstvu zaradi epidemije Covid-19 na 23. seji komisije, 4. 12. 2020, da se ji posreduje poročilo o inšpekcijskem nadzoru sledljivosti hrane v prodaji. Komisija je sprejela sklepe in jih posredovala Upravi za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin in Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je 13. 4. 2021 podalo odgovor. Komisija je na Varuha odnosov v verigi preskrbe s hrano naslovila zaprosilo za Poročilo o ugotovitvah Varuha odnosov v verigi preskrbe s hrano na področju sledljivosti in označevanju.

3. Obravnava Informacije Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v zvezi s pripravo odlokov za pomoč kmetijskemu sektorju zaradi epidemije Covid-19 z dne 9. 2. 2021 (25. seja komisije, 12. 2. 2021). Komisija se je seznaniła z informacijo Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki jo je pripravilo na podlagi zaprosila komisije, da jo seznani s predlogi ukrepov glede dodeljevanja pomoči v kmetijskih sektorjih, ki so najbolj prizadeti zaradi epidemije Covid-19. Komisija je sprejela sklepe in jih naslovila na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je 14. 5. 2021 podalo odgovor.
4. Odgovor v zvezi z izvajanjem prodaje gozdnih lesnih sortimentov družbe Slovenski državni gozdovi, d. o. o., na svetniško vprašanje Branka Tomažiča glede količin posekanega lesa v državnih gozdovih in dobave lesa slovenskim žagarjem (26. seja komisije, 19. 3. 2021). Komisija se je seznaniła z odgovorom in sprejela sklepe, ki jih je naslovila na Vlado in Slovenske državne gozdove, d. o. o. Vlada se je do sklepov opredelila z odgovorom 26. 4. 2021.
5. Problematika vzdrževanja vodnega režima na območju Ljubljanskega barja - položaj kmetov, lastnikov zemljišč pri oblikovanju in določanju ukrepov upravljanja za to območje (27. seja komisije, 26. 3. 2021). Komisija se je na pobudo državnega svetnika Cvetka Zupančiča seznaniła s problematiko in sprejela sklepe, ki jih je naslovila na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Do sprejetih sklepov se je z odgovorom 22. 4. 2021 opredelilo Ministrstvo za okolje in prostor.
6. Problematika neučinkovitega sistema zavarovanja kmetijske proizvodnje pred naravnimi nesrečami (pozeba, suša, toča in podobno) (29. seja komisije, 14. 5. 2021). Komisija se je na pobudo državnega svetnika Toneta Hrovata seznaniła z obstoječim sistemom zavarovanja slovenske kmetijske proizvodnje pred naravnimi nesrečami in predvidenimi aktivnostmi ter ukrepi Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano na tem področju in sprejela sklepe. Med drugim je pozvala vse deležnike k tvornemu sodelovanju pri oblikovanju ukrepov za celovito proaktivno upravljanje tveganj slovenske kmetijske proizvodnje pred naravnimi nesrečam. Komisija je sklepe naslovila na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki se do njih ni opredelilo.
7. Odgovor Vlade na vprašanje državnega svetnika Branka Tomažiča glede podelitve zaščitnega znaka kakovosti »Izbrana kakovost – Slovenija« za prašičje meso (9. izredna seja 31. 5. 2021). Komisija se je na pobudo državnega svetnika Branka Tomažiča seznaniła z odgovoroma Vlade z dne 16. 3. 2021 in z dne 19. 5. 2021. Na pobudo državnega svetnika Branka Tomažiča je komisija na Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije in Slovensko zvezo prašičerejcev naslovila pobudo, da naj se seznaniła z odgovoroma Vlade in se do te problematike opredelita. Naslovnika se do pobude nista opredelila.
8. Problematika nespremenjenih oziroma nižjih odkupnih cen slovenskih kmetijskih pridelkov in klavne živine ob hkratni rasti maloprodajnih cen (31. seja komisije, 8. 7. 2021). Komisija se je na pobudo Branka Tomažiča seznaniła z aktualno problematiko nizkih odkupnih cen slovenskih kmetijskih pridelkov in klavne živine ob hkratni rasti maloprodajnih cen. V okviru obravnave predloga Strateškega načrta Skupne kmetijske politike 2023–2027 je komisija seznaniła Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano s svojim mnenjem.
9. Organiziranje posveta »Pravica do prehranske varnosti – ustavna pravica?«, 17. 12. 2021, v dvorani Državnega sveta (posvet, 17. 12. 2021). Komisija se je na 6. izredni seji, 21. 4. 2020 seznaniła s pobudo državnega svetnika Branka Tomažiča za dopolnitev Ustave Republike Slovenije s pravico do prehranske varnosti ter na predsednika Državnega sveta naslovila pobudo, da Državni svet organizira posvet na temo dopolnitve Ustave Republike Slovenije s

pravico do prehranske varnosti. Predsednik Državnega sveta je po posvetovanju na internem kolegiju predsednika Državnega sveta predlagal, da posvet organizira pristojna komisija. Komisija je na 34. seji, 26. 10. 2021, sprejela sklep, da bo organizirala posvet, 17. 12. 2021. Zaradi epidemioloških Covid-19 razmer je bilo poleg omejenega števila fizično navzočih vabljenih posvet mogoče spremljati v živo prek spleta (<https://drzavnisvet.si/>).

10. Problematika nadomeščanja izgubljenih kmetijskih zemljišč na področju Mestne občine Slovenj Gradec (36. seja komisije, 16. 12. 2021). Komisija se je na pobudo kmetov Mislinjske doline seznanila s problematiko nadomeščanja izgubljenih kmetijskih zemljišč na območju Mestne občine Slovenj Gradec in sprejela sklepe ter jih naslovila na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Mestno občino Slovenj Gradec in DARS, d. d. Odgovor je Mestna občina Slovenj Gradec podala 24. 12. 2021.

4.8. MANDATNO - IMUNITETNA KOMISIJA

4.8.1. Pristojnosti komisije

Komisija poleg zadev, ki izhajajo iz Zakona o Državnem svetu in Poslovnika Državnega sveta, obravnava:

- predloge sprememb poslovnika in drugih aktov Državnega sveta,
- predloge za razlago določb Poslovnika Državnega sveta in drugih aktov Državnega sveta,
- predloge aktov, ki urejajo pogoje za delo članov Državnega sveta,
- druge zadeve, za katere jo pooblasti Državni svet.

4.8.2. Delo komisije

Komisija je imela v četrtem letu VI. mandata osem (8) sej, od tega šest (6) rednih in dve (2) izredni.

Komisija je obravnavala skupno osem (8) zadev, in sicer šest (6) na rednih sejah in dve (2) na izredni seji.

Matičnim odborom in komisijam Državnega zbora je bilo posredovano eno (1) mnenje komisije.

4.8.3. Vsebinski poudarki s sej komisije⁹

Pobudi za razlago določb Poslovnika Državnega sveta, ki urejajo razširitev dnevnega reda sklicane seje Državnega sveta, v zvezi z izvedbo 18. izredne seje Državnega sveta (14. seja komisije, 11. 1. 2021). Pobudo je komisiji predložil predsednik Državnega sveta Alojz Kovšca. V odgovor pobudi je državni svetnik Branimir Štrukelj komisiji poslal Pobudo za ugotavljanje kršitev

⁹ Zadeve, ki jih je po predhodni obravnavi na sejah Mandatno-imunitetne komisije obravnaval tudi Državni svet na svojih sejah, so vsebinsko zajete v 2. poglavju Poročila o delu Državnega sveta.

Poslovnika Državnega sveta v zvezi z razširitvijo dnevnega reda na 18. izredni seji Državnega sveta. V zvezi s pobudama je Služba Državnega sveta za pravne in analitične zadeve (SPAZ) pripravila mnenje v zvezi z vprašanji, ki so se zastavljala pri obravnavi obeh pobud. Komisija se je seznanila z navedbami obeh pobudnikov in mnenjem SPAZ. Oba pobudnika sta predstavila svoj pogled na potek 18. izredne seje Državnega sveta, pri čemer je državni svetnik Alojz Kovšca vztrajal na stališču, da je bil dnevni red navedene seje razširjen v skladu s Poslovnikom Državnega sveta, državni svetnik Branimir Štrukelj pa mu je kot predsedujočemu 18. izredni seji Državnega sveta očital, da je v času seje večkrat kršil poslovniške določbe. Predstavnik SPAZ je pri predstavitvi mnenja službe podal interpretacijo relevantnih določb Poslovnika Državnega sveta ter omenil, da se služba ni opredeljevala do zatrjevanih kršitev, saj to ni niti v pristojnosti SPAZ niti v pristojnosti Mandatno-imunitetne komisije. Člani komisije so v razpravi poudarili, da komisija ni pritožbeno telo za presojanje morebitnih kršitev Poslovnika Državnega sveta na preteklih sejah Državnega sveta, temveč je njena vloga le podati razlago poslovnških določb za naprej. Člani komisije so poudarili, naj se v prihodnje tovrstne dileme razrešujejo na sami seji, kjer Poslovnik Državnega sveta razlaga predsedujoči, ki lahko Mandatno-imunitetni komisiji med samo sejo naloži, naj poda razlago poslovnških določb. Komisija je nato sprejela sklep, da se je seznanila s pobudama predsednika Državnega sveta Alojza Kovšce in državnega svetnika Branimirja Štruklja ter mnenjem SPAZ. Hkrati je slednji naložila, naj pri pripravi predlogov sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega sveta podrobneje prouči postopek uvrščanja točk na dnevni red že sklicane seje Državnega sveta.

Poročilo komisije je bilo posredovano Državnemu svetu.

Predlog pobude Mandatno-imunitetne komisije za sprejem sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega sveta (14. seja komisije, 11. 1. 2021; 15. seja komisije, 1. 3. 2021; 16. seja komisije, 12. 3. 2021). Na 14. redni seji je bil Predlog pobude Mandatno-imunitetne komisije za sprejem sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega sveta obravnavan v okviru razširitvene 2.A točke dnevnega reda, pri čemer so se člani komisije strinjali, da poglobljeno razpravo o predlaganih spremembah Poslovnika Državnega sveta opravijo na eni od naslednjih sej. Na 15. redni seji so člani komisije nadaljevali z obravnavo predlaganih sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega sveta, seznanjeni pa so bili tudi z mnenjem SPAZ glede vlaganja pobud za sprejem odločilnega veta z namenom pospešiti uveljavitev zakonodaje, kar je bil tudi glavni razlog za pripravo predlaganih sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega sveta. Komisija je tako ugotovila, da slednje vsebujejo predlagane spremembe 33.a, 35., 69. in 75.a člena Poslovnika Državnega sveta ter predlagani novi 75.b člen, ki bi urejal postopanje Državnega sveta v primerih, ki jih ureja 21.a člen Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi. Člani komisije so v razpravi ugotovili, da se težave pri postopku za sprejem odločilnega veta pojavljajo že nekaj časa, zato je dobrodošel vsak korak, ki bi pripomogel k rešitvi težav. Izpostavljeno je bilo, da je Predlog pobude za sprejem sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega sveta pripravila SPAZ. Glede na pomisleke o nekaterih predlaganih rešitvah in negotovi podpori so se strinjali, da bi bilo koristno, če bi svoje predloge in pripombe k predlogu pobude podale tudi interesne skupine. Skladno s tem je komisija sprejela sklep, da je predlog Pobude za sprejem sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega sveta ustrezen, interesne skupine pa naj se do slednjega opredelijo do 11. 3. 2021. Mandatno-imunitetna komisija je na 16. redni seji, 12. 3. 2021, nadaljevala z obravnavo Predloga Pobude. Člani komisije so se seznanili s stališči interesnih skupin. Interesna skupina delojemalcev je predlog podprla, predlagala pa je tudi vključitev dveh novih členov. Interesna skupina delodajalcev je predlagala milejšo večino za

sprejem akta v predvidenem 75.b členu ter podrobnejšo obrazložitev določitve večine za odločitve. Interesna skupina negospodarskih dejavnosti je predlagala strožje časovne roke v nekaterih členih in črtanje nekaterih predlaganih sprememb. Interesna skupina lokalnih interesov je izrazila nasprotovanje predlaganim spremembam Poslovnika Državnega sveta, Interesna skupina kmetov, obrtnikov in samostojnih poklicev pa je slednje podprla, vendar izrazila nasprotovanje predlogom ostalih interesnih skupin. V razpravi so se člani komisije strinjali, da se pri sprejemanju predlaganih sprememb Poslovnika Državnega sveta ne mudi in, glede na nasprotujoča si stališča, obravnava pobude v takšni obliki na 38. seji Državnega sveta ni smiselna. Posebej je bilo izpostavljeno, da Interesna skupina lokalnih interesov, ki je tudi najštevilčnejša interesna skupina v Državnem svetu, predlaganih sprememb ne podpira. V luči tega bi bilo po mnenju članov komisije treba opraviti dodatne razprave in preveriti, ali obstaja pripravljenost za kompromis, ki bi omogočal uveljavitev vsaj nekaterih predlaganih sprememb PoDS-1. Glede na stališča interesnih skupin so se člani komisije strinjali, da bi bil smiseln sestanek predsednika komisije s predsednikom Državnega sveta, na katerem bi se ob prisotnosti sekretarja Državnega sveta in predstavnikom iz službe Državnega sveta pogovorila o nadaljnjem postopku sprejemanja in usklajevanja predvidenih sprememb in dopolnitev PoDS-1. Predlagana je bila tudi ustanovitev ad hoc delovne skupine, v katero bi bili imenovani predstavniki interesnih skupin in ki bi oblikovala usklajeno besedilo Predloga Pobude in v kateri bi bil po en predstavnik iz vsake interesne skupine, ki bi imel tudi polno pooblastilo svoje interesne skupine za usklajevanje besedila Predloga Pobude.

Na podlagi sklepa komisije je bila oblikovana Delovna skupina za pripravo usklajenega Predloga sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega sveta (PoDS-1G 2021), ki se je prvič sestala 3. 5. 2021, drugič 20. 5. 2021, tretjič 14. 6. 2021 ter četrtič 13. 9. 2021, ko je tudi zaključila z delom.

Predlog sprememb in dopolnitev Poslovnika državnega zbora (PoDZ-1G) - skrajšani postopek, EPA 1768-VIII (17. seja komisije, 17. 5. 2021). Komisija je obravnavala Predlog sprememb in dopolnitev Poslovnika državnega zbora (PoDZ-1G), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru po skrajšanem postopku predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim poslancem Vojkom Starovičem, in predlog akta podprla. Ugotovila je, da želi predlagatelj s predlaganimi spremembami in dopolnitvami Poslovnika državnega zbora (PoDZ-1) doseči dva poglobitvena cilja. Prvi je sprememba 118. člena PoDZ-1, ki bo predlagatelju zakona omogočila, da s predlogom razpolaga ves čas zakonodajnega postopka. Posledično ga bo lahko umaknil tudi tik pred obravnavo, česar do zdaj ni mogel storiti, ampak je bil predlog zakona kljub morebitnim zadržkom obravnavan. Drugi cilj predloga pa je sprememba ureditve poslanske imunitete, pri čemer je ključni del sprememb boljša ločitev med predhodnim priznanjem imunitete, ki temelji na zahtevi pristojnega državnega organa, in naknadnim priznanjem imunitete, ki temelji na obvestilu pristojnega državnega organa. Komisija se je prav tako seznanila z mnenjem Vlade Republike Slovenije. Slednja z vidika načela delitve oblasti ne more posegati niti v postopek odločanja ter način organizacije dela v Državnem zboru in njegovih delovnih teles, ki sta urejena s PoDZ-1, niti v ureditev zakonodajnega postopka v delu, ki se proceduralno nanaša na nadomestitev predloga zakona ali dela predloga zakona ter njegov umik. Komisija je ugotovila, da je pri postopku odločanju o naknadni imuniteti ključna sprememba, ki predvideva, da bo Državni zbor obvestilo o začetku kazenskega postopka zoper poslanca, ki se na imuniteto ne sklicuje, obravnaval fakultativno, torej le takrat, ko obstajajo utemeljeni razlogi, da je odločanje o imuniteti potrebno za delovanje Državnega zbora. Postopek odločanja v tem primeru se izvede le, če to

predlaga predsednik Državnega zbora, poslanska skupina, katere član je poslanec, na katerega se imuniteta nanaša, ali poslanec, če ni član nobene poslanske skupine. Predlagatelj mora pri tem navesti razloge, s katerimi utemeljuje odločitev o naknadni imuniteti. Če nihče od upravičenih predlagateljev ne predlaga odločanja o imuniteti, Državni zbor o imuniteti ne odloča. Predlog tako ločuje med postopkom predhodnega priznanja imunitete po drugem odstavku 83. člena Ustave ter postopkom naknadnega priznanja imunitete po tretjem odstavku 83. člena Ustave. V razpravi so člani komisije predlagane spremembe prepoznali kot smiselne in ustrezne. Poudarjeno je bilo, da imajo državni svetniki po Ustavi zagotovljeno enako imuniteto kot poslanci Državnega zbora, zato bo moral Državni svet po sprejemu sprememb ureditve procesne imunitete poslancev v PoDZ-1 na enak način spremeniti tudi ureditev procesne imunitete v Poslovniku Državnega sveta. Komisija je pozdravila tudi predlagano rešitev, v skladu s katero bo lahko predlagatelj predlog zakona umaknil do začetka obravnave predloga zakona in ne več do sklica seje, na kateri bo obravnavan predlog zakona. Rešitev po mnenju komisije v zakonodajni postopek prinaša večjo fleksibilnost. Komisija je Predlog sprememb in dopolnitev Poslovnika državnega zbora (PoDZ-1G) podprla ter ugotovila, da bo v primeru sprejema Predloga sprememb in dopolnitev Poslovnika državnega zbora (PoDZ-1G) treba sprejeti tudi ustrezne spremembe v Poslovniku Državnega sveta.

Mnenje komisije je bilo posredovano pristojni Komisiji Državnega zbora za poslovnik. Slednja je predlog na 11. seji, 23. 6. 2021, podprla. Spremembe in dopolnitve Poslovnika državnega zbora (PoDZ-1G) so bile sprejete na 24. seji Državnega zbora, 9. 7. 2021.

Imenovanje predstavnika Državnega sveta v delegaciji za plenarna zasedanja Konference o prihodnosti Evrope (18. seja komisije, 7. 6. 2021). Komisija je obravnavala kandidaturo državnega svetnika Bojana Kekca za predstavnika Državnega sveta v delegaciji za plenarna zasedanja Konference o prihodnosti Evrope. Komisija je obravnavala tudi kandidaturo državnega svetnika Bogomirja Vnučca, ki pa ni izpolnjevala zahtevanih pogojev. Komisija je kandidaturo državnega svetnika Bojana Kekca podprla.

Poročilo komisije je bil posredovano Državnemu svetu, ki je na 41. seji, 9. 6. 2021, sledil predlogu komisije in za predstavnika imenoval Bojana Kekca.

Priporočila Komisije za preprečevanje korupcije Državnemu svetu Republike Slovenije št. 06216-11/2019/26 33001, 33004 z dne 3. 6. 2021 – zainteresirana komisija (19. seja komisije, 8. 9. 2021, skupaj s pristojno Komisijo za državno ureditev).

Skupno mnenje Komisije za državno ureditev kot pristojne komisije in Mandatno-imunitetne komisije kot zainteresirane komisije je bilo posredovano Komisiji za preprečevanje korupcije. Več v poglavju 4.1.3.

Pobuda za sprejem Sklepa o ravnanju s tajnimi podatki v Državnem svetu Republike Slovenije (19. redna seja komisije, 8. 9. 2021). Komisija je podprla Pobudo za sprejem Sklepa o ravnanju s tajnimi podatki v Državnem svetu Republike Slovenije.

Poročilo komisije je bilo posredovano Državnemu svetu, ki je o pobudi za sprejem sklepa odločal na 43. seji, 15. 9. 2021, in ga sprejel. Več v poglavju 2.6.9.

Osnutek predloga Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi – strokovno usklajevanje (13. izredna seja komisije, 25. 10. 2021). Komisija je obravnavala Predlog Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi – strokovno usklajevanje (predlog ZRLI-1), ki ga je Državnemu svetu v

strokovno usklajevanje posredovalo Ministrstvo za javno upravo in ki naj bi nadomestil trenutno veljavnega Zakon o referendumu in o ljudski iniciativi (ZRLI). Člani komisije so uvodoma ugotovili, da lahko glede na prejeti dopis št. 007-907/2021/3 z dne 7. 10. 2021 Predlog ZRLI-1 pregledajo in se do njega opredelijo le v delu, ki zadeva pristojnosti in delo Državnega sveta, kar pomeni, da je za razpravo komisije relevanten le 24. člen Predloga ZRLI-1. Pri tem so izrazili tudi zanimanje, kdaj bo Predlog ZRLI-1 pripravljen za zakonodajni postopek. Strinjali so se, da predvideni šesti odstavek 24. člena Predloga ZRLI-1 ne rešuje težav, s katerimi se zaradi predvidenega postopka pri hitrejši uveljavitvi zakona sooča Državni svet. Zgolj obveščanje s strani Vlade Republike Slovenije namreč ne bo preprečilo vlaganja pobud za sprejem odločilnega veta z namenom zagotoviti hitrejšo uveljavitev zakona, ki so v nasprotju s samim namenom instituta odločilnega veta. Člani komisije so pri tem izrazili interes, da bi se tovrstna problematika morebiti uredila v predlogu novele Zakona o državnem svetu, vendar so bili seznanjeni, da je bil postopek, ki ureja hitrejšo uveljavitev zakona, urejen v ZRLI zato, ker je za hitrejšo uveljavitev zakona po 21.a členu treba zadostiti dvema pogojema, in sicer mora Državni svet odločati o vetu, nato pa mora Državni zbor sprejeti sklep o nedopustnosti referendumu. Člani komisije so izrazili prepričanje, da je opazno pomanjkanje politične volje za ustrezno ureditev postopka na strani Državnega sveta. Izpostavljeno je bilo, da napreduje tudi postopek priprave sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega sveta, ki pa brez ustrezne ureditve v zakonu ne morejo celovito urediti nastale problematike. Državni svetniki bodo tako še naprej prisiljeni vlagati predloge za odločilni veto, kljub zavedanju, da je to sicer kratkoročno koristno ravnanje, dolgoročno izredno škodljivo za položaj in vlogo Državnega sveta. Komisija je ugotovila, da predlagani 24. člen Predloga Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi ne rešuje nastale problematike, ki je nastala ob zadnji spremembi Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi (ZRLI-E). Mandatno-imunitetna komisija je vseeno podala apel, da se najde ustrezna politična volja in se v predlogu novega Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi (v morebitni povezavi z Zakonom o državnem svetu) oblikuje ustrezna celovita rešitev težav pri odločanju o predlogih odločilnih vetov, s katerimi se od sprejetja novele ZRLI-E naprej sooča Državni svet. Na podlagi razprave in sklepov je bilo pripravljeno mnenje komisije.

Mnenje komisije je bilo posredovano Ministrstvu za javno upravo.

Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem svetu – zakonodajna iniciativa (14. izredna seja komisije, 8. 11. 2021). Pobudo za sprejem Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem svetu – zakonodajna iniciativa je podal državni svetnik Alojz Kovšca. Komisijo je seznanil, da gre za tretji poskus sprejema novele Zakona o državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 94/07 - odl. US, 95/09 - odl. US, 21/13 - ZFDO-F, 81/18 - odl. US), ki bi ustrezno naslovila protiustavnost 50. člena navedenega zakona. Mandatno-imunitetna komisija je podprla Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem svetu – zakonodajna iniciativa.

Poročilo komisije je bilo posredovano Državnemu svetu, ki je zakonodajno iniciativo na 45. seji, 10. 11. 2021, sprejel in jo posredoval Državnemu zboru. Več v poglavju 2.6.1.

4.8.4. Zadeve, ki jih je obravnavala komisija

1. Pobudi za razlago določb Poslovnika Državnega sveta, ki urejajo razširitev dnevnega reda sklicane seje Državnega sveta, v zvezi z izvedbo 18. izredne seje Državnega sveta (14.

- seja komisije, 11. 1. 2021). Komisija se je s pobudama seznanila in pripravila poročilo za Državni svet.
2. Predlog pobude Mandatno-imunitetne komisije za sprejem sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega sveta (14., 15. in 16. seja komisije, 11. 1. 2021, 1. 3. 2021 in 12. 3. 2021). Komisija je na 16. seji predlagala ustanovitev ad hoc delovne skupine za usklajitev različnih predlogov sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega sveta.
 3. Predlog sprememb in dopolnitev Poslovnika državnega zbora (PoDZ-1G) - skrajšani postopek, EPA 1768-VIII (17. seja komisije, 17. 5. 2021). Komisija je predlog podprla in posredovala mnenje pristojni Komisiji Državnega zbora za poslovnik, ki je predlog na 11. seji, 23. 6. 2021, podprla. Spremembe in dopolnitve Poslovnika državnega zbora (PoDZ-1G) so bile sprejete na 24. seji Državnega zbora, 9. 7. 2021.
 4. Predlog Mandatno-imunitetne komisije za imenovanje predstavnika Državnega sveta v delegaciji za plenarna zasedanja Konference o prihodnosti Evrope (18. seja komisije, 7. 6. 2021). Komisija je predlog sprejela in pripravila poročilo za Državni svet, ki je predstavnika imenoval na 41. seji Državnega sveta Republike Slovenije, 9. 6. 2021.
 5. Priporočila Komisije za preprečevanje korupcije Državnemu svetu Republike Slovenije št. 06216-11/2019/26 33001, 33004 z dne 3. 6. 2021 (19. seja komisije, 8. 9. 2021). Mandatno-imunitetna komisija je priporočila obravnavala skupaj s Komisijo za državno ureditev kot zainteresirana komisija. Skupno mnenje komisij je bilo posredovano Komisiji za preprečevanje korupcije.
 6. Pobuda za sprejem Sklepa o ravnanju s tajnimi podatki v Državnem svetu Republike Slovenije (19. seja komisije, 8. 9. 2021). Komisija je pobudo podprla in pripravila poročilo za Državni svet. Sklep o ravnanju s tajnimi podatki v Državnem svetu Republike Slovenije je Državni svet sprejel na 43. Seji, 15. 9. 2021.
 7. Osnutek predloga Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi – strokovno usklajevanje (13. izredna seja komisije, 25. 10. 2021). Komisija se je z osnutkom seznanila in posredovala mnenje Ministrstvu za javno upravo.
 8. Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem svetu – zakonodajna iniciativa (14. izredna seja komisije, 8. 11. 2021). Komisija je predlog podprla in pripravila poročilo za Državni svet, ki je nato zakonodajno iniciativo sprejel na 45. seji, 10. 11. 2021.

5. SODELOVANJE S CIVILNO DRUŽBO

Ena od pomembnejših vlog, ki Državni svet postavlja med vidne institucije v državi, je njegova povezanost s civilno družbo.

Državni svet na različne načine omogoča civilni družbi, da se aktivno vključuje v procese soodločanja o zadevah javnega pomena. Državni svet organizira posvete, javne tribune in okrogle mize, kjer sodelujejo predstavniki različnih organizacij, društev in strokovne sfere ter s svojimi prispevki bogatijo in razvijajo različne družbene in gospodarske podsisteme.

5.1. PROJEKTI DRŽAVNEGA SVETA

5.1.1. Plakete najzaslužnejšim prostovoljcem

Državni svet vsako leto obeležuje Mednarodni dan prostovoljcev (5. december) s podelitvijo plaket Državnega sveta štirinajstim (14) najzaslužnejšim prostovoljcem, ki jih predlagajo državni svetniki oziroma organizacije civilne družbe. Državni svet je 20. 10. 2021 objavil Javni poziv za predloge najzaslužnejših društvenih delavcev in delavk – prostovoljcev in prostovoljk za plakete Državnega sveta Republike Slovenije za leto 2020. Predloge je Državni svet zbiral do 8. 11. 2021.

Zaradi tretjega vala epidemije Covid-19 jeseni in pozimi 2021 je bila, kljub izvedenemu izboru najzaslužnejših prostovoljcev za 2021, slovesnost podelitve ponovno prestavljena na čas, ko bodo epidemične razmere izboljšane in bo izvedba dogodka mogoča.

Zaradi epidemije Covid-19 je bila slovesnost podelitve plaket najzaslužnejšim prostovoljcem za leto 2020 prestavljena v leto 2021, in sicer je slovesnost potekala 17. 6. 2021.

Za leto 2021 so plakete Državnega sveta prejeli:

1. Marija ALEŠ, na predlog državnega svetnika mag. Igorja Velova
2. Janko CERKVENIK, na predlog Gasilske zveze Slovenije
3. Rojan DEVETAK, na predlog državnega svetnika Tomaža Horvata
4. Andrej FRATNIK, na predlog Jamarske zveze Slovenije
5. Ivan GERJEVIČ, na predlog Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenje športnih zvez
6. Jože GLOBOKAR, na predlog državnega svetnika Danijela Kastelica in Zveze paraplegikov Slovenije
7. Borut KRAMER, na predlog državnega svetnika mag. Marka Zidanška in Zavoda 116, zavoda za storitve s povečano družbeno vrednostjo
8. Lovsko dobrodelno združenje Diana, na predlog Lovske zveze Slovenije

9. Anka ONIČ, na predlog Zveze prijateljev mladine Slovenije s podporo državnega svetnika Tomaža Horvata
10. Janko ROŽMAN, na predlog državnega svetnika Dejana Crneka
11. Vladimira ŠKOF, na predlog državnega svetnika Samerja Khalila
12. Ana ULČAR, na predlog Pevskega zbora ZVON iz Šmartna pri Litiji
13. Marjeta VODIŠKAR, na predlog Združenja Europa Donna Slovenija
14. Olga ZGAGA, na predlog Turistične zveze Gornjega Posočja

5.1.2. Rastoča knjiga

Državni svet je častni pokrovitelj vseslovenskega in mednarodnega projekta Rastoča knjiga. Pri projektu poleg Državnega sveta sodelujejo Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Mestna občina Ljubljana, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Narodna in univerzitetna knjižnica in Agencija za knjigo Republike Slovenije. Prireditelji Rastoče knjige se aktivno udeležujejo predsednik Državnega sveta in državni svetniki.

V četrtem letu VI. mandata so se v okviru projekta odvili štirje (4) dogodki. Delo v okviru projekta je bilo zaradi epidemioloških razmer v zvezi s pojavom novega korona virusa zelo okrnjeno. Zaradi epidemioloških razmer je bila večina dogodkov, načrtovanih za leto 2021, prestavljenih na čas po koncu epidemije Covid-19 oziroma so bili dogodki odpovedani.

Dogodki v okviru projekta Rastoča knjiga v letu 2021:

1. obletnica Rastoče knjige Primskovo, pod Primskovško lipo; 12. 6. 2021
2. slovesnost ob Krkini deklici z rastočo knjigo, Krka, d. d., Novo mesto, 3. 9. 2021
3. obletnica Rastoče knjige OŠ Brežice, Brežice, 18. 10. 2021
4. srečanje ob Deklici z rastočo knjigo ob zimskem solsticiju, Severni ljubljanski park - Park Rastoče knjige, 21. 12. 2021

5.2. PREDAVANJA, POSVETI, KONFERENCE, FORUMI IN DRUGI DOGODKI

V Državnem svetu se je v četrtem letu VI. mandata odvilo osemnajst (18) dogodkov. Od tega so trije (3) dogodki potekali v organizaciji Državnega sveta oz. njegovih komisij. Trinajst (13) dogodkov je potekalo v soorganizaciji Državnega sveta z drugimi institucijami oz. organizacijami civilne družbe. Dva (2) dogodka sta potekala na pobudo drugih institucij. Zaradi epidemioloških razmer v zvezi s pojavom novega korona virusa je bilo več dogodkov, načrtovanih za leto 2021, prestavljenih na čas po koncu epidemije Covid-19 oziroma so bili dogodki odpovedani.

5.2.1. Dogodki v organizaciji Državnega sveta / komisij Državnega sveta

1. **Posvet »Predlog novega zakona o znanstveno-raziskovalni dejavnosti«**, 21. 9. 2021, dvorana Državnega sveta; organizator Komisija za kulturo, znanost in šport na pobudo državnega svetnika prof. dr. Matjaža Gamsa.

Posvet je bil namenjen razpravi o novem zakonu o znanstveno-raziskovalni dejavnosti. Razprava je potekala o ključnih konceptih, problemih, dogovorjenih in odprtih členih zakona. Predstavniki civilne in strokovne sfere so ob tem podali svoje pripombe ter izrazili upanje, da bo zakon sprejet brez večjih sprememb, saj vzpostavlja pogoje, v katerih se bo ta dejavnost lahko ustrezno razvijala. Z zakonom bo omogočeno stabilno financiranje dejavnosti, pri čemer je cilj, da bi delež javnih sredstev za znanstvenoraziskovalno dejavnost dosegel en odstotek bruto domačega proizvoda. Predlog zakona opredeljuje znanstvenoraziskovalno dejavnost kot horizontalno dejavnost, ki naj bo vključena v različne sektorske politike. Predlagani zakon tudi povečuje avtonomijo javnih raziskovalnih organizacij. Poleg tega vzpostavlja pogoje za vračanje slovenskih raziskovalcev iz tujine in za stimulatивно nagrajevanje raziskovalcev. Novosti pa prinaša tudi za boljše pogoje pri delu v znanosti in bo v korist celotne družbe; stanje na področju znanstvenoraziskovalne dejavnosti otežujejo tudi prostorske stiske, plače so neprivlačne, perspektivni kadri odhajajo drugam, tuje raziskovalce težko privabimo k sodelovanju ... V predlogu je zagotovljena možnost, da vse generacije raziskovalcev lahko pridejo do projektov. Poleg tega se morata področji znanstvenoraziskovalne in visokošolske dejavnosti v prihodnosti tesneje povezati. Predlog je pozdravila tudi Gospodarska zbornica Slovenije (GZS), saj je za razvoj naše države nujen razvoj kadrov: v gospodarskem prostoru morajo biti kadri vrhunski, znanje s področja znanosti pa se mora prelitati v gospodarstvo.

2. **Posvet »Politizacija slovenskih vrtcev in šol?«**, 22. 10. 2021, dvorana Državnega sveta; organizator Komisija za kulturo, znanost in šport na pobudo državnega svetnika Branimirja Štruklja.

S Predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (EPA 2102-VIII), ki ga je skupina poslank in poslancev (prvopodpisani Danijel Krivec) vložila v zakonodajno proceduro, se v temelju spreminjajo razmerja med deležniki v svetih vrtcev in šol (46. člen Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja). S povečanjem števila predstavnikov ustanoviteljev in ob hkratnem zmanjšanju števila zaposlenih v svetih se izrazito povečuje vpliv politike in političnih strank na izbiranje ravnateljic in ravnateljev ter na delovanje vrtcev in šol. Zdajšnja struktura svetov vrtcev in šol obstaja 25 let. V tem času se je kakovost slovenskega vzgojno-izobraževalnega sistema izboljševala, kar potrjujejo tri ključne mednarodne in periodične raziskave dosežkov učencev (PISA, TIMSS, PIRLS). V tem obdobju je vzgojno-izobraževalni sistem deloval stabilno in brez večjih pretresov. Upravičeno je sklepati, da je k dobrim rezultatom prispeval tudi primeren izbor ravnateljev in ravnateljic, ki so bili imenovani po zdaj veljavnem postopku, pri katerem je vpliv politike ustrezno omejen. V izhodišču posveta je bilo vprašanje, zakaj strukturo svetov vrtcev in šol spreminjati, če ta prispeva k stabilnemu delovanju in kakovosti vzgojno-izobraževalnega sistema ter tvegati s politizacijo slovenskih šol in vrtcev. Posvet je bil zasnovan kot prispevek k javni razpravi o možnih učinkih predlaganih sprememb, ki posegajo v koncept organizacije in vodenja vrtcev in šol.

3. **Posvet »Prehranska varnost kot strateška dobrina«**, 17. 12. 2021, dvorana Državnega sveta; organizator Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano na pobudo državnega svetnika Branka Tomažiča.

Globalne razmere kažejo, da postaja hrana ključna geostrateška surovina in bo skupaj z vodo usmerjala prihodnost sveta. V pričakovanih negotovih razmerah nestabilne oskrbe s hrano na globalni ravni postaja vprašanje lokalne, regionalne in državne samooskrbe s hrano zelo pomembno. Znano je, da slovenska pridelava ne pokriva naših potreb po kmetijsko-živilskih proizvodih. Zastavlja se vprašanje, kako povečati prehransko varnost in tudi, ali jo je treba zapisati v Ustavo, kot smo to storili 2016 v primeru pravice do zdrave pitne vode. Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je že aprila 2020 obravnavala predlog pobude za dopolnitev Ustave s pravico do prehranske varnosti in predlagala njeno širšo obravnavo. Posvet je bil namenjen pridobitvi dodatnih mnenj in pripomb, ki bi se jih upoštevalo pri oblikovanju končnega predloga te pobude. **Več v poglavju 4.7.3.**

5.2.2. Dogodki v soorganizaciji Državnega sveta

1. **Posvet o položaju študentov v Sloveniji**, 21. 4. 2021; dvorana Državnega sveta; soorganizatorja Državni svet in Študentska organizacija Slovenije.

Socialni in ekonomski položaj študentov sta se v preteklem desetletju nenehno poslabševala. Obstoječe izobraževalne in socialne politike države ne zagotavljajo brezplačnega terciarnega izobraževanja slovenskim študentom, kot to deklarativno določa veljavna zakonodaja. Po podatkih raziskave Evroštudent VI slovenski študent 40 % sredstev za bivanje in študij prejme od družine, prav toliko ga sam zasluži z delom, le dobrih 10 % sredstev pa prihaja iz naslova štipendijske politike. Epidemija bolezni Covid-19 je stanje le še poslabšala. Poleg finančnega udarca, ko je ponudba študentskega dela upadla za do 90 %, se je študij preselil v digitalno okolje, mladi pa so izgubili socialni stik s svojimi vrstniki. Že obstoječi socialni krizi sta se tako pridružili zdravstvena ter psihološka stiska, v katerih so se znašli študenti. Študentska organizacija Slovenije (ŠOS) je ukrepe za zaježitev virusa ves čas podpirala, vendar tudi opozarjala na sistemske težave, s katerimi se mladi srečujejo. Kot je opozorila, je po epidemiji nujno treba zastaviti sistem, ki bo mladim olajšal študij in omogočil čim lažji prehod v dostojno zaposlitev po zaključku izobraževanja. V ta namen so na ŠOS pripravili predlog Zakona za urejanje položaja študentov, ki naslavlja različne problematike, s katerimi se mladi danes srečujejo. V okviru tega procesa bomo na skupnem posvetu obravnavali različna področja študentskega življenja, od štipendijske in bivanjske politike do dostopnosti visokošolskega izobraževanja in zdravja študentov.

2. **Posvet o pogojih, ki morajo biti izpolnjeni, da bomo dobili dober zakon o zapiranju premogovnika Velenje**, 7. 5. 2021; dvorana Državnega sveta; soorganizatorja Državni svet in skupina Holding Slovenske elektrarne. Državni svet se je seznanil z zaključki s posveta na 41. seji, 9. 6. 2021, in pozval Vlado, da zaključke prouči in se do njih opredeli. **Več v poglavju 2.6.7.**

Evropska unija je zastavila ambiciozno okoljsko reformo, ki slovensko energetiko postavlja pred velike izzive. Uresničitev ciljev podnebne nevtralnosti do 2050 pomeni transformacijo

slovenske energetike, gospodarstva in socialne strukture v Šaleški regiji. Zaradi načrtovane opustitve rabe premoga za proizvodnjo električne energije je za pravičen prehod pomembno, na kakšen način se bo država lotila priprave zakona o postopnem zapiranju Premogovnika Velenje. Pri tem nas čakajo veliki izzivi na socialnem področju, saj Premogovnik Velenje zaposluje več kot 2000 oseb. Pomembno vprašanje je, kaj pomeni zapiranje za lokalno gospodarstvo in kakšno bo socialno breme v regiji. Za oblikovanje optimalnih zakonodajnih rešitev je ključen socialen dialog med vsemi deležniki, od predstavnikov skupine Holdinga Slovenske elektrarne in sindikatov, države kot lastnikom in resornimi ministrstvi, do predstavnikov gospodarstva in lokalnih skupnosti, kjer bodo izginjala delovna mesta. Zelo pomembno pa je, da njihovim argumentom prisluhne zakonodajna veja oblasti, ki bo sprejela zakonodajne rešitve. Glede na navedeno se je Državni svet na pobudo Holdinga Slovenske elektrarne odločil, da skupaj organizirata posvet, na katerem bi se potrudili definirati ključne izzive ter skušali sooblikovati rešitve, ki bi jih moral vsebovati nastajajoči zakon o zapiranju Premogovnika Velenje, da bi imele spremembe čim manj boleče posledice za lokalno prebivalstvo in gospodarstvo v regiji ter da se izognemo negativnim izkušnjam zasavskih premogovnikov.

3. **Simpozij 30 let uveljavljanja svobode veroizpovedi v Republiki Sloveniji**, 18. 5. 2021; dvorana Državnega sveta; soorganizatorji Državni svet, Urad Varuha za človekove pravice Republike Slovenije, Komisija Pravičnost in mir pri Slovenski škofovski konferenci in Inštitut za kanonskopravne vede pri TEOF.

Republika Slovenija je z osamosvojitvijo leta 1991 in sprejetjem Ustave odprla novo poglavje v odnosih, ki zadevajo razmerja do verskih skupnosti. Zanikanje in omejevanje verskih svoboščin po II. sv. vojni je doživelo preobrat v dogodkih, povezanih z našo osamosvojitvijo, ko je v ospredje družbenega vrenja in zahtev civilne družbe po demokratizaciji prišlo tudi zavzemanje za celovito uveljavljanje človekovih pravic in svoboščin. Verska svoboda se uresničuje individualno in kolektivno. Po eni strani je vera nekaj osebnega, po drugi strani pa ima tudi družbeno razsežnost, saj vključuje etiko, ki ureja človekov način življenja. Kadar se religija izraža kolektivno v smislu, da se verniki povezujejo, da bi vero lažje živeli, jo branili, obhajali bogoslužje ipd., poseže tudi na področje pravnih razsežnosti življenja v skupnosti, kar vse lahko vpliva na pravo države. Bistvo pravnih odnosov med državo in verskimi skupnostmi se kaže v skupku norm države, ki zadevajo te skupnosti oziroma v civilni ureditvi verske pojavnosti, to je verski svobodi. Država, ki se ima za demokratično in spoštuje človekove pravice, se zaveda omejenosti v izvajanju svoje moči nad verskimi skupnostmi. Taka država se tudi bolj zavzema za njihovo priznanje ter spodbujanje in zaščito verske svobode. Tridesetletnica samostojne države je priložnost za oceno stanja na področju verskih svoboščin in položaja verskih skupnosti pri nas, prav tako pa tudi priložnost, da se opozori na pomanjkljivosti ter izpostavi primere dobrih praks.

4. **Tretja konferenca ob Svetovnem dnevu varne hrane 2021 in obeležitev Svetovnega dneva varne hrane 2021**, 7. 6. 2021; dvorana Državnega sveta; soorganizatorji Državni svet, Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin pri Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter European Declaration on Food, Technology and Nutrition Network.

Prehrana je eden najpomembnejših dejavnikov, ki vpliva na naše zdravje in s tem zdravje celotne družbe, zato je varnost hrane skupna odgovornost in zaveza vseh deležnikov v agroživilski verigi. Za varnost hrane in preprečevanje tveganj za zdravje potrošnika skrbijo številne vladne in nevladne organizacije, strokovna in interesna združenja. Sprejeta je zakonodaja, standardi, mehanizmi in sledljivosti vseh vrst, ki naj bi zagotavljali varstvo posameznika, da kupi in uživa varno hrano. Države se vedno bolj zavedajo, da je proizvodnja hrane strateškega pomena za vsako družbo, prehranska neodvisnost in čim višja prehranska samooskrba postaja nujnost, epidemija Covid-19 pa je to pokazala v še bolj izraziti luči, z oteženimi razmerami v mednarodni trgovini in oteženimi dobavami proizvodov in tudi živilskih produktov. Sodelujoči so v razpravah poudarjali, da lokalno pridelana hrana, ki jo brez dolgotrajnih transportnih poti lahko na trgu ponudimo bolj svežo in je bolj zdrava, prispeva k manjši okoljski obremenitvi in manjšemu ogljičnemu odtisu. Domača pridelava spodbuja poseljenost in ohranjanje ter razvoj podeželja in kulturne krajine ter ohranja avtohtone živalske in rastlinske vrste. Kljub dejstvu, da smo v Sloveniji relativno dobro poskrbeli za varnost živil, so potrošniki večinsko nezaupljivi in previdni, kar pomeni, da obstaja velika odgovornost, da temu področju namenimo zadostno pozornost, sredstev in znanja. Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je že večkrat opozorila na problematiko nacionalne samooskrbe, ki je v veliki meri posledica pomanjkanja jasne nacionalne kmetijske strategije. Zgolj s strateškim načrtovanjem lahko dosežemo stalnost in stabilnost slovenskega kmetijstva ter zagotovimo večjo samooskrbo. Z namenom funkcioniranja trga je nujen tudi proces digitalizacije ponudbe slovenske hrane. Državni svet že vsa leta sodeluje in podpira projekte, kot so Tradicionalni slovenski zajtrk, in si prizadeva na področju zaščite in promocije čebel in čebelarstva. Aktivnosti državnih svetnikov se odražajo tudi v številnih pobudah in vprašanjih glede zagotavljanja sledljivosti in označevanja hrane, podelitve znaka izbrana kakovost, glede debirokratizacije na področju kmetijstva, glede ničelne stopnje zmanjševanja obdelovalnih kmetijskih površin, ipd.

5. **Posvet »Pravica oseb s težavami v duševnem zdravju do osebne asistenc«, 21. 6. 2021;** dvorana Državnega sveta; soorganizatorji Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide ter ŠENT - slovensko združenje za duševno zdravje, s podporo državnega svetnika Danijela Kastelica. Državni svet se je seznanil z zaključki s posveta na 43. seji, 15. 9. 2021, in pozval Vlado, da zaključke prouči in se do njih opredeli. **Več v poglavju 2.6.7.**

Posvet je bil soorganiziran na pobudo Društva ŠENT – Slovenskega združenja za duševno zdravje, v katerem opažajo potrebo oseb z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju po osebni asistenci. Nekatere izmed njih, še posebno starejše osebe in tiste s hujšimi motnjami, imajo težave pri opravljanju osnovnih oziroma za njihovo življenje pomembnih opravil. Potrebujejo tudi pomoč pri vključevanju v družbo, saj je za prenekatere življenje vezano le na njihovo prebivališče, vključevanje v družbo in spremstvo po nujnih opravkih pa zanje predstavlja nemogočo oviro, ki jo lahko premagajo le ob podpori osebe, ki ji zaupajo. Osebe s težavami v duševnem zdravju, ki so do zdaj želele pridobiti osebnega asistenta, so bile s strani komisij za ocenjevanje upravičenosti do osebnega asistenta, zavrnjene. V Društvu ŠENT opažajo tudi, da so orodja za ocenjevanje neprimerna za oceno upravičenosti oseb z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju, saj ne vključujejo kriterijev, ki so zanje življenjsko pomembni, komisije pa ocenjujejo le njihovo fizično oviranost, ki pri njih v večini ni problematična. Na dogodku so bile odgovornim za pripravo meril, predstavnikom komisij,

odločevalski politiki in širši javnosti predstavljene težave oseb s težavami v duševnem zdravju in njihove potrebe po osebni asistenci.

6. **Mednarodni posvet »Navidezna sprava: tranzicijski procesi v srednji in vzhodni Evropi v primerjalni perspektivi (Illusive Reconciliation: Transitional Processes in Central and Eastern Europe in a Comparative Prospective)«, 23. 8. 2021; dvorana Državnega sveta; soorganizatorja Državni svet in Študijski center za narodno spravo.**

Dan spomina na žrtve totalitarnih in avtoritarnih režimov je vezan na datum 23. 8. 1939, ko je bil podpisan sporazum Hitler–Stalin, ki je tlakoval pot v drugo svetovno vojno. Pod totalitarnimi režimi je bilo izgnanih, mučenih in umorjenih več deset milijonov ljudi. Čeprav je konec druge svetovne vojne pomenil poraz nacističnega režima, so številni prebivalci srednje in vzhodne Evrope še naprej trpeli pod komunističnim režimom. Slovenija je bila v času druge svetovne vojne v primežu treh totalitarnih režimov nacionalsocializma, fašizma in komunizma. Slednji je po drugi svetovni vojni več desetletij grobo kršil temeljne človekove pravice, svoboščine in dostojanstvo. Žrtve vojne in revolucije se približujejo številu 100.000, kar je ogromna številka, ki zahteva spoštljiv spomin na vsakega posameznika. Nobeno ime med njimi ne sme biti pozabljeno, izbrisano ali po krivem blateno. Ob 30. obletnici osamosvojitve Republike Slovenije, 25-letnici Zakona o popravi krivic ter 80. obletnici začetka druge svetovne vojne na Slovenskem je ob predsedovanju Republike Slovenije Svetu Evropske unije v drugi polovici leta 2021 napočil ugoden trenutek za pravno-zgodovinski premislek o tem, kaj je do zdaj že bilo storjenega na področju sprave, poprave krivic, kaznovanja krivcev, odgovornih za teptanje človekovih pravic in s tem stanja vladavine prava v nekdanih socialističnih državah.

7. **Posvet »Prenos DSM direktive (EU) 2019/790 in direktive o retransmisiji (EU) 2019/789«, 14. 9. 2021; dvorana Državnega sveta; soorganizatorja Državni svet in Inštitut za avtorsko pravo (IAP).**

Slovenija do roka, ki se je iztekel 7. junija, ni implementirala leta 2019 sprejetih direktiv: DSM Direktive (EU) 2019/790 in Direktive o retransmisiji (EU) 2019/789. Tudi Evropska komisija je šele tik pred zdajci (4. 6. 2021) objavila smernice za implementacijo 17. člena CDSM. Kaj pomeni ta zamuda, kako bi morali biti direktivi preneseni, da bi ustvarjalci tudi v resnici uživali vse pravice, ki jih direktiva predvideva, katere so še druge nujne spremembe slovenske avtorskopravne zakonodaje, ki bi jih veljalo ob poseganju v obstoječi zakon še uvesti? Na ta in na druga vprašanja so podali odgovore priznani domači in tuji strokovnjaki.

8. **Javna razprava »Visokošolski prostor v navezavi z begom kadra in izvajanjem razvojnih projektov v prostoru severovzhodne Slovenije«, 30. 9. 2021; dvorana Državnega sveta; soorganizatorja Državni svet in Ustanova dr. Antona Trstenjaka.**

Na pobudo prve slovenske novodobne fundacije - Ustanove dr. Antona Trstenjaka (UAT) je ob 30-letnici delovanja te ustanove potekala javna razprava, ki je obravnavala vprašanje bega kadrov in s tem v zvezi izvedbo razvojnih projektov v prostoru severovzhodne Slovenije. Gre za zelo pomembno vprašanje, ki je bilo obravnavano že na posvetu na Ptuj 18. 6. 2021 in zahteva čimprejšnje strukturne in sistemske odgovore oziroma rešitve. S spodbujanjem

inovativnih razvojnih projektov bi mladim pomagali pri uresničevanju njihovih lastnih razvojnih potencialov, predvsem pa povrnili njihovo zaupanje v perspektivo dobrega življenja tudi v domačih krajih. Rešitve, o katerih je bilo govora, zahtevajo podprtost s primernim izobrazbenim in celovitim gospodarskim ter družbenim okoljem. Odgovor na vprašanje, kako zaježiti "beg možganov" v tujino, je ključnega pomena ne le za razvoj Severovzhodne Slovenije, temveč celotne države.

9. **Posvet »Mesto kinologije v sodobni družbi - problemi in izzivi«**, 7. 10. 2021, dvorana Državnega sveta; soorganizatorja Državni svet in Kinološka zveza Slovenije.

Lani je Kinološka zveza Slovenije praznovala 100. obletnico organiziranega delovanja in širjenja kinološke kulture na Slovenskem. Sodobni čas pred Kinološko zvezo in njeno članstvo prinaša številne nove izzive, med drugim na področju davčne zakonodaje, saj FURS kot davčne zavezanke intenzivno obravnava vzreditelje, ki vzreajo pod okriljem Kinološke zveze Slovenije. Glavno vodilo vzreje pod okriljem Kinološke zveze je zasledovanje neprofitne vzreje z namenom izboljšanja lastnosti pasem, etične vzgoje in šolanja psov, njihove nadstandardne oskrbe in namestitve, razstavljanje oziroma promocija pasem itd. Na posvetu je bilo govora o nujnih spremembah zakonodaje, med drugim o predlogu, da se uredi zakonodaja glede šolanja psov in njihovih lastnikov za bivanje v urbanih okoljih kot tudi zaostritve pogojev za takšno dejavnost, o šolanju psov za odkrivanje Covid-19 pozitivnih oseb in sodelovanju strokovnih institucij s področja medicine in veterine, o spremembi statusa reševalnih psov itd.

10. **5. dan nacionalne varnosti**, 12. 10. 2021, dvorana Državnega sveta; soorganizatorja Državni svet in Inštitut za varnostno kulturo.

Dan nacionalne varnosti je bil organiziran z namenom informiranja in ozaveščanja javnosti o vidikih in pomenu varnosti v sodobni družbi ter povezovanju različnih institucij in strokovnjakov na področju obrambe in varnosti v naši državi. Na 1. dnevu nacionalne varnosti (2016) je bila osrednja tema izzivi nacionalne varnosti po 25. letih samostojnosti Republike Slovenije, na drugem (2017) grožnje nacionalni varnosti in odziv države, na tretjem (2018) sedanjost in prihodnost Slovenske vojske, na četrtem (2019) pa zagotavljanje notranje varnosti naše države. Tokratni, 5. dan nacionalne varnosti, je posvečen zaščiti in reševanju oziroma sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v Republiki Sloveniji. Ta sistem je namenjen zagotavljanju varstva ljudi, živali, premoženja, kulturne dediščine ter okolja pred naravnimi in drugimi nesrečami. Na okrogli mizi z naslovom Sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami – česa smo se naučili v zadnjih treh desetletjih? bomo predstavili vlogo in izkušnje institucij in posameznikov v tem sistemu ter iskali rešitve za izzive pri njihovem delovanju. 5. dan nacionalne varnosti se je nadaljeval tudi naslednjega dne, 13. oktobra, s serijo predavanj za strokovno in laično javnost ter za mlade o različnih varnostnih tematikah.

11. **Predstavitev predloga sprememb volilnega sistema za volitve v Državni zbor 2022**, 21. 10. 2021; dvorana Državnega sveta; soorganizatorja Komisija za državno ureditev in Društva Sinteza - aktivni državljani.

Volilni sistem je hrbtenica politične ureditve vsake države, pri čemer gre za dogovor, »pogodbo« med državljani in političnimi strankami. Preko njega državljani izberejo posameznike in politične stranke, na katere za določen mandat prenesejo del svoje suverenosti za vodenje države. Vendar se ob tem zastavlja vprašanje, ali ljudje zares lahko izberejo zaupanja vredne in odgovorne poslance in ali ti resnično delujejo v njihovem interesu? Vse to je v marsičem odvisno prav od volilnega sistema. V Sloveniji imamo že od osamosvojitve volilni sistem, za katerega se sodi, da ne dosega demokratičnih standardov razvitih demokracij. Vse to vpliva na sestavo Državnega zbora kot tudi na kakovost in učinkovitost njegovega delovanja. Društvo Sinteza - aktivni državljani bo na posvetu predstavilo predlog celovitega, pravičnega in ustavno nespornega zakona o volitvah v Državni zbor, ki bi volivcem prinesel več vpliva, hkrati pa bi zagotovil bolj enakomerno zastopanost vseh krajev v Sloveniji. Predlog prenove volilne zakonodaje je pripravljen v sodelovanju s strokovnjaki in civilno družbo ter sledi zahtevam Ustavnega sodišča.

12. **Posvet o vojnih grobovih, pokopališčih in grobiščih**, 28. 10. 2021; dvorana Državnega sveta; soorganizatorja Državni svet in Komisija za reševanje vprašanj prikritih grobišč.

Na posvetu so bile predstavljene sveže pobude, da bi pri raziskovanju in urejanju vojnih grobov, pokopališč in grobišč v Republiki Sloveniji dosegli ureditev, primerljivo z zahodnimi demokracijami. Namen posveta je bil spodbuditi dialog in nadaljnji razvoj raziskovanja, urejanja in vzdrževanja vojnih grobov in grobišč v Sloveniji ter slovenskih vojnih grobov in grobišč v tujini. Sektor za vojne grobove in grobišča v Upravi za vojaško dediščino pri Ministrstvu za obrambo je prva ustanova, ki bo enotno skrbela za vojne grobove in grobišča v Sloveniji in slovenske grobove in grobišča v tujini. Nobena kategorija vojnih grobov in grobišč v Sloveniji ni ustrezno raziskana, zato je nadaljevanje tovrstnega raziskovanja nujno, da bo mogoče vzpostaviti korekten register vojnih grobov in grobišč.

13. **Obeležitev 230 letnice sprejetja Ustave 3. maja ter 30-letnice sprejetja Ustave Republike Slovenije**, 19. 5. 2021; dvorana Državnega sveta; soorganizatorja Državni svet in Veleposlaništvo Republike Poljske.

Predavanje sta imela nj. eksc. dr. Krzysztof Olendzki, veleposlanik Republike Poljske, in prof. dr. Ciril Ribičič, zaslužni profesor Univerze v Ljubljani. Slednji je spregovoril o nastanku slovenske Ustave, njenem sprejetju in o številnih kasnejših spremembah in dopolnitvah. Opozoril je, da smo zaradi odprtih vprašanj, kot so svetost življenja, prekinitve nosečnosti, regionalizem, dvodomnost, volilni sistem, sprejem nove Ustave preložili na obdobje po osamosvojitvi in da so bile pomembne spremembe na ustavni ravni sprejete deloma že pred prvimi večstrankarskimi volitvami deloma takoj po njih v kar stotih ustavnih dopolnilih tako na področju političnega in ekonomskega sistema kot glede zavarovanja in krepitve samostojnosti Slovenije. Poleg tega je bila tik pred osamosvojitvijo 25. 6. 1991 sprejeta Temeljna ustavna listina, ki jo v svoji preambuli omenja tudi veljavna slovenska Ustava. Kot najbolj značilno je izpostavil misel iz Listine o tem, da je bila Slovenija država že po doslej veljavni ustavni ureditvi. Nova Ustava Republike Slovenije je bila sprejeta po določbah o ustavnorevizijemskem postopku prejšnje Ustave, kar pa ne pomeni, da nova Ustava Republike Slovenije, sprejeta decembra 1991, ni pomenila zelo korenite vsebinske spremembe, je še poudaril dr. Ciril Ribičič. Veleposlanik Republike Poljske dr. Krzysztof Olendzki je orisal zgodovinske okoliščine

nastanka Ustave 3. maja, ki je bila v veljavi manj kot devetnajst mesecev, zato njena določila niso nikdar zares zaživela v praksi. Sodobniki so jo priznavali za napreden dokument svojega časa, nekateri so njeno vsebino idealizirali, spet drugi kritizirali, da v reformnih prizadevanjih ni šla dovolj daleč, je poudaril Olendzki. Za kasnejše generacije pa je Ustava iz leta 1791 nosila predvsem velik simbolni pomen, zlasti Poljaki so jo dojemali kot utelešenje poljskega razsvetljenstva in jo povzdignili v nacionalni simbol, ki jim je v dolgem 19. stoletju pomagal ohranjati težnje po ponovni neodvisnosti. Datum sprejetja te prve Ustave je popolnoma svoj simbolni pomen kljub vihram ohranil vse do danes, saj je 3. maj tako na Poljskem kot v Litvi proglašen za državni praznik.

5.2.3 Dogodki v organizaciji drugih državnih institucij in civilne družbe

1. **Obeležitev 30. obletnice sprejetja Zakona o vojaški dolžnosti**, 19. 4. 2021, dvorana Državnega sveta; organizator Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije.
2. **Slovesna podelitev priznanj XIX. nagradnega natečaja Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu za diplomska, magistrska in doktorska dela**, 29. 9. 2021, dvorana Državnega sveta; organizator Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu.

5.3. RAZSTAVE

V predverju dvorane Državnega sveta sta bili v četrtem letu VI. mandata postavljeni dve (2) razstavi, obe s spremljajočimi svečanimi dogodki, in sicer:

1. **Na vroči strani Alp - Razstava o življenju v času podnebnih sprememb**, 12. 5. 2021; Državni svet v sodelovanju z Umanotero, Slovensko fundacijo za trajnostni razvoj. Razstava je bila na ogled v času poteka 40. seje Državnega sveta.
2. **V OBJEKTIVU - 30 let Republike Slovenije**, 18. 6. 2021–2. 7. 2021; Državni svet v sodelovanju s fotoreporterjem in Pulitzerjevim nagrajencem Srdjanom Živulovićem. Slovesna otvoritev razstave na dan slavnostne seje Državnega sveta ob Dnevu državnosti in 30-letnici republike Slovenije, 25. 6. 2021.

5.4. PUBLIKACIJE

- **Bilten številka 1–2**, februar 2021
- **E-novičnik** (mesečno od marca 2021 naprej)
- **Poročilo o delu Državnega sveta za leto 2020** (v e-obliki)
- **Brezzobi tiger**, avtorja Igor Plohl, Nataša Vertelj, Državni svet v sozaložništvu z založbo Pivec

5.5. PRITOŽBE, VPRAŠANJA, VLOGE, PROŠNJE, ZAHTEVE DRŽAVLJANOV

Državljeni se na Državni svet obračajo s pobudami, pritožbami, vprašanji, vlogami ali prošnjami, ki se nanašajo na delo Državnega sveta oziroma izrekajo svoja mnenja o vprašanih, ki jih Državni svet obravnava in imajo širši javni značaj.

Leta 2021 je Državni svet prejel 488 pobud, pritožb, vprašanj, vlog oziroma prošenj državljanov.¹⁰ Od tega je bilo na predsednika Državnega sveta naslovljenih 42 vprašanj, pritožb oziroma prošenj državljanov, na Državni svet pa so državljani naslovili 446 dopisov s pritožbami, vprašanji, vlogami oziroma prošnjami.

¹⁰ Podatki so črpani iz informacijskega sistema za upravljanje z dokumentarnim gradivom SPIS, in sicer iz zavitkov »Pritožbe, vprašanja, vloge in prošnje v letu 2021« ter »Vprašanja, pritožbe, prošnje naslovljene na PREDSEDNIKA Državnega sveta v letu 2021«.

6. MEDNARODNA DEJAVNOST DRŽAVNEGA SVETA¹¹

6.1. DEJAVNOST NA PODROČJU BILATERALE

Predsednik Državnega sveta in državni svetniki so v četrtem letu VI. mandatnega obdobja sodelovali na sedemintridesetih (37) bilateralnih dogodkih.

DOGODEK	KRAJ IN DATUM	UDELEŽENEC
1. Sprejem začasne odpravnice poslov na veleposlaništvu Portugalske republike Luise Pais Lowe	Ljubljana, Državni svet, 20. 1. 2021	Alojz Kovšca dr. Branka Kalenič Ramšak
2. Sprejem veleposlanika Japonske v Republiki Sloveniji Nj. eksc. Hiromichija Matsushimaja	Ljubljana, Državni svet, 27. 1. 2021	Alojz Kovšca
3. Sprejem veleposlanika Republike Poljske v Republiki Sloveniji Nj. eksc. Krzysztofa Olendzkija	Ljubljana, Državni svet, 15. 3. 2021	Alojz Kovšca
4. Sprejem z vojaškimi častmi ob uradnem obisku predsednice Helenske republike Katerine Sakellaropoulou v Republiki Sloveniji	Ljubljana, Kongresni trg, 22. 4. 2021	Alojz Kovšca
5. Sprejem veleposlanice Republike Avstrije v Republiki Sloveniji Nje. eksc. mag. Elisabeth Ellison-Kramer	Ljubljana, Državni svet, 29. 4. 2021	Alojz Kovšca
6. Sprejem ministrice za zunanje zadeve Andore Marie Ubach Font	Ljubljana, Državni svet, 13. 5. 2021	Alojz Kovšca
7. Obeležitev 230-letnice sprejetja Ustave 3. maja ter 30-letnice sprejeta Ustave Republike Slovenije	Ljubljana, Državni svet, 19. 5. 2021	Alojz Kovšca Igor Antauer Janoš Kern
8. Sprejem z vojaškimi častmi predsednika Portugalske dr. Marcela Rebelo de Sousa	Ljubljana, Kongresni trg, 31. 5. 2021	Alojz Kovšca
9. Kosilo ob uradnem obisku predsednika Portugalske republike v Republiki Sloveniji	Kranj, Grad Brdo, 1. 6. 2021	Alojz Kovšca
10. Sprejem z vojaškimi častmi ob uradnem obisku predsednika Švicarske konfederacije Nj. eksc. Guya Parlemina v Republiki Sloveniji	Ljubljana, Kongresni trg, 8. 6. 2021	Alojz Kovšca
11. Delovno kosilo z veleposlaniki Višegradske	Ljubljana,	Alojz Kovšca

¹¹ O dogodkih in aktivnostih Državnega sveta v okviru parlamentarne dimenzije predsedovanja Slovenije svetu EU v drugi polovici 2021 obširneje v poglavju 2.5.1.

skupine v Republiki Sloveniji	10. 6. 2021	
12. Delovno kosilo z veleposlanikom Republike Poljske v Republiki Sloveniji Nj. eksc. Krzysztofom Olendzkijem	Ljubljana, 11. 6. 2021	Igor Antauer
13. Sprejem prve podpredsednice Evropskega parlamenta Roberte Metsole	Ljubljana, Državni svet, 22. 6. 2021	Bojan Kekec Bojana Potočan Igor Antauer
14. Sprejem strokovnjakov s področja zdravstva in izobraževanja iz Bosne in Hercegovine na temo zdravstvene babiške nege	Ljubljana, Državni svet, 22. 6. 2021	mag. Peter Požun
15. Srečanje s predsednikom Državnega zbora Republike Avstrije mag. Wolfgangom Sobotko	Ljubljana, Državni svet, 22. 6. 2021	Alojz Kovšca Bojan Kekec
16. Simbolna predaja predsedovanja Portugalske Republiki Sloveniji	Ljubljana, Državni zbor, 30. 6. 2021	Alojz Kovšca
17. Slavnostni govor na prazničnem sprejemu ob 30. obletnici slovenske samostojnosti in začetku predsedovanja Republike Slovenije Svetu Evropske unije	Monošter, Madžarska, 2. 7. 2021	Alojz Kovšca
18. Sprejem predsednika Evropskega računskega sodišča Klaus-a-Heinerja Lehneja	Ljubljana, Državni svet, 6. 7. 2021	Alojz Kovšca
19. Sprejem veleposlanice Republike Severne Makedonije v Republiki Sloveniji Nje. eksc. Suzane Zelenkovske	Državni svet, 8. 7. 2021	Alojz Kovšca
20. Sprejem veleposlanika Ruske federacije v Republiki Sloveniji Nj. eksc. Timurja Eyvazova	Ljubljana, Državni svet, 14. 7. 2021	Alojz Kovšca
21. Sprejem podpredsednika Sveta federacije Federalnega zbora Ruske Federacije Konstantina Kosacheva	Ljubljana, Vila Podrožnik, 30. 7. 2021	Alojz Kovšca Bojan Kekec Davorin Terčon Bogomir Vnučec
22. Spominska slovesnost pri Ruski kapelici	Krajnska gora, Vršič, 31. 7. 2021	Bogomir Vnučec
23. Otvoritev pilotnega projekta postavitve čebeljih panjev, prilagojenih invalidom, v organizaciji Veleposlaništva Republike Slovenije v Pragi in Para Centrum Fenix iz Brda, ob podpori slovenskih partnerskih organizacij	Brno, Češka republika, 24. 8. 2021	Danijel Kastelic
24. sprejem pri veleposlaniku Federativne republike Brazilije Nj. eksc. Renatu Moscu ob obeležitvi brazilskega dneva državnosti	Ljubljana, 7. 9. 2021	Janoš Kern Igor Antauer
25. Srečanje z veleposlanikom Socialistične	Ljubljana, Državni svet,	Bojan Kekec

republike Vietnam Nj. eksc. Nguyenom Trung Kienom	31. 8. 2021	
26. Videokonferenca predsednika Državnega sveta s prvim podpredsednikom Nacionalnega odbora kitajske ljudske politične posvetovalne konference (CPPCC) Zhangom Qinglijem	Ljubljana, Državni svet, 16. 9. 2021	Alojz Kovšca
27. Srečanje s predsednikom Evropskega odbora regij Apostolosom Tzitzikostasom	Ljubljana, Državni svet, 23. 9. 2021	Alojz Kovšca
28. Obisk Talent Centra in spremljanje slovenskih tekmovalcev na EuroSkills 2021	Gradec, Avstrija, 24. 9. 2021	Alojz Kovšca
29. Sprejem veleposlanika Kraljevine Nizozemske v Republiki Sloveniji Nj. eksc. Johana Verbooma	Ljubljana, Državni svet, 27. 9. 2021	Alojz Kovšca
30. Sprejem delegacije francoskih senatorjev pod vodstvom senatorke Colette Mélot	Ljubljana, Vila Podrožnik, 29. 9. 2021	Alojz Kovšca Bojan Kekec Mitja Gorenšek Davorin Terčon
31. Uradni obisk predsednika Državnega sveta v San Marinu	San Marino, 30. 9.–1. 10. 2021	Alojz Kovšca
32. Sprejem delegacije Odbora Evropskega parlamenta za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve	Ljubljana, Državni svet, 15. 10. 2021	Alojz Kovšca Bojana Potočan
33. Sprejem pri veleposlaniku Madžarske Nj. eksc. Andoru Ferencu Dávidu ob madžarskem državnem prazniku	Ljubljana, 20. 10. 2021	Janoš Kern
34. Sprejem pri veleposlaniku Republike Poljske v Republiki Sloveniji Nj. eksc. Krzysztofu Olendzkiju ob dnevu neodvisnosti Republike Poljske	Ljubljana, 21. 10. 2021	Alojz Kovšca
35. Srečanje s članom Evropskega računskega sodišča Samom Jerebom s predajo Letnega poročila Evropskega računskega sodišča o izvrševanju proračuna EU za proračunsko leto 2020 z odgovori institucij in Letnega poročila o dejavnostih, financiranih iz osmega, devetega in desetega Evropskega razvojnega sklada za proračunsko leto 2020 z odgovori Evropske komisije	Ljubljana, Državni svet, 10. 11. 2021	Alojz Kovšca
36. Sprejem namestnika vodje urada predsednika Ukrajine Ihorja Zhovkvaja	Ljubljana, Državni svet, 26. 11. 2021	Alojz Kovšca
37. Sprejem veleposlanika Češke republike v Republiki Sloveniji Nj. eksc. Juraja Chmiela	Ljubljana, Državni svet, 9. 12. 2021	Alojz Kovšca

6.2. DEJAVNOST NA PODROČJU MULTILATERALE

Predsednik Državnega sveta in državni svetniki so v četrtem letu VI. mandatnega obdobja sodelovali na sedemnajstih (17) multilateralnih dogodkih.

DOGODEK	KRAJ IN DATUM	UDELEŽENEC
1. Srečanje predsednikov odborov parlamentov EU za evropske zadeve	videokonferenca, 11. 1. 2021	Bojan Kekec
2. Medparlamentarna videokonferenca o skupni zunanji in varnostni politiki in skupni varnostni in obrambni politiki	videokonferenca, 3.–4. 3. 2021	Bojan Kekec
3. 2. zasedanje Izvršnega odbora Konference o prihodnosti Evrope	videokonferenca, 7. 4. 2021	Bojan Kekec
4. 4. zasedanje Izvršnega odbora Konference o prihodnosti Evrope	videokonferenca, 9. 5. 2021	Bojan Kekec
5. Konferenca predsednikov parlamentov Evropske unije	videokonferenca, 10. 5. 2021	Alojz Kovšca
6. Virtualni 3SI parlamentarni forum	videokonferenca, 3. 6. 2021	Alojz Kovšca
7. Delovno kosilo z veleposlaniki Višegrajske skupine	Ljubljana, Slovenija, 10. 6. 2021	Alojz Kovšca
8. Plenarno zasedanje Konference o prihodnosti Evrope	videokonferenca, 19. 6. 2021	Bojan Kekec
9. Koncert ob zaključku poljskega in začetku madžarskega predsedovanja Višegrajski skupini	Ljubljana, Slovenija, 30. 6. 2021	Alojz Kovšca
10. Osrednji otvoritveni dogodek ob začetku predsedovanja Slovenije Svetu Evropske unije - balet »Povodni mož«	Bled, Slovenija, 1. 7. 2021	Alojz Kovšca
11. Srečanje predsednikov odborov za zadeve EU v okviru Konference odborov parlamentov EU za evropske zadeve (COSAC)	videokonferenca, 19. 7. 2021	Bojan Kekec
12. 6. zasedanje Izvršnega odbora Konference o prihodnosti Evrope	videokonferenca, 19. 7. 2021	Bojan Kekec
13. Medparlamentarna konferenca o skupni zunanji in varnostni ter varnostni in obrambni politiki (SZVP/SVOP)	videokonferenca, 9. 9. 2021	Bojan Kekec
14. 7. zasedanje Izvršnega odbora Konference o prihodnosti Evrope	videokonferenca, 20. 9. 2021	Bojan Kekec
15. 2. plenarno zasedanje Konference o	Strasbourg, Francija,	Bojan Kekec

prihodnosti Evrope	21.–23. 10. 2021	
16. 9. srečanje skupine za skupni parlamentarni nadzor nad Europolom	videokonferenca, 25.–26. 10. 2021	Bojana Potočan Samer Khalil
17. LXVI. plenarno zasedanje Konference odborov parlamentov EU za evropske zadeve (COSAC)	videokonferenca, 29.–30. 11. 2021	Bojan Kekec

7. UDELEŽBA¹² PREDSEDNIKA DRŽAVNEGA SVETA IN DRŽAVNIH SVETNIKOV¹³ NA DOGODKIH IN PRIREDITVAH

7.1. AKTIVNA UDELEŽBA PREDSEDNIKA IN DRŽAVNIH SVETNIKOV

Predsednik Državnega sveta in državni svetniki so aktivno, to je z javnimi nastopi, predstavitvami in nagovori sodelovali na triinpetdesetih (53) dogodkih izven poslopja Državnega sveta:

1. intervju z Igorjem Pirkovičem, Alojz Kovšca, RTV Slovenija, 9. 2. 2021;
2. 1. seja Strateškega sveta za zunanjo politiko, Alojz Kovšca, Ministrstvo za zunanje zadeve, 2. 3. 2021;
3. delovni obisk v SAŠA regiji, Alojz Kovšca, 17. 3. 2021;
4. govor na Mednarodnem velnes kongresu »Duševni velnes kot izbira za dobro počutje«, Alojz Kovšca, videokonferenca, 20. 4. 2021;
5. sodelovanje na Javni predstavitvi mnenj k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o orožju, Alojz Kovšca, Državni zbor, 3. 5. 2021;
6. srečanje z vodstvom Zadružne zveze Slovenije, Alojz Kovšca, Cvetko Zupančič, Branko Tomažič, Zadružna zveza Slovenije, 5. 5. 2021;
7. nagovor na obeležitvi 230-letnice sprejetja Ustave 3. maja ter 30-letnice sprejetja Ustave Republike Slovenije, Alojz Kovšca, Državni svet, 19. 5. 2021;
8. govor na mednarodni konferenci "Dnevi korporativne varnosti", Alojz Kovšca, Ljubljana, 26. 5. 2021;
9. odkritje spominskega obeležja Jerneju Kopitarju, Alojz Kovšca, Dunaj, 28. 5. 2021;
10. sodelovanje na videokonferenci "Izmenjava mnenj o evropskem izobraževalnem prostoru" v organizaciji Odbora Evropskega parlamenta za kulturo in izobraževanje, dr. Branka Kalenič Ramšak, Ljubljana, 31. 5. 2021;
11. sodelovanje na kongresu Zadružne zveze Slovenije »Na temeljih tradicije v poslovni model prihodnosti«, Matjaž Švagan, Cvetko Zupančič, Branko Tomažič, Ljubljana, 9. 6. 2021;
12. sodelovanje v oddaji Vaš kanal, Alojz Kovšca, Bojan Kekec, Novo mesto, 10. 6. 2021;
13. govor ob 40-letnici določitve geometričnega središča Slovenije (GEOSS), Alojz Kovšca, Vače, 13. 6. 2021;
14. pogovorni večer ob 30-letnici osamosvojitve Slovenije, Alojz Kovšca, Grad Rajhenburg, Brestanica, 15. 6. 2021;
15. sodelovanje na javni tribuna/posvetu »Visokošolski prostor v navezavi z begom kadra in izvedbo razvojnih projektov v prostoru med Dravo in Muro«, Alojz Kovšca, Branko Šumenjak, Rajko Fajt, Ptuj, 18. 6. 2021;
16. častni pokrovitelj in slavnostni govornik na predstavitvi knjige Slavka Mirtiča in priložnostne razstave Sence nad krajino, Alojz Kovšca, Žužemberk, 18. 6. 2021;
17. srečanje s predstavniki nekaterih gospodarskih asociacij, Alojz Kovšca, Igor Antauer, Brdo pri Kranju 22. 6. 2021;

¹² Udeležba v imenu Državnega sveta.

¹³ Mednarodne aktivnosti državnih svetnikov so posebej navedene v 6. poglavju Poročila o delu Državnega sveta ter v poglavju 2.5.1.

18. govor na proslavi občine Šentjernej ob dnevu državnosti, Alojz Kovšca, Šentjernej, 23. 6. 2021;
19. spominska slovesnost s položitvijo venca k Spomeniku vsem žrtvam vojn in z vojnami povezanimi žrtvami, Alojz Kovšca, Kongresni trg, Ljubljana, 25. 6. 2021;
20. pogovorna oddaja z Rosvito Pesek, Alojz Kovšca, RTV Slovenija, 29. 6. 2021;
21. govor na slovesnosti ob 30. obletnici osamosvojitvene vojne za Slovenijo in polaganje venca ob obeležju »Nikoli več«, Gornja Radgona, 3. 7. 2021;
22. govor na 8. spominskem pohodu na Cesarski vrh, Alojz Kovšca, Logatec, 10. 7. 2021;
23. govor na obeležitvi 30-letnice delovanja Društva Heraldica Slovenica, Alojz Kovšca, Mestni muzej Ljubljana, 10. 7. 2021;
24. gostovanje v Odmevih, Alojz Kovšca, RTV Slovenija, 12. 7. 2021;
25. pogovor o prihodnosti Slovenije, Alojz Kovšca, Kongresni center Brdo pri Kranju, 13. 7. 2021;
26. srečanje z Varuhom človekovih pravic Petrom Svetino s predajo Šestindvajsetega rednega letnega poročila Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2020, Alojz Kovšca, Državni svet, 14. 7. 2021;
27. govor na otvoritvi modernizirane ulice Dolga vas, Alojz Kovšca, Žužemberk, 16. 7. 2021;
28. govor na slavnostni seji Občine Žužemberk in slavnostni podelitvi občinskih priznanj, Alojz Kovšca, Žužemberk, 16. 7. 2021;
29. govor na spominski svečanosti 59 padlim talcem na Bistriškem klancu, Alojz Kovšca, Bistriški klanec, Naklo, 23. 7. 2021,
30. govor na slavnostni seji Občinskega sveta Občine Kostanjevica na Krki, Alojz Kovšca, Kostanjevica na Krki, 13. 8. 2021;
31. govor na petem jubilejnem srečanju amputirancev Slovenije, Alojz Kovšca, Velike Brusnice pri Novem mestu, 26. 8. 2021;
32. sodelovanje na 49. mednarodni likovni koloniji - odlivanje v bron in nagovor na otvoritvi Bogračfesta 2021, Alojz Kovšca, Lendava, 28. 8. 2021;
33. otvoritev 16. blejskega strateškega foruma in sodelovanje v uvodnem panelu voditeljev, Alojz Kovšca, Bojan Kekec, Bled, 1. 9. 2021;
34. srečanja županov in podžupanov SLS, SDS in N.Si. Gost srečanja bo predsednik Evropske ljudske stranke (ELS-EPP) v Evropskem Odboru regij (OR) Olgierd Geblewicz, Alojz Kovšca, Kamnik, 2. 9. 2021;
35. govor na otvoritvi državnega prvenstva v lovskem strelstvu Lovske zveze Slovenije, Alojz Kovšca, Pragersko, 4. 9. 2021;
36. govor na MAHLE 9. Rally Nova Gorica in MAHLE 4. Eco Rally, Alojz Kovšca, Nova Gorica, 10. 9. 2021;
37. častno pokroviteljstvo in govor na prireditvi ob 100-letnici delovanja Zveze lovskih družin Ptuj–Ormož (ZLD Ptuj–Ormož) na območju ptujsko ormoških občin, Alojz Kovšca, Kidričevo, 12. 9. 2021;
38. govor na srečanju Obrtno-podjetniškega zborničnega sistema, Alojz Kovšca, Celje, 17. 9. 2021;
39. novinarska konferenca ob predstavitvi izsledkov raziskave odprtosti in transparentnosti slovenskih občin, Alojz Kovšca, Državni svet, 22. 9. 2021;
40. govor na slovesnosti ob 100-letnici organiziranega delovanja kinologije na Slovenskem, Alojz Kovšca, Škocjan pri Domžalah, 25. 9. 2021;

41. srečanje s predsednikom Obalne samoupravnne skupnosti italijanske narodnosti Albertom Scherianijem in poslancem v Državnem zboru dr. Felicem Žižo ter župani obalnih občin na temo pokrajinske zakonodaje, Alojz Kovšca, Koper, 28. 9. 2021;
42. govor na 13. poslovni konferenci »Slovenska podjetnost kroži prek meja«, Alojz Kovšca, Novo mesto, 6. 10. 2021;
43. govor na XXVII. dnevih Socialne zbornice Slovenije, Danijel Kastelic, Portorož, 8. 10. 2021;
44. sodelovanje na 2. seji Razvojnega sveta Severne Primorske (Goriške) razvojne regije na Območni obrtno podjetniški zbornici Nova Gorica, Tomaž Horvat, Nova Gorica, 22. 10. 2021;
45. polaganje venca na osrednji spominski slovesnost ob dnevu spomina na mrtve, Kongresni trg, Ljubljana, 1. 11. 2021;
46. sodelovanje v oddaji Pogovor na Radiu Ognjišče, Alojz Kovšca, Ljubljana, 10. 11. 2021;
47. pogovorna oddaja na Radiu Zeleni val, Alojz Kovšca, Danijel Kastelic, 30. 11. 2021;
48. sodelovanje na panelu »Možne smeri razvoja varnosti in zdravja pri delu« na konferenci »Pogledi delodajalskih predstavnikov«, Igor Antauer, Ljubljana, Cankarjev dom, 1. 12. 2021;
49. vpis v žalno knjigo ob smrti prof. dr. Lovra Šturma, Alojz Kovšca, Ministrstvo za pravosodje, 9. 12. 2021;
50. govor na simpoziju »Pogum za vzgojo Človeka«, Ljubljana–Šentvid, 11. 12. 2021;
51. govor na slovesnosti ob 10. obletnici smrti Václava Havela v organizaciji Veleposlaništva Češke republike v Republiki Sloveniji, Alojz Kovšca, Ljubljana, 13. 12. 2021;
52. delovni obisk v Muzeju motociklov Grom, Alojz Kovšca, Branko Šumenjak, Vransko, 17. 12. 2021;
53. govor na slavnostni akademiji Društva poslancev 90, Alojz Kovšca, Državni zbor, 21. 12. 2021.

7.2. OSTALA UDELEŽBA PREDSEDNIKA IN DRŽAVNIH SVETNIKOV¹⁴

Predsednik Državnega sveta in državni svetniki so sodelovali na štiriinšestdesetih (64) dogodkih izven poslopja Državnega sveta:

1. žalna seja Državnega zbora ob smrti poslanca Državnega zbora Franca Kramarja, Alojz Kovšca, Državni zbor, 3. 2. 2021;
2. žalna slovesnost v spomin preminulim v času epidemije Covida-19, Alojz Kovšca, Žale, 14. 3. 2021;
3. osrednja slovesnost ob dnevu Slovenske vojske, Alojz Kovšca, Ig, 15. 5. 2021;
4. slovesna sveta maša ob 25. obletnici obiska sv. Janeza Pavla II., Alojz Kovšca, Brezje, 16. 5. 2021;
5. slovesni dogodek ob vpisu znakovnega jezika in jezika gluhoslepih v Ustavo Republike Slovenije, Danijel Kastelic, Cankarjev dom, Ljubljana, 28. 5. 2021;
6. obeležitev 30. obletnice prve zaprisege slovenskih vojakov, Alojz Kovšca, Ig, 1. 6. 2021;
7. premiera opere Samorog, Janoš Kern, SNG Opera in balet Ljubljana, 3. 6. 2021;
8. predstavitev 5. poročila Komisije Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč z naslovom Pravica do groba, Ljubljana, 4. 6. 2021;

¹⁴ Udeležba v imenu Državnega sveta.

9. podelitev 28. Kozinove nagrade, Janoš Kern, Ljubljana, 4. 6. 2021;
10. podelitev Glazerjevih nagrad, Željko Vogrin, Maribor, 4. 6. 2021;
11. premiera opere Madama Butterfly, Janoš Kern, Ljubljana, 4. 6. 2021;
12. slovesna podelitev Plečnikovih odličij za leto 2021, Alojz Kovšca, Ljubljana, 7. 6. 2021;
13. Kongres Zadružne zveze, Matjaž Švagan, Cvetko Zupančič, Branko Tomažič, Brdo pri Kranju, 9. 6. 2021;
14. koncert "Ko klasika sreča jazz", Janoš Kern, Ljubljana, 11. 6. 2021;
15. odprtje razstave ob 200-letnici prvega muzeja na Slovenskem "Zlata sled", Janoš Kern, Ljubljana, 21. 6. 2021;
16. sveta maša za domovino, Alojz Kovšca, Ljubljanska stolna cerkev sv. Nikolaja, 22. 6. 2021;
17. premiera opere Tosca skladatelja Giacoma Puccinija, Janoš Kern, Ljubljana, 22. 6. 2021;
18. sprejem ob dnevu državnosti in 30. obletnici osamosvojitve Republike Slovenije, Tomaž Horvat, Trg Evrope, Gorica, 23. 6. 2021;
19. slovesnost Mestne občine Maribor ob 30. obletnici slovenske osamosvojitve, Željko Vogrin, Maribor, 23. 6. 2021;
20. slavnostna seja Državnega zbora, Alojz Kovšca, Bogomir Vnučec, Državni zbor, 25. 6. 2021;
21. osrednja državna proslava ob 30. obletnici slovenske državnosti in obeležitev prevzema predsedovanja Slovenije Svetu Evropske unije, Alojz Kovšca, Trg republike, Ljubljana, 25. 6. 2021;
22. obeležitev 30. obletnice bitke v Trzinu s slovesnim odkritjem spominskega obeležja Edvardu Peperku, Alojz Kovšca, Trzin, 27. 6. 2021;
23. osrednja slovesnost ob dnevu Policije, Alojz Kovšca, Holmec, 28. 6. 2021;
24. proslava ob dnevu državnosti in 30-letnici samostojnosti Republike Slovenije, Tomaž Horvat, Rožna dolina pri Novi Gorici, 28. 6. 2021;
25. poletni sprejem Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, Alojz Kovšca, Ljubljanski grad, 29. 6. 2021;
26. koncert ob zaključku poljskega in začetku madžarskega predsedovanja Višegrajski skupini, Alojz Kovšca, Ljubljana, 30. 6. 2021;
27. osrednji otvoritveni dogodek ob začetku predsedovanja Republike Slovenije Svetu Evropske unije - balet "Povodni mož", Alojz Kovšca, Bled, 1. 7. 2021;
28. otvoritev 69. Ljubljana Festivala, Janoš Kern, Ljubljana, 1. 7. 2021;
29. obeležitev 30. obletnice bojnih spopadov na Kumu, Matjaž Švagan, Kum, 2. 7. 2021;
30. maša za domovino in slovesno odkritje ter blagoslov spominskega obeležja v spomin na prvo mašo za slovenske vojake in v počastitev 30. obletnice samostojne in demokratične Republike Slovenije, Alojz Kovšca, Dušan Strnad, Ivančna Gorica, 4. 7. 2021;
31. slovesnost ob 170-letnici s podelitvijo 53. nagrad Gospodarske zbornice Slovenije za izjemne gospodarske in podjetniške dosežke, Alojz Kovšca, Studenec pri Krtini, 6. 7. 2021;
32. slovesnost ob 30. obletnici sprejema Brionske deklaracije, Alojz Kovšca, Vila Podrožnik, 7. 7. 2021;
33. slovesnost ob 30-letnici samostojne Slovenije in obletnice odlikovanja predsednika Boruta Pahorja Ribiškemu muzeju Tržaškega primorja, Tomaž Horvat, Križ pri Trstu, 10. 7. 2021;
34. tradicionalna spominska slovesnost ob Ruski kapelici pod Vršičem, Bogomir Vnučec, 31. 7. 2021;
35. slovesnost ob dnevu slovensko-ameriškega prijateljstva, Alojz Kovšca, Vila Podrožnik, 25. 8. 2021;
36. slovesnost ob vročitvi državnih odlikovanj Dušanu Repovšu, Francu Miheliču in Planinskemu

- vestniku, Alojz Kovšca, Predsedniška palača, Ljubljana, 30. 8. 2021;
37. sveta maša za Evropo, ki jo je skupaj s slovenskimi škofi daroval Nj. em. kardinal Pietro Parolin, državni tajnik Svetega sedeža, Alojz Kovšca, Brezje, 31. 8. 2021;
 38. slovesna akademija ob 50-letnici Krkinih nagrad, Alojz Kovšca, Novo mesto, 3. 9. 2021,
 39. uradna predaja nove pridobitve: rekonstrukcije regionalne ceste R1-216/1176 Dvor–Soteska v dolžini 500 metrov, Bojan Kekec, Dvor, 3. 9. 2021;
 40. praznovanje 15. obletnice škofije Murska Sobota, 30. obletnice samostojnosti Republike Slovenije in 102. obletnice združitve Prekmurja z matično domovino, Alojz Kovšca, Murska Sobota, 5. 9. 2021;
 41. slovesnost ob vročitvi državnega odlikovanja Zlati red za zasluge Zvezi društev slepih in slabovidnih Slovenije, Alojz Kovšca, Danijel Kastelic, Vila Podrožnik, Ljubljana, 6. 9. 2021;
 42. državna proslava ob dnevu slovenskega športa in otvoritev Evropskega tedna športa, Alojz Kovšca, Bogomir Vnučec, Bled, 23. 9. 2021;
 43. slovesnost ob mednarodnem dnevu miru, Tomaž Horvat, Cerje, 25. 9. 2021;
 44. slovesna podelitev nagrad Republike Slovenije na področju šolstva za leto 2021, Janoš Kern, Ljubljana, 6. 10. 2021;
 45. slovesnost ob prazniku Mestne občine Maribor, Alojz Kovšca, Maribor, 19. 10. 2021;
 46. dogodek GO! Borderless - Evropska prestolnica kulture 2025: Nova Gorica–Gorica, Tomaž Horvat, Nova Gorica, 21. 10. 2021;
 47. premiera opere Capuleti in Montegi, Janoš Kern, Ljubljana, 21. 10. 2021;
 48. maša za domovino, obeležitev izгона zadnjega vojaka JLA iz Slovenije in počastitev padlih v vseh vojnah na Slovenskem, Alojz Kovšca, Sveta Gora, 23. 10. 2021;
 49. državna proslava ob dnevu suverenosti, Alojz Kovšca, Branko Tomažič, Mitja Gorenšček, Igor Antauer, Koper, 25. 10. 2021;
 50. slovesnost v počastitev 30-letnice Republike Slovenije, 30-letnice izгона JLA iz Slovenije: Domovinski dan »Praznujmo skupaj«, Alojz Kovšca, Vrhnika, 27. 10. 2021;
 51. svečana Božja služba v evangeličanski cerkvi Martina Luthra v Murski Soboti, Alojz Kovšca, Murska Sobota, 31. 10. 2021;
 52. osrednja spominska slovesnost ob dnevu spomina na mrtve s polaganjem venca ob spomeniku vsem žrtvam vojn in z vojnami povezanimi žrtvami, Alojz Kovšca, Ljubljana, 1. 11. 2021;
 53. sprejem, na katerega je ob 30. obletnici neodvisnosti Republike Slovenije ter drugem predsedovanju Svetu EU vabil doajen diplomatskega zbora in apostolski nuncij v Republiki Sloveniji, Alojz Kovšca, Ljubljana, 5. 11. 2021;
 54. slavnostna akademija ob godu zavetnika Zavoda sv. Stanislava, Alojz Kovšca, Ljubljana–Šentvid, 11. 11. 2021;
 55. slovesnost v počastitev dneva Rudolfa Maistra, Alojz Kovšca, Predsedniška palača, Ljubljana, 23. 11. 2021;
 56. slovesnost ob mednarodnem dnevu invalidov, Alojz Kovšca, Danijel Kastelic, Brdo pri Kranju, 1. 12. 2021;
 57. slovesnost ob podelitvi »Jabolko navdiha«, Branko Tomažič, Predsedniška palača, Ljubljana, 7. 12. 2021;
 58. slovesnost ob vročitvi državnega odlikovanja Reda za zasluge Združenju Slovenska izseljenska matica in Medalje za zasluge, ki sta ju prejela Slovensko deželno gospodarsko združenje in Saša Verbič, Alojz Kovšca, Predsedniška palača, Ljubljana, 15. 12. 2021;
 59. slovesnost ob podelitvi častniških činov slušateljem 33. generacije Šole za častnike, Alojz

- Kovšca, Predsedniška palača, Ljubljana, 17. 12. 2021;
60. srečanje ob Deklici z rastočo knjigo ob zimskem solsticiju, Alojz Kovšca, Ljubljana, 21. 12. 2021;
61. božično-novoletni koncert Policijskega orkestra, Alojz Kovšca, Ljubljana, 21. 12. 2021;
62. slovesnost ob 30. obletnici sprejetja Ustave Republike Slovenije, Alojz Kovšca, Predsedniška palača, Ljubljana, 22. 12. 2021;
63. slavnostna seja Državnega zbora ob dnevu samostojnosti in enotnosti, Alojz Kovšca, Državni zbor, 23. 12. 2021;
64. proslava ob dnevu samostojnosti in enotnosti, Alojz Kovšca, Mitja Gorenšek, Janoš Kern, Branko Tomažič, Igor Antauer, Cankarjev dom, Ljubljana, 23. 12. 2021.

8. STATISTIKA DELA DRŽAVNEGA SVETA 1. 1. 2021–31. 12. 2021

Tabela 4: Uresničevanje pristojnosti Državnega sveta

PRISTOJNOST	ŠTEVILO PREDLOGOV AKTOV	ŠTEVILO SPREJETIH AKTOV
ZAKONODAJNA INICIATIVA	5	5
MNENJE DRŽAVNEGA SVETA	39	37 ¹⁵
ODLOŽILNI VETO	10	3
PARLAMENTARNA PREISKAVA	0	0
ZAHTEVA ZA PRESOJO USTAVNOSTI IN ZAKONITOSTI	1	1
AVTENTIČNA RAZLAGA	0	0

Tabela 5: Uspešnost pri uresničevanju pristojnosti Državnega sveta¹⁶

PRISTOJNOST	ŠTEVILO SPREJETIH AKTOV DRŽAVNEGA SVETA	ŠTEVILO USPEŠNIH AKTOV
ZAKONODAJNA INICIATIVA	5	1 ¹⁷
ODLOŽILNI VETO	3	2
PARLAMENTARNA PREISKAVA	0	0
ZAHTEVA ZA PRESOJO USTAVNOSTI IN ZAKONITOSTI	1	0 ¹⁸
AVTENTIČNA RAZLAGA	0	0

¹⁵ Gre za število vseh sprejetih mnenj Državnega sveta. O številu mnenj, posredovanih v Državni zbor, glej Tabela 7.

¹⁶ Število uspešnih aktov pomeni:

- pri zakonodajni iniciativi: štev. zakonov, ki jih je predlagal Državni svet in jih je Državni zbor sprejel;
- pri odločilnem vetu: število zakonov, za katere je Državni svet zahteval, da Državni zbor o njih ponovno odloča in jih Državni zbor ob ponovnem glasovanju ni sprejel;
- pri parlamentarni preiskavi: število parlamentarnih preiskav, ki jih je Državni zbor odredil na zahtevo Državnega sveta;
- pri zahtevi za presojo ustavnosti in zakonitosti: število aktov, za katere je Ustavno sodišče ugotovilo, da so v neskladju ali delnem neskladju z Ustavo;
- pri avtentični razlagi: število avtentičnih razlag, ki jih je predlagal Državni svet in nato sprejel Državni zbor.

¹⁷ Državni zbor je do dne 31. 12. 2021 odločal o enem predlogu zakona, o ostalih štirih predlogih zakonov pa do 31. 12. 2021 še ni odločal.

¹⁸ Ustavno sodišče o zadevi do 31. 12. 2021 še ni odločilo.

Tabela 6: Število obravnavanih zadev na sejah Državnega sveta

ZADEVE S PODROČJA PRISTOJNOSTI	55
VPRAŠANJA IN POBUDE	86
VOLITVE IN IMENOVANJA	1
ZAKLJUČKI S POSVETA	2
DRUGI POMEMBNI SKLEPI	3
OSTALE ZADEVE	11
SKUPAJ	158

Tabela 7: Mnenja Državnega sveta, posredovana v Državni zbor

število sprejetih mnenj	število posredovanih mnenj
37	33

Tabela 8: Mnenja komisij, posredovana matičnim delovnim telesom Državnega zbora

KOMISIJE	število posredovanih mnenj
Komisija za državno ureditev	49
Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve	64
Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance	46
Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide	36
Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj	32
Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport	22
Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	10
Mandatno-imunitetna komisija	1
SKUPAJ	260

Tabela 9: Število obravnavanih zadev po komisijah Državnega sveta 2021

KOMISIJE	število obravnavanih zadev		
	redne seje	izredne seje	SKUPAJ
	317	64	381
Komisija za državno ureditev	49	11	60
Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve	72	0	72
Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance	48	15	63
Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide	47	10	57
Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj	44	8	52
Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport	24	9	33
Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	27	9	36
Mandatno-imunitetna komisija	6	2	8

Tabela 10: Število sej in obravnavanih zadev po komisijah Državnega sveta

KOMISIJE	število sej			število obravnavanih zadev
	redne	izredne	SKUPAJ	
Komisija za državno ureditev	21	8	29	60
Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve	23	0	23	72
Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance	11	12	23	63
Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide	24	8	32	57
Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj	19	6	25	52
Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport	19	5	24	33
Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	13	5	18	36
Mandatno-imunitetna komisija	6	2	8	8
SKUPAJ	136	46	182	381